

ספרי' – אוצר החסידים – ליובאוויטש

קובץ
של ש"ת האור

שנר
חמישי

היכל
תשני

אגרות-קודש

מאת

כבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

וצוק"ל ה"ה נב"מ ז"ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש

כרך כ

תשכ"א

מפתח כללי לכרכים א-כ

הוצאה חמישית

חנות וחוכנס לאינטרנט
www.hebrewbooks.org
ע"י חיים תשס"ז

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות חמשים ושבע לבריאה

IGROIS KOIDESH

Volume XX

Copyright © 1992

Second Printing 1992

Third Printing 1995

Fourth Printing 1996

Fifth Printing 1997

by

Kehot Publication Society

770 Eastern Parkway / Brooklyn, New York 11213

(718) 774-4000 / FAX (718) 774-2718

Orders Department:

291 Kingston Avenue / Brooklyn, New York 11213

(718) 778-0226 / FAX (718) 778-4148

All rights reserved, including the right to reproduce this book or portions thereof, in any form, without prior permission, in writing, from the publisher.

Library of Congress Cataloging-in-Publication Data

Schneerson, Menahem Mendel, 1902-1994

Igrot-Kodesh.

(Kovets Shalshet ha-or; hekhel 9., sha'ar 5.)

(sifriy. Otsar ha-Hasidim, Lyubavitsh)

Title on t.p. verso: Igrois Koidesh.

Includes bibliographical references and index.

Contents: Kerekh 1. 688-704. ...Kerekh 20. 721.

1. Schneerson, Menahem Mendel, 1902-1994 --Correspondence.
2. Habad. 3. Rabbis--Correspondence. I. Title. II. Title: Igrois Koidesh. III. Series: Kovets Shalshet ha-or' hekhel 9., sha'ar 5.
- IV. Series: Sifriyat Otsar ha-Hasidim, Lyubavitsh.

BM198.S33528

296.8'33

87-16855.

ISBN 0-8266-5800-8 (set)

ISBN 0-8266-5820-2

Manufactured in the United States of America

בס"ד.

פתח דבר

על פי הוראת כ"ק אדמו"ר שליט"א מדפיסים אנו בזה כרך עשרים מסדרת אגרות-קודש' כ"ק אדמו"ר שליט"א, שבו אגרות שנת תשכ"א.

בראש הספר בא מפתח האגרות, ובסופו מפתח כללי לכרכים א-ב, שבו

- (א) מפתח עיניים.
(ב) מפתח מוסדות וארגונים.
(ג) מפתח אנשים.
(ד) מפתח מקומות.

בן נוספו, ציונים והערות בשוה"ג**.

בל הנ"ל נערך ע"י הרה"ת ר' שלום דובער שי' לוי.

אבינו מלכנו שלח רפואה שלימה וקרובה לכ"ט אדמו"ר שליט"א, ברמי"ח אברי
 יוש"ס גידיו ה', ובקרוב ממש יוליכנו קוממיות לארצנו הקדושה, ויראינו נפלאות
 מתורתו של משיח, שלמד תורה את כל העם כולו, אמר כן יהי רצון.

מערכת „אוצר החסידים“

כ' מניא, ה'תשנ"ב (ה' תהא שנת נפלאות בכלל,
צווייג שנה לביק אדמורד שליט"א,
ברוקלין, נ.י.

(*) עד עתה יצא לאור בסדרה זו 38 כרכים: אגרות-קודש כ"א אדמיר הוקו, כ"א אדמיר האמצעי
כ"א אדמיר המצב, דז'ק, בדמט (ככרד אחוה) בשנת התש"מ. אגרות-קודש כ"א אדמיר מהר"ש ינע,
ומילואים לכרך הג'ל – בשנת התש"מ. אגרות-קודש כ"א אדמיר מהר"ש ינע (שני כרכים) בשנת
התש"מ, כרכים א' – ב' בשנת התש"מ. כרכים ד' – בשנת התש"מ. אגרות-קודש כ"א אדמיר מהר"ש
ינע, כרכים א' – ב' בשנת התש"מ. כרכים ו' – בשנת התש"מ. כרכים י"א – בשנת התש"מ. אגרות-
קודש כ"א אדמיר שליטא, כרכים א' – ב' בשנת התש"מ. כרכים ד' – בשנת התש"מ. כרכים ט"ז –
בשנת התש"מ. כרכים ט"ח – בשנת התש"מ. כרך ט' בשנת התש"א.

(**) כדי להבדיל בינם לבין הערות כ"א אדמיר שליטא, באה הערת העורך באותיות קטנות יותר
שמות מהמנים.

מ פ ת ח

		ה'תשכ"א	
א	ספריו יזכור וגו' אש	מר יוסף דקל	עריה
	ספריו בכוח המעשה ומיט די צען	מר אברהם קריניצי	עריה
ב	פינגער		
ג	איך לעשות תשובה	ד' תשרי	ז'תמח
ד	בניית מקוה בנאות דשא	מ'ה יהודה שפרן	ז'תמט
ה	שחיטה ברוחניות	אגודת שוחטים	ז'תנ
ו	גם הנעלבים יקבלו זהירות	ז' תשרי	ז'תנא
ז	להתחזק בעניני לימוד	בהכ"נ חב"ד ירושלים	ז'תנב
ח	טראכט גוט וועט זיין גוט	י"ג תשרי	ז'תנג
ח	אגדה רוב סודות התורה גנוזים בה	מ'ה שלמה דוכדו	ז'תנד
	הארי"ל ה' מקצר הפיאור	מוהרא"א יאלעס	ז'תנה
ט	במספרים		
י	חשב כו' מעלה עליו כאילו עשה	מ'ה שמואל ליובאשיצקי	ז'תנו
	ויעקב הלך לדרכו ויפגעו בו	כ"ט תשרי	ז'תנו
יא	מלאכי אלקים		
יב	אגוני'ח. לא לאחר זמן הנישואים	כ' מ"ח	ז'תנח
	לדעת מעלות עצמו, שמחה	ג' מ"ח	ז'תנט
יג	ותשובה		
יד	מיקרופון בשבת	ד' מ"ח	ז'תס
	להקדיש זמנו וידיעותיו לתורת	מ'ה ראובן מרגליות	ז'תסא
טו	החסידות וגדוליה		
טז	תפלה בהברה ספרדית	ו' מ"ח	ז'תסב
טז	מאין יבא עזרי – עזרי מעם ה'	ט' מ"ח	ז'תסג
	זכות ההתעסקות בחינוך עטה"ק,	י' מ"ח	ז'תסד
יז	ניהול קעמפ		
	אור במאור. עבד מציאות בפ"ע.	מוהר"מ אלטיין	ז'תסה
יז	צמצום כפשוטו		
	חודש כסלו מוצלח יותר משלפניו	י"ג מ"ח	ז'תסו
יח	ושלאחריו		
יט	מה' מצעדי גבר כוננו	ט"ז מ"ח	ז'תסז
יט	הבאת שלום בין איש לאשתו	י"ז מ"ח	ז'תסח
כ	מלאה לו ע"ה שנים	מ'ה שלמה עהרמאן	ז'תסט
כא	עבודת אגוני'ח בפייטסבורג. כ' מ"ח	מרת קעניא דערען	ז'תע
כב	גבאות בכיהכ"נ. שיעורים. כ' מ"ח	מ'ה משה שאיעוויטש	ז'תעא

כג	תל' תר"ת ממלאים הכוונה העליונה של דירה בתחתונים	כללי	כ' מ"ח	ז'תעב
כה	תמיכת המוסד. חינוך הכנות יחסי לשאלת הרבנות הראשית בא"י	חגיגת בית רבקה מונטריאל	כ' מ"ח	ז'תעג
כז	שונות	מריה ניסן טלושקין	כ' מ"ח	ז'תעד
כט	שונות	מוהרש"ז שזר	כ' מ"ח	ז'תעה
ל	יצחק בן אברהם – אברהם הוליד את יצחק	מוהרש"י זיין	כ' מ"ח	ז'תעו
לא	דרכי התפשטות החסידות ע"י אדה"ז	מוהרי"י העכט	כ' מ"ח	ז'תעז
לג	נסיעתו למדינות שמאחורי מסך הברזל	מוהרמיאל הכהן	כ' מ"ח	ז'תעח
לד	ההוספה בלימודים כעש"ק	מר חיים שאשקעס	כ' מ"ח	ז'תעט
לה	הודאי שמו כן תהלתו	ב"ס נגרות כפ"ח	כ' מ"ח	ז'תפ
לו	אגונ"ח בקרית גת	מרת מינסקי, אבלסקי	כ"ז מ"ח	ז'תפא
לז	שנת הצלחה בהשפעה בתלמידיו	מוהרר"ש סגל	כ"ח מ"ח	ז'תפב
לח	אופן תקיעת השברים בלויבאוויטש	מריה יעקב לנדא	כ"ח מ"ח	ז'תפג
לט	יום האחרון דירידת גשמים		מ"ח	ז'תפד
מ	שביעות רצון וההיפך תלוי ברצון ולא כמצב		ר"ח כסלו	ז'תפה
מא	למנות מהתל' משגיחים על הסדר בתפלה		א' כסלו	ז'תפו
מב	עריכת פירוש מסורתי לתנ"ך	מוהרש"י זיין	ב' כסלו	ז'תפח
מג	פיצויים מרומניה. הקמת ישיבת קשינוב בקרית גת	מר יצחק קורן	ב' כסלו	ז'תפט
מו	תיקון המדות ועוד		ב' כסלו	ז'תצ
מז	עריכת דברי ימי השואה אצל היראים	מריה יצחק לזין	ג' כסלו	ז'תצא
מח	הערות לס' דעת סופרים	מוהרר"ד רבינוביץ	ד' כסלו	ז'תצב
מט	אחרי שריפה מתעשרים. בלי גבול בגבול	אהלי"י מלבורן	ד' כסלו	ז'תצג
נא	תפלה, התבוננות, קשעהמ"ט, לימוד הנגלה והחסידות		ה' כסלו	ז'תצד
נב	התקשרות		ו' כסלו	ז'תצה
נד	לא לדחות זמן החתונה		ו' כסלו	ז'תצו
נה	שנה הראשונה אחר הנישואים אין כדאי שיבדקוהו		ו' כסלו	ז'תצז

ז'תצח	ו' כסלו	לכוא ללמוד בתותיל כאן	נו
ז'תצט	ח' כסלו	י"ט כסלו. השגח"פ ואהבת ישראל	נז
ז'תק	י' כסלו	ניצול הימים להכין חגיגת י"ט כסלו	נח
ז'תקא	י"א כסלו	שידוך. טעמו וראו כי טוב ה'	נט
ז'תקב	י"ב כסלו	ביאור פ' בתורה שנכפלה	ס
ז'תקג	ט"ז כסלו	בי"ט כסלו – לימוד בתורת בעל הגאולה	סא
ז'תקד	י"ז כסלו	הדיעות בחלום רע – נתינה לצדקה	סא
ז'תקה	י"ז כסלו	ד' אופנים בשייכות רבי וחסיד	סב
ז'תקו	י"ח כסלו	ברכת השחר לנשים	סג
ז'תקו	י"ח כסלו	הקשיים והזכות בהתעסקות להחזקת היהדות	סג
ז'תקח	י"ח כסלו	חג הגאולה י"ט כסלו	סה
ז'תקט	י"ח כסלו	פ"י תיבת ברוך. דרך ותורת החסידות	סה
ז'תקי	י"ח כסלו	שלום בית. עין ימין	סו
ז'תקיז	כ' כסלו	חנוכה – טמאים (י'צה"ר) ביד טהורים (י'צ"ט)	סז
ז'תקיב	כ"ב כסלו	שידוך בקרבה משפחתית, בספרדים – בגיל צעיר	סח
ז'תקיג	כ"ב כסלו	עצות לספקות באמונה פשוטה	סט
ז'תקיד	כ"ג כסלו	פ"י הלומד מרבו אפי' אות אחת	ע
ז'תקטו	כ"ה כסלו	בחירות לרבנות הראשית	עא
ז'תקטז	נר א'	הערות למערכת מוסר הקדש	עב
ז'תקיו	נר א'	ע"י הישיבה – רבים ביד מעטים	עה
ז'תקיה	נר א'	הערות לס' זרע יצחק וטהרת יו"ט	עז
ז'תקיש	כ"ז כסלו	הכרח לימוד החסידות. קדש עצמן במותר לך	פד
ז'תקכ	כ"ז כסלו	החובה והזכות לעסוק בהתעוררות ליהדות בארה"ב	פה
ז'תקכא	כ"ז כסלו	הכירות עם דרך החסידות – לקיד	פז
ז'תקכב	ימי החנוכה	בזמנינו גם יושבי אהל רואים השגח"פ	פז
ז'תקכג	כ"ט כסלו	במקום ספק ניתוח – שב ואל תעשה	פח

זתקכד	כ"ט כסלו	הוספה בלימוד חסידות. שידוכים
זתקכה	ימי חנוכה	מ"ה יצחק דובאוו
זתקכו	ימי חנוכה	מ"ה דובער טייטלבוים
זתקכז	כסלו ?	אדמו"ר מקומרנא
זתקכח	כסלו ?	שנברא ע"י המצוות
זתקכט	ב' טבת	משהרש"ל גנובורג
זתקל	ב' טבת	מסרת גבורים כ" שבכ"א
זתקלא	ד' טבת	תשובה ע"י הפצת חוקי טהרת המשפחה
זתקלב	ה' טבת	בטחון יחד עם שמירת הוראות הרופא
זתקלג	ו' טבת	ההדגשה על הפצת המעיינות
זתקלד	ז' טבת	מקור מרז"ל בקושי התירו לדבר ד"ת בשבת
זתקלה	ח' טבת	לבחון פירות החנוך עטה"ק. צדקה בגוף ובנשמה
זתקלו	צום העשירי	הנחות בעה"ב - מזוהמות
זתקלז	י"ג טבת	חלוקת השי"ס
זתקלח	י"ד טבת	התועדות עם התל' ביריד שבט
זתקלט	י"ד טבת	העדר שלום בית בא לפעמים מקירוב בלתי רצוי
זתקמ	י"ד טבת	ויחי (מבחר שנותיו של) יעקב
זתקמא	ט"ז טבת	כארץ מצרים
זתקמב	ט"ז טבת	מוכרח לפתור הבעיות שבחנוך עטה"ק
זתקמג	ט"ז טבת	הפרדת דת והמדינה. משיח - הוגה בתורה כו'
זתקמד	ט"ז טבת	חז"ש לעובר קו התאריך בימי הספירה
זתקמה	י"ז טבת	נוסח מצבה
זתקמו	י"ח טבת	הבחירות לרה"ר. יצי"מ בכ"ו
		אין משנים מצדקה לצדקה

פט

צ

צג

צד

צה

צה

צו

צז

צח

צט

קא

קב

קה

קו

קז

קח

קט

קי

קיא

קיב

קיג

קיד

קטו

קטז	תורת אדה"י (מהבש"ט) על וירא	ז'תקמז	י"ח טבת
קז	מלאך ה' גוי מתוך הסנה	ז'תקמח	כ' טבת
קח	עדיף לחלק לצדקה מאשר לקרן	ז'תקמט	כ"א טבת
קט	בב"מ ללמוד הל' הצריכות במקום		
קכ	קריאת הפ' בצבור	ז'תקנ	כ"ב טבת
קכא	לימוד קבלה. קמיעות. חיים		
קכב	מסודרים	ז'תקנא	כ"ג טבת
קכג	ביה"ס עם לימודי חול	ז'תקנב	כ"ד טבת
	מזהרש"א סניעג		
	תגיגת מרכז הישיבות		
	תות"ל		
קכד	ויחי (מבחר שנותיו) יעקב בארץ	ז'תקנג	כ"ה טבת
קכה	מצרים – ע"י פתיחת ישיבה		
קכז	ה' ואמת – מברית מן הקצה כו'.	ז'תקנד	כ"ז טבת
קכח	לשון מתחטא		
קכט	אני מאהיק לארה"ב בלי חילול		
קכצ	שבת		
קל	לימוד חסידות לבנות	ז'תקנה	כ"ט טבת
קלא	התגברות על בעיות שקמו בהוראה	ז'תקנו	א' שבט
קלב	השגי רפואה בארה"ב ובארה"ק	ז'תקנז	ג' שבט
קלג	הבחירות לרבנות הראשית. פי'	ז'תקנח	ו' שבט
קלד	מסורתי לתניך		
קלה	זכרון ימי קדם עם מוסר השכל	ז'תקנט	ט' שבט
קלז	הוראות בעבודת ה'	ז'תקס	ט' שבט
קלח	מס"נ בעל הכ"י וחיבור ספרו	ז'תקסא	ט' שבט
קלט	תמיכת הישיבות. שירת מרים	ז'תקסב	מוצש"ק
קמ	ודבורה		בשלה
קמא	פוחחים האצרות ומוסרים לפקדי	ז'תקסג	י"ב שבט
קמב	החיל		
קמג	בהמשך להג"ל – ז'תקמט	ז'תקסד	י"ב שבט
קמד	עריכת שירון חסידי. הזות הברות.	ז'תקסה	י"ב שבט
	שני קולות		
	בהמ"ד ובהכ"נ – תורה ותפלה	ז'תקסז	י"ד שבט
	ניצול ימי הנופש	ז'תקסז	י"ד שבט
	התמסרות לחנוך הילדים	ז'תקסה	ט"ז שבט
	שפה נקי' של התל'	ז'תקסט	י"ט שבט
	התקשרות בשידוכים יחליש המרה	ז'תקע	כ' שבט
	שחורה		
	הס' יסוד ושרש העבודה, מפתח,	ז'תקעא	כ' שבט
	אזנים לקופה		
	מזהרש"י הכהן		

קמה	תשים לפניהם – לפנימיותם	טייטלבוים מנטליק	ז'תקעב כ' שבט
קמז	הקדשה למוסד באה"ק. העובר קו התאריך	ופיקרסקי	ז'תקעג כ' שבט
קמח	רבית בקניית מניות	מר מגנחם בגין	ז'תקעד כ"א שבט
קמט	עירוב במושב בר גיזרא. חשיבות הפעילות עם הנוער		ז'תקעה כ"ב שבט
קנ	ושכנתי בתוכם – בתוך כאר"א		ז'תקעז כ"ד שבט
קנא	גמ"ח לעשירים	גמ"ח שומרי שבת	ז'תקעז עש"ק משפטים
קנב	לא להכנס בחשבונות רק להחיש ביאת המשיח	מ"ה יצחק ידגר	ז'תקעה כ"ז שבט
קנג	תיקון עגונות – לא לשנות פס"ד התורה		ז'תקעט כ"ז שבט
קנד	להמנע משינוי זמן החופש בביה"ס	מ"ה דוד חנוין	ז'תקפ כ"ח שבט
קנה	הדפסת מאמריו על הבעש"ט		ז'תקפא כ"ט שבט
קנו	כרמי שלי לא נטרתי. מספר תיבות בועל הנסים. ציור הלוחות	מ"ה שלום רבקין	ז'תקפב כ"ט שבט
קנז	כל הפרשט יד (כלפי מעלה) נותנים לו	קופת רבינו באה"ק	ז'תקפג כ"ט שבט
קנט	הרוצה לקבל עומ"ש כו' ציצית	מוהר"א יאלעס	ז'תקפד שבט
קנט	סיום מס' מגילה	משתתפי שיעור גפ"ת	ז'תקפה ר"ח אדר
קסא	פני' התענוג ע"י פני' התו' ועניני מעשה	מוהרמ"ז גרינגלס	ז'תקפו א' אדר
קסב	הויכוחים מעוררים מדת הנצחנות	מ"ה שמואל חפר	ז'תקפז ג' אדר
קסג	להמשיך ההשתלמות		ז'תקפח ג' אדר
קסד	השתתפות בארגון שאסרו. בחינה באוניברסיטה		ז'תקפט ד' אדר
קסה	בעניני דירה להתחשב עם האשה		ז'תקצ ד' אדר
קסו	מקור מרז"ל מאן דנפח כו'	מ"ה גדלי' הערץ	ז'תקצא ה' אדר
קסז	שמחת פורים ושמחת י"ט – עבודת יוצר		ז'תקצב ח' אדר
קסח	הבאת ב"א לאה"ק	מ"ה אפרים כורי	ז'תקצג ח' אדר
קסט	הוספה בתומ"צ מוסיף בברכת ה'		ז'תקצד י' אדר
קע	הפצת המעינות		ז'תקצה י' אדר
קעא	מגילה נקראת – פרסומי ניסא, גילוי הוי'	מוהררח"ל דייטש	ז'תקצז י"א אדר
קעג	רמת הלימודים במוסדות חב"ד. חינוך מיני	מ"ה משה מונק	ז'תקצז י"ב אדר

קע	חינוך למשלוח מנות כו'	מוהרי"מ לוין	ז'תקצח י"ב אדר
קע	אגרת המזכירות בקשר להצעה הנזכרת		
קעח	היוצא מדירתו ורוצה לחזור לבסומי ביון - ריון דאורייתא	מריה משה הייזלר	ז'תקצט י"ז אדר
קעט	רק בבית בחרגשתו אין לו עילה כו'	מריה יהודה שמוטקין	ז'תר י"ז אדר
קעט	בימה באמצע ביהכ"ז	מריה מתת' סלוין	ז'תר י"ח אדר
קפ	ישור זקן. זקן צנור השפעה		ז'תר י"ח אדר
קפא	אשה החולה במחלת עצבים ויש חשש לילדים		ז'תר י"ט אדר
קפג	אין לאחר העמדת מצבה. קדיש חנוך במשלוח מנות. מצה שמורה.	מריה שלמה רובעל	ז'תרה כ"א אדר
קפד	לימוד דינים בביה"ס		ז'תרו כ"ד אדר
קפה	לחלק מכ' התעוררות משטר מכירה	מריה עזריאל חייקין	ז'תרו כ"ה אדר
קפו	הקריאה לחנוך במשלוח מנות מצאה הד נכון	מוהרי"מ לוין	ז'תרח כ"ה אדר
קפז	רק גוף שלנו הלך לגלות עזרי גוי עושה שמים וארץ - כוסה ומשד העלמות	כינוס צא"ח מידועסט מריה שמואל חפר	ז'תר כ"ה אדר
קצ	ימי הנערות מפחיתים הרמה - ציל רמה גבוהה בתחלה		ז'תרי כ"ז אדר
קצא	בר מצוה. קבלת עול מצוות - עול נעים		ז'תריא כ"ח אדר
קצג	המקור שבן הנדה - פגום טראכט גוט וועט זיין גוט	מריה הלל מדליה	ז'תריב כ"ט אדר
קצד	משלוח מצה שמורה	אניש כפ"ח	ז'תריג אדר
קצה	הפצת המעיינות		ז'תריד ב' ניסן
קצו	עצבות, השגח"פ ותפלה בצבור		ז'תרטו ד' ניסן
קצז	השפעה על חבר שיעזוב דרכו הרעה		ז'תרטז ו' ניסן
קצט	לא לפרסם הריון עד החודש החמישי		ז'תריח ז' ניסן
ר	הפצת המעיינות		ז'תריט ז' ניסן
ר	נצחיות הנפש. אבלות רק בזמן מסוים	מר ראובן אבינועם	ז'תרכ י' ניסן
ר	לימודי קודש כל היום		ז'תרכא י' ניסן
רב	חלומות ובדיקת מזוזות		ז'תרכב י' ניסן

ז'תרכג	י"א ניסן	כללי	יצ"מ ע"י בטחון וכ"ה בכל הזמנים	רד
ז'תרכד	י"ג ניסן	מר צבי גת	בכל מקום יעורר בני" על צור	
ז'תרכה	י"ג ניסן	בהמיד מונטריאל	מחצבתם	רז
			ביצ"מ לא חסר א' מסיר, כל	
ז'תרכו	ערב חה"פ	עדת הספרים ירושלים	דכפין כ"י	רח
ז'תרכז	תחלת ניסן	אדמור"ר מקומרנא	איסור דחיית רב ממשרתו	רט
ז'תרכח	ח"י ניסן	מריה נפתלי ערנברג	פה, פה סח	רי
ז'תרכט	י"ט ניסן		ניצול כשרונותיו להפצת המעיינות	ריא
ז'תרל	אסרו חה"פ	חגיגת אהלי תורה	השפעה על א' שרוצה לישא נכרית	ריב
			פסח ענינו חנוך וספה"ע הכנה	
ז'תרלא	כ"ג ניסן		למית	ריג
			עבודה בשיתוף עם אחרים ובאופן	
ז'תרלב	כ"ח ניסן		מסודר	ריז
ז'תרלכ	כ"ח ניסן	מריה שמואל חפר	חודש זיו - להאיר העולם	רטז
ז'תרלד	ה' אייר		להמנע מייכוחים בהרצאות	ריז
			סירוס בניתוח הפרוסטט	ריח
			אשה כי תזריע (אתעדלית) וילדה	
ז'תרלה	ז' אייר	כהכ"ג נחלת בנימין	זכר (קיימא)	ריט
			אם להתאחד עם כהכ"ג שברח'	
ז'תרלו	ח' אייר	מוהר"י שטרן	הרב קוק	רכ
			סידור קידושין. אל ישנה אדם וכו'.	
ז'תרלז	י"ב אייר		לימוד חסידות	רכא
ז'תרלח	י"ד אייר	מריה ליב צינץ	חוק בטחון מרבה מנוחת הנפש	רכב
ז'תרלט	ל"ג בעומר		לימוד פני' התורה	רכג
			עת סגולה להתעוררות הפצת פני'	
ז'תרמ	ל"ג בעומר	אגונ"ח	התורה	רכג
ז'תרמא	כ"א אייר	מריה יהושע יוזביץ	גילוי פני' התורה ופני' ישראל	רכה
ז'תרמב	כ"ב אייר		קריאת שם לבת בקרה"ת הקרובה	רכז
ז'תרמג	כ"ד אייר	אגודת השוחטים	קדימת בן הצעיר בשידוכים	רכז
ז'תרמד	כ"ד אייר		קשר מית ושריב	רכח
ז'תרמה	כ"ד אייר		פי' על תניא	רכט
			איך לקרב בחור ליהדות. כ"א	
ז'תרמו	כ"ה אייר	מריה חיים סרברנסקי	מסוגל לתומ"צ	רל
ז'תרמז	כ"ה אייר		התקדמות בבנין המוסד	רלא
ז'תרמח	כ"ז אייר		להתדיין בד"ת	רלב
			רשביי ובעש"ט - גילוי פני'	
ז'תרמט	כ"ח אייר	משתתפי הגרלה שנחית	התורה	רלג
ז'תרנ	אייר	מוהר"איו זיסקינד	גודל ענין הגורל	רלד
			יניקת החי' רק מגבורה	רלה

ז'תרנא	אייר	מוהרמ"י מלוב	ירידה לפני התיבה בש"ק שלפני היאצ"ט	רלו
ז'תרנב	רי"ח סיון		ערכין - ע"פ השנים ולא ע"פ המעלות	רלו
ז'תרנג	רי"ח סיון	מריה יצחק לוי	דברי ימי השואה	רלח
ז'תרנד	רי"ח סיון ?	מוהר"מ לוי	בענין הנ"ל	רלט
ז'תרנה	א' סיון		ספ"הע - קובץ על יד	רלט
ז'תרנו	ב' סיון		טיפולים למחלת עצבים. הפצת המעיינות	רמ
ז'תרנז	ג' סיון		תנאים ביציאה מאה"ק	רמא
ז'תרנח	ד' סיון	מוהרש"י ז"ל	פ"י דעת סופרים בממ"ד	רמב
ז'תרנט	ימי ההגבלה מריה יוסף בורג		בחירות והכוח בעמו ישראל	רמג
ז'תרס	ימי ההגבלה מוהרש"י שור		בענין הנ"ל	רמד
ז'תרסא	לפני חה"ש	מריה יהושע שורצמן	מדבר	רמה
ז'תרסב	ט' סיון	מר משה	כתיבת מצבה	רמה
ז'תרסג	י' סיון	מוהרמ"ט פישר	בכ"ז - כחדשים. לימוד ס' של"ה	רמו
ז'תרסד	י' סיון		לימוד בישיבה ספוגה מדא"ח	רמח
ז'תרסה	י"א סיון	מוהר"י שפרינגר	ביסוס כמ"ח בדרכי שלום	רמט
ז'תרסו	י"א סיון	מר אליעזר שטיינמן	נקודת החסידות - עבודת ה'	רנ
ז'תרסז	י"א סיון		בשמחה	רנא
ז'תרסח	י"ג סיון	מוהרח"ל דייטש	תשלומין דעצרת ודפסח וטוכות	רנב
ז'תרסט	י"ד סיון	מוהרפ"א ווברמן	מספר הטבילות	רנב
ז'תרת	ט"ז סיון		סיום והכנסת ס"ת	רנג
			להגדיל העסק ולמצוא פרנסה	רנד
ז'תרעא	ט"ז סיון		לעוד מאנ"ש	רנז
ז'תערב	ט"ז סיון	מריה נפתלי יוניק	אודך ה' כי אנפת בי	רנה
			הדלקת המנורה שייכת לכהנים	רנו
ז'תרעג	י"ז סיון	מריה יוסף פצימיצי	לוי וישראלים	רנו
ז'תערד	כ' סיון	מריה שמעון פאטאש	לבקר בספרד ופורטוגל	רנו
			בכימיה רואים - כמות קטנה	רנח
ז'תרעה	כ' סיון	מוהר"ש ביק	פועלת על כמות הכי גדולה	רנח
			מ"ש כזה שגם יהושע וכלב נטלו	רנט
ז'תערז	כ' סיון	מריה שמואל חפר	האשכול	רנט
ז'תערז	כ' סיון		ביסוס ב"ס מקצועי	רס
ז'תרעח	כ"ד סיון	מוהרמ"י פורסט	תפלה בהברה ספרדית או אשכנזית	רסא
			- לא לערב	רסא
ז'תרעט	כ"ה סיון		למה ביקש משה רק לג' ימים. למה	רסב
			נולדו צדיקים מנשואי קורבה	רסב
			לימוד שיעורי תושבע"פ בלי עיון	רסג

ז'תרפ	עש"ק שלח	אגודת נשים	צריך לעשות בטבע ובטחון בלמע'	רסד
ז'תרפא	עש"ק שלח	עסקני בית רבקה	מהטבע	רסו
ז'תרפב	כ"ז סיון		נשים לא נכשלו במרגלים וקורח	רסז
ז'תרפג	אדר"ח תמוז		ועדתו	רסט
ז'תרפד	ר"ח תמוז	מקבלי עול מצוות	רפואה כשקנה הריאה דק	ער
ז'תרפה	א' תמוז	מריה שמואל וואלקין	מס"נ לחנוך הבנים, מכ"ש הוצאות	רעא
ז'תרפו	בדר"ח תמוז		שכר לימוד	ערב
ז'תרפז	ד' תמוז	תלמידי פאסיק	עול נעים. מעלת הנחת תפילין	רעג
ז'תרפח	ה' תמוז		קבלת ה"ס יראים	עדר
ז'תרפט	ו' תמוז		ר"ח לימי הגאולה י"ב י"ג תמוז	ערה
ז'תרצ	ח' תמוז	תל' תר"ת מונטריאל	בחופש מלימודי חול צריך להוסיף	רעז
ז'תרצא	ט' תמוז	מוהר"ל ש"ס	בלימודי קודש	רעז
ז'תרצב	ט' תמוז		שלום בינו לבין אחיו	רעז
ז'תרצג	עש"ק חקת		הפצת המעיינות — כמאן דבעי	רעז
ז'תרצד	י"א תמוז		למיעבד	רעז
ז'תרצה	ימי הגאולה	מחנה גן ישראל	י"ב תמוז מלמד — לא להתחשב	רעז
ז'תרצו	ימי הגאולה		בקשיים	רעז
ז'תרצז	י"ג תמוז	מריה גדול היילפרין	כנס נכדי הרבנית מנוחה רחל	רעז
ז'תרצח	י"ג תמוז	מוהרמ"מ שלזינגר	געגועים צ"ל להוספה בתומ"צ	רעז
ז'תרצט	י"ג תמוז		גשמיות ורוחניות יחדיו יהלכון	רעז
ז'תש	י"ד תמוז	מוהרש"ז שרגאי	בבני	רעז
ז'תשא	י"ד תמוז		כמה זהירות בבנין מקוה	רעז
ז'תשב	ט"ו תמוז	מוהרמ"י רובין	ברכה לפתיחת המחנות	רפ
ז'תשג	ט"ו תמוז	מריה נחום טרבניק	גאולת גופא בתר רישא אזיל	רפא
ז'תשד	י"ט תמוז	מוהרח"ל דייטש	לימוד אומנות המילה במדינות	רפב
			אירופה	רפב
			הערות במנהגי חב"ד; ירושלים	רפג
			ההורים אינם נאמנים כ"כ בהערכת	רפג
			ילדיהם	רפד
			לימוד מ"ב תמוז — איש א' יכול	רפה
			להתגבר כו'	רפה
			אינו יחיד כי יחיד ש"ע עומד על	רפו
			ידו	רפו
			מפעל תיקון בה"ח באירופה	רפז
			לפלא שאינו מציי"ן התאריך י"ב	רפז
			תמוז ימי סגולה	רפח
			שיעור המתנה בין אכילת חלב	רפח
			לבשר	רפח

לא חרבה ירושלים אלא שבטלו	ז'תשה	כ' תמוז	מוהרמ"מ ישר
תשב"ר	ז'תשו	כ' תמוז	
אתה בחרתנו מכל העמים	ז'תשו	כ' תמוז	תות"ל לוד
כל עניני התל' ברשות ההנהלה	ז'תשח	כ"א תמוז	מריה שאל שפרין
התועדות י"ב תמוז	ז'תשט	כ"ב תמוז	
תיקון החורבן – אהבת חנם	ז'תשי	עשיק פנחס	
נחמה בכפלים – שלא בערך	ז'תשיא	עשיק פנחס	מוהרמ"ט פישר
קדימה לעבודה עם הנוער	ז'תשיב	עשיק פנחס	
הנהגת שובב רגילה	ז'תשיג	כ"ה תמוז	
בנייתו ביד צריך והירות לא לנגוע	ז'תשיד	כ"ז תמוז	מוהרשי"א שאלוזן
בעצבים ועורקים	ז'תשטו	ר"ח מנ"א	מוהרר"א יאלעס
לימוד מ"ב תמוז – איש א' יכול	ז'תשטז	ר"ח מנ"א	
להתגבר כ"י	ז'תשין	ר"ח מנ"א	
הערה כאגה"ת פ"א	ז'תשיח	א' מנ"א	אית בופולו
מנ"א – תחלתו אבל ורובו ניחומים	ז'תשיט	ה' מנ"א	תל' מנטשסטר
כשמתעכב – להשלים בהוספה	ז'תשכ	ו' מנ"א	
בישראל גשמיות ורוחניות יחדיו	ז'תשכא	ח' מנ"א	הר"י קצין
יהלכו	ז'תשכב	י"א מנ"א	מוהרר"מ ערנטריי
לא חרבה ירושלים אלא שביטלו	ז'תשכג	י"א מנ"א	העניא ערנטריי
תשב"ר	ז'תשכד	י"ב מנ"א	מר מנחם בגין
כיצד להתגבר במלחמת היצר.	ז'תשכה	ט"ז מנ"א	
לדור בסביבה חרדית	ז'תשכו	ט"ז מנ"א	מוהרר"א ניימרק
שלא ברכו בתורה תחלה – כפ"י	ז'תשכז	י"ז מנ"א	מוהרר"י רסקין
הבי"ח	ז'תשכח	י"ח מנ"א	מוהרר"ח אוימוב
בחודש אלול – נישואים כל	ז'תשכט	כ"א מנ"א	
החודש	ז'תשל	כ"א מנ"א	
ניצול ימי החופש	ז'תשלא	כ"ב מנ"א	
שבת מאחדת כל החוגים ומקרבת	ז'תשלב	כ"ב מנ"א	
הגאולה	ז'תשלג	כ"ד מנ"א	
טעמי ט"ז באב הפכים בנוגע לזמן			
ותוכן			
רצה להעיר בספריו			
שהחיינו כמילה ובפורים			
זמן יציאת השבת ושקיה			
עצה לאי סדר בקיום החלטות			
שלא שינו לבושם			
פרסום מאמרי חסידות בלה"ק			
לא לאחר חתונה. ג' שושבינין			
להסתדר בפרנסה מצוייז ותרנו			

שטו	אחדות בעולם ובבני	מר אליעזר שטיינמן	ז'תשלד כ"ה מנ"א
שטז	פי' התיבות: ראה גו' ברכה וקללה		ז'תשלה ר"ח אלול
שיו	בני ישיבות איצ' להתגייס לצבא		ז'תשלו ר"ח אלול
	פריעת חוב שנתרפא – הפצת		ז'תשלו א' אלול
שיח	היהדות		
	הרצאות בנושאי יהדות לא מספיק	מר צבי ברונשטיין	ז'תשלח א' אלול
שיט	– דרישת השעה		
שיט	להיות מדריך וללמוד גם בעצמו		ז'תשלט א' אלול
	את בתי נתחי (מרצוני) לאיש (חשוב		ז'תשמ ב' אלול
שכ	וצדיק)		
	מספיק עבודה בהפצת המעיינות		ז'תשמא ב' אלול
שכא	בשביל שניהם		
	להתחנך במסגרת חסידותית –		ז'תשמב ג' אלול
שכא	מוסד חב"ד		
שכב	הדרכת ילדים בחופש חודרת יותר	יוסף הרטמן	ז'תשמג ה' אלול
שכג	הרחקת העצבות		ז'תשדמ ה' אלול
שכד	המלך בשדה		ז'תשמה ח' אלול
	כתיבת בשריט ממעט כתיבת		ז'תשמו ט' אלול
שכה	חסדים המכוסים		
שכה	יאוש – שלא מדעת		ז'תשמו י' אלול
שכו	לדחות הטיפול לאחר חה"ט	מריה שמואל יאלאוו	ז'תשמח י"ב אלול
שכז	פי' כי תצא גו' שביו		ז'תשמט י"ג אלול
שכט	תפילין בחוה"מ, בבתיים ריקים	מריה עזריאל חייקין	ז'תשנ י"ג אלול
	להשפיע על הבעל – קב"ע לתורה.	אגונ"ח	ז'תשנא ט"ז אלול
של	בפי"ג – לכתוב השיעורים		
	אגרת המזכירות בקשר להוראה		ח"י אלול
שלב	הנ"ל		
שלג	סדרי הנסיעה דאשתקד בתקפם	מארגני קבוצת הנסיעה	ז'תשנב ח"י אלול
שלה	אם יכול להיות כלי לאלקות		ז'תשנג כ"ב אלול
	כל החוגים שנטו מהדרך – לא		ז'תשנד כ"ב אלול
שלו	נשאר שריד ופליט		
	הערות לס' פי' ופסקי הרי"ד ע"מ	מריה אהרן חטריק	ז'תשנה כ"ג אלול
שלה	שבת		
שמג	פי' – אתם נצבים גו' לעם	כללי	ז'תשנו עשיק נצבים
שדמ	ברכה לכניסה לשיכון	שיכון חב"ד ירושלים	ז'תשנו עשיק נצבים
	כשהלימוד בתערוכה – מה יעשה		ז'תשנח
	הבן שלא יחטא. התעמולה צ"ל		
שמה	בדרכי נועם ובחוקף		

אגרות קודש

אדמו"ר שליט"א

- כך עשרים -

ז'תמו

בי"ה, ערב ראש השנה דשנת ה'תשכ"א
ברוקלין, נ.י.

מר יוסף שיי דקל

שלום וברכה:

נעם לי לקבל פ"ש מכי על ידי מר לאנדא שיי והנני מאשר בזה גם קבלת ספר **יזכור וגוילי אש**, ב' חלקים. ותי"ח בעד שימת לבבו, ותקותי שאם הוציא לאור עוד פרסומים ישלחם לספריי כאן, ובפרט שהספריי היא לתועלת הרבים. אבל יהי רצון שתוכן הפרסומים הבאים יהי קשור במאורעות שמחים ולזכרון מאורעות שמחים, ויהי רבוי הטוב והשמחה כיעוד הכתוב אודך ה' כי אנפת בי (כי) ישוב אפך ותנחמני (ישעיי יב, א), זאת אומרת, שהנחמה תהיי במדה כזו שההודיי תהיי בכל לב גם עי"ז ש,,אנפת בי".

בטח למותר להדגיש, בהזדמנות זו, שענין כל זכרון הוא להשפיע במעשים, שהרי מעשה עיקר, ותכלית הכוונה של זכרון הנ"ל הוא להנציח ערכי עמנו אשר נצחיותו קשורה בתורתנו הנצחית ומצוותיי עליהן נאמר וחי בהם, שניתנו מה' שהוא „אתה הוא ושנותיך לא יתמו", וביחד עם זה הוא בורא האדם ויוצרו ובורא העולם על כל

ז'תמו

רב האגרות הן מהעתק המזכירות וחלק מצילום האגרת. לא נסמן בהערות אלא אם מקורה אחר, או שכבר נדפסה בלקריש.
מר . . דקל: אגרת נוספות אליו, לעיל ח"ט זקע.

פרטיו, ולכן הוא היחידי שיוכל לדעת הדרכים והאופנים כיצד האדם בתור יחיד ובתור צבור יוכל להבטיח קיומו ותנאי חייו המתאימים לו. וכיון שישראל ערבים זה בזה, על כל אחד ואחד לנצל כל יכולתו ואפשריותו להוסיף בביסוס וקיום עמנו בני ישראל על ידי הפצת הערכים הנצחיים של תורתנו הנצחית בחוגים הכי רחבים ובאופן דמוסיף והולך. ועל אחת כמה וכמה שגדול הזכות והאחריות והחוב בזה של כל אלו שיש להם השפעה בחוגים רחבים, אם בדבור, אם בכתב ובפרט על ידי עניני דפוס. והובטחנו הבא לטהר מסייעין אותו.

ויהי רצון שכי יעשה בזה מתוך שמחה וטוב לבב.

ולקראת השנה החדשה הבאה עלינו ועל כל ישראל לטובה ולברכה, הנני שולח לו ולכל אשר לו איחולי לשנה טובה ומתוקה.

בכבוד ובברכת כתיבה וחתימה טובה.

ז'תמו

ב"ה, ערב ראש השנה דשנת ה'תשכ"א
ברוקלין, נ"י.

מר אברהם שיי קריניצי ראש העירי' רמת גן

שלום וברכה:

נעם לי לקבל פ"ש מכם על ידי מר יואל שיי פרנקל, שגם הביא ספריו **בכוח המעשה** וכן **מיט די צען פינגער**. ובדאי גם להבא ישלח להספריי כאן אם יפרסם עוד פרסומים. ות"ח מראש.

בידוע שיהודי מחפש ומוצא בכל ענין רמו וקישור. והנה מה שקרא לספרו „בכוח המעשה" הרי זה בטח מושפע ושואל מדברי חז"ל שהמעשה עיקר. דברים שהם גם כן תשובה לכמה שיטות לפיהן יוכל להיות קיום עם ישראל על פי הסיסמא רחמנא ליבא בעי, ובפרט על פי מאמר החכם שהלב הוא מלך האברים. ולא כן הוא, אלא כל דבר צריך להתבטא בעיקר במעשה, שרק אז ראוי וסימן שהדבר נוגע בפנימיות. ואופייני הוא וכל ספר קהלת לכאורה שקלא וטריא פילוסופית שענינה, בהשקפה ראשונה, שלילת עולם המעשה והעשי, אף על פי כן המסקנא והחתימה היא – את אלקים ירא ואת מצותיו שמור כי זה כל האדם.

ואם הדברים אמורים בנוגע לכל אחד ואחד, על אחת כמה וכמה בנוגע לזה שההשגחה העליונה העמידתו לראש עיר בישראל ובמשך עשרות בשנים, הרי בודאי שעליו הזכות וגם החובה לנצל כל השפעתו, במעשה ובפועל, שתהיי עיר בישראל ראוי לשמה. זאת אומרת שלא רק נמצאת בשטח גיאוגרפי מסויים, אלא שכל מהותה ומציאותה הוא ישראל, שענין ישראל הוא כמאמר הזהר ישראל ואורייתא וקובי"ה כולי חד.

ומענין לענין באותו ענין, כאן עלי החובה הנעימה להביע תודתי בהגיע הידיעה אשר נתמנה הרה"ג וו"ח אי"א נוי"מ בעל מדות ובר אבהן וכ"י הרב אקסלרוד ש"י לממלא מקום אביו הרב ע"ה במחנם, ואשר כי הכריע והחליט בזה. ובודאי ימלא הנ"ל תפקידו באמונה, תפקיד רב מורה הנוראה בישראל, מתאים לתורת ישראל נתונה מאלקי ישראל.

ולקראת השנה החדשה הבאה עלינו ועל כל ישראל לטובה ולברכה, אביע לו ולכל אשר לו איחולי לכתובה וחתימה טובה לשנה טובה ומתוקה בגשמיות וברוחניות גם יחד.

בכבוד ובברכה.

ז'תמו

ב"ה, ד' תשרי, תשכ"א
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה למכתבו מיום הראשון דסליחות, בו כותב אודות הרצון לעשות תשובה, ואיך להביא לפועל, והרי כמה ענינים ישנם שמבלבלים.

ויתבונן היטב הדק היטב במ"ש רבנו הזקן [בעל התניא] – פוסק בנסתר דתורה – והשו"ע – פוסק בנגלה דתורה] – בספרו תניא קדישא ריש פרק מא, ומה טוב שילמוד בעל פה מהתחלת הפרק עד לעמוד שני,

ז'תמו

הרב אקסלרוד: הרב גדליהו ש"י, בן הרב משה ע"ה אקסלרוד. ראה לעיל ח"ט אגרת ז"רסה, ובהנסמן בהערות שם.

תיבת המלך, וידוע דרז"ל הלואי שיהי' מורא שמים עליכם כמורא בשר ודם (שם בתניא דף נ"ז ע"א). כן יתבונן מענינא דימים אלו שילמדם באגרת התשובה לרבנו הזקן ועוד, ותקותי שיחליט בתוקף שעליו בתוככי כלל ישראל לשוב אל ה' אלקינו, ובפרט בימים אלו שהמשכה היא על כל השנה כולה הנה הרוצה לטהר מסייעין לו ביותר, ומוסגר בזה מכתבי כללי לראש השנה שגם בו מדובר בענין האמור אף שלא בנקודה זו.

בעת רצון יזכירוהו על הציון הקי' של כ"ק מו"ח אדמו"ר וצוקלה"ה נבג"מ זי"ע להמצטרף לו.

בברכת חתימה טובה וגמר חתימה טובה.

ז'תמט

ב"ה, ו' תשרי, תשכ"א
ברוקלין.

הרה"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ כו' מו"ה יהודה שני

שלום וברכה:

מועתק בזה נוסח המברק-טלפוני שהואיל כ"ק אדמו"ר שליט"א למסור בקשר עם הסעודת מצוה לטובת המקוה:

במענה להזמנתם – חבר אני לשומרי פקודיך פעילי בנין המקוה בנאות דשא ומשתתפים בהסעודת מצוה שבקשר לגמרה,

שזהו מענין ימים אלו וכפסק המשנה (פרק יוהכ"פ) אשריכם ישראל* כו' וטהרתם, אשריכם דוקא, תשובה מאהבה, כמו שנאמר

(*) להעיר מדי"ה ארע"ק כו' תרס"ז.

ז'תמח

מכתבי כללי: דלעיל ח"ט – ז'תמא.

ז'תמט

מו"ה יהודה שני: שפ"ץ.

אדמו"ר שליט"א

ה

בפרשת השבוע אשריך ישראל גוי ויכחשו אויביך לך – זדונות נעשו
כזכיות.

ויהי"ר שבקרוב ממש יקוים סיום הנבואה וישבתם בארץ אשר
נתתי לאבותיכם בביאת משיח צדקנו.

בכבוד ובברכת חתימה וגמר חתימה טובה

מנחם שניאורסאהן

מצו"פ המחאה השתתפות סמלית בהנ"ל.

בטח יודיעו מהנעשה בכהנ"ל. ותי"ח מראש.

בכבוד ובברכת גמח"ט

מזכיר

זיתנ

בי"ה, ו' תשרי, תשכ"א
ברוקלין.

אגודת השוחטים תל-אביב יפו
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

נעם לי לקבל הד"ש מאתם, ע"י החבר הרה"ח אי"א נוי"נ בעל
מדות ובעל פעלים הרמ"מ ש"י רסקין בצירוף מכתבם מעש"ק אתם
נצבים היום כולכם.

ובעת רצון אזכירם על הציון הק' של כ"ק מו"ח אדמו"ר
זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, מתאים לתוכן כתבם.

ויהי רצון אשר בהמצאנו בימים בהם הורונו רבותינו ז"ל, אשר כח
היחיד הוא כח הצבור בשאר ימות השנה (ר"ה י"ח ע"א), עאכ"כ כח
הצבור ואגודה בימי רצון אלו.

זחג

אגודת השוחטים: אגרת נוספת אליהם – לקמן זיתרמג.

הנה אֵל כביר לא ימאס (ברכות ח, א. וראה חדא"ג שם), ויקבל
התפלות והבקשות, בתוככי תפלות כל בני ישראל, לחתימה ולגמר חתימה
טובה, לשנה טובה ומתוקה בגשמיות וברוחניות גם יחד.

ובזה גם כן – בעבודתם בקדש מתאים להוראת חז"ל, אין ושחט
אלא ומשך, תרתי ש"מ (חולין ל, סוף ע"ב. ובתוסי שם) גם בעבודה
הרוחנית – להמשיך את הבהמה (שבאדם) עד שיעשה מוכשרה להיות
דם ובשר מבשרו של אדם (כלשון רבנו הוקן בספר התניא) אתם קרוים
אדם ע"ש אדמה לעליון, לעבדו ית' בכל לבבך בשני יצריך, האדם
והבהמה, נפש האלקית ונפש הבהמית גם יחד.

כבוד ובברכת חתימה וגמר חתימה טובה.

ז'תנא

[וי' תשרי תשכ"א]

ע"פ הוראות רז"ל הידועות בנוגע לזה שע"י נגרם תקלה לחבירו,
ובפרט ע"פ המבואר באגה"ק סי' כ"ה, הרי גם אלו הנעלבים, עליהם
לקבל ע"ע זהירות והידור במצות ה', ופשיטא לשרש ולעקור כל טינא
בלב ח"ו וח"ו, וכמ"ש בפרשת שבוע זה, אשר כשיחד שבטי ישראל –
מביאים להתאסף ראשי עם, ופועלים אשר – ויהי בישורון מלך,
וכמבואר בלקו"ת גודל המעלה כשבנ"י הם בבחי' ישורון.

להוראת חז"ל: ראה גם לעיל חט"ז אגרת היתקיא, ובהנסמן בהערות שם.

ז'תנא

נדפסה בלקי"ש חכ"ד ע' 598.

אדמו"ר שליט"א

ז

ז'תנב

ב"ה, י"ג תשרי, תשכ"א
ברוקלין.

כבוד המתפללים והנהלת בית הכנסת ובית המדרש חב"ד
מאה שערים, בירושלים עיר הקדש תבנה ותכונן על ידי
משיח צדקנו הי' עליהם יחיו

שלום וברכה:

נעם לי לקבל פ"ש ממתפללי בית הכנסת ובית המדרש על ידי
האורחים שליט"א,

ויהי רצון שתמיד כל הימים יתבשרו בני ישראל איש מרעהו אך
טוב בטוב אמיתי כדו"ל, טוב לשמים טוב לבריות, וטוב העושה פירות
(קדושין מ, א).

וכיון אשר בכל עניני קדושה, ככל שיהי המצב גם טוב, תמיד יש
מקום להוסיף, כיון שקשורים בהקב"ה שהוא אין סופי, תקוה חזקה
שיתחזקו לא רק בעניני תפלה אלא גם בעניני לימוד התורה ברבים הן
בנגלה והן בחסידות בכל יום, ובשי"ק בהוספה בלימוד תורת החסידות,
כמובן ע"פ המבואר בזה בכתבי האריז"ל.

והרי פסקו רז"ל אשר שמא גרים, ולבית המדרש ולבית הכנסת
לשאת השם חב"ד בצדק – לתהלה ולשם ולתפארת ועיין לקוטי תורה
לרבנו הזקן פרשת תבוא סוף ד"ה היום הזה היא מצוץ וגוי בכל לבבך
ובכל נפשך),

ויהי רצון שישמש דוגמא חי' וישפיע בכל הנ"ל על כל בתי כנסיות
ובתי מדרשות,

עדי יקויים היעוד, עתידין בתי כנסיות ובתי מדרשות שבבבל
שיקבעו בארץ ישראל, בביאת משיח צדקנו.

בכבוד ובברכת חג שמח.

ז'תנג

[י"ג תשרי תשכ"א]

במענה למכתבו מערב יום הקדוש,

בעת רצון יזכירוהו עוד הפעם על הציון הקי של כ"ק מו"ח אדמו"ר
זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע, והוראות רבותינו נשיאינו ודבריהם קיימים
לעד „טראכט גוט וועט זיין גוט“, ויוכל לבשר טוב בתוכן מכתבו כנ"ל,
ובמנוחה דהוי זהיר בה טפי – להפיץ תורת ה' בכל מקום שידו מגעת
והרי לכ"ז זקוקים לגוף בריא ושלם שמדרכי השם הוא.

המצפה לבשו"ט ובברכת חג שמח.

זי"ע נתקבל מכתבו השני – מבשו"ט בהנ"ל. ופס"ד רו"ל שכל
שמטיבין לו הי"ז לאוישו"ט (כ"ב יב, ב).

ז'תנד

ב"ה, י"ט תשרי, תשכ"א
ברוקלין.

הרה"ג וו"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ יושב על מדיו,
מנהל עדתו במישרין מו"ה שלמה שיי

שלום וברכה!

נעם לי לקבל מכתב כת"ר מו"ך אלול, בו כותב אודות לימוד תורה
ברבים, דברי אגדה ומוסר.

והרי ידועים דברי רבנו הזקן בעל התניא – פוסק בנסתר דתורה,

ז'תנג

נדפסה בלקריש חכ"א ע' 463.
הוראות רבותינו: ראה גם לעיל ח"ט אגרת זק ובכ"מ.

ז'תנד

מו"ה שלמה: אצי"אג, דובדו. אגרת נוספת אליו – לעיל חט"ז ה'תנו.

והשולחן ערוך – פוסק בנגלה דתורה, באגה"ק שלו (תניא ח"ד) סי' כ"ג) אשר האגדה שבסי' ע"י רוב סודות התורה גנוזין בה ומכפרת עונותיו של אדם כמבואר בכהאריז"ל – דברים נפלאים ונצורים.

ויהי רצון שיוסיף בהאמור כהנה וכהנה ומתוך שמחה וטוב לבב, וכחוראת המורה הגדול רבנו הרמב"ם בספרו יד החזקה בסיום וחזרתם הלכות לולב.

בעת רצון יזכירוהו על הציון הק' של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נב"מ זי"ע מתאים לתוכן כתבו, וזכות פעולתו האמורה, תעמוד לו לבשר טוב בכל האמור.

בברכה לבשו"ט.

מפני קדושת המועד לא בא כ"ק אדמו"ר שליט"א על החתום, והנני חותם בשמו.

בבקשתו נשלח לו בפי"ע ס' תניא קדישא ועוד.

ז'תנה

ב"ה, כ"ו תשרי, תשכ"א
ברוקלין.

הרה"ג הרה"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ כו'
מו"ה אפרים אליעזר שיי הכהן

שלום וברכה!

במענה למכתבו ממוצש"ק בראשית, ובהקדמה שמובן וגם פשוט שאין כאן מקום לבקשת סליחה וכיו"ב, שהרי בדברי תורה המכתב מדבר, ובפרט בענינים הנוגעים לפועל, והרי צודק גם בסיום מכתבו, שזהו ענין הנוגע לרבים, כיון שנראה לרבים.

ז'תנה

מו"ה אפרים אליעזר: יאל"עס. אגרות נוספות אליו – לעיל ח"ט זקלו, ובהנסמן בהערות שם. לקמן ז'תקפד. ז'תשטו.

ובתוכן הקושיא או ההערה, הנה ההנהגה שכותב, ז.א. שלא לנגוע כלל בפיאות הראש, לא ראיתי בתוככי חב"ד, ואדרבא.

ואפשר לומר בזה כמה טעמים, ואולי גם הטעם שרומז גם במכתבו, שלא לערב הארות של שני תיקונים מהי"ג תיקונים דדיקנא קדישא, ובכל אופן הרי **מפורש** שהאריז"ל הי' חותכן ומקצרן במספרים (שעהמ"צ וטעמ"צ פי קדושים).

ועי"פ האמור הרי חלה על זה הוראת חז"ל הוראה ברורה, במסכת דמינה אולינן (סוכה לב, ב):

רב אחא ברי' דרבא **מהדר** אתרי וחד הואיל ונפיק מפומי דרב כהנא. עיי"ש ברש"י. ואת"ל הרי כ"ש וק"ו בנדון דידן, שבזה לא רק דבור הרב אלא מעשה רב.

בכבוד ובברכה.

עי"פ הנ"ל מבואר – שהקושיא **ורבה** היא אדרבה על אלו שאין נוגעין כלל – **היפך** ממעשה רב דהאריז"ל החי. ועיין ג"כ דרכי תשובה ליו"ד סקפ"א שדינים הן וכו'. ובדרכי חיים ושלום סתת"פ שלא לכוף הפאות אחורי אזנו (איברא מה שציין שם המלקט לז"ח וכו' – וצ"ע דכפשוטו – בז"ח וכו' המדובר בשערות **הגדלות** אחורי האוזן).

ז"ע נתקבל מכ' והגלוי שלאחרי הנ"ל. ות"ח.

ז'תנו

ב"ה, כ"ו תשרי, תשכ"א
ברוקלין.

הווי"ח אי"א נוי"ע וכו' מו"ה שמואל שי

שלום וברכה!

באשטעטיג די ערהאלטונג פון אייער בריף מיט דאָס בייגעלייגטע.

ד'תנו

מז"ה שמואל: ליובאשיצקי. אגרות נוספות אליו – לעיל ח"י"ח ותקכו, ובהנסמן בהערות

שם.

אדמו"ר שליט"א

יא

און ס'איז באוואוסט דער חסידות'שער טייטש און דיוק אין דעם מאמר רז"ל, חשב אדם לעשות מצוה ונאנס ולא עשאה מעלה עליו הכתוב כאילו עשאה (ברכות ו' ע"א), וואָס אין אַזאַ פאַל, איז נאָך אַ מעלה,

וואָרום אַז מיטוט אַ מצוה קען זיך אַמאָל אריינמישען אין דעם אַ פניי און ענליכעס, ווען אָבער מעלה עליו הכתוב כאילו עשאה, איז דאָס געטאָנענע פון הכתוב בשלימות ותכלית, וק"ל.

און דער זכות הצדקה זאָל ביישטיין אייך און אייער פרוי תחיי צו דער ערפילונג פון אייער האַרץ פאַרלאַנג אין די אַלע ענינים וואָס איר שרייבט.

בברכה לבשורות טובות

מ. שניאורסאהן

ז'תנז

ב"ה, כ"ט תשרי, תשכ"א
ברוקלין.

שלום וברכה:

. . . ומתאים להזכרה הנהוגה בליובאוויטש מלפנים בשילהי שמחת תורה – הנה מתחיל עתה הסדר – **ויעקב הלך לדרכו**. והרי קרוב לודאי שבהזכרה זו היתה הכוונה גם לסיום הענין: ויפגעו בו מלאכי אלקים (וכדורז"ל תנחומא ס"פ משפטים. זהר ח"ג רחצ, א. עיי"ש).

ולהאיר אשר במדרש תנחומא,

שלגבי הזהר* הרי זה נגלה דתורה, ובפרט ע"פ השייכות דמדרש תנחומא ומדרש ילמדנו, אשר כשמו כן הוא – לימוד הלכות,

(*) ראה לקו"ת ויקרא (ה, ד). הלי תיית לרבנו הזקן רפ"ב.

ז'תנז

מכתב דומה נשלח לכריכ, ונדפס בלקיטש ח"ט ע' 398 ע"פ טומס שנשלח כ"ג מ"ח. ומתאים להזכרה: ראה לעיל ח"ח אגרת ויתקלט, ובהנסמן בהערות שם. לקמן זחצט.

נתפרש הענין דויפגעו בו מלאכי אלקים – במלאכים, ובוהר, פנימיות התורה – על הקב"ה, ודו"ק.

בברכה לבשו"ט בכלל ובפרט

מ. שניאורסאהן

ז'תנז

ב"ה, ב' מ"ח, תשכ"א
ברוקלין.

שלום וברכה:

במענה למכתבו מעש"ק נח עם המצורף אליו.

מובן שאין עליהם, עליו וזוגתו תחי', להעתיק דירתם מ... כיון שפרנסה כפשוטה ופרנסה רוחנית מצוי להם שם, והרי ת"ל ובעזר השם הצליחו הם ויו"ח שי' בהפצת היהדות ובהפצת המעיינות בסביבתם ובמחנם הט', והמצב שבאמצע העבודה הם.

שלכן מתוך שמחה וטוב לבב ימשיכו בזה, ובפרט ע"י אגודת נשי ובנות חב"ד, וע"ד המבואר במתן תורה, שע"י הקדמת, כה תאמר לבית יעקב – אלו הנשים – ורק אח"כ, ותגיד לבני ישראל – אלו האנשים – היתה לתורה קיום, והשי"ת יצליחם לבשר טוב בכל האמור.

והרי באנו ז"ע מחדש תשרי, חדש הכללי לכל השנה, והנקודה להמשיך מעניניו ופעולות כל השנה ובפרט מסיום וחזרתם עניני שמחה של מצוה בזמן שמחתנו בכלל ושמחה של תורה בשמחת תורה בפרט.

בכבוד ולבשו"ט בכל עניניהם.

נהוג כמפורסם אז מילייגט ניט אָפּ זמן החתונה לאחר שכבר הוקבע. ובפרט כשאין כל סיבה לזה.

באם עריכת החתונה כאן קשורה בהוצאות יתרות – כדאי להתענין ע"ד סידורה במקום דירתם ב... וכמה מעלות בדבר.

ז'תנז

מ"לייגט ניט אָפּ זמן החתונה: ראה גם אנ"ק אדה"ו אגרת מט, ובנסמן בבטאון חב"ד מס' 39-38 ע' 12 הערה 4. לקמן ז'תצו.

ז'תנ"ט

ב"ה, ג' מ"ח, תשכ"א
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה למכתבו מיום הרביעי,

ידועה הוראת רבותינו נשיאינו זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע אשר כמו שמוכרח לדעת חסרונות עצמו, כן ההכרח לדעת גם מעלות עצמו, וכן מפורסם פתגם כ"ק מו"ח אדמו"ר ביחוד, אף שרגיל הוא בפי כמה מגדולי ישראל, ששילת לשון הרע הוא גם בהנוגע לעצמו, ובהנוגע לכל אחד ואחד הדברים אמורים, שהרי לכל אחד ואחד ישנה נפש אלקית חלק אלוהי ממעל ממש, ואפילו בשעת החטא היתה באמנה אתו (עיין בספר תניא קדישא ע"פ מפתח הענינים שבסופו, הוצאת קה"ת, בערך שמחה, שמשם מובן שאין בזה סתירה לעבודת התשובה, וכן מבואר שם התבוננות המביאה לידי שמחה אמיתית האמורה, שגם זה שייך לכאוי"א).

ועוד עיקר שרואים במוחש, שאחד מתכסיסי יצר הרע הוא, לפעול באיש הישראלי, רגש של יאוש ח"ו, ואחרי כן בא בטענה, שכיון שאין תקוה ח"ו, הרי אין לו להנזר מתענוגי עולם הזה החומרי והבליו וכו' וכו'.

מהנכון אשר יבדקו את התפילין שלו, וכן אשר בכל יום חול בבקר קודם התפלה יפריש פרוטות אחדות לצדקה, ואחרי התפלה בכל יום – גם בש"ק ויום טוב – יאמר השיעור תהלים חדשי – כמו שנחלק התהלים לימי החדש.

בברכה לבשו"ט בכל האמור.

במש"כ שחוטפין התומ"צ כו' – עיין הלי' ת"ת לרבנו הזקן פ"ד ס"ג.

נ.ב. כבקשתו נשלח המכתב מהיר מבלי לחכות על התור.

ז'תנ"ט

ידועה הוראת רבותינו: ראה גם לעיל ח"ח אגרות זרלא. וישנא, ובכ"מ. פתגם: ראה גם לעיל ח"ח אגרת ויתתלה ובכ"מ.

ז'תס

ב"ה, די מ"ח, תשכ"א
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה למכתבו מיום הראשון,

איסור התפלה בתערובות והאיסור דמיקרופון (אפילו באם מכינים אותו מעשי"ק) מובא בכ"מ, וגם פשוט, ולפלא השאלה בזה.

תקותי חזקה אף שאינו מזכיר עד"ז שיש לו קביעות עתים בלימוד תורת החסידות נוסף על לימודו בנגלה דתורה, וההכרח בזה מבואר בכ"כ מקומות, ויהי רצון שימשיך ויוסיף בזה כהציווי דמעלין בקדש ויעשה זה מתוך שמחה וטוב לבב.

בברכה לבשו"ט.

מובן שראיתי גם אני כמה מאמרים שנדפסו ומחפשים איזה **קולות** בהנוגע למיקרופון כו' – והקוראם רואה שאין לבעל המאמר ידיעה כדבעי במבנה המקרופון ואופן פעולתו, או שאין לו ידיעה בצד ההלכתי, או שחסר ידיעה בשניהם.

ז'תס

האיסור דמיקרופון: ראה גם לעיל ז"י אגרת ויתצה. חט"ז ה'תשצג, ובהנסמן בהערות

שם.

ז'תסא

ב"ה, ה' מ"ח, תשכ"א
ברוקלין.

הרה"ג וו"ח אי"א נוי"נ צמ"ס מו"ה ראובן שי

שלום וברכה!

נעם לי לקבל הפ"ש ממנו ע"י הו"ח אי"א נוי"נ רב פעלים בעל
מדות הר"מ שי ירוסלבסקי, בצירוף ספרו לחקר שמות וכינוים בתלמוד
וכן התדפיס לתלמידי רבי יהודה הנשיא.

ויישר חילו לאורייתא להוסיף כהנה וכהנה כיד ה' הטובה עליו
לברר נעלמות וכו' ויעיין בספר תניא לרבנו הזקן בקונטרס אחרון קנט,
ועוד.

ואתאפק לא אוכל מלהביע תמיהתי, לאחר בקשת שליחתו בזה,
והוא שכנראה מכמה מספריו מאז ומקדם מעדת החסידים הוא (איך
אפשר להיות אחרת) ולפי"ז תקוה חזקה היתה שיקדיש זמנו וידיעותיו
לתורת החסידות וגדוליה ונושאייה ועניניהם, וביחוד בשנה דאזלין
מינה שנת המאתים להסתלקות הילולא של מורנו הבעל שם טוב,
וחפשתי ודרשתי ולע"ע לא מצאתי מהנ"ל, והרי בכלל כנראה סופר מהיר
הוא.

מובן שאין כוונתי בהאמור ובכלל אין זה מעניני הטפת מוסר ח"ו,
כי אם בהנוגע להבא, וכיון שעניני תורה כל שעה ורגע זמנם הוא,
תקוה אשר בעתיד הקרוב ירבה בהנ"ל ולא רק ליהנות את עצמו כי אם
כדרכו להדפיס לרבים בשטח האמור, וביחוד לפי המובא בכ"מ מדברי
האריז"ל (הובא באגרת הקדש לרבנו הזקן סי' כו) שבזמנו חובה ומצוה
לגלות זו החכמה, ולדכוותי בודאי שהאריכות בכל האמור אך למותר.

בכבוד ובברכה.

ז'תסא

מו"ה ראובן: מרגלית, ת"א. אגרות נוספות אליו – לעיל ח"ט ב'תתקמט, ובהנסמן
בהערות שם.

ויתברכו בשנה טובה ומוצלחת והוא וזוגתו תחי' יגדלו את כל ילדיהם ש' לתורה ולחופה ולמעשים טובים מתוך הוספה בעניני תורה ומצות כל אחד ואחת מתאים למעמדו, ובעיקר מצוה דהוה זהיר בה טפי, אחי תמימים אשר בפיטסבורג.

בברכה לבשו"ט בכל האמור.

לכתבו ע"ד אופן מציאות האור במאור, עיין שער היחודה"א פ"ג.

לכתבו שאיך אפ"ל כמו עבד לפני ממה"מ ויותר, שהרי עכ"פ מציאות בפ"ע הוא — הרי עוד יותר מזה הוא דעת אלו האומרים צמצום כפשוטו ומפרשים שזהו בכח הכל יכול נמנע הנמנעות.

ז'תסו

ב"ה, י"ג מ"ח, תשכ"א
ברוקלין.

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתבו מיום עש"ק אסחח"ס.

ויהי רצון שבהכנסנו לשנה החדשה יבשר טוב בתוכנו באופן דמוסיף והולך, וכהודעת חז"ל מצוה גוררת מצוה...

ז"ע נתקבל מכתב זוגי תי'. ומתוך מנוחת הנפש — תמלא הוראת הרופאים מומחים ע"ד הטפול (ניתוח) הרפואי, ויהא לרפוקו"ש. וחדש כסלו הרי, בכלל, מוצלח יותר מאשר החדש שלפניו ושלאחריו.

ז'תסו

נדפסה בלקי"ש ח"כ ע' 569.

ז'תסז

בי"ה, ט"ז מ"ח, תשכ"א
ברוקלין.

שלום וברכה:

. . . לכתבו שיכול להיות נמצא במקום יותר טוב וכו' – הפלא גדול, שהרי מקרא מלא דבר הכתוב מה' מצעדי גבר כוננו, ודרכו יחפץ (עיין בהיום יום בזה). וגם ע"פ פשוט זיכתה אותו ההשגחה העליונה בעבוה"ק דלהוציא יקר מזולל וכו' שהוא יותר משיבה בישיבה של מעלה (ב"מ פה, א. ומה מקום טוב יותר מזה), והוא מראה כאילו אינו שבע רצון ח"ו מזה!!

ז'תסח

בי"ה, י"ז מ"ח, תשכ"א
ברוקלין.

שלום וברכה:

במענה למכתבו מיום הראשון, ולתוכנו עונה הנני מבלי לחכות על התור.

בו כותב אודות היחסים בין איש לאשתו וכו' – ובהתאם לפס"ד חז"ל אודות הבאת שלום בין איש לאשתו שאדם אוכל פירותיהם וגו', מובן שכל יגיעה והשתדלות כדאיות בזה, וק"ל.

כן מובן אשר בענינים כהנ"ל אי אפשר לקבוע מסמרות, כי תלוי בתכונת הנפש של האיש והאשה וכן אופני הסביבה בה נמצאים וחיים, אבל בודאי שלכל אדם אפשרית גישה והשפעה עליו ע"י התבוננות וחיפוש הדרך המתאימה לאדם מסוים זה בפעם אחר פעם בדרכי נועם אבל בתוקף ובדברים היוצאים מן הלב, וכ"ז לא קשה כלל לדבר בלבביות כיון שהענין נוגע להמדוברים ולדורות שלהם העתידים לבניהם.

ז'תסז

בהיום יום: י"ד תמוז.

הצד השוה המועיל בכל מאורע כזה הוא ע"ד המובא באבות דרבי נתן פרק י"ב בהנהגתו של אהרן אהב שלום.

ויהי רצון שחפץ ה' בידו יצליח לבסס בית בישראל ושיהי' ג"כ מיוסד על התורה והמצוה עד לחיי היום יומים.

אינו מזכיר בהנוגע לעניני חדש תשרי, הוא החדש המשובע בכל טוב, תקותי שניצלו באופן המתאים, והרי כללי הוא לכל השנה, ז.א. להמשיך מהתעוררות והתלהבות דימי החג בכל השנה כולה, ואם לכל אדם הדרישה כנ"ל עאכ"כ לאיש אשר השגחה העליונה זיכתו והצליחתו לנהל ק"ק בישראל במסילה העולה בית אל.

בברכה לבשו"ט בענינים הפרטים והכללים גם יחד.

באם אפשרי הוא מצד עסקיהם של הזוג הנ"ל — יש מקום לומר שנסיעתם יחד לאיזה שבועות למקום נופש וכיו"ב, בתור „חודש־דבש" שני — הי' מתקן כל המצב.

ז'תסט

ב"ה, י"ח מ"ח, תשכ"א
ברוקלין.

הו"ח אי"א נו"נ רב פעלים ובעל מדות
הרב שלמה שי' המכונה ד"ר עהרמאן

שלום וברכה:

נעם לי לקבל מכתבו מדי מרחשון, בו מזכיר ע"ד מלאת לו שבעים וחמש שנים לאריכות ימים ושנים טובות.

ויהי רצון אשר מתוך שמחה וטוב לבב ימשיך בפעולותיו להחזקת היהדות והפצתה, ובזה גם בהסיוע שלו להפצת מעינות החסידות, בהדרכים דסיוע למוסדותיהם בארצנו הקדושה ת"ו וגם בפאריז ובאופן דמוסיף והולך מוסיף ואור.

ז'תסט

ד"ר עהרמאן: ציריך. אגרות נוספות אליו — לעיל ח"ח ר"תשה, ובהנמסר בהערות שם.

ועי"פ מנהג קדמונים, ששמענוהו מכ"ק מו"ח אדמו"ר ע"ד אמירת הקאפיטל תהלים המתאים למספר שנותיו של אדם (ז.א. שמעונת הבר מצוה מתחילים לאמר המזמור י"ד שבתהלים ובכל שנה שלאחרי זה המזמור שלאחר זה),

הנה יהי רצון שבימיו ובימינו יקוים היעוד שבמזמור שהתחיל (יתחיל) לאומרו, נודע ביהודה אלקים בישראל גדול שמו, בגאולה האמיתית והשלימה על ידי משיח צדקנו, ככתוב לאחרי זה, ויהי בשלם סכו ומעונתו בציון.

כבוד ובברכה לבשו"ט בכל הנ"ל ובענינים הפרטים והכללים גם יחד.

ז'תע

בי"ה, י"ט חשוון, תשכ"א
ברוקלין.

מרת קעניא תחי'

ברכה ושלוש:

באשטעטיג די ערהאלטונג פון אייער בריף פון אור ליום ג' ראשי פרקים פון דער ארבעט פון נשי חב"ד אין דעם עבר און אויך די סברות וועגען דער ארבעט בעתיד.

השם יתברך זאל העלפען עס זאל [זיין] בהצלחה און אין א אופן מוסיף והולך, גאר כפשוטו, צו ציען און אריינבריינגען וואָס מער פרויען חבירות, און נעמענדיק אין אַכט אַז יעדער חבירה, איז דאָס נאָך אַ הויז און משפחה, איז דאָך פאַרשטענדליך אַז יעדע באמיהונג און אנשטריינגונג אין אַ אופן פון יגיעה, זיינען אויך ווערט, און נעמענדיק אין אַכט אויך אַז מ'קאן האַפען אַז די אנשטריינגונג וועט זיין פיל גרינגער, ווי מ'שטעלט זיך פאַר.

און וויבאַלד אַז לויט ווי באַוואוסט תורת הבעל שם טוב ז"ל אַז

ז'תע

מרת קעניא: דערן, מיטסבורג.

אַלץ איז בהשגחה פרטית, און אייער בריף איז אָנגעקומען און ווערט
אויך געענטפערט ערב כ' חשוון, וואָס כ' חשוון איז דער יום הולדת פון
כ"ק אדמו"ר מוהרש"ב אביו של כ"ק מו"ח אדמו"ר – זצוקלה"ה נב"מ
זי"ע, וואָס דעם יאָר ווערט הונדערט יאָר, און ווי דער ענין ערקלערט
זיך בתורת החסידות [אויף דעם אָנהויב פון דער היינטיגער סדרה וואָך,
ויהיו חיי שרה מאה שנה וגו'] זאָלען די הוראות פון בעל יום ההולדת
לייכטען און צוגעבען וואַרימקייט און ליכטיקייט אויך אין אייער
אויבען געזאָגטער אַרבעט.

בברכה לבשו"ט בכל האמור ובעניניי הפרטים.

ז'תעא

ב"ה, י"ט מ"ח, תשכ"א
ברוקלין.

הווי"ח אי"א נ"ינ עוסק בצ"צ מו"ח משה שי הכהן

שלום וברכה!

לאחרי הפסק ארוך נתקבל פ"ש ע"י הרה"ח אי"א נ"ינ רב פעלים
מו"ח צבי שי שוסטרמן.

ולשאלתו ע"י הנ"ל בענין הגבאות בבית הכנסת, שכתבתי דעתי
מאז שימשיך בזה,

הנה ידוע שעיקר ופנימיות הנ"ל הוא בהנוגע לסדר התפלה
ולשיעורי תורה הנלמדים, וכיון שהמדובר בבית הכנסת חסידותי,
שיעורים גם בתורת החסידות, וכיון שימשיך בהשגחה שהעובר לפני
התיבה יתפלל התפלה באופן המתאים ועאכו"כ בשבתות וימים טובים,

ווי דער ענין . . בתורת החסידות: ראה גם אגרת הבאה.

ז'תעא

מו"ח משה: שאייערזש, שיקגו. אגרות נוספות אליו – לעיל ח"ט ז'שעה, ובהנסמן
בהערות שם.
שכתבתי דעתי מאז: לעיל ח"ה א'תפא. ח"ב ד'רד.

כן בהנוגע לאחר התפלה אמירת השיעור תהלים חדשי (כתקנת כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע) וכן שיהיו השיעורים בנגלה ובחסידות בזמנים המתאימים, ה"ז הוא המשך האמתי בהנ"ל, וקמ"י שמיא גליא ואינו נוגע כלל השם והתואר וכו' ובודאי לדכוותי האריכות בהנ"ל אך למותר.

ועי"פ המבואר בתורת הבעל שם טוב ז"ל שהכל בהשגחה פרטית הרי באה שאלתו ונכתב המענה בערב יום כ' חשוון, שבכ' חשוון הוא יום הולדת של כ"ק אדמו"ר מוהרש"ב אביו של כ"ק מו"ח אדמו"ר – זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, אשר השנה נתמלאו מאה שנה להנ"ל, ומובן הענין עי"פ המבואר בתורת החסידות על תחלת פרשה זו, ויהיו חיי שרה מאה שנה וגו', עיין בזהר כאן ומבואר בספר אור התורה לכ"ק אדמו"ר הצמח צדק. ועייגי"כ שלי"ה רי"פ תולדות.

בכבוד ובברכה לבשו"ט.

זי"עב

ב"ה, כ' חשוון, ה'תשכ"א
מאת שנה להולדת כ"ק אדמו"ר מוהרש"ב נ"ע
ברוקלין, נ.י.

אל קהל עדת ישורון חובבי ומוקירי תורה ומצוה
הי עליהם יחיו

שלום וברכה!

היינט, ווען דער דאָזיגער בריוו ווערט געשריבן, ווערט הונדערט יאָר פון דעם געבורטסטאָג פון כ"ק אדמו"ר מוהרש"ב נ"ע, דער גרינדער פון ישיבת תומכי-תמימים ליובאוויטש, מיט 64 יאָר צוריק.

מיט 60 יאָר צוריק, אָנהויבס פערטן יאָר פון דער ישיבה אין ליובאוויטש, האָט כ"ק אדמו"ר מוהרש"ב נ"ע, באַ דער סעודה פון שמחת תורה, געזאָגט:

זי"עב

נדפסה בלקריש חכיד ע' 490.
געזאָגט: ראה לקריד חיד ע' 1568.

איך בין מובטח – עס איז פאראן בטוח און מובטח, איך רעכן אז אלע ווייסן דעם חילוק פון בטוח ביו מובטח – איך בין מובטח, אז די תלמידים פון תומכי תמימים וואו זיי וועלן זיין – און זיין וועלן זיי בארבע פינות העולם – וועלן זיי מיט מסירת נפש דורכפירן די כוונה העליונה פון נתאווה הקבי"ה להיות לו דירה בתחתונים.

צו שאפן פאר דעם אויבערשטן א „דירה“ אויף דער וועלט מיינט צו פארשפרייטן די גיטלעכע ליכטיקייט פון תורה און מצוות און אריינברענגען קדושה אין טאג-טעגלעכן לעבן בא זיך און אין דעם גאנצן ארץ.

עס קען בא קיינעם קיין צווייפל ניט זיין, אז די הייליגע ווערטער פון דעם גרינדער פון די ליובאוויטשער ישיבות זיינען פולשטענדיק מקויים געווארן. די תלמידים תמימים האבן דורכגעפירט און פירן דורך זייער שליחות מיט דער גרעסטער מסירת נפש, ניט קוקנדיג אויף די שווערע איבערלעבונגען, גזירות און נסיונות וואס אידן בכלל און די תלמידים תמימים בפרט האבן דורכגעמאכט אין פארלויף פון די אלע דערשיטערנדיגע און אויפרייסלענדיגע יארן. אין אלע טיילן פון דער וועלט האבן זיי געבראכט א גרויסע אויפלעבונג, אידישקייט און חינוך על טהרת הקדש, און אומעטום געשאפן א „דירה“ פאר דעם אויבערשטן.

און גראדע היינט, ווען די אומזיכערע און געשאפענע לאגע אין דער וועלט ווארפט אן א גרויסע שרעק פון די געפערלעכע פאראניכטונגס מיטלען וואס די צעריסנקייט און צעשפליטערונג פון די פעלקער קען חלילה ארויסרופן – גראדע היינט מער ווי פריער איז עס א לעבנס-פראגע צו שאפן א „דירה“ פאר דעם אויבערשטן, מלך שהשלים שלו, דער אמתער הערשער פון דער וועלט, דער בעל-הבית פון שלום, דורך דער פארשפרייטונג פון תורה און מצוות וועלכע ברענגען שלום, דורך תלמידים תמימים, וואס תלמידי חכמים מרבים שלום בעולם.

די אלע וועלכע נעמען אן אנטויל אין דער אונטערשיצונג און אויסברייטערונג פון מרכז הישיבות תומכי-תמימים ליובאוויטש, א גאנצן יאר, און בפרט צו דער געלעגנהייט פון דער יערלעכער אונטערנעמונג, האבן אן אייביקן זכות און שאפן די צנוורות וכלים פאר דעם אויבערשטנס ברכות, בפרט די ברכה פון אמתן שלום, וואס איז די כלי

כה

אדמו"ר שליט"א

פאר אלע ברכות, בגשמיות וברוחניות, פאר זיך און זייערע בני בית שיחיו.

בכבוד ובברכה.

מנחם שניאורסאהן

ז'תעג

ב"ה, כ' חשוון, ה'תשכ"א

מאת שנה להולדת כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב)
ברוקלין, נ.י.

צו אלע פארזאמלטע בא דער יערלעכער פייערונג פון די
„בית רבקה" אין מאנטרעאל
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

אין ענטפער אויף דער ידיעה וועגן דער דינער פייערונג, דינסטאָג
ג' כסלו, ה'תשכ"א, שיק איך מיין באגריסונג און ברכה צו אלע
אַנטיילנעמער און פריינד פון די „בית רבקה" אין מאנטרעאל ש"י. השם
יתברך זאל געבן, אז די אונטערנעמונג זאל זיין מיט גרויס דערפאלג אין
אלע הניזיכטן, צו פארשטארקן און אויסברייטערן די טעטיקייט פון די
„בית רבקה" סקול אין דער געוואונשענער מאָס.

היינט, ווען דער דאָזיגער בריוו ווערט געשריבן, ווערט הונדערט
יָאָר פון דעם געבורטסטאָג פון כ"ק אדמו"ר מהורש"ב, דער פאָטער פון
כ"ק מו"ח אדמו"ר – זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע. כ"ק אדמו"ר מהורש"ב
האָט געלעגט דעם יסוד פון די ברייט פארצווייגטע חינוך מוסדות
וועלכע זיינען ווייטער אויסגעברייטערט געוואָרן אונטער דער נשיאות
פון כ"ק מו"ח אדמו"ר, און וועלכע האָבן געבראכט אַ גרויסע
אויפלעבונג פון חינוך על טהרת הקדש אין פארשידענע טיילן פון דער
וועלט, ביז היינט צו טאָג.

ס'איז איבעריק צו אונטערשטרייכן, אז די „בית רבקה" סקולס
אין פארשידענע טיילן פון דער וועלט, אריינגערעכנט די „בית רבקה"

סקול אין מאַנטרעאל, איז פון די הויפט-זיילן פון דעם חינוך על טהרת הקדש. כ"ק אדמו"ר, מיינן שווער נ"ע, דער גרינדער פון די בית רבקה סקולס, האָט שטענדיק אונטערגעשטראָכן די העכסט וויכטיגע נויטווענדיקייט פון חינוך הבנות, צו דערציען אידישע טעכטער, די צוקינפטע בויערנס פון דער אידישער היים. עס איז באקאנט זיין וואָרט:

„אלץ וואָס עס איז הייליק ביים ג-טלעכן פאָלק פון אברהם, דער יסוד פון דער אידישער היים, דער אויפשטעלן און די דערציאונג פון אידישע קינדער, דאָס כשרות פון שפיז, די דערהויבנקייט ריינקייט און הייליקייט פון שבת – האָט דער אויבערשטער איבערגעגעבן און אָנפארטרויט די אידישע פרויען – אויף צו אָפהיטען און דורכפירן דאָס". (היום יום, כ"ו אד"ש, היתש"ג).

צו דערציען אידישע טעכטער אין דעם גייסט, דאָס איז די אויפגאבע פון די „בית רבקה", און זעלבסטפארשטענדלעך, אז דער יעניגער און די יעניגע וועלכע נעמען אן אַנטייל אין דער אונטערשטיצונג און אויסברייטערונג פון דער „בית רבקה" אין מאַנטרעאל, ווערן שותפים אין דעם.

און דאָס וועט זיכער אריינברענגען די ג-טלעכע ברכה אין זייערע היימען צו נחת פון קינדער, געזונט און פרנסה וכל טוב.

בכבוד ובברכה.

מ. שניאורסאהן

ז'תעד

ב"ה, כ' חשוון, ה'תשכ"א
ברוקלין, נ.י.

הרה"ג והרה"ח וו"ח אי"א נוי"נ עוסק בצי"צ וכו'
מוהר"ר ניסן שליט"א

שלום וברכה!

במענה למכתבו מי"ג חשוון, בו שואלני ע"ד יחסי לשאלת הרבנות
ראשית דאה"ק ת"י, שפרסמו בשמי חו"ד בזה במכ"ע.

ובהקדם שהפירסום במכ"ע נעשה שלא מדעתי, זאת אומרת גם
שלא ברצוני, שהרי אין זה ענין שצריך לשקו"ט בו כל העם מקצה מנער
ועד זקן טף ונשים, ובפרט לעשות במה לפירסומי שקו"ט במכתבי עתים
של יושבי קרנות, וכדאי בזיון בלאו הכי לכבוד הרבנות ולכבוד התורה.

וכשמפרסם אני דעתי בענינים כגון זה, הרי זה רק במקום שיש
נ"מ לפועל, שזהו גם אחד הטעמים שעד עתה השתמטתי מלחוות דיעה
בהאמור, כיון שמועד הבחירות עדיין רחוק הי, ושעתי שכמה שנויים
יחולו ועד לימים הכי סמוכים למועד הבחירות.

כשבקרני פלוני והי' זה בימים ספורים ממש לפני מועד הבחירות
הרשמי, ובמשך שיחתנו שאלני לדעתי בשאלת הרבנות הראשית, והרי יש
לפלוני מהלכים בחוגים הקובעים בשאלה זו, מצאתי לחובתי להביע
דעתי גלוי, כיון שהי' נוגע לפועל.

ובהעלותי עתה דברים אלו בכתב, עלי להקדים עוד נקודה והיא
אשר הבא לקמן דן על יסוד המצב בהוה. כוונתי לומר, כי עצם היחס
שלי לכל המוסד דרבנות הראשית — הריהו מבוסס על יסוד יחס כל
גדולי ישראל שקדמונו — דענין כהנ"ל שלילי הוא. וכידוע לכל
העסקנים הציבוריים דרוסי איך שהתנגדו רבני ישראל ומנהיגים

ז'תעד

מוהר"ר ניסן: שלושקין. אגרות נוספות אליו — לעיל ח"י ו'תשע"ד, ובהנסמן בהערות
שם.
לתוכנה ראה לקמן אגרות ז'תעד. ז'תקטו. ז'תקמה. ז'תקנה. ז'תרכו.

האמיתיים להקמת מוסד כזה ברוסי וסביבותי. והתנגדו בכל עוז ועד כדי מלחמה בממשלה הצארית, כמובן באופנים האפשריים אז, עד שביטלו כל התכנית. והטעמים ידועים, ובאם הי' ספק בנוגע לחשש שלהם האם רחוק הוא או קרוב, הרי המציאות דשנות הרבנות הראשית דאה"ק ת"ו הוכיחה, אשר החששות צדקו במילואם ועוד יותר. אלא שבעוה"ר, כפי המצב בהוה – הנה ביטול כל הענין דרבנות הראשית אם כי בגדר הטוב הוא, אבל לע"ע לא בגדר האפשרי, כיון שלא ישמעו לזה השמאליים ואפילו לא אלו שמימין להם, אף שכל אחד נוכח במשך שנים שעברו בההיזק שהובא לדת ועניני' על ידי מוסד הנ"ל, וד"ל, למרות שאלו שכיהנו במשרה זו כוונתם היתה רצו"י ואולי גם מעשיהם באם היו יכולים לפעול כרצונם. והאפשריות והיכולת שלהם היו פוחתות והולכות, ובינינו לבין עצמינו, לא תמיד עמדו בנסיון. אלא שאמרו חז"ל אל תדין את חברך וכו'.

כיון שכנ"ל, אין אפשריות לבטל כל המוסד, הרי על כל פנים מוכרח למעט ההיזק הנגרם לדתנו ולכבוד התורה ונושאי התורה. וכל יום ויום שמאריכים הזמן עד הבחירות – מנוצל על ידי כמה גורמים באופן המשפיל עוד יותר מעמד הדתיים וכבוד התורה ונושאי. ולא יאומן כי יסופר התגובות מסתם בני ישראל אשר באה"ק ת"ו במכתבים ובשיחות וכו' – לרגלי כל המתחולל מסביב להבחירות לרבנות הראשית.

ב. מובן שלא די לקבוע מועד בחירות בהקדם הכי אפשרי אלא אם כן יש מועמד מן המוכן ויש סיכויים שייבחר. על יסוד כל האמור, אמרתי לפלוני דעתי ברורה בג' נקודות, התלויות זב"ז, והן:

(א) מוכרח הוא אשר תהיינה הבחירות בתאריך הכי מוקדם, וכל הפועל לדחותם – לוקח עליו האחריות לבזיון נוסף לדת ועניני' באה"ק ת"ו ומשם גם בחז"ל, כמו שהורה הנסיון בחדשים האחרונים.

(ב) לפי המצב בהוה – המועמד שיש סיכויים שייבחר הוא הרב ש. גורן שליט"א. ואלו המנהלים שקו"ט אודות אחרים גם להם ברור שחלק מאלו שמדברים אודותם לא יקבלו את התפקיד, וחלק מהם אין מתאימים לתפקיד, וחלק מהם אין כל סיכויים שייבחרו, וכל השקו"ט הוא רק בשביל נמוקים צדדיים, דפשיטא שאין להם מקום על חשבון בזיון הדת, כנ"ל.

(ג) מוכרח הדבר שישאר הרב נסים שליט"א במשרתו עתה, כי לא היתה כזאת בישראל אשר חילוניים, ואפילו סתם בע"ב (שחלק חשוב

מועידה הבוחרת הוא מהם), יסירו רב משרתו. מובן שידוע לי שמלכתחילה הנה באופן רשמי ניתנה להני"ל המשרה לזמן קבוע. אבל אין זה מבטל כלל הענין דכבוד התורה וכבוד רב בישראל, הענין דחוקה וכו'. ובודאי לדכונתי האריכות בזה אך למותר.

הדגשתי לעיל אשר הנקודות האמורות לדעתי תלויות זבי"ז, כי כולן יסודן – שמירה על הדת במצב ההוה באה"ק ת"ו, וסתירת אחת מהן – הרי זה יגרום לבזיון נוסף ובאופן הכי מצער.

כאמור בתחילת מכתבי, דברים הנ"ל מופנים הם לאלו שבידם להשפיע על מהלך הענינים האמורים. וגם בזה טעמי ונמוקי כנ"ל, כי שקו"ט (משא"כ גילוי דעת בזמן המתאים ובמקום המתאים) בענינים כאלו מעל דפי עתון וכיו"ב – הרי זה משפיל מעמד ומצב הרבנות באיזה מקום שתהי', וביחוד באה"ק ת"ו. וק"ל.

– כאן עלי החובה נעימה להביע נח"ר על מאמרו ע"ד הבעש"ט ז"ל, ובטח עוד ידו נטוי.

בכבוד ובברכה.

ז'תעה

ב"ה, כ' חשוון, ה'תשכ"א
ברוקלין, נ.י.

הו"ח אי"א נו"מ עוסק בצ"צ בעל מדות תרומיות ענף
עץ אבות וכו' מהרש"י שי

שלום וברכה!

בטח נתקבלו מכתבי הקודמים וכן הפ"ש במיוחד שבקשתי את
האורחים שליט"א מאה"ק ת"ו שבקרו כאן בחודש השביעי למסור לכ'.

ז'תעה

מהרש"ז: שור. אגרות נוספות אליו – לעיל ח"ט ז'סד, ובהגסמן בהערות שם. לקמן
ז'תקסז. ז'תרס.
לתוכנה ראה אגרת הקודמת והבאה.

מוסגר בזה תזכיר שהוגש כאן לד"ר שווארץ שיי בנוגע לעניני חב"ד באה"ק ת"ו שאין צריך ביאורים נוספים.

בהמשך לשיחתנו על דבר שאלת הרבנות הראשית בביקורו כאן, מצורף בזה העתק מכתבי להרב ניסן שיי טלושקין.

כמובן מצער עיכוב הענינים בנוגע כפר השני, ואף שתקותי חזקה שכי עושה בלאו הכי כל התלוי בו לוירוז הענין והגשמתו באופן הכי רחב ומתאים, אתאפק לא אוכל מלנצל גם הזדמנות זו לעורר ולבקש ולכפול ולבקש עוד הפעם ועוד הפעם.

בכבוד ובברכה.

ז'תעו

ב"ה, כי חשון, ה'תשכ"א
ברוקלין, נ.י.

הרב הגאון הרה"ח וו"ח אי"א נר"מ עוסק בצ"צ וכו' וכו'
מוהרש"י שליט"א

שלום וברכה:

מצורף בזה העתק מכתבי להרב ניסן שיי טלושקין.

כן מצורף בזה העתק מכתבי למר שזר שיי. ועוד הפעם — אבקש את כת"ר שיי לדבר עם מר שזר שיי בעניני תזכיר שנשלח לו, והם: (א) כפר חב"ד השני, (ב) יסוד בית ספר למלאכת המסגרות — בתכנית בתי ספר למלאכה בכפר חב"ד, (ג) בנין בשביל הסמינריון לבנות בכפר חב"ד, (ד) בנין בעד ישיבת תורת אמת בירושלים, (ה) בנין בעד ישיבת אחי תמימים בראשון לציון, (ו) תמיכות חד פעמיות בעד בתי ספר הרשת. ויהי רצון שיהי שליח טוב ויבשר טוב, בנוגע כל סעיף וסעיף שבתזכיר. לכאורה, ביותר השפעת הנ"ל ויכולתו — בסעיף א' ו'.

ז'תעו

מוהרש"י: זיין. אגרות נוספות אליו — לעיל ח"ט ז'סו, ובהנסמן בהערות שם. לקמן ז'תפח. ז'תקטו. ז'תקנח. ז'תרנח.
לתוכנה ראה שתי האגרות הקודמות.

אדמו"ר שליט"א

לא

בזמנות זו אעורר שאתא לידי הענין דגזירה שבטל טעמה —
הבטלה גם הגזירה, וכמובן פיניתי תו"מ להאנציקלופדיא תלמודית, אבל
לתמהוני לא מצאתי שם כלום עד"ן, עכ"פ בערך גזרה.

ולמותר להוסיף, אשר הערותי בנוגע לאנציקלופדיא התלמודית
בכתבי לכת"ר פשיטא שלא לקנתר ח"ו, כ"א בתקוה שיצרפן להערות
שבדאי מקבל מכמה ומכמה מקומות, ומזמן לזמן יוציא לאור חוברת
ועלון תשלומים של הערות לכרכים שהופיעו. שהרי פשיטא שאין לחכות
בהנ"ל להוצאה שניי של כל הכרכים.

מצורף בזה מכתב ששאלוני בשו"ע אדה"ז ובצדו הערותי על הגליון.

בכבוד ובברכה לבשו"ט.

מ. שניאורסאהן

ז'תעז

בי"ה, כ"ף-חשון, ה'תשכ"א
ברוקלין, נ.י.

הרה"ח וו"ח אי"א נוי"מ עוסק בצרכי צבור בעל מרץ וכו'
מוה"ר יעקב יהודה שי

שלום וברכה!

צו דער דערפרייענדער געלעגנדיגט פון דער „דרייצן יאָר“ פייערונג
פון אייער רבנות שטעלע אין דער קהלת קודש בית הכנסת ובית המדרש
„ר' מאיר שמחה הכהן“ — מוצאי שבת קדש הבע"ל,

שיק איך אייך, דעם חשוב'ען פרעזידענט, גבאים און אַלע
מעמבערס שי, מיינ באַגריסונג און ברכה.

מכתב ששאלוני בשו"ע אדה"ז: ראה לעיל ח"ט אגרת זרמב.

ז'תעז

נדפסה בלקי"ש ח"ב ע' 660 והושלמה ע"פ העתק המזכירות.
מוה"ר יעקב יהודה: העכט. אגרת נוססת אליו — לעיל ח"ב רמב.

די געשעענישן פון דער וואָך האָבן, ווי באַוואוסט, אַ שייכות צו דער סדרה פון דער וואָך. אַזוי ווי די פייערונג קומט פאַר אָנהויב וואָך פון פרשת תולדות, קען מען געפינען אַ הוראה (אָנווייזונג) באַלד אין דעם ערשטן פסוק פון דער סדרה – **יצחק בן אברהם, אברהם הוליד את יצחק.**

די ווידערהאַלונג „יצחק דער זון פון אברהם, אברהם האָט געבוירן יצחק" אין דער תורה הקי' – וואָס תורה איז דאָך פון לשון הוראה, אַן אָנווייזונג און לערע ביז אין טאַג-טעגלעכן לעבן – אונטערשטרייכט דעם פאַלקאָמענעם צוזאַמענבונד פון אידישע דורות, עלטערן און קינדער.

גאָר אַפט הערן מיר, אַז קינדער נעמען זיך איבער מיט זייער שיינעם טאַטען און זיידען; דאָס איז אָבער בלויז דער ענין פון „יצחק בן אברהם". עס דאַרף אויך זיין, „אברהם הוליד את יצחק", אַז דער טאַטע און זיידע זאָלן קענען האָבן אמת-אידישע שטאַלץ און נחת פון זייערע קינדער און אייניקלעך. ניט נאָר די קינדער זאָלן האָבן „זכות אבות", נאָר אויך די עלטערן זאָלן האָבן „זכות בניס".

דאָס איז אייגענטלעך דער אינערלעכער צוועק פון אַ בית הכנסת-בית המדרש: עס זאָל דינען ניט נאָר אַלס מקום קדוש צו דאָוונען און לערנען, נאָר אַז די קדושה זאָל אריבערגעטראָגען ווערן און פאַרבינדען די שול מיט די הייזער פון די מעמבערס, פון גאָר יונג ביז גאָר אַלט. און דאָס איז אויך די אויפגאַבע פון דעם רב און גייסטיגן פירער פון אַ קהלה, אַז די גאַנצע קהלה – מער וועד זקן טף ונשים, סיי אין שול און סיי אין דער היים – זאָל זיין דורכגעדרונגען און פאַראייניקט דורך דער ליכטיקייט פון תורה און מצות און זאָל וואַקסן אַלס **גאַנצע** קהלה, אין פולן זין פון „יצחק בן אברהם, אברהם הוליד את יצחק". און דאָס ווערט פאַרווירקלעכט דורך דער פולער צוזאַמענאַרבעט פון דעם רב די פירער און מעמבערס פון דער קהלה.

השם יתברך זאָל אייך אַלעמען בענטשן, אַז די הצלחה פון די פריערדיקע יאָרן זאָל וואַקסן און שטייגן לאורך ימים ושנים טובות, בגשמיות וברוחניות גם יחד.

בכבוד ובברכה.

ווי באַוואוסט: זע שליח אנהייבס פי' וישב. קונטרס ביקור שיקאגא ע' ז.
אונטערשטרייכט: זע בראשית רבה אויף דעם פסוק.

ז'תעח

ב"ה, כ' מרחשון, ה'תשכ"א
מאת שנה ליום הולדת את כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע
ברוקלין, נ.י.

הרה"ח אי"א נר"נ עוסק בצ"צ כו'
מו"ה מיכאל יהודה ארי' ליב שי' הכהן

שלום וברכה!

הנני מאשר קבלת מכתבו מבשר מעליכם חזרה לאה"ק ת"ו ומסירת
הפ"ש וכו'.

ובודאי לאחרי ההתחלה – ימשיכו בזה כאו"א מהאורחים
שליט"א באופן דמוסיף והולך מוסיף ואור, וכדו"ל אורח מברך. והרי
עלינו ללכת בדרך ישרה אשר הורנו מדרכיו ונלכה באורחותיו נס"ו –
הורנו כ"ק מו"ח אדמו"ר, יוסף אורח, דדרגני כליל ח"י ברכאן דצלוחא,

וזכינו אשר רז"ל מסרו לנו הוראה בכל עניני החיים
ומאורעותיהם, ונתבארו באר היטב על ידי רבותינו נשיאינו בתורת
חסידות חב"ד באופן דהבנה והסברה.

ובזה איך אשר עבודתו של כ"ק רבינו הגדול בענין התפשטות
החסידות היתה על דרך ההפלאה בחכמה גדולה של הסתדרות והי' שולח
שלוחים בסתר, לעורר לגשת ולהתקרב, לדרכי החסידות, והי' שולח את
תלמידיו גם למדינות הרחוקות.

ובטח למותר להאריך אשר מעשי צדיקים והוראותיהם קיימים
לעד ופועלים פעולתם, ונשיאנו מעורר רחמים רבים אשר מעשי ילדיו

בדרך ישרה: אנה"ק סכ"ו.

יוסף אורח: זח"ג רמד, ב.

עבודתו של: שיחת י"ט כסלו תרצ"ג את כב.

ז'תעח

נדפסה בלוקסיש חכ"ג ע' 506 והושלמה ע"ם צילום האגרת.
מו"ה מיכאל יהודה ארי' ליב: כהן. אגרות נוספות אליו – לעיל ח"ט זשפה, ובהנסמן
בהערות שם.

מעשי ידיו יביאו פירות טובים בטוב האמתי, טוב לשמים טוב לבריות
טוב העושה פירות,

והרי זהו ג"כ הצנור והכלי לברכות השי"ת בעינינים הפרטיים,
בגשמיות וברוחניות גם יחד.

המצפה לבשורות טובות בכל האמור וחיותם בברכה.

מ. שניאורסאהן

טוב . . פירות: קדושין מ, א.

ז'תע"ט

ב"ה, כ' מרחשון, ה'תשכ"א
ברוקלין.

כבוד מר חיים שי' המכונה ד"ר שאסקעס

שלום וברכה!

הרב רחמ"א שי' חדקוב מסר לי הידיעה על דבר נסיעתו ביחד עם
זוגתו שתחי', והנני מאחל להם נסיעה בהצלחה, שהצלחה במושג
היהודי היינו שכל מקום שיהודי בא שמה ממלא שליחות בורא עולם
ומנהיגו, שליחות של השפעה באורח חיים על פי תורת חיים ומצוותי
עליהן נאמר וחי בהם, חיים כפשוטו גם בעולם הזה.

ובטח שמע שהי' מנהג ליובאוויטש שבמוצאי שמחת תורה, בסיום
הימים טובים דחודש השביעי והכנה לימי החול, להכריז ויעקב הלך
לדרכו, פירוש לדרכו דרך הראוי לו מהשם יתברך המשגיח על כל אחד
ואחד בהשגחה פרטית, שאז זוכה לסיום הכתוב ויפגעו בו מלאכי
אלקים, לשמרו בדרך ולהגיעו למחוז חפצו.

ויהי רצון שימסור לאחינו בני ישראל בכל מקום שהם דברי
התעוררות, בפרט אחרי ביקורו במדינות שמאחורי המסך, שיכול ללמד

ז'תע"ט

מר חיים . . שאסקעס: אגרת נוספת אליו – לעיל ח"ד ה'צג.
ובטח שמע: ראה לעיל אגרת ז'תנ"ו.

לה

אדמו"ר שליט"א

להם ק"ו, ומה שבתנאים ההם יהודים מתלבטים להשאיר נאמנים לה' ולתורתו במסירות נפש ממש, על אחת כמה וכמה שכל יהודי הזוכה לגור במדינות שיש בהן חופש הדת שמחובתו וזכותו לנצל האפשרויות במילואה בכיוון הנ"ל ולהיות עינו טובה גם בשל אחרים עד כמה שידו מגעת ובאופן דמוסיף והולך.

בברכת הצלחה בכבוד ולבשויות טובות.

ז'תב

ב"ה, כי מ"ח, תשכ"א
ברוקלין.

בוגרי מחזור ד', תלמידי ב"ס לנגרות בכפר חב"ד,
מיסודו ובהנהלתו של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה
נבגי"מ זי"ע

שלום וברכה!

במענה למכתבם מטי"ז לחדש חשון, בו כותבים אודות הוספה בשעות הלימוד ביום עשי"ק, ואיך שזהו נוגע להכנה ליום השבת אשר קודש הוא לה',

יציעו טענותיהם לפני הנהלת בית ספר האמור ומובן שברשותם לומר, שעושים זה על פי הצעתי, וכיון שהדרישה לשעות נוספות באה ממשרדים המתאימים, בטח יכינו גם הצעות מצדם, איך שימלאו הדרישה וביחד עם זה באופן שלא יגרע בהכנות האמורות.

תקותי אשר לימודם והנהגתם בכלל מתאימים בכל הפרטים לבן ישראל אשר כל אחד מהם נקרא בן אברהם יצחק ויעקב וביחוד אשר לומדים בבית ספר חב"ד כאמור לעיל מיסודו ובהנהלתו של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא ישראל.

בברכת הצלחה ולבשו"ט בכל האמור.

ז'תפא

בי"ה, כ"ז מ"ח, תשכ"א
ברוקלין.

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתבו מכ"ג מ"ח.

ויהי רצון שיבשר טוב בכל הענינים אודותם כותב וגם באלו
שמוכיר שעומד בספק להם, וכידוע מאמר החכם בלשון „הודאי שמו כן
תהלתו“, שעניני איש הישראלי הם סו"ס בודאות (כציווי לדבקה
בדרכיו), ומוכן ג"כ בפשיטות כיון שעניניו קשורים בתורתנו שהרי תורת
חיים היא ויש למצוא בה הוראה לכל עניני החיים לפרטיהם ופרטי
פרטיהם, ובפרט ע"פ המבואר בתורת הבעל שם טוב עניני השגחה איך
שהוא גם בפרטים הכי קטנים לכאורה וק"ל.

ויהי רצון שיבשר טוב בכל הנ"ל מתוך שמחה ובאופן דמוסיף
והולך וכנקודה דתנוכה לה אנו מתקרבם.

בברכת הצלחה בעבודתו בקדש חינוך על טהרת הקדש ולבשו"ט
בכל האמור.

ז'תפב

בי"ה, כ"ח מ"ח, תשכ"א
ברוקלין.

מרת בתי תחי'

מרת לאה תחי'

ברכה ושלום!

איך בין געווען צופרידען צו באקומען אייער בריף פון כ"ג חשון

ז'תפג

מרת בתי תחי': מינסקי, קרית גת.
מרת לאה תחי': אבלסקי.

אין וועלכען איר שרייבט וועגען אייער כוונה און רצון צו גרינדען אן ארגון נשי חבי"ד במחנם הטי.

און חאטש דער ערשטער פרוב איז ניט (אינגאנצען) געלונגען, בין איך אבער זיכער אז איר וועט זיך ניט אפשרעקען און נאך אמאל צונויפריידן זיך טאן אין דעם, און השם יתברך זאל העלפען איר זאלט טאן מיט הארציקייט און ווארימקייט וועט דאס געפינען א אפלאנג און וועט מצליח זיין.

פארשטענדליך אז דער צוגאנג און דער אינהאלט פון די רייד, איז ניט אומעדום דאס זעלבע, ווארום עס ווענדעט זיך אין די מענטשן וועלכע געפינען זיך אין דעם ארט, און דעריבער איז גוט צונויפריידן זיך פריער צווישן זיך און אויך מיט אייערע מענער הרבנים שיחיו, וועלכע קענען דעם צושטאנד און קענען געבן א עצה ווי צוצוטרעטען אין א אופן צו פאראינטערעסירן די פרויען און צוציען זיי, אז עס זאל האבען א קיום ואדרבה עס זאל וואקסען און גרעסער ווערען פון צייט צו צייט.

און וויבאלד אט די ארבעט איז העכסט וויכטיג אומעדום און אין א גרעסערע מאס נויטיגער אין די ערטער וואו עס קומען אן נייע עולם, און מידארף פארזיכערען אז זיי זאלען איינשטעלען זייער ארט לעבען אויפן אידישען וועג און בפרט בארצנו הקדושה ת"ו אויף וועלכער עס שטייט, עיני ה' אלקיך בה מראשית השנה ועד אחרית שנה,

זאל השם יתברך העלפען עס זאל זיין לויטן פתגם רז"ל יגעת ומצאת, און מיר גייען דאך אריין אין דעם חדש כסלו, חדש הנסים והגאולה.

בברכה להצלחה בהנ"ל ולבשו"ט.

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

מזכיר

ז'תפג

ב"ה, כ"ח מ"ח, תשכ"א
ברוקלין.

הרה"ג ווי"ח אי"א נוי"נ מלאכתו מלאכת שמים
מו"ה חיים שלום שי' הלוי

שלום וברכה!

לאחרי הפסק נתקבל מכתבו מכ"ג מ"ח, בו כותב ר"פ בשו"ט
מהנעשה בפרט ובכלל, מתחיל מהכנס בן בנו לבריתו של אברהם אבינו
ונקרא שמו בישראל שלמה יהודה שליט"א,

ויהי רצון שהוריו שיחיו יגדלוהו לתורה ולחופה ולמעשים טובים.

ובקשר עם יום ההולדת שלו, ובודאי נהג במנהגי יום הולדת
בשנים האחרונות, יהי רצון שתהיי שנת הצלחה והשפעה בתלמידיו
יראת שמים ואהבת השם ולהפועל יוצא שבזה – כמבואר בספר תניא
קדישא שהם גדפין לתורה ומצותי, חדורים אור וחיות מאור שבתורה
היא פנימיות התורה שבדורנו נתגלתה בתורת החסידות. ויעשה זה מתוך
מנוחה שמחה וטוב לבב.

בברכת שבתא טבא וחדש טוב חדש כסלו הוא חדש הגאולה
והנסים ולבשו"ט בכל האמור.

מ. שניאורסאהן

ז'תפג

מו"ה חיים שלום: סגל, ירושלים. אגרות גוספות אליו – לעיל חס"ז ה'תתנ"ט, ובהנסמן
בהערות שם.

ז'תפד

[מ"ח תשכ"א]

אף שכן הוא בהנהגות **שלעצמו** — צע"ג אם כן הוא במה שעושה להוציא אחרים (עכ"פ — גם אחרים) ובמ"ע מה"ת, ובפרהסיא. **ועאכו"כ** — בתק"ש (ולא בהכרכה) **שכאו"א מקיים** המצוה, והרי שומע השברים באופן כו'. וק"ל.

סו"ס — איך נהגו בביהכנ"ס דחב"ד **בכ"מ**, בהנוגע לשברים?

ז'תפד

נכתבה על גליון העתק מכתב הגר"י לנדא מיום א' פר' לך תשכ"א (אגרות נוספות אליו — לעיל ח"ט ז'צו, ובהנסמן בהערות שם. לקמן ז'תקמד) — מענה לשאלת כ"ק אדמו"ר שליט"א אצלו (ע"י בנו מרה אליהו ש"י ששהה אז בחצרות קדשו) אם זוכר איך היו תוקעים השברים בליובאוויטש.

במכתבו הג"ל כתב: אני שמעתי בחצרות קדשו נבגים תקיעות רק מכ"ק קדיהק בעצמו והיו כמה דברים, שאפי' היו מוקשים לבן אדם פשוט. ואני דברתי פעם עם הגאון החסיד ר' יעקב רשל מריגא והוא ענה לי, מה איכפת לי. ער בלאזט דאך, און נאכטאן, הלא לא נהוג אצלנו. חשבתי שגם ענין השברים הוא דבר השייך רק לרבי, ועלי לעשות כפי שכתוב בש"ע. ע"ז כותב כאן כ"ק אדמו"ר שליט"א, שמהתקיעות שהיה הרבי תוקע להוציא אחרים יכולים ללמוד גם הוראה לרבים. ושוב שואל איך נהגו לתקוע השברים בבניהכנים דחב"ד בכ"מ. ועל כך השיב הגר"י לנדא:

אבי הרב ז"ל ה"י תוקע ארבעה שברים, אבל בביהכ"נ שלנו היו כמה דברים שהנהיג חותן אבי, הרה"ח ר' זישקע נ"ע, מה שלא נהגו במקומות אחרים. ולחקות מה שעשה כ"ק רבנו ה' זצוקלה"ה ז"ע, ודאי לא עלה על דעתי. . . גם בדברים שאפשר לעשותם גם עפ"י ש"ע, אבל לא נזכרים שצריכים לעשות כן, ורבנו כן נהג כן, כמו למשל בשברים, שרבנו תקע יותר מג'.

ז'תפה

ב"ה, ראש חדש כסלו, תשכ"א
ברוקלין.

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתבו מיום כ"א מ"ח.

וכיון שנמצאים אנו בראש (וכללות) חדש כסלו, הוא חדש הגאולה והנסים.

הרי זה עת סגולה לעורר ברכת השי"ת אשר יגאלו כל העניינים, ענייני התורה והמצות בהנוגע לפרט ובהנוגע לרבים, מדברים המונעים או מבלבלים.

ולהעיר ג"כ אשר ר"ח כסלו הוא זמן האחרון דירידת גשמים ואפילו בשנה מאוחרת,

דהרי ענין הגשמים הוא אתעדל"ע הבאה ע"י אתעדל"ת, וכמשי"נ ואד יעלה מן הארץ והשקה גו', וכדו"ל עלה שבר מן הארץ מיד ותשקה.

ויהי רצון שכל הדברים עליהם התפללו מתחיל מתחלת השנה ועד לתפלת הגשמים – הכוללת הכל,

הרי לכל המאוחר יבואו כולם בפועל, ירדו למטה ויתקיימו במילואם מתחיל מראש חדש זה, יבואו – לברכה לחיים ולשובע.

בברכה לבשו"ט בפרט ובכלל.

זמן האחרון: עיין תענית ו' ע"א. נדרים פ"ח משנה ה' ובתוספות יו"ט שם. וראה ג"כ ב"מ קו, ב.

וכדו"ל: בראשת רבה עה"פ. ירושי תענית רפ"ב. ועייג"כ לקו"ת לאדה"ז ר"פ האוינו.

הכוללת הכל: ראה ב"ר פי"ג, טז: והשקה את כל – הכל מתברך.

ז'תפה

נדפסה בלק"ש חטי" ע' 506, והושלמה ע"פ העתקה.

ז'תמו

בי"ה, א' כסלו, תשכ"א
ברוקלין.

ברכה ושלוש:

מאשר הנני קבלת מכתבה, ובבקשתה אוכירם עוד הפעם על הציון
הקי של כ"ק מו"ח אדמו"ר וצוקלה"ה נבג"מ זי"ע מתאים לתוכן
הבקשה.

ולמרות סגנון כתבה ותוכנו, ועוד יותר למרות שהמצב נשנה כמעט
בכל מכתב ממנה, הרי לא אבדתי ח"ו תקותי, אשר סוף סוף לא רק
תראה את הטוב בחיים, כולל גם חייה, אלא שבראי זו תבוא בהרגשה
בלב, ובפרט ע"פ סגנון תורת החסידות, אשר בעולמנו זה הכל מעורב טוב
ורע, ועל האדם לבחור מה להדגיש ובמה להתבונן, ובמה להתעניין, כי
בחי כל אדם שני דרכים ישנם, לראות את הטוב הסובב אותו או וכו',
ואם בכא"א הדברים אמורים עאכ"כ בבני ובנות ישראל, המאמינים
אמונה מוחלטת בנצחיות הנפש, א.ז.א. נצחיות הרוחניות, א.ז.א. נצחון
הטוב נצחון בהחלט, שהרי אי אפשר שדבר חולף ועובר שלא ינוצח
בהחלט ע"י הקים ונצחי, שהרי אין גם ערך ביניהם.

והרי מאלפנו סיפור חז"ל, אשר אדם הראשון, עוד קודם הגירוש
בהיותו בגן עדן, התאונן על עניניו, וקראוהו כפוי טובה, ובבני ובנות
ישראל, שנמצאו במחנות ההסגר של האשכנזים ימ"ש ובתקופה הכי
איומה ר"ל, ברכו ברכת השחר וכו' הודאה וברכה לבורא עולם ומנהיגו,
והרי סו"ס כא"א הוא בין הקצוות האמורים.

מובן וגם פשוט, שאין בהנ"ל ח"ו ענין של הצדקת הדין על מי
שהוא, ובפרט וכו', כי אם הדגשת המציאות כמו שהיא. והנקודה –
אשר אופן וסוג חיי האדם, אם חיים מלאים שביעת רצון ותוכן, או
בקו ההפכי, תלוי במדה חשובה וגדולה – ברצון האדם, המושל בראית
עין שכלו להסתכל לצד ימין או לצד שמאל.

וכיון שנמצאים אנו בחדש כסלו חדש הצלחה לבני המשפחה, יהי
רצון שיתחיל שינוי האמור תיכף.

בפ"ש ובברכה.

ז'תפז

ב"ה, א' כסלו, תשכ"א
ברוקלין.

ברכה ושלוש:

במענה למכתבה מכ"ג חשוון, בו כותבת אודות סדר התפלה
והשיפורים המוכרחים עדיין לבוא.

ורואים במוחש בכגון דא אשר כשממנים מבין התלמידים-ות שיי
עצמם משגיחים על הסדר, מסייעים להם, מחלקים הסידורים וכו' [ע"ד
הרגיל בבית הכנסת, גבאי מורה דרך שמש וכו' כמובן בשינויים
מתאימים], הרי זה מצליח שלא רק בזמן התפלה יתנהגו כרצוי, אלא גם
לאחרי זה וגם בהכנה לזמן התפלה, אלא שכמובן מכמה טעמים יש
להחליף הממונים מזמן לזמן, ואורך התקופה של המינוי, הרי זה תלוי
בתכונת ואופי התלמידים, ובמקום ספק להתחיל בתקופה קצרה, שאז
הברירה למנות המתאים פעם שניי או להחליפו במתאים יותר.

לכתבה אודות תלמידה, אשר נמוכה היא בקומה וכו' הנה כמה
אופני טפול נתחדשו בשנים האחרונות בכגון זה, אף שמוכן שלא כאו"א
שוה בטפול ובהצלחתו.

ובעת רצון יזכירוה על הציון הקי' של כ"ק מו"ח אדמו"ר
זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע להמצטרף לה.

ובכ"א כדאי שההורים שיי ישאלו מזמן לזמן את הרופא המטפל,
האם נתחדש מה בשטח זה בזמן האחרון, בהנוגע לבתם תחי'.

בברכה לבשו"ט בכל האמור.

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

מזכיר

ז'תפח

בי"ה, ב' כסלו, ה'תשכ"א
ברוקלין, נ.י.

הרב הגאון הו"ח אי"א צנמ"ס עוסק בצ"צ וכו'
מוהרש"י שי'

שלום וברכה:

בהמשך למכתבי כת"ר אודות ההצעה לערוך ולסגן מחדש פירוש על התנ"ך, פירוש מסורתי וביחד עם זה שדור החדש יבינהו, וההצעה שאשתתף במפעל האמור, ועוד יותר, שאשתתף באחריות למפעל, וכו', ובהמשך להשיחות שהיו לי כאן בענין זה עם מר. . . שי', באתי לבאר עמדתי בהאמור, ותוכן המענה שלי בעל פה בשיחות האמורות.

ואתחיל בנוגע להשתתפותי במפעל האמור, ובהקדים, אשר מפעל אחראי ביותר שכוה – באם נפסל מקצתו נפסל כולו. ואפילו אם רק באיזהו מקומן ייכנס בו פירוש שאינו מתאים ויודפס כך, הרי זה מטיל פגם בכל המפעל. שמוזה מובן שאחראי יכול להיות רק זה שיש בידו הזמן והפנאי להקדישו ככל הדרוש לעבור על כל הפירוש מן הקצה אל הקצה, ולעבור בעיון המתאים, בכדי לשלול כל סטי' מדרך המסורה, היא היא דרך הישרה.

כן מובן שבמפעל כהאמור – אינו שייך ענין של מינוי שליח או בא כת, כי אין דבר אחראי כזה נעשה על ידי אמונה באחרים וסמיכה עליהם. ובפרט על פי פתגם כ"ק אדמו"ר הצמח צדק, אשר מלה הבאה בדיבור היא לרבים, שבכתב – לכל הדור, ושבדפוס – לדורי דורות.

ולכן מוכרחני לסרב מלקבל ההצעה האמורה, ולא רק לשללה בנוגע להאחריות, אלא גם כן שלא לתת שמי להמפעל, כיון שקריאת השם היינו הך דהשתתפות בהאחריות, כמובן.

ו'תפח

נדפסה בלקי"ש ח"ט ע' 435.

מוהרש"י: זיין. אגרות נוספות אליו – לעיל ז'תפח, ובהנסמן בהערות שם.
פירוש על התנ"ך: ראה גם לקמן אגרת ז'תפח.
פתגם: ראה גם לעיל ח"ו אגרת ביעה, ובהנסמן בהערות שם.

ב) בנוגע לעצם המפעל, דעתי שדבר נכון הוא, אבל **אך ורק** – באם ייעשה על ידי אנשים נאמנים ולאחרי זה – ביקור של כמה וכמה בני סמכא שיש להם נאמנות בהחלט בענינים כגון אלו. ואפרש דברי:

אף שבעצם הדבר – נתפרשו דברי התנ"ך על ידי המפרשים הראשונים ושל אחריהם, מתחיל מפרשנדתא הוא פירוש רש"י ועד למצודת דוד ומצודת ציון, אשר סמכות מיוחדת להם, כי עסקו בפירוש התנ"ך מתאים לענינו, זאת אומרת, מלאכת הקדש, שפירשו תורת ה', ספר הספרים, מבלי כל פניות ונגיעות, אפילו פניות רוחניות, ועל אחת כמה וכמה מבלי התשוקה להעמיד על דעת עצמו ולהראות שאין כל דבר נעלם ונסתר, וכלשון רש"י בכמה מקומות „לא ידעתי" וכיו"ב, ועוד בזאת מודגשה הסמכות שלהם – בהיות להם מסורה מדור לדור בפירוש הכתובים לאמתתם, וקרוב לודאי – כמה פירושים שנמסרו מדור לדור מאז כתיבת ספרי התנ"ך. וידועים דברי הרמב"ם בנוגע ללשון הקדש, איך שמפני ריחוק הדורות נשתכחו כמה ענינים ופרטים שזהו מקשה בחבנת הלשון, הרי שהיתה מסורה בזה.

אף על פי כן, כיון שיש שנויים בסגנון, כמה ענינים שלפנים היו פיי פשוט ועכשו – לא פשוט וכיו"ב, לכן טוב שיערך פירוש האמור. והרי יש לנו להשען על מה שגדולי ישראל בדורות שקדמונו – הרשו להעתיק מפירושים האמורים ללשון אידיש, עברי טייטש, והשתדלו להפיצה בין אלו שלא יכלו מפני איזו סיבות שתהיינה, ללמוד מפירוש רש"י ושל אחרייו. אלא שפשוט שתנאי העקרי לכל המפעל – שיהי, כלשון חז"ל, יין ישן ורק הקנקן, זאת אומרת, רק הסגנון והלשון, יהי חדש. ויין הישן – הרי זה אותם הפירושים שסמכו עליהם ידיהם גדולי ישראל בדורות שקדמונו, וכנזכר לעיל – מפירוש רש"י ועד למצודת דוד ומצודת ציון.

ג) על דרך שמצינו בפירושים הקדמונים – שהוסיפו דיוק בפירושם על ידי הבאת ביטוי מלשונות אחרים, וכלי רש"י – בלע"ז, הרי גם בפירוש האמור יש להכניס על דרך זה.

ד) כן מובן שיש להוסיף השוואות ללשונות אחרים, ועל דרך מאמר חז"ל אנכי לשון מצרי (תנחומא על הכתוב). כן יש לצטט במקומות המתאימים התגליות הארכיאולוגיות, וגם להוסיף ציורים. והרי גם בזה מצינו במפרשים המקובלים תקדים בכגון דא, כמו ברמב"ם פיה"מ

אדמו"ר שליט"א

מה

והערך וכו' (אף שבדפוסים המאוחרים השמיטו כמה מהציורים – כנראה מסיבות טכניות).

ה) כיון שהמפעל ייעשה על ידי בני אדם, שכל אדם יש לו תכונות מיוחדות, וכיון שכאמור – יסוד עקרי ותנאי **מוחלטי** בעריכת הפירוש שיהי דוקא יין ישן כנ"ל, מוכרח שהפירוש ייערך על ידי אנשים כאלו שאינם בעלי חידוש, וחוש וכשרון להם בליקוט וסידור דברים. ובפרט שרואים במוחש שברוב האנשים, הרי תכונות האמורות סותרות אחת לרעותה, ומי שיש לו כשרון בחידוש – על פי רוב חסר לו בליקוט ומסירת דברי אחרים כהיותם, כי **אי** אפשר שלא יערב חידוש משלו, וסוף סוף החידוש משתלט על הישן.

ו) מובן ג"כ – שכל המפעל ענינו הוא למסור פירוש המקובל של התנ"ך בסגנון ובאופן הכי בהיר ופשוט, שמוה התוצאה הראשונה – שאין כל מקום בפירוש האמור לצטט דיעות הנוגדות אפילו על מנת לשלול אותן בהחלטיות, כי אם להביא הפירוש כמו שהוא. ומי שירצה דוקא לקיים המשנה דע מה שתשיב, הרי יחפש לו במה במקום אחר.

ז) עוד – שאלה עקרית, היש מקום בפירוש האמור לדרשות רז"ל, עכ"פ באיזהו מקומן, וכרגיל בפירוש רש"י, שהרי תכלית לימוד התנ"ך הוא לא רק להבין הכתוב כצורתו, כי אם „גם כן” לדעת את נותן התורה. וצריך עיון בזה. ואולי הפתרון המתאים ביותר הוא – שדרשות האמורות יבואו בצד הפירוש על הגליון או למטה הימנו, לא בתוכו.

ח) עוד יש להאריך בהאמור, ולא באתי בזה אלא לציין ראשי פרקים ובנקודות אשר לדעתי מוכרחות הן, ואשר באם אי אפשר לקיימן (התנאים הנ"ל **כולם** ו**במילואם**) – עלול כל המפעל להביא היוזק גדול – תמורת התועלת המקווה, וד"ל.

אשמח לקבל הערות כת"ר ובפרטיות המתאימה לכל האמור, ות"ח מראש.

בכבוד ובברכה

מ. שניאורסאהן

ז'תפס

ב"ה, בי כסלו, ה'תשכ"א

ברוקלין, נ.י.

מר יצחק שיי קורן

שלום וברכה:

לאחר ההפסק נעם לי לקבל מכתבו מיום י"ד חשוון.

כיון שקראתי בעתונות ע"ד נסיעתו בנוגע פצויים בעד אחב"י מרומניי, וכנראה שהוא בהמשך לזה שדיבר אתי בהיותו כאן, תקותי שהענין נכתר בהצלחה ויבשר טוב. ויהי רצון שכל הכספים שנתקבלו בתור פצויים – כיון שהנידון הוא כבר ענין של מציאות – ינוצלו באופן שיפצה ג"כ רוחניות הדברים, וכלשון המורגל (ונועשה גם מקודש) – על קידוש השם, על ענינים שיתקדש בהם שמו של השם יתברך.

בקורת רוח מיוחדת קראתי בסיום מכתבו על דבר התענינותו בהקמת הבנין לישיבת קישינוב בקרית גת, ויהי רצון שיצליח בזה למעלה מהמשוער להגדיל תורה ולהאדירה, שיהי' המשך להישיבה מאז, המשך באופן דמוסיף והולך מוסיף ואור.

בכבוד ובברכה.

ז'תפס

מר . . קודן: אגרות נוספות אליו – לעיל ח"ט ז'סה, ובהנסמן בהערות שם.
ישיבת קישינוב בקרית גת: ראה לעיל ח"יח אגרת ו'תרצו.

אדמו"ר שליט"א

מז

ז'תצ

ב"ה, ב' כסלו, תשכ"א
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה למכתבו מעש"ק.

תי"ח על הבשורה טובה מהטבת מצב בריאותו.
ולכתבו אודות התקון בעניני מדות, יתדבר בזה עם המשפיע דא"ח,
שכך צריכה להיות הנהגתו של תלמיד תומכי תמימים מיסודם
ובהנהלתם של רבותינו נשיאינו.

ולשאלתו תקון בענין הידוע – הנה יסיח דעתו מזה לגמרי, והיסח
הדעת אינו ענין של מלחמה עם המחשבה לא טובה, אלא להניע את
המחשבה לענין אחר ומה טוב לתקוע ולהעסיקה באותיות של תורה
ותפלה, שאם מעט אור דוחה הרבה חשך עאכ"כ הרבה אור.

ולכתבו אודות הזמן של קריאת שנים מקרא ואחד תרגום, לפלא
השאלה בענין המבואר בשולחן ערוך, והוראה נוספת בזה בהיום יום.

ולשאלתו על שלא נזכר בתניא סוף פרק א' הענין דביישנים.

כי המדובר הוא במדות טובות שבטבע כל ישראל בתולדותם,
משא"כ מדת הביישנות שבאה במי"ת (עיין חדא"ג יבמות עט, א).

בודאי למותר להאריך שבכלל הסדר הוא להרבות בהתמדה ושקידה
בלימוד נגלה וחסידות וקיום המצות בהידור, וענין שאלות וקושיות
שונות ובפרט מעבר לגבול הי"ז רק בתור יוצא מן הסדר, וק"ל.

בברכה לבשו"ט.

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

ז'תצ

יסיח דעתו: ראה גם לעיל ח"ט אגרת זחכו, ובכ"מ.

בהיום יום: ל' סיון.

שלא נזכר . . דביישנים: ראה גם לעיל ח"ט אגרת ז'תצ, ובהנסמן בהערות שם.

ז'תצא

ב"ה, ג' כסלו, תשכ"א
ברוקלין.

הו"ח אי"א נו"נ בעל מדות ובעל מרץ רב פעלים
הרב יצחק שיי המכונה ד"ר לוין

שלום וברכה!

בהזדמנות קבלת ספרו Late Summer Fruit אשר תודתי נתונה על
זה, ובטח שאר פרסומיו שאינם נמצאים בהספריי שלי ישלח ג"כ, ות"ח
מראש גם על זה.

מצאתי מקום להביע כאן רעיון, שזה מכבר עומד הנני עליו, ומזמן
לזמן מתגברת הפליאה והתמי על שאינו בא לפועל, והוא:

עריכת דברי ימי הגזירות וההשמדות מתאים להמציאות גם
בהנוגע להיראים וחרדים לדבר ה',

אשר אף שכמה פרסומים הופיעו במשך שנים אלו, במ מתוארים
תקופות שונות מימי הגזירות וההשמדות, הרי מלבד מספר הכי קטן,
אשר נער יספרם, או שמעלימים בכלל חלק השייך ליראי ה' ומוסדות
שלם, או שעכ"פ מקציבים להם חלק קטן ביותר בערך הנדרש, או, מה
שגרוע עוד יותר, מסלפים את העניינים.

והנה במספר הפרסומים בודדים הנ"ל, מובן שהקובצים דאלה
אזכרה וכיו"ב בולטים, אבל בודאי לדכוותי ההדגשה למותר, שאין זה
מספיק כלל, ובפרט בהשוואה להפרסומים דהצד שכנגד, במ נרשמו
הדברים באופן מסולף.

נתעוררתי ביחוד לכתוב זה לכי בראותי גם בספרו שקבלתי ז"ע
מאמרים שתוכנם במסגרת האמורה.

כמדומה שלפני איזה שנים היתה שקו"ט באיזה המכ"ע החרדים
עד"ז, כן בשיחותי עם אנשי מערבא מארץ ישראל שבקרו כאן, נגעו ג"כ

ז'תצא

ד"ר לוין: אגרת נוספת אליו - לקמן ז'תרג.

אדמו"ר שליט"א

מט

ברעיון האמור, אבל לעיני לא נראו הפירות ועכ"פ לא נודע לי מהפירות, והרי כטבע בני"א הולכים כמה פרטים ונשכחים, ואת"ל לא רק פרטים כ"א גם ענינים עיקרים, ובפרט שתקופתנו בכל יום מתחדשים דברים ובעיות התופסים שימת לב ודורשים עיון, וגוזלים עתות הפנויות אפילו כשישנם.

וינעם לי לדעת אשר ישנם מתעסקים ברשימת תקופה האמורה, ומתקדם המפעל בקצב הדרוש.

ויהי רצון שבקרוב ישתנה המצב שיוכלו להעלות על ספר דברי הימים, פרקים מלאים תוכן משמח, בטוב הנראה והנגלה.

בכבוד ובברכה,

מ. שניאורסאהן

ז'תצב

ב"ה, ד' כסלו, תשכ"א
ברוקלין.

הו"ח אי"א נוי"ג בעל מרץ צנמיס הרב חיים ד' שי'

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתבו מכ"ד מ"ח, ויהי רצון שיבשר טוב בתוכנו בעניני בריאות ובעניני הסתדרות, טוב כביאור חז"ל בזה, טוב לשמים טוב לבריות וטוב העושה פירות (קדושין מ' ע"א) ובוה כמובן מפעלו הנשגב ההמשך בהדפסת פירושו לתנ"ך דעת סופרים מכלול מפירושים המסורתיים של התנ"ך, אשר בכמה פרקים ופרשיות משלימים זאיז והסבירים בשפה מובנת וקלה.

ובפרט ע"פ סיפור כ"ק מו"ח אדמו"ר, אשר אביו כ"ק אדמו"ר מוהרשי"ב — זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, הי' לו שיעור קבוע בלימוד התנ"ך,

ז'תצב

הרב חיים ד' רבינוביץ.
פירושו לתנ"ך דעת סופרים: ראה לקמן אגרת ז'תרנח.

וזהו נוסף על התקנה שפרסמה בכל מקום שהשפעתו מגעת לכל השומעים בקולו, ללמוד בכל יום פרשה חומש מסדרת השבוע עם פירוש רש"י.

בכבוד וברכה לבשו"ט בכל האמור.

לחביבות הענין מועתק בזה הערות בפירוש כי בפרשת שבוע זה פ'

ויצא:

בתחלתה. מפרש שיעקב יצא ממקום מגורי אביו לבאר שבע. — והנה אף שכן היא **דרשת** רז"ל (בב"ר פס"ח, ה) — פשוטו של מקרא כפי המשך הכתובים מפרשה **הסמוכה** לה וגם בזמן (כו, כג"ה) מורה אשר יצחק נטה **אז** אהלו בבאר שבע. ומש"נ לקמן (לה, כז) חברון אשר גר שם אברהם ויצחק (וכקושיית התנחומא כאן) — הנה כוונת כתוב זה לציין מקום דירתם **בקביעות**, וכאומרו אשר הן אברהם הן יצחק גרו שם, וק"ל. וראה ג"כ רמב"ן בפרשתנו (כח, יז).

בפי' בסוף הפרשה: גדלותו של יעקב שהכיר מיד המלאכים כו' מחנים — מחנה אנשים עם מחנה מלאכים. בהערות לא צוין המקור — והוא פי' הראב"ע והרמב"ן. ויש להוסיף בזה: מחנים הוא מספר זוגי (ולא לי רבים שהוא כמש"נ בהמשך הסיפור: (לשני) „מחנות") — המדגיש שייכות יותר וקישור שבין החלקים, אשר זוג **אחד** הם. וגם בזה נרמזה גדלותו של יעקב והאנשים אשר אתו אשר המחנה בארץ — כמחנה המלאכים, מברכים להי כו' (ראה רמב"ן), או אשר מחנה המלאכים באו לא להלחם כ"א להצטרף למחנה יעקב (עיי' תרגום יב"ע ות"י).

ז'תצג

בי"ה, ד' כסלו, תשכ"א
ברוקלין.

הנהלת ישיבת אהלי יוסף יצחק ליובאוויטש אשר במעבדון
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

קבלתי הידיעה ע"ד המאורע לי"ע ולי"ע שקרה בבנין הישן של
הישיבה.

ויהי רצון שבקרוב ממש תקוים במילואה השמועה מפי קדושי
עליון שבכתי"ק רבנו הזקן בעל התניא (פוסק בנסתר דתורה) והשו"ע
(פוסק בנגלה דתורה) שאחרי השריפה מתעשרים, ומבאר בזה שזהו
במדתו של יעקב נחלה בלי מצרים מברית מן הקצה אל הקצה וכו'.

ובפרט ע"פ מה שיש להוסיף דיוק בזה, דלכאורה הוזכרו בהנ"ל
שני הפכים, נחלה בלי מצרים, ומברית מן הקצה וכו' שזהו מוגבל בשתי
הקצוות.

וע"כ צ"ל שהכוונה איחוד שני הענינים האמורים, נחלה בלי
מצרים במקום המוגבל, וכידוע הדוגמא בזה ע"ד דמקום ארון אינו מן
המדה, שהוא אמתים וחצי ארכו ואמה וחצי רחבו **בדוקא** ובמקום זה
דוקא נמשך הענין דאינו מן המדה.

ועד"ז – בכל הזמנים – בד' אמות של תורה, בתי מדרשים
וישיבות, שבמקום המוגבל – הנה נוסף על שהגבול מתברך במדה הכי
גדולה מן הקצה אל הקצה, הנה בו נמשך הענין דנחלה בלי מצרים.
[ולכן זהו רק במדת התפארת, ובפנימיות המדה – שעולה בפנימיות
הכתר ששם נמנעו הנמנעות], וק"ל.

בברכת הצלחה בעבודתם בקדש ולבשו"ט בכל האמור.

מ. שניאורסאהן

נ.ב.

כיון שבכנה"ל צריך לפרט הדברים ולפרש, המורס בהנוגע לפועל –

ז'תצג

נדפסה בלקי"ש חט"ז ע' 617 והושלמה ע"פ צילום האגרת.
השמועה מפי קדושי עליון: ראה גם לעיל ח"ג אגרת ד"ש, ובהנסמן בהערות שם.

שבגשמיות הדברים מגבית כספים וכו' שבטבעם גבולים הם, הנה יהי' הגבול דהסכומים הכי גדול, ובוה יושפע הענין לניצולם באופן דהפלגה.

ז'תצד

ביה, הי' כסלו, תשכ"א
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה למכתבו מכ"ד מ"ח ושלאחריו.

(א) אופן התפלה במצבו:

בימי הש"ק והיו"ט, יוכל להאריך (בתחלה קצת) ובימות החול לע"ע בפירוש המלות לבד, כיון שהרי קשור הוא בסדרי הישיבה, וגם להעיר ככתבו במכתבו, מקונטרס התפלה בזה.

(ב) אופן ההתבוננות לפני התפלה, ובפרט בכדי שיוכל להאריך בתפלה כנ"ל:

כיון שבזה הענין, ההתבוננות (ולא לימוד וקנין ידיעות חדשות), נכון יותר להתבונן בענין שלמדו איזה פעמים ויודע אותו, וההתבוננות תהי' או בהעמקה יותר או חזרה על הידיעה, ולהרחיבה בנוגע להפועל יוצא מזה, או מדות וכו', ובוה יש שינוי בטבעי בני אדם: כאלו שההתבוננות נקלטת אצלם יותר כשחוזרים על הענין באותיות הרב, ויש שאדברה כשחוזרים על התוכן ולא על האותיות.

(ג) הבאת ההתבוננות לפעול במדות טובות וכו':

נוסף על שברובא דרובא יש בכך במדה טובה מסויימת מכל התבוננות — הנה הענין השוה בכולם: כיון שההתבוננות היא בענין דתורת ה', אזי יש תמיד בכך מזה בהנוגע לגדלות ה' וכן בההגדלה וההפלאה, ז.א. בנקודה השני', דשפלות האדם (ענין שו"ע או"ח ריש סי')

ז'תצד

נדפסה בלטי"ש ח"ט ע' 465.

צ"ח), וכנ"ל זהו ענין השוה בכל, יש למצוא בכל התבוננות גם בכן במדה פרטית.

ד) קישור המחשבה לענין – משך שעה חשובה:

בככל עניני תורה וקדושה, גם על זה נאמר מעט מעט אגרשנו, ז.א. שמלכתחילה מרגילין לקשר את המחשבה שעה קלה, ולאט לאט מגדילים, ולהקל הנ"ל – ע"י שהספר או הסידור פתוחים לפניו באותם הדברים והענין בו מחשב.

ה) העבודה בק"ש שעל המטה:

נוסף על הכלל השוה בכל, חשבון מהמחדו"מ דהיום שעבר, ישנם פרטים השייכים לכל אי ותלוי בתכונת הנפש המצב בתומ"צ וכו' – שלפעמים זקוקים לעודד את הרוח ולרוממו ולפעמים לצד ההפכי, ועד"ז בענינים פרטים יותר.

ו) אופן החילוק, איך לחלק המסירה ונתינה בין לימוד הנגלה וחסידות:

מובן וגם פשוט שלכל לראש צריך ללמוד לפי סדרי הישיבה שעות נגלה לחוד ושעות חסידות לחוד, ובהזמנים שחוץ לסדר, הרי נוסף על שלושת השיעורים דחומש תהלים ותניא הידועים ולימוד הלכות הצריכות, תלוי זה במה שלבו חפץ, ובפרט בהנוגע ללימוד בעיון.

בעת רצון יזכירוהו עה"צ הק' של כ"ק מו"ח אדמו"ר וצוקללה"ה נב"מ זי"ע למילוי משאלות לבבו אותם הענינים שכותב ויהי רצון שיבשר טוב בכל האמור.

בברכה.

נ.ב.

האמור לעיל הרי גם לאחר הפירוט, אינן אלא הוראות כלליות. ובפרט ובפרטי פרטיות, יציע עניניו לפני המשפיע דא"ח שלו, שיעצהו מתאים להמסורת דמשפיעי דא"ח דתומכי תמימים מדור לדור.

ז'תצה

ב"ה, ו' כסלו, תשכ"א
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה למכתבו מכ"ט חשוון, בו כותב אודות ענין ההתקשרות.

ובודאי ראה בזה דברי רבותינו נשיאינו בענין ההתקשרות (הועתק
בהיום יום, ט' אדר"ש, כ"ד סיוון) שעפ"יז מובן שבכללות הרי בו הדבר
תלוי, אלא שצ"ל מתאים למאמר חז"ל, יגעת (ואז מצליח הענין
ד)מצאת.

בכ"א התקוה חזקה, על יסוד רצונו האמור, אשר לומד בהתמדה
ושקידה נגלה וחסידות ומהדר בקיום המצות.

בברכה לבשו"ט בכל האמור.

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

מזכיר

ז'תצו

ב"ה, ו' כסלו, תשכ"א
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה למכתבו מג' כסלו, בו כותב ע"ד המאורע ל"ע ולי"ע שקרה
במשפחת בת גילו תחי', ואשר לכן נתעורר ספק אם לעשות החתונה
במועד שנקבע.

ז'תצה

ענין ההתקשרות: ראה גם לעיל ח"ט אגרת ז'תיב, ובכ"מ.

ז'תצו

המאורע ל"ע: שנפטרה אם המחית.

אדמו"ר שליט"א

נה

לפלא גדול הספק בדבר המפורש בפוסקים ככתבו גם במכתבו זה
ע"ד פסק דין רב מורה הוראה בישראל, לעשות החתונה.

ויש עוד להוסיף שמנהג ישראל, שלא לדרות מועד זמן החתונה,
והרי מנהגם של ישראל תורה היא, ובפרט בענינים כהנ"ל, וק"ל.

בעת רצון יזכירם על הציון הק' של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה
נבג"מ זי"ע כבקשתו.

ותקוטי שלא רק שלא יאחרו החתונה מהמועד שמזכיר במכתבו,
אלא יקדמוהו כפי האפשרי ומכמה טעמים, ויהי רצון שיהי' בשעה טובה
ומוצלחת.

בברכה לבשו"ט בכל האמור.

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

ז'תצו

ב"ה, ו' כסלו, תשכ"א
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה למכתבו מיום הראשון, בו כתב שזה שמונה חדשים לאחרי
הנשואין וכו' ושואל אם עליו להבדק [ושזוגתו תחי' בריאה לגמרי
(שלכאורה כותב סתירה, כיון שבתחלת מכתבו כותב שמרגישה רע וכו')]
וכנראה הכוונה שיבדקוהו כרגיל בכגון דא.

והנה בכל אופן במשך השנה, אין כדאי שיבקרו ויבדקו אותו, כי
אם שעליו ועל זוגתו תחי' להוסיף בעניני תורה ומצות בכלל ובדיוק
בעניני טהרת המשפחה, והרי בעניני טוב וקדושה ככל שלא יהי' המצב
טוב, תמיד יש מקום להוסיף עוד, כיון שקשורים בהקב"ה שהוא אין
סופי.

אף שאין מזכיר עדי"ז תקוטי חזקה שיש לו קביעות עתים בלימוד

שלא לדחות: ראה גם לעיל אגרת זיתנת, ובהנסמן בהערות שם.

תורת החסידות (ובתורת הנגלה) בכל יום, ובהוספה ביום השי"ק אשר קדש הוא לדי' ועושה ג"כ בהפצת המעינות חוצה, מתאים לדרישת והכרח השעה.

בברכה לבשו"ט בכל האמור.

ז'תצח

בי"ה, ו' כסלו, תשכ"א
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה למכתבו בו כותב אודות „להיות" כאן, וכנראה כוונתו ללמוד איזה משך זמן בישיבת תומכי תמימים אשר כאן.

ומובן אשר לכל לראש, עליו לבקש מהנהלת הישיבת תו"ת בה לומד, שיכתבו להמזכירות בפרטיות אודות מעמדו ומצבו בלימוד תורת הנגלה וחסידות בקיום המצות ובעבודת התפלה, ודעתם בהנוגע לתועלת היותו משך זמן כאן, ובהתקבל ידיעות האמורות ידונו בהאמור.

בכל אופן התקווה חזקה על יסוד רצונו האמור, אשר לומד בהתמדה ושקידה נגלה וחסידות ומקים בהידור המצות.

בברכה לבשו"ט בכל האמור.

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

מזכיר

אדמו"ר שליט"א

ח

ז'תצט

ב"ה, ח' כסלו, תשכ"א
ברוקלין.

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתבו ממוצש"ק, וכמדובר יתקשרו מכאן עם הידידים אשר באנטווערפן בהענין שכותב, ומובן שכשיתברר מה בזה, יודיעוהו. ויהי רצון שיתברר לטוב וכמאמר חז"ל טוב לשמים וטוב לבריות וטוב העושה פירות (קדושין מ' ע"א).

וכיון שהכל בהשגחה פרטית, ובפרט כמבואר בתורת הבעל שם טוב [מיוסד ומוכרח גם בז"ל, וכידוע הוכחת רבנו הזקן מחולין ס"ג א', שלך אמר משפטיך וכו'], ונתקבל מכתבו ימים אחדים לפני י"ט כסלו, עלי החובה (והזכות) לעורר ולהזכיר גם פרשת יום זה, וכוונתו הפנימית לדורות בלשון הרב הוא כ"ק אדמו"ר מוהרש"ב אביו של כ"ק מו"ח אדמו"ר – זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע [שסיפר לי כת"ר, כ"פ, שזכה לראותו].

„זה היום תחלת מעשיך וכו' להמשיך גילוי אור פנימיות תורתנו הקדושה, אשר נמשך ביום הזה בבחי' המשכה כללית על כללות השנה, ועלינו להעיר לבבנו ביום הזה בבחי' וכו' שיאיר אור נפשנו באור פנימיות תורתו ית"י".

ואם לכאו"א הדברים מופנים, עאכ"כ לזה ששמע ממנו דברי תורה, וביחוד אשר השפעה לו על כו"כ, שזכות הרבים מסייעתו וגם דורשת, השקיני נא וכו' ובודאי לכת"ר האריכות בהאמור אין בה צורך.

בכבוד ובברכה.

נ.ב.

קצת אי נעימות במה שכותב הנני שני הענינים הנ"ל במכתב אחד, אבל תקותי חזקה שלא יחשדני שיש בזה ענין של תנאי ח"ו וכו'.

ז'תצט

בהענין שכותב: אודות אחד שננטע בין הגויים ר"ל.
הוכחת רבנו הזקן: ראה גם לעיל חייט אגרת ז'שפב.
בלשון הרב: באגיק אדמו"ר מוהרש"ב ח"א אגרת קי.

ואת"ל שיש איזה קישור בשני הענינים ה"ה אך ורק בהתאים להדגשת תורת החסידות בכלל וחב"ד ביחוד הענין דאהבת ישראל ועד לאמרה אשר אהבת ישראל (ואהבת לרעך כמוך) ואהבת ה' חד הוא. — ולהעיר ממשנה סנהדרין פרק ו', בזמן שאדם מצטער שכינה מה הלשון אומרת כביכול קלני וכו' ועיין ג"כ רש"י שבת לא, א: ריעך זה הקב"ה וכו' ל"א חבירך ממש.

ז'תק

ב"ה, יו"ד כסלו, תשכ"א

ברוקלין.

ועד המארגן בכפר חב"ד כל אחד מהאורחים

ה' עליהם יחיו

שלום וברכה:

מועתק בזה נוסח המברק שהואיל כ"ק אדמו"ר שליט"א לשלוח להם היום:

ועד המארגן, כל אחד מהאורחים שליט"א

בהמשך להנדבר עמהם כאן, נא למסור לאגו"ח, צעירי אגו"ח, נשי ובנות חב"ד ולכל אנ"ש שתקותי שינצלו ככל הדרוש ימי סגולה אלו שבין גאולה לגאולה. לעורר, בחיות ובאהבת ישראל, את עצמו והזולת בכל מקום שהשפעתם מגעת, להכנות הכחות חב"ד, חג"ת כו' והלבושים לחגיגת ראש השנה לדא"ח, והתעוררות החפץ ורצון פנימי ועצמי, והובטח הבא לטהר שמשיעין אותו.

המצפה לבשוי"ט בטוב האמתי שהוא לשמים ועד לבריות.

מנחם שניאורסאהן

ימי הסגולה: שיחת יו"ד כסלו (בסופה) וי"ט כסלו (סטי"ז) — התש"ז.

ובאהבת ישראל: גם בהנוגע לעצמו — כתורת הבעש"ט עוזב תעזוב עמו

דוקא.

ר"ת . . . ועצמי: עיין אגה"ק הידועה של כ"ק אדמו"ר (מהורשי"ב) נ"ע.

הבא לטהר: עיין לקו"ת ד"ה ה' לי בעוזרי ס"ה ואילך.

טוב האמתי שהוא: קידושין מ, א.

לבריות: ראה תניא פ' לב.

בכבוד ובברכת חג הגאולה

מזכיר

אדמו"ר שליט"א

נט

ז'תקא

ב"ה, י"א כסלו, תשכ"א
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה למכתבו ממוצש"ק, בו כותב מחשבותיו ע"ד האחריות בקשר
עם השידוך וכו'.

והנה כנראה גם ממכתבו, כל החשש הוא באם מדת היראת שמים
שלו לא תספיק כדי דרישת ההורים של המדוברת שיחיו עכ"פ בהנוגע
למעשה בפועל, תלבושת וכו'.

ואם כן הרי בידו כל הענין, ואם ירצה הרי יוכל להספיק גם זה,
למלאות דרישתם, ואדרבה זהו עוד טעם נוסף להבאת השידוך בפועל
ובהקדם, כיון שזה יסייע להעלות בקדש בעיני יראת שמים, והרי
הודיעונו חז"ל מצוה גוררת מצוה, וקרוב לודאי שבהמשך הזמן תתוסף
ההוספה בעיני יחדות הני"ל, וכבר נאמר (באם רק תבוא להדרגא של)
טעמו (אז בודאי) וראו כי טוב ה', שזהו כולל כמובן וגם פשוט ציווי ה'
והוראותיו לבני ישראל עם קרובו בתורתו ומצותיו.

ומאחר שהכל בהשגחה פרטית, עלי החובה (והזכות) לעוררו על
ההכרח הגמור וחובת גברא לקבוע עתים בלימוד פנימיות התורה אשר
בדורנו נתגלתה בתורת החסידות, ואם בכל הזמנים ובכל המקומות הי'
הכרח בזה, עאכ"כ בתקופתנו ובאה"ק ת"ו ביחוד.

בברכה לבשו"ט בכל האמור.

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

מזכיר

נ.ב.

מהנכון אשר יבדקו את התפילין שלו שתהינה כשרות כדין וכן
אשר בכל יום חול קודם תפלת הבקר יפריש פרוטות אחדות לצדקה.

ז'תקב

בי"ה, י"ב כסלו, תשכ"א
ברוקלין.

הווי"ח אי"א נוי"נ וכו' מו"ה אברהם סענדר שי שו"ב

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתבו מיום זה עם המצורף אליו ביאור פרשה בתורה,

והרי הכל בהשגחה פרטית, ובחר בפרשה עליי אמרו רז"ל שנכפלה פרשתו ובאה בביאור רב (עיין ג"כ לקו"ת לרבנו הזקן – ברכה צו, ד).

ויהי רצון אשר עיי לימוד התורה בביאור, וקיום המצות בהידור בכלל, יעשו כל הענינים הרמוזים בפרשה זו, וכמבואר בדרושי דיפה שיחתן וכו' (לקוטי תורה שם, אור התורה לאדמו"ר הצמח צדק וכו') ובנקודתם הפנימית בלשון הלקו"ת שם גילוי והמשכה מעצמות חכמה שלמעלה.

והרי זהו ג"כ ענין הנס דכסלו דנכנסנו בו, נס בשמן ובשמן זית ענין החכמה כידוע.

בברכה להוספת חיילים בתורה ומצותי לאורך ימים ושנים טובות, מתוך בריאות ושמחה.

נ.ב.

לחביבותא דמילתא באתי בזה עכ"פ בהערות מספר:

לכללות הפרשה – עיין באריכות זח"א קפא, ב. ונתבאר בביאורי שם.

לביאור בתחלתו ברמז דזוממין – להעיר ממרז"ל (הובא בפירש"י דפרשת השבוע דגמלים צנועים כו').

להמספר דעשרה גמלים (וכמה אנשים?) – להעיר מתוד"ה שנאמר (כתובות ז, ב) ובחזקוני על אתר ובתורה שלימה.

ז'תקב

מו"ה אברהם סענדר: נמצוב, לאנג ביטש. אגרות גוספות אליו – לעיל חידד הישטן, ובהנסמן בהערות שם.

ז'תקנ

בי"ה, ט"ז כסלו, תשכ"א
ברוקלין.

האברך חיים ש"י

שלום וברכה!

לאחרי הפסק הכי ארוך נתקבל מכתבו מיום החמישי, ולשאלתו מה ילמוד בהמעלי"ע דיום הבהיר יום סגולה י"ט כסלו הבע"ל ראש השנה ללימוד החסידות ודרכי החסידות.

עי"פ תוכן יום זה מובן שהלימוד צ"ל בתורתו של בעל השמחה והגאולה, ז.א. תורת חסידות חב"ד, אם בספריו (כמו ספר התניא תורה אור ולקוטי תורה), או (ביחד עם הביאורים שנתוספו) במאמרים ושיחות של רבותינו נשיאנו זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע.

אלא שכיון שכל חלקי תורתנו תורת חיים, גדול תלמודה שמביא לידי מעשה צ"ל גם ההליכה בהדרכות וההנהגות של תורת החסידות.

ומהנכון וטוב ביותר שבמשך המעלי"ע להשתדל להפיץ המעינות חוצה, שעיקמת שפתיו הוה מעשה (זוטא) ולא להסתפק בזה כי אם גם שיהי' מעשה רבה, עשיית טובה לבני ישראל, ואין לך דבר העומד בפני הרצון. ויהי רצון שיבשר טוב בכל האמור.

ז'תקד

בי"ה, י"ז כסלו, תשכ"א
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה למכתבו מי"ג כסלו עם המצורף אליו והפ"נ שיקרא בעת רצון על הציון הקי של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע.

ז'תקנ

חיים: וואלקין, וויקליד. אגרות נוספות אליו - לעיל חיים זשכא, ובהנמסן בהערות שם.

הנה נוסף על הכתוב במכתבי לצעירי אגוי"ח (נשלח בפ"ע), שמוכן וגם פשוט שהוא לכל לראש בזה, הרי נשען על מרז"ל גדול המעשה יותר מן העושה, הנה מגיע לו ויגיע לו כהנה וכהנה, אלא שהצנור וכלי והאופן לקבלת ברכת השי"ת הוא ע"י שמחה וטוב לבב כמבואר בכ"מ.

לכתבו המאורעות בקריאת התורה וחלום וכי' – יסיח דעתו מזה לגמרי, וביחוד שדברי תורה הרי הם אדרבה משמחי לב, והתורה ענינה להמשיך בטוב הנראה והנגלה למטה מעשרה טפחים.

ובהנוגע להנ"ל ידועים הדיעות בזה בשו"ע לרבנו הזקן סי' רפ"ח סעיף ז', וסיום וחותרם הסעיף שאין בזה הוראה מן השמים כלל וישמח גם לב אחרים, כוונתי שיפריש לצדקה ח"י לירות במשך הימים עד לסיום וחותרם חדש כסלו חדש הנסים והגאולה נוסף על הצדקה ביום סגולה י"ט כסלו הבע"ל.

בברכה לבשו"ט בכל האמור ובברכת חג הגאולה.

ז'תקה

ב"ה, י"ז כסלו, תשכ"א
ברוקלין.

שלום וברכה:

מאשר הנני קבלת מכתבו מיום ט' כסלו.

ובהמצאנו בין גאולה לגאולה, גאולת אדמו"ר האמצעי וגאולת אביו אדמו"ר הזקן, שהן גם גאולתנו, שהרי גופא בתר רישא אזיל, ובפרט באם המדובר בחסיד שלהם – ז.א. הלומד תורתם ותורתם גם מלמדת (ומדריכה) אותו ועד למעשה שלו,

– ולהעיר מדברי כ"ק מו"ח אדמו"ר אשר ארבעה אופנים בשייכות של רבי (וחסיד: א) אופן דרב ותלמיד (משפיע ומקבל). ב) דהתקשרות דביקות והתאחדות גמורה ע"י תורה ועבודה. ג) דאב ובן. ד) מאור ואור (שיחת שמח"ת תרצ"ד סי"ב. עיי"ש) –

ז'תקה

נדפסה בלק"ש ח"י ע' 220.

יהי רצון שיחליט כל אחד מאתנו, בתוך כלל ישראל, להוסיף
בתורה ומצות בכלל ובהפצת המעיונות ביחוד,

ותבוא החלטה זו בעשי' בפועל חדורה אור וחיות ומתוך שמחה
וטוב לבב.

בברכת חג הגאולה ולבשוי"ט בכל האמור.

ז'תקו

בי"ה, חיי' כסלו, תשכ"א
ברוקלין.

הווי"ח אי"א נוי"נ מלאכתו מלאכת שמים וכו'
מו"ה אברהם בן ציון שי'

שלום וברכה!

. . . ע"ד ברכת הנשים והנוחסא שלה (בברכות השחר) – יברר
אצל נשי אנ"ש ת"י שיש להם מסורה בזה.

ז'תקז

בי"ה, חיי' כסלו, תשכ"א
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה למכתבו מח' כסלו, בו כותב אודות משרה שמציעים לו
והצדדים החיובים והשלילים בזה, ושואל דעתי.

ז'תקו

מו"ה אברהם בן ציון: מיזליש, כפר חב"ד. אגרות נוספות אליו – לעיל חייט ז'קמו.
ובהנסמן בהערות שם.
ברכת הנשים: שלא עשני אשה. ראה קובץ יגדיל תורה גי. חוב' ל' סי' סח. חלי"ג סי"ג.
חלי"ד ספ"ז. חלי"ה סקל"ד. חלי"ז סקנ"ז. וראה גם לעיל חייט אגרת ז'שמו.

והנה עצם המוסד שמתייסד, בודאי ידוע לו שהיו חילוקי דיעות בהנוגע אליו הרצוי הוא בכלל, אלא שככתבו ישנה בזה עתה הכרעה.

(ב) כי כל מוסד חדש עד שנתגבש צורתו בדרך הטבע בודאי יהיו כמה חילוקי דיעות בפרטיו וגם בכללותו.

(ג) לאידך גיסא המוסד נחוץ במאד ומכירים בזה כבר כמוכח גם מהכרעה הנ"ל, ולכן:

(ד) באם עצמאי הוא, ורוצה לעשות להחזקת היהדות והפצתה מבלי להתרשם מהקישוים התלויים בזה [אשר ככל שגדול הענין בקדושה יותר מבואר בספרים הק' שמתרבים גם בענינים המבלבלים], ויש בו תוקף להתחיל בהענין וגם להמשיכו עד שיבוא לידי גמר, וכנ"ל באופן שלא יתרשם מהחילוקי דיעות ובלבד שתתגשם הכוונה,

נכון במאד שיקבל הצעה האמורה ויפעול בה במרץ מתאים לחשיבות וגודל הענין.

(ה) באם לאידך גיסא מחפש לעצמו ענינים שאינם מייגעים או, באופן יותר זך, רוצה שיהי לו זמנו פנוי לעניני קדושה בתור איש פרסי, כמו לימוד התורה לעצמו במנוחת הנפש ומנוחת הגוף מבלי ענינים המבלבלים, שבוה גם הכניסה בשקו"ט עם כמה מהעוסקים בצ"צ האמיתיים, ובכ"ז הרי אין דיעותיהם שוות וכו',

הרי מובן שלא במשרה כזו ימצא אופן לדרך חיים האמורה.

אינני מכיר את אופיו ואופי האנשים שיש להם השפעה עליו, אבל בודאי ידוע לו שלפי דרכי אנשי חב"ד, הרי משרה האמורה היא מהענינים שמביטים עליהם כעל חלק היפה – למלאות רצון הבורא נותן התורה ומצוה המצוה, ומבוסס גם בדין המפורש, שמצוה שאי אפשר לעשותה ע"י אחרים דוחה כו'.

בהזדמנות זו כיון, שכל ענין הוא בהשגחה פרטית, הרי מחובתי (וזכותי) לעוררו על ההכרח בקביעות עתים בלימוד פנימיות התורה, שבדורנו נתגלתה בתורת החסידות, ואם בכל הזמנים ובכל המקומות הי' הכרח בזה, עאכ"כ בתקופתנו ובאה"ק ת"י ביחוד.

בברכה לבשו"ט.

נ.ב.

בקשתו נשלח המכתב שלא בתור.

ז'תקח

ב"ה, ח"י כסלו, תשכ"א
ברוקלין.

ועד כפר חב"ד
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

מועתק בזה נוסח המברק שהואיל כ"ק אדמו"ר שליט"א לשלוח היום
לקראת חג הגאולה י"ט כסלו הבע"ל:

לכל המשתתפים בהתועדות חג הגאולה שליט"א.

משתתף הנני בהתועדותכם בהחג אשר פדה בשלום נפשנו ואור
וחיות נפשנו ניתן לנו, ויהי רצון שההתעוררות תגלה החפץ ורצון פנימי
ועצמי שבכל אחד מבני ישראל ועד שיחדירו חיי היום יומיים ובמעשה
בפועל, ויפוצו המעינות חוצה ויבוא מלכא משיחא בקרוב ממש.

לחיים, לחיים ולברכה.

מנחם שניאורסאהן

המברק בטח נתקבל בעתו ובזמנו. בודאי יודיעו לכאן, בפרטיות הדרושה,
מכל הנעשה. ותי"ח מראש.

בכבוד ובברכת חג הגאולה

מזכיר

ז'תקט

ב"ה, ח"י כסלו, תשכ"א
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה למכתבו ממוצש"ק, בו כותב:

א) פירוש תיבת ברוך אשר בברכות. — לפלא השאלה בענין

המבואר בכ"מ ומהם גם במפרשי התנ"ך, ויעיין ג"כ הפירוש ע"ד החסידות כמצוין למטה בשולי הגליון*.

ב) מהו ענין דרך החסידות ותורת החסידות. – וזוה ג"כ הפליאה כנ"ל, כיון שהענין מבואר כבר ומהם גם בחוברות וספרים הנדפסים, וביחוד יעיין בקונטרס תורת החסידות לכ"ק מו"ח אדמו"ר, ובקונטרס עץ החיים לכ"ק אדמו"ר מוהרש"ב – אביו של כ"ק מו"ח אדמו"ר – זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע.

וע"פ סגנון מכתבו, תקוטי חזקה שיקבע עתים למעשה בפועל בלימוד תורת החסידות (עקימת שפתיו הוה מעשה) בכל יום ובהוספה ביום השבת אשר קדש הוא לה, ואין לך דבר העומד בפני הרצון.

בברכה לבשו"ט בכל האמור.

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

ז'תקי

בי"ה, ח"י כסלו, תשכ"א
ברוקלין.

ברכה ושלוש:

במענה למכתבה מט"ז כסלו.

מוכן ע"פ פסק רבותינו ז"ל דגדול השלום בין איש לאשתו, שעלי להשתדל בזה ככל האפשרי, ובפרט שהרי זה גם אשרה של בתה והנכדים שיי ונצטוינו בתורתנו ובפרט כמודגש בתורת החסידות וביחוד בשיחת כ"ק מו"ח אדמו"ר הידועה, שנוצר האדם בעין ימין ועין שמאל, ועין ימין עין יפה מורה, שעל איש הישראלי צריכה להיות ההבטה באופן לראות בו היפה והטוב וכו'. וכיון שנצטוינו על זה בתורתנו תורת חיים,

(*) לקוטי תורה לרבנו הזקן שה"ש (כח ע"ד בסופו).

ז'תקי

בשיחת: שמחת תרצ"א (לקיד (חיד) תשו, ב). ראה גם לעיל ח"ה אגרת ב"ש.

בודאי שניתן הכח והאפשרות לקיים הציווי, ואין לך דבר העומד בפני הרצון.

בברכה לבשו"ט.

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

מזכיר

ז'תקיא

ב"ה, כ' כסלו, תשכ"א
ברוקלין.

תלמידות בית ספר חב"ד אשר בורנוגה
ה' עליהם יחיו

ברכה ושלוש!

מאשר הנני קבלת מכתבן מי"ז כסלו, ויהי רצון שתבשרנה טוב
בתוכנו.

והרי מתקרבים אנו לימי חנוכה, אשר כנוסח תפלת על הנסים,
מסר הקב"ה טמאים ביד טהורים ורשעים ביד צדיקים, וזדים ביד
עוסקי תורתך.

הנה כן הוא גם ביחס לכל אחד ואחת מבני ישראל בכל הזמנים
ובכל המקומות, אשר באם כהוראת תורתנו תורת חיים עומדים במסירות
נפש, מוסר הקב"ה את היצה"ר שבלב האדם שהוא טמא רשע זד ביד
היצר טוב הטהור צדיק ומשתוקק לתורה ומצות, ויכול כל אחד להדליק
נר מצוה ותורה אור, בעצמו בנפשו בביתו ובסביבתו.

ויהי רצון שיקוים כל האמור בכל אחת מהן.

בברכה לחנוכה שמח ולבשו"ט.

ז'תקיב

בי"ה, כ"ב כסלו, תשכ"א
ברוקלין.

ברכה ושלוש!

במענה למכתבה מ"ט כסלו, בו כותבת אודות ההיכירות שלה אשר מחשבתה בזה הוא לשם שידוך, והצדדים החיובים שבוה וכן אלו אשר להיפך, ובוה גם שכאילו יש התנגדות ממשפחת האברך, אבל אינה מבארת למה הם מתנגדים וטעמי ההתנגדות.

לשאלתה דעתי על הטעמים שכותבת, הנה הקורבה המשפחתית שביניהם רואים במוחש ובפרט בדורות האחרונים, שאין כל מקום לחשש בזה, בעת שהמדובר והמדוברת בריאים הם.

ב) לכתבה שבגיל הנוכחי צריך לחכות כשנה ועוד יותר עד לנשואין, מובן גם פשוט שאין זה מתאים להשקפתי, שהרי אין זה השקפת תורתנו תורת חיים בכלל, ובפרט בתוככי אח"י הספרדים שגם הם שניהם נמנים על עדתם, ועוד וגם זה עיקר, שאינו רצוי כלל וכלל להיות מכירים וידידים ועל מנת להנשא, וביחד עם זה להחליט שמוכרח לחכות עד הנשואין בפועל כמה וכמה חדשים ואולי עוד יותר, וכאמור אין זה רצוי כלל וכלל ועל הצעירים היראים וחרדים לדבר ה' להכיר כ"י ולהתיידד רק **בהקדם** החלטה שכבר באה העת להנשא בפועל, והרי ברור שהוראות תורתנו תורת חיים הם לא רק לשם טובה בעולם הבא לאחר מאה ועשרים שנה, אלא שזהו טובתו של איש הישראלי גם בעולם הזה, לחיות חיים מאושרים בגשמיות וברוחניות.

ג) לכתבה איך להביא הענין יותר קרוב להאברך – כנראה ממכתבה ודאי שמבין הוא יחסה הרציני אל הענין, וכיון שממשיך בהפגישות, בטח זהו סימן, שגם לו יחס רציני בזה, אף שאפשר לא כל כך כמו אצלה, והרי פרטים אלו יש לברר ע"י ידידים לשניהם גם יחד, וכמו אלו שמוכירה במכתבה.

ע"פ סגנון מכתבה בטח למותר להאריך אודות ההכרח בחיים על

ז'תקיב

לחכות כשנה: ראה גם לעיל ח"א אגרת ג'תקלו, ובהנסמן בהערות שם.

אדמו"ר שליט"א

סט

פי הוראות תורתנו תורת חיים ורק להוסיף, שכשנמצאים במבוכה וזקוקים לתוספת ברכה מהשי"ת נותן התורה ומצוה המצוה, יש להוסיף בענייני יהדות ועד לחיי היום יומים, והרי בענייני טוב וקדושה ככל שלא יהי גם טוב בזה, תמיד יש מקום להוסיף כיון שקשורים בהקביה שהוא אין סופי.

בברכה לבשו"ט.

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

מזכיר

ז'תקיג

ב"ה, כ"ב כסלו, תשכ"א
ברוקלין.

שלום וברכה:

מאשר הנני קבלת מכתבו שמסר ע"י הרה"ח וכו' הרשי"ח שי' קסלמן.

ולכתבו אודות אמונה פשוטה.

מבואר בספרים הק' וביחוד בספרי חסידות, איך שנמצאת היא בשלימות אצל כל אחד ואחת מבני ישראל, שכל אחד ואחת נקראים בן אברהם יצחק ויעקב ובת שרה רבקה רחל ולאה, אלא שלפעמים היצר הרע מטריד את כח המחשבה וגם מטעה את האדם לחשוב בעניינים אחרים ולפעמים גם בעניינים הפכים, ולזה מועיל כמבואר בספר תניא קדישא, לרגוז על נפש הבהמית וכו' אתה רע ורשע ומשוקץ ומתועב ומנוול וכו' (תניא פרק כ"ט ובשאר מקומות כמצוין במפתח העניינים, בסוף ספר התניא).

ועוד דרך בזה והיא מעולה יותר, וכמדומה שכבר כתבתי לו זה, היסח הדעת לגמרי, וכשבא היצר בפיתוייו, עונים לו, שאין עתה פנוי הוא לכך, כי צריך ללמוד וצריך לקיים מצוה ולהתפלל וכו' וביחד עם זה הפרשה לצדקה פרוטות אחדות בכל יום חול בבקר קודם התפלה ושמירת שלשת השיעורים דחומש תהלים ותניא הידועים, ועוד ועיקר

התמדה ושקידה מתאים לסדרי הישיבה, והרי אפילו מעט אור דוחה אפילו הרבה חשך.

בברכה לבשו"ט בכל האמור.

ז'תק"ד

ב"ה, כ"ג כסלו, תשכ"א
ברוקלין.

הרה"ח אי"א נו"נ וכו' מו"ה צבי שי

שלום וברכה:

במענה למכתבו מיום החמישי, יום הבשורה יום הגאולה, גאולת אדמו"ר הזקן וגאולתנו ופדות נפשנו הוא החג י"ט כסלו.

שואל לפירוש הענין דהלומד מרבו אפילו אות אחת, מהו ענין לימוד זה.

והנה בכמה מקומות בשי"ס מצינו שאלות ומענות כהנ"ל, ולדוגמא, שבת ע"ז סוף ע"א וריש ע"ב, כן י"ל שהוא ע"ד השאלה, בשבת ק"ד ע"א, כן בקדושין ל' סוף ע"א, בעי רב יוסף וא"ו וכו', ב"מ פ"ז ע"א בסופו – קטנית או וקטנית וכמה כהנה.

לפלא שאינו מזכיר מפעולותיו בחדש תשרי חדש הכללי לכל השנה וכן בחדש כסלו, בעניני החזקת היהדות בכלל והפצת המעינות ביחוד.

כבקשתו יזכירוהו על הציון הקי' של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, מתאים לתוכן מכתבו.

בברכה לבשו"ט ולחנוכה שמח.

ז'תק"ד

מו"ה צבי: פריידין, תל אביב. אגרת נוספת אליו – לעיל ח"ה רתתלג.

אדמו"ר שליט"א

עא

ז'תקטו

ב"ה, כ"ה כסלו, תשכ"א
ברוקלין.

הרה"ג הרה"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ צנמ"ס וכו'
הרש"י שי

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתבו, בו כותב סדר השתלי העניינים בהנוגע
להרבנות ראשית, ומכתבי בזה.

וכיון שהיו במכ"ע ידיעות סותרות בדברי, וכפי המכתבים שמקבל
הנני כאן, אצל כו"כ אין ברורה עמדותי ע"ע –

לדעתי מהנכון לפרסם עכ"פ קטע ממכתבי – למען הסיר הספיקות.

נדאיג ובהמשך להנ"ל: ביקרוני ימים אלו מראשי המד"ל ושוחחנו,
כמובן, גם בשיכות להנ"ל לברר העמדה וכו'. ולצער, כנראה שכמה
מהם עדיין מבכרים רווחים מפלגתיים מסופקים ע"ח כבוד הרבנות
ראשית. ונצילי ההזדמנות לחזור על עמדותי במכתבי, ובהוספה
ובחקדמה,

שהריוח המפלגתי שמשערים – ספק גדול אם ישיגוהו, כי כנראה
אין מעריכים המצב הפוליטי ויחס הכחות, כמו שנראים הם מבחוץ,
וההפתחות העניינים לאחרונה, הביאה עוד חשש ההולך וגדל, שבאם
יודחה זמן הבחירות, תתחזק הלוח והוסיף דעת והשפעת אלו הרוצים
להפריד בין הדת והמדינה,

אשר לדעתי זהו נגד עיקרי האמונה, כי אי אפשר לאיזה ענין
שיהי' לבני ישראל, שיהי' מופרד מאמונתנו ודתנו, עאכ"כ לעשות זה
באופן רשמי.

ופשיטא שבהנוגע להמד"ל, אז תאבד המפלגה בכלל זכות קיומה.

ז'תקטו

הרש"י: זיין. אגרות נוספות אליו – לעיל ז'תע, ובהנסמן בהערות שם.
ומכתבי בזה: לעיל ז'תעד.
להפריד . . והמדינה: ראה גם לעיל ח"י"ח אגרת ויתומא. לקמן ז'תקמב.

עב

אגרות-קודש (ז'תקטז)

ולתמהוני עלי להוסיף, אף שכמובן זה לא אמרתי להם, שכנראה שגם חשש זה אין רואים אותו!].

דא"ג – כמדומה שגם במכתבי כתבתי, שאף שאין דעתי נוחה משקוי"ט במכ"ע, הדגשתי בפירוש, שאין זה שולל גילוי דעת ברורה, מבלי להכנס בשקוי"ט.

עוד נקודה הובלטה בשיחתנו האמורה, שאף שרבנות ראשית אין מרותה מתקבלת אצל כו"כ חוגים, בד"א להמרות ופסקי דינים, אבל השמצה ובזיון שלה – ה"ה מנוצלים להפחית העמדה של כל עניני דת ובאיזה חוג שיהי, וק"ל.

בכבוד ובברכה לחנוכה שמח ולבשו"ט.

מ. שניאורסאהן

קבלתי ז"ע מכי ע"ד השתתפות שני המועמדים שי גם יחד בהתועדות יטיב בכחב"ד.

בטח יודיעוני מההשתלי בכהנ"ל מאז מכי כת"ר. ות"ח מראש.

ז'תקטז

ב"ה, נר ראשון דחנוכה, תשכ"א
ברוקלין.

הרה"ג הווי"ח אי"א נוי"נ בעל מדות צנמ"ס וכו'
הר"ד שליט"א הכהן

שלום וברכה:

נעם לי לקבל מכתבו מוי' כסלו, ולאחרי זה התדפיס מערכת מוסר הקדש וכו'.

ז'תקטז

חלקה נדפס בלקו"ש חכ"ג ע' 357 חלקה בחכ"ד ע' 401 והושלמה ע"פ צילום האגרת.
הר"ד: הרב דוד הכהן (הנזיר).
התדפיס מערכת מוסר הקדש: מאת הראי"ה קוק, שנדפס ב"סיני" חוב' מזח, ואח"כ בסדרת אורות הקודש ח"ג.

אדמו"ר שליט"א

עג

תי"ח תי"ח על התשורה והשימת-לבו לשלחו לי, ותקותי חזקה שגם להבא ישלח מהמו"ל על ידו ומכשי"כ מפרי עטו.

והרי נמצאים אנו בזמן חנוכה, אשר מצות הימים הוא בשמן, רזי דרזין דאורייתא, כמבואר בזהר ובספרי קבלה בכ"מ, אבל באופן – שמאיר אורו, ולא עוד אלא – על פתח ביתו מבחוץ.

ובפרט בדורנו זה, דרא דעקבתא דמשיחא, האחרון לגלותנו חשך כפול ומכופל, אשר בלשון הזהר (ח"א קי"ח ע"א) כד יהא קריב ליומא משיחא אפילו רביי דעלמא זמינין לאשכחא טמירין דחכמתא.

וכיון שהורנו חז"ל, בלימוד התורה, שצ"ל הסדר דכי הוה אמינא הוה מקשה לי כי וממילא רווחא שמעתא כו', אטו לא ידענא דשפיר קאמינא (ב"מ פד, א) –

ארשה לעצמי לבוא באיזו הערות בשולי הגליון, ובפרט שבידעי השפעתו בחוגו ובסביבתו ובאם נכונות הן – הרי גם חשיבות מיוחדת להן. וכבר נאמר ואת והב בסופה.

בפ"ש בנו הרב שליט"א הכהן ובכבוד ובברכה להיות כאו"א בתכ"י, באופן דמוסיף והולך, כהוראת ימים אלו דהלכה כבית הלל.

מ. שניאורסאהן

נ.ב.

הערה כללית.

לכאורה – ענין מוסר התורה שהוא מוסר הקדש, הנה יסודו וגם תכליתו, המעשה בפועל, מעשה במושג הרחב, שלפרטיו הוא במחשבה דבור ומעשה. וכמ"ש את האלקים ירא ואת מצותיו שמור כי זה כל האדם.

ענין השראת רוח הקדש או יותר מזה – רוח הנבואה, הרי זה לכל היותר בגדר שכר העבודה והמעשה. וכדמוכח גם מזה שאין זה בכח האדם. וכלשון הרמב"ם: אע"פ שמכוונים דעתם, אפשר שתשרה שכינה עליהן ואפשר שלא תשרה (ניסוה"ת פרק ז' הלכה ה'). ועיי"ש בלחם משנה). ועאכ"כ שלא נצטווה כאו"א להיות נביא ואפילו לא בעל רוח

בנו הרב: שאר ישוב שליט"א הבהו.

הקדש. ויעוין ג"כ רמב"ם סוף הלכות תשובה וסוף ה' מלכים, בטעם שנתאו כל ישראל לימות המשיח.

נוסף על כל הנ"ל, שלפעי"ד, מוכרח בכ"מ מצ"ע — חשיבות כפולה ומכופלת להאמור, דוקא בתקופתנו זו, הזקוקה להדגשת פי כו"כ הכרח דקיום מצות מעשיות בפועל בחיי היום יומים, ואשר אין להן תחליף באיזה ענין אחר שיהי, אף שרחמנא לבא בעי וכו'.

מובן שאין בהאמור כל סתירה כלל להמבואר ברמב"ם שם, ומודגש במיוחד בתורת החסידות, אשר תכלית האדם הוא, דע את אלקי אביך ועבדהו בלבב שלם, כי זהו, בלשון רבנו הזקן (קונטרס אחרון דספר התניא, קנ"ו ע"ב) מצוה רבה ונשאה וכו', רק שזו היא מצוה אחת מתרי"ג והאדם צריך לקיים כל תרי"ג וכו', לכך צריך להרבות בלימוד כל התרי"ג וקיומן בפועל ממש במחדו"מ וכו', יעו"ש.

תחלת התדפיס עמוד שסז:

הרוח הנבואה או רוח הקדש.

כנראה — בחוברת זו אינו נכנס בפירוט הדרגות, וכוללם יחד, שהרי שלש מדריגות הן, נבואה שנסתיימה בימי חגי זכרי' ומלאכי ורוה"ק, משא"כ בת קול. והלשון נבואה (בפועל) ורוה"ק המובא בהנוגע לתקופות שלאחרי זה — הי"ז שם המושאל ושייך לדרגת בת קול (עייין ש' רוה"ק להאריז"ל — שהוא הפוסק אחרון בכגון דא).

עמוד שפג בסופו:

הבחירה במילואה לישראל היא נתונה.

עייין לקוטי תורה לרבנו הזקן פ' אמור, לח, סוף ע"ב.

עמוד לד בסופו:

יסוד התפלה כו' התאחדות עם הרצון הכללי העולמי כו' שהוא החפץ האלקי וכו'.

לכאורה יש למצוא סמוכים לזה בציווי חז"ל, לומר התפלה בלשון

אדמו"ר שליט"א

עה

רבים, אבל יותר נכון לומר שענין התפלה הוא להכלל ברצון וחפץ האלקי (מלמטה למעלה), ועיי' בכח התפלה להשפיע בענינים שבעולם (מלמעלה למטה) – **לאחר זה** – וגם על הרצון הכללי, ובלשונו בהחזרת, לעשות מהפכה.

בסופו עמוד מט:

כי רוח הקדש בישראל הוא לא חסרון שלימות כ"א וכו'.

ע"פ האמור לעיל צ"ע גדול בזה (ואולי כוונתו באם החסרון בכלל האומה – ולא בהנוגע לכאמ"א) – פרט לאחרי ביאת משיח, שאז זמן היעוד, אשפוך את רוחי על כל בשר ונבאו וגו'.

ציונים ומ"מ להנ"ל – הובאו בפתיחה (להרב מרגלית ש"ן) לשו"ת מן השמים. ובמאמרי א. י. השיל ש"י – שמצטט כתי"ר ו"ההאמין הרמב"ם שוכה לנבואה" (סי' היובל לל. גינזבורג).

ז'תק"ז

בי"ה, נר ראשון דחנוכה, ה'תשכ"א
ברוקלין, נ.י.

צו די איינטיילענעמער אין דעם חנוכה צוואַמענקונפט
פון פריינד און שטיצער פון דער ישיבה אחי תמימים
אין נוארק, נ.י.
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה:

מיט צופרידענהייט האָב איך באַקומען די מיטטיילונג וועגן דעם
בעפאַרשטייענדען חנוכה צוואַמענקונפט, איינגעפאַדענט אין פאַרבינדונג
מיט דער גרינדונג און עפענונג פון דער נייער אַפטיילונג פון דער ישיבת
אחי תמימים אין נואַרק נ. י. דז.

בסוף עמוד מ"ט: שם ע' שנה.

ז'תק"ז

נדפסה בלקריש ח"י ע' 298.

דער צוזאמענקונפט קומט פאר אין די טעג פון חנוכה, וואָס מיר פייערן און דערמאָנען אַז ווען מלכות יון האָט געצילט צו מאַכן פאַרגעסן אידן תורה און מצות – האָט די מסירות נפש פון אידן אין יענער צייט, זייער לערנען און אָפהיטן תורה און מצות, געבראַכט זיי דעם נצחון אַז מסרת גבורים ביד חלשים ורבים ביד מעטים (דער אויבערשטער האָט איבערגעגעבן די שטאַרקע אין די הענד פון די שוואַכע, און די מערערע – צו די ווייניגער).

דאָס איז אויך אַן אפּפלערונג און אַנווייזונג אויך אין אונזער צייט, אין דער מדינה און אין דער פּראָגע פון קינדער ערציאונג – וואו ס'איז ניטאָ קיינע גזירות, חס ושלום, געגען לערנען תורה און מקיים זיין מצות,

איז אָבער דערווייל, לידער, דער צושטאַנד, אַז די תלמידי הישיבות וואו מען לערנט דעם אויבערשטנס תורה און מען ערציט צו מקיים זיין זיינע מצות – זיינען זיי ניט דער רוב פון אַלע אידישע קינדער, און ניט פון די איינפלוסרייכסטע משפחות אין דעם מאַטעריעלן לעבן.

דערמאָנט אונז חנוכה און פאָדערט אויף, אַז ווי בימים ההם בזמן הזה, איז דורך מסירות נפש פאר אמת'ע אידישקייט תורה ומצות – וועלן, סוף סוף, די ווייניגע אין צאָל צוציען צו זיך די מערערע, ביז די מעטים וועלן האָבן דעם פולען נצחון און אויפשטעלן אַ דור ערצויגען אין גייסט פון חינוך על טהרת הקדש – און דורך דעם בריינגען פורקן (אויסלייזונג) פון דעם גאַנצן אידישן פאָלק.

ישיבת אחי תמימים אין אירע אַלע אָפטיילונגען איז געווינדמעט צו דעם אויבענדערמאָנטען צוועק און חינוך – און דערפאר בין איך שטאַרק אין דער האַפנונג, אַז די אויפאָדערונג פון חנוכה וועט אַרויסרופן באַ אַלע איינטיילעמער אַ פאַרשטאַרקטע טעטיקייט פאר דער אויפהאַלטונג און פאַרברייטערונג פון דער ישיבה.

און דאָס וועט זיי ברענגען דעם אויבערשטענס ברכות בגשמיות וברוחניות.

בכבוד און מיט אַ וואונש פון הצלחה און – א פרייליכען חנוכה.

מ. שניאורסאהן

זיתקיה

ב"ה, נר ראשון דחנוכה, תשכ"א
ברוקלין.

הרה"ג וו"ח אי"א נוי"נ בעל מרץ ורב פעלים
מו"ה חי"ל שליט"א

שלום וברכה!

בערב ימי חנוכה קבלתי מכתבו מיום הראשון, בו כותב אשר הולך
ונגמר בדפוס חלק העשירי מספרו טהרת יום טוב.

והרי גם בזה יש למצוא סמיכות לימים אלו

[וכמודגש בתורת הבעש"ט, איך שכל ענין ופרט, בהשגחה פרטית
הוא מהשי"ת, המשגיח על כאו"א], וכנוסח דועל הנסים, מסרת טמאים
ביד טהורים וכי' וטהרו את מקדשך והדליקו נרות וכו'.

מתאים לדברי הנביא, בגאולה העתידה הקרובה האמיתית
והשלמה, וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם וגו' וישבתם בארץ וגו'.

אשר הא בהא תליא, כי טהרה מביאה וכי' לידי חסידות וחסידות
וכי' לידי רוח הקדש כי' ואלוי הנביא, הוא הוא מבשר הגאולה.

ולמרות ריבוי הטרדות, רצון כת"ר אמלא לבוא עכ"פ באיזהו הערות
בספר זרע יצחק שהו"ל ובספריו הוא.

ויהי רצון מהחונן לאדם דעת, שיחננו בתוככי כלל ישראל חכמה
בינה ודעת ללמוד תורתו הנגלה והפנימית, שבדורנו נתגלתה בתורת
החסידות, אשר יחדיו יהלכון, כי תורה אחת היא, ללמוד וללמד לשמור
לעשות ולקיים באהבה וכמצווה עלינו בשמחה ובטוב לבב.

זיתקיה

חלקה ג' דפס בלקי"ש ח"ז ע' 311 ובע' 314 חלקה בחי' ע' 321 חלקה בחי' ע' 227
ובשלימות בס' טהרת יום טוב ח"י ע' ה ואילך.
מורה ח"ל: דייטש, הרב מהעלמיץ. אגרות נוספות אליו - לעיל ח"ה ו'תתקלו,
ובהנשמך בהערות שם. לקמן ו'תקצו. ו'תרסח. ו'תדש.

בכבוד ובברכת הצלחה במפעליו להרבות הטהרה ובאופן דמוסיף
והולך כהוראת ימים אלו דהלכה כבית הלל.

נ.ב.

לעשות רצונו חפצתי ומועתק בזה איזו הערות על הספר זרע יצחק
שהו"ל, וכן על ספרו טהרת יום טוב – החלקים שקבלתי לאחרונה, וכפי
רשיון הזמן – בחפזה.

זרע יצחק בתחלתו. ברכות פ"א מ"א: וא"ת למה לא תני פסח כו'
וי"ל דמתניתין כראב"ע. – עד"ז הוא בגמרא לקמן (ט, א). וצע"ג שלא
מוכר. ולהעיר אשר בירוש' כאן (סוף ה"ל א') קס"ד דיש גורסין במתני'
גם אכילת פסחים ובחדא בבא עם הקטר חלבים (ולא עם הנאכלים
ליום א'). וא"כ חד דינא להו, ולא אמרו בזה (לרבנן) עד חצות (ע"פ פי'
בעל החרדים בירוש'). וצ"ל הטעם – מפני שבני חבורה זריזין הן
(פסחים פה, א). והזרע יצחק דנקט בפשיטות דגם בפסח גזרו רבנן –
עכצ"ל דס"ל כפי' מראה הפנים בירוש' שם. ומ"ש מהקטר חלבים –
משום דגם נשים וקטנים אוכלין.

במסכת דיומין אלין – מגילה פ"ג מ"ג: ובמשנה אמר אדם –
מייירי בישראל, דישאל קרויין אדם. – מוכח דס"ל בעל המחבר דגם
בלי חז"ל אדם ממעט נכרי. וכ"כ בתוסי' יו"ט ביכורים פ"ב מ"ז (והוא
בסתירה למשי"כ בפ"י לאבות פ"ג מ"ד), ודלא כתוד"ה מה (ב"ק ט,
סע"ב). וכמו שהעיר בזה בשד"ח כללים א רעו. – שוב ראיתי שגם כתי"ר
בהערותיו שבסו"ס עמד כל כהנ"ל. – שוב ראיתי דתימה לומר כהנ"ל,
שהרי מבואר (יבמות סא, א ובתוסי' שם) דבמקום דכתב גם בהמה או
כשהזכיר השם – אדם כולל גם עכו"ם. ובכהנ"ל הוא עד"ז, וא"כ אינו
שייך להכלל שאין עכו"ם קרוים אדם. [במגילה אדם בא בניגוד
לקרקעות. בביכורים ובב"ק – לבהמה ושור. ובאבות – לישראל]. וצע"ג.
– ולהעיר אשר בפ"י המלבי"ם עה"ת ריש ויקרא האריך בכל זה.

בסוף הספר. ע' שצז. ה' אותיות נכפל כו' וכן איתא בזוהר. צ"ע
מקומו.

הטעם ע"פ הסדר דקרא ה' מלך ה' מלך ה' ימלך כו'. – לכאורה

אדמו"ר שליט"א

עט

אינו מובן שאין זה קרא אלא ג' פסוקים וסדרם מתחיל בה' ימלך לעי' – בתורה – והשנים שאח"כ – בתהלים.

וי"ל בפשטות שמוסד על דברי זח"א (לד, א): כתיב ה' מלך ה' מלך ה' ימלך לעי'. וכ"ה בסי' הבהיר סי' קיא וקכו. ובשער הכוונות (במקומו): ה' מלך כו' לעי' פסוק זה ענינו כו'. וכ"ה בסי' הארז"ל ובכ"מ. ובעמק המלך ש"ו פע"ב: הפסוק הזה כו' הוא אצילות דאצילות כו' א"ר עקיבא בכל יום ויום מלאך א' עומד ברקיע ואומר ה' מלך כו' לעי'. ועי' חיבורם **בתפלה** קוראם פסוק א' ומדייק בסדרם בתפלה, אף שבתנ"ך באו במפורז ובסדר אחר.

וגם להרמב"ם מצינו כן בפיהמ"ש (זבחים בסופו): נקרא ירושלים נחלה כו' שאמר בתחלת דבריו כו' אח"כ אמר כו' ואמר כו' – שכן מסודרים **בתפלה** יהי כבוד (וכמו הנ"ל ה' מלך כו' לעי') אף שהן ג' פסוקים מפורזים והאחרון מוקדם בסדר שבקרא (וכמו בנדו"ד).

ובכתבים איתא כו' וכן הובא בעמק המלך: ראה עמה"מ ש"א פנ"ו. מגלה עמוקות אופן סב. קהלת יעקב ע' אלב"ם.

כל ישראל יש להם חלק לעוה"ב כו' עתיד הק' להנחיל לכל צדיק כו'. – עכצ"ל דכוונת המחבר לומר דכמו דמוכר השלום לשכר דחלק לעוה"ב כדברי השליה, כן מוכר לשכר דש"י עולמות. אבל אין כוונתו לומר דיש להם חלק היינו הענין דש"י עולמות. וכדמוכר גם מהתנאי: לכל צדיק כו', ודלא כבמשנה דיש להם חלק כל ישראל כו'.

סי' טהרת יו"ט ח"ו. בתחלתו עי"א (ושם ע' ז). שלא יעשו בניהם לוי' אחר מטתן כו' להחרים בתקיעת שופר כו' וישארו בבית. – לפלא שלא ביאר כתר בהערותיו הדין והתנהג בזה **בפועל** בק"ק יראי ה'. והרי מעשה רב. והרי בודאי הוא יקרא דשכבי (ויקרא דחי') כשהבנים מלווים כו'. ומלינין את המת, אף שהוא לית, בשביל שיבואו קרוביו, ומי קרוב יותר מברא כרעא דאבוהי. ועיין ב"ב (קנט, א) דהיינו הך. ובודאי שהוא בגדר דכיבוד אב, דמכבדו כמותו. ומפורש בכ"מ הלכות בנים לאביהם. וראה מעבר יבק אמרי נועם פכ"ח.

מאיך גיסא – הרי כמה מגדולי עולם בנגלה ובנסתר ובכמה קהלות קבלו וקיימו (מטעם שבסי' זה) להכריז (ומהם – בחרם) שלא ילוו כו'.

מהם באה"ק ובירושלים – ת"ו – „בעל שלחן גבוה, בעל אוה"ח,

בעל אדמת קודש, הרב ישראל יעקב אלגאזי, בעל שושנים לדוד, בעל בתי הכהונה (תלמידו של הפרי"ח), הרב חיד"א, המהרי"ט אלגאזי, והמקובל הר"ש שרעבי . . . גם מגדולי ורבני אשכנזים שהיו במשך כל הזמנים הללו בירושלים ואר"י. ומנהג ירושלים בפרט, קודם שמוציאין מהבית מת זכר (לא פחות מ"ג שנה) מכריזין בחרס" והבנים אומרים את הקדיש בתוך הבית טרם שיוציאוהו (גשר החיים ח"א פ"ב). ובנוסח החרס שבצוואת השדי חמד, "לא לפני מטתו ולא לאחר מטתו ... ולא מכל צדדיו" (ומבואר בהנ"ל שהכוונה — לבנים ובנות נכדים וכו').

וכמדומה רבים נוהגין

(ואולי בכדי לתווך בין הטעמים הנ"ל. וכן מפני שרבו החולקים על אמרית קדיש לפני הקבורה — ראה שו"ע רבנו הזקן או"ח רסע"א. נ"כ שו"ע יו"ד סו"ס שעו)

שמשנים נוסח ההכרזה (סתם. ולא בחרס ולא בתקיעת שופר — בכדי שלא להכשיל?), והבנים וכו' יוצאין מן הבית לפני התחלת ההלוי ומחכים בבית"ח ואומרים שם קדיש לאחר הקבורה.

והנה ראיתי למחבר א' שכתב ש, "אין אנו רשאים" לאמר לבנ"י ע"פ "סתרי תורה כאלו", ואם כי קרה שאיזה קדוש או צדיק ציווה כן להכריז חרס כו' עשו כן דוקא לבניהם אחריהם", שמפורש בתורה וישאו אותו בניו ארצה כנען וכו' —

ופשיטא שמי שאין ידוע לו מכל רבנן הנ"ל, מהנהוג כן בכמה ק"ק ולכל לראש — בירושלים ובאה"ק — אינו אדון כלל לחו"ד בזה.

ולעצתו שמפורש בתורה כו' — הנה כמדת כל הרוצים להפריד ח"ו בין בנ"י ופנימיות התורה, ונוגעים בסתרי תורה — נכשל בנגלה דתורה, ובסגנונו הוא — בהמפורש בתורה, שאמר יעקב לראובן כחי וראשית אוני (דבר שאפילו תשב"ר יודעין אותו, שהרי הובא בפירש"י בחומש) ואין שייך בו הטעם שלא ללוות.

ובעצם הענין והתימא לכאורה, שבספרים שלפני הנ"ל לא נמצא דבר ההכרזה וחרס וכו' ואדרבה בכ"מ מובא שהבנים מלווים —

י"ל שהוא ע"ד כמה דינים, "גזירות תקנות ומנהגות" של גדולי ישראל שחדשו וגזרו בדורם ומדורם ואילך. וי"ל שבקעה מצאו וגזרו בה גדר.

שראו שהתחילו לאחר זמן הנישואין אם בשביל ללמוד תורה עד שאין רחיים בצאוור, אם בשביל לנטוע כרם תחלה ואח"כ לבנות בית (והכרם והבית – לאו דוקא דחמש גפנים ודי אמות על ד"א, ואח"כ לישא אשה. ובעקבתא דמשיחא דהנה זה עומד אחר כתלנו משגיח גוי מציץ גוי – מעכבין את הגאולה ע"י חטא הזה. ולכן הורו להכריז כ"י כדי „לחזק הדת ולתקן העולם". ונהגו גדולי ישראל הנ"ל קלות בעצמם להכריז בהלוייתם, בכדי שינהגו וידעו כל העם אחריהם. וע"ד דכתובות (ח, סע"ב). ועצ"ע בכ"ז.

בסופו. ע' קפד. (האריז"ל בעת הטהרה שלו שהכניסו גופו למקוה) „הרכין עצמו עם ראשו לטבול מעצמו". – כ"ה בהקדמת נגיד ומצוה ובשבחי האר"י. – מסיפורי חסידים הראשונים, אשר בטהרת הרב המגיד הגדול ממעורטש ע"פ הגורל זכה רבנו הזקן בראשו כתם פז ו„הובילו את הה"מ נ"ע למקוה לטבול ואמר רבינו הזקן הנה רז"ל אמרו גדולים צדיקים במיתתן כ"י ע"כ יניחו את מורינו שיטבול בעצמו וכן ה"י שהניחוהו וטבל בעצמו ג"פ" (בית רבי ח"א ע' 10 הערה ב').

שם ע' קפח בסופו סל"ז. אאמו"ר ודודי – הכוונה היא לרבנו הזקן (בעל התניא והשו"ע) ואחיו בעהמ"ס שארית יודא. ורבנו הזקן ה"י או בן שבע שנים, ואחיו – בן שלש שנים.

ח"ו בתחלתו. ע"ט. פירורי המוציא. להעיר מוח"ג (רמד, א): מאן דמולול בפירורין דנהמא כ"י כ"ש מאן דמולול בפירורין דמוחא כ"י. ושם (רבע, א): בעה"ב כ"י משלים ברכתא ולבתר בוצע כ"י כביצה כ"י בכזית ואילין לקבל טפין דזרע כ"י ופירורין בכזית אינון בצדיק כ"י.

שם. בסוף הספר. עפ"ג. הוהר פרשת נח צדיק נקרא מי שאינו חוטא בחטא זה. – עדי"ן הוא בכ"מ וספרים. ומעולם תמהתי ע"ז, כי דוקא בזהר שם לא משמע כן, כי פתח שם ועמד כלם צדיקים זכל ישראל נטרין ברית ופירש באור החמה שם שהוא כמשארז"ל (ב"ב קסה, א) דמיעוט מן המיעוט הם שהולכים אחרי העריות. אבל – אטו כ"ע כיעקב אבינו בנוגע לחטא אודותו דן בספר זה.

ואף שיש לתרץ ולחלק בנוגע לקריאת שם הצדיק בין היחיד והרבים, וכמוש"כ באוה"ח שם – עכ"פ ראוי אין להביא מכאן.

שם בסוף ההערות. עקצ"ב. נבהלתי לקרות הנדפס שם בנוגע

לתקנת מקוה ע"ג מקוה דהאוצר תקון שהוא מקדוש ישראל ותפארתו הוא כ"ק אדמו"ר מהורש"ב (אביו של כ"ק מו"ח אדמו"ר) זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, שמסר נפשו הק' על ענין המקואות כידוע לכל באי מדינתנו מלפנים. ושקוט"ט עמו גדולי דורו דור דעה בהל' אלו במיוחד וכו' וכו'.

וכל הידוע בטיב מקואות יבין כמה מעלות במקוה ע"ג האוצר. והחשש שכותב שימלא האוצר טיט וכו' כי אין שיעור מתי לבדוק האוצר — הוא ג"כ באוצר מן הצד. ותמה תמה אקרא על שהדפיס כתי"ר מכתב כזה. ולא די בהני"ל — וחוזר ומדפיס כתי"ר גם מה שכותב הכותב, להוציא צדיקים ממתיבתא דרקיע לאחר שישבו שם שלש מאות שנה. האומנם אחראים לשמועות כאלו? וד"ל.

ח"ה בתחלתו. עוד מתיקוני קרי להיות נזהר במצות תפלין. — להעיר מדרו"ל מגלה (טו, ב) ויקר אלו תפלין. ובהגהות הרח"ו לוח"ב קצו, ב: הטיפה נקי יקר. ובמאורי אור מערכת ק' סמ"ו: הטפה נמשכת כו' וכשהלכה לנוקי דנוגה נעשה במקום יקיר קר"י. וראה מאמר אדמו"ר הצ"צ ד"ה ויפגע במקום (בס' אור התורה פ' ויצא).

שם ע' צג. בדיני תפלת הדרך. — ע"פ מרז"ל מילתא אלבישיהו יקירי, אודיע הנהגת כ"ק אדמו"ר אביו של כ"ק מו"ח אדמו"ר כשנסע מביתו, אף שנשאר במקום אחד כמה חדשים, הי' אומר בכל יום אחר התפלה תפלת הדרך — בלא שם ומלכות.

שם בסופו ע' קצב. חוט השערה. — להעיר מרז"ל דרשעים נדמה להם יצה"ר כחוט השערה (סוכה נב, א). ובצדיקים — הקב"ה מדקדק כחוט השערה (יבמות קכא, ב).

ח"ט בתחלתו. עי"ט: לשכב בלילה בדי' כנפות של ציצית. — עיין בזה פסקי דינים לאדמו"ר הצ"צ לשו"ע או"ח סי"א.

כי הוא תיקון עינים. — להעיר מל' הרמב"ם הל' דעות (פ"ד הי"ט): ש"ז היא כו' מאור העינים כו' כל השטוף כו' עיניו כהות.

הראי' מביא האדם לידי הרהור וע"י הרהור כו'. — לכאורה (ראה תוד"ה ויין ברכות מא, ב) גדולה מזה מצינו במשנתנו דאפילו ראה עד

מקוה ע"ג מקוה: ראה גם לעיל ח"י אגרת ויתסב, ובהנסמן בהערות שם.
הנהגת כ"ק אדמו"ר: ראה גם "היום יום" יס תמוז.

אדמו"ר שליט"א

מ

שלא הרהר (זבים פ"ב מ"ב). – ומה הוראה לגודל הזהירות בהגדרת חוש הראי' וראה קונטרס העבודה (לכ"ק אדמו"ר מהורשיב נ"ע) פ"ב.

שם בסופו, ע' ריד: נס דחנוכה כו' הבא לטהר כו' – ידוע דיוק רבנו הזקן (בעל התניא והשו"ע) (ראה בסי' לקו"ת דברים פט, ד) לטהר (ולא ליטח) – אחרים. ועד"ז בני"ח שמצותו דוקא על פתח ביתו מבחוץ. ואפילו בביתו – דוקא אם בני הבית נעורים. ובאם לאו – פסק דין תורתנו שגם לעצמו אין מברך (נ"כ שו"ע או"ח סו"ס תערי"ב). וק"ל.

ח"י בתחלתו. ע' לג: מתיקוני כו' לאהוב שלום ולרדוף שלום כו' סור מרע ועשה טוב. – כיון שכת"ר ההמשך לסוף חלק שקדמו, ובמאי דסליק, להאיר בחוץ ולטהר אחרים, פתח. ועיין סי' זרע יצחק בסופו (הובא בריש הערות אלו).

ובפרט ע"פ המובא שהבעש"ט ז"ל פירש סור מרע ועשה (את הרע) טוב.

שם בסוף הספר (בהגליונות שאצלי) ע"נ: לסמוך גאולה לתפלה כו' וזה הטוב בעיניך עשיתי (ע"פ ברכות י, ב). בחטא זה פוגם בעשר ספירות כו' יתקן העשר ספירות. – ראה לעיל בהערה לח"ט מדברי הרמב"ם –

ולהעיר מוז"ב (קכח, ב): והטוב בעיניך עשיתי דסמך גאולה לתפלה כו' בההיא שעתא כו' אתער האי צדיק לאתחברא באתר דאצטרך כו' וכל שייפין כולחו אתחברן כו' בהאי צדיק דאיכרי טוב כו'.

ועיין מאמר אדמו"ר הצ"צ ד"ה המלאך הגואל (בסי' אור התורה) ביאור הענין הסמיכות גאולה לתפלה.

ומסיים שם – בזהר – באינון דעבדין נפשיהון דחייביא ואלמלי הוו ידעי ב"נ כמה תועלתא וזכו (גרמי לצדיקייא) וזכאן בגינייהו כד זכו להון הוו אזלי אבתרייהו ורדפי לון כמאן דרדיף בתר חיין.

ולפני זה – ושייך להערה לתחלת הספר: זכאה בעי למירדף בתר חייבא ולמקני לי כו' כל מאן דאחיד בידא דחייבא ואשתדל ביי למשבק ארחא בישא כו' גרים לקיימא כל עלמא בקיומיי לעילא ותתא ועל האי ב"נ כתיב בריתי היתה אתו החיים והשלום כו' גבור בארץ יהי' זרעו כו' זרח בחושך אור לישרים וגו'.

ז'תקיט

ב"ה, כ"ו כסלו, תשכ"א
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה למכתבו מכ' כסלו, בו כותב אודות מה שראה בישיבה פלונית הנהגה שלפי דעתו אינה רצויה ואינה מתאימה.

ומובן שבהנ"ל צריך לפנות להנהלת הישיבה ולברר אצלם, ואם בהנוגע לאיש פרטי פסק דין תורתנו הקי' ללמד זכות, עאכ"כ בהנוגע לישיבה בה לומדים תורת ה'.

ב) לשאלתו אודות מהי שיטת החסידות ודרכי. כבר נתבאר הענינים בכ"מ, ועוד ועיקר אשר בדורותינו אלה הרי לימוד תורה זו מוכרח ולא עוד אלא שהעדר הלימוד ח"ו מעכב את הגאולה, וכדברי רבנו הוקן בזה ודברי הגר"א בזה גם יחד, ומיוסד על מאמר משה רבינו רע"א מהימנא, ודברים אלו כתובים בספר הזהר ובתקוני זהר, וק"ל.

ג) בהנוגע לזהירות בעניני הנהגתו — יפנה לרב מורה הוראה ויורהו האסור והמותר, ובסוג המותר את המאוס אף שמותר הוא [שבאמת גם זה אסור מן התורה, וכמובא בפירוש הרמב"ן על התורה ר"פ קדושים, שיש נבל ברשות התורה, ובפרט לדעת מוני המצות, דקדש עצמן במותר לך, הוא מדאורייתא].

בכללות, כלך מחיפוש קושיות ותיובתות ושאלות, וכל ישר הולך בדרך הישרה היא דרך התורה ולא ע"מ לקנתר ח"ו, מצליח בלימוד התורה וקיום המצות ובעניניו בכלל, ויהי רצון שיבשר טוב בכל האמור.

בברכה.

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

מוכיר

ז'תקיט

ודברי הגר"א: ראה גם לעיל חס"ז אגרת התשפ"ו, ובהגסמן בהערות שם.

ז'תקכ

בי"ה, כ"ז כסלו, תשכ"א
ברוקלין.

שלום וברכה:

. . . בהנוגע להסברא לנסוע לאה"ק ת"ו ע"מ להשתקע שלו או עכ"פ של זוגתו תח"י. – [וכמדומה שנדבר ע"ד הבא להלן ג"כ בעת פגישתנו, והוא ש]המצב עתה בארצוה"ב וביחוד בתוככי הנוער והצעירים, שנרגשת התעוררות לענייני יהדות התורה והמצוה, אלא שחסרים המדריכים ואלו שיעוררו ויעודדו בזה ויראו הדרך, שמוזה מובן וגם פשוט, שכל מי שהשגחה עליונה חוננה אותו בכשרונות לפעול בכיוון האמור, מחובתו הכי קדושה ומזכותו לעבוד בזה במרץ הדרוש, והרי ראה בפועל הצלחתו בשטח האמור שבטח גם להבא יצליח בפעולתו בזה, ובפרט כשיעשה בזה בהוספת תוקף בערך לעשיותיו בעבר, ומבלי לחשוש כלל וכלל שזהו בגדר תפסת מרובה [שלצערי החשש האמור הבלתי מוצדק מונע ומעכב מלפעול ולעשות].

מהכתוב מובנת השקפתי, שלא רק שמושלת סברא להעתיקתם לאה"ק ת"ו בהנוגע לכת"ר שי', אלא שגם בהנוגע לזוגתו תח"י אין כדאי ואין ראוי כלל וכלל, ולא רק מפני שבדאי יפריע זה לעבודת כת"ר בשטח האמור, אלא שגם תמנע עי"ז השפעת זוגתו תח"י במקום שידה מגעת, והרי הוראת תורתנו תורת חיים עניי עירך קודם, ז.א. הפצת היהדות המסורתית בעירך [אף שכמובן גם באה"ק ת"ו יש אפשרות לפעול]. ועוד להוסיף ועיקר, שהשקפתי בהאמור, ז.א. שימשיכו גם שניהם פעולותיהם כאן דוקא מיוסדה ומבוססת על השקפת והוראת כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע במקרים דומים, ואפילו כאלו שהיתה הפעולה פחות חשובה מפעולת כת"ר.

ובהזדמנות זו, והרי הכל בהשגחה פרטית, עלי לעוררו ובטח יסלח לי על זה, ובא בהמשך להנ"ל שתקותי חזקה שיוסיף בדרישות לחזק הנהגה ביראת שמים בישראל הצעיר ולהוספה בזה, וכמו שנכתתי בפגישתי עם המנהלים של סניפים שונים וגם המרכז, ששעת הכושר עתה לעוררם בהאמור ולא רק שיתקבלו הדבורים אלא שעוד יודו וישבחו על שמעוררים אותם בהאמור.

בכבוד ובברכה לבשוי"ט ולחנוכה שמח.

ז'תקכא

ב"ה, כ"ז כסלו, תשכ"א
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה למכתבו מיום השני, אין וועלכען איר שרייבט וועגען באַקענען זיך מיט תורת חסידות חב"ד, און וואָס ניט ווייניגער וויכטיג, אירע הדרכות והנהגות ביז צום טאָג טעגליכען לעבען, וכפסק המשנה, המעשה הוא העיקר.

סוואַלט גוט געווען, צו באַקענען זיך צוערשט מיט דעם אינהאַלט פון די לקוטי דבורים — געזאַמעלטע שיחות בא פערשידענע געלעגענהייטען — פון כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נב"מ זי"ע, פון וועלכע מ'קען אַרויסהאבען בהנוגע צו חסידות און דעם לעבען פון חסידים ע"פ תורת והדרכת החסידות.

און אַזוי ווי ס'איז ניט גלייך, דאָס לייענען אין ספרים צום ריידן מינדליך ווי דער אלטער רבי דריקט זיך אויס אין זיין הקדמה צו ספר התניא, וואָלט גוט געווען איר זאָלט זיך נעהנטער באַקענען מיט די ליובאוויטשער יונגע לייט אין באסטאן, און שמועסן מיט זיי, וואָס זיכער קענט איר אייניגע פון זיי, און דורך די קענט איר אויך באקאנט ווערען מיט די אַנדערע.

ויהי רצון איר זאָלט ערפילען אייער גוטע החלטה וועגען וועלכער איר שרייבט אין אייער בריף, און טאָג דאָס, אַזוי ווי אַלע ענינים פון יהדות תורה ומצות, מתוך שמחה וטוב לבב, וואָס דאָס דינט אויך אלס צינור וכלי צו די ברכות פון השם יתברך אין דעם וואָס מענויטיגט זיך, אַליין און די פאַמיליע.

בברכה לבשו"ט אויך אין דעם וואָס מיר האָבען זיך צונויפגעערעט אין אונזער שמועס ולחנוכה שמח.

ז'תקכב

[ימי חנוכה תשכ"א]

ידועים דברי אדמו"ר האמצעי, ביתרון הבעלי עסקים על היושבי אהל בענין ראיית אלקות במוחש (השגחה פרטית).

ואם בדורות ההם לא כל היושבי אהל היתה ראייתם בהשגחה פרטית במוחש כל כך, הנה בדורנו זה, דרא דעקבתא דמשיחא, דור האחרון להגלות והחשך כפול ומכופל, וביחד עם זה דור בו נתגלו המעינות,

מעינות דא"ח תורת הבעש"ט, תורת החסידות הכללית ולאחרי זה תורת חסידות חב"ד,

ובלשון הזהר שנפתחו „תרעי דחכמתא לעילא ומבועי דחכמתא לתתא כו' (עד אשר) קרוב לימי משיחא אפילו רביי דעלמא זמינין לאשכחא טמירין דחכמתא",

הרי גם יושבי אהל ראו השגחה פרטית בעיני בשר ממש.

ויהי רצון אשר מכאן ולהבא אך בענינים דטוב הנראה והנגלה יבחינו וגם יראו השגחה פרטית, ובוה כמובן וגם פשוט – הצלחה בעיני תורה ומצות, חדורים ומוארים באור וחיות חסידותיים, בהנוגע לעצמו ובהנוגע לבני ישראל חבריו.

ידועים דברי: קונטרס תורת החסידות בסופו.
ובלשון הזהר: פי וירא אליו ה' קיז, א – קיח, א.

ז'תקכב

נדפסה בלקי"ש ח"י ע' 219. האגרת נכתבה לכמה בתאריכים ט' כסלו-טז טבת.

ז'תקכג

בי"ה, כ"ט כסלו, תשכ"א
ברוקלין.

שלום וברכה!

לאחרי הפסק הכי ארוך נתקבל מכתבו מערב ימי חנוכה ואתחיל להכתוב בתחלת מכתבו, בתודה על רושמי מההתעודות דיום הבשורה יום סגולה י"ט כסלו, בכפר חב"ד, מיסודו ובהנהלתו של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, שגרם בכתבו אודות זה, קורת רוח ונחת רוח, ותקותי ותפילתי אשר רושם ההתעודות יהי מתאים למטרת ההתעודות, ז.א. שפועלת בהנוגע לעניני יהדות תורה ומצותי ועד לחיי היום יומים במשך ימי השנה.

לכתבו אודות חילוקי דיעות בין הרופאים בהנוגע לזוגתו תחי וטפל המתאים.

ידוע אשר במקום ספק בהנוגע לנתוח איזה שיהי, שב ואל תעשה עדיף, והרופא כל בשר ומפליא לעשות ירפאה ויחזקה באופן המתאים וימלא משאלות לבם לטובה.

לכתבו אודות דירה חדשה – בכלל מובן שמתאים הענין ונכון, והרי מנהג ופתגמי ישראל תורה היא, „משנה מקום משנה מזל לטובה ולברכה“, ובפרט שמיוסד במאמרי רז"ל מפורשים מעין זה, אלא שבד"א באם תסכים זוגתו תחי להעתיק לדירתם זו מרצונה הטוב, מבלי כל לחץ, שאז טוב הענין, אבל לא ללחוץ עלי כי אם לבאר הנ"ל פעם ושתיים וכו'.

בעת רצון יזכירו אותו וכל אלה שכותב אודותם על הציון הקי של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, ויהי רצון שיבשר טוב בהנ"ל, וכן כמובן וגם פשוט מפעולות להחזקת היהדות והפצתה וגם בענין הפנימי הפצת המעינות ועד שיגיעו גם חוצה.

בברכה לבשו"ט ולחנוכה שמח.

ז'תקכג

באם תסכים זוגתו: ראה גם לעיל ח"ח אגרת זשו, ובהנסמן בהערות שם. לקמן ז'תקכז.

אדמו"ר שליט"א

פט

ז'תקנז

בי"ה, כ"ט כסלו, תשכ"א
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה למכתבו מיום השני, בו כתב ראשי פרקים מאשר עבר
עליו, ומעמדו ומצבו עתה.

ונעם לי ביחוד לקרות במכתבו, אשר אינו מסתפק כלל בהשיגים
דעד עתה ביהדות תורה ומצותי, כי אם מקוה להעלות ולהוסיף בקדש,
שהרי הרצון טוב בכגון זה בודאי משתדל להביאו בענינים של פועל,
והבאה זו הרי הורנו חז"ל כשבאה באופן הנקרא יגיעה, אז ההבטחה
(יגיעת) ומצאת.

ויהי רצון שיעשה כהאמור ויצליח עוד יותר מאשר משער, ובודאי
למותר להדגיש, שמהמצות העיקריות היא ואהבת לרעך כמוך, שהוא כלל
גדול בתורה, כוונתי שישתדל להשפיע על חבריו וסביבתו בכלל, שגם הם
יעמדו ויפעלו בכיוון האמור להעלות בקדש, ועליו ועליהם ועל כל הנ"ל
ידוע מאמר החכם, אין לך דבר העומד בפני הרצון.

לכתבו שהוא לומד רק מעט בחסידות, לפלא הדבר, שהרי רואים
במוחש אשר חוס וחיות חסידותי מוסיפים בהתמדה ושקידה גם בלימוד
הנגלה ובהידור בקיום המצות, וכנ"ל אין לך דבר העומד בפני הרצון,
ובפרט שבודאי מומן לזמן נפגש עם אלו שלומדים ולמדו חלק תורה זו,
ויכול להתדבר עמהם בדבר הקשה או בדבר החדש בזה.

לכתבו אודות בחורה, שנראית לו כצנועה, ועלתה במחשבתו אודות
להתחתן אתה, ושואל איך להתנהג, ואיך לבקש ממנה בהנוגע לדרכים
הטובים של בנות ישראל.

ובהנוגע להנהגה, שכנראה כוונתו בענין השידוך – יעשה בזה
כמנהגי בני ישראל ובני ישיבה באה"ק ת"י החרדים לדבר ה' ומקיימי
מצות כדבעי, שכמדומה בכגון דא עושים זה ע"י ממוצע ולא באופן ישר,
ואף בשכל בריא נכון הענין, כיון שבאופן כזה האפשרית להמדובר
והמדוברת, לבטא משאלותם מבלי לנגוע בכבודו של מיהוא וכו' וק"ל.

בהנוגע לדרכים טובים וכו' – הרי גם בזה יש לעשות ע"י הממוצע

ובדאי שמתאים לממוצע, זה המדבר בדרכי נועם ונעימות, אלא שכזה יש גם מקום לבאר יותר בפגישתם, אף שכמובן לא תיכף בהתחלת הפגישה שלהם.

להחשש, שאולי ע"י הדרישה שלו, יחשבוהו לקיצוני – הנה דוקא בזמן האחרון נתעורר רוח טהרה ויראה באה"ק ת"ו בתוככי הנוער לחזור למנהג אבותיו תורה היא.

כשיכתוב גם שם אמו (שכן נוהגים להזכיר בתפלה) יזכירוהו על הציון הקי' של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע מתאים לתוכן כתבו ויהי רצון שיבשר טוב בכל האמור.

בברכה לחנוכה שמח.

ז'תקכה

ב"ה, ימי חנוכה, תשכ"א
ברוקלין.

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתבו מכ"ב כסלו עם המצורף אליו.

ויהי רצון שיבשר טוב בתוכנו ובכללות עניניו, והרי נמצאים אנו בימי חנוכה ובאנו זה עתה מיום הבשורה וסגולה י"ט כסלו, ראש השנה לדא"ח ולדרכי החסידות.

ובענין זה – הנה ודאי אשר הסמיכות בזמן – מורה גם על הסמיכות בענין.

וי"ל (בדרך אפשר עכ"פ), בהקדים קושיא הידועה ומובאת בכ"מ, דלכאורה ע"פ ההלכה אשר טומאה דחוי' בצבור, מותר הי' להדליק

ז'תקכה

חלקה נדפס בלקי"ש ח"ד ע' 1257, חלקה בחי"כ ע' 544 והושלמה ע"פ צילום האגרת. טופס כזה נשלח לכמה. הטופס שלפנינו נשלח למוה"ר יצחק דובאוו וכו באה ההוספה שבסופה. אגרות נוספות אליו – לעיל חייט ז"ע, ובהנסמן בהערות שם. מושיא הידועה: ראה גם לעיל ח"י אגרת ג'קית, ובהנסמן בהערות שם.

בנרות ביהמ"ק גם בשמן שנטמא. ואחד התירוצים בזה, שהוא להראות חיבתן של ישראל ושל עבודתם בקדש, אשר בשביל חידור העבודה לתכליתו, אף שגם בלא ההידור עבודה כשרה היא, הנה הקב"ה עושה נס ומשדר את הטבע – והדליקו מפך השמן שמונת ימים.

– עפ"י מתורץ ג"כ למה הי' הנס דחנוכה דוקא בשמן המנורה ולא בענין אחר של ביהמ"ק, ואפילו את"ל שצ"ל בשמן – הרי יש גם שמן דמנחות.

ועי"פ הנ"ל מבואר ג"ו, דכיון שהנס הי' להראות חיבתן של ישראל הי' במנורה דוקא, שזהו כל ענינה – עדות שהשכינה בישראל (שבת כב, ב). –

והנה מנס זה נשתלשלה מצות חובה קבועה לכל אחד ואחד ולכל הדורות – להדליק נרות חנוכה, ובלשון המדרש הידוע, נתבאר ברמב"ן ריש פרשת בהעלותך, נרות אלו אינן בטלין לעולם.

– ואבנ להעיר, אשר עפ"י תבואר ג"כ סיבת הענין בה התיחדה מצות נר חנוכה מכל המצות – שיש בה מהדרין, ומהדרין מן המהדרין.

והטעם כי כשהדליקו אז החשמונאים הנרות בביהמ"ק ודאי שחלה עליהם הדרישה להדר בזה – שמהו משתלשל בני"ח הגדר דמהדרין מן המהדרין. –

ועי"ד כל האמור הוא גם ברמז השמן שבתורה, שהוא חלק הרזין דרזין שבה שנתגלה דוקא בדורות האחרונים, וכמבואר בכ"מ ומהם גם באגה"ק לרבנו הזקן סי' כ"ו דדוקא בדורות אלו האחרונים מותר ומצוה לגלות זאת החכמה וכו', דיש שואלים בזה, ממני"פ, אם לימוד פנימיות התורה (שמן שבתורה) מוכרח הוא, הרי גם בדורות הראשונים צריך הי' הלימוד להיות חובה ע"ד דורות אלו, ועי"כ לומר שאין זה אלא לבני עלי' ולחבריהם לבדם, וכלשון אגה"ק שם.

ועי"פ הנ"ל גם זה מובן, אשר ענין של הידור ודבני עלי' [המורה על חיבתן של ישראל, וכמשל רבנו הזקן, איך שהמלך נותן אבן יקרה שבה תלוי כל חשיבות הכתר שלו בשביל בנו יחידו וכו'], לאחרי הניתנה – נעשה הענין חובה וקבע וענין עיקרי [כמובן גם מהמשל, אשר עתה –

כמשל רבנו הזקן: ראה גם לעיל ח"ו אגרת ורה, ובהנסמן בהערות שם.

בזה תלוי הצלת נפש בנו יחידו של ממה"מ הקב"ה, אשר כביכול אין מלך בלא עס.

ועי"פ הסברה האמורה – מובן עוד ענין ותירוץ הקושיא בהנוגע לחסידות חב"ד ביחוד: את"ל שמוכרח הלימוד בהבנה והסברה, למה לא החזיקו בדרך זו כל תלמידי הבעש"ט והה"מ, וכידוע החילוקים בזה, דנהרא נהרא ופשטי – הרי גם בזה דוגמא האמורה: יש מהדרין ויש מהדרין מן המהדרין, וק"ל.

ומזה עוד דוגמא והוראה, דכמו שהנהגה דמהדרין ומהדרין מן המהדרין היו שתיהן לפני כמה דורות, אבל לאחר זמן הנה, בלשון הרמ"א, המנהג פשוט כמהדרין מן המהדרין. עדי"ז הוא גם בהנוגע ללימוד תורתו של הבעש"ט ותלמידיו, שאם בדורות שלפנים הנה כנ"ל נהרא ונהרא ופשטי ואלה ואלה דא"ח, הנה לאחר שראו במוחש ההכרח הגמור דלימוד בהבנה והסברה דוקא, וכמו שרווח עתה בנוגע לנגלה דתורה – הנה צ"ל המנהג פשוט ומתפשט ומוסיף והולך שכא"ו ילמוד באופן זה גם פנימיות התורה.

בברכה לחנוכה שמח.

מ. שניאורסאהן

לכתבו ע"ד זמן בריאת הנשמות – לפלא שממרחק יביא. והול"ל להקשות ממקרא מלא ויפח באפיו (ביום הששי) על מרז"ל דקדמו לעולם ומרז"ל רוח אלקים מרחפת גוי זה רוחו של משיח וכיו"ב. וכיו"ב ממרז"ל דחצובות מתחת כסה"כ (בריאה) על המבואר דטהורה היא – היינו באצילות (קודם בריאת הזמן לגמרי). ועוד יותר בכ"מ בדא"ח – שמוש"ש בעצמות כו'. – והתירוץ לכהנ"ל מובן עפמ"ש בתניא פ"ב.

לכתבו ע"ד מדת החסד שהוא גם למי שאינו ראוי וסתירות לזה מאיזהו מקומן – כמה דרגות באינו ראוי, אם אינו ראוי ע"פ מדת הגבורה, או גם ע"פ מדת הרחמים, או גם ע"פ מדת החסד הנולדה משכל (חסד דתיקון). וכמובא הדוגמאות בכ"מ, לפי ענינו: כ"ו דורות ניוזנין בחסד כו' (מכעיסין ובאין מחד גיסא – ורב טוב ביותר מחד גיסא), לו ישמעאל יחי, חסד לערבים ואומר ברכו למי שאכלתם משלו וכו'.

ז'תקכו

ב"ה, ימי חנוכה, ה'תשכ"א
ברוקלין, נ.י.

הו"ח אי"א נוי"מ עוסק בצ"צ כו' הר' דובער שי

שלום וברכה!

נעם לי להודיע ע"ד נדבת לבם הטהור, שלו ושל חבריו שי, חבר
לטהרה, לעורר לבב בניי,

אשר כאו"א בהתחלת יומו כשיעור משנתו אומר ומברך אלקי
(שהוא טהור ומעונו טהור ומשרתיו טהורים) נשמה שנתת בי טהורה
היא,

על גודל ענין הטבילה וטהרת הגוף, כלי של קדש וקנינו של
הקב"ה, מיוסד בראשונים ואחרונים אשר מפיהם אנו חיים.

ולא רק הטבילה מטומאה כפשוטה לטהרה, כי אם גם טבילה
מטהרה לטהרה, אשר כמה דרגות יש בזה ועליות, ובדוגמת חמש המעלות
שמנו חכמים שהטובל לחולין טמא למעשר וכו'.

וכדברי כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע שאין דומה זמן
טבילת טהרה, ימי החול בכלל, ימי הקריאה בשני וחמישי, ימי תענית,
ערבי שבתות ומועדים וערב ר"ה ויהכ"פ, שבתות ומועדים.

וכמובן שכמה עליות יש בזה גם מהרמב"ם, שכל דבריו הם בתכלית
הדיוק, בסיום וחותם ספר עשירי הוא ספר טהרה, שמבאר אשר הטבילה
וביאה במים רומות להבאת נפשו במי הדעת.

שהוא טהור: ויק"ר פי"ח.

כלי של קודש וקנינו של הקב"ה: שו"ע רבנו הזקן מהד"ב סו"ס ד'.
רמב"ם הלי רוצח פ"א הי"ד (ראה ג"כ רדב"ז לרמב"ם הלי סנהי ספ"ח. שו"ע
לרבנו הזקן הלי נזקי גוף ס"ד: אין לאדם רשות על גופו כו').

שאיין דומה: שיחת חז"פ תשי"ג אות טא.

שכל דבריו: כללי הרמב"ם (ראה יד מלאכי ובכ"מ).

ז'תקכו

הר' דובער: טיטלבים.

וכדבר משנה ס"פ יום הכפורים: מה מקוה מטהר את הטמאים אף הקבי"ה מטהר את ישראל.

ועייג"כ מאמרי רבנו הזקן (בעל התניא והשו"ע) ענין המקוה, כוונת המקוה. עיי"ש היטב.

ויהי רצון אשר יצליחו כל המשתדלים להרבות הטהרה בישראל, והרי הובטחו הבא לטהר מסייעין אותו. וטהרה מביאה לידי קדושה חסידות וכו'.

— עדי לקיום היעוד וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם גוי' אטהר אתכם, ומלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים.

בברכת הצלחה בהנ"ל.

ז'תקכז

[כסלו תשכ"אז]

בכתהאריז"ל (שעה"פ שמות) דאין משיבין על הדרש — בכ"ז לכתבו דוישלח יעקב מלאכים שהם אלו שנבראו ע"י המצות שלו — צ"ע אם אפ"ל ששלח מצותיו לעשיו וכו'. ובפרט שמצות לאו ליהנות ניתנו.

מאמרי רבנו הזקן: נדפסו בסידורו.

ומלאה הארץ: ראה רמב"ם סוף הלי מלכים. ולדייק אשר בהלי תשובה לא חובא סוף הכתוב כמים לים מכסים, משא"כ בהלי מלכים סוף ספרו. וראה רדב"ז שם.

ז'תקכו

האגרת היא לרבי שלום סופרין האדמ"ר מקומרנא, ונכתבה על גליון מכתבו מיום י"ב כסלו תשכ"א. אגרות נוספות אליו — לעיל ח"י וקפ. ורח. לקמן ז'תרכו.

אדמו"ר שליט"א

צה

ז'תקכח

[כסלו תשכ"א:]

בתקופתנו, כו"כ מאלו שבחרו בחיים, בדרך תורתנו תנו"ח, יש להם בלבולים ומניעות מבני משפחתם שרוצים שיחזרו מבחירתם זו.

והדרך היותר מתאימה וקרובה יותר לשלום: 1) לא להכנס כלל לשקוי"ט וטענות ולהמנע ממחלוקת בזה. לכתוב רק ע"ד עניני משפחה וכיו"ב – [לאחרי שמודיעים פ"א שברחו **בהחלט** בדרך התורה. והרי כבר הודיע זה]. 2) לא להתבלבל מהזלזולים וכיו"ב שבמכ"י (שכנ"ל כו"כ מסוגו מקבלים מכ"י כאלו). ובפרט שידוע שזהו בא בתקוה – אולי עי"ז יכריחוהו לסור מדרך התומ"צ. 3) ללמוד בהתמדה ושקידה. והרי הצלחתו בזה – תהי' המענה היותר טובה להטענות שכותבים לו. וסו"ס יתקבל זה גם אצל הטוענים.

בנוגע לפסח – יתבונן כשיתקרב הזמן זה.

בנוגע לזקן ופאות – יקבע הסגנון אם ואיך להודיע – לאחר שיקבל המענות על כל מכ"י שלו ויענה עליהם וכו'.

ז'תקכט

ב"ה, ב' טבת, תשכ"א
ברוקלין.

הו"ח אי"א נוי"נ וכי' מו"ה שלום יהודא ליב שי'

שלום וברכה!

לאחרי הפסק נתקבל מכתבו מכ"י כסלו, בו מבשר אף כי בקיצור

ז'תקכח

נכתבה על גליון מכתב מכ"ה כסלו תשכ"א.

ז'תקכט

מדי"ה שלום יהודא ליב: גנזבורג, בני ברק. אגרת נוספת אליו – לעיל חייט זרמ.

הכי נמרץ, ממסירות הפ"ש וכו' ואף שמוכנת התמי' שבמקום שאמרו לפרט ומכמה טעמים – מקצר כ"כ, הנה בכ"א יהי רצון שיפעלו הדברים פעולה המקווה, וכמו שנדבר כאן ומתאים לפסק המשנה – המעשה הוא העיקר, הוספה בהשעות דלימוד תורה נגלה וחסידות (שהרי דבור חשיב מעשה זוטא עכ"פ), והידור בקיום המצות מעשיות.

בעת רצון יזכירו את כל אלה שכותב אודותם על הציון הק' של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נב"מ זי"ע, מתאים לתוכן כתבו.

לשאלתו מתי לעשות התספורת של בנם לוי יצחק שליט"א אף שברור לדעתי שאין להקדים קודם מלאת שלש שנים, בהנוגע לאחר בגי' ימים כנדון דידי' שיום הולדת י"ג ניסן, שבאם יאריכו ג' ימים ממילא יודחה ויעשו זה על הציון דרשב"י – יתייעץ בזה עם רבני אנ"ש אשר באה"ק ת"י.

לכתבו אודות הגרלה לנסיעה לכאן, ובטח שואל זה בשם עוד כמה מאנ"ש.

הנה – מלכתחלה הי' זה ענין שבהרגש, וגם עתה כן הוא. ועל כגון דא אין מקום לחוות דעת.

בברכה לבשו"ט בענינים הכללים והפרטים גם יחד.

מ. שניאורסאהן

ז'תקל

[ב' טבת תשכ"א]

. . . וכיון שנמצאים אנו בימי חנוכה, ואומרים ועל הנסים כו', וכל עניני תורתנו ומצותי' הרי נצחים הם ושייכים לכל בניי בכל דור

לשאלתו מתי לעשות התספורת: ראה גם לעיל חיד' אגרת ד'תשפ"ה, ובהנסמן בהערות

שם.

ז'תקל

נדפסה בלקרי"ש ח"י ע' 298.

ודור, הנה יהי רצון שיהי הקב"ה עוזרו לכל או"א, ובמילא יהי – מסרת גבורים ורבים וטמאים ורשעים וזדים ביד – עוסק בתורה שבכאו"א, שגבור הנ"ל (שזהו היצה"ר שגבור הוא ע"י אקדימתא טענייתא) וכו' יהי, כדיוק הלשון, **מסרת**, שיהי באופן דרב תבואות בכח שור, בכל לבבך בשני יצריך, ויתוסף בהפצת היהדות בכלל ובהפצת המעיינות ביחוד ועד לופרצת וגו', וקאתי מלכא משיחא, וטהרו מקדשו ויודו ויהללו לשמו הגדול.

ז'תקלא

ב"ה, ד' טבת, תשכ"א
ברוקלין.

ברכה ושלוש!

לאחרי הפסק נתקבל מכתבה מכ"ו כסלו, נר השני.

ומובנת הפליאה והתמי' על שכותבת שכאילו אין בזה לתקן וכו' שהרי זהו היפך יסוד אמונתנו ותורתנו חיים, שאין לך דבר העומד בפני התשובה, ומקרא מלא דבר הכתוב, לא ידח ממנו נדח, והדברים אמורים אפילו באם חטא ברור ישנו ונעשה במזיד ח"ו וכו' וכו' מה שאין כן בענין שכותבת, שאינו בדרגא זו ח"ו כלל.

ועוד וגם זה עיקר, פשוט שענין בלתי רצוי, התיקון שלו הוא ע"י ענין רצוי וטוב וקדוש, ולא ח"ו להוסיף בעוד ענין בלתי רצוי, וענין העצבות ועל אחת כמה וכמה היאוש, הרי הם מדברים המושללים בשלילה מוחלטת בספרים המדברים אודות עבודת השם יתברך וביחוד בספר תניא קדישא, ואין להאריך בדבר הכי פשוט.

ובהנוגע לפועל תשתדל בהסברת הענין דחוקי ודיני טהרת המשפחה בסביבתה בין מכירותי וידידותי, הן בדבור והן בהפצת חומר שנדפס וכיו"ב וכמובן בדרכי נועם, אף כי במרץ המתאים, וכן תחקוק במוחה ולבה ענין הבטחון והשגחת השי"ת המשגיח על כל אחד ואחת בהשגחה פרטית, והוא עצם הטוב וטבע הטוב להיטיב.

ועוד לכל לראש לדעת אשר על איש ואשה הישראלים להיות בשמחה וטוב לבב, וכדמוכח ג"כ שנצטוינו **בהתחלת** כל יום ויום להודות

צח

בברכה לבשו"ט.

מזכיר

[ה' טבת תשכ"א]

ז'תקלב

די מיינונג פון א דאָקטאָר ספעציאַליסט, און אין אייער פאַל, אַ נערוויין דאָקטאָר און שטימונג קענער, און אויספאַלגן זיינע אָנווייזונגען, און השי"ת גיט זיין ברכה אַז עס זאָל זיין מיט הצלחה, און ספעציעלע הצלחה, און וואָס אַלץ מער מ'איז שטאַרקער אין בטחון, אַלץ מער זעט מען די ברכה.

עס וואָלט געווען אַ גלייכע זאַך, מ'זאָל בודק זיין די מוזות אין אייער דירה, אַז זיי זאָלן זיין כשריה ווי דער דין איז, און אויך די תפילין פון אייער מאַן שי, און אַז יעדער טאָג פון די וואָכן טעג אין דער פרי פאַרן אָנטאָן די תפילין, געבן אַ פאַר פרוטות (אַ קליינעם סכום) אויף צדקה, און איר זאָלט טאָן אַזוי, יעדער מאַל פאַר ליכט צינדן ערב שבת און ערב יום טוב, ווי ס'איז דער גוטער מנהג פון אידישע טעכטער.

בברכה צו גוטע בשורות אין דאָס אַלץ אויבען געזאָגטע.

זינקלג

ב"ה, ו' טבת, תשכ"א
ברוקלין.

שלום וברכה:

במענה למכתבו מנר הששי.

בעת רצון יזכירום על הציון הקי של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע מתאים לתוכן כתבו.

ב) מובנת התמייה והפליאה לכתבו, שע"פ הסדר, צריך הי' לנאום במסגרת עבודתו וכו' כל שבועיים, אלא שביקש ושיחררו אותו מזה, כ"א פעם בחדש, וטעמי הפליאה מובנים, וביחוד בתקופתנו זו, שההדגשה היא על הפצת המעיינות חוצה, ובפרט לאנשים מסוג האמור, וככתבו גם הוא, שזוהי הזדמנות מיוחדת ויחידה, והרי ע"פ דרישת השעה צריך לחפש וליצור הזדמנויות כאלו, וכשההשגחה העליונה הומינתה לו,

זינקלג

נדפסה בס' השליחות ע' 175 ובע' 180.

והשיטו לו מן המוכן, הרי רואה בזה ענין של יגיעות (מאטערניש) וכו', והרי זהו – חסד עליון, אלא שנראה גם במוחש ובעיני בשר.

מובן שאין הכוונה כלל וכלל בכל הנ"ל להטפת מוסר, כי אם בהנוגע על להבא, ויהי רצון שהשי"ת יהי עם פיהו וידידך השומעים לדרך הישרה, היא דרך היהדות תורה ומצוותי מוֹאֲרִים באור וחיות חסידותיים, ובוה ג"כ – שיעשה בהאמור, מתוך שמחה אמיתית והרחבת הדעת, וכמ"ש ואתהלכה ברחבה, שזהו גם מוסיף בהצלחת הדברים.

ג) אף שכמובן מצער העדר המדה שלימה של ההתועדות ביום הבהיר יום סגולה י"ט כסלו, ראש השנה ללימוד החסידות ודרכי החסידות, בכל זה ידוע ומתאים זה להידוע, שאין לך דבר בעולם שאין מעורב בו טו"ר, הנה מעז יצא מתוק, שזו"ס הכיר איך שדרושה השתתפותו בכהנ"ל, ועי"ז יתוסף בבטחון בעצמו. ז.א. בבטחון ששליחות רבותינו נשיאנו מצליחה, באם רק רוצים לעשות בזה, וכידוע הפסק ביי"ד של מעלה, אשר בגלל המסירת נפש הלוי (של רבנו הזקן) על תורת החסידות, פסקו בביי"ד של מעלה, אשר בכל ענין של תורה יראת שמים ומדות טובות, תהיי יד מקושריו והולכי בעקבותיו על העליונה (נדפס בספר קיצורים והערות לתניא, סוף עמוד קכב), וגם בזה אין הכוונה לצעקה על העבר, כי אם בהנוגע לעתיד.

ד) לכתבו אודות יסוד מוסד חב"די במקומו עתה – כנראה אין המקום מוכשר עדיין לזה וגם בכתבו תאור המקום, האישים, ניכר הנ"ל. ואם כן – יש מקום לומר, שיהי ליסוד האמור קודם הזמן, השפעה בלתי רצויה על עניני חב"ד שמכבר זמנם במקומו, ובהם – הפצת המעינות.

ה) אודות ביהכ"נ חב"ד – צריך לברר באם אינו קשור במחלוקת וכו"ב ובמקום ספק, הרי הכלל הוא, שב ואל תעשה עדיף, ובפרט שיש מקום בשכל לומר, שכשאין ביהכ"נ חב"די מיוחד, יש לדרוש בכל ביהכ"נ ענין חב"די, משא"כ כשיוכלו לומר שלענינים אלו הוקצב בנין פלוני וכו'. ובפרט שצריך עיון אם יש כדאי לחלק לאיזהו מקומן.

ז'תקלד

ב"ה, ז' טבת, תשכ"א
ברוקלין.

הו"ח אי"א נוי"נ וכי' מו"ה משה שי

שלום וברכה:

מאשר הנני קבלת מכתבו מנר השלישי.

בעת רצון יזכירוהו על הציון הקי' של כ"ק מו"ח אדמו"ר
זצוקלה"ה נבגי"מ זי"ע מתאים לתוכן כתבו.

ועי' המבואר בכ"מ הצנור והכלי לפעילת והתעוררות ר"ר דבעל
הציון הוא ההליכה בדרכיו והנהגותיו, שלכן תקותי חזקה, שנוסף על
הקביעות עתים בלימוד תורת החסידות שיש לו בטח עוד יוסיף מזמן
לזמן כהציווי דמעלין בקדש והנ"ל יוסיף בהתעוררות ר"ר ויבשר טוב
בהנוגע לו ולב"ב שי' ואין לך דבר העומד בפני הרצון, ויהי רצון שגם
בסביבתו ועל ידידיו ומכיריו ישפיע בכיוון האמור.

בברכה לבשו"ט.

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א.

מזכיר

לשאלותיו: א) מקור מרו"ל המובא בהוספות לתו"א ס"פ תשא
דבקושי התירו לדבר ד"ת בשבת – הנה כבר ציינתי, ככתבו, שמובא ג"כ
בסו"ס היראה לרי' יונה. וידוע שכמה מרו"ל (ובפרט דירוש') היו לעיני
הראשונים ואינם בסי' שלפנינו. ועייג"כ ירושי שבת פט"ו ריש ה"ג (לכאן
צוין המקור עיי' הגאון הרגאצובי – בשו"ת צפע"נ ח"ב ס"ה). זח"ג צד,
סע"ב. – אין לפרש דקאי על עיון בד"ת – כיון דבכל הנ"ל **ההדגשה**
היא על הדבור בפה.

ז'תקלד

חלקה נדפס בלקו"ש חכ"א ע' 484 חלקה בחכ"ב ע' 239 והושלמה ע"פ העתק
המזכירות.

מו"ה משה: הלברשטם, ירושלים.

מקור מרו"ל: ראה גם לעיל ח"א אגרת צט.

(ב) ברכת הגומל בנשים. — כבר האריכו בזה באחרונים וכמצוין גם במכתבו. וראה קצות השולחן להרב נאה ר"ס סה. — ולהעיר ממנהג הכי תמוה דספרדים בלונדון שמברכת בפ"ע (הובא בס' כתר ש"ט להרב גאגין).

(ג) בנוסח „בברכה המשולשת בתורה” — הבי"ת של בתורה מוכיח דהפ"י שהשילוש הוא בתורה. וראה בכתר ש"ט בנוגע להערותיו הוא בזה.

ז'תקלה

ב"ה, ח' טבת, תשכ"א
ברוקלין.

שלום וברכה:

מאשר הנני קבלת מכתבו מיום הראשון, והקודמו, ות"ח על הבשורה טובה מהצלחת הטפול הרפואי, ויהי רצון שבקרב תחזור לאיתנה ותבשר טוב בעצמה.

לכתבו אודות המוסד והקס"ד למסרו לארגון פלוני וכי.

מובן וגם פשוט, שלכל לראש צריך לברר סמכות מקבל המוסד בענינו העיקרי, ז.א. חינוך על טהרת הקדש, שהרי סו"ס זהו העיקר — שהמתחנכים יגדלו על יסודי תורתנו ומצותי, ואף שלכאורה אין לדבר קצבה, הנה בכגון דא, צ"ל שלא יופחת ויוגרע מהחינוך דעד עתה. איני יודע אם יש מקום להבטיח זה (באֶוֹרְעֶנֶץ) בחוזה המסירה או המכירה, אבל הרי רואים במוחש שבעניני רוח והשקפה — אפילו דברים שחותמים עליהם, יש להם קיום רק באם מתאים לרוחו של החותם, שהרי שערי תירוצים לא ננעלו.

באם תנאי הנ"ל בסדר הוא כדבעי, אזי כדאי להתבונן עוד הפעם האם כדאי הדבר. ומה טוב שתהיי ההתבוננות — לאחר שידעו ברור הסיכויים לתקציב לשנת הלימודים הבע"ל, כוונתי להעזר ממשרדים

ז'תקלה

נדפסה בלק"ש חב"ב ע' 353.

אדמו"ר שליט"א

קג

ומארגונים שונים וכו' אשר בטח במשך שבועות הקרובים ידונו ע"ד התקציבים במשרדים השונים, ובמילא יהי' ברור וביורור גם בהנ"ל.

ובהתאם לשתי נקודות האמורות – יחליטו הוא וזוגתו תחי' בהענין, ויהי רצון מהשי"ת המשיגה על כאו"א בהשגחה פרטית, שתהי' בטוב בכל הפרטים, הן בשביל עניני המוסד והן בשבילם.

עד כאן בהנוגע לפועל למעשה.

ועתה עלי החובה – ואולי זוהי גם זכות – לבאר דעתי הנקודות שבאו בתוכן מכתבו בתור הסברה להקס"ד האמורה, ופנימיותם – שכמה טרחא מרץ זמן ובריאות וכו' השקיעו בהמוסד, וכשרואים מצב המוסד עתה, הרי אין זה מעודדם להמשיך בו וכו'.

ומובנת הפליאה והתמי' על ניסוח הענין כדלעיל, שהרי תכלית המוסד הוא, חינוך בני ובנות ישראל, וכשעושים סה"כ ורוצים לבוא למסקנא האם כדאים היו כל המרץ והיגיעות וכו', לכל לראש צריך לבחון פירות החינוך, ז.א. כמה בחורים ואברכים מניחים תפילין, מתפללים וכו' הודות להחינוך שקבלו, ועד"ו בהנוגע להבחורות וצעירות. וכיון שבנדאי מספר חשוב מהם כבר התחתנו ובנו ובונים בתים בישראל, לברר ביסוס ביתם על יסודי התורה והמצוה, ולשער – מה הי' לולא חינוכם במוסד שלהם, ובטח בקל לשער זה, לפ"ע עכ"פ, ע"י הסטאטיסטיקא בהנוגע לחניכי מוסדות אחרים. ואם בהצללת נפש אחת מישראל פסקו חז"ל שהוא כאילו קיים עולם מלא, עאכ"כ כשהמדובר בעשירות נפשות ואולי עוד יותר, וכנ"ל, בעשרות בתים בישראל שמצבם בתומ"צ נוגע – להם לדורותיהם ולדורות דורותיהם ועד סוף כל העולם.

והנה כל הנ"ל הוא – ע"פ המבואר בשו"ע גרידא, ואת"ל – גם בספרי מוסר,

ובפרט באם נתבונן בהארת הענין ע"פ תורת החסידות, תורת הבעש"ט ורבנו הזקן וכו' וייסודות שלהם, ואזכיר כאן רק שנים והם: פתגם הבעש"ט, אשר נשמה יורדת למטה להתלבש בגוף לשבעים או שמונים שנה, בשביל לעשות טובה אחת לבן ישראל, בגשמיות או ברוחניות. (ב) פתגם רבנו הזקן, אשר עשיית איזו מצוה שתהי', הנה יחוד זה למעלה הוא נצחי לע"ו (תניא פרק כה). ז.א. אשר באם תמצא

פתגם הבעש"ט: ראה גם לעיל ח"י אגרת ביתחקפה, ובהנסמן בהערות שם.

באיזה מקום שהוא בחור אחד או בחורה, שמברך ברכות, קורא קריאת שמע ישראל וכו' הרי בשביל זה כדאית ירידת נשמות כל אלו, שהביאורו לזה, מאיגרא רמה לבירא עמיקתא למשך של שבעים שמונים שנה, ועוד זאת שגרמו עיני ענין למעלה שהוא – נצחי לעולם ועד.

והנה אפילו את"ל שהוא וזוגתו תחי' נמצאים מאיזו סיבה שתהי' לא במצב של מרה לבנה, בטוחני שאפילו לפי השערות מאות נפשות מישראל נצולו על ידם מטמיעה גמורה, ר"ל – לאורח חיים ע"פ התורה והמצוה, עכ"פ מזמן לזמן, ועשרות אלפי פעולות כהנ"ל נעשות הודות להשתדלותם ויגיעתם, וכיון ששניהם מאמינים בני מאמינים הם, היאומן כי יסופר אשר יש אצלם איזה ספק האם כדאית היתה היגיעה וההשתדלות וכו' וכו'. ובאם המסקנא שבדאי ובודאי כדאית היו, הרי תיכף צריכים לשנות השקפתם על עבודתם בהמוסד, ולהיות בשמחה עצומה וטוב לבב אמיתי על מה שזכו והצליחו בעבודה בשטח הנ"ל. ובהתבוננות (אפילו קלה) בהאמור, הרי הטענה שבעניני פרנסה, עתה שניהם צריכים להתייגע ולהשתדל וכו' בה בשעה שבשטחי פרנסה אחרים, רק על אחד העמל בזה – הרי דיון זה אין לו מקום כלל, כיון שענין פרנסתם – רוחניות היא, מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה (וכהדיוק שמימה – למעלה משמים ומוצב ארצה – שהוא למטה מארץ סתם, ז.א. ממטה מטה עד למעלה מעלה), ואם זכתה זוגתו תחי' שיש לה כל פעולות אלו משלה, נוסף על מה שיש לה חלק בפעולות בעלה, הרי אין לך חלק יפה מזה.

אפשר להאריך בכל הנ"ל כו"כ, אבל לדכוותי לא באתי אלא בנקודות. ובאם יתבוננו באמיתות המצב – אין צורך באריכות במכתב מעבר לים ואדרבה בהמצאם על אתר, יכולים להוסיף כהנה וכהנה.

מובן שלא נעלם ממני התירוץ הכי קרוב, שיש לעשות בעניני תורה ומצות ובהפצתם מבלי הקישוים שפגשו בהם במוסד הנ"ל, אבל [נוסף על העיקר, שלא כל יומא מתרחש ענין כזה, והרי גם ככתבו, הוא למעלה מהטבע שזהו המוסד היחידי מסוג זה שנמצא אצל אנשים פרטים], הנה כל נשמה יש לה תפקידה ויכולתה ולא תמיד ביכולת האדם להחליף מתפקיד אחד לשני [אף שתמיד ביכולתו למלאות התפקיד או לא וכו' – שהרי הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים, והרשות נתונה והבחירה חפשית לבני ישראל וכו'].

ומכאן לעוד נקודה שכותב ונראית מבין השיטים: קס"ד שמצב

אדמו"ר שליט"א

קה

הבריאות שהכריחו לנתוח וטפול רפואי, כאילו באו ע"י הטרחה ויגיעה בהמוסד וכו' – והנה אף שאין אתנו יודע עד מה, אבל כיון שמקרא מלא דבר הכתוב אם בחקותי תלכו, ופירש"י שתהיו עמלים בתורה, ונתתי וגו' ככל הברכות המנויות בפרשה, קרוב יותר לאמר ההיפך, שהצלחת הטפול הרפואי וזה שתחזור לאיתנה וכו' – יש לזקוף את זה ע"י היגיעה והשתדלות בהמוסד ועניניו. ואם כנראה ממכתבו בטוחים הם, שהפרשתו מכספו למוסדות צדקה, בודאי שיש לה שייכות להצלחת הטפול, הרי עד כמה שלא תגדל מצות הצדקה בממון, אינה בערך לצדקה בגוף ובנשמה, כשמשקיעים כחות הנשמה וכחות הגוף בצדקה, כוונתי בענינים עליהם נאמר, וצדקה תרומם גוי.

כמדומה כבר כתבתי במכתבי הקודם, שבכלל אין עניני להטפת מוסר ולצעקה על העבר, כי אם אך ורק בהנוגע להבא, ובנדון זה ג"כ אין כוונתי אלא להראות הטהרה מעבודתם בהמוסד כמו שהנני רואה אותו (אשר לדעתי ברור שכן הוא), שבמילא צריך להביא זה, כנ"ל, לשמחה וטוב לבב אמיתיים וכו' וכו'.

ויהי רצון שבמדתו של הקב"ה שהיא מדה כנגד מדה אלא שכמה פעמים ככה, ירוו נחת אמיתי מכל יו"ח שי', שהוא נחת יהודי חסידותי, וכן נחת כנ"ל מהתלמידים-ות שיחיו שהביאום לחיי עולם הבא, ובדורנו זה הרי זה גם לחיי עולם הזה, כי בלא זה ח"ו מתדרדרים גם בהנוגע לחיים גשמיים וכו'.

תקותי שאתבשר טוב בכל האמור, ויהי רצון שיהי זה מתוך בריאות שמחה וטוב לבב.

בברכה.

ז'תקלו

[צום העשירי יהפך בקרוב לששון. ולשמחה, היתשכ"א]

. . . ומזכירני זה פתגם כ"ק מו"ח אדמו"ר – שסיפר שבעת התחילו בעניני מסחר, בקש – בתור פ"נ – מכ"ק אביו אדמו"ר „ער

ז'תקלו

גדפסה בלקי"ש ח"יב ע' 166.

זאָל ניט האָבען די בעלי בתעשע הנחות", והוסיף בסיפורו לי, בע"ב- הנחות מזוהמות הן, כמובן בדקות, שהרי הדברים אמורים בבע"ב שומרי תורה ומצוה במילואם, אלא שכביאור החסידות – נמצאים במצרים, מצרים וגבולים, כל משך חייהם, דכל משך חייהם היום הוא כהאומל, והמחר – כהיום, ואפילו המחר שלאחר זמן, ולא עוד אלא ששאיפה לשינוי – הרי זה ענינו של משוגע בעיניהם, ז.א. חוץ למסגרת שכל הבריא.

וכמה מאירים דברי רבנו הזקן בספר התניא שלו, שבלשון המשנה בכל דור ודור חייב אדם לראות את עצמו כאילו הוא יצא ממצרים, הוסיף רבנו הזקן המלות „ובכל יום ויום“.

ז'תקלז

ב"ה, י"ג טבת, תשכ"א

ברוקלין.

כבוד המשתתפים בהתוועדות בקשר עם יום הבשורה ויום הגאולה גאולתנו ופדות נפשנו י"ט כסלו, תשכ"א, ונוטלים חלק בחלוקת השי"ס בראשון לציון, באה"ק תבנה ותכוון במהרה בימינו ע"י משיח צדקנו ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

נעם לי לקבל מכתב כמה מהמשתתפים בהתוועדות האמורה ובתוכה גם חלוקת השי"ס, מתאים לבקשת והוראת בעל השמחה רבנו הזקן, בעל התניא (פוסק בנסתר דתורה) והשולחן ערוך (פוסק בנגלה דתורה) בקונטרס אחרון שלו, לגמור כל השי"ס בכל שנה וכו'.

אשר דברי צדיקים עומדים לעד ופועלים פעולתם – בכל העיניים אשר באגרת הקדש האמורה.

בספר התניא שלו: פמ"ז. וראה גם לקמן אגרת ז'תקמה.

ז'תקלז

טוסט דומה (בשינויים קלים) נשלח למשתתפים בחלוקת השי"ס בירושלים. בקונטרס אחרון שלו: ד"ה הוכח תוכיח (קסג, א).

אדמו"ר שליט"א

קז

ובודאי לדכוותיהו למותר להדגיש קישור הענינים אשר שם, ובלשון הרב, וכאוי"א מהלומדים הנ"ל יגמור לעצמו בכל שבוע התמניא אפי" שבתהלים קי"ט.

קישור המרומז בכללות גם בדרו"ל על הכתוב בתהלים, אוהב ה' שערי ציון מכל משכנות יעקב כו' מצלינא היכא דגריסנא (ברכות ח' ע"א).

ויהי רצון שע"י כללות שני הענינים האמורים, תורה ותפלה, חיי עולם וחיי שעה, תומשך ברכת השי"ת בעניני חיי עולם, וכן לרפואה לשלום ולמוזנות (כלשון רש"י, שבת יו"ד ע"א) – שלהם ושל ב"ב שליט"א.

וכשם שהתחילו במצוה האמורה, יזכו לגמרה מתוך מנוחה שמחה וטוב לבב.

ובלשון רבנו, באגרת האמורה: חזקו ואמצו לבבכם כל המיחלים לה'.

בכבוד ובברכה.

ז'תקלח

ב"ה, י"ד טבת, תשכ"א
ברוקלין.

הרה"ח אי"א נוי"נ מלאכתו מלאכת שמים
מו"ה יהושפט שי

שלום וברכה:

לאחרי הפסק נתקבל מכתבו מז' טבת, בו כותב הסברא לארגן חגיגה רבתי לתלמידי הכתות הגבוהות דאזור בפורים הבע"ל והתועלת שבזה.

(*) כצ"ל, ודלא כבנדפס: אפי".

ז'תקלח

מורה יהושפט: אלפרט, ירושלים. אגרת גוספת אליו – לעיל חש"י התב.

והנה בכלל כל כגון דא נכון הוא, אבל בד"א כשיש להבטיח (באוארענען) השתתפות מתאימה של התלמידים, והרי בימי פורים ככתבו בודאי תהיינה כמה חגיגות, ועוד ועיקר שבטח כמה מהמשפחות עורכים חגיגות בבתיים פרטים זבחי משפחה וכו'.

ולכאורה כדאי הי' להתעניין ע"ד האפשרות לארגן האמור ביו"ד שבט הבע"ל, וכיון אשר השנה חל בערב שבת, יהי' זה בערב יום זה, ז.א. ערב יום ההילולא, ואז סרו החששות האמורות, ובטח יהי' גם הד להענין, שהרי הורגלו כמה מבתי ספר לבקר בכפר חב"ד בקשר עם יום האמור, ולאחרונה נתפרסם באה"ק ת"י מפעולות בעל ההילולא במדינת] רוסיא בהנוגע לחינוך הילדים וכו'.

בהנוגע להוצאות הקשור בהנ"ל, בודאי גם לו ידוע מצב הקופה בהרשת, בכ"ז באם הענין נוגע לפועל, והעיקר שתהי' השתתפות מתאימה כנ"ל תקוה שהקופה תשתתף עד למאה ועשרים וחמשה – ק"ן לירות.

לפלא שאינו מזכיר מפעולותיו בחדש כסלו ובעיקר בהנוגע להתלמידים-ות, שבודאי ביארו לפניהם פרשת הגאולה והנסים דחדש זה (על הסדר) ט' יו"ד י"ט וימי חנוכה.

בברכה לבשו"ט בענינים הכללים ובענינים הפרטים.

ד'תקלט

[י"ד טבת תשכ"א]

... לכתבו ע"ד השלום כו' שצריך שיפור – לעתים קרובות בא זה מקירוב בלתי רצוי (ז. א. שאינו מותר ע"פ תורתנו תורת חיים). ותשובה מועלת – חרטה גמורה על העבר וקבלה על להבא והנהגה **במועל** מתאים לזה.

ד'תקלט

נדפסה בלוקס זכ"ב ע' 299.

ז'תקמ

[י"ד טבת תשכ"א]

... וע"פ הסיפור ששמענוהו מכ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה
נבג"מ זי"ע, אשר,

בהיות הצמח צדק ילד ולמד את הכתוב ויחי יעקב בארץ מצרים
שבע עשרה שנה, תירגם לו מורו – ע"פ פי' בעה"ט – יעקב אבינו ה'ט
געלעבט די זיבעצעהן בעסטע יאָרען אין מצרים (מבחר שנותיו של יעקב
היו אלה השבע עשרה שנה שחי במצרים). כשבא הביתה מהחדר שאל
את זקנו אדמו"ר הזקן: היתכן שיעקב אבינו, בחיר שבאבות, יהיו מבחר
שנות חייו י"ז שנה שגר במצרים ערות הארץ.

ויענהו אדמו"ר הזקן: כתיב ואת יהודה שלח לפניו אל יוסף
להורות לפניו גשנה, ואיתא במדרש – מובא ברש"י – א"ר נחמ"י
להתקין לו בית תלמוד, שתהא שם תורה ושיהיו השבטים הוגים בתורה,
להורות לפניו גשנה, אז מען לערנט תורה ווערט מען געווען ויחי געלעבט
אויבערשטען ב"ה, און אויך אין מצרים איז געווען ויחי געלעבט
(כשלומדים תורה – נגשים (מתקדמים) להקב"ה, ואז הוא ויחי גם
במצרים).

יהי רצון שכאו"א גם במצרים שלו, יהיו חייו מתאימים לביאור
רבנו חזקן הנ"ל, אשר בצדק יאמר עליהם שבהם הוא ויחי – מבחר
שנות חייו.

והוא ע"י לימוד התורה נגלה וחסידות וגדול תלמוד שמביא ליד
מעשה, קיום המצות עליהן נאמר וחי בהם, חיים אמיתיים.

חסיפור: „היום יום" ח"י טבת.

פי' בעה"ט: ראה גי' זח"א רטז, ב.

כשלומדים תורה כו': ראה מדרש הובא ברד"ק יהושע יא, טז. פדר"א

פלי"ט.

נשנה . . מתקדמים: ראה זח"א ריא, א.

ז'תקמ

נדפסה בלקריש ח"י ע' 320. נוסח דומה נשלח לכמה.

וע"פ הסיפור: ראה גם לקריש ח"י ע' 160 ואילך. לעיל ח"ב אגרת רנט. לקמן ז'תקנב.

וגם זה יקרב הגאולה מכל דבר המבלבל, מהגבולים ומצרים, וכמשינ להצילו מיד מצרים ולהעלותו גוי.

ז'תקמא

בי"ה, ט"ו טבת, תשכ"א
ברוקלין.

שלום וברכה:

במענה למכתבו מח' טבת והקודמיו, במ כותב אודות הבעיות ועבודתו עתה בחינוך על טהרת הקדש במוסד שמיסודו והנהלתו של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא ישראל.

והנה הגישה לפתרון בעיות אלו צ"ל שמוכרח למצוא פתרון (ולא כנראה מבין השורות דמכתבו), וההכרח מובן שהרי זה חלק היפה כאמור לעיל במהות המוסד וענינו ובפרט ע"פ תקותי שזוכר מה שנדבר כאן במשך השבועות ששהה כאן, הן ברבים והן ביחיד אתו, ובפרט שככתבו מקוה שיקים בית בישראל בקרוב, שזהו עוד מוסיף בהצורך בברכת השי"ת בשופי ועבודה הנ"ל במוסד הנ"ל ה"ז צנור וכלי להאמור, ובלבד שיהי במסירה ונתינה.

הדרך לפתרון הבעיות, יתייעץ עם הרה"ח אי"א נוי"נ רב פעלים הרה"ש שי' ברוק, ומובן שיכול לומר לו שעושה זה ע"פ הצעתי.

והנה בכלל נראה ממכתבו, שלדעתו נמצא הוא במיצר (וכן אמר לי איזו פעמים בשעותיו כאן), ומוסג"פ העתק מכתבי שכתבתי לכמה מאנ"ש שגם אליו מופנה הוא, ובו ימצא מענה וגם מרגוע.

המצפה לבשוי"ט בכל האמור.

ולהעלותו גוי: ראה תו"א ס"פ וארא.

ז'תקמב

ב"ה, ט"ו טבת, תשכ"א
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה למכתבו מזאת חנוכה שנתקבל ז"ע, וממהר הנני להשיב עליו מבלי לחכות על התור, מפני שנודעותי לכתבו שכתב לפלוני השקפתו – שצריך להבדיל בין הממשלה לעניינים הדתיים, ואף שתיבות אלו אפשר לפרשם בכמה אופנים, בדוחק עכ"פ, הפירוש הפשוט הוא, הבדלה בין הדת ומשרדי הממשלה, וסיבת זעזועי מובנת וגם פשוטה כיון שלדעתי, ולאחרי בקשת שליחתו, הוא היפך מהנוסח דאני מאמין, קבוץ מישראל איזה שיהי – באם יכריז ויעשה לסיסמא שמובדל הוא מן הדת, הרי זה היפך דכל ענין תורתנו הק' שביחד עם זה היא תורת חיים, חיים בעולם הזה, והרי אי אפשר לישראל מי שהוא ובאיזה מקום שיהי להיות נפרד מן הדת.

מובן שקראתי במכ"ע ובמכתבים – שישנם כאלה גם מביין החרדים שמשתדלים בהפרדה האמורה, ובנמוק, שכשאלו שהשקפת עולמם אינה תורנית יש להם דיעה בעיני דת מביא זה לחורבן וכו'.

הנה אף שהטענה מציאותית היא וצודקת, אבל אין המענה ע"ז – להוסיף עוד עון על פשע, להכריז גלוי לעין כל העמים, נוסף שזהו בתוך כמה עדות בישראל, שמופרדים מדת כו'. והמענה והתיקון – שלא תהי' להנ"ל כל דיעה, ובדוגמא וק"ו מהנוגע לרופאי הגוף, שאף שישנו משרד ממשלתי שזהו בתפקידו וההוצאות משלמים במילואן וכו' – בכ"ז אין מנהל משרד מחווה כל דיעה בהנוגע לטפולי רפואה וסממני רפואה, עאכ"כ בהנוגע לרפואת הנפש ולבריאות הנפש וכו'. ובודאי לדכוותי האריכות בהאמור אך למותר.

בכבוד ובברכה לבשו"ט.

פשוט שלא פחות נבהלתי להפ"י בסנה"י (צה, ב) שדוד החדש

ז'תקמב

הבדלה בין הדת: ראה גם לעיל אגרת זימסטר, ובהנסמן בהערות שם.

(כהביטוי במכתב כתי"ר) – דהיינו מלך המשיח – שייכותו וענינו הנהגה חיצונית, ובמילא לא איכפת אם יהי' ... מהחפשים! זה המשיח שבלשון הרמב"ם יהי' „הוגה בתורה ועוסק במצות כדוד אביו ויכוף כל ישראל לילך בהי'! ונביא גדול הוא קרוב למשה רבנו (ובתנחומא תולדות „ונשא מן משה“).

ז'תקמג

בי"ה, ט"ז טבת, תשכ"א
ברוקלין.

הרה"ג הרה"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ כו' מו"ה אשר שי

שלום וברכה!

... לכתבו ע"ד זמן נסיעתו בשטומ"צ – אין דעתי נוחה מאלה העוברים קו התאריך באמצע ימי הספירה (באם אין הכרח גמור בדבר) – כיון שאז לדעתי ברורה – יום נוי"ן לספח"ע שלהם – היינו חת"ש שלהם ולא באותם הימים דחה"ש דבנ"י שבמקום שבאו לשם, ומתמיהים את הרואים וכו'.

ז'תקמג

מו"ה אשר: אברמסון. אגרות נוספות אליו – לעיל ח"ט ז'שסב, ובהנסמן בהערות שם.
לקמן ז'תקעג.
לכתבו: נכתב בשולי אגרת ז'תקמ דלעיל.
לדעתי ברורה: ראה גם לעיל ח"ט אגרת ר'חטו, ובהנסמן בהערות שם. לקמן ז'תקעג.

ז'תקמ"ד

ב"ה, ט"ז טבת, תשכ"א
ברוקלין.

הרה"ג ווי"ח אי"א נר"נ כר' מו"ה יעקב שי

שלום וברכה:

במענה למכתבו מיו"ד טבת – יהפך בקרוב לששון ולשמחה –
וכבקשתו בא המענה ביום קבלת המכתב, בהנוגע לנוסח מצבה.

בכלל בכגון דא לדעתי מהנכון ביותר שיהי בערך המצבות שבאותו
בית החיים, וע"ד המבואר בכ"מ, ומהם גם לדינא, שהנהגה באחד
הנטמן בבית החיים היו נוגע (וירט אן) ושייך לכל השאר.

במסגרת זו עצמה – כדאי שאותם שהכירו את הר"ב ע"ה יערכו
הנוסחא ע"פ ידיעותיהם.

וכיון ששואל דעתי בזה, עלי להוסיף מה שהורתי לכמה בכגון דא;
להזכיר בהנוסח, שהי מחסידי של כ"ק אדמו"ר בפירוט השם (של
האדמו"ר), ובהנוגע להנ"ל הרי יש להזכיר את השנים.

יסוד הצעתי בכגון דא – בא על יסוד מה שראיתי בנוסח המצבה
שערך כ"ק מו"ח אדמו"ר בשביל אמו הרבנית זצ"ל, והזכיר צדיקי יסודי
עולם האדמו"רים בשמותיהם.

ואת"ל הרי רמז זה גם במשנה בסיפור נוסח השאלה עד לחברון
(תמיד פרק ג') והרי כל ענין המצבה הוא לזכות ועליית הנשמה.

בכבוד ובברכה לבשוי"ט וגם בהנוגע לבריאותו כפשוטה.

ז'תקמ"ד

מו"ה יעקב: לגדא. אגרות נוספות אליו – לעיל זתמ"ד, ובהנסמן בהערות שם.
לנוסח המצבה: של מו"ה ברוך דוכמן.
מה שהורתי: ראה לעיל ח"ד אגרת ד'תתקצט. לקמן זתרכב.

ז'תקמה

ב"ה, טו"ב טבת, תשכ"א
ברוקלין.

הרב הווי"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ רב פעלים ובעל מדות
שאר ישוב הכהן שי'

שלום וברכה!

נעם לי לקבל מכתבו מ"יג טבת נוסף על הידיעות שקבלתי מאנ"ש
שיי וקורת רוח מהפ"ש אשר מסר, ותי"ח על זה.

לכתבו אודות עניני הרה"ר שבאה"ק ת"ו.

מכבר כתבתי בזה להרה"ג הווי"ח אי"א צנמ"ס הרש"י שי זוין
מגודל הצער מהסתבכות הענינים וכו' וכדי בזיון וכו'. וענני שכבר פרסם
דעתי בזה בכל אותן שלש הנקודות אודותן דובר בעת ביקורו של כתי'ר
כאן.

ובטח ידוע גם לכו' פירוש תורת החסידות בענין מצרים ויציאת
מצרים, אשר גם בקדושה ישנם מצרים וגבולים, והחיוב לראות את
עצמו כאילו הוא יצא ממצרים, וכהדגשת רבנו הזקן בתניא ריש פרק
מ"ז, בכל יום ויום הוא גם בהנוגע למצרים אלו, אלא שעוד הוספה
בזה, שאפילו קודם היציאה צ"ל ויחי, ולא עוד אלא שאפשר שיהי' זה
מבחר שנותני ופעולות האדם, כמצורף תורת רבנו הזקן בזה.

ת"ח על שילוח הספרים אודותם כותב בסיום מכתבו, ובטח גם
להבא ימשיך בכגון דא.

בפ"ש אביו הרב שליט"א שבטח קבל מכתבי מכבר

ובכבוד והוקרה.

ז'תקמה

שאר ישוב הכהן שי': אגרת נוספת אליו - לקמן ז'תקמא.

הרה"ר: הרבנות הראשית.

כתבתי... זוין: לעיל ז'תקטו.

כמצורף: כדלעיל אגרת ז'תקמ.

אדמו"ר שליט"א

קטו

ז'תקמו

ב"ה, ח"י טבת, תשכ"א
ברוקלין.

שלום וברכה!

אין ענטפער אויף אייער בריף פון יום ועש"ק, אין וועלכען איך שרייבט, וועגען דעם געשאפענע געלט אויף צדקה במחנם הטי' אין פארבינדונג מיט דעם מצב המוסד הקי' במחנם הטי', מיט א פארשלאג אז מיזאל פון דאנען אנווייזן ווי צו פארטיילען די געלט.

פארשטענדליך, אז צום ערשטען מוז מען זעהן, ווי קומט דאס אויס על פי שולחן ערוך, און דאס איז דאך א קלארער דייטליכער דין, אז אין משנים מצדקה לצדקה, און בפרט אז עס רעט זיך וועגען צדקה וואס מ'האט גענומען בא אנדערע, וועלכע האבען דאס געגעבען פאר א ספעציעלע צדקה, איז די ענדערונג וואס ווערט געמאכט, ניט דורך דעם געבער, איז דאך אין דעם ניט נאר די זאך וואס אין משנים מצדקה לצדקה, נאר דאס איז פשוט, א ענין פון גזל ר"ל.

פון דער אנדער זייט, וויבאלד דער מוסד הקי' איז העכסט וויכטיג פאר דער שטאט און אומגעבונג, און מ'איז דאך משתדל און מיטוט פאר דעם מיט א איבערגעבענהייט, חוס ואור והתלהבות, איז דאך קלאר געוויס, אז ס'איז פראגן אין דעם סיוע והצלחה מלמעלה, אז ניט נאר זאל דער מוסד הקי' אנהאלטען זיין איצטיקען צושטאנד, נאר זאל אויך מער און מער ענטוויקעלט ווערען, ווי דער אגא פון תורתנו הקי' מעלין בקדש.

ויהי רצון, אז דער ביישפיל און ארבעט פון די עסקנים אין דאס אויבען געזאגטע, זאל צוגעבען אין די ברכות פון השם יתברך, אין דעם וואס זיי נויטיגען זיך מיט זייערע פאמיליעס שליט"א, און אויך דאס איז א עיקר אז דאס זאל בעאיינפלוסען פילע פון אחינו בני ישראל אין אייער אומגעבונג אז אויך זיי זאלען טאן אזוי, צו העלפען דעם מוסד הקי' צו באפעסטיגען עס און אויסברייטערן, און ווי געזאגט באופן דמוסיף והולך מוסיף ואור.

בברכת הצלחה בעבודתם בקדש.

דאס אויבענגעשריבענע וועגן אין משנים מצדקה לצדקה איז,

כמבואר בפוסקים, בהנוגע **לעבר** – אָבער מ'קען זיך צוזאָמען רעדן, **ראשי** העוסקים בזה פון ביידע צדדים – אַז דאָס געשאַפֿענע **מכאן** **ולהבא** זאָל פאַרטיילט ווערן אויף בעשטימטע חלקים, תמורת דעם סיוע וואָס ווערט געגעבן א.ז.וו.

ז'תקמו

ב"ה, ח"י טבת, תשכ"א
ברוקלין.

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתבו.

ועי' פרשת שבוע זה, כתורת רבנו הזקן (תורת מורנו הבעש"ט)
בהענין של: א) וירא (ואתגלי) מלאך ה' ב) בלבת אש. ג) מתוך הסנה –

יהי רצון שיבשר טוב בהפעולות אודותם כותב, אשר נקודתם
הפנימית היא, התאחדות שני הענינים, **לבית אש**, רשפי' רשפי' אש
שלהבת י"ה (תפלה וכיו"ב – שתוכנה עלי' מלמטה למעלה, כענין האש),
וירא התגלות למטה (תורה ומצותי' – שתוכנה, בכללות מלמעלה למטה).

ויהי זה **מתוך הסנה**, עולם הזה, מקום צר, צרה – לעושת מצרה
צהר ע"י אור התורה והמצות.

בבכחה לבשו"ט בכל האמור.

כתורת רבנו: קונטרס ביקור שיקאגא שיחה ג'. עיין שם.
רשפי' רשפי': עיין המשך מים רבים תרל"ו פסיב ואילך.
הסנה, עולם הזה: להעיר ממכילתא שם: הסנה שפל מכל אילנות שבעולם.
ובתניא רפ"י: עוה"ז אין תחתון למטה ממנו.

ז'תקמו

נדפסה בלקי"ש ח"ב ע' 666. טופס דומה נשלח לכמה.

ז'תקמח

[כ' טבת תשכ"א]

אין ענטפער אויף אייער בריף פון י"ג טבת, אין וועלכן איר פרעגט מיין מיינונג, אויב צוטיילן די געלט אויף צדקה, אָדער מאַכן אַ שטענדיקן קרן.

בכלל איז גלייכער און בעסער צוטיילען, וואָס דענסטמאָל ווערט די גאַנצע געלט פאַרנוצט בפועל, לויט די הוראות חז"ל, אַז הקב"ה גיט אַ מעגליכקייט צו מקיים זיין אַ מצוה, דאַרפֿמען דאָס ניט אַפֿלייגען אויף שפּעטער (אין אייער פּאַל, אַז דאָס זאָל זיין נאָר אַ קרן און באַנוצען זאָל מען זיך נאָר מיט די פירות פון דעם).

אין איינקלאַנג מיט דער הוראה פון דעם אויבען געזאָגטען מאמר רז"ל, איז אויך פאַרשטענדליך, אַז אַ גרעסערען טייל פון די געלט און וואָס גרעסער, וואָלט איר באדאַרפט צוטיילען אַליין איצטער, און וואָס וועט זיכער פאַרטיילט ווערן לויט אייער ווילען, אויך איז, אַ מצוה וואָס מ'קען טאָן אַליין, דאַרפֿמען דאָס ניט טאָן דורך אַ שליח, און אַלס צוגאַב צו דאָס אויבען געזאָגטע, איז דאָס אַליין צוטיילען אַ סגולה צו אריכות ימים ושנים טובות.

אויך איז מיין חוב (וזכות) צו אָנדייטען, אַז פון די געלט וואָלט געווען זייער אַ גלייכע זאָך און מער ווי גוט, אַ טייל זאָל געגעבען ווערען אויף דרוקען די ספרים פון רבותינו נשיאנו זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, וואָס דאָס איז אַ אייביקער זכות, וואָס יעדער מאָל וואָס עס ווערט געלערנט אין די ספרים, איז די וועלכע האָבען ערמעגליכט אין דעם אָפֿדרוקן די ספרים, האָבען דאָך אַ זכות און אַ חלק אין דעם לערנען, און אויב עס ווערט נאָר דערמאָנט די אידישע נעמען מיטן צוגאַב פון די עלטערנס נעמען אויף אַ בלאַט צום ענדע פון ספר (עס טרעפט, אַז אייניגע ווילען ניט אָנגעבען זייערע פּאַמיליע נעמען, ניט

ז'תקמח

נדפסה בלקריש חכיד ע' 431.

אויב צוטיילן . . צדקה: ראה גם לעיל חיו אגרת ורילו, ובהנמנן בהערות שם. חיד

אגרת הקמו.

צובריינגען צו עין הרע ח"ו און ענליכעס, אָבער דאָס האָט ניט קיין שייכות צו דעם דערמאָנען די נעמען בלשון הקדש, וואָס דאָס זאָגט דאָך ניט ווער דאָס איז) איז דאָך דער לערנער אין דעם ספר, דערמאָנט די נעמען.

און השם יתברך המשגיח על כל אחד ואחת בהשגחה פרטית זאָל פירן אין דאָס אַלץ אויבען געזאָגט ווי גוט ס'איז באמת, טוב אמיתי, און לאורך ימים ושנים טובות, זאָל יעדערער פון אייך טאָן פאַר אידישע זאָען תורה ומצוה מתוך מנוחה שמחה וטוב לבב.

ז'תקמט

ב"ה, כ"א טבת, תשכ"א
ברוקלין.

שלום וברכה!

... לכתבו שהבר מצוה מתכוון לקרות בתורה בצבור כל הפרשה,

ידועה דעתי בזה מאז, שלצערנו בדורנו עשו העיקר טפל ולהיפך, ובזה גם שבתור הכנה לקבלת עול תורה ומצוה, ממעטים בלימוד היסודות והעיקרים, הלכות הצריכות בחיי היום יומים, ומחליפים זה בעניינים שעכ"פ אינם יסודיים, ועוד וגם זה עיקר, אשר מעולם לא נהגו בזה ואף שאמרו חז"ל אתית לקרוא אזיל בנימוסא, הנה בכל קרתא וקרתא ישנם כמה מנהגים וכי' וק"ל.

מובן שהנ"ל בא בתור הצעה והערה בעלמא, לעיון עוד הפעם מצדם האם כדאי, ואיך שיחליטו יה"ר שיהי' לטוב.

ז'תקמט

בהמשך לאגרת זו - לקמן ז'תקסד.

קיט

אדמו"ר שליט"א

ז'תקנ

ב"ה, כ"ב טבת, תשכ"א
ברוקלין.

שלום וברכה:

מאשר הנני קבלת מכתבו מיום הראשון.

ובעת רצון יזכירוהו על הציון הקי של כ"ק מו"ח אדמו"ר
וצוקלה"ה נבג"מ זי"ע מתאים לתוכן כתבו, ויהי רצון שיבשר טוב הן
בהנוגע לענינים הכללים והן בהנוגע לעניניו הפרטים.

לכתבו שכאילו צויתי למי שהוא להתעסק בלימוד הקבלה — הנה
אף שבתקופתנו זו השכחה מצויה, אבל בכלל לא הורגלתי בכגון זה כלל,
וזה שכן הנני מצוה הוא על לימוד פנימיות התורה בדורנו נתגלתה
בתורת החסידות של הבעש"ט (חסידות הכללית) ותורת רבנו הזקן (תורת
חסידות חב"ד) וכידוע ומפורסם.

לשאלתו אודות קמיעות — הנה לא שמעתי בענינים אלו כלל.

כמובן נבהלתי לכתבו ע"ד שנאה וכו' — דיבורים בטלים ומבוטלים
בהחלט. ובאים אך ורק מהעדר סדר וכו' בכל דרכיו שבמילא מחליש
בריאות הגוף, ממעט בטוב לבב והשמחה וכו'. ומוכרח אשר סו"ס יסדר
עצמו בחיים מסודרים (וידוע עד כמה דרש זה מכא"א — כ"ק מו"ח
אדמו"ר). וכוונתי כפשוטה — סדר באכו"ש ושינה וכו' ועד לסדר בעניני
פרנסה. ואף שקשה לשנות עצמו מן הקצה אל הקצה תומ"י (וגם אין
מוכרח כ"א) המוכרח הוא שיחליט שזהו מטרתו ויתחיל תיכף לשפר
המצב צעד אחר צעד. ובטוחני שהשי"ת יצליחו בזה. הצעדים בפועל —
יתייעץ עם ידידיו באה"ק ת"ו ונאמר ותשועה ברוב יועץ.

בברכה לבשו"ט בכל האמור ומתוך מנוחה שמחה וטוב לבב.

ז'תקנא

בי"ה, כ"ג טבת, תשכ"א
ברוקלין.

הרה"ג ווי"ח אי"א רב פעלים כו" מו"ה שמואל אבא שי

שלום וברכה:

לאחרי הפסק נתקבל מכתבו מטי"ז טבת, בו כותב ר"פ מההתעודות
דיום הבהיר יום הגאולה י"ט כסלו, גאולתנו ופדות נפשנו ראש השנה
ללימוד החסידות ולדרכי החסידות ויהי רצון שיהי רישומה ניכר בכל
ימות השנה ועד למעשה בחיי היום יומים.

לכתבו אודות בי"ס, בו ילמדו לימודי קדש וגם להבדיל לימודי
חול.

בכלל בכגון דא תלוי בתנאי המקום והאישים ועד לשני הקצוות
בזה: בתנאים מסוימים התנגדו רבותינו נשיאינו לזה בכל תוקף,
ובתנאים מסוימים אחרים, אף שלא התעסקו ביסוד בי"ס אלו, אבל
מאחורי הפרגוד סייעו בדבר, ומובן שאופן האחרון הי' נדיר ביותר, אבל
בכ"ז קרה לפעמים. ועפ"י על כת"ר לדון על אתר בהמצב ולהכריע.

ויה"ר מהשי"ת שהבטיח הבא לטהר מסייעין אותו שיחליט
לאמיתתו של הענין ולזכות הרבים.

תקותי שמתכווננים ליום ההילולא של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא
ישראל, ויהי רצון שעד אז ואז ואחרי יום ההילולא יוסיף כאו"א
בהענינים עליהם מסר נפשו בעל ההילולא ובנקודה הפנימית הפצת
המעיונות (ועד שיגיעו גם) חוצה.

בברכה לבשו"ט בעניני הכלל והפרט ובפ"ש כל אנ"ש שי.

ז'תקנא

מו"ה שמואל אבא: סניעג, מינכן. אגרות נוספות אליו - לעיל ח"ט ז'קע, ובהנסמן
בהערות שם.

ז'תקנב

בי"ה, כ"ד טבת, ה'תשכ"א
 יאַרצייט פון דעם אלטן רבי'ן
 בעל התניא והשולחן ערוך זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע
 ברוקלין, נ.י.

צו די אנטיילנעמער אין דעם יערלעכן דינער פון
 מרכז הישיבות, „תומכי תמימים ליובאוויטש“
 ה' עליהם יחיו

שלום וברכה:

דער פאלגענדער סיפור-תורה (דערציילונג וואס דינט אלס לערע)
 פון דעם אלטן רבי'ן (וועמענס יארצייט איז היינט, ווען דער דאזיקער
 בריף ווערט געשריבן), וואָס מיר האָבן געהערט פון דעם רבי'ן דעם
 שווער, האט א ספעציעלע באדייטונג אין צוזאַמענהאַנג מיט דעם
 יערלעכן דינער פון מרכז הישיבות תומכי תמימים ליובאוויטש.

ווען דער צמח צדק איז געווען אַ קינד און האָט געלערנט דעם
 פסוק ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה, האָט אים זיין מלמד
 פאַרטייטשט דעם פסוק, אַז יעקב אבינו האָט געלעבט די זיבעצן
 בעסטע יאָרן פון זיין לעבן אין מצרים. קומענדיק אַהיים, האָט דער
 צמח צדק געפרעגט זיין זיידען, דעם אלטן רבי'ן: ווי איז עס מעגלעך אַז
 יעקב אבינו, דער דערוויילטער פון די אבות, איז זיינע בעסטע יאָרן
 זיינען גערעכנט די יאָרן וואָס ער האָט געלעבט אין גלות אין מצרים, די
 אומרינסטע פון אַלע לענדער?

האָט אים דער אלטער רבי געענטפערט: עס שטייט ואת יהודה
 שלח לפניו אל יוסף להורות לפניו גשנה, דערקלערט דער מדרש (נוי

סיפור-תורה: זע „היום יום“ יח טבת.
 פאַרטייטשט: לויט בעל הטורים. זע אויך זהר חלק א' רטו, ב.

ז'תקנב

נדפסה בלק"ש חיב ע' 663 והושלמה ע"פ צילום האגרת.
 פאַלגענדער סיפור: ראה גם לעיל אגרת זתקמ.

רש"י ברענגט אַראָפּ, אַז יעקב אבינו האָט פאַר זיין פאָרן אין מצרים געשיקט אַהין יהודה'ן צו גרינדן פאַר אים דאָרט אַ ישיבה וואו די שבטים זאָלן לערנען תורה. אַז מען לערנט תורה ווערט מען נענטער צום אויבערשטען ברוך הוא, און אויך אין מצרים איז געווען ויחי — געלעבט.

* * *

לערע דערפון איז: ווען אידן גייען זיך באַזעצן אין אַן אָרט, ווען דאָס זאָל ניט זיין און וואו דאָס זאָל ניט זיין, איז די ערשטע זאָך דאָרף זיין — גרינדן דאָרט אַן אָרט צום לערנען תורה, און ניט נאָר פאַר דעם אַלטן דור (יעקב, דער פאָטער), נאָר, ווי אויבן געזאָגט, אַז די שבטים, די קינדער און יונגער דור, זאָלן לערנען תורה. און בשעת מען אנערקענט אַז דאָס איז דער אָנהייב און יסוד פון אידישן לעבן און אַן אידישן ישוב, פאַרפעסטיקט מען און מען ברייטערט אויס דעם תורה-מוסד און עס ווערט געשאַפן אַ מרכז פאַר תורה. און דאָס פאַרויכערט אַז די יאָרן זאָלן זיין די בעסטע יאָרן, כאַטש אויסערלעך איז מען אין גלות.

אויך, ווי געזאָגט — דורך דעם ווערט מען דערנענטערט צום אויבערשטען, דער בעל הבית פון דער וועלט. און מען באַקומט אין אַ פאַרגרעסערטער מאָס דעם אויבערשטנס ברכות פאַר אַלע באַדערפענישן, ניט נאָר די לערנער אַליין, נאָר אויך די שטיצער און עסקנים וועלכע דערמעגלעכן דאָס לערנען און פאַרשפּרייטן תורה און מצות.

* * *

דאָס אויבערנערקלערטע איז שטנדיק געווען די אויפגאָבע פון ישיבות תומכי תמימים אין זייער לאַנגער געשיכטע פון וואַנדערונג פון אָרט צו אָרט און פון לאַנד צו לאַנד. דער רבי דער שווער האָט באַלד ביים אַנקומען אין אמעריקע געגרינדעט די צענטראַלע ישיבה תומכי תמימים ליובאוויטש אין געלייגט דעם יסוד פאַר אַ ברייט-פאַרצווייגטע

מען לערנט תורה כו': זע מדרש, געבראכט אין רד"ק יהושע יא, טז. פרקי דר"א פל"ט.

נענטער: זע זהר חלק א' ריא, א.

ביים אנקומען: זע שיחת ט"י אד"ש היש"ת (ספר השיחות קיץ היש"ת ע' 5).

אדמו"ר שליט"א

קכב

ישיבה סיסטעם. דער מרכז הישיבות תומכי תמימים ליובאוויטש האָט געבראַכט אַן אויפלעבונג פון תורה און תורה-לעבן אין דעם לאַנד. דאָס מוז פאַרגעזעצט ווערן אין אַ שטייגענדער מאָס, לויט דער שטייגענדער פאַדערונג פון אונזער אומרוהיגער צייט, וואָס מען איבערצייגט זיך אַלס מער און מער אַז נאָר די ליכט פון תורתנו, תורת-חיים, קען ווייזן דעם וועג אין לעבן. און יעדער איינער וואָס נעמט אַן אנטויל אין דער דאָזיגער הייליגער אויפגאַבע שאַפט זיך איין די גוטלעכע ברכות צו מאַכן די צייט און די יאָרן די בעסטע און גליקלעכסטע אין לעבן, אין גשמיות און אין רוחניות.

איך שיק מיין באַגריסונג און ברכה צו אַלע אנטוילנעמער אין דעם דינער, צו די עסקנים און ערץגעסט.

צוזאַמען מיט מיין בקשה און האַפנונג, אַז דער יערלעכער דינער וועט שאַפן די נויטיקע מיטלען צו באַפעסטיקן און אויסברייטערן די אַרבעט פון מרכז הישיבות תומכי תמימים ליובאוויטש אין דער גרעסטער מעגליכער מאָס.

בכבוד ובברכת הצלחה

מנחם שניאורסאהן

ז'תקנא

בי"ה, כ"ה טבת, תשכ"א
ברוקלין.

הרה"ג וו"ח אי"א נוי"ג וכ"י מו"ה יהושע זאב שי

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתבו מכ"ב טבת יום השלישי שהוכפל בו כי טוב, בבשורה הטובה ...

וזכות פעולתו בהחזקת היהדות והפצתה ובעיקר הפצת המעינות

ז'תקנא

מו"ה יהושע זאב: שורצמן, חל אביב. אגרת נוספת אליו - לקמן ז'תרכב.

קכד

אגרות קודש (ז'תקנז)

ואשר בודאי מוסיף בזה מזמן לזמן, מתאים לנתינת כח בזה מציווי תורתנו תורת חיים, דמעלין בקדש, תעמוד לו ולכאו"א מב"ב שי' להוספה בברכת השי"ת בגו"ר.

וכהתחלת פרשת שבוע זה, בפירוש ושמי ה', מדת אמיתית שלי, שענין הוי' ואמת* להבריה מן הקצה אל הקצה וכלי שינויים מקצה העליון (תכלית הרוחניות) ועד לקצה התחתון (תכלית הגשמיות).

בטח יצוין בק"ק דכת"ר יום ההילולא יו"ד שבט הבע"ל באופן המתאים.

לכתבו בלי מתחטא — ראה הנדפס על הגליון ברכות (יט, א). ולפלא שלא העיר על השינוי במס' תענית עצמה — בין פרש"י שבמשנה לזה שבגמרא: וראה שה"ג לחיד"א מעי' רש"י א' דיי"א דהפי' לתענית אינו מרש"י. ב' דכמה מהדורות היו בפרש"י.

בברכה לבשו"ט בענינים הכללים והפרטים גם יחד.

ז'תקנז

ב"ה, כ"ח טבת, ה'תשכ"א,
ברוקלין, נ.י.

מר בנימין שי' למפרט

שלום וברכה!

הנני מאשר קבלת מכתבו מיי' חשון ושלאחריו, בו כותב ע"ד היוזמה לארגן חברת ספנות שתפעיל אנ"י מאה"ק ת"ו לארה"ב שהנסיעה תהי' באופן המותר על פי השו"ע.

וגודל הזכות שבזה בודאי שלדכוותי לא צריך אריכות ומובן שאני מעונין בזה בלב ונפש, שהרי זהו ענין לזכות הרבים.

(*) הוי' הוי' הוה ויהי כאחד. אמת — ירושי' סנה' א' א'.

ז'תקנז

שהנסיעה . . . על פי השו"ע: ראה לעיל ח"ט אגרת ז"מ, ובהנסמן בהערות שם.

אדמו"ר שליט"א

קכה

והנה בנוגע הסברה שהאני תופעל על ידי צוות של אינם-יהודים
הרי זה ענין שלגמרי אינו מעשי מכמה טעמים, כפי שהארכתי קצת בזה
במכתבי, שהענקתו מצ"ב. ובפרט אשר לפי סברה זו יהי צריך לכפול
את הצוות, ועוד וגם זה עיקר, אשר בפועל לא יימנע אשר כמה
מלאכות ופעולות יהיו נעשים על ידי יהודים, וד"ל.

ולכן נחה דעתי בראותי אשר במכתבו השני מזכיר רק האפשרויות
שהאני תעמוד בשבת.

כיון שכי בקי במהלך האניות, בטח יודע שלאחרי שאני מעגנת
עוד יש לעשות כמה מלאכות עד כדי שביתה גמורה. ועל דרך זה ג"כ
קודם שיוצאת לדרך יש לעשות כמה הכנות לחמם ולהפעיל את המכונות
מה שדורש שעה מסויימת. מזה מובן שעמידת האני צריכה להיות איזה
זמן קודם כניסת השבת וכן צריך לקבוע מלכתחילה שיציאתה במוצאי
שבת תהיי איזה זמן אחרי יציאת השבת.

בנוגע לגיוס עור ממעוניינים, הנה כפי שידוע לי יש חברת יהודים
חרדים המנהלים מו"מ עם חברות ספנות לסדר נסיעות וכן משלוח מטען
באופן של שמירת שבת, וכדאי שכי יבוא בקישור עמהם עפ"י הכתובת
בשולי המכתב. ומצדי ג"כ הודעתי להם ע"ד יזמת כי באופן שאם יכתוב
להם לא יהי אצלם חידוש.

בשים לב לגודל ערך הענין וגודל ההכרח שבו, יהי רצון שיצליח
בהאמור וזכות הרבים מסייעתו, והלואי שיתבררו ויתלבנו הדברים
ובקרב ממש נזכה לקיום היעוד שישראל שומרים שבת כהלכתה ומיד
הם נגאלים.

בכבוד ובברכה.

ז'תקנה

ב"ה, כ"ט טבת, תשכ"א
ברוקלין.

שלום וברכה!

לאחרי הפסק הכי ארוך נתקבל מכתבו מועשי"ק וארא בו כותב ר"פ מהסתדרותו באה"ק ת"ן, מהלימודים וכו' וכן מהאירה אשר דתית היא.

וכיון אשר עניני טוב וקדושה קשורים בהקב"ה שהוא אין סופי, בדאי שתמיד יש מקום להוסיף וע"ד האמור מי שיש לו מנה רוצה מאתים (הוספת מנה) ומי שיש לו מאתים רוצה ארבע מאות (הוספה של מאתים) וק"ל, והרי הובטחנו הבא לטהר (דיוקו לטהר לאחרים, וליטהר) מסייעין אותו.

לשאלתו האם מותר ללמוד חסידות לבנות — פסק ברור בזה בהלכות ת"ת ולדוגמא עיין הלכות ת"ת לרבנו הזקן סוף פרק א: הנשים **חייבות** ללמוד הלכות הצריכות להן לידע אותן וכו' כל מצות עשה שאין הזמן גרמא וכו' —

והרי תכלית שלילת ענין הזמן במצות עשה, הן המצות שחיובן תמידי לא יפסק מעל האדם אפי' רגע בכל ימיו, להאמין בשם ליחדו, לאהבה אותו וליראה אותו [שלא להאמין בזולתו, שלא לסור אחרי מחשבת הלב וראיית העיניים] (אגרת המחבר ס' **החינוך**) —

והרי קיום מצות אלו לאמיתתן ולא מן השפה ולחוץ בא כדברי המורה הגדול בהלכות יסודי התורה ריש פרק ב': והיאך היא הדרך וכו' בשעה **שיתבונן** כו' שהתבוננות זו היא באה בלימוד תורת החסידות וק"ל.

תקותי אף שאין מזכיר עד"ז שביקר בכפר חב"ד וחוגי חב"ד בכלל וגם בימי רצון ימי התועדות, וינעם לי לדעת רושמי מהביקורים.

בכבוד ובברכה לבשו"ט בעיניים הכללים והפרטים גם יחד.

נ.ב.

מכתבי בברכת השנה בטח הגיעו.

ז'תקנה

ללמוד חסידות לבנות: ראה גם לעיל ח"ח אגרת בישעה. ח"ט ז'תיב, ובכ"מ.

אדמו"ר שליט"א

קכו

ז'תקנו

ב"ה, א' שבט, תשכ"א
ברוקלין.

ברכה ושלוש:

במענה למכתביה בו כותבת אודות מצב רוחה והבעיות שקמו
בכתתה, אשר לכן לעי"ע עזבה את עבודתה בהוראה, ושואלת דעתי בזה.

ולדעתי הסיבות למצב רוחה, שלש הן: א) מאיזו סיבה (שכמובן רק
במקום אפשר לדעתה) עייפה ביותר מעבודתה בצירוף עוד ענין מה
(טרחה בבית או ענין אחר מעין זה המייגע את הגוף), ב) כנראה קבלה
כתה גבוה יותר מאשר שיערה, או מאשר צריכה להיות בהתחלת עבודתה
בהוראה באופן עצמאי, ג) ע"פ המבואר בספר תניא קדישא, שרוב בני
אדם הם לא במדרגת צדיקים, ז.א. שעדיין ישנו מקום לפיתויי היצר
הרע, הרי אחד התכסיסים הכי פעילים שלו, ולכן הכי חביבים עליו,
הוא להמשיך את האדם לקו של עצבות ונפילת רוח וכו' ועומד על
המשמר לחפש שעת הכושר, כשאדם נמצא במצב של עייפות וכיו"ב שאו
בנקל יותר להמשיך עליו מצב רוח הנ"ל.

מהנ"ל מובנת דעתי שפשוט שביכולתה להמשיך בשטח ההוראה
ולהצליח בזה ולעלות מדרגא לדרגא, אלא שמקודם צריך לבטל סיבות
האמורות, וממאחר אל הקודם: א) להחליט לא להשמע לפיתויי היצר
הרע, ב) לבחור מבין הכתות זו הקלה ביותר מנקודת המשמעת וגם
בשטח גובה הלימודים, ג) להתחיל בהוראה לאחר מנוחה כפשוטה
שיהי' הגוף לא עיף ולא יגע.

לא בכל אדם שזה המשך התקופה בכדי שתהי' המנוחה כדבעי,
ויש לך אדם שמספיק שעות אחדות, ולאחרים דרוש כמה ימים אבל
הצד השווה בשניהם גם יחד שמועילה בזה ההחלטה להביט על המצב
כמו שהוא ז. א. שאין כאן כל ענין יוצא מן הכלל, כי אם מצב רגיל,
אלא שאירעו כמה סיבות בבת אחת, ולכן המשובב באופן מוגדל מהרגיל,
וכיון שהסיבות נפרדות מהן וכל אחת בפ"ע אינה קשה ואינה גדולה,
הרי יש לבטלן בקל לפי ערך.

כיון שאדם קרוב אצל עצמו ולכן לא תמיד יכול הוא להעריך
הכחות שלו וגם לא העניינים שמחוצה לו עד כמה משפיעים הם עליו

קכח

אגרות קודש (ז'תקנו)

וכו' ולכן כדאי שתתייעץ עם ידידי המכירים בכל האמור וכמובן מהעיקרים בזה מנהל ביה"ס הרב זילברשטרם שי'.

והשי"ת המשיגה על כל אחד ואחת בהשגחה פרטית, אשר ראתה חסדו וטובו בטיב הנראה והנגלה כו"כ פעמים בעבר וגם בעבר הקרוב, בודאי שינחה בטיב לפני, ובלבד שתחזק בבטחונה בבוא עולם ומנהיגו ותהי' במנוחה שמחה וטוב לבב.

בברכה לבשו"ט בכל האמור.

ז'תקנו

בי"ה, ג' שבט, תשכ"א
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה למכתבו משילחי טבת.

בעת רצון יזכירו אותו ואת זוגתו תחי' על הציון הקי' של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע מתאים לתוכן כתבו ויהי רצון שכשם שכתב הבקשה כן יבשר בשו"ט בזה.

ולכתבו אודות ההישגים של הרופאים בארצוה"ב בחכמת הרפואה – בכלל עומדים הרופאים דהכא ואה"ק ת"ו בקישור הדוק ויודעים אחד מהנעשה אצל השני, אלא שלפעמים כדאי במיוחד לשאול הרופא שמבקר אצלו ע"ד הישגים מחוץ לאה"ק ת"ו ובפרט בארצוה"ב וע"ד מאמר רו"ל, מיל[ת]א דלא רמי עלי דאיניש וכו'.

לכתבו אודות העתקה לתל אביב – לכאורה אין כדאי הענין עכ"פ לעי"ע, ומה שדירה שלהם מעוררת זכרונות וכו' אפשר לשנות הרהיטים או גם שימוש החדרים וכיו"ב, ועוד ונכון באם רק אפשרי שמזמן לזמן יהי' שיעור לימוד תורה בדירתם (של אנשים אחדים עכ"פ) אם בנגלה או בפנימיות התורה שבדורנו נתגלתה בתורת החסידות או בשניהם גם יחד, ויהי רצון שיבשר טוב בכל האמור.

בברכה לבשו"ט.

אדמו"ר שליט"א

קכט

ז'תקנח

ב"ה, ו' שבט, תשכ"א
ברוקלין.

הרה"ג הרה"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ חו"ב צנמ"ס
הרש"י שי

שלום וברכה!

לאחרי הפסק ארוך, שדאגתי עליו, וכנראה ממכתבו סיבות צדדיות
היו בדבר, נתקבל מכתבו מר"ח שבט. ועל ראשון ראשון וכו'.

(א) בהנוגע להר"ר — לא מוחלט כלל שהענין נדחה לכוי"כ חדשים,
כיון שמנהלים שקוי"ט מאחורי הפרגוד, הצעות מסחריות שמור לי
ואשמור כוי' בין הגורמים-חשובים אשר בפרשה זו, ומי יודע מה יולד
יום, איזה פרשיות עוד יתחדשו חדשים לבקרים שישפיעו על מהלך
המ"מ וכו'. כן, וגם זה חשוב, וכמ"ש לכמה מאנ"ש להודיע עמדותי
ברורה בהענין, כי לתמהוני עד עתה יש מטילים ספק בה, ואפשר מפני
נטיותיהם הם בענין, בכל אופן מוצאים מקום לתלות דעתם בי,
שלפעמים היא הפכית לגמרי, ופרסום ע"י כתי"ר קטע מכתבי בהנוגע
לפועל בגי' הנקודות, ז.א. ההיזק בדיחוי הבחירות, (ב) שזה מכריח
שמכרח להיות מי שיבחר בפועל, ובהנוגע לאשכנזים אין מועמד אלא
אחד, (ג) בהנוגע לספרדים הרי בזיון התורה והרבנות להסיר רב ממשרתו
וכו' — הרי ה' מבטל הנסיון לתלות בוקי וסרוקי בי וכולי האי ואולי
ישפיע גם על מהלך הענינים.

(ב) לכתבו אודות הרבנות בירושלים עיה"ק ת"ו. הנה אינני מכיר
המועמדים אודותם כותב, ובכ"א תמים דיעה את כתי"ר — הנני בהנוגע
למועמדתו הוא, שאין זה ענין בשבילו כלל וכלל.

(ג) בהנוגע לפירוש על התנ"ך — הנה ע"ד פירוש מדעי של פרופ' ...

ז'תקנח

נדפסה בלקי"ש ח"ט ע' 437 והושלמה ע"ס צילום האגרת.
הרש"י: זין. אגרות נוספות אליו — לעיל זתעד, ובהנסמן בהערות שם.
להר"ר: להרבנות הראשית. ראה לעיל אגרת זתעד, ובהנסמן בהערות שם.
קטע מכתבי: דלעיל זתקטו.
לפירוש על התנ"ך: ראה לעיל אגרת זתמח.

וכאילו הבעתי דעתי בזה, פליאה גדולה שמועה זו, וכמדומה שזהו הפעם הראשונה ששומע הנני ע"ד מציאות פירוש זה, אף דמילתא דלא רמיא עלי דאינש כו'. אבל בכל אופן גם ע"פ הנקודות במכתבו — אין הנ"ל מתאים כלל לערוך פירוש מסורתי על התנ"ך. מה שאמרתי אודות נוסחאות וגירסות, הרי על אתר **פירשתי** למה כוונתי, והוא — בדוגמת ההוצאה ע"י פרופ' קיטל — שבשולי הגליון אסף הגירסאות **שבס"ת דפוסים וכת"י שונים**. **ומובן** שלא הי' כל דבור בזה בהנוגע לביקורת המקרא וכיו"ב ח"ו.

ד) ולהערתו אודות מה שהוזכר במכתבי או בדברי פי מצו"ד ומצו"צ, הוא על יסוד מה שבתורת הדא"ח מובא פירוש זה כו"כ פעמים. ונוסף על שלא מילתא זוטרתי היא שנלמד פירוש זה בחדרים המסורתיים בס' למדו דורי דורות תינוקות של בית רבן, שחיו חייהם לאחר כן מתאים להתורה והמסורה.

ה) לכתבו למה לא לחדש פירושים, ובפרט שמצינו בכגון דא בשמו דרש"י כמו שהובא מנכדו הרשב"ם — החילוק פשוט ע"פ דברי רבנו הזקן (הובא ע"י כ"ק אדמו"ר מוהרש"ב נ"ע בהמשך תערב, בחלק שלא הועתק) שכל המחברים עד הט"ז והש"ך והם בכלל עשו החיבורים שלהם ברוח הקדש (הועתק גם בהיום יום ו' שבט). דא"ג אחרי זמן מצאתי זה גם בספר שארית ישראל דרוש לסוכות למהרי"ד מווילעדניק בשם „הריב"ש" — שכנראה הכוונה להבעש"ט.

ו) ועוד להעיר — שהפליאה אדרבה על אלה שאין רוצים להסתפק בהפירושים שקדמונו — עכ"פ בהנוגע לפירושים ע"ד הפשט, שלמדו בהם את התנ"ך וביארוהו כל צרכם. ואפילו בהביא בחשבון התגליות וכו' הרי לזה מספיק הערה בשולי הגליון, ואין כל צורך בעריכת פירוש מחדש. ובהתבונן להמצב בדורנו וכו' וכו' — הנה פלא הדבר שדוקא בני דור הצעיר רוצים לחזור אל המקורות, אלא שאותם שנלחמו במשכילים בצעירותם — נדמה להם שגם דור החדש רוצה להלחם, ובמילא אווזים בתכסיסים וכלי זיין שאין בהם כל צורך כלל. ואם בכלי זיין גשמיים מתוך שאינו צריך אינו נאה (שבת ס"ג א') — הרי בהנוגע לרוחניים, הוא גם מוזיק. וכנראה במוחש מכל הספרות, שבסגנון החדש קורין לזה אפולגטית, האט מען דערפון צרות עד היום [לרבות הדרוש אור החיים

קלא

אדמו"ר שליט"א

של בעל תפארת ישראל, ספרי הרב הירש ועוד, ועד בדור דורות לפנים – פרושי פילון (נידייזי) האלכסנדרי שרצו להתאים אף כי בכוונה טובה, לפיפוטו וכי – אך שאינה שייכת ואינה אמיתית בכגון דא[ד"ל.

המובא בשם הזוהר, מאן דנפח מתוכי נפח (בתניא ריש פרק ב', אגה"ק ט"ו. ובכ"מ) – כמדומה לי שלא נמצא בוהר ובתקויז שלפנינו. אבל נמצא בספרי הקדמונים*.

בודאי מתכוננים ליום ההילולא של כ"ק מו"ח אדמו"ר עשירי בשבט הבע"ל, בכיוון האמור במכתב בעל ההילולא בקשר עם יום ההילולא של כ"ק אביו אדמו"ר (מוהרש"ב) נ"ע.

ויהי רצון שתצליחנה ההכנות והפעולות שביום סגולה זה האמור, ולהמשיך מענינים על כל השנה כולה מתוך מנוחה שמחה וטוב לבב.

בכבוד ובברכה לבשרי"ט.

נ. שניאורסאהן

ז'תקנט

ב"ה, ט' שבט, תשכ"א
ברוקלין.

הו"ח אי"א נוי"נ וכי' מו"ה דוד שי

שלום וברכה!

לאחרי הפסק הכי ארוך נתקבל מכתבו, מטי' בטבת – שכנראה הלך

* מהם בשם חז"ל: עמה"מ קכו, ג: ויפח באפיו נ"ח ואמחז"ל כל הנופח מעצמותו הוא נופח. וראה שפע טל בהקדמה: ויפח כו' ידוע כל הנופח מעצמותו הוא נופח. וראה ג"כ רמב"ן בראשית ב, ז. בחיי (יתרו כ, ז). – יש אומרים שנמצא עדיז כסי הקנה ואינו תח"י.

המובא בשם הזוהר: ראה גם לקמן אגרת ז'תקצא.
במכתב בעל ההילולא: ח"א אגרות עב. קפט. ח"ב חלב.

ז'תקנט

מו"ה דוד: הלמן. אגרות נוספות אליו – לעיל ח"ה ו'תתקפ, ובהנסמן בהערות שם.

קלב

אגרות-קודש (ד'תקנט)

בדואר רגיל - וכמובן נעם לי לקרות במאמר המצורף לו רשימת זכרונות מימי קדם, ומיוסד על מאמר חז"ל אין מזרזין אלא למזרזין, בודאי שמעורר את הנמצאים בסביבתו על המוסר השכל מזכרונות אלו נשהרי כוונת ענין הזכרון ע"פ תורתנו תורת חיים הוא להביע תוספת התעוררות וחיות בהענינים אודותם מדובר וכו' ובכגון זה עליהם מסר נפשו זה שאותו מזכירים וק"ל, ויהי רצון שיצליח גם בזה מתוך מנוחה שמחה וטוב לבב.

בפרט אשר מתקרבים אנו ליום סגולה יום הילולא של כ"ק מו"ח אדמו"ר עשירי בשבט הבע"ל.

לכתבו ע"ד הדפסת מאמרים זכרונות וכו' - כמדומה כבר כתבתי שכאן מסובך הענין וקשה [בפרט בלה"ק - אין כלל במה מתאימה]. והרי באה"ק ת"ו התחילו לאחרונה להדפיס כמה מזכרונות ע"ד חב"ד ועניניו.

בברכה לבשו"ט בכל האמור.

ז'תקס

ב"ה, ט' שבט, תשכ"א
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה למכתבו מיום השני.

בעת רצון וועט מען דיר און דיין חבר ש"י מזכיר זיין אויף דעם ציון הק' פון כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע לויט דעם אינהאלט פון דיין שרייבען.

און איך בין שטארק אין האפענונג אז דו האסט א קביעות לימוד בתורת החסידות יעדער טאג און מיט א הוספה ביום השבת, פארשטענדליך געמיינט אלס צוגאב צום לימוד הנגלה.

באה"ק ת"ו . . . להדפיס: בבטאון חב"ד.

אדמו"ר שליט"א

קלג

ויהי רצון אז דאס אלעס זאל זיין אין איינקלאנג מיט הוראת חז"ל, תלמוד המביא לידי מעשה.

אויך האלטטו אָן די שלשת השיעורים דחומש תהלים ותניא הידועים!

בברכה לבשו"ט בכל האמור.

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א.

מזכיר

נ.ב.

סיואלט געווען גלייך מיזאל בודק זיין דיינע תפילין און אויך אז יעדער וואכען טאג פארן דאוונען אין דער פריה צו געבען עטליכע סענט אויף צדקה.

(א) במענה להשאלה, שלפעמים מתעוררים ליהדות בלי הכנה לזה, מאין בא זה, ואם אין בזה חשש. — כמבואר מהבעש"ט ז"ל בא זה מהבת קול שיוצא בכל יום וכי' וכמבואר במקום אחר, ובכדי שיהי' זה דבר של קיימא, צריכים תיכף לקשר עם פעולה מצד האדם, וכמבואר גם זה במ"א.

(ב) איך להבחין על דבר הנהגות. — הבחינה בזה כמבואר בהיום יום כ"ג סיון.

(ג) בהנוגע להנהגה בתפלה. — ידועה החוראה אם נוגע להכוונה — שכוונה ענין עיקרי בתפלה — אז מתחילים עם הצבור, ולאח"י יכולים גם להאריך בכדי שתהי' תפלה בכוונה.

(ד) לשאלתו בענין הזהירות בדבור. — צריך להיות בזה, בכלל, הנהגת האדם כמבואר ברמב"ם הלכות דיעות פרק א'.

זיחקט

בהנוגע להנהגה בתפלה: ראה גם לעיל ח"י אגרת ויחקטג ובהנסמן בהערות שם. לקמן זיחרטז.

ז'תקסא

ב"ה, ט' שבט, תשכ"א
ברוקלין.

ועד ההפצה של הספר אש קדש
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

נעם לי לקבל מכתבם בצירוף הספר אש קדש, אשר זיכתם השגחה
עליונה להו"ל עולם.

שאם בכלל הפליגו רו"ל בפרסום ד"ת עאכו"כ בכהנ"ל תורתם של
גדולי ישראל, אשר אלפים הלכו לאורם ומתו על קידוש השם הי"ד.

וגודל העניין בזה מבואר בתורת הדא"ח במופת חותך מבקשת
ותפלת מרן המחבר, שיזכה למות על קדוש שמו יתברך, וענין גרם שלא
תתמלא בקשה זו ונחשב זה לעונש, אף שבשנים שלאחרי זה זכה
לכתיבת השו"ע שלו מורה הוראה לישראל עד סוף כל הדורות.

ויהי רצון שגם בדברי ספר זה, הרי מתאים להוראת חז"ל גדול
תלמוד שמביא לידי מעשה, יתעוררו לבבות הקוראים ולומדים בו,
לאהבת השם וליראתו,

ולהענפים שלהם הם קיום רמ"ח מ"ע שהאהבה שרש להם, ושמירת
שס"ה ל"ת אשר היראה שרש להם (כביאור רבנו הזקן בספרו תניא
קדישא ריש פרק ד').

בכבוד ובברכה לבשו"ט בהאמור.

נ.ב.

לשאלתם בהנוגע להפצת הספר בארצות"ב — לכאורה ההתחלה צ"ל
בפני" לאגודת האדמו"רים הנמצאת פה בארצות"ב ע"פ הכתבת הרשומה
מטה.

ז'תקסא

מבואר בתורת הדא"ח: ראה לק"ש חכ"א ע' 176.

ז'תקסב

ב"ה, מוצאי שבת קדש פי בשלח, תשכ"א
ברוקלין.

צום יערלעכן באנקעט פון דער ליידיס אקזילערי פון
בראנזוויל און איסט ניו-יארק פאר די ליובאוויטשער
ישיבות „תומכי תמימים“

ברכה ושלום!

עס האָט מיר געפרייט צו באַקומען די מיטטיילונג וועגן דער
יערלעכער אונטערנעמונג דעם דינסטאג י"ד שבט ה'תשכ"א.

איך האָב אַז די פירערשאַפט און מיטגלידערינס ת"י ווי אויך אַלע
אנטיילנעמער ש"י וועלן מאַכן יעדע אנשטרענונג צו פאַרזיכערן דעם
פינאַנציעלן און גייסטיגען דערפאַלג פון דער אונטערנעמונג.

זיכער געפינען מיר זיך אַלע אונטער דעם איינדרוק פון דעם
יאָרצייט-הילולא פון כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקללה"ה נב"מ זי"ע, דער
גרינדער און אָנפירער פון די ליובאוויטשער ישיבות פאַר וועלכע ער
האָט זיך מוסר נפש געווען בפועל ממש. און דאָס איז דאָך דער
אינהאַלט פון געדיינקען און אָפהיטן דעם יאָרצייט, אַז יעדער איינער
און איינע וועלכע האָבן דעם גרויסן זכות צו זיין פאַרבונדן מיטן רבי'ן
און זיין הייליקע אַרבעט, זאָל זיך דערמוטיקן פאַרצוזעצן און
אויסברייטערן אַלע געביטן פון דער אַרבעט פון דעם בעל-ההילולא, מיט
בענייטע כוחות, אַנטשלאָסנקייט און מסירות נפש.

די סדרה וועלכע מיר האָבן געלייענט היינטיקן שבת, שבת שירה,
אונטערשרייכט באַזונדער די וויכטיקייט פון אידישע פרויען, ווי דאָס
איז געקומען צום אויסדרוק באַ קריעת ים-סוף דורך מרים הנביאה און
אַלע פרויען, פאַרזעצנדיק, מיט אויסערגעוויינלעכער שמחה און
התלהבות, דאָס וואָס משה רבינו האָט אָנגעהויבן. און דעריבער איז
אויך די הפטורה פון דעם שבת די שירה פון דבורה הנביאה (און ניט

ז'תקסב

נדפסה בלקריש ח"א ע' 241.

די שירה פון דוד המלך, וועלכע ווערט געלייענט שביעי של פסח, ווען די זעלבע פרשה אין דער תורה ווערט געלייענט, ווי עס ווערט דעקלערט באריכות אין א שיחה פון בעל ההילולא. די שירה פון מרים הנביאה און פון דבורה הנביאה זיינען ניט נאָר אַ לויב-געזאַנג פון אידישע פרויען צום אויבערשטן, נאָר אויך פון אויבערשטן צו אידישע פרויען.

אַזוי ווי רייד און ברכות פון צדיקים בלייבן און ווירקן אייביק, זאָלן די ברכות פון דעם בעל ההילולא ביישטיין יעדן איינעם און איינער פון אייך מיט אייערע בני בית שיחיו – צו הצלחה אין אַלע אייערע אָנגעלעגנהייטן בגשמיות וברוחניות גם יחד.

בברכה לבשורות טובות.

ז'תקסג

ב"ה, י"ב שבט, תשכ"א
ברוקלין.

חברה הסעודה השלישית, תחת הנהלת תלמידי ישיבת
תומכי תמימים דמאנטרעאל
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

נעם לי לקבל מכתבם הודעה ממלאת חמש שנים לפעולתם בקדש,
בעת רעוא דרעוין ביום השבת קדש דמניי מתברכין כולהי יומין. ובפרט
שכנתבם מדברים בעניינים של יראת שמים תורתנו ומצותי

ויהי רצון שיעלו בקדש בהאמור, הן בכמות והן באיכות, ומתאים
לדברי כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע (בנוגע לדור דעקבתא
משיחא) במאמר ההילולא פרק י"א, אשר מלמעלה פותחים את האוצרות

אין א שיחה: **אחש"ס תרח"ץ**. ס' השיחות תרח"ץ ע' 277. וש"נ.

ז'תקסג

נדפסה בלקריש חט"ו ע' 524. טופס דומה נשלח לכמה. אחד מהם נדפס בלקריש ח"א
ע' 232. ראה גם אגרת הבאה.

אדמו"ר שליט"א

קלז

סגולה דהון יקר הנאסף מדור אחר דור, ומוסרים ע"י פקידי החיל בשביל החיל, הנה ינצלו את זה בפעולתם, בתוככי כללות הענין דתורה ומצותי.

בברכה לבשו"ט בהאמור.

מ. שניאורסאהן

ז'תקסד

ב"ה, י"ב שבט, תשכ"א
ברוקלין.

שלום וברכה:

במענה למכתבו מערב יום ההילולא עם הפ"ג המצורף אליו שנקרא בעת רצון ביום ההילולא של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע על הציון הקי שלו.

תי"ח על הבשו"ט מהצלחת המסיבה דיום כ"ד טבת יום הילולא של רבנו הזקן, ויהי רצון שככתבו יעורר זה את כל אחד מאנ"ש במחנם הטי להוספה בפעולות לביסוס המוסד הקי והתפתחותו ואין לך דבר העומד בפני הרצון, ובפרט אשר מתאים לדברי כ"ק מו"ח אדמו"ר בהמשך מאמרי דא"ח שלו ליום ההילולא שלו, פרק י"א אשר מלמעלה פותחים סגולות האוצרות דהון יקר וכו' ומבזבזים אותם ע"י פקידי החיל בשביל החיל (עיי"ש).

ולכתבו האם כדאי שבנו שי יקרא בצבור כל מה שחזר כבר. — כמדומה כבר כתבתי במכתבי הקודם טעם תמיהתי על הנוהג בזה, שמה מובן שמה שכבר נעשה הרי אין להשיב, ולפחות ינצלו הטורח והזמן ויקרא בצבור נחת רוח אלו השואפים נחת רוח בכגון זה.

תקותי שהתועדו ביום ההילולא ויהי רצון שיתאים הבמפעל למכתבו

ז'תקסד

כבר כתבתי: לעיל ז'תקמט.
למכתבו: ראה גם לעיל אגרת ז'תקנח.

של כ"ק מו"ח אדמו"ר בהנוגע ליום ההילולא של כ"ק אביו (מוהרש"ב)
נ"ע, ב' ניסן (קוני ג, לו).

בברכה לבשו"ט בכל האמור.

ז'תקסה

ב"ה, י"ב שבט, תשכ"א
ברוקלין.

הווי"ח אי"א נו"נ וכו' מו"ה יוסף יהודא שי
מו"ה נפתלי שי

שלום וברכה!

במענה למכתבם מ"ט בשבט, ושאלתם האם יש מקום להזות הברת
המלים בכדי שיתאימו לכללים דמלרע ומלעיל.

בכלל אין מובן החשש שלהם, שהרי בנגינה אין מקפידים כלל וכלל
על כללים האמורים, ואפילו על כללים עוד יותר עיקרים עד שלפעמים
מוסיפים הברות וכו'.

באם מאיזה טעם שיהי' הרי דוקא בנדון זה כלל הוא באופן
דיקוב הדין את ההר, יכולים לשנות, אבל כנ"ל מיטב השיר אי התלותו
בכלל דקדוק וכו'.

(ב) האם לעבד הנגונים למקהלה בשני קולות, שאז בקל יותר
יתקבל ע"י המורים.

גם בזה תמ"י לכאורה דאיפכא מסתברא, שהרי נגון המעובד לשני
קולות אי אפשר שיושר ע"י אחד (באם שלא הספיק הזמן להכין מנגן
שני או שאין מנגן לזה וכו'), בכ"א כיון שכנראה רוצים הם למלאות

ז'תקסה

מו"ה יוסף יהודא שי: מרסון. אגרות נוספות אליו - לעיל ח"ח ז'תקא. ז'תקעז.
מו"ה נפתלי שי: קראוס. אגרות נוספות אליו - לעיל ח"ט ז'שלת, ובהנסמן בהערות

שם.

הזות הברת המלים: בחוב' שירון חסידי, שהוכן ע"י הג"ל והיה בטיפול במשרד החנוך.

אדמו"ר שליט"א

קלט

רצון ותאוה כל אחד, גם בזה אין כל עיקרון, כיון שעצם הנגון לא ישונה במאומה יכולים לעבדו באופן המתאים.

ג) לשאלתם האם לציין שם המעבד וכי' – מובן שזהו תלוי במנהג המקום וכן בתגובת הצבור, אף שתקותי חזקה שנקודה השניי אין בזה חשש, כיון שהמעבד שכותבים איש ישר הוא, ובודאי התחיל להתנהג בדרך הישרה היא דרך תורתנו תורת חיים ובקיום מצותי עליהן נאמר וחי בהם, ובודאי אשר ציון שמו בחוברת יוסיף בו כח ועוז להתגבר במלחמת היצר והרי הקב"ה עוזרו.

בברכה לבשו"ט בכל האמור ובכללות הפעולות דהפצת המעינות חוצה, והרי באים הננו ז"ע מיום ההילולא של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא ישראל.

נ.ב.

בבקשתם נשלח המכתב בלי תור.

ז'תקסו

בי"ה, י"ד שבט, תשכ"א
ברוקלין.

הרה"ג והרה"ח בעל מדות ורב פעלים
מו"ה אליעזר זוסיא שי'

שלום וברכה:

לאחרי הפסק הכי ארוך נתקבל מכתבו מבשר טוב מהסתדרות בבית הנקנה, בית הכנסת וגם בית המדרש.

ויהי רצון שיהי' בשעה טובה ומוצלחת בגשמיות וברוחניות גם יחד, ועי"פ המודגש בפתגם ששמענוהו כ"פ מכ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבגי"מ זי"ע, אשר השיית נותן ליהודים גשמיות והם עושים מגשמיות רוחניות.

ז'תקסו

מרה אליעזר זוסיא: מורטוגל, האדמ"ר מסקולען.
בפתגם: ראה גם לעיל חייט אגרת זי"לא, ובהנסמן בהערות שם.

והרי זהו גם ענין פרשת שבוע זה, פרשת מתן תורה, שהתורה היא חכמתו ורצונו של הקב"ה וניתנה דוקא לאלו שירדו למצרים ויצה"ר יש ביניהם וכו' שדוקא טענה זו הביאה לעלית למרום שבית שבי.

ויהי רצון שיתאחדו שני הענינים — דבית המדרש (לימוד תורה, שענינו להביא לידי מעשה — קיום המצות) ודבית הכנסת (תפלה, בקשת צרכיו של אדם ומילואם ע"י הזן ומפרנס לכל בטובו בחן ובחסד וברחמים, הכולל כמובן וגם פשוט גם צרכים הגשמים בטוב הנראה והנגלה),

וכמבואר גם במאמר רו"ל, אשר טוב האמיתי הוא, טוב לשמים (רוחניות) וטוב לבריות (גשמיות) וטוב העושה פירות, הפעולה בהוולת בגשמיות וברוחניות גם יחד.
בכבוד ובברכה לבשו"ט.

ז'תקסז

ב"ה, י"ד שבט, ה'תשכ"א
ברוקלין, נ.י.

הווי"ח אי"א נוי"מ עוסק בצ"צ בעל מדות תרומיות
ענף עץ אבות וכו' הרשי"ז שי

שלום וברכה!

... בקשר עם היא"צ-הילולא של כ"ק מו"ח אדמו"ר, שעל פי אגרת הקדש הידועה, צדיקא דאתפטר אשתכח בכלהו עלמין יתיר מבחיוהי, ותלמידי חכמים ילכו מחיל אל חיל, הרי נשמת בעל ההילולא ג"כ עולה מדרגא לדרגא, לכן כל הענינים הקשורים אתו צריכים גם כן להתעלות מחיל אל חיל. ועל פי המבואר שישראל גוי אחד בארץ, שמייחדים כל הענינים שבארץ, גשמיות ורוחניות וכמות ואיכות, הרי

ז'תקסז

נדפסה בלק"ש ח"א ע' 232 והושלמה ע"ס העתק המזכירות.
הרשי"ז: שזר. אגרות נוספות אלי — לעיל ז'תקע, ובהנסמן בהערות שם.
אגרת הקודש הידועה: סי' כז.

גם העליי צריכה להיות גם בכמות וגם באיכות. והתחל מפעולות בנוגע לילדים קטנים כפשוטו, קטנים בשנים, ועד פעולות לטובת קטנים באיכותם. ואגב מוסג"פ קטע מדברים שנאמרו בפתחת התועדות דיום ההילולא, שבהם נגעתי בנקודה האמורה.

. . . הרב גורודצקי שיי מסר לי שכי נמצא בנופש בטבריה. ויה"ר שינצל ימי הנופש במילואם, וכיון שאצל כל אדם פעיל ובפרט אצל כי הנופש אינו אלא הכנה להוספה בפעילות לאחר זי, הרי זי הכוונה בהצלחת הנופש להחליף כח להוספה בפעילות, ובנוסף פרק י"א מהמשך ההילולא, בשנת הי"א הזאת, אשר להשגת המטרה „מבזבז כל סגולות האצורות דהון יקר הנאסף והנקבץ במשך כמה שנים מדור אחר דור“.

בכבוד ובברכה לבשרות טובות מתוך בריאות ושמחה.

ז'תקסח

בי"ה, ט"ו בשבט, ראש השנה לאילנות תשכ"א
ברוקלין, נ"י.

אגודת נשי ובנות חב"ד סניף
ה' עליהן תחינה

ברכה ושלוש:

געפינענדיג זיך געציילטע טעג פון דעם יום הילולא יארצייט —
עשירי בשבט — פון כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא ישראל, און אלס צוגאָב
צו די ערשטע רייד אין דער התועדות (פאַרבריינגען) אין פאַרבינדונג
מיט דעם יום הילולא, מוצאי שבת קדש פרשת שירה, וואָס אָן
אַפּשריפט (העתקה) איז דאָ בייגעלייגט.

וויל איך אויך מיט דעם שרייבן באַטאָנען דעם ספּעציעלן זכות

מוסג"פ . . . התועדות: נדפסה בלקי"ש חיב ע' 521.

ז'תקסח

סניף: נשלחה לכל הסניפים.
די ערשטע רייד: ראה גם אגרת הקודמת.

(און גלייכצייטיג אויך די אחריות) פון אידישע פרויען בכלל און פון נשי ובנות חב"ד בפרט, אין דעם אויספירען אין לעבען דאָס געזאָגטע אין דער שיחה, וועגען איבערגעבענהייט צום חינוך הקודש פון אידישע קינדער.

ווי מ'זעט בפועל, אַז חינוך און ספעציעל אין די גאָר יונגע יאָרען, היינט אַפּ הויפטזעכליך אָדער אינגאָנצען אַן דער פרוי.

און בכלל איז דאָך באַ אידישע פרויען קומען צום אויסדרוק אין אַ גאָר שטאַרקער מאָס די דריי מדות מיט וועלכע דאָס אידישע פאָלק איז אויסגעצייכענט: רחמים ביישנים גומלי חסדים.

וואָס די מדות פון רחמים וגמילות חסדים, זיינען דאָך העכסט וויכטיג אין דעם חינוך פון קינדער.

און השי"ת זאָל העלפען, אַז איר זאָלט טאָן אין דאָס אויבען געזאָגטע אין גוטען געזונט און גוטער שטימונג — דורכגענומען מיט חסידות'שע וואַרימקייט און ליכטיקייט און ער זאָל אייך געבען הצלחה אין דעם.

און זיכער וועט דאָס אויך בריינגען אַ צוגאָב אין די ברכות פון השם יתברך אויך אין די פּריוואַטע אָנגעלעגענהייטען פון יעדער איינער מיט איר פאַמיליע — שליט"א.

בברכה צו גוטע בשורות אין דעם אלעם אויבענגעשריבענעם.

ד'תקסט

בי"ה, י"ט שבט, תשכ"א
ברוקלין.

ברכה ושלום!

... לכתבה איך אפשר למנוע הביטויים בלתי רצויים הנשמעים בכתתה.

יש להסבירם — אשר כל אחד ואחת מבני ישראל, אהבת השי"ת אליהם עוד יותר מאהבת הורים לבן יחידם אשר נולד להם לעת

אדמו"ר שליט"א

קמג

זקנותם, וכתורת הבעש"ט בזה, ועוד – אשר השי"ת עליו נאמר, הנוטע
און הלא ישמע, אם יוצר עין הלא יביט, וכשמדברים טוב על בנו של
המקום ב"ה – הרי הוא רואה מביט ומקשיב הדבור, תוכנו ואופן
הדבור. ומובנת הזהירות שצריכה להיות בזה – שלא לפגוע במלך מה"מ
הקב"ה. ומכ"ש וק"ו, האם הי' מעיז מי שהוא לדבר לא כן על בנו של
מלך בשר ודם בנוכחות המלך וכו'. ובודאי תוכל להוסיף ביאור והדגש
בהאמור, ומה שיפעול עוד יותר – באם יתלו בכותל החדר בו לומדים
סיסמא שתוכנה לפי ערך – התבונן מה שאתה מדבר, כי עין רואה ואוזן
שומעת וכו'.

ז'תקע

ב"ה, כי שבט, תשכ"א
ברוקלין.

שלום וברכה!

לאחרי הפסק ארוך נתקבל מכתבו מטי"ו שבט, בו כתב אודות מצב
רוחו וכו' ומסיים בהביקור אצל רופא וחוות דעת הרופא.

ומובן שבכלל גם דעתי כדעת הרופא מיוסד על הוראת תורתנו
תורת חיים בכגון זה, וידועה גם כן הוראת חז"ל מעשה רב, ורואים
במוחש בכמה וכמה מקרים דומים לשל, שכשבא בשידוכים ובמשך זמן
לא ארוך היו גם הנשואין, הנה הסתדרו בחיים תקינים ומסודרים, ועד
כדי כך שהתפלאו בעצמם על ההתלבטות וההרגשים שהיו לפני זה
(בהתקשרות בשידוכין) וכו', וכבר נאמר כו"כ פעמים, שחיי האדם אינו
מתמתיקה מדויקת שבמילא יש אפשריות להעלות שחור ע"ג לבן כל
הפרטים. ובמילא לערוך תכנית. ואדרבה – ברובא דרובא, כל דפשיט
טפי מעלי טפי.

ויהי רצון מהשי"ת המשגיח על כאו"א בהשגחה פרטית, שעכ"פ
מכאן ולהבא ילך לבטח דרכו בבטחון בהשגחה פרטית בפועל. ז.א.

ז'תקסט

ובחזרת הבעש"ט: ראה גם לעיל חייט אגרת זקסו, ובהנסמן בהערות שם. לקמן אגרת
ז'תשלט. ז'תשמג.

געמיינט פאר עם אליין, ובמילא יפעול עכ"פ חולשה בהמרה שחורה,
ויתענין בהצעת נכבדות באופן המתאים והשייט יצליחו.

בברכה לבשו"ט.

נ.ב.

תקותי חזקה שהשתתף בהתועדות דיום הסגולה יום הילולא של
כ"ק מו"ח אדמו"ר, ויהי רצון שימשיך מענינו למשך כל השנה כולה.
והרי זה גם מוסיף בברכת השייט כפשוטה.

ז'תקעא

ב"ה, כ' שבט, תשכ"א
ברוקלין.

הו"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ רב פעלים
הרב שאר ישוב הכהן שי

שלום וברכה:

בת"ח מאשר הנני קבלת שני הספרים, ובאתי במכתב במיוחד, כיון
שכנראה גם בהנ"ל ניכר מאמר חז"ל הכל תלוי במזל ואפילו ס"ת
שבהיכל ובכגו"ד אפילו ספר שנדפס, כוונתי להספר יסוד ושרש העבודה,
אף שהדפסתו באותיות מאירות וכו' אבל אופן ההנ"ל הוא שחסר אונים
לקופה וחסר ביותר, והרי דורנו זה הורגל שצריך להושיט הכל בקנה
ושיהי' מוכן לקליטה מבלי כל טרחה ועאכז"כ טרחה יתירה.

והרי בספר הנ"ל המחזיק קרוב לת"ק עמודים, אין מפתח כלל
ואפילו מפתח פשוט, ז.א. ציון התחלה של כל שער ופרק וכו' ולדעתי
באם הכוונה ככתוב בהקדמה שיהי' שייך לחוג רחב, מוכרח ג"כ תוכן
ענינים עכ"פ כללי ומה טוב פרטי, וכל המפרט בכגון דא היז משובח.

מובן שע"פ ציווי חז"ל אין צועקין על העבר, לא הייתי כותב כל
הנ"ל באם לא ראיתי דרך לתקון הגרעון בחלקו (חשוב) עכ"פ והוא ע"י

ז'תקעא

הרב שאר ישוב הכהן שי: אגרת נוספת אליי - לעיל ז'תקמא.

קמה

אדמו"ר שליט"א

הדפסה עלון של איזה עמודים ותוכנו אזנים הנ"ל ולצרפו לכל ספר הנשלח, וק"ל.

מצו"פ העתק קטע שיחה מיום ההילולא של כ"ק מו"ח אדמו"ר שתקותי שיענין אותו.

בכבוד ובברכה.

ז'תקעב

ב"ה, כ' שבט, תשכ"א
ברוקלין.

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתבו, בבשורה הטובה אודות תוצאות הבחינות אשר ידעו להשיב כהלכה בדברים ברורים.

ת"ח ת"ח על הקורת רוח ונחת רוח שגרם בידיעה האמורה, ובמדתו של הקב"ה שהיא מדה כנגד מדה אלא שכ"פ ככה, יתבשר בשו"ט הגורמות נחת רוח אמיתי בכל עניינו.

והרי האמור הוא גם מענינא דיומא, פרשת השבוע וראשיתה, ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם, להראות פנים וכו' ובלשון רבנו הזקן (הלכות ת"ת סוף פרק ג') עד שיבינו (התלמידים) עומק ההלכה בטעמה היטב לשום לפניהם טעם המיישב תלמודם ומשימו בלבם וכו'.

ויהי רצון שיקוים בהתלמידים והמשימים לפניהם, גם פירוש רבנו הזקן, בספרו תורה אור על הכתוב האמור, לפניהם – לפנימיותם.

אשר בהאמור מתורץ ג"כ – התמ"י לכאורה, דהרי בודאי חיוב השימה לפניהם הוא בכל לימודי תורתנו, ובעיקר זקוקים לציווי האמור

קטע שיחה: ראה לעיל אגרת וחקסו.

ז'תקעב

נדפסה בלקי"ש חיב ע' 672 והושלמה ע"פ העתק המזכירות.
טופס כזה נשלח להג"ר אברהם יעקב טייטלבוים, הג"ר מרדכי מענטליק ויבדלי"ח הג"ר ישראל יצחק פיקרסקי.

דוקא בחלק החוקים ולא בהמשפטים כלשון הכתוב, שהרי מצוות השכליות בנקל יותר להבינם בטעם המיישב תלמודם, ולא בהעניינם עליהם נאמר, חקה חקקתי גזירה גזרתי ואין לך רשות להרהר אחריהם.

ועי"פ פירוש הפנימי, בפנימיות התורה, שבדורנו נתגלתה בתורת החסידות, השימה בפנימיות הנפש, מתורץ בפשטות, כי מצות השכליות המובנות ומושגות בטוב טעם ודעת, אין מעוררים כ"כ פנימיות הנפש ומתקשר עמהם, משא"כ חוקים וגזירות, ולכן צריך לכתוב שגם בהמשפטים צריכה להיות השימה בפנימיות.

ועי"ז מתורצת עוד פליאה, על שתחלת המשפטים הוא בדין קניית עבד עברי הנמכר בבית דין בגנבתו, שלכאורה גם זה אינו מובן כלל וכלל, כי למה להתחיל בגנות שעבר על מצות ה' ועד כדי כך שאין לו לשלם הגנבה, וטרם למדנו כמה על הגנב לשלם, ואינו נוהג אלא בזמן שהיובל נוהג וכו'.

ועי"פ האמור מובן גם זה, כי ההשתדלות שתהי' השימה לפנימיות הנפש, השתדלות הקשורה ביגיעת נפש ויגיעת בשר, כי אף שמורא בוי"ד על כל אחד לא כן הוא במורא שמים, וכדברי ר"י בן זכאי, הלואי שיהי' מורא שמים וכו' (עיין תניא קדישא פרק מ"א) שלכן הרוח שטות הנכנסת באדם לפעמים פועלת וגונב דעת של מעלה, אבל מורא בוי"ד עליו, שבזה גרעון הגנב לגבי הגזלן כדברי ריב"ז בזה (ב"ק עט, ב).

וזוהי התחלה תיכף לאחר זמן מתן תורה כסדר הכתוב, סור מרע, שהבי"ד, ראשי אלפי ישראל (עיין תניא רפמ"ב), יסייע לזה שגנב, אשר שש שנים יעבוד, ששת ימי החול, שית אלפי שנים דהוא עלמא, ובינים השביעי יצא לחפשי, שבת ומנוחה לחיי העולמים (עיין שם בתו"א).

בברכה.

אדמו"ר שליט"א

קמז

ז'תקעג

ב"ה, כ' שבט, תשכ"א
ברוקלין.

הרה"ג ווי"ח אי"א נר"נ עוסק בצ"צ מו"ה אשר שיי

שלום וברכה:

במענה למכתבו מר"ה לאילנות.

בעת רצון יזכירו את האברך . . . שיי על הציון הקי של כ"ק מו"ה
אדמו"ר זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע, מתאים לתוכן כתבו, ויהי רצון שיבשר
טוב בזה.

בשאלתו בשם מנדב – הרוצה לכתוב בצוואה שלו, שלאחרי מאה
ועשרים שנה יותן רכושו למוסד באה"ק ת"ו, שיבנה שם בנין למקום
תורה על שמו ודבני משפחתו, ושואל לשם המוסד בפרטיות ובאנגלית.

והנה בכלל, כיון שזמן מסירת הרכוש אינו ברור – ויהי רצון
שיאריכו הנ"ל ימים ושנים טובות – מסובך לקרות בשם מוסד וככתבו
„בפרטיות“, עוד נקודה בדבר, שתתעורר שאלה ע"ד אופן העברת הרכוש
לשם, באם יורשם שם מוסד הנמצא באה"ק ת"ו, ופשוט ונוח הרבה
יותר, באם ירשמו הרכוש על שם מוסד הנמצא בחו"ל ויש לו מחלקות
ושטח עבודה ופעולה באה"ק ת"ו (ובהוספה בצוואה שהרכוש ניתן
במיוחד לבנות בו מקום תורה באה"ק ת"ו). ובאם תתקבל סברא
האמורה ורוצה לעשות זה, הנה יורשם זה על שם המרכז לעניני חינוך
וכיו"ב ובהוספת תנאים האמורים.

כן עוד דרך בזה, שירשום זה על שם סניף המרכז אשר
באויסטראלי באם יש לו מעמד רשמי שם. ויהי הסניף בתור ב"כ של
המרכז דכאן, עדי"ז אפשר שיעשה הדבר גם [ב]אמצעות הישיבה או בית
רבקה, אלא שאז האפשריות מצומצמת יותר, כיון שבטח ישיבה אין
ברשותה לבנות ביי"ס לנערות וכן בית רבקה בהנוגע לנערים, משא"כ
מרכז שיש בתכניתו שני הענינים גם יחד.

ז'תקעב

מו"ה אשר: אברמסון, סידני. אגרות נוספות אליו – לעיל ז'תקמג, ובהנסמן בעריות

שם.

באם לאיזה סיבה שתהיי רוצה דוקא להכתיב בצוואה שם מוסד באה"ק ת"ו, אפשר להכתיב ועד הרוחני דכפר חב"ד בראשיתו של הרב דכפר חב"ד.

[הוספתי התיבה רוחני, בכדי שלא תהיי אפשריות לקחת הרכוש לפרעון חובות הכפר באם שיהיו אז], או הנהלת בית רבקה אשר בכפר חב"ד.

בכבוד וברכה.

מ. שניאורסאהן

נ.ב.

בהנוגע לנסיעת כת"ר שי, כבר מלתי אמורה שאין דעתי נוחה כלל – לעבור קו התאריך באמצע ימי הספירה, כי אף שמצד הדין דעתי ברורה, שבהנוגע לחג השבועות תלוי אך ורק במספר הימים, ומספר זה מסור לכל אחד ואחד – ובמילא העובר את קו התאריך אין לו להתחשב כלל בזמן חגיגת חג השבועות דבניי למקום שם בא, כ"א לחוג אותו ביום החמישים למספרו הוא [שאו הוא משונה ביום אחד מחגיגת היהודים דרי המקום – כמובן באם לא יעבור קו התאריך בכיוון הפכי באמצע ימי הספירה] וכנ"ל דעתי ברורה בהאמור – אבל בכ"ז תמיהא מילתא ביותר [ובפרט שלדעתי החילוק הוא – מן התורה] שלכן יש להשתמש מלהכנס בהנ"ל ככל האפשרי.

ז'תקעד

[כ"א שבט תשכ"א]

... לשאלתו בשם מר ... אודות קניית שערס, לכל לראש יש לברר האם אין בזה איסור רבית, כיון שכנראה מכתבו, החברה היא אך ורק של בני ישראל, ובפרט ע"פ דברי רז"ל שרבית מושכת אחריי גם הקרן וכו'...

כבר מלתי אמורה: לעיל שם, ובהנסמן בהערות שם.

ז'תקעד

נדפסה בלקי"ש חכ"ד ע' 455.

אדמו"ר שליט"א

קמט

ז'תקעה

ב"ה, כ"ב שבט, תשכ"א
ברוקלין.

לכבוד מר מנחם שי' בעגין

שלום וברכה!

אתחיל בטוב רחש לבי טוב להידיעה שענין העירוב במושב בר גיורא הולך ומסתדר. והרי אין לך ענין גדול משמירת שבת דברים, שנוסף על מאמר חכמינו ז"ל שקולה שבת כנגד כל המצות, הנה בפרט בימינו בזמן הגלות כפול ומכופל ערך מיוחד להבטחת חכמינו ז"ל ישראל שומרים שבת אחת כהלכתה מיד הם נגאלים. וכיון שזיכתי ההשגחה העליונה לקחת חלק בענין הנ"ל רצוני להשתתף גם במאודי וארשה לעצמי לצרף בזה המחאתי הפרטית בתור השתתפות סמלית בהוצאות סידור העירוב, וכיון שאיני יודע למי לשלוח את זה, ת"ח בעד טרחתו למסור למקום המתאים.

מתודה לתודה, ת"ח גם כן בעד שני ספריו שנתקבלו לספריתי, ונתעכב האישור עד עתה כיון שקויתי שניפגש עוה"פ בביקורו השני. ובכל אופן יישר כחו וחילו.

בטח יודע ממנהגו להתועד בקשר עם יום ההילולא של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיאנו אשר בהזדמנות זו נשמעים דברי התעוררות לאור פעולות בעל ההילולא זי"ע. ומדברי הפתיחה שנאמרו בהתועדות דשנה זו ליום ההילולא דיו"ד שבט, הודפס קטע המצורף בזה. תקותי שימצא בהם ענין. ואודה ולא אבוש שיש לי עוד כוונה במשלוח קטע זה לכי בתור המשך שיחתנו בעת התראותנו על החשיבות הכי מיוחדת בתקופתנו שיש בפעילות בין הנוער והצעירים. והנני מדגיש תקופתנו ביחוד, לא רק משום גודל ההכרח בזה, אלא גם משום גודל הכושר ואפשריות לפעול בשעה אחת בדורנו זה מה שהי' דורש מאמצים גדולים של כמה וכמה שנים בדור שלפני זה. אמנם פעילות זו דורשת מרץ והתמסרות, מבלי

ז'תקעה

מר ... בעגין: אגרת נוספת אליי לקמן ז'תשכד.
קטע המצורף: ראה גם לעיל אגרת ז'תקסו.

התחשב עם חשבונוֹת אחרים וחישובי השכל הקר. והרי שתי סגולות אלו מתכונות הנוער והצעירים הן. ועוד זאת, כשמכוונים את הנוער בדרך הישרה להשגת מטרה ישרה, הרי גם המפעילים נישאים ונסחפים על ידי המרץ והזרם של הנוער והצעירים ועד לשיא כזה שמפני היותם בגיל העמידה או לאחר זה לא היו יכולים להגיע אליו בפעולות עצמם. ונפלא הדבר איך שחכמינו ז"ל הביעו זה בפתגם קצר, בספרם אודות יציאת מצרים, הגאולה מן הגלות הראשון על ידי משה רבינו וזקני ישראל, שכשהוכרחו לנס הראשון בתקופת הגאולה, היינו הנס דקריעת ים-סוף, הרי הילדים והנוער שגדלו במצרים הם הכירוהו תחילה טרם שפעל באבותיהם ובזקני ישראל, וכמו שכתוב זה אלי ואנוהו אלקי אבי וארוממנהו.

בכבוד ובברכה.

ז'תקעו

ב"ה, כ"ד שבט, תשכ"א
ברוקלין.

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתבו מ'י שבט.

ויהי רצון שיבשר בשורות טובות בהעניינים אודותם כותב, ומתאים לתחלת ויסוד פרשיות אלו, ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם, וביארו חז"ל, בתוכו לא נאמר, אלא בתוכם בתוך כל אחד ואחד.

שבדאי ע"פ הכלל, אין מקרא יוצא מידי פשוטו, קשור זה גם עם ועשו לי מקדש, שגם במקדש שוכן אלא שהעיקר הוא בתוכם, ועשיית המקדש ושכינה במקדש עיי'ו הענין דושכנתי בתוכם.

וכמובן ג"כ מהמשך מאמר ההילולא של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא ישראל, באתי לגני לגנוני, יעו"ש.

ויהי רצון שיהי בכל העניינים, הן בהפעולות בעולם (ועשו לי

ז'תקעו

טופס דומה נשלח לכמה.

קנא

אדמו"ר שליט"א

מקדש) והן בהפעולות בעצמו (ושכנתי בתוכם) בבריות ובעשירות, שהרי הורונו חז"ל, דמקדש מקום עשירות הוא (עיין תמיד כט, א ברש"י ד"ה אבל) דכל מעשיהם בעושר ובשררה.

בברכה לבשו"ט בכל האמור.

ז'תקעז

ב"ה, מעלי שבתא דפרשת אם כסף תלוה, היתשכ"א ברוקלין, נ"י.

הנהלת חברת גמילות חסדים שומרי שבת, בעיר ברוקלין
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

בנועם קבלתי מכתבם מיום השלישי שהוכפל בו כי טוב, ר"פ דו"ח מפעולות הק' במשך השנה, וכן ההודעה ע"ד האסיפה השנתית במוצש"ק מברכין חדש אדר הבע"ל.

ויהי רצון שתצליח האסיפה להוסיף בפעולותיהם ולהוסיף מתוך מנוחה שמחה וטוב לבב,

והרי גמילות חסדים היא בין לעשירים וכו'.

ובפרט ע"פ המובן מפרק אחד עשר דהמשך-מאמר ההילולא של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא ישראל,

אשר בדרא דעקבתא דמשיחא מבזבזין „כל סגולות האוצרות דהון יקר הנאסף והנקבץ במשך כמה שנים מדור אחר דור וכו' ומוסרים אותם ע"י פקידים — בשביל החיל וכו'”

אשר כמבואר בכ"מ, מהרוחניות משתלשל בגשמיות, הנה בהנ"ל — אוצרות האמורים ישתלשלו ג"כ באוצרות כפשוטם, בעגלא דידן בביאת משיח צדקנו (ע"י ניצול האוצרות הרוחניים, כמבואר בהמשך),

ז'תקעז

נדפסה בלקי"ש ח"ז ע' 335.

אשר אז תקוים בשלימותה האזהרה וההבטחה אפס כי לא יהי
בך אביון, שהרי ישראל עושים רצונו של מקום (ראה רש"י (והוא
מספרי) ראה טו, ד. סנהדרין סד, ב. רע"א מהימנא זח"ג קכה, א. עבודת
הקודש ח"יב פל"ח).

בברכת הצלחה.

מ. שניאורסאהן

נ.ב.

מוסגר בזה – המחאתי – השתתפותי בעבודתם הקי.

ז'תקעח

בי"ה, כ"ז שבט, תשכ"א
ברוקלין.

האברך הו"ח אי"א נר"נ מלאכתו מלאכת שמים
מו"ה יצחק שי

שלום וברכה:

במענה למכתבו מכ"ב שבט, בו כותב מה ששמע ומסתמכים
בפסוקים ורמזים כו'.

הנה בכלל – אין להכנס בחשבונות האמורים שענין בזה רק לאלו
שיש בידם איזה מסורה וכיו"ב. משא"כ בלאו הכי – הרי כל אחד
ואחד מאמין בביאת משיח וכו' ואחכה לו בכל יום שיבוא. אלא שביחד
עם זה – על כל אחד לעשות כל התלוי בו למחר ולהחיש ביאת משיח
צדקנו. ובפרט – הוא ע"י הפצת המעיינות חוצה, כידוע אגרת הקודש
של הבעש"ט מענת מלכא משיחא – לכשימצו מעינותיך חוצה קאתי.

בעת רצון יזכירוהו על הציון הקי של כ"ק מו"ח אדמו"ר
וצוקללה"ה נבג"מ זי"ע, מתאים לתוכן כתבו.

ז'תקעח

נדפסה בלקי"ש חכ"ג ע' 396.

מו"ה יצחק שי"י דגור. אגרת נוספת אליו – לעיל ח"יח רתרצא.

קג

אדמו"ר שליט"א

ולפלא שאינו מזכיר ע"ד יום ההילולא של כ"ק מו"ח אדמו"ר
נשיא ישראל בעשירי בשבט, אף שתקתי חזקה שהתועדו וגם תהי'
תוצאות כמפורש במכתב בעל ההילולא ליום ההילולא של כ"ק אביו
אדמו"ר מהורש"ב נ"ע.

בברכה לבשו"ט,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

מזכיר

ז'תקעט

[כו שבט תשכ"א]

במענה למכ' מיום . . . רבו מלספור מרז"ל וגם פס"ד למעשה
שיסודם זה ששקדו חכ' על תקנת **בנות** ישראל בעניני נישואין ואישות,
ובפרט – בתיקון עגונות. ואם בכ"ז ישנו מצב שאין התורה מתרת
העגונה – פשוט שזהו גם נגד שכל הבריא להכניס רעפארם כפה"י
לאדם פלוני. וממנ"פ האדם **המשנה** פס"ד התורה ז.א. שלדעתו האדם
למע' ממנה – וא"כ מה לו בכלל לתורה כזו שתצווהו מה לעשות. ואם
יודע האמת שתורה מן השמים – איך זה שכל מוגבל של בני"א – בא
לשנות פס"ד של הבורא הבלתי מוגבל ושאינו בערכו כו' ולומר שדין זה
ישר בעיניו ודין זה לא כו'. ומסוג זה הם גם ההצעות שנשללו **בהחלט**
ע"י גדולי הדורות שלפנינו וכן אלו שאגוה"ר דכאן המונה מאות רבנים
שעסקו בתורה רוב שנותיהם ובהתמדה וכו' ואסרום.

תקתי שמזמן לזמן מוסיף בתומ"צ כהציווי להעלות בקודש ואין
דבר העומד בפני הרצון. מוסג"פ קטע משיחת יו"ד שבט שבטח יענינו
וינצלו באופן המתאים.

במכתב בעל ההילולא: ראה גם לעיל אגרת זיתקנה.

ז'תקעט

מוסג"פ קטע: ראה לעיל אגרת זיתקסו.

ז'תקפ

בי"ה, כ"ח שבט, תשכ"א
ברוקלין.

הרה"ג ווי"ח אי"א נר"נ עוסק בצ"צ מו"ה דוד שי

שלום וברכה!

במענה למכתבו מכ"ו שבט והקודמיו.

לכתבו אודות שינוי זמן החופש – הנה ברוב הפעמים בכגון דא, אף כשמצליחים בהשתדלות, הוא רק להמעט, ז. א. לא שבחופש הרגיל עד עתה לומדים ולוקחים חופש בזמן אחר, כ"א שלא לומדים לא אז ולא אז. בכל זה כיון שהדבר בספק ואפשר שהתנאים באה"ק ת"ו בכלל שונים הם, הנה הנעשה עד עתה ומכריח להמשך ימשיכו בזה, אבל השתדלות חדשה צריך עיון בהתוצאות מזה אם כדאיות הן, ומובן שבד"א באם שינוי החופש יהי רק באיזה מהבתי ספר, אבל באם יש מקום לומר שישנו בכל הבתי ספר עכ"פ בכל בתי ספר ממ"ד, אז בטל חשש האמור. . .

ואצפה לבשו"ט בענינים הכללים ובעניניו הפרטים ובעמדנו בסמיכות לחדש אדר, אשר הנקודה התיכונה בו ימי הפורים אשר ונהפוך הוא, שכל המונעים מסתירים ומעלימים נהפכים למסייעים, הנה יבשר טוב בהאמור ובכלל – בריבוי.

הפ"נ נתקבלו.

בברכה לבשו"ט.

ז'תקפ

מו"ה דוד שי: חנוון. אגרות נוספות אליו – לעיל ח"ד ז'תשסב, ובהנסמן בהערות שם. שינוי זמן החופש: בבתי ספר רשת אהלי יוסף יצחק.

קנה

אדמו"ר שליט"א

ז'תקפא

בי"ה, כ"ט שבט, תשכ"א
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה למכתבו מכ"ח שבט.

בעת רצון יזכירו את כל אלה שכותב אודותם על הציון הקי של
כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, ויהי רצון שכשם שהביא
הבקשה כן יבשר טוב בזה.

מוכרחני להביע תמיהתי ופליאתי על שעד עתה לא נשמע ע"יד
להו"ל בפועל מאמריו ע"ד הבעש"ט ז"ל, אף שמלפני כמה שבועות נדבר
עדי"ז בהנוגע לפועל, והרי שהמעשה הוא העיקר – רואים לא רק נדפס
במשנה, כי אם גם במעשה רב, נוסף על שכגון הני"ל – הוא גם סברא
פשוטה. ופשוט שאין כוונתי להטפת מוסר, כי אם זירוז עכ"פ בהנוגע
להבא, שהרי יכול להיות הפועל אחר מחרתים, ויהי רצון שתקדים
הכתיבה דלעיל – שיהי עכ"פ למחר, אבל לא למחר לאחר זמן.

והרי נכנסים אנו בחדש אדר, שבו בריא מזלא דבני ישראל
ועניניהם.

המחכה לבשו"ט בכל האמור.

ז'תקפא

נדפסה בלקי"ש חכ"ג ע' 334.

ז'תקפב

בי"ה, כ"ט שבט, תשכ"א
ברוקלין.

הרה"ג ווי"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ מו"ה שלום שי

שלום וברכה!

לאחרי הפסק נתקבל מכתבו ממוצש"ק עם המצורף אליו.

ובהיותי היום ערב ראש חדש מרבין בשמחה על הציון הקי של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע הזכרתי את בנו שי לרפ"ש. ויהי רצון שביחד עם זוגתו יגדלוהו עם כל ילדיי שי לתורה ולחופה ולמעשים טובים.

בנועם קראתי מפעולותיו, אבל מתאים לפתגם רבותינו נשיאינו, שגם פתגמיהם תורה היא, גוט איז גוט און בעסער איז בעסער, ומעתיק הנני לשון הכתוב, שמוני נוטרה את הכרמים כרמי שלי לא נטרתי, ז.א. שאף שגם התורה אומרת שכרם הוא, וצריך לשמור אותו, אין זה בערך לנטירת כרמי שלי.

וכמבואר כ"פ איך שהכל נרמז גם בנגלה דתורה ועד להלכה למעשה, הרי גם בזה כן הוא — שמוכן גודל החילוק בה"ל — מפסק הדין דאפילו כל חפצי שמים, ז.א. מצות, לא ישוו בה לדבר אחד מדברי תורה, אבל במצוה שאי אפשר לעשותה ע"י אחרים (כרמי שלי) לא רק ישוו בה (מו"ק ט' סוף ע"א) אלא שגם מבטלין ת"ת ועוסק במצוה (עיי"ש ברש"י ותוספת).

ופשיטא שכוונתי בזה לתורת החסידות וענייני הדרכותי

ז'תקפב

חלקה נדפס בלקי"ש חטי' ע' 544 חלקה בחי"ט ע' 463 חלקה בחכ"א ע' 484 חלקה בחכ"ג ע' 507 והושלמה ע"פ צילום האגרת.

מו"ה שלום שי: רבקה, סיאטל. אגרות גוספות אליו — לעיל חייט אגרת זלב, ובהנמסר

בהערות שם.

לפתגם: ראה גם לעיל חייט אגרת זילח. חיי אגרת גרייט. חיי אגרת איתקמד, ובהנמסר

בהערות שם.

כרמי שלי: ראה גם לעיל חייב אגרת ביתקצט. ובכ"מ.

והנהגותי, וכיון שנצטוינו על הנ"ל בודאי שישנה אפשרות מלאה, שהרי אין הקב"ה בא בטרוניא עם בריותיו, ואין הדבר תלוי אלא ברצון.

לכתבו אודות הרמב"ם וחכמת הקבלה – עיין בזה ספר השיחות קיץ ת"ש עמוד מ"א ובהערה.

לכתבו בשאלתו באמירת סלח לנו, אף שלא שמעתי בזה, אבל מהענין נראה דתלוי רק בזמן אמירת סלח לנו, לא מה שיהי' לאחריו זה.

בברכה בבשוי"ט בכל האמור.

מ. שניאורסאהן

מספר התיבות בועל הנסים – ראה סי' היעב"ץ: דחנוכה – ק"ה כו' (והוא – כנוסח אדה"ז) דפורים – סי"ח. והמובא מכלבו וכו' קכ"ד-קכ"ה י"ל שתלוי בשתי הדיעות שבשוי"ע סו"ס תרפ"ב. וראה שה"ג להג' מרדכי פ"ב דשבת: בעה"נ יש קכ"ד תיבות כו' עם התתימה כשם שעשית כו'.

בהמצוי"ב למכתבו: במאמרו ע"ד חיוב ת"ת כולל אנשים ונשים מבלי כל חילוק גם ברמז! ולא עוד אלא שחותם בלי הרמב"ם בזה! ולהעיר גם מהל' ת"ת לאדה"ז ספ"א.

ציורי הלוחות – כרגיל ב„עולם" – מעוגל למעלה! ומעולם נפלאתי עי"ז, דמל' השי"ס משמע שהיו מעוקבים. ומוכרח הוא ע"פ דרז"ל עה"כ מזה ומזה הם כתובים. – ומדויק הוא בשער ה„שמועסין".

הרמב"ם וחכמת הקבלה: ראה גם לעיל ח"ג אגרת תקנא, ובהנסמן בהערות שם. באמירת סלח לנו: באם יסיים תפלת שמר"ע דמנחה עם שקיעת החמה, ולא יאמר תחנון אח"י משום שהוא לאחר שיקיע"ח – האם יכה על החזה ביסלח לגוי' (לפי מנהגנו שמכים על החזה רק בתפלה שאומרים תחנון (ספר המנהגים ע' 11)).

ציורי הלוחות: בארוכה עדיין ראה שיחת ש"פ תשא תשמ"א ויום שמחת תשמ"ב.

ז'תקפג

ב"ה, כ"ט שבט, תשכ"א
ברוקלין.

מארגני קופת רבנו בארצנו הקדושה תבנה ותכונן
במהרה בימינו על ידי משיח צדקנו
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה:

נעם לי לקבל מכתבם מכ"ב שבט, עם המצורף אליו, בו כותבים
אודות ההתעוררות לחזק הענין דקופת רבנו וכו'.

והתקוה חזקה שיביאו ההתעוררות בפועל ובמעשה, שהרי המעשה
הוא העיקר, והרי גם הזמן מסוגל להאמור, הכנסנו לחודש אדר, אשר
נקודה התיכונה — הם ימי הפורים, ואחת המצות העיקריות בס, מתנות
לאביונים, ונוסף בה על שאר מצות פורים ובכלל, אשר אין מדקדקים
וכל הפושט ידו ליטול נותנים לו.

והרי דוקא דורנו דור גלות חשך כפול ומכופל עקבתא דמשיחא
דחוצפא יסגי וכו', וכמבואר בארוכה בחז"ל, ובכל זה מבקשים אנו
ודורשים ברכות השי"ת ודוקא שיתן בעין יפה ובספ"י, הנה הדרך שכל
הפושט ידו יתנו לו — לעשות מעין זה, וכנ"ל הדין במעות פורים.

ואף שמוכן ופשיטא שאין דוגמא כלל וכלל ועד אין קץ הנתינה
דלמטה למה שדורשים מלמעלה, ופחיתות הדרגא של המטה בערך
הלמעלה — לגבי פחיתות הדרגא דבן אדם הפושט ידו ר"ל ליטול, מבן
אדם חבירו, הרי זהו הענין דחוצפא יסגי בקו הטוב. וכמבואר בכ"מ,
אשר כל הענינים בלתי רצויים ביכולת האדם להפכם שיהיו בקו הטוב
דוקא (עיי' לקו"ת פ' בחקותי ד"ה אלה החוקים). והובטחנו על כגון דא
— חוצפה כלפי שמיא מהני.

בברכה לבשו"ט בכל האמור מתוך קיום המצוה מרבין בשמחה,
שמחה אמיתית וגם פנימית.

מ. שניאורסאהן

ז'תקפג

אדמו"ר שליט"א

קנט

ז'תקפד

[שבת תשכ"א]

. . . המקור למשי"כ בתו"א בשלח (סא, ד): אמרו"ל הרוצה לקבל עליו עומשי"ש יפנה ויטול ידיו ויניח ציצית ותפלין – כן הוא בפע"ח ובסי' האריז"ל בתחלתו. ואולי מיוסד על זח"ג קכ, ב. – ולהעיר אשר אדה"ז בשולחנו (ס"ב ס"ח. מהדו"ק) הביא לי השי"ס (ברכות טו, א) בהשמטת ציצית. – ואולי יש לקשר בי דעות הנ"ל עם ענין דציצית בלילה ושינה בט"ק. וראה פס"ד להצ"צ לאו"ח סי' ח. בי"ח ופרישה או"ח סוס"ב.

ז'תקפה

בי"ה, ראש חדש אדר ה'תשכ"א
ברוקלין, נ.י.

כבוד המשתתפים בשיעור גפ"ת
הנלמד בבית הכנסת עדת יעקב בברוקלין
הי עליהם יחיו

שלום וברכה!

בנועם נודעתי ע"י הרה"ח אי"א נו"נ רב פעלים בעל מרץ וכו' מו"ה משה פנחס שי' הכהן, אשר ימים אלו מסיימים בלימודם ברבים – מסכת מגילה.

ובודאי כמנהג ישראל אשר תורה היא, תיכף יתחילו לימוד מסכת

ז'תקפד

האגרת היא אל הג"ר אפרים אליעזר יאלעס, ונכתבה על גליון מכתבו מ"רב שבט תשכ"א. אגרות נוספות אליו – לעיל ז'תנה, ובהנסמן בהערות שם.
המקור למשי"כ: כי בשי"ס ברכות יד, ב ליתא חיבת ציצית.

ז'תקפה

נדפסה בלקריש חיד ע' 1289 והושלמה ע"פ העתק המזכירות.

אחרת, וכנוסח הנקבע מקדמונים, יהי רצון מלפניך ה"א כשם שעזרתני לסיים כו' כן תעזרני להתחיל כו'. אשר גם בזה יש לפרש ע"ד המבואר בדא"ח, אשר לשון ציווי התורה פירושו גם הבטחה לעתיד, וכמו „שיהיו קורין כא"י"א בזמננו" דפירושו ציווי וגם הבטחה (שהרי לא ידח ממנו נדח), ועד"ו בהאמור, בקשה מלפניך (אשר עי"ו באה) גם הבטחה מלפניך, כשם שעזרתני כן תעזרני בודאי.

ויהא כל הנ"ל כסיום יהי רצון האמור וחזתמו, ה' יברך את עמו בשלום, כלי המחזיק ברכתו של הקב"ה בכל המצטרף לאדם ולביתו.

ויהי רצון אשר יקוימו גם התחלת וסוף מסכת זו שמסיימים, מסכת מגלה: מגלה נקראת ב"י"א כו' בטי"ו, וידוע שרומז בזה לשם הוי"ו — ששימו יא (ו' ה') והתחלתו טו (י' ה'), וסכום הכולל של כל ימי קריאת המגלה, י"א עד ט"ו, הוא ס"ה כמספר שם אדני"י, שם הוי"ו כמו שהוא נקרא כשנתעלם, ז.א. כשאלקות מסתתר בלבושי עולם, ומודגש זה ביותר במגלה — שלא נזכר בה השם כי אם רמזו בר"ת וסופי תיבות. ולכן נצטוינו שתי"י המגלה **נקראת** ופרסומי ניסא. וכמו כן הוא בכלל ע"י לימוד התורה, המברר עניני העולם ופוסק זה מותר וטהור וכשר להעשות בו רצון ה' ומצותו וזה לא הותר למלאכת שמים,

וע"י פעולה זו **דנמש** האדם **בעולם** — מגלים ג"כ תוכנם האמתי של כל ימי **השנה** ותכליתם, כי כל יומא ויומא צ"ל עבד עבדתי, ובפרט — הוא ע"י לימוד המיוחד שתקן משה לישראל שיהיו שואלים ודורשים **בעניניו של יום**, ובאופן כפירוש רש"י שם — לקבל ולקיים עליהם ועל בניהם בזה ובבא.

בכבוד ובברכה לבשו"ט.

המבואר בדא"ח: עיין תניא ספכ"ז. תורה אור פו, ג.

שיחיו קורין: מגילה בסופה.

וידוע שרומז: של"ה פ' תצוה. ראה ג"כ סד"ה מגלה נקראת, תרכ"ט.

נקרא כשנתעלם: פסחים נ, סע"א.

נקראת ופרסומי ניסא: להעיר מצנפת פענח (להגאון הרנצובי) על הרמב"ם

הל' מגלה פ"א ה"ג.

כל יומא: זח"ג צד, ב. וראה זח"א רסד, ב.

בעניניו של יום: נס הנעשה בו ביום . . . הלכות הצריכות לבו ביום (שו"ע

רבנו הזקן סתכ"ט ס"ד).

זי תקפו

ב"ה, א' אדר, תשכ"א
ברוקלין.

הרה"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ מו"ה מנחם זאב שי' הלוי

שלום וברכה:

מאשר הנני קבלת מכתבו מכ"א שבט . . .

אקוה שימצא אותיות מתאימות איך להסביר הצווי של חז"ל משנכנס אדר מרבצים בשמחה, שצווי התורה הרי זה נותן גם כח שיוכלו לקיים הציווי במדה המלאה — עניני שמחה ורגש הלב, ושיש ממה להיות בשמחה ועד שיהי ג"כ ברגש הלב.

לכתבו אודות התלמידים שהיו כאן ובקשר עם התועודות דיו"ד שבט, והשאלה איך לפעול נחיר ותענוג.

מוכרחני לאמר שלא שיערתי שעל זה צריך לשאול במדינה אחרת מעבר לגבול, בה בשעה שזהו — תוכן התומ"צ. ובפרט ע"פ המבואר ומואר בתורת דא"ח החסידות, והנקודה אשר אין טוב אלא תורה, ובביאור יותר שטוב האמיתי הוא טוב לשמים וטוב לבריות וטוב העושה פירות, שצ"ל ג' הענינים, ובהוספת ביאור ע"פ ב"י המאמר פנימיות אבא פנימיות עתיק, אשר פנימיות התענוג הוא בעצמו נעשה פנימיות החכמה, שזהו בפנימיות התורה, הבנה והשגה ועד לשכל דנה"ב, ביחוד עם היותם רזי דרזין דאורייתא, וע"פ המבואר שהתענוג הוא היפך ואתהפכא דהצער — הנה דוקא בדרא דעקבא דמשיחא, דדוקא בעניני מעשה בפועל וקבי"ע שייך תענוג האמיתי עד שיבוא הזמן המאושר דתענוג הפשוט שאינו מורכב בשום ענין, שבת ומנוחה לחי העולמים.

ובנוגע לתלמידי תו"ת ביחוד, הרי בזה לכל לראש — שמירת סדרי

זי תקפו

מו"ה מנחם זאב שי' גרינגלס. אגרות נוספות אליו — לעיל ח"ח וחקב, ובהנסמן בהערות שם.

מכתבו מכ"א שבט: ותוכנו — ידוע שבהתועדות יר"ד שבט ה' כ"ק אדמו"ר שליט"א במרירות מאד. אחרי ההתועדות נגשו אליו (להרד"י) כמה בחורי ישיבת חר"ת במונטריאל ושאלוהו מה אפשר לעשות לשפר את המצב.

הישיבה בדיוק, ובהוספה ע"ז בזמנים העומדים לרשותם, וכמובן וגם פשוט אשר וגם צריך להעשות זה מבלי לנגוע בבריאות הגוף, אשר היות הגוף בריא ושלם מדרכי השם הוא. גם די זמן פנוי לאח"ז להתעסק בהפצת המעיינות חוצה, לא רק בהחוצה דעצמו, אלא גם בהחוצה כפשוטו, ויהי רצון שיסביר וישפיע כל הנ"ל לכל אלו ששאלוהו בהאמור ולכל אלו שישאלוהו בעתיד ואפילו לאלו שצריכים היו לשאול אלא ש"הנחות – בע"ב" מעכבתם מלשאול.

בברכה לבשוי"ט בעניינים הפרטים והכללים גם יחד, וכנ"ל באופן דמריבים בשמחה.

ז'תקפז

ב"ה, ג' אדר, תשכ"א
ברוקלין.

הו"ח אי"א נו"נ מלאכתו מלאכת שמים ובעל מרץ כו'
מו"ה שמואל שי

שלום וברכה!

במענה למכתבו מכ"ט שבט.

בעת רצון יזכירוהו על הציון הקי' של כ"ק מו"ח אדמו"ר
זצוקלה"ה נב"מ זי"ע מתאים לתוכן כתבו.

ת"ח ת"ח על כתבו ר"פ עכ"פ מתוצאות הביקורים וכו'. ומובן שאין כדאית כלל הכניסה בוויכוחים. כי לבד שחבל על הזמן שהרי זמן ביקורם מצומצם הוא למה שיש להודיע ולאמר בהכרח*, הנה רואים במוחש שברוב פעמים לא ימלט שהויכוח יעורר מדת הנצחנות המעבירה

(*) הכוונה – הכרח קיום מצות במעשה ובפועל.

ז'תקפז

מו"ה שמואל שי: חפר. אגרות נוספות אליו – לעיל ח"ט ז'רסא, ובהנמנן בהערות שם. לקמן ז'תרס"ז. ז'תרל"ב. ז'תרע"ו.
בוויכוחים: ראה גם לקמן אגרת ז'תרל"ב.

אדמו"ר שליט"א

קסג

את האדם אפילו ע"ד עצמו ואפילו ע"ד קונו ח"ו. והרי אין כוונת ביקורם ויכוח וכיו"ב, כ"א לספר ולבאר באר היטב את השקפתם בדרכי נועם ובודאי בדרכי שלום. כמובן שיש קישוי בכהנ"ל בכדי להנצל שלא יהי רושם אצל השואלים שמשמטים מוויכוח מפני חולשת העמדה וההשקפה ושאינן מה להשיב וכו'. אבל לאחר שיש להם כבר נסיון בביקורם במקומות שונים ומשונים, בטח יש למצוא סגנון שלא יניח מקום כלל להנ"ל. ובאם אפילו מוכרח הוויכוח הרי צריך ואפשר לצמצמו ועד למינימום.

ויהי רצון שבהמצאנו בחודש אדר אשר עמי הארץ מתייהדים, עאכ"כ העלמות דעמי הארץ שאצל יהודים עצמם, שנפרצים כל הגדרים ממילא אמת תצמח, תפרץ ותשגשג.

בברכה לבשו"ט בכל האמור מתוך שמחה וטוב לבב, וכיון שנצטוונו להרבות בשמחה הרי ציווי התורה הרי זה גם נתינת כח.

ז'תקפח

[ג' אדר תשכ"א]

במענה למכתבה ממוצש"ק מברכים חודש אדר, בו שואלת ע"ד התעסקותה בעתיד הקרוב,

כיון שנמצאת בקירוב והכנה לכל משך ימי החיים, ז.א. לעשריות שנים, ורואים במוחש אשר הוספת יום וחודש ושנה להכנה מוסיפה פי כמה וכמה בביסוס המעמד וההסתדרות בחיים בעתיד, יש לעשות כל האפשריות שביכולתה שתמשיך לימודי בשנה הבע"ל, למען תשתלם ככל הדרוש.

ובטח, מיוסד על אהבת הורים לילדים, שהורי' שיי' ישבעו רצון מההחלטה האמורה, ואשר גם עוד יעודדה ויעזורה ככל התלוי בהם, וההוספה ונח"ר שתגרום להם ע"י השלמה בהכנה — תשלם פי כמה העזר וההשתדלות ואפילו היגיעה של הורי' בהנ"ל.

ז'תקפח

נדפסה בלק"ש חכ"ד ע' 354.

מן הסתם עוסקת בהפצת תורתנו תורת חיים ומצותי עליהן נאמר
וחי בהם.

בברכה לבשורות טובות.

ז'תקפט

ב"ה, ד' אדר, תשכ"א
ברוקלין.

שלום וברכה!

לאחרי הפסק נתקבל מכתבו מכ"ז שבט, ובהנוגע לשאלותיו:

(א) בהנוגע להשתתף בארגוני תנועה מסוימת אשר בשעתה אסרה
הרבנות לשתי פעולה עמהם, איך להתיחס להאמור.

הנה בכלל – כיון שרב מרא דאתרא פוסק בכח הסמיכות, ז.א.
דעת תורה, מובן שהבא למקום האמור, צריך לשמור פסק האמור (מלבד
באם ישנן כמה קהלות ולכל אחת רב במיוחד ואין בית דין שמקשרם
ומאחדם). אלא שכמוכן שברשותו, ואולי גם מחובתו – לדבר עם
הרבנים בשאלה הנ"ל, ולברר אצלם אם פס"ד האמור הוא גם בנוגע
לבקשה מסוג זה שהופנית אליו או שזהו שונה.

(ב) לשאלתו האם ירשום עצמו לבחינה ביוניברסיטה.

כנראה ממכתבו אין השאלה האם ילמוד באוניברסיטה, כי נעשה
זה בלא"ה, כי אם בהנוגע לבחינות – בכל אופן בכגון דא יש לבחון
(לשער) תגובת הצבור על האמור, אם יתפרש זה כנתינת הכשר לענין
בלתי רצוי, ובזה הרי יש לבחון המצב על אתר דוקא.

הדגשתי האמורה לעיל שאינו שואל בהנוגע ללימוד עצמו –
מובנת ע"פ היחס המפורסם בהנוגע ללימודי חול, וק"ל.

(ג) בהנוגע להצעה לחתוך את כל בשר החניכיים כו', ר"ל.

בכלל הצעה מוזרה היא, ובפרט שהחיתוך הוא על מנת שיקום בשר
חדש וכי, ז.א. ענין שאי אפשר להיות בטוח (במאה אחוז!) שכן יהי
במילואו. בכל זה כיון שכותב שקבל הצעת מומחה, יש לפנות למומחה
אחר ולדעת דעתו בזה, ובמקום ספק ובכלל – הרי שב ואל תעשה עדיף.

קסה

אדמו"ר שליט"א

ינעם לי להתבשר טוב מהכינוס אודותו כותב ובפרטיות, וכבר הודיעו לנו חז"ל מהו טוב האמיתי, טוב לשמים טוב לבריות וטוב העושה פירות, והרי דברים היוצאים מן הלב הובטחנו שנכנסים ללב השומע.

בברכה לבשו"ט בכל האמור.

מ. שניאורסאהן

נ.ב.

בטח השתתף בהתועדות דיום ההילולא של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא ישראל – עשירי בשבט – ולקח מההתעוררות על כל השנה כולה, שזהו מטרת התועדות חסידותית.

ז'תקצ

ב"ה, ד' אדר, תשכ"א
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה למכתבו מר"ח אדר.

בעת רצון יזכירו אותו ואת זוגתו ת"י על הציון הק' של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע מתאים לתוכן כתבו.

ולשאלותיו בענין הדירה, כפי ששמענו כמה פעמים מכ"ק מו"ח אדמו"ר הנה בעניני דירה כפשוטם יש להתחשב עם האשה עקרת הבית, עפ"י משי"כ כל כבודה בת מלך פנימה. אף שכמוכן (בדרכי נועם ובדרכי שלום) יכול לבאר לה גם טעמים ונימוקים דהשקפה מנגדת להשקפתה ואולי תשוכנע, אבל באם לא יש להתחשב בדעתה.

ב) בהנוגע להשמות, אינם מובנים הטעמים למה ישנו אותם, שהרי שמו וכן שם זוגתו ת"י הם שמות קודש.

ז'תקצ

בעניני דירה: ראה גם לעיל אגרת זיתקבג, ובהנסמן בהערות שם.

ג) אודות הצלחה במלאכתו מלאכת הקודש חנוך על טהרת הקודש, בעניינים אלו ובכללות ענייני תורה ומצות הובטחנו הבא לטהר מסייעין אותו, ולכן החלטנו להתעסק בזה במסירה ונתינה תביא פירות, ז.א. הצלחה נוספת בעבודתו האמורה, ובפרט בתקופתנו שטח החינוך חיוני הוא וחשוב ביותר וביותר.

תקותי שהשתתף בהתועדות דיום ההילולא של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע נשיא ישראל, עשירי בשבט, ויקח מהתעוררות זו על כל השנה.

בברכה לבשו"ט.

ז'תקצא

ב"ה, ה' אדר, תשכ"א

ברוקלין.

הרה"ג הרה"ח אי"א נוי"נ בעל פעלים כו' מו"ח גדלי' שי

שלום וברכה!

. . . להערתו אודות מרז"ל המובא בתניא בשם הזהר מאן דנפח מתוכי נפח (תניא רפ"ב ועוד), לע"ע לא מצאתי זה בזהר או בתקוני זהר, וכן ברשימת חסידי חב"ד מדורות הראשונים שתח"י נרשם מ"מ להנ"ל לספרי קבלה לרמב"ן בפירושו עה"ת (עה"כ) ועוד, אבל לא בזהר.

תקותי שהשתתף בהתועדות דיום סגולה יום ההילולא של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע נשיא ישראל, ויהי רצון שתומשך ההתעוררות ועד לפועל במשך כל השנה.

בכבוד ובברכה לפורים שמח.

ז'תקצא

מו"ח גדלי' הערץ, סידני. אגרת נוספת אליו – לעיל ח"ו ותבא.

להערתו אודות מרז"ל: ראה גם לעיל אגרת ז'תקנח.

אדמו"ר שליט"א

קסז

ז'תקצב

בי"ה, ח' אדר, תשכ"א
ברוקלין.

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתבו מג' אדר דמרבין בשמחה (והקודמיו) בו
כותב אודות עניני הישיבה.

ובטוחני שכמו שראה נפלאות השי"ת בעבר ע"י התעוררות ר"ר של
רבותינו נשיאנו, שבדאי ובודאי כן יהי בעתיד ואדרבה, ואם בהתחלה
דקשה היא הי' כנ"ל עאכ"כ לאחר שבעזה"י מעלין בקדש משנה לשנה.

ויהי רצון שכא"י יעשה בזה מתוך שמחה אמיתית אשר השמחה
שהתורה מצווה עלי' היא כלשון רבנו הזקן (שו"ע או"ח סי' תקכ"ט
סעיף יב) לא למשוך ביין וכו' ויאמר כל מי שיוסיף בזה ירבה במצות
שמחה וכו' ולא נצטוינו וכו' אלא על השמחה שיש בה עבודת יוצר הכל
כו' עיי"ש.

ואף שמחולקת שמחת פורים שהיא עד דלא ידע משא"כ בשמחת
יום טוב בה מדובר בשו"ע שם, הצד השווה שביניהם שגם שמחה זו צ"ל
עבודת יוצר הכל אך שאינה בהגבלה וכמבואר בדא"ח בדרושי פורים.

תקוטי שינצל אפשרותו ככל האפשרי להמשיך ביינה של תורה
וכמבואר בדא"ח בכ"מ שרומז לרזין דאורייתא פנימיות התורה שבדורנו
נתגלתה בתורת החסידות, ובאופן דהפצה בלי הגבלה כנ"ל ויהי רצון
שיעשה בזה מתוך שמחה וטוב לבב.

בברכה לבשו"ט ולפורים שמח.

ז'תקצב

ויהי רצון: נוסח דומה נכתב לכמה.

ז'תקצג

ב"ה, ח' אדר, תשכ"א
ברוקלין.

הו"ח אי"א נוי"נ כ"י מו"ה אפרים שי

שלום וברכה!

במענה למכתבו מג' אדר.

ת"ח על כתבו עכ"פ בקיצור אודות שבת דתורת החסידות במחנו הטי. ורצוני לבטוח שהרושם טוב אודותו כותב יפעול פעולתו מתאים לרצון רבותינו נשיאינו שהתועדויות ומסיבות כגון זה, הנה נוסף על גודל הענין מצד עצמו, צריכות להביא הוספה בעניני תורה ומצות, ומתאים לדבר משנה — המעשה הוא העיקר.

ופשוט שאין כוונתי לדרשה בעלמא, כי אם שבתור תושב המקום יעשה התלוי בו בכיון האמור. ובוזה להשפיע על אחרים שגם הם ישתדלו להשפיע על אחרים, טופח על מנת להטפוח, והרי הובטחנו הבא לטהר מסייעין אותו.

בעת רצון יזכירו את כל אלה שכותב אודותם על הציון הקי של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, והוא בכלל, מתאים לתוכן כתבו.

לשאלתו האם להשתדל בדבר בוא בן אחיו שי ומשפחתו לאה"ק ת"י, מובן שנכון הדבר, אלא שלכל לראש צריך לברר האם מסכימים הם לזה. שהרי הכוונה לעשי' בהנ"ל באופן לעגאלי וצריך שיקבל הסכמתם. ואופני ההשתדלות ידועים בסביבתו, כי כמה וכמה עשו כהנ"ל והצליחו, וכמדומה שישנם גם משרדים המשתדלים בהאמור, ויודעים באיזה סגנון טוב יותר לנסח את הבקשה, והרי אין חכם כבעל הנסיון.

לכתבו בענין הסכסוך שלו, מובן שצריך לעשות כדעת עו"ד היודע לא רק את החק הכתוב, כי אם — תגובת השופטים שהרי לפעמים זוהי המכריעה.

ז'תקצג

מו"ה אפרים: כורי, חדרה.

קסט

אדמו"ר שליט"א

ויהי רצון שיעצוהו כטוב באמת, ויבשר טוב, והרי נמצאים בחודש אדר, שכל יום ויום נצטוונו להרבות בשמחה.

בברכה לבשריט ולפורים שמח

מ. שניאורסאהן

ז'תקצו

ב"ה, יו"ד אדר, תשכ"א

ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה למכתבו מיום 22/2, כשיכתוב גם שם האם של כל אחד שכותב אודותם (שכן הנוהג להזכיר בתפלה), יזכירם על הציון הקי של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע.

ולסגנון כתבו, עלי להעיר, הערה עיקרית, שמקור הברכות וההצלחה הוא בורא עולם ומנהיגו, ואל תבטחו בנדיבים בן אדם שאין לו תשועה, והאדם רק יכול לעורר רחמים ולהתאמץ בתפלה וביחד עם זה להורות הדרך לזה הזקוק לברכה, ובסגנון חז"ל יפה תפלת החולה והנצרך לברכה, דרך תורתנו (מלשון הוראה) תורת חיים הוראה בחיים אין להתנהג בכדי לקבל ברכתו של נותן התורה הוא בורא עולם ומנהיגו, ומובן וגם פשוט שעליהם להתנהג בחיי היום יומים מתאים להוראת תורתנו תורת חיים ובקיום מצותי עליהם נאמר וחי בהם, וככל שמוסיפים בזה – מתוסף בברכת השם יתברך בהמצטרך לאדם ולביתו.

ואם בתקופות שעברו עדיין הי' מקום לפלפל ולדרישת ראיות על הנ"ל, אין כל צורך בזה (לצערנו) בשנים אלו אשר כל אחד מבני ישראל המתהלך על פני אדמות – יאריך ה' שנותיהם של כאו"א בטוב ובנעימים – הוא אוד מוצל מאש, מגזירת השמדות הכי איומות, אשר בדרך הטבע לא הי' לזה מקום ח"ו. ובפרט אלו הנמצאים באה"ק ת"ו, וכידוע המצב בעת פלישת הגנרל ראמעל שעמד באלכסנדרי' של מצרים עם כל חילו, וק"ל.

מובן שאין כוונתי להטפת מוסר – כי אם בהנוגע לעתיד וכנ"ל להנהגה בחיי היום יומים, ורואים במוחש אשר כשמחליטים בתוקף

המתאים להתנהג כן, הרי הקישוים — במציאות מועטים ופחותים
מאשר שיערו מראש. ובלבד שלא יתרשמו מהעלמות והקישוים הרגילים
בהתחלת כל ענין והנהגה, כמאמר כל התחלות קשות.

ואם כל האמור הוא בהנוגע לכל אחד ואחת, עאכ"כ בהנוגע
לחינוך בנים ובנות, כידועה הדוגמא שהנוער והצעירים הם בדוגמת
גרעין ושתיל אילן, אשר כל הטבה קלה בהם (ולהיפך — כל גרעון
ושריטה קלה), יכולה להשפיע בממדים הכי חשובים כשיגדל לאילן עושה
פרי, וק"ל.

בברכה לבשו"ט בכל האמור.

נ.ב.

במזכירות שלי אין כותבים אשכנזית, ולכן בא המכתב בלשון
הקדש, אבל הוא יכול לכתוב גם באשכנזית כיון שקורא הנני שפה זו.

ז'תקצה

ביה, יו"ד אדר, תשכ"א
ברוקלין.

שלום וברכה!

זה זמן רב ביותר שלא נתקבל ממנו מכתב וידיעות, ויהי רצון
שיהי' זה סימן שהכל בסדר, בעניינים הכלליים ובעניינים הפרטים.

בטח מסר פ"ש כללית . . . וכן אודות מה שדברתי עמו בהנוגע
למחנם הטי' בפרט ולמדינות . . . בכלל, שלפלא וגם מצער — על שאין
נעשה כמעט מאומה בהנוגע להפצת המעינות, והרי מובן שלכל לראש
עליו ודכוותי הדבר מוטל, שהרי זכה ולמד כמה זמן בישיבת תומכי
תמימים מיסודם ובהנהלתם של רבותינו נשיאינו זצוקלה"ה נבג"מ
זי"ע, אשר פעולות דברי צדיקים קיימים לעד, וגם גזע צור מחצבתו
מסייעתו, ובודאי לדכוותי האריכות בדבר אך למותר. פשיטא שאין
כוונתי להטפת מוסר, כי אם לעורר ולעודד להפצה ולפעולות כגון האמור
בכל המרץ הדרוש, וביחוד גדלה התמי' על העדר הנ"ל — בתקופה זו
שכל העולם כולו ובחוגים הכי שונים דברו והפיצו עכ"פ נקודות

קעא

אדמו"ר שליט"א

מהמעיינות בקשר עם שנת המאתים להסתלקות הילולא של הבעש"ט, ובכ"מ ממשיכים גם עתה בזה [ולדוגמא כאן בשבועות הבאים, ונעשה זה ע"י חוגים בלתי דתיים], והרי מזה כ"ש וק"ו בהנוגע לאלו ששייך להם הענין בפנימיות.

ויהי רצון שאתבשר טוב בכל האמור. וכנסח דמגילת פורים [דמגילה נקראת* מתחיל מיום המחרת], ליהודים היתה אורה זו תורה, והרי ענין האורה הוא להאיר במקום שקודם לזה חסר הי'. ובפרט ע"פ תורת רבנו הזקן, דאורה לשון מפעיל, עיין שערי אורה בזה (בסוף הספר).

בכבוד בברכה לפורים שמח ולבשו"ט.

ז'תקצו

ב"ה, י"א אדר, ה'תשכ"א
ברוקלין, נ.י.

הרה"ג וו"ח אי"א נו"נ רב פעלים לתורה ולמצוות
צנמ"ס בעל מרץ כו' מו"ה חנני' יום טוב ליפא שי'

שלום וברכה:

שמחתי לראותו פא"פ, בהוספה על מכתבו מיום הראשון עם המצורף אליו, ויתברך רופא חולים רופא כל בשר ומפליא לעשות. ויהי רצון שתהי' רפואתו שלימה וקרובה ועד שיחזור לאיתנו כפשוטו ולאיתנו

(*) את"ל הרי בכלל נקודה הפנימית דעבודת האדם היא – שיהי' כמו שאני נכתב – אני נקרא (בהתגלות), וכיחוד בשמות, שיהי' בהתגלות לא רק אד' – דאדון אתה לכל בריותיך אלא שידעו ג"כ שהוא המהוה הי' הוה ויהי' כאחד וככל החילוק דשם הו"י לשם אדני ואלקים. ומצו"פ העתק מכתב שגם בו בנקודה האמורה ובטח יעניין לכ'.

ז'חקקה

הנחקק מכתב: ראה אגרת הבאה, ולעיל אגרת ז'חקקה.

ז'תקצו

מו"ה חנני' יום טוב ליפא: דייטש הרב מהעלמ"ץ. אגרות נוספות אליו – לעיל ז'חקקה, ובהנסמן בהערות שם.

כמשמעו, כמבואר בד"ה משכיל לאיתן האורחי לרבנו הזקן בעל התניא והשו"ע.

ובפרט שזכות הרבים מסייעתו, פעולותיו בעניני יהדות ולכל לראש בתקוני מקואות, נוסף על ספריו במי הדעת, אין מים אלא תורה, אשר טהורה עומדת לעד היא, שאפילו דברי על שפתי בני אדם, אינן מקבלים טומאה, וביחוד הדברים מסטרא דאילנא דחיי דלית תמן מחלוקת מרוח הטומאה כו', פנימיות התורה שבדורנו נתגלתה בתורת החסידות.

ויהי רצון אשר כענין כל ימי חדש זה, שנצטוינו להרבות בשמחה, כן יהא בעניניו של כאו"א, הפרטים והכללים גם יחד, מנפש ועד בשר.

וכידוע במעלת מועד חדש זה, הם ימי הפורים, על ענין ימי חנוכה — שענין פורים — גם הצלת הגוף.

ולסיים מענינא דיומא, י"א בחדש, מיוסד על התחלת סוף מסכת דידן מסי' מגילה: מגילה נקראת בי"א כו' בט"ו, וידוע שרומז בזה לשם הוי' שסימונו י"א (ו' ה') והתחלתו ט"ו (י' ה'). וסכום הכולל של כל ימי קריאת המגילה, י"א-ט"ו, הוא ס"ה כמספר שם אדניי, שם הוי' כמו שהוא נקרא כשנתעלם, ז.א. כשאלקות מסתתר בלבושי עולם, ומודגש זה ביותר במגילה — שלא נזכר בה השם כי אם רמז בר"ת וסופי תיבות, ולכן נצטוינו שתהיי המגילה נקראת ופרסומי ניסא דוקא.

וכמו כן הוא בכלל ע"י לימוד התורה, המברר עניני העולם ופוסק ומגלה אשר זה מותר וטהור וכשר להעשות בו רצון ה' ומצותו, וזה לא

בד"ה משכיל לאיתן: נדפס בקונטרס לימוד החסידות לכ"ק מו"ח אדמו"ר. אינן מקבלים טומאה: וכאש דוקא (ברכות כב, א) — שעיקר טבילות לטהר גם אחרים, כגורא הוא (סנהדרין לט, א), וד"ל. וביחוד הדברים מסטרא: זח"ג קכד, ב. ונתבאר באגה"ק לרבנו הזקן סי' כו. וכידוע במעלת: לבוש הובא בט"ז שו"ע או"ח סתר"ע סי' ג. וידוע שרומז: שלי"ה פ' תצוה. נקרא כשנתעלם: פסחים נ' סע"א. נקראת ופרסומי ניסא: להעיר מצפנת פענח (להגאון הרגצובי) על הרמב"ם הלכות מגילה פ"א ה"ג.

ולסיים מענינא דיומא: ראה גם לעיל אגרת זחקמה.

קעג

אדמו"ר שליט"א

הותר למלאכת שמים. ועיי פעולה זו **זנפש** האדם **בעולם** — מגלים גייכ
תוכנם האמיתי של כל ימי **השנה** ותכליתם, כי כל יומא ויומא צ״ל
עביד עבדתי, ובפרט הוא — עיי לימוד המיוחד שתקן משה לישראל,
שיהיו שואלים דורשים **בענינו של יום** ובאופן כפירוש רש״י בחותם
המסכתא — לקבל ולקיים עליהם ועל בניהם בזה ובבא.

בכבוד ובברכה.

ז׳תקצו

בי״ה, י״ב אדר, ה׳תשכ״א
ברוקלין, נ.י.

הו״ח אי״א נ״ינ עוסק בצ״צ הרב משה שי
המכונה ד״ר מונק

שלום וברכה!

במענה למכתבו מכי שבט והקודמו, ת״ח על שימת לבבו לכתוב לי
בנוגע מוסדות חנוך חב״ד באה״ק ת״ו, ותקותי אשר גם להבא ימשיך
בכנון דא, ות״ח מראש. ובודאי ובודאי שגם להבא יושיט עזרתו לכל
מוסדות אלו ואיביזרייהו ככל יכלתו, ובוה גם להשפיע ככל אשר ידו
מוגעת על המוסדות ואישים שיש בידם לעשות לביסוס והתפתחות
המוסדות האלו. ולדכוותי לא צריך להאריך בגודל הענין של חינוך על
טהרת הקדש דוקא.

ובמענה על הנקודות שנוגע בהן —

מה שמגיב שאפשר להיות שבמוסדות חב״ד דורשים מרובה

זנפש . . . בעולם . . . השנה: גי בחי' — יסוד סי' יצירה ושל היצירה
עצמה (עיינ בד״ה ותר סיני עשן, תרכ״ח).
כל יומא: זחיג צד, ב. וראה זחיא רסד, ב.
בענינו של יום: נס הנעשה בו ביום . . . הלכות הצריכות לבו ביום (שו״ע
רבנו הזקן סתכ״ט ס״ד).

ז׳תקצו

חלקה נדפס בלקי״ש חכ״ב ע' 404 חלקה בע' 425 והושלמה ע״ם העתק המזכירות.
הרב . . מונק: אגרות נוספות אליו — לעיל ח״ט זשעא, ובהנסמן בהערות שם.

מהתלמידים בנוגע רמת הלמודים ובנוגע להנהגה וכו', ואפשר שיש כאלו שיפחדו לקבל עליהם עול זה וסכנה שילכו לחינוך בלתי רצוי או עכ"פ לא רצוי כל כך.

הנה נוסף על מה שגם כ' כותב שבאם יגרעו בתביעות האמורות ברמת הלמודים וכו' הרי ישפיע זה גם על שאר התלמידים הטובים והבינונים, שקרוב לומר שיצא שכרו בהפסדו, הרי עוד נקודה עקרית בזה. כי הנה מוסדות חב"ד יש להם אופי מיוחד והשם עצמו מורה ומשמיע לכל שומע כי במוסד זה מתנהגים באופן מסויים ולומדים ברמה מסויימת, ובמדה הכי חשובה משתווים בזה, עכ"פ בקיום יסודיים, כל מוסדות חב"ד שבכל העולם כולו. זאת אומרת שהנמכת הקבע והרמה במקום אחד מכריחה תוצאות בכיוון זה בשאר מוסדות חב"ד, ולא רק במדינה זו עצמה אלא גם מחוצה לה.

ועוד נקודה בזה, על פי סיפור ששמעתי מכ"ק מו"ח אדמו"ר, שיש השתלשלות מסויימת במבנה חברת בני אדם, ואם בשלב מיוחד מתחילה ירידה בדרגא אחת, עלול זה לגרום לירידה מדרגא לדרגא בכל השלבים שלאחרי זה, ולכן אפילו אם הירידה בשלב הראשון היתה מקדש הקדשים לקדש, הרי באופן אוטומאטי תגרום ירידה בשלבים שלאחרי זה מקדש לחול ולמטה יותר – מהיתר לאיסור. וכ"ק מו"ח אדמו"ר הסביר בהאמור איך שכל אחד במעמדו ומצבו צריך להעלות בקדש ופשיטא שלא להוריד אפילו אם גם לאחרי הירידה עדיין יהי מורם מכל סביבתו. והנמשל בנוגע למוסדות הנ"ל מובן.

כל הנ"ל אמור אפילו באם לא הי' נוהג מסויים במשך כמה שנים שני חזקה על אחת כמה וכמה שמשך הרבה שנים התנהגו באופן מיוחד שאין כדאית כלל ירידה בזה. ובפרט שקרוב לומר שיפרשוה שנשתנו הזמנים ומשתנים המנהגים וממילא גם הדרישות וכו'. ובפרט באה"ק ת"ו – שבכמה מוסדות חינוך רצויים הנה מסבות שונות אין דורשים מהתלמידים אותם העניינים שמוכיר כ' במכתבו ובמילא אין סכנה ח"ו שהמועמדים שלא יתקבלו לתוך מוסדות חב"ד מוכרחים יהיו להקלט למוסד שונה בתכלית, שהרי אפשר שיקובלו במוסד שרק דרישות האמורות אין בתכניתו.

לפני זמן היתה לי שיחה מעין האמור, ועניתי לשואל שגם בזה הוראה מפורשת בדברי חכמינו ז"ל, וכדרכם בפתגם קצר אבל קולע להמטרה, והוא: רב בקעה מצא וגדר בה גדר. ופירושו, כשראה רב שישנו

אדמו"ר שליט"א

קעה

ענין שמוזלזלין בו, החמיר והוסיף בגדר וגזירות דוקא בענין זה. זאת אומרת, שכשרואים שישנו חוג בו נמצאת פרצה בענין מסויים, שלכאורה יש חשש כנ"ל שבאם יקפידו עליהם בענין זה ירחיקום בכלל או ידחפום לענינים גרועים עוד יותר, ההוראה היא לעשות דוקא בהיפך, לזרזם ולהחמיר עליהם דוקא בענין הפרוץ, וק"ל.

ב) בנוגע להסברה לצעירים וצעירות בגיל הבגרות בנוגע לנושא ובעיות הקשורות ביצר וחיי המין, קשה לקבוע עמדה מסויימת בהאמור שהרי למרות מאמרו רז"ל בהפסוק שמצטטו במכתבו דאגה בלב (הנוער) – ישיחנה לאחרים, הרי נראה שבאותו השטח אמרו חכמינו ז"ל אבר קטן יש לו לאדם מרעיבו שבע משביעו רעב, שלכאורה בגדר משביעו הוא גם שיחה ע"ד האמור, פרט באם השיחה מתנהלת ממומחה הכי מצוין למנוע בטויים ואסוסיאציות מסוימות. וכפי שראיתי בכמה מקומות המוצא המתאים הוא שבהתעצות המורים במקום יקבעו ההנהגה ואופן שיחה עם תלמיד פלוני (או תלמידה פלונית) ולכל היותר יצרפו בי או גי מהם המתאימים זה לזה, כמובן בכל אופן נערים לחוד ונערות לחוד [אבל לא בפרסום כפי שנוהגים בכמה מקומות]. וגם אז צע"ג להזהר מלהכשיל ומלהכשל בהאיסור (מה"ת, ועכ"פ מדרבנן) דאל יביא לידי הרעור כו' (שו"ע אה"ע סכ"ג, ס"ג וראה תניא פ"א).

וכאן עלי להביע צערי העמוק זה מכמה שנים שכשהתחילה העלי בהמונים של אחינו בני ישראל הספרדים לאה"ק ת"ו, מצאו „לנכון" להגבי גיל הנשואין בהיפך ממה שנהגו בהן בארצות משם באו. ואם כשיצאה גזירה האמורה בספק הי' מה גדול, השכר או ההפסד, הנה התוצאות המרות שהביאה גזירה זו משך שנים אלו בעו"ה ולצערנו הרב הוכיחו על ההיזק הכי גדול בזה. פשוט שאין כוונתי לצעוק על העבר, אלא שמוזמן לזמן מתחדשות סברות בשטח האמור, אם להוריד הגיל או להגבי, ודעתי בהחלט מובנה מהאמור, והלואי שגם האשכנזים היו מתרגלים לנשואין בגיל הכי רך, וכדברי רב חסדא (קדושין כט, ב).

ובהמצאנו בערב ימי הפורים, עת שהיה ונהפוך הוא, יהי רצון שכל הענינים המבלבלים והשליליים יהפכו לאורה ושמחה וששון ויקר כפשוטם וכמשמעם על פי דרשת רבותינו ז"ל: אורה זו תורה וכו'.

בכבוד ובברכת חג פורים שמח.

גיל הנשואין: ראה גם לעיל ח"ח אגרת וחתקסז.

קען

אגרות קודש (ז'תקצח)

ז'תקצח

ב"ה, י"ב אדר, תשכ"א
ברוקלין.

הרה"ג הו"ח אי"א נוי"ג בעל מדות עסקן רב פעלים
איש המעלה בנשיק וכו' מוה"ר יצחק מאיר שי' הכהן

שלום וברכה!

מועתק להלן נוסח שני המברקים שהואיל כ"ק אדמו"ר שליט"א לשלוח
לכת"ר א' במוצש"ק. (ב' היום).

(א) פורים שמח. הצעתי למוסדותי שבחינוך שישתדלו שהנערים
ונערות המחוייבים במצות וטוב אשר גם קטנים מהם יקיימו בעצמם
משלוח מנות ומתנות לאביונים. בכבוד. מנחם שניאורסאהן

(ב) תודה ובמענה למברקו – בהוספה לקיום המצות ונוסף לערך
החינוכי הגדול, הכוונה – הפגנה כלפי מטה והדגשה כביכול כלפי
מעלה, דאחזות עמנו המופרד, ושהאחדות בת קיימא רק בקיום דתנו
השונות מכל עם. וגם – להמשיך הנוער, ובאמצעותם – אבותם, שילכו
בדרכי מרדכי היהודי הכופר בכל העבודות זרות. בכבוד ובברכה. מנחם
שניאורסאהן

בכבוד ובברכת פורים שמח

מזכיר

[אגרת המזכירות בקשר להצעה הנזכרת]

ב"ה, ז' אדר, תשכ"א
ברוקלין, נ"י.

אל כבוד הרבנים ראשי ישיבות מתנכים מורים והורים
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

אין צוזאמענהאנג מיט די פארשטייענדע טעג פון פורים הבע"ל, זיינען מיר

ז'תקצח

מוה"ר יצחק מאיר: לוי. אגרות נוספות אליו – לעיל ח"ט ז'נד, ובהגסמן בהערות שם.
לקמן ז'תרח. ז'תרנ"ד.

אדמו"ר שליט"א

קען

באאויפטראגט געווארען פון כ"ק אדמו"ר שליט"א צו ציהען די אלגעמיינע אויפמערקזאמקייט צו דעם ליידער פארשפרייטער מיספארשטענדיגש כנוגע די מצות פון **משלוח מנות** און **מתנות לאביונים**. וועלכע הערשט צווישען אידישע קינדער און יוגענט. פילע פון זיי פארלאזן זיך אויף דער דעה אז מען קען יוצא זיין די דאזיגע מצוה דורך דעם וואס זייערע עלטערען זיינען זיי מקיים, און ליידער אבער טרעפט עס אז אויך פיל עלטערען זיינען עס ניט מקיים ווי עס דארף זיין.

דעריבער, מיט דעם געהעריגן כבוד, ווערן די רבנים, מחנכים און עלטערען געבעטען צו דערמאנען די קינדער וועלכע געפינען זיך אונטער זייער דערציהונג און השפעה דאס פאלגענדעס:

א) צוזאמען מיט דער מצוה צו הערען די מגילה פורים באנאכט און אויף **מארגן** אין דער פרי, ליגט א חיוב אויף יעדען אינגעל אין עלטער פון דרייצען יאר און העכער, און אויף יעדע מיידל פון צוועלף יאר און העכער מקיים צו זיין **פערזענליך** די מצות פון **משלוח מנות** און **מתנות לאביונים**, אין דעם טאג פון פורים.

באמערקונג: פון חינוך שטאנדפונקט איז ווינשענסווערט אז אויך אינגערע קינדער זאלן זיך איינגעוויינען מקיים צו זיין די דאזיגע מצות.

ב) די דאזיגע מצות קענען לייכט דורכגעפירט ווערען. פאר **משלוח מנות** פאדערט זיך בלויז צוויי מינים עסענווארג (צ.ב. אן עפעל און א קענדי, אדער א שטיקל קייק און סאדע, אדער זאפט), **מתנות לאביונים** קען מען יוצא זיין מיט צוויי סענט, איין סענט צו יעדען פון צוויי ארימעלייט.

אין דער זיכערע האפענונג אז דער ענין וועט געפינען דעם געהעריגען אפקלאנג לזכות את הרבים און

מיט א הארציגען וואונטש פאר א פרייליכען און גייסטיגרייכן פורים.

בכבוד ובברכה

מוכירות כ"ק אדמו"ר שליט"א

ז'תקצט

ב"ה, י"ז אדר, תשכ"א
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה למכתבו ממוצש"ק תצוה, בו כותב אודות החילופי דירות ואשר אי"ה חוזר לדירתו בכפר החדש, ומה שקס"ד בזה ממ"ש בספר חסידים וכו'.

והנה אין זה שייך לנדון דידי, שהרי גם באמצע גר שם בנו דברא כרעא דאבוה, וגם זה הי' תנאי שיחזור הוא (הכותב) לאחר זמן קצר, ועוד ונוסף על כולם שכל הכפר מיסודו ובהנהלתו של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא ישראל וברשותו.

ובכלל בענינים כגון דא, די לן חידושו ואין להוסיף. אלא כיון שהעיר בהענין, מהנכון שקודם שיחזור הוא לדירתו, ילמדו שם ברבים ג' ימים עכ"פ פעם ליום, ז.א. חזקה בפעמים וחזקה בימים ולאחרי זה ידור שם במנוחה שמחה וטוב לבב.

בודאי שומר שלשת השיעורים דחומש תהלים ותנאי הידועים, ומהנכון אשר יבדקו את התפילין שלו ואת המזוזות של עכשיו ושיקבעו בדירתו הנ"ל.

בברכה לבשו"ט בכל האמור.

ז'תקצט

נדפסה בלק"ש חכ"ד ע' 453.

אודות החילופי דירות: במכתבו: כשנגמרה הבני' של כפר חדש עברתי מדירתי של הכ' הישן להכ' החדש, ואחרי נשואי בני . . נתתי לו את דירתי בכפר החדש על תנאי שכשיבנו את השכונים יעבור הוא להשכון ואני אחזור לכפר חדש, ואז עברתי בחזרה להדירה הישנה בכפר הישן. ועכשיו שאני מקוה איה"ש לחזור לדירתי בכפר החדש מצאתי כתוב בספר החסידים . . דר בבית אחד ויצא ממנו לא יחזור לדור בתוכו עד אחר שבע שנים שלמים.

קעט

אדמו"ר שליט"א

זינר

ב"ה, י"ז אדר, תשכ"א
ברוקלין.

הווי"ח אי"א נוי"נ וכו' מו"ה משה שי

שלום וברכה:

לאחרי הפסק ארוך נתקבל מכתבו מיו"ד אדר, ונעם לי לקרות בו בסיום מכתבו, אשר ישתדל להביא ברבים ובהרחבה ע"ד תורת החסידות וביחוד חסידות חב"ד, ואת"ל הרי גם זה מענין ימים אלו, שנכתב מכתבו בימים שלפני הפורים ונתקבל בימים הסמוכים לאחר הפורים, שכל הענינים והנסים היו ביין, שמוזה גם הציווי לבסומי ביין (רש"י מגילה ז' ושו"ע) והרי ברוחניות הרמז לרזין דאורייתא, נכנס יין יצא סוד, ונתבאר בארוכה בלקוטי תורה לרבנו הזקן בעל התניא והשו"ע, שיר השירים כ"ו ג' ואילך, ויהי רצון שיעשה בזה באופן דמוסיף והולך.

בברכה לבשו"ט בהנ"ל ובכללות הענין דהפצת המעינות חוצה מתוך שמחה ובפרט ע"פ ציווי רז"ל דמרבין בשמחה.

זינרא

ב"ה, י"ז אדר, תשכ"א
ברוקלין.

הרה"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ מו"ה יהודא שי

שלום וברכה:

מכתבו ממוצש"ק וארא עם הפ"נ בעתו נתקבל.

זינר

מו"ה משה: הייזלר, בני ברק. אגרת נוספת אליו – לעיל חייט ז'שפח.

זינרא

מו"ה יהודא: שמוטקין. אגרות נוספות אליו – לעיל חייט ז'רא, ובהנסמן בהערות שם.

במענה לשאלתו (בקיזור עכ"פ) - רק בבי"ע (וביחוד - בעשי') יש נמצא אשר (בהרגשתו) אין לו עילה וסיבה שקדמה לו - וזהו מפני שנתהווה מזה שאין לו עילה כו'. - עיין אגה"ק רס"ד.

ז'תרא

ב"ה, ח"י אדר, תשכ"א
ברוקלין.

הור"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ מו"ה מתת'י שי'

שלום וברכה!

איך בין געווען צופרידען צו באקומען די ידיעה וועגען אייער השתדלות צו אנהאלטען דעם מנין אין בית הכנסת, דריי מאל א טאג, און בכלל צו פארשטארקען די ענינים פון בית הכנסת אין פילע פרטים.

און א ספעציעלע שמחה האט מיר פארשאפט די ידיעה, אז מיגייט איינשטעלען א בימה אין מיטן פון בית הכנסת, אט אזוי ווי ד' שולען זיינען געווען אין דער אלטער היים פון דורי דורות.

און ווי ערקלערט אין פילע ערטער אין די ספרים הק' די העכסט וויכטיקייט פון דעם תיקון הבימה אין מיטן פון בית הכנסת.

וואס אויב אין יעדער ארט און אין יעדער זאך, דארף א איד טאן אלץ, עס זאל זיין אין פולען איינקלאנג מיט ווילען פון השם יתברך בורא העולם מיטן גרעסטען מעגליכען הידור, דארף דאס דאך געוויס אזוי זיין אין דער מאקסימאלסטער מאס, אין א בית הכנסת וואס השם יתברך רופט דאס „מקום אשר אזכיר את שמי" און וואס אידען קומען דארט בעטען בא השם יתברך, פאר זיך און פאר יעדערן פון די נאהענטע

במענה לשאלתו: הבדל בין בריאה שהוא לבדו בכחו להוות יש מאין . . האצילות נק' גילוי העלם, הלא גם אצ"י הוא מחודש וכמאמר יותר משא"ע עש' לגבי אצ"י אצ"י לגבי בורא.

ז'תרא

מורה מתת'י: סלאווין, ברוקלין.
א בימה אין מיטען: ראה גם לעיל חס"ז אגרת ה'תשצג.

אדמו"ר שליט"א

קפא

און פריינד אלץ וואס מינויטיגט זיך, און מיוויל אז השם יתברך זאל צוהערען די תפלה און ערפילען די בקשה.

איז דאך פארשטענדליך, אז דאס דארף געטאן ווערען אין אזא וועג און צושטאנד, עס זאל זיין אין איינקלאנג מיט ווילען פון דעם, בא וועמען מ'קומט בעטען די בקשה, און עס זאל זיין וואס מער מהודר צו געפינען וואס מער געפעליגקייט און חן בא דעם וועלכער קען ערפילען די בקשה.

און השם יתברך זאל העלפען אז אלץ זאל דורכגעפירט ווערען מיט פיל הצלחה בשמחה ובטוב לבב.

און בפרט אז מיר געפינען זיך דאך אין די טעג פון חדש אדר, וואס חכמינו ז"ל האבען אנגעזאגט, מרבין בשמחה, וואס א אנזאג פון תורה איז דאך גלייכצייטיג אויך א נתינת כח און מעגליכקייט צו מקיים זיין דעם אנזאג.

בברכה צו גוטע בשורות אין דאס אלץ אויבען געזאגטע און בפ"ש צו די אלע וועלכע זיינען זיך משתדל און וועלען צוגעבען בהשתדלות בענייני בית הכנסת, ס'זאל אין דער פולער מאס פארדינען דער נאמען „מקדש מעט" ובכבוד.

ז'תרג

ב"ה, חיי אדר, תשכ"א
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה למכתבו מיום"ד אדר.

בעת רצון יזכירו את כל אלה שכותב אודותם על הציון הקי של כ"ק מו"ח אדמו"ר וצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, מתאים לתוכן כתבו, ויהי רצון שכשם שכתב הבקשה כן יבשר טוב בזה.

ז'תרג

נדפסה בלק"ש ח"ז ע' 325.

לכתבו אודות גידול הזקן שיש מציעים „לישר" אותו.

אינו ברור מה כוונתו בתיבת לישר. – ולדעתי ע"פ כתבו – אין מקום לגזוז אפילו בכדי לישר, כי – אם בהנוגע למנהג טוב שנהגו כמה פעמים וזמן צריך להתבונן איך להפסיק בהנהגתו – עאכ"כ בכגון דא. שאדמו"ר הצמח צדק פוסק שזהו לא מנהג טוב, כי אם חיוב. ומי שעשה ע"ע כהוראת אדמו"ר – אינו מובן ויעורר תמי' גדולה באם לפתע פתאום ישנה בזה. ואולי בהאמור כוונתו ליישר ע"י מסרק (אך שישנם יחידי סגולה שמהדרים ומקפידים על זה, ובלשון המובא – לא נגעו בשערת זקנם), כנ"ל נהגו בזה רק יחידי סגולה ויכול לישר הזקן במסרק. והרי יקיים בזה מצות כבוד האם בהאמור.

ולהחששא שאפשר הזקן מעכב בעניני נכבדות. – לפלא אפילו הקס"ד בזה, כיון שמפורש דעת חז"ל בלי שום חולק, שייג תקוני דיקנא הם צנורות השפעה וקבלת הברכה מלמעלה, ופשיטא שאלה רק מסייעים בענינים רצוים, ובפרט בשידוך הטוב באמת.

ויהי רצון שיבשר טוב בכל האמור, וכן מאשר הרגיע את אמו שתליטיא בדרכי נועם ובאותיות מסבירות מתאים להכתוב לעיל.

בבקשתו נשלח המכתב בלי תור.

בברכה לבשו"ט בכל האמור.

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

מוכיר

גזוז: ראה גם לעיל ח"ט אגרת זק"א, ובהנסמן בהערות שם.
צנורות ההשפעה: ראה גם לעיל ח"י אגרת גישכנ. ח"ג ד"עדר.

אדמו"ר שליט"א

קפ

ז'תרד

ב"ה, י"ט אדר, תשכ"א
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה למכתבו שהגיע באיחור זמן, בו כתב אודות המצב
במשפחה ביחוד בעניני בריאות וכו' ושאל דעתי בזה.

והנה בכלל תמוה מה שכותב שכאלו אמר רופא שאין סיכויים
להחלמה שלימה, בה בשעה שכמה מקרים ידועים ברור שנתרפאו בהחלט.
ומביניהם גם כאלו שאני ראיתם, וזה יותר מכעשר שנה שהם בסדר
ולא עוד אלא שבינתיים נשאו נכי המדובר זה שמכירו הנני משך כל
הזמן, היי רוק ונשא והוליד בנים) ומשתכר בפרנסה קבועה.

בהנוגע למאורע מיוחד אי אפשר לדעת ברור ובהחלט אבל פשוט,
שאמירת רופא בסגנון האמור, תמוה ביותר, ולכל היותר ובכלל בן אדם
יכול לאמר, שאינו ערב ואינו לוקח אחריות בהנוגע לעתיד, ותו לא
מיד.

בכלל בהענין כפי שמתארו וביחוד שילדים העומדים בגיל חינוך
באמצע, פשוט שצריך להשתדל לחפש כל טעדיק שהבית ימשיך בקיומו.

ועוד ועיקר שצריך לעמוד בקישור תמידי עם מומחים במקצוע זה,
לעוררם לשאלם בפועל מזמן לזמן על אופני טפולים ותורפות המתחדשים
לעתים תכופות, האם יש בהם מתאימים גם בנדון זה.

והשי"ת המשיג על כאו"א בהשגחה פרטית והוא גם הרופא כל
בשר ומפליא לעשות, ינחהו ואת כאו"א מהמוזכרים במכתבו בטוב
לפניהם באמת טוב הנראה והנגלה שהוא טוב לשמים וטוב לבריות.

ויהי רצון שיחול שינוי לטוב עיקרי בזה תיכף, והרי נמצאים אנו
בחדש אדר ימים מוצלחים לבני ישראל בכל עניניהם.

ובדאי אינו מסתפק בהשיעורים שכותב ומוסיף עליהם מזמן לזמן,
ובודאי גם משתתף בשיעורים הנלמדים ברבים.

ז'תרד

המצב: מחלת עצבים, יש מכר סכנה לילדים.

לשאלתו ע"ד היתר כ"י – מובן שבוה צריך לפנות לרב מומחה על
אתר ושיוודע כל הפרטים וכו'.

בברכה לבשו"ט.

ז'תרה

ב"ה, כ"א אדר, תשכ"א
ברוקלין.

ברכה ושלוש!

. . . איני יודע הנהוג בירושלים ת"ו בחוגים שונים בהנוגע
להעמדת מצבה, אבל ידועה מסקנת כמה מפוסקים אחרונים, שאין
לאחרה ופשיטא שלא לחכות עד מלאת שנה וכיו"ב.

ומענין לענין מעין אותו ענין, נפלאות הוראת חז"ל שתיכף לפטירת
אדם מישראל הרי דוקא הקרובים שלו עליהם להשתדל שיאמר בקשר
עם הפטירה יתגדל ויתקדש שמה רבא (ולא רק בשמים ממעל, כי אם)
בעלמא דברא כרעותיה, והרי ודאי שהכוונה באמירה זו הוא הן בשביל
הנפטר והן בשביל החיים שליט"א, זכות להנשמה ונחום לאבליו, ואת"ל
ע"י הסברה ותירוץ לטענה הטבעית, היתכן וכו' שהעולם והנהגתו הרי
הוא כרעותי, רצונו של בורא העולם, והרי אין כל פלא אם שכל האדם
שמוגבל הוא בתכלית, אין לו השגה ברצון העליון, והחקר אלוהי תמצא.

בברכה לעניני הפרטים וגם לענינים הכללים, כוונתי הפצת
היהדות המסורתית, והרי עלי להתעסק בזה עתה פי שנים, והרי חוב
מסוג זה גם זכות הוא, וזכות גם להנשמה אשר נצחית היא ולבשו"ט
בגו"ר.

החוברת נתקבלה ותייח על השימת לב לשלחה לכאן.

ז'תרה

להעמדת מצבה: ראה גם לעיל ח"י אגרת רח"ט, ובהנסמן בהערות שם.

ז'תרו

ב"ה, כ"ד אדר, תשכ"א
ברוקלין.

האברך שלמה שי'

שלום וברכה!

לאחרי הפסק הכי ארוך נתקבל מכתבו מו' אדר, ובינתים נשלח לו מהמזכירות, בקשת זירוז ועד לקיום – מצוה משלוח מנות ומתנות לאביונים, ובפרט בתוככי הנוער, אשר נוסף על גודל המצוה מצד עצמה (עד שהודיעו חז"ל – שכן מצוה בהאי עלמא ליכא, כי אין כל העולם יכול להכילו), יש ביחוד בזה ערך חינוכי הכי חשוב, ואצפה לבשו"ט מהנעשה בזה.

לכתבו ע"ד מצה שמורה, אשתדל בזה, ובטח יאשר הקבלה, ובאם יעלה בידו, אשלח – נוסף על בקשתו, מצות אחדות, ותקותי שיחלקם בין המושפעים שלו, בצירוף הסברתו על גודל הענין וחשיבותו, ובפרט ע"פ המובא ומבואר בכ"מ תוכן הענין, שמצה נקראת מיכלא דמהימנותא (אמונה) ומיכלא דאסוותא (רפואה).

בברכה לבשו"ט בכל האמור ועוד ועיקר על שמנצל כל הכחות ואפשרויות שלו והיכולת – להפיץ היהדות המסורתית, ובעיקר – בעיקרה, קיום המצות מעשיות **בפועל** בכל חוג ומקום שהשפעתו מגעת.

במענה לשאלותיו: א) מובן שנקודת ותכלית הלימוד – שידע ויבין התלמיד תוכן הפסוק, ולא העתקה מכנית מלשון ללשון. ובפרט שידיעת התוכן – מזכירה ומחזקת ידיעת פירוש המילות. ב) ברוב התקופות ובפרט עתה אשר שעות הלימוד מצומצמות ביותר – הרי בבתי ספר מסוג שכותבו צריך לנצל כל שעה ורגע ללימודים ההכרחיים וחיוניים, ז.א. לימוד דיני ישראל שהם **מעשיים** בחיי התלמיד והמשפחה, עקרי האמונה (י"ג „אני מאמין"), פרשת השבוע (או חומש על הסדר), פירוש המילות בתפלה, פרקים נבחרים מנביאים וכתובים (כמובן נכלל בזה –

ז'תרו

שלמה: רובעל, בוענאס איירעס.
מהמזכירות: נעתק לעיל – ז'תקצח.

קפו

אגרות-קודש (ז'תרו)

כל מגלת אסתר, רות, איכה, משניות מלוקטות, קטעים מעין יעקב וגמרא. — מוסר חסידות יש לכלול לימודם באחד מהני"ל (בביאור עקרי האמונה, פירוש התפלה וכיו"ב).

המצפה לבשו"ט.

ז'תרו

ב"ה, כ"ה אדר, תשכ"א
ברוקלין.

הרה"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ מו"ה עזריאל שי

שלום וברכה:

לאחרי הפסק הכי ארוך נתקבל מכתבו מכ"ב אדר עם המצורף אליו ות"ח על כתבו עכ"פ בקיצור — במקום שאמרו להאריך — להנעשה במשך חדשים שלא הי' ממנו כל מכתב וידיעה אף שגם עתה פלא להעדר הכתיבה וקיצור הנמרץ אפילו גם כשכותב.

מובן שנכונה התכנית לחלק מכתב התעוררות לחג הפסח ובטח אף שאינו מזכיר עדי"ז גם שטר מכירה קצר שיוכלו לצרפו לשטר מכירה כללי, ואו ששטר הני"ל יהי' בצורת יפוי כחו לכל המקומות במ נמצא חמץ וכלים חמוצים.

ויהי רצון שבעמדנו בסיום וחותם חדש אדר ומתקרבים לחדש ניסן, חדש הגאולה, הנה יבשר טוב בטוב האמיתי כהוראת חז"ל, טוב לשמים טוב לבריות וטוב העושה פירות . . .

בברכה לבשו"ט.

ז'תרו

מו"ה עזריאל שי"ז חייקין, קופנהגן. אגרות נוספות אליו — לעיל חז"י רתם, ובהנסמן בהערות שם. לקמן ז'תשנ.

זיכרון

ב"ה, כ"ה אדר, ה'תשכ"א
ברוקלין, נ.י.

הרה"ג הרה"ח וו"ח אי"א נוי"נ בעל מדות עסקן
רב פעלים איש המעלה בנשיק וכו'
מוה"ר יצחק מאיר שי' הכהן

שלום וברכה:

בתודה קבלתי מכתבו מ"א אדר, ובודאי בינתים נתקבל ג"כ מברק
השני שלי במענה על שאלתו במברקו.

בודאי יחנה לדעת שהכרוז בנוגע משלוח מנות ומתנות לאביונים
מצא הד נכון ומתאים לדבר חכמינו ז"ל מעשה הוא העיקר. ומסתפינא
לומר אשר כנראה כמה וכמה אלפים מהנוער קיימו מצוות אלו בפעם
הראשונה בחייהם (הודות להתעוררות האמורה). ונפלא הדבר עד כמה
לבן של ישראל ער הוא, אשר בהודעה בעלמא מקיימים דבר טוב, ומוזה
תוספת עידוד לכל אלו שהשפעה להם על הרבים שאינם ח"ו כקול קורא
במדבר גו', ואף שלפעמים, ואולי לפעמים תכופות, אין התוצאות נראות
על אתר, ואפילו לא לאחר זמן, אבל בסגנון כ"ק מו"ח אדמו"ר – חזקה
לתעמולה שאינה חוזרת ריקם.

מובן וגם פשוט שלעת עתה במצות האמורות נקל יותר לעורר ועד
לקיום בפועל ממש, מאשר במצות הקשורות בקשויים וכו', אבל בודאי
שמצוה גוררת מצוה, מכשרת נפש המקיים שיהי' עכ"פ בנקל יותר
לעוררו לקיום עוד מצות ועוד מצות.

בודאי שלדכוותי דכת"ר הנמצא על אתר למותר להדגיש איך
שהנ"ל יפה בעתו לפי המצב בהוה באה"ק ת"ו [העדר האחדות בצד
השמאל ועד לממדים מבהילים, שעוה"פ מודגש בפועל אמתיות מה
שנאמר אל תאמרו קשר גו', כי בודאי ובודאי שלקשר כזה אין קיום,
ומה נעמו דברי רבינו הזקן בספר תניא קדישא פי' ל"ב]. תקותי חזקה

זיכרון

מוה"ר יצחק מאיר: לוי, אגרות נוספות אליו – לעיל זיתקצא, ובהנסמן בהערות שם.

שלא ימנע כת"ר הטוב להודיעני בהמשך להנ"ל וכן בכללות מהמצב ביהדות וכי במחיצתו ובסביבתו.

ומענין לענין מעין אותו ענין, ימים אלו הגיעוני תמונות מס. פאולא ובהם מהשתתפות כת"ר במסיבת התועדות דיום הבשורה די"ט כסלו במוסד אהלי"י אשר שם. כנראה מפני סיבה נתאחרת ידיעה זו ע"ע, ומגולגלין בשורה טובה ומשמחת לימים שמחים דחודש אדר בו מרבין בשמחה.

בכבוד ובברכה לבשו"ט טוב לשמים טוב לבריות טובה לעושה פירות, מתוך שמחה וטוב לבב.

ז'תרט

ב"ה, כ"ה אדר, ה'תשכ"א
ברוקלין, נ.י.

צו אלע אנטיילנעמער אין דעם כינוס פון צעירי אגודת
חב"ד מיד-וועסט ערב ראש חדש ניסן - ב' ניסן
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

צוויי פון די יסודות פון דעם בעל שם טוב'ס לערע, וועלכע ווערן
ברייטער דערקלערט אין חסידות חב"ד, זיינען, אז יעדער פרט און
געשעעניש אין מענטשלעכן לעבן איז בהשגחה פרטית, און אז פון יעדער
זאך דארף מען זיך אפּלערנען אן אנווייזונג אין עבודת השם.

בפרט אזא וויכטיקע געשעעניש ווי די צוזאמענקונפט פון צעירי
אגודת חב"ד מיד-וועסט, און דאס וואס זי קומט פאר אין דעם
יארצייט-הילולא פון כ"ק אדמו"ר מוהרש"ב, דער פאטער פון כ"ק מו"ח
אדמו"ר - זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע. און - ערב ר"ח און ר"ח ניסן.

ווייל איך דערמאנען אלע אנטיילנעמער פון דעם כינוס די הייליקע
ווערטער פון בעל ההילולא - וואס אלע רייד פון נשיאי ישראל, בפרט

צוויי פון די יסודות: ראה היום יום כ"ח חשון תשי"ד. ט' אייר תשי"ג.

אדמו"ר שליט"א

קפט

די וועלכע זיינען געזאגט געווארען ברבים און זיינען געדרוקט געווארען, האבן אן אייביקע ווערט, באדייטונג און פעולה:

„דאס דארפן אלע עמים וואס זיינען על פני האדמה וויסן, אז נאר אונזערע גופים זיינען איבערגעגעבן אין גלות ושעבוד מלכות, אבער אונזערע נשמות האט מען אין גלות ניט פארטריבן און אין שעבוד מלכות ניט איבערגעגעבן. מיר דארפן זאגן גלוי לעין כל, אז וואס עס איז נוגע צו אונזער דת, תורה ומצות ומנהגי ישראל, האבן מיר אידן אויף זיך ניט קיין דעה זאגער.“

דער בעל ההילולא האט די דאזיקע לעבנס-השקפה פארקערפערט און דורכגעפירט ביז אין טאג-טעגלעכן לעבן, סיי אונטער דעם צארישן רעזשים, וואס איז געווען באקאנט מיט זיינע גזירות און רדיפות אויף אידן, סיי אין די יארן פון דעם קאמוניסטישן רעזשים מיט זיין אנטי-רעליגיעזע שיטה בכלל, און אנטי-אידישן דת בפרט.

דאס איז אויך דער גרונט-געדאנק פון דעם חודש ניסן, דער חודש הגאולה. בזכות דעם וואָס די אידן אין גלות מצרים – דער ערשטער גלות און פאר-טיפ פון אלע שפעטערדיקע גלותן – האבן ניט אנגענומען די מצרים-ענינים, זיי זיינען געווען מצויינים שם, אפגעהיט זייער אפגעזונדערקייט, אנדערשקייט און אייגנארטיקייט – איז געקומען גאולה מצרים און יציאת מצרים.

על אחת כמה וכמה אז געפינענדיק זיך אין א לאנד פון מנוחה און רעליגיעזע פרייהייט, איז אונזער פליכט און אויך אונזער זכות צו פארשטארקן און אויסברייטערן אמת'ע אידישקייט, תורה ומצות ומנהגי ישראל, באלויכטן און באלעבט, לויט די אנווייזונגען פון תורת חסידות חב"ד, און דאס הענגט אפ בלויז פון אונזער רצון.

„דאס דארפן אלע עמים כו': ראה קונטרס מאמרים, קונטרס יד, תרצ"א, ריגא.

חודש הגאולה: מדרש רבה בא פט"ו, יא.

מצויינים . . . אפגעזונדערקייט כו': הגדה (ראה פ"י זבח פסח). מכילתא בא יב, ו. לקח טוב שמות ו, ו. וראה ג"כ צפני' א, ח. ילקוט בלק רמז תשסח. רמב"ם הלכות עבודה זרה פרק יא ה"א. סמ"ג לאוין נ'. שו"ת צמח צדק יו"ד סצ"א. ובשער המילואים בהשמטות. ושי"נ.

פאר-טיפ פון אלע שפעטערדיקע גלותן: בראשית רבה פט"ו, ד.

מאזשעס (דו קענסט) עס דארף נאר זיין **האטשעש** (זאלסט וועלן).

ויהי רצון, אז דער כינוס זאל דערפילן זיינע אויפגאבן בפועל ממש, און אין דער פולסטער מאס, לויט דער אינערלעכער כוונה און אפענעם אנזאג פון רבותינו נשיאינו הק', וואס זייער זכות און דער זכות הרבים וועט זיכער ביישטיין יעדן איינעם להצלחה מופלגה אין עבודת הכלל ובמילא אויך אין די אייגענע ענינים, בגשמיות וברוחניות גם יחד.

בברכה להצלחה ולבשורות טובות.

ז'תרס*

ב"ה, כ"ה אדר, תשכ"א
ברוקלין.

הו"ח אי"א נ"נ עוסק בצ"צ מלאכתו מלאכת שמים
מו"ה שמואל שי

שלום וברכה:

... בהנוגע לכתבו שאינו מקבל עזר וכו', הנה, לכל לראש בודאי שבכל כאו"א מהעובדים במלאכת ה' חינוך על טהרת הקדש ובפרט במסגרת רבותינו נשיאינו, מתקיים בפועל מ"ש עזרי מעם ה' עושה שמים וארץ [שיש לפרש בזה, עושה מלשון עשי' וכפי', אשר כופה ומשדד ה' העלמות והסתרים שבטבע, ועד לאופן שנתהפכים למסייעים, וכענין ימי הפורים דאזלינן מנייהו שעמי הארץ מתייחדים וגו' ונהפוך הוא וגו'. ובודאי לדכוותי שראה זה במוחש בעבר הקרוב, אין צורך לאריכות ולהביא ראיות לדבר הפשוט].

תקותי שמ"ש בחותם מכתבו, בהנוגע לעצמו — הנה מתאים להכתוב לעיל — „הגיע" העזר מן ה' גם בו ופועל פעולתו.

מאזשעס . . **האטשעש**: כידוע הסיפור בהבעש"ט ותלמידיו בזה.

ז'תרס*

מו"ה שמואל שי: חסר. אגרות נופסות אליו — לעיל ז'תקפז, ובהנסמן בהערות שם.

ויהי רצון שבעמדנו בסיום וחותם חדש אדר, דנצטוינו להרבות בשמחה, וערב חדש ניסן, חדש הגאולה מכל המצרים וגבולים, הנה יראה זה גם בעבודתו בקדש, בבי"ר בהסמינר ולמקצוע, ויבשר טוב – טוב באופן הנראה גם לעיני בשר ועד שיוכל להתנהג מתאים למי"ש ואתהלכה ברחבה – בכל עניני המוסד ומתוך הרחבה גם בעניניו הפרטים,

ובזה מענה נוסף גם על סיומו במכתבו בהנוגע להזוה וכו' – ועיד סיפור ששמעתי מכ"ק מו"ח אדמו"ר אודות חסידו של רבנו הזקן ר' מרדכי ליפלער, שהי' מנצח את היצר בטענה, שאיך אפשרי שישמע לפיתויו והכל יודעים שהוא עשיר ויש לו מהלכים בבית המלכים, בבית המלוכה אדירה כרוסיא בימים ההם, ולכל לראש – שהנהו חסידו של רבנו הזקן...

זיתרי

בי"ה, כ"ז אדר, תשכ"א
ברוקלין.

ברכה ושלוש!

לאחרי הפסק הכי ארוך נתקבל מכתבה מיו"ד אדר, וכבשתה נשלח המכתב מבלי לחכות על התור.

בו כותבת אודות בעיות בנה הבכור שי, ואיך להשפיע עליו וכו',

והנה מובן שאין כללים קבועים במצב כגון זה, כיון ששונה הוא מאחד לחבירו, שאין דיעותיהם שוות ואין תכונות נפשם שוות. וכן תלוי בעד היכן הגיעו הדברים [בהתדברות שבין שני האישים], אבל הצד השורה בכל מצב שיהי, שבדרכי נועם – ברוב המכריע מצליחים יותר מאשר בשיטה ובדרך הפכית. ועוד שכריכת שני ענינים ביחד [נשואים וחיונוך לחיים דתיים, כוונתי לשנות השקפת עולם של הצד השני ביחד

בב"ד: בבית רבקה.

סיפור ששמעתי: ראה גם לעיל ח"ח אגרת בחקסב.

זיתרי

נדפסה בלקי"ש חכ"ב ע' 385.

עם הנשואין עמן] הרי זו קשה ביותר. ועכ"פ – מוכרח שתתנהג בהנהגה דתית בחיי היום יומים – משך זמן לפני הנשואין, בכדי שתדע עכ"פ את הנטל שבדבר, והקישוים שבזה שלא הורגלה בזה מלפנים, ובסגנון חז"ל אין אדם מקנה ומתחייב בענין שאינו יודע מהותו וטבעו.

בעת רצון יזכירו את כל אלה שכותבת אודותם – על הציון הקי של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע מתאים לתוכן כתבה, ויהי רצון שתבשר טוב בהנוגע לכאמ"א.

ועלי החובה להעיר [אף שבלתי נעים זה, ובפרט שכבר רמזתי אודות זה במכתבי לפנים לבעלה שי', והוא], שתופעה האמורה וכן עוד כגון זו שהזכירה במכתבה, קרוב לדאי שזה תוצאה מהמצאו בבתי ספר חינוכים שלא לפי המקווה ממנה ומבעלה שי'. ולצערנו – בטבע האדם ורגילה ב**יותר** השגיאה – שכשמקוים מילדים רמה ידועה בהשקפת עולם ובהנהגתם דתית, מחנכים אותם באופן, וכמעט בהקפדה, שלא יבואו לרמה יותר גבוהה ועאכ"כ לרמה יותר גבוהה מאשר מעמד ומצב ההורים. ואין מביאים כלל וכלל בחשבון – שבאם בגיל העמידה מתקיים האדם במעמד דתי במדה מסוימה – הוא רק הודות לזה שבימי הנערות והבחורות עמד ברמה יותר גבוהה, שאז אף שקושי החיים ומלחמת החיים (והסביבה ג"כ) הפחיתו את רמת ימי הבחורות, נשאר עכ"פ ברמה דימי העמידה. שמוזה מובן – שהאיש שבימי הבחורות יעמוד ברמה מופחתה – הרי טבעי שלאחרי איזה שנים ירד ממדרגתו וימצא בדרגה למטה מהמקווה.

המורס מהאמור – שכשהי' ברצונם (שלה ושל בעלה שי') שיראת שמים בפועל של ילדיהם תהי' בשווה ליראת שמים שלהם, צריכים היו הילדים להתחנך במוסד חינוך הדורש מתלמידיו אותה מדת היראת שמים שדרשה מאביהם הישיבה תומכי תמימים, אבל כשמתחנכים הילדים במוסד חינוך כהמוזכר במכתבה, שכפי השמועה דרגת היר"ש הנדרשת בו – היא פחותה **בכמה** דרגות מאותה מדת היר"ש שדרשה ישיבת תומכי תמימים ודוגמתה, הרי מה פלא כשירידים לדרגה שלמטה מזה ויש אפשרויות למאורעות אלו שכותבת.

מובן שאין כוונתי להטפת מוסר כ"א בהנוגע לשאר הילדים – שיחיו – שלהם שעדיין ברשותם הם, שפשוט צריכים ללמוד ולהתחנך בדי אמות של מוסד כזה הדורש מתלמידיו מדת יר"ש שלימה, ואז יש לדרוש ולקוות מהילדים כל עניני התורה והמצוה, כיון שההורים נתנו

אדמו"ר שליט"א

קצ

להם כל האפשרית לזה ומעולם לא נמצאו בסביבה שהיחס שלה יחס פושרי וכו'.

והרי בשנים האחרונות הנה באה"ק ת"ו כמה מההורים שינו יחסם ופועלים בכיוון האמור, ז.א. להכניס בניהם ובנותיהם לישיבה שלומדים בה אך ורק לימודי קדש ולבית יעקב ובית רבקה וכיו"ב, ומזמן לזמן הולכת תנועה זו ומתפשטת. ואם בהנוגע לכ"א – האמור לעיל צודק הוא, עאכ"כ בהנוגע לאלה (לה ולבעלה ש"י) שרואים במוחש תוצאות החינוך בבתי ספר ממלכתיים ואפילו בבתי ספר שבדרגא אחת למעלה מהם וכו'. ואין עניני להאריך בדבר המצער ואינו מדבר בטובתן של ישראל.

פשוט שכל האמור לעיל גם לבעלה ש"י הדברים מכוונים, וכן תקותי חזקה שלא יקפידו על מה שכופל הנני עוה"פ את הנ"ל, והטעם – שמרגיש הנני חובתי שלא לעבור בשתיקה, כיון שכתבו המצב אלי.

בברכה לבשו"ט,

מ. שניאורסאהן

ז"ע נתקבל מ' בעלה ש"י והמענה נכלל בהנ"ל.

ז'עריא

ב"ה, כ"ח אדר, ה'תשכ"א
ברוקלין, נ.י.

שלום וברכה!

בנועם קבלתי הידיעה על דבר כניסתם לעול מצות.

והנני שולח לכם ברכותי הלבביות שתקבלו עליכם עול התורה ועול מצותי בשמחה ובטוב לבב. שאף על פי שהוא ענין של קבלת עול, וקבלת עול שלימה כמו שהי' בעת הגיע כללות עמנו בני ישראל לעול תורה ומצות במעמד הר סיני, שעה שהקדימו נעשה לנשמע, אבל יחד עם זה עול נעים הוא, כי אין טוב אלא תורה ומצותי, כמו שנאמר כי לקח טוב נתתי לכם תורתי אל תעוובו, ולמוד התורה הרי מביא לידו מעשה קיום המצות בחיי יום יום.

ומתאים למה שנאמר בחוקותי תלכו ואת מצותי תשמרו גוי ונתתי
גוי ככל הברכות המנויות בפרשה, יהי רצון שתתנהגו בהתאם להאמור
ככל הדרוש וימלא השי"ת הבטחתו שתתברכו בכל המצטרך בגשם וברוח
גם יחד.

בברכת הצלחה בלימוד התורה ובקיום מצותי.

ז'תריב

ב"ה, כ"ט אדר, תשכ"א
ברוקלין.

הרה"ג אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ מו"ה הלל שי

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתבו מיי"ט אדר.

ויהי רצון שיבשר טוב, טוב האמיתי כהוראת חז"ל טוב לשמים
וטוב לבריות וטוב העושה פירות (קדושין מ' ע"א) ובשמחה אמיתית
שמחה של תורה ומצותי, וכדברי המורה הגדול הוא הרמב"ם בידו
החזקה סוף הלכות לולב, יעו"ש.

ומסמך גאולה לגאולה, ימי הפורים לימי חג הפסח זמן חירותנו
הבע"ל, ומגאולה דאופן דאכתי עבדי אחשוורוש אנן לגאולה האמיתית
והשלימה עיי משיח צדקנו בעגלא דידן.

הפס"ד מהצ"צ נמצא בסי' שערי דעה בסי' סא. נזכר שם הצ"צ גם
בסי' סב (חאוי"ח), צא.

לומר דהמקור לדברי הרמב"ם (הלי' אי"ב רפ"ט) דבן חנדה פגום
הוא ממסי' כלה, וכ"מ בב"י הגר"א לשו"ע אה"ע ס"ד סיי"ג – צע"ג

ז'תריב

מורה הלל: מדליה, לידו. אגרות נוספות אליו – לעיל חייט זקסג, ובהגסמן בהערות
שם.

קצה

אדמו"ר שליט"א

לדידי – דאדרבה משם ראוי **לסתור**, כיון **שקויים** דוקא כדברי רע"ק
שהוא ממזר ובן הנדה, ואמרו שגדול הי' רע"ק כי **הכחיש** דברי
החולקים ע"ז.

בכבוד ובברכה לבשו"ט.

זיתריג

[אדר תשכ"א]

לפלא אז מירעט און מירעט וכשמגיע לפועל – כאו"א חושב
שהכוונה למי שהוא אחר לא אליו!

כו"כ פעמים מובא פתגם-**הוראת** רבותינו נשיאנו טראַכט גוט, וועט
זיין גוט (שהכוונה שהמח' **תועיל** בזה) – ובהיפך מזה „ממציא“
מחשבות באופן הפכי, ולמרות שנמצאים בחודש אדר שנצטוינו להרבות
בשמחה, שרוי בעצבות (עיין תניא בזה) וכו'.

וחותמים בדבר מלכות: טראַכט גוט וועט זיין גוט – בנראה
ובנגלה.

זיתריג

נדפסה בלש"ש חכ"ד ע' 428.

זתריד

ב"ה, ב' ניסן, יום הסתלקות הילולא של כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב),
היחשכ"א. שנת המאה להולדתו זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע
ברוקלין, נ"י.

לכל אחד ואחת אשר בכפר חב"ד – מיסודו ובהנהלתו
של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע –
ה' עליהם יחיו

שלום רב וברכה!

לקראת חג המצות, זמן חירותנו, הבא עלינו ועל כל ישראל לטובה,
הנני בזה להביע ברכתי לכל אחד ואחת מהם – ברכה לחירות מכל
ענינים המבלבלים מעבודת ה' בשמחה ובטוב לבב ולחג כשר ושמח.

אשר שמחה פורץ גדר, שנוהג בעניני תומ"צ למעלה מגדרו וטבעו,
וההנהגה עמו מלמעלה – שפורצין בשבילו גדרו של עולם ומתברך בבני
חיי ומזוני (ובכל ענינים אלה – באופן ד'רוויחי).

ומתאים לפתגם כ"ק מו"ח אדמו"ר אשר חג הפסח נמשך ומאיר
בכל יום ומאיר תמיד – יהי רצון שיהי כן בכל עניניהם הפרטים
והכללים גם יחד, ובימי כל השנה כולה,

עדי יבוא הפורץ – משיח צדקנו – ויגאלנו בגאולה האמתית
ויקיים היעוד – ופרצת ימה וקדמה וצפונה ונגבה.

הסתלקות . . להולדתו: ראה זח"א רכא, סעי"ב. רכד, א.
שנת המאה: ראה חנוך לנער ע"ח: נולד כי חשון תרכ"א, שיש בזה ב'
כפ"ן, שרומז לכתרא עילאה. ובזח"א ר"פ ח"ש.
חג המצות . . הפסח: ראה פ"י הזכירות להרה"צ וכו' הרלי"צ מברדיטשוב,
זכירת יצי"מ.

שמחה פורץ גדר: נתבאר בארוכה בהמשך שמח תשמת, תרנ"ז.
שפורצין . . רוויחי: ראה חנוך לנער בסופו (ע"פ תוד"ה אין שבת קנו, א.
נתבאר בהמשך מים רבים פקע"ד).

ומתאים לפתגם: שיחות חה"פ היחש"ג.
הפורץ – משיח: מיכה ב, יג. ע"פ אגדת בראשית ספס"ג. וראה ג"כ ב"ר
ספפ"ה.

זתריד

בדפסה בלקריש ח"ו ע' 247 והושלמה ע"פ צילום האגרת.

קצו

אדמו"ר שליט"א

בברכת חג הפסח כשר ושמח ולקיץ בריא ושמח.

שלחתי — מצה שמורה, ובקשתי אשר ועד הכללי של כפר חב"ד עם ועד הרוחני והרה"ג הרה"ח הו"ח אי"א נוי"מ כ"י הרש"י שליט"א מרא דאתרא בראשם — יחלקון לתושבי כפר חב"ד ולבחיירי עסקני חב"ד אשר באה"ק ת"י — שליט"א.

ויהי רצון שתפעל המצה פעולתה, פעולת מיכלא דמהימנותא ומיכלא דאסוותא במילואה.

ז'תרטו

ב"ה, ד' ניסן, תשכ"א
ברוקלין.

שלום וברכה!

לאחרי הפסק הכי ארוך נתקבל מכתבו מכ"ח אדר.

ובעת רצון יזכירוהו על הציון הקי של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבי"מ זי"ע מתאים לתוכן כתבו, ויהי רצון שכשם שכתב הבקשה כן יבשר טוב בכל האמור במכתבו, ובוה ג"כ בהנוגע לפעולות בהפצת המעינות שאין לזה כל שייכות למאמר חז"ל דאין חבוש מתיר עצמו מבית האסורים כי אין כלל מצב של בית אסורים ח"ו ומכשייב וק"ו ממדינתנו לפנים שגם שם בענין זה לא הי' מצב כנ"ל עאכ"ו במדינות אלו, ואדרבה רואים במוחש שכשמשותלים אפילו בפעולה קלה ביותר בהפצת האמורה, דוקא בשנים אלו מצליחה ביותר וביותר ואין הדבר תלוי אלא ברצון.

מעולה . . במילואה: ראה וככה תרלי"ז פ"ס.

מיכלא דמהימנותא . . דאסוותא: ראה תורת רבנו הזקן בזה (היום יום תשי"ג, טו ניסן).

שלחתי — מצה שמורה: ראה גם לעיל ח"י אנרת ויקסא. ח"י רחשפור. ח"י זרמד, ועוד.

ז'תרטו

נדפסה בלקריש ח"כ ע' 612.

פשיט שאין הכתוב בא בתור מוסר חיו כי אם הבעת צער על שאין אנ"ש וביותר אלו שגזע צור מחצבתם מסייעתם, מנצלים כלל וכלל גודל האפשריות שניתנה להם בהאמור, ובפרט שזהו מוסיף ג"כ בשמחה וטוב לבב ובמילא גם בבריאות הגוף כפשוטו, וק"ל.

ובעמדנו בחדש ניסן ומתקברים לחג הפסח זמן חירותנו, יהי' בכל ענינים הכתובים במכתבו חירות מכל ענינים המבלבלים ויבשר טוב. בברכה לחג הפסח כשר ושמח.

ז'תרסו

ב"ה, ו' ניסן, תשכ"א
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה למכתבו מג' ניסן אודות מצב רוחו ומחשבות המבלבלות.

ומהנכון אשר יראה בספר תניא קדישא מרבנו הזקן בעל התניא (פוסק בנסתר דתורה) והשלחן ערוך (פוסק בנגלה דתורה) מה שכותב בשלילת העצבות וכו' (עפ"י מפתח ענינים, תניא שבהוצאת קה"ת).

ועוד וגם זה עיקר שיתבונן בענין השגחה פרטית, איך שהשי"ת משגיח על כל אחד ואחד בהשגחה פרטית ושהוא עצם הטוב ומטבע הטוב להטיב, שמה הרי התוצאות ומסקנא מידית בלשון נעים זמירות ישראל ד' רועי לא אחסר גוי לא אירא.

ובכלל אין כדאי לבזבז זמנו על התבוננות במצב רוח של עצמו, והרי טוב יותר ללמוד באופן שאינו מייגע אותו בתורה שבכתב ותורה שבעל פה, וכנ"ל באופן שלא יתיגע עד שישתפר מצב רוחו לגמרי.

לכתבו אודות המעלה שאצלו כשמתפלל ביחידות, כמה בכגון זה נוהגים שמתחילים להתפלל עם הצבור אף שלאחרי כן תפלה שלהם לוקח זמן יותר וממשיכים ביחידות.

ז'תרסו

לכתבו: ראה גם לעיל אגרת ז'תקס, ובהנסמן בהערות שם.

קצט

אדמו"ר שליט"א

מהנכון אשר יבדקו את התפלין שלו וכן את המוזוות שבדירתו
שתהיינה כולן כשרות כדין, ואשר בכל יום חול קודם תפלת הבקר יפריש
פרוטות אחדות לצדקה. נכון אשר ישמור על שלשת השיעורים דחומש
תהלים ותניא.

בברכה לבשורות טובות מתוך שמחה וטוב לבב ולחג פסח כשר
ושמח.

זינר

בי"ה, ז' ניסן, תשכ"א
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה למכתבו בקשת ברכה פ"נ.

בעת רצון יזכירו את כל אלה שכותב אודותם על הציון הקי של
כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע.

בהנוגע להבחור . . . שיי' בודאי ימצא כמה ידידים שידברו עם
הני"ל פעם וכמה פעמים דברים היוצאים מן הלב שיעזוב דרכו הרעה
ר"ל, והרי סוף סוף הובטחנו שלב ישראל ער הוא, אלא כני"ל צריכים
שלא להתרשם באם בפעם הראשונה לא ישמע לדבריהם ולדבר עוה"פ
ועוה"פ. וגם מהנכון שמי שהוא מידידיו יפרישו לצדקה לזכות הני"ל
למען ישוב ממחשבותיו. ויהי רצון שכשם שהביא הבקשה כן יבשר טוב
בוה.

התקוה חזקה שהוא הכותב יש לו קביעות בלימוד פנימיות התורה
שבדורנו נתגלתה בתורת החסידות, קביעות בכל יום ובהוספה ביום
השבת אשר קודש הוא לה.

בברכה לחה"פ כשר ושמח,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

ז'תריח

[ז' ניסן תשכ"א]

... בטח יודע הוראת כ"ק מו"ח אדמו"ר ש, עד שתכנס לחודש החמישי לא תפרסם עד"ו". וכמובן הדיוק בהנוגע לפרסום, משא"כ באמירה לקרובים ביותר ולא דרך פרסום ...

ז'תריט

[ז' ניסן תשכ"א]

... לפלא גדול וקצת מצער מה שאינו מזכיר במכתבו אודות פעולותיו בהפצת המעינות חוצה, והביטוי קצת, מפני שהתקוה שפועל בזה, ומ"מ העדר הידיעה עכ"פ גורע בהפועל, כנראה במוחש. ויהי רצון שגם בזה יבשר טוב, והרי עפ"י שו"ע – טוב האמיתי בכגון זה, לא רק עבד סתם, כי אם כמאן דבעי למיעבד.

ז'תרכ

ב"ה, יו"ד ניסן, ה'תשכ"א
ברוקלין, נ.י.

מר ראובן שי' אבינועם

שלום וברכה!

הנני לאשר בתודה קבלת ספר שיריו, "עץ שתלתי".

ז'תריח

נדפסה בלקריש חי"ב ע' 178.

לא תפרסם: ראה גם לעיל ח"א אגרת ג'תרכה, ובהגסמן בהערות שם.

ז'תריט

נדפסה בלקריש חי"ב ע' 613.

אדמו"ר שליט"א

רא

בודאי למותר להאריך בענין נצחיות הנפש שהוא לא רק יסוד מוסד באמונתנו, אלא גם ענין המתקבל על הדעת אפילו של שכל אנושי, ובפרט בתקופתנו זו שהוא חוק מקובל במדע שאין כל דבר נפסד אפילו דברים גשמיים וחומריים ביותר, ועל אחת כמה וכמה דבר המחיי את החומר וגשם, הוא ענין הנפש.

ומכאן המסקנה שהנפש המשתחררת מהגבלות הגוף ותנאי עולם הזה הגשמי והחומרי הרי במידה מלאה יותר ובצורה משוכללת יותר יכולה להביע את הרוחניות שבה והטהור שבה שהם מהענינים שהגוף הוא הבשר מכסה עליהם וצריך למלחמה להגביר הנשמה על הגוף.

ותוצאה נוספת מהאמור לעיל היא אשר כל הפעולות שיש בהן כדי לגרום קורת רוח לנפש בעודה בגוף, שבודאי המכוון בזה הוא הפנימיות והרוחניות שבנפש ולא למקרי הגוף הנפסד, הרי יש מקום לפעולות אלו גם לאחר צאת הנשמה מן הגוף, ואדרבה ביתר שאת וביתר עז, מצד ב' הצדדים, היינו שתכונות העקריות של הנפש הן בהתגלות יותר מצד עצמן בלי העלמות והסתירים, ומאידך, מצד התדבקות רוח ברוח, שהרוחניות והאור של הפעולות האלו מגיעים אלי מבלי אמצעות החושים הגשמיים.

מהנ"ל מובן גם כן מדוע אמונתנו ותורתנו חיים מגבילה את האבל על הנפטר לזמנים מסויימים ויחד עם זה דורשת אשר כמו שהאבל ענין הוא בעתו ובזמנו, כן אסור האבל שלא בזמנו. ורואים במוחש אשר האבל ממעט במרץ ובחיות, והרי העיקר הוא המעשה, הן הפעולות הטובות והמשכן והתמדתן, ואדרבה בהוספה ומעלין בקדש, שזה נוגע לא רק לעושה אלא גם לנשמת הנפטר.

ויהי רצון שהפעולות ברוח תורתנו הנצחיית, שביחד עם זה היא גם תורת חיים, הוראה בחיי עולם הזה, תאירנה דרכו לפניו וגם בסביבתו ישפיע בכיוון האמור, ובודאי ובודאי שזה יביא קורת רוח במדה הכי אפשרית גם לנשמת הנפטר, ושבקרב נזכה ליעוד ומחה הי דמעה מעל כל פנים.

בכבוד ובברכה, ובברכת חג הפסח כשר ושמח.

ז'תרכא

ב"ה, יו"ד ניסן, תשכ"א
ברוקלין.

שלום וברכה!

אין ענטפער אויף דיין בריף אין וועלכען דו שרייבסט פערשידענע סברות בהנוגע צו דעם אופן ההמשך פון דיין לערנען אין פארבינדונג מיט די שוועריקייטען פון דעם איצטיקען סדר אין דעם.

סיאיז זייער גלייך די סברא וואָס דו שרייבסט אין דיין בריף, אז דו זאלסט לערנען אין דער כחה, א גאנצען טאג לימודי קדש, און אויך נאך דעם פארזעצען אין לימודי קדש, ווי דו שרייבסט א שעה אדער אנדערהאלבען מיט איינעם אלס רבי. אבער סיאיז אויך זייער נויטיג, אז אויך נאכדעם זאלסט דו האבען א חבר, אדער אפילו א עלטערן, מיט וועמען צו איבערחזרין די שוין געלערנטע און וויסען גוט, און ניט לערנען נייע זאכען.

און השם יתברך זאל דיר מצליח זיין צו זיין פון די ערשטע, צו ווייזען אין מעלבורן און בכלל אין אויסטראליע, צו אנהייב און אויך צו אלע אחינו בני ישראל, אז א בחור וואס יעדער אידישער קינד, ווערט אנגערופען בן אברהם יצחק ויעקב, דארף לערנען אמווייניגסטען עטליכע יאר נאר לימודי קדש, אויסער דעם וואס דאס שטעלט עס אוועק אויפן ריכטיגען ארט, און גרייט עס צו צו זיין גליקליך אין לעבען, ניט נאר ברוחניות נאר אויך בגשמיות, און צו האבען פון עס נחת, אמתץ נחת, סיי די עלטערן, גוטע פריינט און די הנהלה פון דער ישיבה איינגעשלאסען.

וואס דו שרייבסט וועגען פארען לערנען אין א ישיבה, באה"ק ת"ו אדער דא.

איז נאכדעם ווי דו וועסט אנהאלטען דעם אויבען געזאגטען סדר, זייענדיג אין מעלבורן, א יאר אדער צוויי, וואס דורך דעם וועט אויך באפעסטיגט ווערען די אויבען געזאגטע אויפפירונג, אז א אידישער בחור דארף זיך אזוי אויפפירען, וועט דענסטמאל קומען אין באטראכט אויך דיין פארלאנג ווי אויבען געזאגט.

אדמו"ר שליט"א רג

ויהי רצון אז דו זאלסט טאן דאס בשמחה וטוב לבב און דיינע
עלטערן שיי זאלן האבן פון דיר פיל אמת'ן נחת, וואס דאס איז
אידישער חסידות'שער נחת.

בברכה לבשורות טובות ולחג פסח כשר ושמח.

ז' תרכב

ב"ה, יו"ד ניסן, תשכ"א
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה למכתבו מכ"ב אדר שנתקבל ז"ע, בו כותב אודות המיחוש
של זוגתו תחי'.

ויש מקום לומר שעדיין אין כל המזוזות כשרות או שהוקבעו שלא
כדין, ובכל אופן תסיח דעתה לגמרי מהחלומות כי אין בהם ממש,
וכמאמר חכמינו ז"ל חלומות לא מעלין ולא מורידין ותתחזק בהנהגה
מתאימה להוראות תורתנו חיים ובקיום מצותי' עליהן נאמר וחי
בהם והשיי' יצליחם למילוי משאלות לבבם לטובה, וככל שיתוסף
בבטחון בהשיי' ובהנהגה האמורה יתוסף בהברכה.

בברכה לבשוי"ט בכל האמור.

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א.

מזכיר

ז'תרכג

ב"ה, י"א ניסן, ה'תשכ"א
ברוקלין, נ.י.

לאחינו בני ישראל בכל אתר ואתר
ה' עליהם יחיו

שלום רב וברכה!

יציאת מצרים, די נקודה (מיטל־פונקט) פון חג הפסח, פאָרנעמט אַ
גאָר צענטראַלען אָרט אין לעבן פון אידן, סיי פון דעם כלל און סיי פון
דעם יחיד. דער אַרויסגיין פון מצרים – לערנט אידן, און איז אַ וועג־
ווייזער, און ניט נאָר מיט זיין כלליות־דיגען אינהאַלט, נאָר אויך מיט
די פרטים פון דעם.

איינער פון די הויפט שטריכן פון יציאת מצרים איז דער
אויסערגעוויינלעכער בטחון אין דעם אויבערשטען און זיין ג־טלעכער
השגחה וואָס איז געקומען דערביי צום אויסדרוק: אַ גאַנצער פּאָלק,
מיליאָנען מענטשען, מענער, פרויען און קינדער, פאַרלאָזן מיט אַמאָל
איין איינגעזעסן לאַנד, אַ לאַנד וואָס איז געווען געבענטשט מיט אַלע
מאָטעריעלע באַדערפענישן, און לאָזן זיך גיין אין אַ ווייטן וועג, אָן
שפּייז און אָן קיינע זאַפּאַסן – פאַרלאָזנדיק זיך מער ניט און
פאַרלאָזנדיק זיך אינגאַנצן אויף די רייד פון משה רבינו אין נאָמען פון
דעם אויבערשטען.

נאָכמער: אַרויסגייענדיג פון מצרים איז מען געגאַנגען ניט מיט
דעם באַקאַנטן און קורצערען וועג, דורך לאַנד פון פלישתים, וואָס

אַ גאָר צענטראַלען אָרט: הוא יסוד גדול ועמוד חזק בתורתנו ובאמונתנו
(סי' החינוך מצוה כא. עיי"ש).
אויסערגעוויינלעכער בטחון: ירמיה ב. ב. ובמפרשים שם. מכילתא שמות יב,
לט. להעיר ג"כ מוח"ג קסח, ב.
מיליאָנען מענטשען: ראה תרגום יונתן בן עוזיאל לשמות יב, לד־לח.
ובמכילתא שם.

ז'תרכג

נדפסה בהגשים הוצ' תשמ"ז ע' תקצא.

כאַטש אפילו דער וועג איז געווען פאַרבונדען מיט דער סכנה פון מלחמה, איז דאָך באַ אַ מלחמה – אַלעמאַל דאָ אַ ספק אפשר וועט מען געווינען, אויב אפילו ניט – דאָ אַ מעגליכקייט אַז אַ טייל ווייניגסטענס, וועלען בלייבן לעבן. אַנשטאָט דעם איז מען אַוועקגעגייין אין אַ וויסטען מדבר, וואו עס איז ניט געווען קיין נאַטירלעכע מעגליכקייט צו לעבן.

און ווידער אַמאַל – דער איינציגער גרונד פון טאָן אַזוי – ווייל אַזוי האָט אָנגעוויזן משה אין אויבערשטענס נאָמען.

נאָך גרעסער איז דער וואונדער ווען מען באַטראַכט זיך, אַז דאָס איז פאַרגעקומען נאָכדעם ווי די אידן האָבן אין פערלויף פון 210 יאָהר זיך איינגעלעבט אויף דעם זעלבן אָרט אַן קיינע וואַנדערונגען, און דערצו איז דאָס געווען – אין גושן מצרים, אַ לאַנד וואָס האָט געהאַט די בעסט-פעטע ערד צום זייען און וואַקסען, ניט געווען אָנגעוויזן אויף רעגענס נאָר אַלעמאַל זיכער מיט וואַסער צום באַגיסן און טרינקען פון טייך נילוס – אַ לאַנד וואָס איז אינגאנצען איינגעשטעלט און לעבט לויט „נאַטור“ געזעצען און אומשטענדען.

* * *

מימי צאתך מארץ מצרים, זינט אידן זיינען אַרויס פון מצרים מוז דאָס אויבענדערמאָנטע

– דער אַבסאָלוטער בטחון אין דעם אויבערשטענס השגחה און דער אויפפירען זיך אין אַלעם, ביז אין טאָג טעגלעכן לעבן, לויט זיינע אָנווייזונגען אונאַפּהענגיג דערפון וואָס מענטשליכע חשבונות און נאַטור געזעצן זאָגן –

זיין דער אומבאָדינגטער באַגלייטער און וועג-ווייזער פון אידן, פון דעם יחיד און פון דעם כלל, אין אַלע צייטן.

וויסטן מדבר: הגדול והנורא נחש שרף ועקרב וצמאון אשר אין מים (דברים ח, טו). שמו"ר פכ"ד, ד. וראה זח"ב קנו, א.
בעסט-פעטע . . . ניט געווען כו': ראה סוטה לד, ב. בראשית מז, ו. זח"א קת, ב ואילך.
מימי צאתך: מזמן יצי"מ עד גאולה העתידה לבוא כב"א הם ימי צאתך מארמ"צ (רד"ה כימי צאתך, היתשי"ח).

דאָס גיט דעם ענטפער אויף דער פראַגע וואָס די ניט-אידישע וועלט, און די פאַר-ניט-אידישטע צווישן אידן גופא, פּרעגן באַ אידן שומרי תורה ומצוות:

מיר לעבן אין אַ וועלט פון קאָנקורענץ און געדאַנגעל פאַר עקזיסטענץ, יעדער לעבט אין אַ באַשטימטער לאַנד מיט געוויסע אומשטענדען — איז ווי קען מען ניט בוקען זיך און ניט דינען צו די אָפּגעטער פון דער לאַנד (צי דאָס איז דער דאָלאַר, אָדער דער מורא האָבן זיין אַנדערש ווי די שכנים א.ו.וו.), ווי קען מען זיך בינדען מיט 613 מצות וועלכע „באַשווערן“ און באַשרענקען דעם מענטשעניש טעטיקייט און אַרבעט אויף שריט און טריט?

דער ענטפער איז — יציאת מצרים. און ווי ערקלערט פריער,

און פונקט ווי באַ יציאת מצרים, איז דאָס אויספאַלגן דעם אויבערשטעניש אָנווייזונגען, ניט רעכענדיג זיך מיט די חשבונות פון די אומשטענדען א.ו.וו., און איבעררייסענדיג מיט דער פּערגאַנגענהייט פון 210 יאָהר אין מצרים — דוקא דאָס איז געווען דער וועג צום אמתין גליק, ניט נאָר צום גייסטיקן גליק (באַקומען די תורה און ווערן דער אויסגעקליבענער פאַלק פון אויבערשטען), נאָר אויך צום מאַטעריעלן גליק (באַקומען אַן ארץ זבת חלב ודבש),

אַזוי אויך היינט און שטענדיג, און אונאַפּהענגיג פון דעם וואָס דער עבר איז געווען, איז באַ יעדער אידן און באַ כלל ישראל, דער איינציגער וועג צום אמתין גליק — דער איינאַרדענען זיין טאָג טעגלעכן לעבן און דעם לעבן אין אַלגעמיין — לויט דער תורה און אירע מצות אויף וועלכע עס שטייט וחי בהם (ער זאָל לעבן אין זיי און מיט זיי).

* * *

אידן זיינען אָנגעזאָגט געוואָרען: בכל דרכיך דעהו (אין אַלע דיינע אויפפירונגען זאָלסט עס — דעם אויבערשטען — וויסן און געדיינקען). אין אַלע זיינע טעטיקייטן, זיין גאַנצן מעת לעת — האָט אַ איד די אָנווייזונגען פון דער תורה און דאָרף זיי אויספאַלגן. דערפאַר קען ער

ווערן דער אויסגעקליבענער: ראה שו"ע רבנו הזקן חאו"ח סי' ס ס"ד. וצע"ק מתניא פמ"ו.

וחי בהם: ראה רמב"ן ויקרא יח, ה.
בכל דרכיך דעהו: ראה טושו"ע או"ח סרל"א.

זיך צו יעדער צייט אָנשטויסן אויף דער אויבנדערמאָנטער פּראָגע און קשיא. און דעריבער האָט מען יעדן אָנגעזאָגט: זאָלסט געדיינקען דיין אַרויסגיין פון ארץ מצרים – אַלע טעג פון דיין לעבן. אַ געדיינקען וואָס לערנט, לייכט און גיט כח צו אַן אויפפירונג, וואָס מאַכט אַז אַלע טעג זאָלן זיין – אידישע לעבעדיגע טעג. און ווי כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נב"מ זי"ע אונטערשטרייכט: חג הפסח לייכט און קומט אַראָפּ ניט נאָר אין יעדן טאָג, נאָר – שטענדיג.

בברכת חג הפסח כשר ושמח

מנחם שניאורסאהן

ז'תרכ

ב"ה, יג ניסן, ה'תשכ"א
ברוקלין, נ.י.

מר צבי שי' גת

שלום וברכה:

אחרי הפסק הכי ארוך נתקבל מכתבו ממקום משרדו החדש בסנגל, ובהתענינות קראתי על דבר פרטי עבודתו שם. תקותי אשר בכל מקום שמבקר, אם נמצאים שם אחינו בני ישראל, ולכאורה אין לך מדינה ועיר שאין שם מבני ישראל, משתדל להפגש אתם ומזכירם ומעוררם ומעודדם על גזע צור מחצבתם, וכו' וכו'. והרי לא תמיד יודעים אנו בפעולותינו בעולם הזה מהו העיקר, עד שאפשר הדבר שמסבב הסיבות גורם לכמה סיבות ופעולות וענינים בשביל מאורע אחד, פגישה אחת ופרט אחד. ורואים זה גם בסדר הטבע הסובב אותנו, ולדוגמא בעולם הצומח, הרי ההפרי' הבאה על ידי אבק הזרע הנפוץ בכמה מליונים, רק אחדים מהם מפריחים ומצמיחים, ועל דרך זה גם בנוגע לגרעינים וזרעים וכו'.

יעדן אָנגעזאָגט: ראה שו"ע רבנו הזקן סי' סז.
כ"ק מו"ח אדמו"ר . . אונטערשטרייכט: שיחות חה"פ ה'תשי"ג.

ז'תרכד

רק אחדים מהם מפריחים: ראה גם לעיל חיד' אגרת ה"ג, ובהנסמן בהערות שם.

ת"ח על כתבו הפרטים בנוגע לכפר חב"ד אשר באה"ק ת"ו
והתפתחות ההתישבות שלהם.

כמנהג ישראל המסורתי, הנה בהתקרבונו לחג המצות זמן חירותנו,
אחתום באיחולים לבביים לחג כשר ושמח ולחירות אמתית בעניני הגוף
והנפש גם יחד, חירות אמתית מכל הענינים המבלבלים ומפריעים איש
איש במלוי תפקידו שהטילה עליו ההשגחה העליונה.
בכבוד ובברכה.

ז'תרכה

ב"ה, י"ג ניסן, תשכ"א
ברוקלין.

כבוד המתפללים והגבאים דביהמ"ד נוסח האריז"ל
במונטריאול
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה:

איך האב באצייטנס באקומען אייער בריוו פון כ"ט שבט, און איך
בין געווען צופרידן אז די דברי התעוררות וואס הרה"ח וו"ח אי"א נוי"נ
וכו' מוה"ר . . . האט אייך געבראכט, האבן געפונען א ווארעמער
אפקלאנג, אין דערויף איז ביי מיר געווען קיין ספק. ווארום ווי חז"ל
זאגן, אני ישנה ולבי ער, אני ישנה בגלותא ולבי ער לתורה ולמצות.
איך וויל אויך האפן — און דאס איז די הויפט זאך — אז די
התעוררות וועט אראפגעטראגן ווערן אין מעשים בפועל אין אלע דריי
ענינים וואס כ"ק מו"ח [אדמו"ר] זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע האט אוי
אפט אונטערגעשטראכן: אהבת ה' אהבת התורה און אהבת ישראל.

איצט שטייענדיק ביי די טעג פון פסח, איז גיכער אייך באקאנט
וואס רז"ל דערציילן אונז אז ארויסגייענדיק פון מצרים האבן געדארפט

ז'תרכה

מהעזקה.

זיין אלא ששים רבוא בישראל, און אויב עס וואלט געפעלט אפילו איינער, דאן וואלט עס ח"ו געשטערט אלע איבעריקע. א הוראה פאר אונז אין די ווערטער איז, און בפרט אין די טעג פון פסח, אז מיר דארפן אלע געדענקען און לייגען די גרעסטע כוחות צו מקרב זיין לתורה ויהדות יעדע איינע בישראל, מאן און פרוי, יונג און אלט, וואס דאס איז בנוגע ניט נאר דעם וועלכן מ'איז מקרב, נאר אויך אונז אלעמען.

דאס איז אויך איינע פון די רמזים בא די התחלה פון פסח, וואס איידער מיר גייען אנהויבן פראווען די סדרים, זיינען מיר מכריז ומודיע אז כל דכפין ייתי וייכול כל דצריך ייתי ויפסח, וואס ווערט געמיינט סיי כפשוטו – הילף בגשמיות, סיי הילף ברוחניות, און ערשט נאכדעם קאן מען זאגן השתא הכא לשנה הבאה בארעא דישראל, השתא עבדין לשנה הבאה בני חורין.

איך ווינטש אייך אלעמען און אייערע ב"ב שיחיו א כשרן און פריילעכן פסח און האף צו הערן גוטע בשורות פון אייך בכל העינים, און גאר אין גיכ זאלן מיר זוכה זיין עס זאל מקוים ווערן די בקשה וואס מיר זאגן און בעטן לשנה הבאה בארעא דישראל בני חורין, ע"י משיח צדקנו בבי"א.

בברכת חג כשר ושמח.

ז'תרכו

בי"ה, ערב חג המצות, ה'תשכ"א
ברוקלין, נ.י.

לכבוד ועד עדת הספרדים בירושלים עיה"ק ת"ו
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

באיחור זמן רב הגיעני מכתבם ואחרי כן פרסומיהם, ות"ח על שימת לבם לשלחם אלי.

ולתוכן מכתבם בשאלת בעית הרבנות הראשית, יותר נכון – בעית הרב הראשי הראשון לציון, אף שלכאורה כבר אינה אקטואלית כעת,

בכל זה על פי מה שנאמר והייתם נקיים מה' ומישראל אבהיר עוד הפעם עמדתי, אף שלכאורה נתפרסמה די צרכה, והיא:

בנידון דידן אין בזה שאלה פרטית כלל וכלל, כי אם ענין עקרוני, ומפני זה נוגע לא רק לכללות אחינו בני ישראל אשר באה"ק ת"ו אלא לכל בני ישראל בכל מקומות מושבותיהם, ונוגע בכבוד הרבנות שכמובן קשור בכבוד התורה. והשאלה היא: המותר על פי תורתנו תורת חיים לדחות רב ממשרתו בקדש, ובפרט על ידי ועידה שחלק חשוב שלה הם אנשים חילוניים בהחלט. וכיון שעמדת השלחן ערוך בזה היא פשוטה וברורה – בשלילת ענין שכזה לגמרי, הנה בדרך ממילא נפתרת גם השאלה בנוגע לבחירת רב פלוני, או פלוני בתור ממלא מקום.

לשאלתם שבאם אין מקום לדחית רב ממשרתו על ידי הועידה הנ"ל אם כן מהו התוכן דהגבלת שירות הרב לתקופה מסויימת ואחרי כן בחירות על ידי ועידה כהנ"ל, הנה קושיא אינה מבטלת ח"ו דין, ובפרט דין הנוגע בכבוד התורה, ועשית דבר שהוא נגד השו"ע בעבר והודעה שיעשו כן גם בעתיד אינה מהפכת עבירה למצוה.

בכבוד ובברכה לחג הפסח כשר ושמח ולחירות אמתית ממצרים וגבולים ומכל ענינים המבלבלים עבודת ה' בשמחה ובטוב לבב.

ז'תרכז

[תחלת ניסן תשכ"א]

... לכתבו בענין הפה – להעיר מירוש' ברכות פ"א ה"ב ב' סברות רשב"י, ומסיי האריז"ל: פסח – פה סח, ג' טעמים.

ז'תרכז

עמדת: ראה גם לעיל אגרת ז'תעד, ובהנסמן בהערות שם.

ז'תרכז

האגרת היא אל רבי שלום סופרין, האדמ"ר מקומרנא, וכתבה על גליון מכתבו מחודש אדר, ומהתוכן נראה שנכתבה לפני חג"פ. אגרות נוספות אליו – לעיל ז'תקכז, ובהנסמן בהערות שם.

רא

אדמו"ר שליט"א

ז'תרכ

ב"ה, ח"י ניסן, תשכ"א
ברוקלין.

הו"ח אי"א נוי"נ וכו' הרב נפתלי שי

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת הספר, דברי שאול, שהו"ל ותי"ח ת"ח.

וכיון שהנ"ל בא בהמשך לשיחתנו בעת שנפגשנו, הרי בטח זוהי גם
הזמנות להזכיר ע"ד נקודה עיקרית שנגענו אז בה אודות ניצול
כשרונותיו וידיעותיו שלו להפצת התורה הנגלה והחסידות גם יחד,
שהרי תורה אחת היא.

שאם בכל הזמנים ובכל המקומות נצטוינו על האמור, עאכ"כ
בתקופתנו זו בעקבתא דמשיחא, וכידוע אגרת הקדש של הבעש"ט,
שלכשיפוצו מעינותיו חוצה קאתי מר דא מלכא משיחא, ובמדינה זו
שרואים במוחש שנעשית מרכז של עמנו בני ישראל, לא רק מרכז גשמי
כי אם גם מרכז רוחני וד"ל.

שלכן האחריות וביחד עם זה גם הזכות של כל אחד שהיכולת בידו
לעשות בזה, ולעשות בסגנון חו"ל כדבעי למיעבד, והרי ידוע שעם כל
ציווי התורה הרי גם היכולת ניתנה למלאות הציווי, ובפרט בכהנ"ל
שזהו זכות הרבים.

ויהי רצון שבעמדנו בזמן חירותנו, חירות מכל עניינים המבלבלים,
כן יהי בהאמור, וינעם לי להתבשר טוב בזה.

בכבוד ובברכה.

מפני קדושת המועד לא בא כ"ק אדמו"ר שליט"א על החתום,
והנני חותם בשמו

המזכיר

ז'תרכ

הרב נפתלי: ערנברג.

ז'תרכט

בי"ה, י"ט ניסן, תשכ"א
ברוקלין.

שלום וברכה!

אחרי הפסק ארוך נתקבל מכתבו, בו כותב אודות האברך ... שי',
ושאלת אביו בהנוגע להנהגתו עם בנו הנ"ל.

מובן שאין להתרשם ממה שהוא אומר, שבאם לא יניחו להפיק
זממו הרע ר"ל יעשה וכו' כי אם להסבירו שאדרבה שבאם חייו יפיק
זממו הרע הרי זה הורג עצמו בחיי עולם הבא וגם בחיי עולם הזה, וגם
את זו שעל ידה באה התקלה וכידוע דברי חכמינו ז"ל בזה. אלא שצריך
לדבר עם הנ"ל בדברים היוצאין מן הלב פעם אחר פעם, וכן לבקש ידידי
האברך שגם הם ישפיעו עליו כל אחד באופן המתאים.

כיון שלפעמים הכי קרובות, קורה כחאמור עם הבנים מפני
שהאבות אינם שלמים ביראת ה' ובקיום מצותיו, יש להסביר את זה
להחזירים על מנת שמכאן ולהבא יתנהגו בחייהם היום יומים מתאים
להוראות תורתנו תורת חיים ובקיום מצותי עליהן נאמר וחי בהם.

ויהי רצון שכשם שהביא הבקשה הנ"ל כן יבשר טוב בזה.

בברכה.

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א.

ז'תרכט

שבאם לא יניחו להפיק זממו: לישא נברית - יהרוג את עצמו.

זינדל

בי"ה, אסרו חג הפסח, היתשכ"א
ברוקלין, נ"י.

צו אלע אנטוילנעמער אין יערלעכן דינער
פון מוסד חנוך אהלי תורה
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

צו דער געלעגנהייט פון דער יערלעכער אונטערנעמונג שיק איך
מיין באגריסונג און ברכה צו די חשובע עסקנים, שטיצער און פריינט
פון מוסד חנוך אהלי תורה, און ווינטש דער אונטערנעמונג גרויס
ערפאלג אין אלע הינזיכטן.

קומענדיק ערשט פון די טעג פון פסח, וועלכער אונטערשטרייכט
און לייגט דעם טראץ אויף דער ערציאונג פון אידישע קינדער און
וואָס, גלייך באַם אָנהויב יום טוב, ווערט פּראָקלאַמירט, אַז כּנגד
ארבעה בנימין דברה תורה – תורה רעדט און גיט זיך אַפּ מיט יעדער
אידיש קינד, פון דעם בן חכם ביז דעם שאינו יודע לשאול, און

געפינענדיק זיך אין די טעג פון ספירה, וועלכע דריקן אויס די
בענקשאַפט און תשוקה פון יעדער אידן צו קבלת התורה והמצוות,

זאָל השם יתברך געבן, אַז די השפּעה פון די אויבענדערמאָנטע טעג
זאָל אַריינברענגען אַ פאַרשטאַרקטען אינטערעס און אַ נייע אויפלעבונג

לייגט דעם טראץ: ראה שלחן ערוך לרבנו הזקן סימן תע"ב בתחלתו:
והתורה אמרה כו' וברמב"ם הל' מצה פ"ז ה"ב: מצוה להודיע לבנים כו' שנאמר
כו' ולפ"ז מובן לשון המכילתא (הובא בסהמ"צ להרמב"ם מ"ע קנ"ז) „אין לי
אלא בזמן שיש לו בן" – דלכאורה יתור לשון הוא. וק"ל.
אידישע קינדער: מעוררין למעלה הענין דכי נער ישראל ואוהבהו, כתוב
המדבר בזמן דיציאת מצרים (ראה שיחות חה"פ תשי"ד. כן בסידור האריז"ל בענין
וכאן הבן שואל).
פון יעדער אידן: ראה שו"ע לרבנו הזקן סימן תפ"ט בתחלתו.

זינדל

נדפסה בלקריש חי' ע' 253 והושלמה ע"פ צילום האגרת.

בא אַלע אַנטיילנעמער, שטיצער און פריינט פון דעם מוסד חנוך אהלי תורה, אויף דורכצופירן אין לעבן די דערמאנטע אָנווייזונגען, און מיט פאַרגרעסערטע כחות און אויסגעברייטערטער טעטיקייט, שטאַרקן און אויסברייטערען דעם מוסד חנוך על טהרת הקדש און דערמעגלעכן אים צו ערציען וואָס מער תלמידים אין אהבת השם, אהבת התורה און קיום המצוות בהידור.

און דער אויבערשטער וועט זיכער שיקן זיין ברכה, און אויך אין אַ פאַרגרעסערטער מאָס, יעדן איינעם און איינער, אין אַלעס וואָס זיי און זייערע בני בית שיחיו נויטיקן זיך, בגשמיות וברוחניות גם יחד.

בכבוד ובברכת הצלחה.

מנחם שניאורסאהן

ז'תל

ב"ה, כ"ג ניסן, תשכ"א

ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה למכתבו מד' חוהמ"פ:

מובן וגם פשוט, ולפלא גם הספק בזה שעליו להתעסק בענין ה... ומכמה טעמים, ולראש ולראשונה, שהדבר הרי מוכרח הוא, והוא כבר נתמחה בענין (למרות העיניים בלתי רצוים אודותם כתב).

ולכללות תוכן מכתבו זה והקודמו — לפלא שהטענות שלו מופנות לא ע"פ הכתובת הנכונה, ובאם הי' מפנה אותם בנכון, הרי תומי' הי' בטל כל יסוד לחלונותיו, ואפרש דברי:

חונן מהשגחה העליונה בכשרונות טובים וגם נעלים ביחד עם מרץ המתאים להוציאם מן הכח אל הפועל. כוונתי — בשטח ההוראה,

ז'תל

חלקה נדפס בלקריש חכ"ג ע' 458 וחלקה בע' 475 ונשלמה ע"פ צילום האגרת.

אדמו"ר שליט"א

רטו

בארגון עניינים ובעסקנות צבורית, אלא ששתי נקודות המפריעות לו לנצול **ככל הדרוש וככל האפשרי** בהן (שמאיזה סיבה שתהי' – אינו רוצה לשנותן – ובמילא נראה לו שגם אינו יכול): שיתוף פעולה עם אחרים (ז.א. כשותפים, ששניהם מעוניינים אך ורק בטובת העניין, ומוכרחים מפני זה לוותר על כו"כ עניינים, וד"ל). והב', שהמרץ – **כרגיל** בטבע כמה בני אדם – מפריעו במדה ידועה לעשות עניינים בסדר מסודר ו**מתוכנן**. [דא"ג – שגם לזה מועיל שיתוף פעולה אם אחרים, שהרי השני אין המרץ של הראשון מבלבלו לעריכת תכנית וחשבון בעוד מועד].

למרות שתי נקודות האמורות, הנה הכשרונות שלו והמעלות – המנויות לפני זה, **מכריעות** בהרחבה את שתי נקודות האמורות, אף שאין הן בטלות לגמרי, וכאשר בטח נוכח בהעבר, ז.א. בהסיה שהי' טוב, ובטוב לא רק בדוחק, אלא הרבה יותר מזה, אף שהיו מגרעות, כנ"ל.

בסיכום האמור: מוכרח וגם טוב, לא רק ברוחניות אלא גם בגשמיות, שימשיך בענייני ב . . . בפרט, אלא שישתדל כפי האפשרי – באם לא לבטל כליל שתי הנקודות הנ"ל עכ"פ למעט בהן . . .

עוד נקודה – לסיום מכתבו שדבר עם . . . מוקני החסידים וצחק עליו וכו' – הנה לאחרי בקשת סליחתו של זקן החסידים הנ"ל, בתוך שאר זקני החסידים, אני אין לי אלא מה ששמעתי מכ"ק מו"ח אדמו"ר, שהמעשה הוא העיקר (ואת"ל – הרי זה גם משנה מפורשת). וכשנעשה סה"כ מפעולות זקני החסידים ב . . . בהנוגע לעשי' בפועל, הרי נראה בפועל: שהשיבה שיסדו היתה פוחתת והולכת עד שבטלה לגמרי [אלא שנתארך הזמן כי בינתיים באו אנ"ש מרוסיא ועשו על דעת עצמם וללא רצון זקני החסידים ד . . . וכו' ועכ"פ נתיסדה ישיבת . . .] והמצב ד . . . בודאי ידוע. כן מצב הבתי כנסיות החסידותים ב . . . וכו' ופעולותיהם בהפצת המעינות וכו' וכו'. ובמילא אין פלא שגם לאחרים מיעצים להתנהג באופן האמור, אלא שאלו השומעים עצתם – יכולים להסתכל בתוצאות שיטה זו דוקני החסידים בהנוגע לפועל, ולשער בודאות איך תהינה התוצאות בהווה **בכל** עניני חב"ד באם הי' ח"ו שומעים להוראתם האמורה. ונפלא הדבר – שאף שבכלל קשה להנ"ל להתדבר ביניהם באיזו נקודה שתהי', הרי כשבא להשיטה דשב **ואל** תעשה עדיך, כולם פה אחד ובלב אחד ונעשים לאגודה אחת. וד"ל בענין המצער ומבהיל . . .

מובן וגם פשוט שבידו וברשותו להראות שורות אלו לאלו שמייעצים לו ולדכותי לאחוז בהשיטה דשב ואל תעשה וכו'.

בידעי תכונות נפשו, יש מקום לומר שהתגובה הראשונה בקרא[ן] מכתבי – תהי', לא ככוונתי להשתדל ב**הוספת** פעולה – כ"א התנועה, בסגנון חז"ל, דמה לי ולצרה הזאת. או – מה שג"כ לא רצוי במדה **גדולה**, נפילת רוח. ולכן חוזר הנני הכתוב בשורות הראשונות דמכתבי זה, שחונן במרץ יוצא מן הכלל ובכשרונות נעלים **ויכול טוב בגו"ר** וצריך ומוכרח שינצלם במילואם דוקא, ופשיטא שדין קדימה בזה – לעניני חב"ד, ובפרט, שכפי שכתבתי זה **כמה** פעמים – משפיעים ויוצקים (מיגיסט) הצלחה בכל עניני חב"ד באופן **בלתי** משוער, אלא שמוכרח – פעולות ולא רק מחשבות ולא שקו"ט וטו"מ באסיפות שהמסקנא שלהן „שב ואל תעשה עדיף, ואני את נפשי הצלתי, שהרי גליתי חווי"ד שלי", כ"א פעולות ממשיות ופעולות בהרחבה כהוראת כ"ק מו"ח אדמו"ר . . .

ויהי רצון שיקרא וישמע (דערהערינ) מכתבי זה כתוכנו **האמיתי** וכוונתו – שיפעול הגבהת רוח בגו"ר **ויסיף** בפעולות מתוך שמחה וטוב לבב.

בברכה לבשו"ט בכל האמור וכנ"ל מתוך שמחה, וט"ל,

מ. שניאורסאהן

ז'תרלב

ב"ה, כ"ח ניסן, ערב שבת מברכין חדש אייר, היתשכ"א ברוקלין, נ.י.

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתבו ממוצש"ק והקודמיו.

ובעמדנו בימים המחברים חדש הגאולה (ממצרים והעלמות) עם

ז'תרלב

נדפסה בלקריש ח"ו ע' 302. טופס כזה נשלח לכמה.

חדש זיו, ופירוש חז"ל, זיותני עולם, להאיר גם העולם (מלשון העלם והסתר כידוע), הוא חודש השני,

יהי רצון שכאמ"א מאתנו יעשה המוטל עליו בהאמור ובאופן של חירות מכל ענינים המבלבלים, וההשתדלות והיגיעה (שדוקא ע"י יגיעת — אז — ומצאת) תהיינה להעלות מטוב לטוב יותר, מקדש לקדש הקדשים.

בברכה לבשו"ט בענינים הכללים והפרטים גם יחד.

מ. שניאורסאהן

ז'תרלב*

ב"ה, כ"ח ניסן, ערב שבת מברכין חדש אייר התשכ"א
ברוקלין, נ.י.

הו"ח אי"א נוי"ג עוסק בצ"צ כו' מו"ה שמואל שי

שלום וברכה!

... ויכוחים (בעת הביקורים במושבים וכיו"ב) — ברובם המכריע יוצא שכרם בהפסדם, כי מעוררים רגש נצחנות וכיו"ב. ולכן יש להחליפם, ככל האפשרי, בהרצאה, הודעת השקפת חב"ד וכו' . . .

וכפירוש חז"ל: ר"ה יא, ב. ועיי"ש שניז מחבר ניסן ואייר.
זיותני עולם: כי רק הודו (וזיוו) על ארץ ושמים (תו"א נח ט, ד. ובכ"מ).
חודש השני: עיין זח"ג קיז, ב. לקו"ת במדבר ג, א.
מטוב לטוב יותר: ראה אנה"ק סו"ס כו. לקו"ת דברים עא, ב.

ז'תרלכ*

מו"ה שמואל ש"ר: חפר. אגרות נוספות אליו — לעיל זתקפו, ובהנסמן בהערות שם.
ויכוחים: ראה גם לעיל שם.

ז'תרלג

ב"ה, ב' אייר, תשכ"א
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה למכתבו מיום הראשון.

הכתוב במכתבי הקודש, בהחילוק שע"פ שו"ע וכו' לא היתה
כוונתי לשלול לגמרי נתוח הפראסטאטא, באם רופא מומחה מייעץ
לעשות אותו, כי אם להורות על חילוק אופני הנתוח בזה, אשר ישנם
רופאים שבכלל אין מנתקים את השביל.

ועל זה הבאתי המועתק באוצר הפוסקים חלק א' [מהדורא שני
עם הוספות, ירושלים תשט"ו].

ב) אפילו מהמנתקים – כמה עושים זה לאחר ששנעשה חלק
העיקרי של הנתוח, שאז כבר יש צורך בפועל [לדעתם, עכ"פ] לשמירה
מסיבוכים, משא"כ כשמתחילים בנתוק. וק"ל.

כן להוסיף אשר ישנם נתוחים דכיס השתן שמפני אותו הטעם
דלהשמר מסיבוכים מפסיקים ומנתקים כו' בסמיכות למקום הנתוח
ולפעמים גם במקומות שיש לדון בזה עפ"י השו"ע, שלכן העירוני על זה,
אף שבמכתב כת"ר האי לא היה נזכר אלא הנתוח האחרון, ועל כת"ר
הסליחה על ההערה עוה"פ.

בכבוד ובברכה לבשו"ט מתוך בריאות הנכונה.

ז'תרלג

נתוח הפראסטאטא: ראה בזה לעיל ח"י אגרת ו'תשנ"ו, ובהנסמן בהערות שם.

אדמו"ר שליט"א

ריט

ז'תרלד

בי"ה, ועשי"ק הי' אייר, תשכ"א
ברוקלין.

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתביו מבדרי"ח אייר והקודמו.

ועי"פ ענין פרשת שבוע זה: אשה כי תזריע וילדה זכר, וידוע פירוש
רבנו הזקן בזה, דהרמו בעבודת הבורא, אשר כשבאים הענינים
באתערותא דלתתא דעבודת כנסת ישראל, בני ישראל, אזי וילדה זכר,
דבר של קיימא.

יהי רצון שבבואינו מחדש הגאולה, יהי"י כאמור גם בנוגע לגאולתן
של ישראל, אשר הקב"ה מעמיד להן (מעוררן על האמת, אשר היצה"ר
שהועמד עיי"ה הקב"ה לנסות את האדם, הנקרא) מלך (דעיר קטנה הוא
הגוף, וגזור עליו גזירות) שגזירותיו קשות (כחר גבוה וקשה) כהמן
(שביקש להשמיד ולהרוג בגו"ר, כי הוא יצה"ר הוא מלאך המות)
וישראל עושין תשובה (בשעתא חדא וברגעא חדא ומתוך שמחה) ומחזירין
למוטב (מקור הטוב) ומיד נגאלין, גאולה שאין אחריי גלות, כי אמיתית
ושלימה תהי', שיר לשון זכר.

בברכה לבשו"ט בכל הענינים אודותם כותב הכללים והפרטים גם
יחד.

ג. שניאורסאהן

רבנו הזקן: תורה אור לו, ג. עיי"ש. לקו"ת ויקרא ב, ג. ראה ג"כ אור
החיים עה"פ.

הקב"ה מעמיד: סנהדרין צו, ב.

מלך (דעיר: נדרים לב, ב.

כחר גבוה וקשה: סוכה נב, א. ב"ב י, א.

הוא יצה"ר: ב"ב ט"ז א.

למוטב (מקור: לקו"ת במדבר א, ד.

לשון זכר: תודי"ה ונאמר פסחים קטז, ב.

ז'תרלד

נדפסה בלקריש ח"ב ע' 678. טופס דומה נשלח לכמה.

ז'תרלה

ב"ה, ז' אייר, תשכ"א
ברוקלין.

ועד מתפללי בית הכנסת נחלת בנימין בתל אביב, בארצנו
הקדושה תבנה ותכונן על ידי משיח צדקנו ב"ב
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

במענה למכתבם מיי"ב ניסן שנתקבל ז"ע, בו כותבים הטעמים לשני
הצדדים בשאלת איחוד שני הבתכ"נ שברחוב נחלת בנימין וברחוב הרב
קוק, ושואלים דעתי בזה.

והנה כמו בכמה ענינים ישנו סוג הטוב וסוג האפשרי וכיון שכ"א
צריך לדון את חבירו לכף זכות, הנה כולי האי ואולי דסוג הטוב הבא
לקמן ג"כ יהי בגדר האפשרי, ולכן אכתוב גם אודותו.

א) הטוב ביותר אשר יגייסו מבין אנ"ש שבת"א אחדים בעלי מרץ
ובעלי פועל שיקחו על עצמם חלק מהם התפתחות ביהכ"נ אחד וחלק
מהם התפתחות ביהכ"נ השני, אבל כמובן לא ע"י עריכת אסיפות בינם
לבין עצמם ושקו"ט בעולם המחשבה כי אם בפעולות ממשיות להגדיל
מספר המתפללים, דהשיעורים הנלמדים בכ"א מבתי הכנסיות וכו'
ובמכש"כ וק"ו אם במשך זמן זה נתייסדו כמה בתי כנסיות חדשים
עאכ"כ שאלה הקיימים מכבר אפשריות **שלימה** להתפתחותם, ובפרט
שכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא ישראל מעורר ר"ר להצלחת פעולות מסוג
האמור, וגם בזה ההדגשה פעולות וע"פ הפתגם טובה פעולה אחת מאלף
אנחות, ודאי הדבר ששני הבתכ"נ יש להם זכות הקיום, קיום אמיתי,
ז.א. קיום חי, שענינו צמיחה והתפתחות בכמות ובאיכות גם יחד.

ב) באם ע"פ ההנהגה דעד עתה לא יתעסק מי שהוא בביסוס בתי
הכנסיות מאיזה טעם שיהי, ובמילא יש חשש שהתפתחות הענינים
תהיי בכיוון שהי עד עתה . . . ז.א. שאפשריות הראשונה מפני סיבות

ז'תרלה

וע"פ הפתגם: ראה גם לעיל ז"ח אגרת רחוק, ובהנמך בהערות שם.

האמורות לא תתגשם, אזי עכ"פ עליהם להתאסף עם ב"כ ביהכ"נ השני ולטכס עצה מה יש לעשות להצלה פורתא עכ"פ.

ג) שיתפללו שני מנינים אחד מוקדם ואחד לאחריו, אינני רואה בזה גרעון ושלילה, וכמו שכתבתי למר שמערלינג שי' מכבר בפרטיות.

כן אינני רואה שלילה באם חלק מהמתפללים יהיו מאחבנ"י הספרדים, ובלבד שיהי' נוסח התפלה נוסח החב"ד נוסח רבותינו נשיאינו.

בכבוד ובברכה לבשו"ט.

ז'תרלו

ב"ה, ח' אייר, תשכ"א
ברוקלין.

הרה"ג ור"ח אי"א נוי"נ וכו' מו"ה יצחק יהודא שי'

שלום וברכה!

במענה למכתבו ממוצש"ק, בו כותב ההצעה אשר אעשה שינוי וכו'.

ומוכן ע"פ פסק דין חז"ל (שבת י, ב:) לעולם אל ישנה אדם וכו' – שגם בקס"ד אין צריכה להיות הצעה כהאמורה, והרי מאמר רו"ל זה הובא לפסק הלכה ברמב"ם וכו'. וגודל התוצאות משינוי – מובן מדברי התוספת שם (ובפרט ע"פ השליה וכו'). והרי בהמאורע ממנו למדו שאל ישנה, היו טעמים הכי חזקים לשינוי, וכדו"ל עה"כ כי בן זקונים הוא לו, ועה"כ אלה תולדות יעקב יוסף דוקא, והי' לפני ציווי חז"ל האמור, ובכל זה וכו', ועאכ"כ לאחר הצינוי.

ועוד וגם זה עיקר, אשר כולם (חבריו) אהובים כולם וכו'. ועיין ג"כ ספר תניא קדישא ריש פרק ל"ב שכולם מתאימות וכו'. ואת כת"ר הסליחה על אי קבלת ההצעה.

ז'תרלו

מו"ה יצחק יהודא: שטערן, ברוקלין.
אעשה שינוי: לסדר קדושין בעצמו, שלא על דרך הרגיל.

בהתבונני ובחפשי סיבת הכתיבה, אף כי הדבר פשוט כאמור, הנה – אין אתנו יודע עד מה, ואפשר זהו הענין – להודמנות בשבילי – לחזור על דברי הרב הוא כ"ק מו"ח אדמו"ר, שהדגיש והכפיל בכל עת מצוא, אודות גודל ההכרח לקבוע עתים בלימוד פנימיות התורה שבדורנו נתגלתה בתורת החסידות, ובפרט בהימים האחרונים לגלותנו חשך כפול ומכופל, שגדול ביותר ההכרח דהפצת המעינות חוצה, דאז קאתי מר דא מלכא משיחא, וכידוע אגרת הקדש של הבעש"ט בזה, ובדאי לדכותי האריכות אך למותר.

בכבוד ובברכה.

במעלת יוסף על השבטים יש להעיר מדברי רבנו הזקן בזה. וזלה"ק: ששם עלו שבטים כו' אבל ביוסף כתיב ויוסף הורד כו' וזהו שלא הכירוהו כלל מאחר שאין ערוך ביניהם כלל שמה שהוא עלי' להם הוא ירידה אצלו כו' (תורה אור הוספות לפ' ויחי רד"ה להבין שרש. עיי"ש).

ז'תרלז

[י"ב אייר תשכ"א]

. . . להטבת מצב בריאותו ולהצלחת טפול הרפואי עליו מסכים. ובכל אופן – בודאי הסבירו הרופא שהתייעץ אתו, שחוזק הבטחון בהשי"ת הרופא כל בשר ומפליא לעשות זהו מרבה במנוחת הנפש וממעט בדאגה ובדאי שישפיע להטבת הבריאות ולתוספת הצלחה בהטפול הרפואי. ואם בכלל הודיעונו חז"ל דהמוח שליט על הלב בטבעו, עאכ"כ לאחר ההתבוננות בדברי תורתנו חיים, ה' לי לא אירא, ה' רועי לא אחסר, ובפרט ע"פ המבואר בתורת החסידות בענין דהשגחה פרטית.

בכלל יש לעשות כהוראת רופא מומחה . . .

ז'תרלז

נדפסה בלקו"ש ח"א ע' 293.

ז'תרלח

ב"ה, י"ד אייר, תשכ"א
ברוקלין.

הווי"ח אייזא נוי"נ וכו' מו"ה ליב שי'

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת הספר דרשות מהרא"ל חלק ג' ות"ח.

ומאחר שכל ענין בחשגחה פרטית, עלי החובה (והזכות) לעוררו על
ההכרח בקביעות עתים בלימוד פנימיות התורה שבדורנו נתגלתה בתורת
החסידות*, ובפרט בדורנו דרא דעקבתא דמשיחא ובמדינה זו, והרי גם
גזע צור מחצבתו בעהמ"ח ספר הנ"ל מסייעתו.

בברכה לבשו"ט בהאמור.

ז'תרלט

ב"ה, ל"ג בעומר, הילולא דרשב"י, היתשכ"א
ברוקלין, נ.י.

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתבו מיום ט' אייר.

ובעמדנו ביום הילולא דרשב"י, אשר ענינו ופעולתו הי' להמשיך
להתנאים וכו' פנימיות התורה — וגם ההעלם שמצ"ע אינו שייך לגילוי

(*) יענין בסוף סי' הנ"ל (עי' קכא בסופו): התורה ... להחזיק בה בדביקות
נוראה . . . להחזיק בקדושת התורה, ועי"פ דברי הבי"ח לטווא"ח סמ"ז ד"ה ומ"ש
דאמר ר' יודא. עיי"ש.

ז'תרלח

מו"ה ליב: צינז, ברוקלין.

ז'תרלט

נדפסה בלק"ש חדי' ע' 1303. טופס דומה נשלח לכמה. ראה גם לקמן אגרת ז'תרמח.

— כמבואר בדא"ח, ולא עוד אלא שפתח את צנור ההשפעה בזה, לכתחלה בדורו עד אשר אפילו ינוקי גילו סתרי תורה.

ולאחר זה בפרט — כדברי רשב"י — כד יהא קריב ליומי משיחא אפילו רביי דעלמא זמינין לאשכחא טמירין דחכמתא.

הרי עת סגולה היא להתעוררות ולתוספת אומץ בגילוי והפצת פנימיות התורה שבדורנו נתגלתה במעיינות החסידות ותורתה.

כי הרי ביום הילולא דילי' הי' מאיר בו מבחי' תכלית שלימות רוחו, שהי' שרשו מבחי' משה ומבחי' משיח, והימים האלה (כשהם) נזכרים (הי"ה) ונעשים (ההמשכות וההשפעות), וכידוע פירוש האריז"ל על הכתוב.

— ויהי רצון שיעשה כאו"א בזה לפום שיעורא דילי' ולהמשיך מהתעוררות ותוספת זו בכל השנה כולה ומתוך שמחה,

שגם בזה מיוחד יום הילולא דרשב"י דוקא — וכמבואר בכ"מ שהוא דלא ככל יום וכו' כי אם אדרבה צ"ל בשמחה.

בברכה לבשו"ט בכלל ובפרט

מ. שניאורסאהן

כמבואר בדא"ח: ראה בכ"ז במאמר דל"ג בעומר ושלאחריו — בהמשך והחרים תרל"א.

אפילו ינוקי: זח"א צב, סעי"ב. ובכ"מ. וראה קדושת לוי פי חיי.

כדברי רשב"י: זח"א קיח, א. ועיי"ש קיז, א.

הי' מאיר . . . משיח: סידור שער הליג בעומר בסופו.

אדרבה צ"ל בשמחה: במשנת חסידים מסי' אייר פ"א מ"ו: ביום ל"ג בעומר . . . מצוה לשמוח שמחת רשב"י. והמ"ח לא העתיק רק דברי האריז"ל (דברי אדמו"ר הזקן — הובאו בפס"ד לאדמו"ר הצי"צ ליו"ד סקט"ז). וראה פעיח שער ספה"ע פ"ז. ולהעיר שעפ"ז מפורש ג"כ ענין השמחה וטעמה (ולא רק מניעת אבלות), "שמחת רשב"י" (עין זח"ג רפו, ב. רצא, סעי"א). וזוהי מענה להשקו"ט בזה בשו"ת חת"ס חיו"ד סרל"ג. שו"ת שם ארי' חארי"ח סי"ד ועוד. וראה ג"כ נ"כ שו"ע או"ח סתצ"ג.

זיכרון

ב"ה, ל"ג בעומר, התשכ"א
ברוקלין, נ.י.

צו אלע חברות פון אגודת נשי ובנות חב"ד איבעראל,
און צו די אנטווענעמער אין דער זעקסטער יערלעכער
קאנווענשאן בפרט
ה' עליהן תחיינה

ברכה ושלוש:

די יערלעכע קאנווענשאן פון נשי ובנות חב"ד שתליט"א איז
האציצט באשטימט אויף די טעג גלייך נאך ל"ג בעומר – הילולא נדער
יאצייט טאג פון רבי שמעון בן יוחאי און וועט זיכער שטייען אונטער
דעם רושם. איינער פון די גרעסטע תנאים – האט זיך אבער ר' שמעון
בן יוחאי אויסגעטיילט דערמיט, וואס ער האט דעם סתים ופנימיות
התורה – דאס פארבארגענע און די אינערלעכע ליכטיקייט און
אינהאלט פון תורה – געלערנט און אנטפלעקט דורך דעם זוהר, תיקוני
זוהר א.ו.וו.

פנימיות התורה, איז פארבונדען מיט פנימיות ישראל – מיט דער
אינערלעכקייט פון א אידן, פון דער אידישער נשמה – און שאפט די
אינערלעכע פארבינדונג פון א אידן מיט ג-טליכקייט – ווי ר' שמעון בן
יוחאי זאגט אין זוהר און עס ווערט ברייט ערקלערט אין חסידות חב"ד,

די פנימיות פון א אידן – דאס פינטעלע איד – איז גאנץ בא
אלע אידן, ווי זיין אויסערלעכער צושטאנד זאל ניט זיין און וואס די
אויסערליכע אומשטענדען זאלן ניט זיין. מען מוז אבער דערוועקען דאס
פינטעלע איד, סיי ביי זיך און סיי בא אלע אידן זיך, אזוי – אז דאס
אינערלעכע זאל אנטפלעקט ווערן, באווינקן און פולקאם באהערשן דאס
אויסערלעכע ביז אין אלע פרטים פון טאג טעגלעכן לעבן. דאס איז פון
די הויפט אויפגאבן פון חסידים בכלל און פון חסידי-חב"ד בפרט.

* * *

זיכרון

אין דער פארווירקליכונג פון דער דאזיגער אויפגאבע פארנעמען נשי ובנות חב"ד אַ גאָר וויכטיקן אָרט. ווייל די גיטלעכע השגחה האָט באַשאַנקען אידישע פרויען מיט ספעציעלע אייגענשאַפטן און מעגלעכקייטן וועלכע קענען און דאַרפן גענוצט ווערן פאַר דעם צוועק.

די פרוי איז די עקרת תבית און איז פאראנטוואָרטלעך פאַר דער אינערליכער ליכטיקייט און אידישער וואַרימקייט פון דער היים, אַזוי אַז די אידישע היים זאָל זיין געשיצט פון די אידישקייט-פרעמדע און אידישקייט-פיינדליכע ווינטן וועלכע בלאָזן אין דער אויסערליכער וועלט.

דערצו איז אַ פרוי באַשאַנקען מיט אַ גרעסערער און אויסדריקלעכער מאַס פון געפילען און האַרציקייט, און זי איז דעריבער צוגעפאַסט צו דערוועקען און אַרויסרופען די איינגעבאָרענע אינערלעכע געפילען פון אהבת השם, אהבת התורה און אהבת ישראל.

* * *

די אַנטפלעקונג פון פנימיות ביז אַז די פנימיות באַהערשט דאָס אויסערליכע און ביז אין טאָג טעגלעכן לעבן – בריינגט דעם שחר מדה כנגד מדה (באַצאָלט – אין דעם זעלבן וועג) אַז דאָס אינערליכע און באַהאַלטענע פון דער גיטלעכע השגחה, וואָס איז דאָך גוטסקייט אַליין, זאָל אַנטפלעקט ווערן ביז אין אַלע באַדערפענישן פון טאָג טעגלעכן לעבן – געזונט, פרנסה און נחת פון קינדער – דאָס פאַרבאָרגענע גוטע זאָל אַראָפּקומען אין טוב הנראה והנגלה.

בברכה אז די קאנווענשאַן און אלע חברות איבעראל זאלן דערפילן זייערע אויפגאבן מיט גרויס הצלחה בשמחה ובטוב לבב.

מנחם שניאורסאהן

רכז

אדמו"ר שליט"א

ז'תרמא

ב"ה, כ"א אייר, תשכ"א
ברוקלין.

הו"ח אי"א נוי"נ וכי' מו"ה יהושע שי

שלום וברכה!

במענה על הודעתו אשר נולדה להם בת למול טוב.

. . . קריאת שם לבת — מנהגנו בעת קרה"ת הכי קרובה. והרי
איתא (תיכף בלידתה) כמאן דמהילא דמיא. ומשי"כ בסי' טעמי המנהגים
(ע' שצו) שמועה לחכות ה' ימים — אין אנו אחראים לשמועות וכי'.

בברכת מזל טוב.

ז'תרמב

ב"ה, כ"ב אייר, תשכ"א
ברוקלין.

שלום וברכה!

לאחרי הפסק הכי ארוך נתקבל מכתבו מי"ז אייר ומובנת התמי'
לסגנון כתבו, ששידוך עם בנות אחב"י הספרדים הי"ז בגדר נחות דרגא,
ח"ו וח"ו. ויש להתענין בזה.

(ב) להצעת נכבדות עבור בנו . . . שי' אף שלע"ע לא נשתדך אחיו

ז'תרמא

מו"ה יהושע שי"י יוזביץ, ירושלים. אגרות נוספות אליו — לעיל ח"ה ז'תר"ג, ובהנסמן
בהערות שם.

קריאת שם לבת: ראה גם לעיל ח"ד אגרות תתה. תתסב. ח"ד ד'תת.

ז'תרמב

ששידוך . . הספרדים: ראה גם לעיל ח"ג אגרת ד'תנו. ח"ה כ"שג, ובהנסמן בהערות

שם.

נכבדות עבור בנו: ראה גם לעיל ח"ט אגרת ז'רסד. חט"ו ה'תצב.

רכה

אגודת-קודש (ז'תרמב)

המבוגר ממנו, אלא שאחיו המבוגר אומר שלא איכפת לו זה, ושואל דעתי בזה.

מובאת דעות מהאחרונים בזה, שבהגיע לגיל בן שמונה עשרה אין מקפידים על קדימה האמורה ובפרט בכגון דא שהאח המבוגר ימחול במחילה גמורה, ויש מקום לומר וקרוב לומר, שזה עצמו יהי סגולה למהר בברכת השי"ת בשידוך מתאים בשביל אחיו המבוגר.

לפלא גדול שאינו מזכיר מפעולותיו בהפצת המעינות ובטח ימלא במכתבו הבא ובפרטיות הדרושה, ובפרט שפעולות בהאמור ג"כ מוסיפות ומקדימות ברכת השי"ת בהמצטרך, וק"ל.

בברכה לבשו"ט.

ז'תרמג

בי"ה, כ"ד אייר, תשכ"א
ברוקלין.

אגודת השוחטים תל אביב-יפו
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

בעתו קבלתי מכתבם אישור קבלת מכתבי והפ"ש על ידי חבר אגודתם.

ותקותי חזקה שזמן כתבם מכתבם האמור, הוסיפו בקדש והעלו בקדש, ז.א. הוספה לא רק בכמות כי אם גם באיכות, שזהו אמיתת ענין הוספה.

ובפרט ע"פ המבואר בכ"מ, ומהם בדברי רבינו הזקן ומ"מ נכדו אדמו"ר הצמח צדק, בהנוגע לשו"בים וענינים ביראת שמים.

ואקח לי מועד בעת סגולה זו בעמדנו לפני ש"ק מברכין ירחא

ז'תרמג

אגודת השוחטים: אגרת נוספת אליהם לעיל ז'תנ.

אדמו"ר שליט"א

רכט

תליתאי בו ניתנו אורין תליתאין לעמא תליתאי, להביע ברכותי לכאוריא מהם בלשון הרב הוא כ"ק מו"ח אדמו"ר, לקבלת התורה בשמחה ובפנימיות.

בכבוד ובברכה.

נ.ב.

את"ל בדרך צחות.

יש לקשר ביחוד ענין מתן תורה ושו"ב, ע"פ אחד הטעמים דאכילת מאכלי חלב בחג השבועות, מפני שבנתינת התורה נצטוו על השחיטה, והכל מודים שבשבת ניתנה תורה ואין שוחטין בשבת, והוכרחו לאכול מאכלי חלב כמוכא בספרים.

ואף דלכאורה עוד מקודם לזה נהגו בשחיטה וכדו"ל עה"כ וטבוח טבח והכן (חולין צא, א. ובמדרש הובא בצרור המור דדייק בהי הלי שחיטה), מובן בפשיטות דבנ"י לפני קבלת התורה אינם בגדר בר זביחה שלאחרי מתן תורה.

ז'תרמד

בי"ה, כ"ד אייר, תשכ"א
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה למכתבו מל"ו בעומר.

(א) שואל אם יש פירושים על התניא.

פירושים באופן מסודר דף על דף אינם לעת עתה אלא שלפני איזה שנים נעתק התניא באידית, ועתה מכינים לדפוס העתקה באנגלית, נוסף על פירושים לקטעים הנדפסים באופן מימגרפי ונמצאים בתוככי חסידי חב"ד ואוהדיהם.

(ב) שואל באיזה מקום באה"ק ת"ו יתישב לאחר גמרו לימודו עתה.

אחד הטעמים: ראה גם לקו"ש ח"ה ע' 356. ושינ.

כיון שלפי כתבו יגמור בעוד שנה וחצי, עדיין מוקדם להחליט בשאלה האמורה, כיון שמשנתנים התנאים בארצנו הקדושה תיז ובפרט בהנוגע לענינים של פרנסה באופן שכותב.

תקותי חזקה מתאים לכתבו שמוז הכיר בעניני חב"ד ונפגש עם אנשי שמתעניין ללמוד תורתה, ובאם ככתבו קשה עליו הבנה בספר התניא, יתחיל בחלק שלישי אשר בו (זוהי אגרת התשובה) ואחרי כן חלק השני ולאחרי זה ילמוד קונטרס ומעין, והעיקר שידבר בענינים שלומד עם אלה שכבר למדו תורה זו, שהרי התורה נקנית בדבוק חברים ובפלפול התלמידים, ועל כגון זה נאמר יגעת ולא מצאת אל תאמין.

בברכה לבשו"ט בכל האמור.

ז'תרמה

ב"ה, כ"ד אייר, תשכ"א
ברוקלין.

שלום וברכה:

במענה למכתבו, בו כותב:

א) ישנו בחור שלמרות המצאו בקבוץ דתי, [אבל] אינו מסתגל לחיים דתיים, לא ניכר בו הרגש אהבה לעניני תורה ומצותי וכו'.

כיון שאמרו חז"ל, דברים היוצאים מן הלב נכנסים אל הלב, בודאי שהדבור עם הבחור באופן של קירוב ולא באופן של ויכוח, כי אם הצעת דברים, בודאי תשפיע עליו, אלא שלא כל האדם שוה, ויש מי שצריך לדבר אליו כמה פעמים עד שתהי' ניכרת הפעולה גם לעיני בשר ובהנוגע למעשה אבל בודאי שסו"ס תצליח. ומהעצות הפעילות בהאמור הוא העשותו מנהיג (לקטנים ממנו בשנים) בעניני דת ולימוד התורה וקיום מצותי, שהאחריות שמרגיש בזה תניעו ותביאו להתעמקות יותר בדבר ועד כדי להסבירו לאלו שנמסרו להנהלתו, אלא שמוכן שצריכה להיות השגחה בזה שלא יטעה בפירוש הדברים וכו'.

ב) האם כל אחד ואחת מבני ישראל מסוגל ויכול לחיות חייו מתאים להוראות תורתנו.

רלא

אדמו"ר שליט"א

בודאי אשר כן הוא, ומובן גם בשכל הבריא של כל המאמין באלקים חיים, שהרי כיון שנותן התורה ומצוה המצוה לכל אחד ואחת מבני ישראל [וכידוע הדיוק שהתחלת נתינת התורה היתה בלשון יחיד דוקא אנכי ה' אלקיך (ולא – אלקיכם) להורות שלכל אחד ואחת ניתנה כל התורה וכל מצותי], בודאי שלא ידרוש הקב"ה מהאדם עניינים שאין בכחו, ואדרבה **קודם** להציווי ניתנה היכולת והאפשריות המלאה למלאות הציווי, ולא עוד אלא למלאות מתוך שמחה וטוב לבב, שכן צריך להיות הלימוד והקיום כמבואר בכמה מקומות, אלא שמטעם הידוע ליוצר האדם ניתנה הבחירה לכאמ"א מבני ישראל, ורצה הקב"ה שבבחירה חפשית יבחר דרך הטוב והישר, וכמ"ש ראה נתתי לפניך וגוי ובחרת בחיים, והובטחנו יגעת ומצאת.

נתקתי שיש לו קביעות לימוד בתורת החסידות נוסף על לימוד נגלה דתורה, ויהי רצון שיהי באופן שהלימוד מביא לידי מעשה.

בברכה לבשו"ט בכל האמור.

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א.

ז'תרמו

ב"ה, כ"ה אייר, תשכ"א
ברוקלין.

הו"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ מו"ה חיים שיי

שלום וברכה!

לאחרי הפסק הכי ארוך נתקבל מכתבו מפסח שני וגם מכתב זה נתארך בהליכתו.

ובעת רצון יזכירוהו על הציון הקי של כ"ק מו"ה אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע לברכת הצלחה בקשר ליום הולדתו.

נעם לי לקרות בסיום מכתבו ע"ד ההתקדמות בהנוגע להבנינים

ז'תרמו

מו"ה חיים שיי: סרברנסקי, מלבורן. אגרות נוספות אליו – לעיל חיד ד'תתקמט, ובהנמסר בהערות שם.

ויהי רצון שתהיי התקדמות אמיתית, ז.א. באופן דמוסיף והולך כהנה וכהנה, והרי בענייני אני"ש הוא ע"ד המבואר בחז"ל בהנוגע לצבי שכשמתרבה הבשר (פנימיות) מתרבה בד"מ העור (חיצוניות) שבנדון דידן הרי זה ענין הכספים הנדרשים והרחבת המוסד.

ובעמדנו לפני שבת מברכין ירחא תליתאי הרי זה הזמן לחתימה בברכה בלשון הרב הוא כ"ק מו"ח אדמו"ר לקבלת התורה בשמחה ובפנימיות.

בברכה לבשו"ט.

ז'תרמז

ב"ה, כ"ה אייר, תשכ"א
ברוקלין.

... ולכתבו שזה מביא לסכסוכים עם פ' ומשפחתו – פס"ד ברור בתוה"ק שזה שאינו רוצה להתדיין אצל מרא דאתרא (עכ"פ בזבלי"א) – ה"ה עושה ופועל נגד התורה, שהיא חכמתו ורצונו של הקב"ה, שהוא וחכמתו אחד, ובמילא – מויק את עצמו ואת ב"ב ואת כל המסייעים לו היוזק לא רק בעוה"ב, כ"א גם בעוה"ז ובגשם. אלא שהקב"ה שהוא אב הרחמן מאריך לו אף – לאיזה זמן, אולי סו"ס יעשה תשובה בחסד וברחמים ויחזור ממדרו בה' – שמוה מובן ג"כ, שכל מי שיש לו סכסוך עם פ' על הנ"ל – הוא דוקא אוהבו האמתי, וכל המסייע לפי, חבר הוא ליצה"ר של פ', שזוהי אומנתו להסיתו להלחם בתורה ומצוותיו.

ז'תרמח

ב"ה, כ"ו אייר, תשכ"א
ברוקלין.

שלום וברכה:

. . . ובעמדנו בפרוס ב' ההילולאית דרשב"י וריב"ש (טוב) – הנה
ענין רשב"י ופעולתו הי' להמשיך להתנאים וכו' פנימיות התורה – וגם
ההעלם שאינו שייך מצ"ע לגילוי – כמבואר בדא"ח, ולא עוד אלא
שפתח את צנור ההשפעה בזה, לכתחלה בדורו עד אשר אפילו ינוקי גילו
סתרי תורה.

ולאחר זה בפרט – כדברי רשב"י – כד יהא קריב ליומי משיחא
אפילו רבי דעלמא זמינן לאשכחא טמירין דחכמתא,

הרי עת סגולה היא להתעוררות ולתוספת אומץ בגילוי והפצת
פנימיות התורה שבדורותינו נתגלתה במעינות הריב"ש תורת החסידות.

והרי ביום הילולא דרשב"י הי' מאיר בו מבחי' תכלית שלימות
רוחו, שרשו מבחי' משה ומבחי' משיח, והימים האלה (כשהם) נזכרים
(הי"ה) ונעשים (ההמשכות והשפעות),

והרי השפעת יום הילולא זה – על כל ימי ספה"ע שלאח"י כי
בכולם פסקו למות וק"ל.

– ויהי רצון שיעשה כאו"א בזה לפוס שיעורא דילי' ולהמשיך
מהתעוררות ותוספת זו בכל השנה כולה ומתוך שמחה.

כמבואר בדא"ח: ראה בכ"ו במאמר דל"ג בעומר ושלאחרי – בהמשך
והחרים תרל"א.

אפילו ינוקי: זח"א צב, סעיב ובכ"מ. וראה קדושת לוי פ' חיי.

כדברי רשב"י: זח"א קיח, א. ועיי"ש קיז, א.

ח' מאיר . . . משיח: סידור שער הל"ג בעומר בסופו.

ז'תרמח

נדפסה בלקי"ש ח"ו ע' 338. ראה גם לעיל אגרת ז'תרלט.

שגם בזה מיוחד יום הילולא דרשב"י דוקא — וכמבואר בכ"מ
שהוא דלא ככל יום וכו' כי אם אדרבה צ"ל בשמחה.

בברכה לבשו"ט

מ. שניאורסאהן

ז'תרמט

ב"ה, כ"ח אייר, תשכ"א
ברוקלין.

המשתתפים בההגרלה השנתית לנסיעה בחודש תשרי
הבע"ל, שהתקיימה בכפר חב"ד, מיסודו ובהנהלתו של
כ"ק מו"ח אדמו"ר, אשר שם צוה ה' את הברכה חיים

ה' עליהם יחיו

שלום וברכה:

מאשר הנני קבלת רשימת המשתתפים בההגרלה עם ההודעה ע"ד
ההגרלה והזוכה בגורל שי.

ויהי רצון, כאמור מכבר, שהזוכה יוציא בנסיעתו את כל
המשתתפים ויזכה אותם בכל המובנים הן בכמות והן באיכות.

ובפרט עפ"י גודל הענין דגורל כשנעשה כדבעי, כמבואר גם בתניא

אדרבה צ"ל בשמחה: במשנת חסידים מסי אייר פ"א מ"ו: ביום ל"ג בעומר
... מצוה לשמוח שמחת רשב"י. והמ"ח לא העתיק רק דברי האריז"ל (דברי רבנו
הזקן — בפס"ד לאדמו"ר הציצ ליו"ד סקט"ז). וראה פתיח שער ספתי"ע פ"ז.
ולחזיר שפתי"ז מפורש ג"כ ענין השמחה וטעמה (ולא רק מניעת האבלות) „שמחת
רשב"י" (עין זח"ג רפז, ב. רצא, סעי"א). ומזה מענה להשקו"ט בזה בשו"ת חת"ס
חי"ד סרל"ג. שו"ת שם ארי' חאו"ח סי"ד ועוד. וראה ג"כ נ"כ שו"ע או"ח
סתצ"ג.

ז'תרמט

בההגרלה השנתית: ראה גם לעיל חייז אגרת וריח.

רלה

אדמו"ר שליט"א

באגה"ק סוף סימן ז', ומקרא מלא דבר הכתוב בחיק יוטל את הגורל
ומה' כל משפטו (משלי טז, לג).

וע"פ סיפור חסידים הראשונים בשם הרה"ח הרה"צ והרה"ג כו'
הר"ה מפאריטש שכל הענינים וההידורים שעושה הי' בשביל עס זאל
זיך בא אים בעסער אפלייגען א ווארט חסידות,

יהי רצון שגם בהאמור – נוסף על עניני הנסיעה, יתוסף גם ענין
עקרי זה, ובכל המשתתפים, בתוככי כללות התמימים ואנ"ש, עס זאל
זיך אפלייגן א ווארט חסידות באופן דהבנה עד כדי – בכך. ועוד
(ובתקופתנו – גם זה עיקר) – לא יסתפקו כלל וכלל מיט א ווארט, כי
אם מי שיש לו מנה ירצה מאתיים וכו'.

ומובן וגם פשוט שאין לחכות לתועליות בהאמור עד הנסיעה
בפועל, כי ההתחלה צריכה להיות מעת ההגדרה וההחלטה. וק"ל.

בברכה לבשוורות טובות בהאמור, ובלשון רבנו נשאינו הוא כ"ק
מורי"ח אדמו"ר – לקבלת התורה בשמחה ובפנימיות

מ. שניאורסאהן

ז'תרנ

[אייר תשכ"א]

אבל על ידם אין מוכרח שנמשך יניקה [מאברהם, כביכול]
לחיצונים – משא"כ ישמעאל – שאמר לו ישמעאל יחי לפניך. ועד"ז
– בירך יצחק לעשו וועיין תו"א ד"ה אנכי מגן).

סיפור . . מפאריטש: ראה גם לעיל חיי אגרת רחטו, ובהנסמן בהערות שם.

ז'תרנ

האגרת היא אל מריה אברהם וזשא ויסקינד, וכתבה על גליון מכתבו מא' לסדר טהרה
(אגרות נוספות אליו – לעיל חיי ותרלה, ובהנסמן בהערות שם).

אבל על ידם: בשאלתו: בתורת שמואל תרכיז ד"ה כל הולך על גחון (דף עב) מבאר
ההפך בין קו הימין והחסד לגבורות, שמהגבורות בריבוי ההשתלשלות יכול להיות איזה
יניקה וכו' ולכן מיצחק יצא עשו אפי' אחר שנימול אבל מחסדים לא יכול להיות יניקה, ומה
שמאברהם יצא ישמעאל זהו קודם שנימול. וצ"ע הרי בני קטורה והם מסולת, ובפרט מדין
כמבואר בקונט' החלצו, והן נולדו אחר שנימול.

ז'תרנא

[אייר תשכ"א]

לשאלותינו: א) פשיטא שטוב עושה שמדפיס ממאמרי רבותינו ושיחותיהם הק', וזכות הרבים תלוי בו. ב) לירד לפני התיבה בש"ק שלפני יאצ"ט (במוסף וכיו"ב) — אין מנהגנו בזה. והרוצה בזה בדוקא — מהיכא תיתי (ויש להעירו מסוכה לב, סעי"ב: הואיל ונפיק כו'). אבל לעורר מחלוקת ע"ז וכיו"ב — הוא לא מנהג כ"א איסור מה"ת, ותי"ח מרבים שלום.

ז'תרנב

ב"ה, ר"ח סיון, ה'תשכ"א
ברוקלין, נ.י.

שלום וברכה:

מאשר הנני קבלת מכתבו מיום כ"ו אייר והפ"נ שנקרא עה"צ.

ובעמדנו בריש ירחא תליתאי בו יהיב רחמנא אורין תליתאי לעמא תליתאי,

בריש ירחא תליתאי: הי"ז כאלו נשלמו כל הז' שבועות וישראל מוכנים ועומדים לקבל התורה (תו"א לרבנו הוקן יתרו סדי"ה בחדש השלישי. וראה בהוספת שם) ובפסיקתא דר"כ פסקא בחדש השלישי: ביום הזה באו מדבר סיני וכן הוא אומר היום הזה ה' אלקיך מצוך לעשות גו'.
ירחא תליתאי: שבת פה, א. וראה ר' נסים גאון שם (ממדרש תנחומא).

ז'תרנא

האגרת היא אל מריה מנחם ישראל מלוב, ונכתבה על גליון מכתבו מיום כ"ג באייר תשכ"א. אגרות נוספות אליו — לעיל חייס זרעו, ובהנסמן בהערות שם.
לירד לפני התיבה: ראה גם לעיל ח"ב אגרת שצו. ח"י ג'צח, ובהנסמן בהערות שם.

ז'תרנב

נוסח דומה נשלח לכמה. האגרת נדפסה בלקי"ש ח"ד ע' 1306 וההוספה בח"ב ע'

יהי רצון שכאמ"א בתוך כלל ישראל יעשה ויבשר טוב בכל שלשת הדברים עליהם העולם (כפשוטו, והעולם קטן – זה האדם) עומד, תורה עבודה וגמ"ח.

וימשיך זה ויוסיף בברכת רחמנא בכל צרכי – אדם, אתם קרוים אדם, הנחלקים בשלשת הסוגים – בני חיי ומוזני רוויחי,

ובנקודה התיכונה שבכל הנ"ל הוא ענין התורה וקבלתה. וכלשון הרב הוא כ"ק מו"ח אדמו"ר,

קבלת התורה בשמחה ובפנימיות.

בברכת החג ולבשו"ט

ג. שניאורסאהן

להערותו – ע"פ משנ"ת בתוכן ענינים דנצבים הטעם דערכין הוא ע"פ השנים ולא ע"פ המעלות – איך יתאים זה בהדין דעכו"ם שנערך.

שם נתי דצריך (בבניי) להעריך א"ע מקודם וכתורת אדה"י – שמוה מובן שהערך יהי חכי פחות (כי ידע אינש בנפשי – ערכו) – וגם עכו"ם שווה הסכום, כיון שאין פחות ממנו. ויומתק זה בעבודה – ע"פ דיוק אדה"י בתניא קדישא רפ"ל שהעתיק הגירסא „האדם" (דגם עכו"ם בכלל) ולא „אדם". וקי"ל.

קרוים אדם: לאחר מית (תוד"ה ואין נדה ע, ב).

בשלשת הסוגים: ראה תקו"ז חדש (קג, ד): רזא דתלת שמחן יהיו משולשין

ומתמן בני חיי ומוזני.

בני חיי ומוזני: בני מדעת (הנמשך דרך חוט השדרה) חיי מחכמה מוזני מבינה (מאורי אור ב, ס"ז). הובא בביאוריהו להציצ (לא נדפס לע"ע [ביאוריהו ח"א ע' מד ואילך]) פי וירא. וכי"מ בתי"ו בהקדמה טו, רע"ב. וכבר העירו שצ"ע מלית להאריז"ל פי תולדות ומליקוטי השי"ס ברכות). וראה ג"כ ביאוריהו ס"פ וירא.

בתוכן הענינים דנצבים: לקריש ח"ב ע' 401.

ז'תרנג

בי"ה, ר"ח סיון, ה'תשכ"א
ברוקלין, נ.י.

הו"ח אי"א נוי"מ משכיל על דבר טוב
בעל מרץ ורב פעלים עוסק בצ"צ וכו'
מוה"ר יצחק שי' המכונה די"ר לוין

שלום וברכה!

לקראת חג השבועות, זמן מתן תורתנו, הבא עלינו ועל כל ישראל
לטובה, הנני בזה להביע ברכתי,

בלשון הרב הוא כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע:

לקבלת התורה בשמחה ובפנימיות.

בכבוד ובברכת החג.

לכתבו — בבעית כתיבת דברי הימים של השואה האחרונה
ודתקופה שלפני שצ"ל בזהירות גדולה — אף שבדאי כן הוא, אבל
ראינו בעבר בכגון דא, שבאם מעכבים התחלת פעולה עד שתובטח כל
השלימות הדרושה בה, ברובא דרובא אינה באה לפועל כלל. ובפרט
בנדו"ד שחשש קרוב לודאי „שיקדמנו אחר" (ולא ברחמים ובעין יפה
בנוגע להחרדים).

בידעי שייכות והתענינות כת"ר בחינוך בנות ישראל — מוסג"פ
העתק מכתבי ורשימת דברים בענין זה ותקותי שימצא בהם חפץ.

ז'תרנג

ד"ר לוין: אגרת נוספת אליו — לעיל ז'תצא.

ז'תרנ"ד

[רי"ח סיון תשכ"א?]

בעתו קבלתי מכתביו מיום ג' באייר והקודמיו, ותי"ח. ועל של עתה באתי בענין שכתבתי לד"ר יצחק ש"י לוין לפני איזה זמן על דבר הנחיצות לכתוב דברי ימי השואה האחרונה והתקופה שלפניי, כתובים לאמתתם של דברים על ידי חרדים וי"ש, ומוסג"פ העתק מכתבי בהנוגע לזה. קבלתי ממנו מענה כי מתעניין בזה אלא שיש קושי שאין סופרים מומחים בשדה היסטורי וכו' בעצמו קשה להפנות לדבר זה מרוב הטרדות, והוא שואל את מי אפשר לשתף לעבודה זאת.

וכיון שגם לכת"ר בטח תהיינה הצעות בענין זה, הריני מביא הענין לתשומת לבו ואשמח לשמוע חו"ד.

ז'תרנ"ה

ב"ה, א' סיון, תשכ"א
ברוקלין.

שלום וברכה!

לאחרי הפסק נתקבל מכתבו מטי"ז אייר, ומובנת התמי" על כתבו אודות חלישות וכו' וביחוד בזמן דספירת העומר שענינה קובץ על יד יום על יום (וכידוע הדיוק שאין אומרים יום שני כי אם שני ימים, כי גם יום הראשון בתמימותו צ"ל) והרי ככל המצות גם מצוה זו ענינה להמשיך מתוכנה על כל השנה כולה וק"ל. וכיון שאין הקב"ה בא בטרונ"א עם בריותיו, בודאי שבכח האדם הוא וביכולתו.

לפלא ומצער, אף שדרכו הוא שאין מזכיר מפעולתו בעניני שידוך והרי גם בזה ציווי מוחלט בתורתנו תורת חיים ולא עוד אלא שנקודה נוספת גם על הנ"ל, שזוהי מצוה שא"א לעשותה ע"י אחרים.

ז'תרנ"ד

האגרת היא אל מוה"ר יצחק מאיר לוין, ונכתבה, כנראה, ביחד עם האגרת הקודמת. אגרות נוספות אליו – לעיל וחקצת, ובהנסמן בהערות שם.

ויהי רצון שבעמדנו בראש חדש השלישי, התחלת מתן תורה (ועיין תו"א ד"ה בחדש השלישי ובהוספות לתו"א שם) הנה יתוסף בסייעתא דשמיא בהנ"ל ובהעניינים אודותם כותב במכתבו שצריך לסייד, ותיכף ינצל הסיוע גם לענין השידוך וסו"ס יבוא לידי פועל ולידי גמר בשעה טובה ומוצלחת.

בברכה לבשי"ט ובלשון הרב הוא כ"ק מו"ח אדמו"ר, לקבלת התורה בשמחה ובפנימיות.

ז'תרנ"ו

ב"ה, ב' סיון, תשכ"א
ברוקלין.

שלום וברכה!

לאחרי הפסק הכי ארוך נתקבל מכתבו מכ"ו באייר עם המצורף אליו.

ומובן שבכגון זה צריך לעשות כהוראת הרופא מומחה אודותו כותב, שהרי הוא גם טובת הבת שתח"י שבודאי בבית אי אפשר שתקבל כל העניינים והטיפול האפשרי בסביבה אודותה ממליץ הרופא. אלא מקודם צריך להודע יותר פרטים אודות המוסד והעיקר למצוא קשרים עם הרופא שבמוסד למען יוכלו לדעת הנעשה אתה והעיקר להיות בטוח שיטפלו בה בשימת לב הראוי, ולא באופן שיגרתי וק"ל.

ויה"ר מהשי"ת הרופא כל בשר ומפליא לעשות, שהעשי מצדם תהיי כלי לקבלת הברכה ממעל וכמ"ש וברוך ה"א בכל אשר תעשה.

אולי, באם לא ביררו זה עד עתה, כדאי להעיר את הרופא מומחה בהנוגע למצב הווסת שלה, שבאם אינו בסדר, בודאי ששיפור המצב בזה ישפר מצבה בכללות. כן לשאול אותו האם בכגון זה יש מקום לסממנים מסוג „אמינאסיד" ובהנוגע להמיחוש שלה הטיפול ע"י הלם וכיו"ב.

לפלא ובפרט ע"פ הידיעות המתקבלות מהשתתפותו בפעולות דהפצת המעינות ומהצלחתו בזה, שאינו מזכיר מאומה בשטח האמור, וע"פ הפלאת חז"ל בגודל ענין מצוה שאי אפשר לעשותה ע"י אחרים (מו"ק

רמא

אדמו"ר שליט"א

סוף עמוד א' דף ט"ו לכאורה צריך הי' להתרכו בהחוגים דמפלגת . . .
ובפרט בהנוגע להנוער והצעירים בה, וביחוד כמו שאמר לי מר . . . שיי
שיש שם יחס אוהדי לדת וענייני' ועוד יותר יוחס אוהד, והרי גם בכגון
זה הבחינה בזה היא העשי' בפועל, כוונתי שבהפגישה אתם מציעים
תכנית מעשית קיום מצות מעשיות בפועל, ובדברים היוצאים מן הלב.

ובעמדנו ערב זמן מ"ת תורה אחת המאחדת הגשמית והרוחנית
הכללי ופרטי, יהי רצון שיבשר טוב בכל הנ"ל.

בברכה בלשון הרב הוא כ"ק מו"ח אדמו"ר לקבלת התורה בשמחה
ובפנימיות ולבשו"ט.

ז'תרנז

ב"ה, ג' סיון, תשכ"א
ברוקלין.

ברכה ושלום:

אין ענטפער אויף אייער בריף פון כ"ח אייר אין וועלכען איר
שרייבט וועגען דער סברא צו פארען אהער זעהען זיך וכו' און פרעגט
מיין מיינונג אין דעם.

בכלל קומט בא מיר ניט אויס די זאך, צוליב אייניגע טעמים און
צווישען זיי צום ערשט וואס תורתנו תורת חיים באגרענעצט און
שטעלט געוויסע תנאים, ווען מ'ויל ארויספארען פון אח"ק ת"ו אין חוץ
לארץ, וואס פון דעם אליין איז דאך פארשטענדליך אז אויב אפילו די
תנאים זיינען אויסגעפאלגט, איז דאך אויך ניט אזוי גלאטיג, און אז
צו דעם קומט נאך צו, דאס פארגרעסערן די חובות. אין אנדערע
ווערטער, אז מ'דארף האבן א ניט נאטירליך צוגאנג צו ערפילען דעם
וואונש, מאכט דאס די זאך מער קאמפליצירט (מסובך).

און וויבאלד אז אין ענינים רוחנים איז שטח פון ארט קיין
שטערונג [חאטש פארשטענדליך אז זעהן מיט פליישיגע אויגען
באפרידיגט מערער],

זאל השי"ת אייך בענטשין אז לאורך ימים ושנים טובות זאלט

איר האבען אמת'ן נחת וואס דאס איז אידישער חסידות'שער נחת פון קינדער אין אייניקלעך שי' פון די וועלכע זיינען באה"ק ת"ו און פון די וואס בחו"ל, אין אלע הינויכטען.

בעת רצון וועט מען מזכיר זיין אייך און די אלע וועגען וועלכע איר שרייבט אויף דעם ציון הקי' פון כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זייע לויט דעם אינהאלט פון אייער שרייבען.

בברכה לחג שמח ולבשו"ט.

ז'תרנח

ב"ה, די סיון, תשכ"א
ברוקלין.

הרה"ג הרה"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ צנמ"ס כו'
מוהרשיי שי'

שלום וברכה!

לקראת חג השבועות, זמן מתן תורתנו, הבא עלינו ועל כל ישראל לטובה, הנני בזה להביע ברכתי,

בלשון הרב הוא כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זייע:

לקבלת התורה בשמחה ובפנימיות.

בברכת החג ולבשו"ט בעניי הפרט והכלל

מ. שניאורסאהן

תמי' קצת (כי מובנת היגיעה הדרושה) וגם מצער על שע"ע לא הופיע עוד כרך מהאנציקלופדי' התלמודית. דרך אגב – הוזקקתי לעיון בענין ברכת הבית – ולא מצאתיו בהנ"ל.

ראיתי חלקי תנ"ך עם „דעת סופרים" להרב רבינוביץ שי'. וכדאי

ז'תרנח

מוהרשיי: זיין. אגרות נוספות אליו – לעיל ז'תעז, ובהנסמן בהערות שם.
ראיתי... דעת סופרים: ראה לעיל אגרות ז'תפח. ז'תצב.

היי' להנהיגו בבייט הממ"ד (כיון שע"פ השמועה – יש רוצים להכניס לשם דוקא „קנקנים חדשים“, ומי יודע מי יהי זה שיחפש אחריהם ואם יתענין שיין הישן יהי' בתוכם, או כו'). ואם ביד כתי"ר לפעול בזה – בטח יתענין.

ז'תרנט

ב"ה, ימי ההגבלה, היתשכ"א
ברוקלין, נ.י.

הו"ח אי"א נוי"מ עוסק בצ"צ כו'
מוה"ר יוסף שי' המכונה ד"ר בורג

שלום וברכה:

לקראת חג השבועות, זמן מתן תורתנו, הבא עלינו ועל כל ישראל
לטובה ולברכה, הנני שולח לך ברכתי לחג שמח, ובלשון הרב, הוא כ"ק
מו"ח אדמו"ר נבג"מ זי"ע:

לקבלת התורה בשמחה ובפנימיות.

בכבוד ובברכה.

נ.ב.

מענינא דיומא, ובפרט בידעי כי כי אוהב צחות ומליצה ולשון נופל
על לשון, הנה בהכנס כמה וכמה מאחינו בני ישראל לקלחת הבחירות,
ומתאים לתורת הבעש"ט שמכל ענין שאיש מישאל רואה או שומע –
עליו ללמוד מוסר השכל בעבודתו לקונו – יהי רצון שילמדו מכל שכן
וקל וחומר מהבחירות: ומה בוחר שאינו אלא בשר ודם, אף על פי כן
משתדל הנבחר (בכח) בלב ונפש למצוא חן בעיניו, וכל טרחה והתאמצות
והן בגשם והן ברוח לא תקשה לו, ועד שלא יערב לו כל מאכל ושנתו
תידד מעיניו ובלבד שיהי' נבחר בפועל, על אחת כמה וכמה בהנוגע
להבחר בעמו ישראל (– ובפרט שהוא) באהבה, כמו שהי' בשעת מתן

ז'תרנט

ד"ר בורג: אגרות נוספות אליו – לעיל ח"ו וקעג, ובהנסמן בהערות שם.

תורה, אינו דין שיתנהג באופן האמור וכהנה וכהנה — למצוא חן בעיני הבוחר ולהיות נבחר באמת. ועוד זאת, שבנוגע לבוחר בשר ודם הרי על הנבחר לגמול לבוחר [כמובן אם מקיימים ההבטחות שבשעת הבחירות, אף שבני ישראל בחזקת כשרים שפיהם ולבם שוה]; משא"כ בהנוגע להבוחר בעמו ישראל באהבה — שהוא הנותן והנבחר הוא המקבל, ומה שצריך הנבחר לתת לבוחר — לימוד התורה וקיום מצותי — הרי גם זה לטובת הנבחר.

ז'תרס

ב"ה, ימי ההגבלה, היתשכ"א
ברוקלין, נ.י.

הווי"ח אי"א נוי"מ עוסק בצרכי צבור, בעל מדות תרומיות
ענף עץ אבות וכו' מוהרש"ז שי

שלום וברכה!

לקראת חג השבועות, זמן מתן תורתנו, הבא עלינו ועל כל ישראל
לטובה ולברכה, הנני שולח לו ברכתי לחג שמח, ובלשון הרב הוא כ"ק
מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע:

לקבלת התורה בשמחה ובפנימיות.

בכבוד ובברכה.

מוסג"פ העתק מכתבי שכתבתי לאחד בנוגע לבחירות, על דרך
הצחות. ובודאי ובודאי שלדכוותי דמר אין מן הצורך להדגיש שבכל
האמור אין כל חילוק בין מפלגה למפלגה, אפילו אותם הדוגלים בשם
השמאליות הקיצוניות ביותר, שהרי בעצם כבר פסק דינם הרמב"ם (הלי
גירושין ספ"ב), שאפילו "מי שתקפו יצרו הרע לבטול מצוה או לעשות
עבירה רוצה להיות מישראל ורוצה הוא לעשות כל המצוות ולהתרחק מן

ז'תרס

מוהרש"ז: שור. אגרות נוספות אליו — לעיל ז'תעה, ובהנסמך בהערות שם.
העתק מכתבי הקודם.

רמה

אדמו"ר שליט"א

העבירות, ויצרו הוא שתקפו". ובפרט על פי פתגם כ"ק אדמו"ר הזקן, "איד ניט ער וויל ניט ער קען זיין אפגעריסן פון אלקות".

מכתבי הקודמים בטח נתקבלו בעתם.

ז'תרטא

[לפני חה"ש]

... לכתבו ע"ד מדבר — עיין שהשי"ר עה"פ ג, ו: עילוי מן המדבר כו'. ובלקויות לאדה"ז רד"ה וידבר גוי במדב"ס (השני).

ז'תרסב

ב"ה, ט' סיון, תשכ"א
ברוקלין.

מר משה שי'

שלום וברכה!

לאחרי הפסק הכי רב נתקבל מכתבו מדי' סיון, בו כותב אודות פטירת אמו ע"ה.

ויהי רצון מהשי"ת שמכאן ולהבא לא ידע מכל עגמי"י ח"ו, ואך טוב בטוב הנראה והנגלה יבשר.

לכתבו אודות נוסח המצבה — בודאי ידועים לכו' דברי חז"ל שצריך הנוסח להיות מתאים אל המציאות, ובפרט שהענין נוגע לנשמה שעלתה לעולם האמת, וביחוד שככתבו הרי בעלת כמה מעלות היתה

פתגם כ"ק אדמו"ר הזקן: ראה גם לעיל ח"ט אגרת זינג, ובהנסמן בהערות שם.

ז'תרסא

האגרת היא אל מריה יהושע שורצמן, ונכתבה על גליון מכתבו מיום י"ט אייר תשכ"א.
אגרת נוספת אליו — לעיל ז'תקנב.
לכתבו ע"ד מדבר: משים עצמו כמדבר כו'.

וכמה שבחים יש לכתוב עליי מתאים להמציאות ועל היודעים אותה
ודברי ימי חיי לערוך הנוסח.

אלא שלדעתי וכמו שעניתי לכמה מהשואלים בכגון זה, יש להזכיר
בהנוסח גם שמות רבותינו נשיאינו נשיאי ישראל, וכיון שככתבו היתה
אמו ע"ה מתומכי מוסדות חב"ד, הרי זוהי הדרך להזכיר ולפרט שם
הנשיא „מייסד המוסד פ"י" – בו תמכה.

האמור כוונתי תועלת זכירת שם צדיק ונשיא, מיוסד בהוראת
חז"ל בכ"מ ובפרט ע"פ המבואר בספרי קבלה ומואר בספרי חסידות.
אשר השם הוא המקשר הנשמה עם הגוף, ז.א. ממשיך מהנשמה אשר
נצחית היא בעיניי. הגשם פה למטה, וכשמוזכרים שם צדיק ונשיא
מעורר זה את הנשמה של בעל השם והתעוררותה פועלת גם למטה ובפרט
כשהמדובר בנשיא ישראל שתפקידו ופעולתו בחיים בעלמא דין היתה
טובת הרבים ופעולה להנהגת הרבים, ובודאי לדכוותי אין צורך
באריכות בהאמור.

החותם מעין הפתיחה שיבשר טוב בעיניו הפרטים וגם מפעולותיו
בהפצת היהדות המסורתית בכל מקום שידו מגעת.

בכבוד.

נ.ב.

נפגשתי עם מר ל. אליאב שיי שכמדומה הוא הממונה על פתוח
החבל בו נכלל גם ים המלח וסביבתו, ואתעניין האם נפגש עמו ונתקרב
זל"ז והרי בפגישת שנים מבני ישראל יחדיו יש לקוות להוספת אור
בעולם (קטן זה האדם הנפגשים עצמם ובעולם כפשוטו). בסגנון הכתוב,
נדברו – איש אל רעהו – בעיניים – דיראי ה'.

ז'תרסב

וכמו שעניתי: ראה גם לעיל אגרת ויזקמד, ובהנסמן בהערות שם.

אדמו"ר שליט"א

רמז

ז'תרסג

ב"ה, יו"ד סיון, תשכ"א
ברוקלין.

הור"ח אי"א נר"נ עוסק בצ"צ מו"ה משה טובי' שי' הכהן

שלום וברכה:

נעם לי לקבל מכתבו ממוצאי יו"ט חג השבועות זמן מתן תורתנו,
בו כתב אודות הסדרים בימי החג.

ויהי רצון שיקחו מההתעוררות לכל השנה כולה שנוסף שבכלל כל
עניני הימים טובים הם על מנת לקחת מהתעוררות שלהם על כל השנה,
נוספת נקודה בהנוגע לזמן מתן תורתנו שבכל יום ויום צריכים להיות
חדשים [אף שלפעמים מובא מאמר רז"ל כחדשים – בכ"ף הדמיון –
עיי' רשימי דברים כו, טז: בכל יום יהיו בעיניך חדשים].

וי"ל שתלוי במצב עבודת האדם לקונו, שלפעמים הוא בעלי'
ולפעמים וכו' שגם אז לכה"פ צ"ל כחדשים, אבל התכלית המקווה
והרצון, חדשים ממש, וק"ל.

והרי נתקבל מכתבו ונכתב המענה בימי תשלומין זמן מתן תורתנו,
שגם בזמן הזה ובגלות נקבע ונחקק הדבר בענין של פועל, כדברי רבנו
הזקן בעל התניא (פוסק בנסתר דתורה) והשולחן ערוך (פוסק בנגלה
דתורה) שלא לומר תחנון עד י"ב בחדש סיון והוא בכלל.

בעת רצון יזכירו את כל אלה שכותב אודותם על הציון הקי' של
כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע מתאים לתוכן כתבו, ויהי
רצון מהשי"ת שכשם שהביא הבקשה כן יבשר טוב בזה וכן מפעולותיו
בקדש הפצת תורת קדש ומצותי בכל מקום שידו מגעת.

בברכה לבשו"ט בכל האמור.

... לרצונו להוסיף על לימוד התניא לימוד שלא מספרי חב"ד

ז'תרסג

חלקה נדפס בלקו"ש חכ"ג ע' 319 חלקה בחכ"ד ע' 364 והושלמה ע"פ העתק
המזכירות.
מו"ה משה טובי': פ"שר, אמשטרדם. אגרת נוספת אליו – לקמן ז'תשי"א.

(במובן המצומצם) אבל שייך לזה – ילמוד בסי' שלי"ה (ומובן שלא דוקא על הסדר ויכול לדלג וכיו"ב).

ז'תרסד

[י' סיון תשכ"א]

מאשר הנני קבלת מכתבה מח' סיון,

ומובן שבתמהון הכי גדול קראתי סברא הכי מוזרה אפילו בתור קס"ד, אשר אחד מבניי שיי' יצא ממסגרת ספוגה תורה דברי אלקים חיים וענייני, ויחליפה בחבורה המתנהגת על ידי כאלו השוללים את האמור וכו' וכו',

שהרי בודאי, בימינו אי אפשר לומר שאין יודעים על דבר תורת הדא"ח תוכנה והדרכותי, על איזה חוג שיהי' מלומדי תורה. והידיעה אינה מניחה את האדם היודע במצב נייטרלי, כיון שתורת הדא"ח דורשת לא רק נטי' אלי', אלא גם פעולה. ואפשר או לקבלה או לשוללה. ולכל היותר – להסיח דעת מכל הבעיא, ואותם שמוזכרה אין שיטתם היסח הדעת (מאיזה טעם שיהי'). ואדרבא בדעתם להורות ברור בעניינים אלו. וק"ל.

כל האמור בתקפו – אפילו אם לא הי' המדובר בבן אחד מאנשי' ושהוא בסוג הכשרונות והידיעות של בנה שיי' ובפרט כו'. כו"ב ישנם . . . תלמידים כמותו שיכול להתחבר עמהם, כפי שמכיר הנני במכתביהם וכן בידיעות מן הצד. מובן שבתור חברותא – נכון שתהי' התאמה לא רק בידיעות ובכשרונות אלא גם בתכונות הנפש וכו', ולכן יתייעצו עם אלו המכירים את האברכים, ומביניהם יבחרו אלו שמשערים שהם המתאימים יותר. והשי"ת יצליחם.

קרוב לודאי שמצב רוח בנה שיי', אודותו כותבת, אינו כלל וכלל מהעניינים שמוזכרה אותם, כי אם משינוי האוירה וכו' מהיותו כאן לבאה"ק ת"ו. וד"ל.

ז'תרסד

רמט

אדמו"ר שליט"א

בברכה שביחד עם בעלה הרב שיי' יגדלו את כל ילידיהם שיחיו באופן מתאים לרצון רבותינו נשיאינו וירונו מהם נחת אמיתי הוא נחת חסידותי בכל המובנים.

ז'תרס"ה

ב"ה, י"א סיון, תשכ"א
ברוקלין.

הווי"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ מו"ה יחזקאל ישכר שיי'

שלום וברכה!

באשטעטיג די ערהאלטונג פון אייער בריף פון ח' סיון און דעם פריערדיקען, און השם יתברך זאל העלפען איר זאלט קענען אנזאגען גוטע בשורות בענינים הכללים והפרטים וועלכע גייען צוזאמען, און אויך פון ברכת ה' אין די ענינים הפרטים בחוספה דורך די התעסקות בענינים הכללים, וואס איר און אייערע חברים שיי' האבען זוכה געווען צו טאן פארן ביסוס הכפר והתפתחותו מיסודו ובהנהלתו של כ"ק מו"ה אדמו"ר נשיא ישראל, אויף וועמענס ציון הק' איר ווערט דערמאנט מזמן לזמן צוזאמען מיט אלע עסקני הכפר ודורשים טובתו, צו הצלחה רבה בעניני הכפר והצלחה רבה בענינים הפרטים, ויהי רצון אז דאס אלץ זאל זיין בדרכי נועם ודרכי שלום, חאטש בתוקף המתאים.

און מיר געפינען זיך דאך בימי תשלומין זמן מתן תורתנו וואס דרכי דרכי נועם וכל נתיבותי שלום ומביאה שלום בעולם, און גלייכצייטיג איז זי א תורת אמת, ווייזט דעם אמת אין יעדער זאך און באלייכט עס (תורה — אור) און גיט אויך גענויע אנווייזונגען ווי צו מקיים זיין זיי במילואן, ווי זיי דארפען זיין (תורה מלשון הוראה), און אויף ביידע איז תורת החסידות מבאר בארוכה אז דאס איז חכמתו ורצונו של הקב"ה.

בברכה לבשו"ט בכל האמור.

ז'תרס"ה

מו"ה יחזקאל ישכר שיי' שפרינגר, כפר חב"ד. אגרת נוספת אליו — לעיל ח"ט ז'פ"ו.

ז'תרסו

ב"ה, י"א סיון, ה'תשכ"א
ברוקלין, נ.י.

לכבוד מר אליעזר שי' שטיינמן

שלום וברכה!

מקבל אני ידיעות מכי על ידי הרב חנוך שי' גליצנשטיין, ושמחתי להידיעות שכי כבר בביתו ומתכוון להמשיך עבודתו הספרותית, ובענין הפנימי שבה, הפצת בארות החסידות.

וכיון שנקודת החסידות היא – עבודת ה' בשמחה ובטוב לבב, והוא באמת פסק דין ברור ברמב"ם הלכות לולב (בסופן), ומיוסד על מקרא מלא שבכתוב כמובא ברמב"ם שם, יהי רצון שימשיך כי בעבודתו האמורה מתוך שמחה אמתית, זאת אומרת שגם הגוף לא יבלבל, ואדרבה ישתתף בשמחה גם הוא.

והרי זהו גם מענייני חג השבועות, זמן מתן תורתנו, דאולינן מניי, ובלשון רבינו הזקן בעל התניא בשולחנו, סיי תצ"ד, סעיף י"ח, יום שניתנה בו התורה צריך לאכול ולשמוח בו להראות שנוח ומקובל לישראל יום שניתנה בו התורה.

מצורף לזה העתק מכתב ושיחה כלליים שתקוטי שיענינו את כ'.

בברכה לבריאות הנכונה ולבשורות טובות ובכבוד

מ. שניאורסאהן

ז'תרסו

לכבוד . . שטיינמן: אגרות נוספות אליו – לעיל ח"ח ו'תקסג, ובהנמקן בהערות שם.
לקמן ז'תשלד.

ז'תרסז

ב"ה, ערב ש"ק י"ב סיון, ה'תשכ"א
ברוקלין, נ.י.

שלום וברכה:

מאשר הנני קבלת מכתבו מיום אסרו חג.

ובעמדנו בסיום וחזרתם תשלומין דעצרת זמן מתן תורתנו,

וכידוע אשר עד י"ב בחדש ועד בכלל תשלומין דחג השבועות הוא,

וי"ל דמעלה בתשלומין אלו על תשלומין דחג המצות וחג הסוכות,
שבהם משלמין בימים אשר חג הם. נוסף בחג השבועות – דכחו גדול
דגם בימים שמצד עצמם חול גמור הם, עושים בהם ומשלימים עניני
טוב וקדש דיום העצרת.

ועי"פ הוראת רבנו הזקן בסידורו, שגם בחוץ לארץ וגם עתה אין
אומרים תחנון בימי תשלומין אלו, הרי זו הוכחה, שגם משחרב בית
המקדש ובחז"ל הענין במציאותו הוא,

ומזה הוראה גם בעבודת האדם את קונו – דהאפשריות והיכולת
נתונה בכל ימים אלה למלאות מה שלא נעשה ולהשלים מה שהחסירו

י"ב בחדש: רבנו הזקן בסידורו (לפני ובא לציון גואל). ודלא כי"א דגם
בי"ג משום ספיקא דיומא (הובא בשע"ת או"ח סקל"א סק"יט). וי"ל טעמי
דאדה"ז, מפני דכל ענין התשלומין אלו הוא בענין הקרבנות, ולית תמן ספיקא
דיומא.

תה **הם:** שו"ע אדה"ז סתקכ"ט ס"ו. וראה מ"מ לשו"ע שלו ר"ס רמב דלענין
קרבנות (שהו ענין התשלומין) גם קרוי מקרא קדש.

חול גמור: תו"ד"ה תשלומין (חגיגה ט, א).

דיום העצרת: מ"י, "תשלומין כל שבעה" (חגיגה יז, א) משמע דגם ביום
הא' (וכן בחהמ"צ וחה"ס) ישנו הענין דתשלומין (ואכמ"ל). וא"כ גם בזה – עד
י"ב בחדש משתווה ליום דעצרת.

הוראת רבנו: וראה ג"כ שו"ע יו"ד סצ"ט ס"ח.

ז'תרסז

נדפסה בלקו"ש ח"ד ע' 1312. טופס דומה נשלח לכמה.

מאיזה סיבה שתהי' ביום מתן תורה. והכל מודים בעצרת דבעינן לכם –
להמשיך כל זה למטה מעשרה טפחים וגם בעניני הגוף ושמחתו.
בברכה.

ז'תרסח

ב"ה, י"ג סיון, תשכ"א
ברוקלין.

הרה"ג הרה"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ רב פעלים וכו'
מוה"ר חנניא יו"ט ליפא שי'

שלום וברכה!

... לכתבו ששמע בשמי שאמרתי שבכלל יש לטבול בעש"ק ה'
טבילות, וכותב כי מצא דעות של ב' ג' די י"ג י"ד (ולא כולם מדברים
בטבילת עש"ק) אבל לא ה' –

איני יודע היסוד לשמועה זו. כי אף שיש מקור לה' טבילות –
ובס' פרי הארץ (פי' לך). והועתק בס' הבעש"ט פי' יתרו סקכ"ה) הובא כן
בשם הרה"ק ר' אברהם כו' בנו של הה"מ הגדול ממעורטש –

ולמעיר מחמש טבילות דכה"ג ביוהכ"פ (ועיין לקוטי תורה לרבנו
הזקן ס"פ פנחס). ויתרה מזו מחמש טבילות זו למעלה מזו דשייך בכל
אחד: לחולין מעשר תרומה קודש מי פרה (חגיגה פ"ב מ"ו. וראה פע"ח
ש' הברכות פ"ה).

אבל מי אני להכריע בין כל דעות האמורות.

הכל מודים: פסחים סח, ב. שו"ע אדה"ז סתצ"ד סי"ח. ועיין תו"א יתרו
(סח, א ואילך).

ז'תרסח

נדפסה בלקי"ש חי' ע' 315.

מוה"ר חנניא יו"ט ליפא: דייטש מהעלמען. אגרות גוספות אליו – לעיל ז'תק"ח,
ובהנסמן בהערות שם.
לכתבו: הבא לקמן נכתב בשולי טופס מהאגרת הקודמת.

כן להעיר אשר רבנו הזקן בשלחנו (או"ח סתר"י סעיף יא"ב) הביא
הדעה דטבילה לקריו הוא פעם א', לתשובה — ג"פ.
בשלי"ה (הובא במחצית השקל שם) בי דעות: יד, לט. והאריך בזה
בשלי"ה שער האותיות אות ק (קד, ב) ובמס' יומא שלו עמוד התשובה.

ז'תרס"ט

ב"ה, י"ד סיון, תשכ"א
ברוקלין.

הו"ח אי"א נוי"ג עוסק בצ"צ הרב פנחס אהרן שי

שלום וברכה:

במענה למכתבו מיום הראשון, בו כתב אודות ההנהגה בהכנסת
ספר תורה לבית הכנסת.

וכבר יש נדפס בזה מכתבו של כ"ק מו"ח אדמו"ר ע"ד הסדר בכלל,
אלא שבכל ענין יש להביא בחשבון מנהג העיר, כוונתי האם דרים
בשכונת ישראל או שכונת עכו"ם וכיו"ב ובהתאם לפרטי העיר לסדר
ההכנסה, האם להרבות בהליכה בחוצות או לא וכו'.

לכתבו אודות מכירת אותיות (לעניני ביהכ"נ או לצדקה בכלל),
כמדומה שנוהגים כן בכל תפוצות ישראל, בכל זה כאמור כדאי להוודע
הנוהג בארצה"ב ביחוד, כמובן בתוככי החרדים לדבר הי' ושומרי
מצותיו.

לכתבו שיום המתאים יהי' בין המצרים או גם תיכף לאחר ר"ח
מנ"א, מובן שהסברא האחרונה דלעשות זה לאחר ר"ח מנ"א מושללת,
וגם בנוגע לבין המצרים יש להתענין בדבר, האם אי אפשר לעשות בזמן
מתאים יותר, ומגלגלין זכות ליום זכאי.

להוסיף שמות על העצי חיים של הס"ת — מובן שזהו תלוי באם
הס"ת (והעצי חיים בכלל זה) ברשותו הוא, יכול להוסיף שמות. ומה

ז'תרס"ט

הרב פנחס אהרן שי"י: חוברמן, מיאמי.
וכבר יש נדפס: באג"ק שלו חיי אתרי"ב.

טוב ככתבו במכתבו, לא ביחד ובאותו המקום שנרשמו כבר שמות המנדבים הראשונים.

ובעמדנו בימי סיום וחותם דימי תשלומין דזמן מתן תורתנו יהי רצון שתומשך לתמיד ההתעוררות שבכל יום יהיו בעיניך חדשים, בלא כ"ף הדמיון (עיינן רש"י דברים כו, טו).

בברכה לבשו"ט.

ז'עתר

ב"ה, ט"ו סיון, תשכ"א
ברוקלין.

שלום וברכה:

נאך א גאר לאנגער איבעררייס, איז אנגעקומען אייער בריף פון עש"ק, אין וועלכען איר שרייבט וועגען פארגרעסערונג פון אייער געשעפט.

בכלל איז דאס א גלייכע זאך, אבער מ'דארף זוכען וועגען אז נאך מאנ"ש זאלן האבען פרנסה בא דעם, און בפרט לויט אייער שרייבען, אז איר זעהט א נויטיקייט א טייל ארבעט איבערגעבען נאך וועמען, פארשטענדליך אז די פרטים און אין וואס פאר א אופן, דארפמען באשליסען אויפן ארט, לויט די אופנים פון מסחר, אבער בכללות — דאס דארף זיין די שטרעבונג און דער ציל, און בפרט ווי באוואוסט אויף וויפיל רבותינו נשיאינו האבן זיך משתדל געווען בפרט בפרנסה לאנ"ש ושנוגע לקיום דאהבת אחים.

צו אייער שרייבען דעם פארשלאג פון שותפות מיט נאך איינעם וועלכער האט שוין אזא געשעפט — דאס היינגט אפ אין דער תכונת הנפש און כאראקטער פון דעם באטרעפענדען, און וויבאלד לויט אייער שרייבען, איז ער שוין א ליינגערע צייט אין דעם געשעפט, ווייסט מען מן הסתם בפרטיות אין דעם.

בכללות דארפמען נעמען אין חשבון, אז ווען עס קומט א שותף פון א שוין איינגעפירטען געשעפט, באטאנט ער זיינע תביעות און פילט זיך שטארקער, און דאס האט דאך אויך א ארט אין שכל ויושר — דעריבער

רנה

אדמו"ר שליט"א

דארפמען אויך דאס נעמען פאראויס אין חשבון, און אויך די צווייטע
גוטע זייט – אז עס ווערט דאך קלענער די קאנקורענץ.

איך האף אז ניט ווארטענדיג אויף דער ענדערונג אין געשעפט,
וועט איר צוגעבען אין די פעולות פאר בית ליובאוויטש – כמצווה, און
– אלס צוגאב אז דאס איז א צנוור וכלי לברכת השי"ת.

געוויס האלט איר אן די שלשת השיעורים דחומש תהלים ותניא
הידועים.

בברכה לבשו"ט בכל האמור.

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א.

מזכיר

ז'תרע"א

ב"ה, ט"ו סיון, תשכ"א
ברוקלין.

ברכה ושלוש:

מאשר הנני קבלת מכתבה מכ"א אייר,

ובעת רצון אזכירה ואת בנה שיי על הציון הקי של כ"ק מו"ח
אדמו"ר וצוקלה"ה נבג"מ זי"ע אשר תמורת הצער ועגמ"י יוסיף ה'
ברכות בכל המצטרך להם ובתכ"י הנמצאים לעי"ע בכל מקום שהם בגלות
יזכו בקרוב לקיום היעודים (ועד [ש]יהי המצב באופן, ד'אמרת ביום
ההוא אודך ה' כי אנפת בי, ישוב אפך ותנחמני, והרי אין מקרא יוצא
מידי פשוט, שההודאה היא גם על ה"אנפת" אף שלע"ע אין הבנה בזה
בשכל, אבל מה לשכל כי ירצה להאבק ולהתקומם נגד האמונה הפשוטה
של כאו"א מבני ישראל מאמינים בני מאמינים.

מצו"פ מהנאמר לבנות חב"ד שמכוון כמוכן לכל נשי ובנות ישראל
ועאכ"כ לאלו שגזע צור מחצבתם זקני חסידי חב"ד.

בברכה לבשו"ט.

ז'תרע"א

מהנאמר לבנות חב"ד: לקריש ח"ב ע' 550.

ז'תערב

ב"ה, ט"ז סיון, תשכ"א
ברוקלין.

הווי"ח אי"א נר"נ מו"ה נפתלי שי' שו"ב

שלום וברכה:

במענה למכתבו מיום הראשון דפרשת בהעלותך את הנרות (וידוע פס"ד הרמב"ם דהדלקת המנורה [שכמבואר בלקו"ת ריש פרשה זו, מרמות על נשמות בני ישראל] שייכת לכהנים לויים וישראלים גם כפשוטה ועאכו"כ ברמזי' ובפנימיותה).

בעת רצון יזכירוהו על הציון הק' של כ"ק מו"ח אדמו"ר שהמינוי שהוטל עליו כמאמר רז"ל, מן שמיא קא ממנו לי', ימלא אותו כדבעי בכל הפרטים ובדרכי נועם ושלום.

וי"ל בשייכות המבואר לעיל עם ענין המינוי, כי ע"י הדלקת נרות מאירה את הענינים ואת הסביבה ורואים הדרך הישרה והנכונה, וק"ל.
בברכה לבשו"ט.

ז'תערב

ב"ה, י"ז סיון, תשכ"א
ברוקלין.

הווי"ח אי"א בעל מדות ובעל מרץ רב פעלים
מו"ה יוסף שי'

שלום וברכה:

... מובן שתמים דיעה הנני עמו בהחלטתו שלא לעזוב ח"ו מקומו

ז'תערב

מו"ה נפתלי שי' יוניק, מנטריאל. אגרות נוספות אליו – לעיל ח"ח ו'תרפ"ט, ובהנסמן בהערות שם.

ז'תערב

מו"ה יוסף: פציפיצי, גייברלטר. אגרות נוספות אליו – לעיל ח"ח ו'תרנ"ה, ובהנסמן בהערות שם.

ותפקידו עתה, שכנראה הוא היחידי הפעיל בהפצת היהדות המסורתית באופן שיצליח, ז.א. שזהו בגדר מצוה שאי אפשר לעשותה על ידי אחרים (עכ"פ בעתיד הקרוב), וכיון שמדתו של הקב"ה מדה כנגד מדה אלא שכמה פעמים ככה, בודאי שלא יוגרע ח"ו בענייני יראת שמים אודותם כותב ואדרבה עוד יתוסף בהם, וכיון שמילוי התפקיד דורש בריאות הנכונה הרי זה גם צנור וכלי להוספה בברכת השם יתברך בהמצטרף.

מוסגר פה ממה שנדפס לאחרונה נוסף על מה שנשלח בדואר בפ"ע, ובטח יאשר קבלתם ויוכל לנצל זה לעבודתו האמורה.

ע"פ השמועה כאן אודות העזובה בענייני יהדות בשפאניא ופארטוגאל, אולי היתה אפשרית שיבקר שם מזמן לזמן, והרי קרוב לומר שעל אתר ימצא אחדים שיוכלו להמשיך מה שיתחיל הוא בביקור קצר, ובפרט בידעם שלאחרי זמן מסוים יבקרם עוד הפעם, ובנוגע להוצאות הדרך, הרי בטח לא רבות הן, ובכל אופן אמצאים מחציתן כשיודיע המגיע.

ועוד להוסיף שכמדומה היתה קיימת במדריד קבוצה של סטודנטין שומרי תורה ומצות ותקוה שישנן פעילים גם עתה, ויקל האמור על התעוררות האמורה לעיל שלדעתי נכונה ונחוצה היא ביותר.

ת"ח בעד בשו"ט בכל הנ"ל ובברכת מזל טוב להולדת הבן יחיאל בנימין שי' אודותו כותב, ויהי רצון שהוא וזוגתו תחיו יגדלוהו עם כל יו"ח שי' לתורה ולחופה ולמעשים טובים.

בברכה לבשו"ט בכל האמור.

במדריד . . סטודנטין: ראה גם לעיל ח"ו אגרת איתחקעב. ח"ה א"ת (וראה ס' זכרון גורדוצקי) ע' 204).

ז'עדרת

ב"ה, כ' סיון, תשכ"א
ברוקלין.

הווי"ח אי"א נוי"נ וכו' מו"ה שמעון שי'

שלום וברכה!

במענה למכתבו מיום הרביעי,

בעת רצון יזכירוהו על הציון הקי של כ"ק מו"ה אדמו"ר
זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע מתאים לתוכן כתבו, ויהי רצון שתהיי רפ"ק,
ויחזור לאיתנו כפשוטו ולאיתנו כמשמעו כמבואר בד"ה משכיל לאיתן
האורחי לרבנו הזקן (נדפס בקונטרס לימוד החסידות).

לכתבו בנוגע למשרתו לאחרי שנתים - כשיכנסו לבנין החדש
בבית הספר. הנה מובן שאין עתה ענין לדון בהנ"ל. והרי עד שנתים
קרוב שיחולו כמה שינוים בבנין האמור, וכן בכללות המצב בבתי הספר
אשר במחנה הטי וכו'. ועל כל אחד, בתוככי כלל ישראל, להיות חזק
ובטוח בהשי"ת, המשגיח על כל אחד בהשגחה פרטית, שכל העניינים
יסתדרו בטוב הנראה והנגלה. וימשיך במשרתו עתה.

תקותי חזקה שיש לו שיעור בכל יום בתורתנו תורת חיים,
ובהוספה ביום השבת אשר קדש הוא לה', ובוה כמובן גם שיעור
בפנימיות התורה שבדורנו נתגלתה בתורת החסידות. וגם בסביבתו
משפיע בהאמור, והרי לפעמים דבריו של בעל מקצוע בענין שלכאורה
אין לו כל שייכות ללימוד התורה, והוא מדבר דוקא בההכרח בזה -
משפיע ביותר וביותר.

כתבתי „לכאורה אין לו כל שייכות", כי באמת - שייכת, שהרי
ע"פ תורת הבעש"ט שכל מה שאיש הישראלי רואה ושומע, יכול ללמוד
מזה ענין בעבודתו לקונו. ודוגמא אחת, שבוה תירוץ לקושיא ששואלים
או"ה וגם אחדים מבני"י, והוא: כיון שאתם המעט מכל העמים, מהי

ז'עדרת

נדפסה בלקי"ש ח"ה ע' 443.

מורה שמעון: פאטאש, מאנטשעסטער.

רנט

אדמו"ר שליט"א

התקוה להשפיע לתקן עולם במלכות ה', ואפילו לא להסתפק בהנהגה דתיהם שונות מכל עם – בפני עצמם.

ובמקצוע שלו בכימיה, מענה על האמור – שעל כל צעד ושעל רואים איך שכמות קטנה ביותר – לפעמים פועלת להפך מהלך העניינים סביבה, מהלך של כמות הכי גדולה. ולא עוד – אפילו באופן שאין היא משנה כלל ענינה, וכענין הקאטאליזאטאר.

בברכה לבריאות ולבשוי"ט.

ז'תראה

ב"ה, כ' סיון, תשכ"א
ברוקלין.

הרה"ח אי"א נוי"נ וכו' מו"ה שאול ישכר שי

שלום וברכה!

במענה למכתבו מיום השלישי שהוכפל בו כי טוב.

בעת רצון יזכירוהו על הציון הק' של כ"ק מו"ח אדמו"ר
וצוקלה"ה נבג"מ זי"ע מתאים לתוכן כתבו.

ולכתבו בעניני בית החיים כו' יש לפנות בזה לרבנים היודעים
הנוהג בזה באה"ק ת"ו, שמנהגים מיוחדים שם ואולי גם בזה ישנם.

התקוה אף שלא מזכיר עדי"ז שלא רק מתחזק בהשעורים אודותם
נצטוה מכ"ק אדמו"ר (אביו של כ"ק מו"ח אדמו"ר) אלא שעוד מוסיף
בהם והרי זה אילנא דחיי עולמך תראה בחיך, ובודאי לדכוותי
לאריכות בזה – אין צורך.

בברכה לבשוי"ט בטוב הנראה והנגלה.

להערותו בזח"ג קס, ב דגם יהושע וכלב נטלו האשכול שהוא דלא

ז'תראה

חלקה נדפס בלקריש ח"י"ג ע' 195 חלקה בחט"ו ע' 563 והושלמה ע"פ העתק
המזכירות.
מו"ה שאול ישכר: ביק, בני ברק. אגרות נוספות אליו – לעיל ח"ט זרת, ובהנשמך
בהערות שם.

כסוטה לד, א — כמה מדרשות חלוקות בענין זה. וחלוקות בעוד כמה פרטים: ראה ירושלמי סוטה שם, במדב"ר, מדרש תנחומא.

להערתו לשו"ת חת"ס חו"ד ששני"ה מוז"א כא, ב — צוין בזה בניצוצי זהר שם לכמה סי'. ועייג"כ סי' גשר החיים (להרב טוקאצ'נסקי) ח"א פכ"ז. ולהעיר מזהר (ח"א קלא, א. ועוד) ומשער הגלגלים הקדמה די בענין גוף ונשמה עד"ז.

ז'תרעו

ב"ה, כ' סיון, תשכ"א
ברוקלין.

הו"ח אי"א נו"נ כו' מו"ה שמואל שי'

שלום וברכה!

לאחרי הפסק נתקבל מכתבו מט"ז סיון, וכבקשתו עונה הנני עליו שלא בתור.

בהנוגע לבי"ס לבנות מקצועי — ע"פ השמועה אודות המצב באה"ק ת"ו (ובכלל) — בחינוך על טהרת הקדש, לדעתי מוכרח לקיים המוסד, ואדרבה לבססו ובאם אפשר להרחיבו, והטעמים מובנים.

א) חינוך על טהרת הקדש ובפרט עתה, הרי כוונתו לא רק לרכוש ידיעות כי אם — ועיקר — ההכנה לחיים על יסודי התורה והמצוה. וכפי שרואים במוחש משפיע ונוגע זה לא רק להמחונכים-ות כי אם גם לביתם בהווה, ועאכוי"כ לביתם כשיתחתנו וק"ל, וכל חלישות, באיזה שטח שיהי' בזה, הרי זו חלישות בכללות מערכת היהדות המסורתית. ואם יש מקום לשאלה לכתחלה האם להכנס לשטח פלוני דחינוך זה, הנה לאחר שכתב התחילו בזה ובמשך כמה שנים ונתפשט הקול אודות המוסד ועניניו, מובנות התוצאות מאי ביסוס וח"ו חיסול המוסד, ותוצאות שאפשרי שיהי' להן המשך בשאר מוסדות התנועה לו שייד המוסד, וחלישות מסוימת בכללות המערכה דחינוך על טהרת הקדש.

ז'תרעו

מו"ה שמואל שי' חפר, אגרות נוספות אליו — לעיל וחקפז, ובהנסמן בהערות שם.

ב) נקודה מיוחדת במוסד הנ"ל – כיון שיש לו (או עכ"פ – צ"ל לו) קישור והמשך למוסדות הרשת וכו'. ואף שעד עתה, לצערי הרב, לא שמו לב לבוגרות בתי ספר הרשת, ידוע מאמר חז"ל מי שאכל שום וריחו נודף, יחזור ויאכל שום כו'. ועכ"פ במקצת דמקצת מילא חסרון זה ביי"ס המקצועי.

ג) מנקודה שכותבה – ביסוס ושיפור הסמינר למורות, מוכרח שיהי מוסד שני לו גם בתור מקום קליטה לאלו התלמידות שבתי ספר לנערות דחב"ד מוכרחות לקולטן, ואינן מתאימות לרמה הדרושה של הסמינר למורות, שבדאי תהיינה כאלו.

ד) יש מקום לומר – שאחוז מסוים דבי"ס המקצועי, במשך הזמן, "ישוכלל" באופן שיתאים לדרישת הסמינר למורות, והרי בעוד מועד צריך לדאוג להעזערוואר משם יבואו תלמידות לסמינר למורות.

ה) עוד יש להוסיף על טעמים האמורים כהנה וכהנה, ובודאי לדכוותי אין כל צורך בזה.

ומובן שכל הכתוב לעיל יכול לפרסמו בשמי באם תועלת בדבר ואצפה לבשוי"ט בהקדם.

ולתוכן המכתב – נשלח מהיר דחוף.

בברכת הצלחה בעבודתו בקדש ומתוך שמחה וטוב לבב.

ז'תרעז

[כי סיון תשכ"א]

. . . במענה לשאלתו: יכול להתפלל בהברה ספרדית או אשכנזית, אבל לא לערב ז.א. שצ"ל כל התפלה בהברה אחת.

ז'תרעז

נדפסה בלקריש חייט צ' 463.

ז'תרעח

ב"ה, כ"ד סיון, תשכ"א
ברוקלין.

האברך משה יצחק ש"י

שלום וברכה!

. . . ובמענה לשאלתו, הטעם למה בקש משה רבנו מפרעה, לשלח את ישראל לשלשת ימים, כיון שהמכוון הי' שחרור לגמרי.

(א) והנה כמו בכל התורה והמצוה, שבעים פנים לתורה, וגם בהאמור כמה טעמים ישנם, ואחד מהם הוא, בכדי להראות אשר המכות שהיו במצרים הי' בזה עונש מן המדה, כי רעים היו וחטאים, ועד כדי כך, אשר לאחרי שבקשו **שלשת ימים** חופש — במשך עבודתם והגלות של **מאתים ועשר שנים**, לא רצו להסכים על זה בשום אופן, ולאחרי שהסכימו פעם — חזרו בזה, עד שראו שאין כל מוצא (במכת בכורות). ומוזה מוסר השכל לכל אחד ולכל הדורות, אשר כל ענין הוא על פי הצדק והיושר, אפילו באם אין מובן כלל בשכל האדם וכמה קושיות בשכל*.

(ב) מהו הטעם אשר כמה מהצדיקים שלפני מתן תורה, נולדו מנשואין כאלו, שלאחרי מתן תורה אינם מותרים, נשואי קורבה.

כמו בהאמור — גם בזה שבעים פנים לתורה וכמה טעמים. ואחד הטעמים בדרך הפשט הוא, שבזמן ההוא, לפני מתן תורה, הי' העולם מגושם ביותר, עטוף בענייני עבודה זרה דיעות מושחתות וענייני עריות

(* הני"ל הוא טעם על שבקשו מלכתחילה ג' ימים. — שקר, כשאלתו, לא הי' בזה, שהרי לא דברו בכלל מה יהי' לאחר ג' ימים, ופשיטא שלא אמרו שלאחר ג' ימים נשוב (וכדיוק פי' הריב"א עה"ת ר"פ בשלח), אלא — שזה יהי' תלוי ויתברר אז — ורק עפ"י מובן, מה שביצי"מ **ואו** המצרים (ולא שאלו ע"ז) שלקחו בניי עמם **כל** נכסיהם לא השאירו דבר. וק"ל.

ז'תרעח

נדפסה בלקריש ח"י ע' 255 והושלמה ע"פ העתק המוכירות.
האברך משה יצחק: מורסט, לוד.

ומדות מושחתות וכו' וכו'. ועד כדי כך אשר, כלשון הרמב"ם הלכות עבודת כוכבים ספ"א: „כמעט קט הי' העיקר ששתל אברהם נעקר וחזרין בני יעקב לטעות העולם ותעיותן", ועאכו"כ שהי' המצב כן לפני פעולת אברהם, ולכן אלו יחידי סגולה שהכירו את בוראם וסידרו חייהם בדרך הצדק והמשפט וכל חפצן ורצונם הי' לצוות את ביתו ואת בניו אחריו לשמור דרך ה', מוכרחים היו לא לנטות לא לימין ולא לשמאל, כי אם לבקש זיווגם — בשביל עצמם ובשביל בניהם ובנותיהם — בתוככי יחידי סגולה, שכמובן מספרם הי' מועט ביותר. והרי טבע הילדים דומה לטבע האם ולטבע האב בתולדותם. ומתגבר זה אחרי כן על ידי החינוך שמקבלים מהאב והאם, ולכן היתה הוראת אברהם בנוגע לבנו (ועד"ז — בנוגע לעצמו) וכן עשו בניו אחריו וכמסופר בכתוב, אל ארצי ואל מולדתי תלך ולקחת אשה לבני ליצחק.

בברכה לבשו"ט.

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א.

מזכיר

ז'תרט

ב"ה, כ"ה סיון, תשכ"א
ברוקלין.

שלום וברכה!

לאחרי הפסק ארוך נתקבל מכתבו מכ"ב סיון.

ובעת רצון יזכירוהו ואת ב"ב שי' על הציון הקי' של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע מתאים לתוכן כתבו, ויהי רצון שכשם שהביא הבקשה כן יבשר טוב בזה.

ולכתבו אודות לימוד חק לישראל, אשר מפני קוצר זמן אינו יכול ללמוד כל השיעור בחק לישראל, ושואל האם יותר טוב ללמוד חלק מזה בעיון או כולו בלא עיון.

והנה אע"פ שבתורה שבעל פה צריך להיות הלימוד בהבנה וכפסק דין הידוע (שו"ע או"ח במג"א סי' נו"ן, ומבואר בלקוטי תורה לרבנו

הזקן, בהביאור דלא תשבית) הנה כיון שלומד שיעורים האמורים זה שמונה שנים, בודאי שאין לבטלם ח"י, אלא שמוכרח שימצא זמן לאחר שילמוד השיעור באופן דעד עתה, ללמוד עכ"פ משנה אחת וכן עד"ז בשאר השיעורים מאלו שבתורה שבעל פה בהבנה, והשי"ת יצליחו.

נעם לי לקרות בסיום מכתבו שלומד השיעורים דחומש תהלים ונתיא, וע"פ מאמר חז"ל מצוה גוררת מצוה, ירבה זה הצלחה גם בזמן ולהרבות בלימוד התורה וקיום המצות בהידור.

בברכה לבשו"ט בכל האמור.

ז'תרפ

ב"ה, ערב שבת קדש פ' שלח, התשכ"א
ברוקלין, נ.י.

אגודת נשים דבראנזוויל ואיסט ניו יארק
ה' עליהן תחינה

ברכה ושלום!

דער הויכפונקט פון דער היינטיקער סדרה פרשת שלח, איז די שליחות פון די צוועלף פֿאַרשטייער פון אידישן פאלק וועמען משה רבינו האט געשיקט אומרייזן און אויספארשן די לאנד וואס דער אויבערשטער האט די אידן צוגעזאגט, ארץ ישראל.

אייגענטלעך, איז ניט פארשטענדלעך: וויבאלד אז די שליחות איז געשיקט געווארן פון משה רבינו, איז דאך דאס געוויס לויט דער תורה, איז פארוואס דערפון ארויסגעקומען אן אומגליק און בכ"י לדורות, אן אומגליק וואס האט זיך אפגערופן אויף שפערטערדיקע דורות?

דער ענטפער איז: די שליחות איז טאקע געווען אין איינקלאנג מיט דעם תורה צוואג, וואס פאדערט אז א איד, סיי דער יחיד און סיי דער כלל, זאל טאן וואס איז אפהענגיק פון אים בדרך הטבע (אויף א

ז'תרפ

נאטירלעכן אופן), אבער דערביי דארף ער וויסן, אז די ברכה און הצלחה קומט פון דעם אויבערשטען, און אויב נויטיג אפילו למעלה מדרך הטבע (איבערנאטירלעך). די מרגלים האבן אבער ניט אין דעם זין געטאן און גערעדט. זיי האבן געמאכט זייערע אייגענע חשבונות וועגן אויסגאנג און דערפאלג פון דעם איינגעמען ארץ ישראל און האבן גענומען אנרעדען די אידן מען זאל ניט מקיים [זיין] (ערפילן) דעם אויבערשטענס אנזאג.

יעדע אונטערנעמונג, אין פריוואטן לעבן און בפרט אין כלל זאכן — פונקט ווי דאס גאנצע אידישע לעבן, איז א שליחות פון דעם אויבערשטען.

אויב מען דערלאזט ניט אז מענשלעכע חשבונות זאלן פארטונקלען דעם בטחון אין דעם אויבערשטען, איז דער דערפאלג — געזיכערט. יעדער איינער און איינע דארף טאן אלץ וואס איז אפהענגיק פון זיי, און דער אויבערשטער וועט מצליח זיין למעלה מדרך הטבע (אויף אן איבערנאטירלעכן אופן).

בפרט אן אונטערנעמונג וועלכע האט פאר איר ציל און אויפגאבע — צו העלפן א מוסד חינוך על טהרת הקדש, אן אונטערנעמונג וועלכע פארביינט דירעקט די אנטוויקלונג פון מיט דער תורה הקדושה און דעם אויבערשטן, איז זיכער אז דער זכות התורה און זכות הרבים קומט צו הילף. און וואס גרעסער די אנשטרענגונג צו דערפילן די שליחות אין דער פולסטער מאס, אלץ גרעסער איז די גיטלעכע ברכה — און ניט נאר פאר דער הצלחה פון דער ארבעט, נאר אויך אין דעם וואס מען נויטיקט זיך אין פערזענלעכן און פאמיליען לעבן, נחת פון קינדער, געזונט און פרנסה בהרחבה.

בברכת הצלחה און צו גוטע בשורות אין דער ארבעט און — בכלל.

ז'תרפא

ב"ה, ערב שבת קדש פ' שלח, היתשכ"א
ברוקלין, נ.י.

צו די עסקנים און פריינט פון די בית רבקה שולעס - אין
אלגעמיין, און צו די אנטוויקעלענער אין דעם נייגענצענטן
יערלעכן באנקעט פון די בית רבקה שולעס - בפרט
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

דער יערליכער באנקעט וואָס קומט היי-יאר פאַר אין דער וואָך
צווישן שבת פרשת שלח און שבת פרשת קרח, האָט זיכער אַ השגחה-
פרטיות-דיקן שייכות צום אינהאַלט פון די צוויי סדרות.

די דאָזיקע צוויי סדרות דערציילען וועגען צוויי שטורמישע און
טראַגישע איבערלעבונגען וואָס אונזערע עלטערן האָבן דורכגעמאַכט אין
מדבר אויף זייער וועג פון מצרים קיין ארץ ישראל: דער אויפשטאַנד פון
די מרגלים (די שלוחים וועמען משה רבינו האָט געשיקט אַרומצורייזן
ארץ-ישראל און בריינגען אַ באַריכט) און די מחלוקת פון קורח און זיין
קרייז קעגן משה רבינו.

ווי האָבען זיך די פרויען אויפגעפירט אין די דאָזיקע קריטישע
און גורלידיקע מאָמענטן פאַרן אידישן פאָלק?

אונזערע חכמים, זכרונם לברכה, דערציילען, אַז די פרויען, אין
אַלגעמיין, זיינען ניט צוגעשטאַנען צו דער צערודערונג וואָס געוויסע
וואַקלענדיקע מענער האָבן דאָן אַרויסגערופן, פאַרקערט, זיי האָבן
אַרויסגעוויזען גאָר אַ גרויסע מאָס בטחון אין דעם אויבערשטן,
טריישאַפט צו משה רבינו און צו דער תורה און ליבשאַפט צום הייליקן
לאַנד.

דעריבער האָבן זיי זוכה געווען אויפצושטעלן אַ נייעם דור אידישע
קינדער, וועלכע זיינען געווען דורכגעדרונגען מיט בטחון און ליבשאַפט

ז'תרפא

נדפסה בלק"ש ח"י ע' 300 והושלמה ע"פ העתקה.

צום אויבערשטן און צו דער תורה און מצוות, און זיי זיינען אריין און האבן געירשעט די הייליקע לאַנד.

די גרונט-לערע דערפון איז קלאַר. דאָס ווייזט אויף ווי ווייט אַ אידישע פֿרוי און מאַמע קען אויפֿטאַן אין דער דערציאונג פון קינדער, אפילו אַן דער מיטהילף פון מאַן, און זעלבסטפאַרשטענדלעך נאָך פיל מערער מיט זיין מיטהילף, און ווי ווייט אַ פֿרוי קען האָבן אַ גוטע השפעה אויפן מאַן און אויף דעם גאַנצן שטעל פון דער היים, ביז צו ווערן געקרוינט מיט דעם טיטול „בויערענע פון דער אידישער היים“ (חכמות נשים בנתה ביתה).

אויב אין אַלע צייטן האָט די אידישע פֿרוי פאַרנומען אַ העכסט וויכטיק אַרט אין פֿורמען די אידישע היים און אידישן לעבן בכלל, איז דאָס זיכער פיל מאַל מער אַזוי אין אונזערע צייטן און אומשטענדן. דעריבער האָט דער רבי, דער שווער, כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקללה"ה נבג"מ זיע"א, געלעגט אַזויפיל מי צו גרינדן, אויפהאַלטן און אויסברייטערן די בית רבקה שולעס, וואו עס ווערן דערציגען טייערע אידישע טעכטער על טהרת הקדש צו זיין אמתיע בויערינס פון דער אידישער היים און צו פאַרזיכערן די צוקונפט פון אידישן פֿאָלק. גרויס איז דער זכות פון יעדן איינעם און איינע וועלכער נעמען אַן אַנטייל אין דער אַרבעט צו שטיצן און אויסברייטערן די בית רבקה שולעס און גרויס איז דער שרר געבענשט צו ווערן אין אַלץ וואָס מען נויטיגט זיך בגשמיות וברוחניות גם יחד.

בכבוד ובברכה לבשורות טובות.

ז'תרפ"ב

ב"ה, כ"ז סיון, תשכ"א
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה למכתבו מ' סיון, בו כותב אודות מצב בריאות בנס... שליט"א ודעת הרופאים כזה.

ועי"פ סגנון כתבו, אף שאינו מפורש הדבר, כנראה שדעת כל

הרופאים שלע"ע אין כל קס"ד ע"ד טפולים רצינים (כגון נתוח ח"ו וכיו"ב, אפילו לא נתוח של בירור המצב), ומובנת השלילה בקשר עם הגיל הרך של בנם ש"י.

וכיון שאין נפק"מ בהנוגע למעשה, הרי לפי השקפת תורתנו תורת חיים, על האדם להיות חזק בבטחון בהשיית הרופא כל בשר ומפליא לעשות שילך המצב הלוך וטוב.

אלא שלדעתי יש לעוררם - הרופאים - שבאם תמצי לומר שהסיבה היא שאחד מקנה הריאה, החלל שלו דק יותר מהרגיל, הרי בכגון דא יש עצה ותרופה מכנית שאין בה חשש העדר התועלת ח"ו ורק תועלת והיא, עשיית תנועות הקשורות בנשימה ובשרירי הצואר בקצב קצת יותר מהיר וחזק, שכדרך כל האברים שכשמרגילים אותם לעבודתם, זה גופא מחזק אותם ומפתחם וגם בהאמור י"ל עד"ז, ומודגש לעיל **קצת יותר** שאז בטלו כל החששות בזה.

אופן תנועות האמורות כמובן על הרופא להחליט וכן באם ע"י מכונה או בידים וכ"י ואולי מקום בזה לשאלת עצה מאחיות המומחיות בהתעמלות הגוף.

ומהנכון אשר יבדקו את התפילין שלו - באם לא נעשה כזה במשך שנים עשר חדש האחרונים - וזוגתו תח"י תשמור על מנהגן הטוב של בנות ישראל הכשרות להפריש לצדקה קודם הדלקת הנרות בכל ערב שבת וערב יום טוב. וכן מהטוב לברר באם לא הי' בהשיוך שלהם פגיעה בכבוד בן או בת ישראל באופן שע"פ דין צריכים לבקשת מחילה.

וכיון שהכל בהשגחה פרטית עלי החובה (והזכות) לעוררו על ההכרח בקביעות עתים בלימוד פנימיות התורה שבדורנו נתגלתה בתורת החסידות, קביעות בכל יום ובהוספה ביום השבת אשר קדש הוא לה'.

בברכה לבשו"ט בכל האמור.

ז'תרפג

ב"ה, אדר"ח תמוז, תשכ"א
ברוקלין.

שלום וברכה!

אחרי הפסק נתקבל מכתבו מער"ח תמוז, בו כותב אודות אופן
המשך לימודי בנו . . . שי.

ותמיהני השאלה בענין ברור כזה, שבטח שצ"ל באחת הישיבות
תומכי תמימים, כפי שנוח לפניו, אם במאנטרעאל או בנויארק, ואפשר
טוב שיחקור בשני המקומות לדעת מה מתאים יותר לפניו.

להזכרתו ע"ד הקישוים לקחת על עצמו עוד הוצאות – בטח בזכרו
המס"נ שהי' במדינתו לפניו לכאוי"א שהבנים ילכו בדרך הישר של
יהדות וחסידות, אף שקשור הי' לא רק בכסף וענייני בריאות כי אם עד
מסירת נפש ממש ר"ל, מה ערך הוא לזה הקישוים בכסף, בשביל החינוך
הנוגע למשך כל ימי החיים.

ובפרט שכל ישראל מאמינים בני מאמינים בתורתנו הק' תורת
חיים, שאחת ההוראות שלה, שלהוצאות בניו לתלמוד תורה נותנים לזה
מלמעלה ביחוד (ביצה ט"ז ריש ע"א) וכמאמר רז"ל שם, אם הוסיף
מוסיפין לו.

אקוה שלוקח חלק כפי האפשרית האמיתית בהפצת המעינות חוצה
וזה ג"כ צנור וכלי לקבלת ברכת השי"ת בהמצטרך.

בברכה לבשו"ט בכל האמור.

ז'תרפד

ב"ה, ר"ח תמוז, חדש הגאולה, ה'תשכ"א
ברוקלין, נ.י.

האברכים הנעלים מקבלי עול מלכות שמים
ועול תומ"צ, וכל לראש – הנחת תפילין,
שהוקשה כל התורה כולה לתפילין
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה:

בעונג רב קבלתי הידיעה על דבר החגיגה בקשר עם התחלתם
להניח תפילין,

אשר הודיעונו חז"ל: תא חזי כל מאן דאנח תפילין על רישיו ועל
דרועיו, קלא סליק בכל יומא לכל חיוון מרכבות ואופנים ושרפים
ומלאכים דממנן על צלותין הבו יקר לדיוקנא דמלכא דאיהו מאן דאנח
תפילין.

ויהי רצון שתקבלו עליכם עול התורה ועול המצות בשמחה ובטוב
לבב.

כי אף שקיום התומ"צ צריך להיות בקבלת עול דוקא, וכמו שהי'
בעת שהגיע כללות עמנו בני ישראל לעול תורה ומצות, במעמד הר סיני,
שהקדימו נעשה לנשמע, אבל יחד עם זה עול נעים וטוב הוא, כי אין
טוב אלא תורה, ולימוד התורה הרי מביא לידי מעשה, קיום המצות,
מעשים טובים.

ומתאים למה שנאמר בחוקותי תלכו ואת מצותי תשמרו גוי ונתתי

שהוקשה כל התורה: קדושין לה, א.

הודיעונו רז"ל: תיקוני זהר תי' מז.

בקבלת עול דוקא: זח"ג קח, א. תניא פמ"א.

אין טוב אלא תורה: אבות פ"ו מ"ג.

מעשים טובים: ראה תורה אור ריש מג"א צ, ג.

ז'תרפד

רעא

אדמו"ר שליט"א

גוי' ככל הברכות המנויות בפרשה, יהי רצון שתתנהגו בהתאם להאמור
ככל הדרוש, וימלא השי"ת הבטחתו שתתברכו בכל המצטרך בגשם וברוח
גם יחד.

בברכת הצלחה בלימוד התורה, הנגלה והחסידות, ובקיום מצותי

מ. שניאורסאהן

ז'תרפה

ב"ה, א' תמוז, תשכ"א
ברוקלין.

הרה"ג וו"ח אי"א נו"נ רב פעלים מו"ה שמואל שי

שלום וברכה!

במענה למכתבו אודות הספר יראים, ששלח מזמן.

את כתי"ר רוב הסליחה, כי לחביבותא דמילתא התחלתי כשנתי' הסי
בזמנו לעיין עליו, וכדרכי בכגון דא רציתי להוסיף עכ"פ ב' גי' הערות על
הפירוש, ומפני כמה סיבות עדיין לא המשכתי, ונתקיים המאמר, אל
תאמר לכשאפנה אשנה וכו' ובכ"א ת"ח על משלוח הספר.

ויהי רצון שכת"ר ירבה חיילים לאורייתא ועניני הפצת היהדות
באופן דמוסיף והולך שזקוקה לזה מדינתנו זו, ושעתה, וביחד עם זה –
שעת הכושר מאין כמוה להצלחה ובלבד שיעשו מבלי פשרות ובגלוי,
וק"ל.

בכבוד וברכה.

ז'תרפה

מו"ה שמואל: וואלקין, ברוקלין. אגרת נוספת אליו – לעיל ז'תתפב.

ז'תרפ"ו

ב"ה, ב' דראש חדש תמוז, ה'תשכ"א
ברוקלין, נ.י.

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתבו.

ובעמדנו בראש חדש תמוז, ראש

(ולא רק תחלה, כ"א בדוגמת הראש הכולל כל האברים – ראה
עטרת ראש – לאדמו"ר האמצעי בתחלתו – כן ר"ח ביחס)

גם לימי הסגולה י"ב וי"ג תמוז, גאולת כ"ק מו"ח אדמו"ר
נשיאנו, אשר גופא (כל השייכים אליו (ראה תניא פ"ב)) בתר רישא
אזיל.

יהי רצון שיגאל כאו"א בתכ"י מכל ענינים המבלבלים מעלימים
ומסתירים, ומתוך שמחה וטוב לבב ימלא תפקידו כפי ששנו חכמים
במשנתם, אני נבראתי לשמש את קוני (דוקא. דשייך רק לבניי – ספ"ו
דאבות – (והרוד) קונך הוא באצילות – סידור האריז"ל. ועיין ר"ה לא,
רע"א. ובב"ר ספ"ג שביום א' הי' הקב"ה יחיד בעולמו).

בברכה לבשו"ט בענינים הפרטים ובענינים הכללים.

ז'תרפ"ו

נדפסה בלקריש ח"ג ע' 202. טופס דומה נשלח לכמה.

ז'תרפ"ו

ב"ה, ד' תמוז, ה'תשכ"א
ברוקלין, נ.י.

תלמידי מחלקה ח' ישיבת בית הלל, פאסיק
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

בנועם קבלתי מכתבם כי מתכוונים לסיום שנת הלימודים, ויהי
רצון שיהי בשעה טובה ומוצלחת, וילכו מחיל אל חיל בלימוד התורה
וקיום מצוותי בשמחה ובהידור.

בקראי במכתבם על דבר שעורי הלימוד שיש להם, בודאי למותר
להעיר ולהדגיש שלמודי קודש תורתנו הקדושה שהיא חיינו ואורך
ימינו, חס ושלום לומר ענין של סיום והפסקה בהם, ואדרבה, עלי' היא
למדרגה גבוהה יותר בכמות ובאיכות הדורשת מאמצים יתירים לקיים
מעלין בקודש, ובוה הנקודה העקרית כמאמר רבותינו זכרונם לברכה
גדול למוד התורה שמביא לידי מעשה קיום המצוות בפועל בחיי היום-
יום ובכל דרכיך דעהו.

למותר להדגיש גם כן שטעות גדול טועים אלו האומרים שיש
ענינים בתורתנו שקשה לקיימם או אי אפשר לקיימם, שהרי הוא היפך
אמונת ישראל מאמינים בני מאמינים, וגם הוא נגד השכל הבריא, כי
כיון שהתורה ומצוות ניתנו מבורא העולם ויוצר האדם מובן מאילו
שעוד קודם הציווי נתן הכוחות לאפשר קיומם, כי לא יתכן שהבורא
ידרוש מה שהוא נמנע מלקיים, ואין הדבר תלוי אלא בתוקף הרצון.

וזאת להוסיף, שיש לימודים בבית הספר שם לומדים ענינים מחוץ
ללימודי קודש ובהם יש סיום והפסקה, הרי כשמתפנים מלימודים אלו
מובן שצריך להוסיף בזמן המוקדש ללימודי קודש, לימוד תורתנו תורת
חיים וקיום מצוותי עליהן נאמר וחי בהם, והבטוי זמן „המוקדש“
מדויק הוא, כי ישראל גוי קדוש מקדש כל הזמנים והענינים השייכים
אליו ע"י התורה ומצותי.

בברכה להצלחה מופלגה בהאמור מתוך שמחה וטוב לבב.

ז'תרפח

בי"ה, ה' תמוז, תשכ"א
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה למכתבו המהיר מדי' תמוז, שנתקבל היום בקר, בו כותב
אודות דין ודברים אשר בינו ובין אחיו הו"ח אי"א נר"נ מו"ה . . .
שיי אשר פעל זה גם על היחסים שביניהם ובין היחסים במשפחה בכלל.

וכיון שאמרו חכמנו זכרונם לברכה, אשר השלום הוא כלי המחזיק
ברכתו של הקדוש ברוך הוא, ובפרט שלום בין אחים, מובן וגם פשוט
שעליו ועל אחיו שיי לעשות כל התלוי בכל אחד מהם, שיהיי השלום
ביניהם ובהקדם **חכי אפשרי**.

ובהנוגע להחילוקי דיעות שביניהם בענין העסק שמלפני כמה זמן,
יעשו כמנהג ישראל בזה, להציע טעמיהם (כל אחד ואחד — בפני השני)
לפני רב מורה הוראה, ויעשו כפי שיפסוק הדין ויורם, ובאם אין ידוע
להם על רב ששניהם יסכימו עליו, יתלפנו וישאלו לאגודת הרבנים
(שהיא המאגדת רבני ארצות הברית וקנדה), ויסמכו על הרב הנמצא שם
והדן בעניינים כאלו.

אבל כאמור לכל לראש עליהם לעשות שלום ביניהם תיכף ומיד,
ויהי רצון שגם ברכתו של הקדוש ברוך הוא תומשך בהוספה תיכף ומיד.

כיון שביום הרביעי הוא יום חתונת בנו של אחיו שיי מהנכון
ביותר וביותר, שאפילו אם טרוד הוא ומצב רוחו אינו מתאים כל כך,
בכל זה יהיי נוכח על כל פנים בעת החופה, שנוסף שעל ידי זה גם
יתרבה בהשלום ויגרום נחת רוח להורים שיחיו שהוא אחד מעשרת
הדברות כבד את אביך ואת אמך, הנה מבואר בספרים הקדושים, שבעת
החופה עת רצון הוא, והחתן והכלה יש להם חשיבות מיוחדת, וכדאי
שהוא יבקשם להתפלל למילוי משאלות לבבו לטובה, בעת עמדם
בחופתם.

תקותי חזקה שיקבל את האמור לעיל בטוב לבב ובסבר פנים יפות

רעה

אדמו"ר שליט"א

וימלא בקשתי מתאים לציווי חכמנו זכרונם לברכה להשלים ולהרבות
השלום שביניהם, ויהי רצון שיבשר טוב בהאמור ובכל עניניו.

המצפה לבשורות טובות.

נ.ב.

לתוכן המכתב נשלח מהיר דחוף.

ז'תרפ"ט

ב"ה, ו' תמוז, תשכ"א

ברוקלין.

שלום וברכה!

. . . לפלא גדול שאינו מזכיר מפעולותיו בהפצת המעינות, נוסף על
שיעורי התניא – שאף שכמובן הענין גורם נחת רוח מרובה, ואין צורך
לבאר גודל ערכו וחשיבותו, אבל הודיעונו חז"ל שצ"ל כמאן דבעי למעבד
בכאור"א לפי כחו ויכולתו הוא, ולא בערך לאחרים העושים פחות, ולפי
כשרונותיו ויכולתו בדאי שעוד כמה וכמה יכול לפעול בהאמור. וק"ל.

והרי נמצאים אנו לפני חג הגאולה י"ב וי"ג תמוז הבע"ל, וידוע
פרשת ימי סגולה אלו, ומסירת נפשו הקי של בעל הגאולה על הפצת
המעינות ביחוד.

בברכה לבשוי"ט ובברכת חג הגאולה.

מ. שניאורסאהן

ז'תרפ"ט

נדפסה בלקי"ש חכ"ג ע' 376.

ז'תרצ

ב"ה, ח' תמוז, ה'תשכ"א
ברוקלין, נ.י.

תלמידי ישיבת תומכי תמימים ליובאוויטש לחג הסיוס,
מאנטרעאל
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה:

צו דער געלעגנהייט פון חג הסיוס, שיק איך מיין ברכה צו אלעמען וועלכע נעמען אן אנטייל אין שמחה של תורה, וואָרום זיכער פארשטייען אלע אז א סיוס אין א ישיבה בכלל און אין דער ליובאוויטשער ישיבה בפרט איז אייגנטלעך א התחלה פון א העכערע מדריגה אין תורה און מצוות, און דער אויבערשטער זאָל געבן אז דאָס זאָל טאקע זיין אזוי בא די תלמידים מסיימים אין דער פולסטער מאָס.

היי-יגאָר וועט דער חג הסיוס זיכער שטיין אונטערן צייכן פון חג הגאולה יב"ג תמוז. דער ענין פון זכרון בא אידן — איז דער לימוד דערפון. די טעג פון יב"ג תמוז דערמאָנען און לערנען יעדן איינעם פון אונז, אז מען טאָר זיך ניט רעכענען מיט קיינע שוועריקייטן, אפילו גאָר גרויסע, כדי מעגלעך צו מאכן דעם לימוד התורה, און לימוד — על מנת לעשות ולקיים, קיום המצוות בפועל. און אויב דאָס איז אזוי אין העלפן אנדערע, איז דאָס זיכער אזוי אין באצוג צו זיך אליין. און נאָך א עיקרדיגע נקודה אין דעם איז, אז אויב מען וויל מיט אן אמת און מיט א פעסטע החלטה, קען מען איבערקומען אלא שוועריקייטן. כאָטש ווער קען זיך גלייכן צו די נשיאי ישראל, אָבער יעדער איינער לויט זיין מעמד און מצב האָט די נויטיקע כוחות דערצו, בפרט אז די שוועריקייטן זיינען גאָר ניט אין פארגלייך מיט די וועלכע האָבן עקזיסטירט אין יענע טעג און אין יענער מדינה.

השם יתברך זאָל אייך מצליח זיין צו שטייגן אין לימוד התורה ביראת שמים וקיום מצוותי' בהידור, בשמחה ובטוב לבב.

בברכה לבשו"ט בכהנ"ל

מ. שניאורסאהן

ז'תרצ

נדרסטה בלקיש ח"י ע' 332 והושלמה ע"פ צילום האגרות.

רעז

אדמו"ר שליט"א

ז'תצא

ב"ה, ט' תמוז, תשכ"א
ברוקלין.

ש"ב הו"ח אי"א נוי"ג וכי' מו"ה יהודא ליב שי'

שלום וברכה:

במענה למכתבו מה' תמוז, בו כותב אודות ענין כינוס באה"ק ת"ו של נכדי הרבנית, בתו של אדמו"ר האמצעי, ז"ל.

והחלטה בזה תלוי' באם יהי' מי שיתעניין בזה במרץ הדרוש בכדי שיהי' הדבר מתוכנן ומסודר.

וע"פ ההוראה דבכל דרכיך דעהו וביותר ביאור בזה בתורת החסידות, מסודר בהנ"ל הכוונה שתבוא מהכינוס התעוררות לענינים הקשורים בהשקפת עולמה ואורח חי' של הרבנית הנ"ל, ולא רק זכרון של ימי קדם וכי' כ"א התעוררות בחווה בהנוגע להנהגה ועד לחיי היום יומים וק"ל.

ובאופן כזה הרי כל ענין שמוסיף ביהדות המסורתית תורתינו ומצותי' בפרט כשמואר באור וחיות חסידותי, נכון וטוב הוא.

בודאי מתכוננים לחג הגאולה י"ב וי"ג תמוז הבע"ל וכמטרת כל התועדות יקחו מהתעוררות דימי סגולה אלו ע"מ להביאם בפועל במשך כל השנה.

בברכה לבשו"ט ובברכת חג הגאולה.

ז'תצא

מו"ה יהודה ליב: שניאורסאהו, רוממה (ירושלים).
הרבנית: מנחה רחל ע"ה.

ז'תרצב

ב"ה, ט' תמוז, תשכ"א
ברוקלין.

שלום וברכה:

במענה למכתבו מו' תמוז,

ולפלא שאינו מזכיר כלל אודות התעסקות בעניני שידוך וע"פ
התקוה חזקה שבאופן המתאים ע"פ דרכי תורתנו בדרכי צניעות יעשה
בזה במרץ המתאים, והשייט יצליח,

בו כותב אודות הנחת תפילין דר"ת – ונכון הדבר ובפרט
בקדש הדרכת יראת שמים ואורחות חיים חסידותיים
במושפעיו שי.

ולכתבו אודות געגועים וכו' העיקר בזה כבכל עניני איש הישראלי
ע"פ מאמר רז"ל במשנתם, המעשה הוא העיקר כוונתי שהנ"ל יביא
להוספה בתורה ומצות בכלל ובמצוה שהוא צ"ל זהיר טפי, מלאכתו
בקדש השפעתו וכו"ל, וק"ל.

בודאי מתכוון לחג הגאולה י"ב וי"ג תמוז הבע"ל ויהי רצון שיקח
מהתעוררות דימי סגולה אלה על כל השנה.

בברכת חג הגאולה ולבשו"ט מתוך שמחה.

ז'תרצג

ב"ה, ע"ש קדש, פרשת בואו חשבון – תבנה ותכונן* היתשכ"א
ברוקלין, נ"י.

מסיימות בית הספר „בית רבקה" אשר בכפר חב"ד,
מיסודו ובהנהלתו של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה
נבג"מ זי"ע בארצנו הקדושה ת"ו ב"ב ע"י משיח צדקנו
ה' עליהן תחיינה

ברכה ושלוש:

מאשר הנני קבלת מכתבן מה' בתמוז בקשת ברכה פ"י בקשר עם

(*) ב"ב עח, ב.

רעט

אדמו"ר שליט"א

סיומן את חוק לימודן, בבית הספר בית רבקה אשר בכפר חב"ד, ויהי רצון שיהי' הסיום בשעה טובה ומוצלחת – בגשמיות וברוחניות גם יחד,

אשר בכל השייך לבני ישראל, יחדיו יהלכון,

שהרי ישראל גוי אחד הם בארץ, ממשיכים האחדות בכל עניניהם ועד לענינים הארציים, וכביאור חז"ל על הכתוב בכל דרכיך דעהו.

וימלא השי"ת משאלות לבבן לטובה, לנצל כשרונותיהן אשר חוננו בהן, והידיעות אשר רכשו בלימודן להמשיך מתאים, לעלי' לדרגא נעלית יותר בכל המובנים,

לרוב עונג ונחת אמתי, הוא נחת חסידותי של ההורים, המורים וההנהלה שליט"א.

והרי הימים ימי סגולה, ימי גאולת כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא ישראל, וכתוצאה מזה – גם גאולת כל אחד ואחת מהשייכים לעניניו בתוככי כלל ישראל.

בברכת הצלחה.

ז'תרצד

ב"ה, י"א תמוז, תשכ"א
ברוקלין.

הרה"ח אי"א נר"נ וכו' מו"ח דוד שי

שלום וברכה!

במענה למכתבו מיום הרביעי עם המצורף אליו, וכבקשתו נשלח המענה מבלי לחכות על התור.

בו כותב אודות אופני תיקון המקוה וכו'.

ז'תרצד

נדפסה בלקריש חייו ע' 477 והושלמה ע"פ העתק המוכירות.
מורה דוד: שלאמיוק. מקסיקו. אגרת נוספת אליו – לעיל חטיף ה'תד.

ומובן וגם פשוט שטוב שתהיינה ג' בורות, כן מוכרח שהרקת המקוה תהי' מלמטה ולא מלמעלה מפני חשש זוחלין אפילו באם הסתימה דלמטה בדבר שלא מקבל טומאה.

אלא ועיקר, כיון שבאופן חיבור הבורות עם המקוה שטובלים כמה פרטים ופרטי פרטים בזה, מהנכון ביותר שיבוא בדברים עם הראב"ד דהעלמיצא הרב חנני' יו"ט ליפא שי' דייטש, ע"פ הכתובת דלמטה [כמדומה שלפני זמן כבר ביקר במעקסיקא], שמתעסק הוא בתיקון מקואות, ומלפנים ביקר ע"פ בקשתי בכ"מ ותיקן ושיפר בכ"מ ובכו"כ פרטים, וד"ל.

באם יש בהענין מעין פגיעה של מי שהוא מהרבנים במכסיקה — יש להתייעץ עם הנ"ל עצמו איך להמנע מהפגיעה וגם בזה כבר הורגל, וכנ"ל אכפול — שלהיותו רגיל בהלכות מקואות וכבר תיקן מקואות בפועל, נכון במאד שקודם לתיקון — יראה הנ"ל המצב על אתר וייעצם, ומובן שיכול לתלפן להנ"ל שע"פ הצעתי מזמינו וכו'.

באם שאלת הוצאות הדרך באמצע, הנה לחשיבות ענין טהרת בנות ישראל, אשתתף, בלי נדר, בחצי הוצאות הדרך באם יודרש.

בברכה לבשו"ט.

ז'תרצה

ב"ה, תמוז, תשכ"א
ברוקלין.

לכבוד הנהלת מחנה גן ישראל הי' עליהם יחיו

שלום וברכה!

מועתק בזה נוסח המברק שהואיל כ"ק אדמו"ר שליט"א לשלוח למחנות גני ישראל במקומותיהם. ההערות ומי"מ ניתוספו אח"כ ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א.

בכבוד ובברכה

מזכיר

ג' בורות: ראה גם לעיל ח"י אגרת ג'ק"ח.
כן מוכרח . . . טומאה: ראה גם לעיל ח"י אגרת ג'תקסח.

ב"ה, ימי הגאולה, תמוז ה'תשכ"א
ברוקלין, נ.י.

ל"גן ישראל"

ברכתי לפתיחת גן ישראל בהצלחה וכן – לכל זמנו, ובוה –
שרושם השהות בגן יוכר כל השנה בתוספת בריאות הגוף והנפש נפש
האלקית בהקמת דברי התורה ועשייתם בחיות ואור, עדי נזכה ליעוד
פרשתנו וקם שבת מישראל, זה מלך המשיח, וישראל עושה חיל. בברכת
הצלחה

מנחם שניאורסאהן

ז'תרצו

ב"ה, ימי הגאולה, יב"ג תמוז, ה'תשכ"א
ברוקלין, נ.י.

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתבו מבדר"ח תמוז והקודמו.

ובעמדנו בימי סגולה יב"ג תמוז, גאולת כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא
ישראל, ואתו עמו גאולת כל השייכים אליו ולעניניו (כי גופא בתר
רישא אויל, בתוככי כלל ישראל,

יהי רצון בעת רצון זו אשר מגאולה האמורה נזכה בקרוב ממש
לגאולה השלימה,

וכן לכל זמנו: ראה במדבר כו, ז. מדרש תהלים א, ה.
בהקמת . . **ועשייתם:** ראה בחיי לדברים כו, כו.
וקם . . **עושה:** ויתרבי (ת"א ותיביע) .. תיקון (אור החיים). עי"ש. ועיין
לקו"ת בלק ביאור ע"פ מי מנה בסופו.
זה מלך המשיח: רמב"ם הלי מלכים פ"א.

ז'תרצו

נדפסה בלק"ש ח"ב ע' 692 והושלמה ע"פ צילום האגרת. טופס דומה נשלח לכמה.

כהיעוד דפרשת שבוע זה: דרך כוכב מיעקב וקם שבת מישראל גוי
וישראל עושה חיל.

בברכה לבשו"ט בכלל ובפרט

מ. שניאורסאהן

ז'תרצו

בי"ה, י"ג תמוז, תשכ"א
ברוקלין.

הו"ח אי"א נוי"נ כו' מו"ה גדול שי

שלום וברכה!

במענה למכתבו מיום השני ושלאחריו, בו כתב אודות ענין לימוד
אומנות המילה כניסה לבריתו של אברהם אבינו בקשר להמצב באיזה
ארצות אירופא.

ותי"ח על שהעיר שימת לבבי על זה ואשתדל לכרז המצב בהאמור
וכן בקשר להצעתו בזה.

ויהי רצון מנותן התורה ומצוה המצוה, שיביא הבירור לקיום
מצוה זו בהידור בכל הפרטים.

והרי היא המצוה שקבלו עליהם בשמחה ועדיין עושים אותה
בשמחה (שבת קל, א) ומצוה תמידית היא מצוה הנמשכת בכל רגע

דרך כוכב מיעקב: ראה ירוש' (מעשר שני ספ"ד) דלכל או"א מבניי שייך
זה. והנה לפי ירוש' תענית פ"ד ה"ה (וכ"פ הרמב"ן וכמה ממפרשי החומש) מדבר
הכתוב במשיח. ואין בזה סתירה, ואדרבה — ע"פ מאמר הבעש"ט נבג"מ שצריך
כל אי מישראל לתקן ולהכין „חלק קומת משיח השייך לנשמתו" (מאור עינים
ס"פ פנחס). ומוכן בעבודת האדם — ע"פ משי"כ רבנו הזקן באגרת הקדש ס"ד.
וישראל עושה חיל: ראה אור החיים הקי' עה"פ. תו"א יתרו (עד, ב): כך
גלות כו' להיות עי"ז כו' וכן בפרט כו'.

ז'תרצו

מו"ה גדול: היילפרין, לונדון.

וכמרו"ל בהנוגע לדוד מלכא (מנחות מג, ב), וראה ג"כ ספר המצות
לאדמו"ר הצמח צדק, עיין שם היטב מצות מילה.

בטח יודע מפרשת חג הגאולה של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה
נבג"מ זי"ע נשיא ישראל, י"ב וי"ג תמוז.

בברכה לבשוי"ט ובברכת חג הגאולה.

ז'תרחצ

בי"ה, י"ג תמוז, תשכ"א
ברוקלין.

הו"ח אי"א נו"נ וכו' מו"ה משה מאיר שי

שלום וברכה:

במענה למכתבו מו' תמוז, בו איזה שאלות ומהם גם הקשורים
בעריכת לוח דכולל חב"ד וכן במנהגי ירושלים עיה"ק תיו.

ומובן שבכגון דא עליו לדבר עם עורכי הלוח אלא שבשביל למלאות
רצונו עכ"פ במקצת, באתי בשאלתו:

בענין מילה ביום הכפורים, שבאם המילה חוץ לביהכ"נ ולאחרי
קריאת התורה, שאז מכניסין הסיית קודם שיצאו מביהכ"נ והפסק גדול
עד לתפלת מוסף שמקדימין לה אמירת קדיש.

נכון מ"ש שאז צריך לומר איזה מזמור לפני אמירת הקדיש.

להעיר שעד"ז צ"ל גם בכל ר"ח באותן בתי הכנסיות שנוהגים
שיניחו תפילין דר"ת ובאמירת פרשת ק"ש לאחרי הכנסת הסיית, וכמובן
וגם פשוט לפני תפלת המוסף, שאף שחליצת תפילין אפשר לומר שאינה
הפסק, משאיכ הנחת תפילין וק"ש.

ז'תרחצ

חלקה נדפס בלקי"ש חייט ע' 439 חלקה בע' 458 חלקה בע' 563 והושלמה ע"ס
העתק המזכירות.
מו"ה משה מאיר: שלזינגר, ירושלים.

(ב) במוצאי ת"ב נטילת הידים גי'פ צ"ל כמו במוצאי יוהכ"פ לפני ההבדלה וקידוש לבנה.

(ג) הטעם שאין נ"כ בתפלת נעילה אצלנו, הרי מבואר טעמי שתי הנהגות בני"כ השו"ע, וצריך לברר הנהגת אנ"ש באה"ק בזה – על אתר כנ"ל.

בעת רצון יזכירוהו על הציון הקי' של כ"ק מו"ח אדמו"ר וצוקללה"ה נבג"מ זי"ע מתאים לתוכן כתבו.

ועלי החובה (והזכות) לעוררו על ההכרח בקביעות עתים בלימוד פנימיות התורה שבדורנו נתגלתה בתורת החסידות קביעות בכל יום ובהוספה ביום השבת אשר קדש הוא לה'.

בברכה לבשו"ט בכל האמור.

ז'תרחצ

[י"ג תמוז תשכ"א]

במענה למכתבו מיום החמישי, בו כותב אודות חינוך בנו . . . שי', והסברות שבדבר,

וכיון שהחלטה בזה תלוי' בכמה פרטים וביחוד בתכונת הנפש של הנ"ל – מהנכון להתייעץ בהאמור עם אלו המכירים בנו שי' ופרטים אלו. והרי לפעמים הכי קרובות בכגון דא דוקא ההורים שיחיו אינם נאמנים כ"כ בהערכת ילדיהם שיחיו. והחשש, לא רק שיכולים לנטות לימין יותר, אלא שלפעמים מפני הקורבה גם – להיפך, וע"ד אין אדם משים עצמו צדיק ולא וכו'.

ויהי רצון מהשי"ת המשגיח על כאו"א בהשגחה פרטית, שיחליטו בהאמור בטוב באמת לבנם שי', טוב בגשם וברוח גם יחד.

ומאחר שהכל בהשגחה פרטית, עלי החובה (והזכות) כמצוה

ז'תרחצ

רפה

אדמו"ר שליט"א

מרבוח"ק, לעוררו על ההכרח לקבוע עתים בלימוד פנימיות התורה שבדורנו נתגלתה בתורת החסידות, קביעות בכל יום ובהוספה ביום השבת אשר קדש הוא לה'.

ז'תש

ב"ה, י"ד תמוז, ה'תשכ"א
ברוקלין, נ.י.

הווי"ח אי"א נוי"מ עוסק בצ"צ וכו'
מוה"ר שלמה ולמן שי

שלום וברכה:

מאשר הנני בזה מכתבו מיום ב' בתמוז, ותקותי שרפואתו מתקדמת ומתחיל להכנס במסלול הפצת היהדות המסורתית בתוככי כלל ישראל, מתאים לדבר משנה אני נבראתי לשמש את קוני.

בקשר עם ימי הגאולה יביג תמוז של כ"ק מו"ח אדמו"ר דאולין מיני', הי' הייתי בעת ההיא במדינה ההיא, וכמובן אשר כל פרטי הפרשה ההיא חקוקים היטב בזכרוני כמו חי. והרי לימוד מאלף והוראה חי' בזה עד כמה אפילו איש אחד יכול לפעול ולהתגבר על מניעות ועוכבים הכי גדולים באם יש ההחלטה התקיפה במסירות נפש מבלי חת.

ועל של עתה באתי להביע ברכת מול טוב להולדת הנכד שי', ויהי רצון שהוריו שי' יגדלוהו לתורה ולחופה ולמעשים טובים מתוך הרחבה בגו"ר.

בברכה.

מפני סיבה נתעכב משלוח המכתב וזה עתה קבלתי מכתבו עם הבשורה טובה מחתונת בתו שתליט"א, ויהי רצון שיבנו בית בישראל על

ז'תש

מוה"ר שלמה זלמן: שרגאי. אגרות גוספות אליו – לעיל ח"ט זשכ"ה, ובהנסמן בהערות

שם.

יסודי התורה והמצוה בנין עדי עד כאושר אמתני בגשמיות וברוחניות גם יחד.

ז'תשא

ב"ה, י"ד תמוז, תשכ"א
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה למכתבו מ"א תמוז והקודמיו.

בעת רצון יזכירוהו על הציון הקי של כ"ק מו"ח אדמו"ר
זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע לכל הענינים אודותם כותב.

ומבן הפלא לכתבו שנשאר כמעט יחידי במערכה כיון שאמור נכפל
ונשלש בשיחות רבותינו נשיאינו בכ"מ שבכל פעולת איש הישראלי
לתורה ומצותי נמצא עומד על ידו ופועל יחידו יחידו של עולם הוא
ממה"מ הקב"ה וק"ל ובפרט בדרא דעקבתא דמשיחא ובענין הפצת
המעיונות, ואדם עושה מעט מלמטה — מצליחים שהפעולה הרבה
מלמעלה. והרי רואים זה במוחש הוא וחבריו שיי **הפעילים** בצא"ח.

ויהי רצון שכיון שבאים אנו מימי הסגולה ימי הגאולה יקח
כאו"א מההתעוררות להוסיף בהפעולות דהפצת המעינות ועד לאופן
דופרצת וגוי נחלה בלי מצרים.

בברכת הצלחה בכל הנ"ל ולבשו"ט.

ז'תשב

ב"ה, ט"ו תמוז, ה'תשכ"א
ברוקלין, נ.י.

הרה"ג והרה"ח וו"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ כו'
מוה"ר משה יוסף שי' רובין
נשיא אגודת הרבנים ברומניא לפנים

שלום וברכה!

במענה למכתבו ושיחתנו בענין מפעל תיקון הגדרים בבתי החיים
בקהלות באירופא שנחרבו ונתרוקנו בעוה"ר בימי המלחמה והשואה ר"ל,
אמינא לפעלא טבא יישר, וגדול יקרא דשיכבא ובנידון דידן גם
יקרא דחי.

ואם כל חסד שעושים עם המתים הוא חסד של אמת שהוא למעלה
מתשלום גמול, כ"א שנותנים לו מלמעלה (בדרך מתנה) בחי חסד של
אמת הבלתי מוגבל, ואפילו אם עושה דבר קטן הערך וכמו שייל אבא
וזבילא לקבורה.

על אחת כמה וכמה בענין האמור גדול הערך, ונוגע לאלפים
מישראל ובמיוחד שיש בזה ענין של קידוש השם, שלא יהא שם ישראל
מחולל בעמים.

וחזק בטחוני שמפעל זה ימצא הד נכון בלבבות אחינו בני ישראל
להתנדב ברוח נדיבה לביצועו — לגדור הפרצות בבתי עלמין ולבנות
הנהרסות.

עדי יקויים יעוד אד-ני ה': חנה אני פותח את קברותיכם
והעליתי אתכם גוי ונתתי רוחי בכם וחיותם.

בכבוד ובברכה.

למעלה מתשלום גמול: שליח ר"פ ויחי.
שנותנים לו מלמעלה כו': מכתב כ"ק אדמו"ר (מהורשי"ב) נ"ע (קובץ
מכתבים א. מכתב יו"ד). [אג"ק אדמו"ר מוהרשי"ב ח"א אגרת קעו].
שייל אבא: תענית כא, ב.
יקויים יעוד: יחזקאל לו יב"ד.

ז'תשה

ב"ה, כ' תמוז, ה'תשכ"א
ברוקלין, נ.י.

הרה"ח וו"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ וכו'
מוה"ר משה מאיר שי

שלום וברכה!

בנועם קבלתי מכתב כת"ר מיום ט"ז בתמוז בצירוף התרומה
מהאשה רות געשי שתחי' לשיבת תומכי תמימים ליובאוויטש אשר
בלוד, באה"ק ת"י.

למותר להאריך לדכותי' בגודל זכות המעשה, ובפרט בעת הצורך
הזאת אשר לולא חסרון אמצעי כסף כמה אפשר הי' להרחיב פעולות
הפצת התורה וחיוזוק היהדות על טהרת הקדש. ויישר כוחו וחילו לעשות
כהנה וכהנה.

מוסג"פ מכתב אישור וברכה להאשה הנדיבה הנ"ל שתחי', ובדאי
אם ימצא כת"ר לנכון להוסיף ביאור על הכתוב בטח ימצא גם האותיות
המתאימות לזה . . .

נ.ב.

ולקשר עובדא טבא הנ"ל עם ענינא דיומא דבין המצרים, הנה
אמרו רז"ל לא חרבה ירושלים אלא בשביל שבטלו בה תנוקות של בית
רבן (שבת קיט, ב). והרי החיוב דזכרון המאורעות והימים האלו בודאי
כוונתו הוא התיקון על ידי שלילת הסבות שהביאו להחורבן — חיזוק
החנוך על טהרת הקדש, ובפרט בארצנו הקדושה ת"י, היושבת וראשה
חפוי כאשה עקרה שלא ילדה כו', להרבות ולהוסיף שם תשב"ר וגדיים
נעשים תישישים תלמידי ישיבות כהנה וכהנה נחמה בכפליים, עדי
יקויים היעוד הקטון יהי לאלף והצעיר לגוי גדול.

ז'תשה

מוה"ר משה מאיר: ישר.

ז'תשו

ב"ה, כי תמוז, ה'תשכ"א
ברוקלין, נ.י.

ברכה ושלוש:

נעם לי לקרוא מכתבה בו כותבת על דבר חתונתה בקרוב ועל דבר החלטתם לייסד ביתם מתאים להוראות תורתנו תורת חיים. ויהי רצון שתקיים יחד עם בחיר לבה החלטתה האמורה, בפרט אשר כפי ששמעתי על משפחתה הרי גם צור מחצבתה יעמוד לה בזה.

ולא לחנם נקראה האשה „עקרת הבית“ כי עיקר הנהגת הבית וכל מעמדו ומצבו תלוי בעיקר בבעלת הבית.

ובפרט בתקופתנו זו רבת המאורעות והתהפוכות, אין לך יסוד חזק ומוצק לקיום בית בישראל אלא התורה ומצוותי, שבוה תלוי כל אשרו לא רק הרוחני אלא גם הגופני, ועל אחת כמה וכמה בארצנו הקדושה, ארץ אשר עיני ה' אלקיך בה מראשית השנה ועד אחרית שנה. ואף בהתבוננות קלה, אלא שכלי דיעות קדומות ומשוחדות, דעת לנבון נקל עד כמה הדגישו המאורעות שבתקופתנו זו, הטובים וגם הבלתי-טובים, את הענין ד„אתה בחרתנו מכל העמים“. ומוכן שבחירת בורא העולם בנו להיות לו לעם סגולה – נותנת לנו לא רק זכויות מיוחדות אלא גם חובות מיוחדות, להאיר כל פעולותינו וחיינו היום-יומיים באור האמת אור התורה ומצוותי, במחשבה ודיבור ובמעשה שהוא העיקר. וכן מחובתנו להפיץ ולזרוע אור תורה ומצוה, וכלשון הבעל שם טוב שמביא באגרתו יפוצו מעינותיך חוצה, מעינות אור ואהבה מיוסדים על אהבת ה' לעמו בני ישראל, שמרוב אהבתו קדשנו במצותיו דוקא, ושהם הצנור והכלי לקבלת ברכות השי"ת בגשמיות וברוחניות גם יחד.

בברכת מזל טוב, מזל טוב ולבשורות טובות בכל האמור.

מצורף בזה תוכן שיחה לכינוס נשי חב"ד זה לא כבר, שגם אלי' ולחוגה הדברים מופנים, כמובן.

ז'תשז

ב"ה, כי תמוז, תשכ"א
ברוקלין.

הנהלת ישיבת תומכי תמימים אשר בלוד
הי עליהם יחיו

שלום וברכה!

... לשאלתם בנוגע לתלמידי ישיבת תו"ת שני המשתתפים
בפעולות את"ה וכיו"ב . . . לפלא הספק והשאלה בדבר המפורש
ממייסדי תו"ת ומנהליו – כ"ק אדמו"ר (הרש"ב) ובנו כ"ק מו"ח אדמו"ר
– זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, שברור אמרו וכתבו שכל עניני התלמידים
הם ברשות הנהלת הישיבה, ועל פיהם דוקא יתנהגו מנפש ועד בשר, ורק
זוהי הדרך להתהוות אור משפיע – כשמקודם לזה יהי אור מקבל,
וכידוע שיחות קדש בזה.

ויהי רצון אשר סו"ס יתפתחו כל סניפי ישיבות תומכי תמימים
בכל מקום שהם, מתאים לרצון ותקות רבותינו נשיאינו,

אשר כיון שרצונם הוא, מוכרח שיבוא בפועל, אלא שיפה שעה
אחת קודם ומתוך שמחה וטוב לבב, ויפוצו המעינות בהם ומהם ועד
שיגיעו גם לחוצה הכי רחוק, ויביאו מבשר טוב פנחס זה אלי לקרב
הרחוקים, ותיכף וסמוך לו – גאולה האמיתית והשלמה על ידי משיח
צדקנו משיח בן דוד, וכמ"ש דרך כוכב מיעקב וקם שבט מישראל וגוי
וישראל עושה חיל.

בברכה לבשו"ט בכל הנ"ל.

מ. שניאורסאהן

ז'תשז

אח"ה: איגוד תלמידי הישיבות.
שיחות: ג'דפס בת"ש ע' 75.

ז'תשח

ב"ה, כ"א תמוז, תשכ"א
ברוקלין.

הווי"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ מו"ה שאול שי

שלום וברכה!

איך בין געווען צופרידען צו באקומען די ידיעה פון דעם ועד המסדר, וועגען דער התועדות וואס איר האט איינגעפֿירט, אין פארבינדונג מיט די ימי הסגולה ימי הגאולה י"ב וי"ג תמוז, באפרייאונג טעג פון כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא ישראל, און וואו עס האט זיך גערעט דברי תורה, חזרת מאמר דא"ח און אויך דברי התעוררות.

און השם יתברך זאל העלפען אז נאך פילע פילע יאָרן זאָלט איר איינטייל נעמען אין דער איינארדנונג פון אזעלכע התועדות, און מיזאל נעמען פון זיי – ווי ס'איז דער צוועק פון יעדער חסידות'שע התועדות – די התעוררות אויף א גאנץ יאר, צו טאן אין ענינים פון אידישקייט תורה ומצוות מתוך שמחה וטוב לבב מיט חסידות'שע התלהבות.

און מיזעהט דאָך, אז אפילו נאָך איינער, ווען ער וויל אויף א אמת און טוט אין דאָס אויבען געזאָגטע, איז ער מצליח אין יעדער שטאט און מדינה וואו ער זאָל ניט זיין, און בפרט אז ס'זיינען פראן נאָך מיטהעלפער, וואָס דענסטמאָל איז דאָס נאָך מער בהצלחה.

בפ"ש צו די אלע וועלכע האָבען זיך באטייליגט אין דער התועדות ובברכה אז בתוך כלל ישראל זאָלען מיר אלע זוכה זיין צו דעם קיום היעוד וועלכעס איז צוגעזאָגט געוואָרען פון זכרי' הנביא בשם ה', און דאָס זאָל זיין בקרוב, צום הרביעי וגו' יהי לבית יהודא לששון ולשמחה ולמועדים טובים (זכרי' ח, יט).

בברכה לבשו"ט.

נ.ב.

בייגעלייגט פון דאָס לעצטענס ערשינענע, וואָס זיין אינהאַלט איז נוגע דעם גאנצען יאר.

ז'תשח

מו"ה שאול: שימרי, פריסקא. אגרת נוספת אליו – לעיל חיד ד'תתקפ"ו.

ז'תשט

ב"ה, כ"ב תמוז, תשכ"א
ברוקלין.

שלום וברכה:

שוין גאר אַ ליינגערע צייט, וואָס איך האָב ניט געהרט פון אייך, ביז די טעג וואָס איך האָב באַקומען אַ גרוס דורך האברך הנעלה שמאל פסח שיי בוגאמאלסקי, וועלכער האָט מיר אויך איבערגעגעבן אַז ער ערוואַרט אַ בריף פון אייך.

ויהי רצון אַז אייער בריף זאָל זיין מיט אַ גוטן אינהאַלט, לויט דער אויסדרוק פון חכמינו ז"ל, טוב לשמים וטוב לבריות וטוב העושה פירות, און ווי עס האָט זיך גערעט ווען איר זייט געווען דאָ, ניט נאָר גוט פאַר אייך, וואָס אין טוב אלא תורה, נאָר אויך בעאיינפלוסען מיט דעם טוב אויך די בריות, וועלכע געפינען זיך מיט אייך צוזאַמען,

און מיר געפינען זיך דאָך אין די בין המצרים, וואָס לויט ווי חז"ל דערציילען אונז, איז פון די סיבות פון חורבן – אויך דער ענין פון שנאת חנם – דאָס פיינט האַבען אַן אַ אורזאָך – דאָרף זיין תיקון אין דעם צו האַלט האַבען און זאָרגען פאַר זיין וואהלזיין, אפילו פון אַזא, וועלכער – לויט דער מענשליכער אויג – האָט ניט קיין זאָך וואָס זאָל מאַכען צו ליב האַבען עס.

וואָס דאָס וועט מקרב זיין דעם יעוד פון דעם נביא זכרי' אַז די טעג – פון בין המצרים א.א. – יהפכו לששון ולשמחה ולמועדים טובים (זכרי' ח, יט).

בברכה לבשו"ט בכל האמור.

ז'תשט

נדפסה בלק"ש ח"ג ע' 290.

רצה

אדמו"ר שליט"א

ז'תשי

ב"ה, עש"ק פ' פנחס, שבת מברכין חדש מנחם אב, היתשכ"א
ברוקלין, נ"י.

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתבו ממוצש"ק.

ובעמדנו בעש"ק מברכין מנחם אב, יהי רצון אשר אבינו שבשמים,
אב הרחמן ואב הרחמים, ינחם את עמו ישראל וכהבטחת חז"ל, נחמה
בכפלים, כפלים לתושי',

וידוע אשר הכפלים הוא שלא בערך, ולא רק שני פעמים ככה.

ובקרוב ממש בעגלא דידן נזכה לביאת מבשר טוב פנחס זה אלי',
ויהפכו ימים אלו לששון ולשמחה ולמועדים טובים.

בברכה לבש"ט

ג. שניאורסאהן

אב הרחמן . . **הרחמים**: ראה לקו"ת נשא כג, א.
נחמה בכפלים: איכה רבה ספ"א. לקו"ת נצבים מח, א. רשימות איכה
ע"פ בכה תבכה.
כפלים לתושי' וידוע: ראה שמות רבה רפמ"ו. בחיי תשא לב, טו. ד"ה ביום
השמע"צ, תרפ"ט.
פנחס זה אלי': שעשה שישראל יעשו תשובה (פדר"א פמ"ז). וראה רלב"ג
(מלכים א יז, א).

ז'תשי

נדפסה בלקריש חי' ע' 356. טופס דומה נשלח לכמה.

ז'תשיא

ב"ה, עשי"ק פ' פנחס, שבת מברכין חדש מנחם אב, היתשכ"א
ברוקלין, נ"י.

הווי"ח אי"א נו"י עוסק בצ"צ כו'
מו"ה משה טוב"י ש"י הכהן

שלום וברכה!

... במענה לשאלותיו: א) מובן שדין קדימה לעבודה עם הנוער
ובתוכו, מאשר עם המבוגרים. ובפרט שבזה כבר עוסק, גם ראה פירות
כו'. ב) מובן עפהניל – שכדאי נכון וטוב שימשיך בעבודתו גם שנה
שלישית. תקותי שמוסיף גם בלימודיו לעצמו נגלה וחסידות. וזכות
הרבים (שבודאי גם הם יהנו מהוספה זו) מסיעתו.

לכתבו ע"ד האברך . . שי – באם הי' ממשיכו (בצורה מתאמת)
בהעבודה הנ"ל – בטח הי' זה מעודדו מחזקו ומיישרו. וקרוב לומר –
גם מוסיף בשמחת-החיים שלו. והרי העצבות, ר"ל, היא שרש כו'.
והתחלת יומו של כאו"א מבניי – צ"ל בהודאה על שהחזרת בי נשמתו
כו'.

ז'תשיב

[עשי"ק פ' פנחס, שבת מברכין חדש מנחם אב, היתשכ"א]

... בנוגע להנהגה שקוראה „שובב" – רגיל זה ביותר, ובפרט
בילד ראשון. ובמילא אין להתרשם מזה כלל, ואיך לשפר הצריך שיפור
בזה – מחנכים מנוסים בזה יורום ע"פ נסיונם . . .

ז'תשיא

נדפסה בלקריש חבי"ג ע' 491, ונכתבה בשולי האגרת הקודמת.
מו"ה משה טוב"י: פישר. אגרות נוספות אליו – לעיל וז'תרטג.

ז'תשיב

נדפסה בלקריש חבי"ג ע' 434.

ז'תשיג

ב"ה, כ"ה תמוז, תשכ"א
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה למכתבו מ' תמוז, בו כותב אודות מצב בריאות בתו...
תח' ודעת הרופאים בזה, שכמה מהם מייעצים נתוח ביד, ואינו ברור
במכתבו, אם זוהי דעת רופא יחיד או רופאים רבים ועוד ועיקר –
האם ידיעה מבוססת רק על העדר ידיעה לסיבת המיחוש (שלכאורה כן
משמע כיון שעשו טפולים שונים אחרים) או שיודעים המיחוש ברור וגם
הטפולים הנ"ל שייכים למיחוש, אלא שבמקרה זה לא הצליח, ובטח
יברר האמור ובהתאם להידיעות יחליטו.

ועוד להוסיף, אשר בנתוחים כאלו ישנם סוג שנוגע לא כ"כ עצם
הנתוח, שבסגנון כתבו קל הוא, כי אם הזהירות יתירה שלא לנגוע
בעצבים (נערוון) ועורקים (מוסקולס) הנוגעים לנענוע אצבע או אצבעות,
כן מהנכון לברר החלק שמתוסף מצד „הפסיכולוגיא“, ז.א. ענין שאינו
בגשם האצבע והיד, כי אם בכח המחשבה והדמיון – שנדמה לבתו
שבחזרתה לעבודה גם הכאב חוזר [שבמקרה זה הרי התבוננותה בהענין
דהשגחה פרטית וזה שהמשגיח על כאו"א הוא ג"כ רופא כל בשר
ומפליא לעשות, ונאמר בכל אשר תעשה, וההדגשה בכל אפילו כל שהוא,
יש מקום לומר שיחליש אז הדמיון ואת הכאבים בזה], ויהי רצון
שיבשר טוב בכל האמור.

התקוה חזקה שעשה בשבועות אלה בענין הפצת המעינות בכל
מקום שידו מגעת, ובטח ימלא עדין בהזדמנות הבאה.

בברכה לבשו"ט בכל האמור.

ז'תשיד

ב"ה, כ"ז תמוז, תשכ"א
ברוקלין.

מחות' הו"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ
מו"ה שמואל אלעזר שי'

שלום וברכה!

לאחרי הפסק הכי ארוך נתקבל מכתבו מט"ז תמוז ובודאי מכבר
קבל מכתבי בו גם אודות עמדותי בנוגע לקואליציא וכו' וכמו שאמרתי
בשיחותי, שלא חל כל שינוי בזה, ולפלא גם על הספק. ולדעתי השתתפות
בקואליציא ממשלתית אסורה ע"פ תורה.

מאחר שאינו מזכיר מענייני בריאות וכו' התקוה חזקה שבסדר
הוא, אלא שבכ"ז פלא שאינו מזכיר מהשתתפותו בהתועדויות אנ"ש
במשך חדשים שעברו ובאחרונה בימי י"ב וי"ג תמוז שנמצאים אנו
בחזותם חדש זה, והרי ימים אלו מלמדים אותנו חכמה בינה ודעת איך
שאפילו היחיד באם החלטתו נחושה להפיץ היהדות המסורתית מבלי כל
פשרות הנגלה והחסידות, ומבלי התחשב עם העלמות הסתרים ובלבולים
איזו שיהיו, מצליח. ואם בכל המקומות כן עאכ"כ שכן הדבר באה"ק
ת"ו ומעלין מכל ארץ ישראל לירושלים אשר כשמה כן היא וכן צ"ל
יראה שלם, שלימות יראת ה', שע"ז ממילא בטל יראת בו"ד, וכשנו
חכמים במשנתם, במקבל עליו עול מלכות שמים מבטלין ממנו וכו' ואם
בכל אדם הדברים אמורים עאכ"כ לאותם שיש להם שייכות לכ"ק
מו"ח אדמו"ר בעל השמחה וביחוד לאלו שיש להם גם שייכות משפחתי,
שעליהם להשתדל ועד לאופן שהז"ל קורין לזה יגעת בהפצת המעינות
חוצה בתוככי הפצת היהדות בכלל, וק"ל.

בברכה לבשו"ט בכל האמור.

מסיבה נתעכב המשלוח, ובנתים נתקבלו מכתביו שלאחרי הנ"ל וכן
קטעי המכ"ע, הכרוזים וכו'. ובטח ימשיך בשילוחם ות"ח.

ז'תשיד

מו"ה שמואל אלעזר: שאליון, ירושלים. אגרות נוספות אליו - לעיל חט"ו וצו,
ובהנסמן בהערות שם.
השתתפות בקואליציא: ראה גם לעיל ח"ט אגרות ז'סו. ז'צד.

אדמו"ר שליט"א

רצט

ז'תשטו

[רי"ה מנ"א תשכ"א]

להערתו באגה"ת רפ"א 1) בהסגנון **אבל** לענין תשובה כו' –
ההמשך הוא: עבר על מ"ע ושב מוחלין לו, במל"ת – תולין. ואף שעשה
דוחה לית – זהו מצד הענין דעולמות והנפש אבל בענין המצות (אורם)
מל"ת גבוהים יותר (עיין לקו"ת פקודי ו, ד) אבל לענין תשובה –
(תשובת) מ"ע גדולה יותר כי אף כו' (ראה לקו"ת ד"ה מה טובו פ"ב).

2) איך יתאים משי"כ כאן עם הידוע דיוהכ"פ **ממלא** כל הפגמים
כו' ויש להוסיף עם מרז"ל דאין דבר העומד בפני התשובה.

אבל כאן מדבר בתשובה **סתם**, ויוהכ"פ – מצד עיצומו של יום,
מבלי עבודת האדם בזה, כדמוכח גם בשי"ס. ועיין ד"ה מה טובו הנ"ל.

ז'תשטז

[רי"ה מנ"א תשכ"א]

. . . ובהכנסנו לחודש אב, הידוע במסורתנו בתור „מנחם אב“, אשר
תחלתו אבל ורובו ניחומים, יהי רצון שאבינו שבשמים, אב הרחמן,
ינחמנו בכפליים, בקיום היעוד אשר בימים אלו יהפכו לששון ולשמחה
ולמועדים טובים, בביאת גואל צדק בקרוב ממש. והרי פעולות הנ"ל
מבטלות הסיבות שגרמו לחורבן, והן פעולות של בנין המקרבות את
הגאולה.

*) באופן אחר קצת: הנקודה שלפני „אבל“ מפסיקה הענין ואבל לענין
תשובה – קאי על הברייתא.
עוד להוסיף, מחלק כאן בין מ"ע למל"ת בגי' ענינים: בענין הכפרה – כפרת
מ"ע קודמת. כן לענין קיום – קיום מ"ע קודם. – **אבל** (בהיפך **משני** הנ"ל)
לענין תשובה מל"ת קודמת.

ז'תשטז

האגרת היא אל מריה אפרים אליעזר יאלעם, ונכתבה בשולי אגרת ז'תשיא דלעיל –
בתאריך ר"ח מנ"א. אגרות נוספות אליו – לעיל ז'תנה, ובהנסמן בהערות שם.

ז'תשטז

נדפסה בלקישי ח"ג ע' 291.

ז'תשיז

[ר"ח מנ"א תשכ"א]

... כדרכי לחפש בכל ענין הוראה בספרים או מאורעות שבעבר, מצאתי גם בזה דברי רבינו הזקן בעל התניא והשלחן ערוך שכשמתעכבת הגשמת איזה ענין למשך זמן, מהנכון להשלים החסרון על ידי משנה פעולות ובקצב משנה.

ז'תשיח

ב"ה, א' מנ"א, תשכ"א, ברקלין.

הנהלת ישיבת אחי תמימים ליובאוויטש אשר בבופאלא
ד' עליהם יחיו

שלום וברכה:

נעם לי לקבל מכתבם מודיע מהטבת המצב בהישיבה הקי' אחי תמימים ליובאוויטש אשר בבופאלא, ואף שבפירוש כותבים ע"ד הטבה בגשמיות, תקותי חזקה אשר כן הוא גם בנוגע למצב הרוחני.

ובפרט אשר עניני בני ישראל, הגשם והרוח יחדיו יהלכו, שהרי גוי אחד הם בארץ, וידוע פירוש רבנו הזקן בעל התניא והשו"ע, שממשיכים האחדות בארץ הללו התחתונה, וק"ל.

וכיון שבעניני קדושה נצטוינו להוסיף ולהעלות בקדש יהי רצון שיתוסף בהאמור כהנה וכהנה, והרי זכות הרבים מסייעתם.

בברכת הצלחה בעבודתם הקדושה, ויהי רצון שיעשו בזה מתוך מנוחה שמחה וטוב לבב ויבשי"ט

מ. שניאורסאהן

ז'תשיז

נדפסה בלק"ש ח"ג ע' 291.

ז'תשיח

נדפסה בלק"ש חכ"ד ע' 491.

ז'תשיט

ב"ה, ה' מנחם אב, ה'תשכ"א
 – הילולא של מורנו האריז"ל –
 ברוקלין, נ.י.

האברכים תלמידי הישיבה אשר במנשטער
 ה' עליהם יחיו

שלום וברכה:

הפ"נ שלהם נתקבל, ויקרא בעת רצון על הציון הקי של כ"ק מו"ח
 אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, מתאים לתוכן כתבם.

ובהמצאנו בין המצרים, שכדברי רז"ל, לא חרבה ירושלים אלא
 בשביל שביטלו בה תינוקות של בית רבן,

אשר מטרת לימוד תשב"ר הרי הוא שגדיים יעשו תישים –
 תלמידי ישיבה ולאחרי כן גדולים בתורה,

הרי זה מוכיר ומעורר על ההתחזקות וההוספה כפלים לתושי'
 בלימוד התורה – שהם הן התיקון להסיבה שהביאה לחורבן ירושלים,

ונוסף ע"ז ועיקר – אשר לימוד התורה יהי באופן שצריך להיות,
 וכמאמר חז"ל על מה אבדה הארץ, על שלא ברכו בתורה תחלה. יעיון
 היטב פירוש הבי"ח בזה בארוכה, ומובן עפ"ש בלקו"ת לרבנו הזקן (נבעל
 התניא והש"ע).

ויהי רצון שכאנ"א מכס יברך בתורה תחלה כפירוש הפנימי
 האמור, ותקוים ההבטחה: אדם מקדש עצמו מעט מלמטה,

בין המצרים: שבי"ז בתמוז הובקעה העיר והתחיל חורבן ירושלים, ונמשך
 כל בין המצרים.

לא חרבה: שבת קיט, ב.

וההוספה כפלים לתושי': ראה אגרת התשובה לרבנו הזקן ספ"ט (א"י יקרא
 ב' . . כפול ומכופל'). שמות רבה רפמ"ו.

וכמאמר חז"ל: בי"מ פה, ב.

פירוש הבי"ח . . בלקו"ת: טור א"ח סמ"ז. לקו"ת ראה כט, א.

ההבטחה: יומא ס"פ אמר להם הממונה.

וככל שלא ירבה קידוש האדם – היז מעט לגבי למעלה,
מקדשין אותו הרבה מלמעלה.
בברכת הצלחה בכל האמור ולבשו"ט בזה.

ז'תשכ

בי"ה, ו' מני"א, תשכ"א
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה למכתבו מג' מני"א, בו כותב ראשי פרקים מסדר חייו עתה,
ושואל:

(א) כיצד להתגבר במלחמת היצר.

וע"פ מאמר חז"ל הידוע, דאפילו מעט אור דוחה הרבה חשך
ועאכז"כ הרבה אור, עליו לכל לראש להתנהג בחייו היום יומים מתאים
להוראות תורתנו תורת חיים ובקיום מצותי עליהם נאמר וחי בהם,
ובזה הנקודה שויתי ה' לנגדי **תמיד**, שאין מקרא יוצא מידי פשוטו
ובהתבוננו אשר ה' נצב עליו, ורואה, לא רק מעשיו ודבוריו, אלא גם
מחשבותיו, בודאי אשר ירסן זה את היצר וישליט נפש האלקית מצד
הטוב להתנהג מתאים לרצון השם, בורא עולם (כפשוטו, ועולם קטן זה
האדם).

להרבות העזר מיוחד מלמעלה בהאמור, מהנכון אשר בכל יום
חול קודם תפלת הבקר יפריש פרוטות אחדות לצדקה, וכן אשר יבדקו
את התפילין שלו – באם לא נעשה כזה במשך שנים עשר חדש
האחרונים –.

(ב) לכתבו אודות מקום הסתדרותו לדור בקביעות.

ידועים דברי המורה הגדול הוא הרמב"ם: „דרך ברייתו של האדם

ז'תשכ

לדור בקביעות: ראה גם לעיל ח"ט אגרת ז'מא.

אדמו"ר שליט"א

שג

להיות נמשך בדעותיו ובמעשיו אחר ריעיו וחבריו נוהג כמנהג אנשי המקום (הלכות דיעות פרק ו' בתחלתו, עיי"ש), מזה מובן שיש להשתדל לקבוע דירתו בסביבה חרדים לדבר ה' ומקיימי מצותיו בפועל יום יום ובפרט מקום דירה לאחרי הנשואין, שיבודך השי"ת בבנים ובבנות, הרי הסביבה עיקר גדול בחינוכם לא פחות ואולי עוד יותר מאשר ההורים והשפעתם, וכיון שכל האמור הוא בכלל ציווי השם יתברך, בודאי שהשם אינו מבקש אלא לפי הכח, ובמילא ישנה האפשרות לקיים את כל הנ"ל.

בודאי למותר לעוררו על הכלל גדול בתורה, ואהבת לרעך כמוך, שמה התוצאה מידית, להפיץ היהדות וענייני בתוככי בני ישראל בכל מקום שידו מגעת.

בברכה לבש"ט.

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

מזכיר

ז'תשכ"א

ב"ה, ח' מנ"א, תשכ"א
ברוקלין.

הרה"ג וו"ח אי"א נוי"נ כו' וכו' בר אבהן ובר אורין
הרי"י שני

שלום וברכה!

בנועם מאשר הנני קבלת הספרים חכמה ומוסר-אהל ישרים.

ת"ח על תשורה זו, ובפרט בימים אלו אשר כדברי חז"ל על מה אבדה הארץ על עזבם את תורת, שלא ברכו בתורה תחלה (ב"מ פה, א) וידוע פירוש הבי"ח בזה (לטור או"ח סי' מ"ז) דברים נפלאים הכי עמוקים, ונקודתם, על הכרח לימוד פנימיות התורה, אשר עיי"ז באים לדרך חיים תוכחת מוסר (כמבואר בארוכה בקונטרס עץ החיים לכ"ק

ז'תשכ"א

הר"י קצין, ברוקלין.

אדמו"ר מוהרש"ב, אביו של כ"ק מו"ח אדמו"ר – זצוקלה"ה נבג"מ
זי"ע) לימוד חכמה (חכמתו ורצונו של הקב"ה היא תורתו הקי' ומוסר
(פנימיותה כנ"ל).

והרי ענין ימים אלו, זכרון החורבן, לעורר לבטל סיבת החורבן
ולקרב הגאולה והבנין, גאולה האמיתית והשלימה על ידי משיח צדקנו
יבוא ויגאלנו בעגלא דידן.

והרי גם הגאולה תלוי' בלימוד פנימיות התורה, וכמבואר בכ"מ
בארכה (הובאו בקונטרס עץ החיים הנ"ל) מיוסד על הקדמת הרחי'ו
לשער ההקדמות ע"פ מ"ש בכ"מ בזהר ובתקוני זהר.

ולפלא קצת שלא הזכיר זה (ככל הדרוש) בשער הגאולה בספר אהל
ישרים הנ"ל.

בכבוד ובברכה ולבשו"ט מביאת מבשר טוב שאו יהפכו ימים אלו
לששון ולשמחה ולמועדים טובים.

ז'תשכ"ב

ב"ה, י"א מנ"א, תשכ"א
ברוקלין.

האברך יצחק מאיר שי'

שלום וברכה!

במענה למכתבו מיום הששי.

... במענה לשאלתו –

בחדש אולול שעה טובה ומוצלחת לנישואין במשך כל החודש, כי
חודש הרחמים ורצון (כימים ראשונים) הוא ומזלו בתולה. וכמובא
באחרונים.

ז'תשכ"ב

נדפסה בלק"ש חכ"ד ע' 462, ונשלמה ע"ם צילום האגרת.
האברך יצחק מאיר שי': ערענטריי, ירושלים.

שה

אדמו"ר שליט"א

ז'תשכג

ב"ה, י"א מנ"א, תשכ"א
ברוקלין.

מרת העניא תחי'

ברכה ושלוש!

במענה למכתבה מיום השלישי שהוכפל בו כי טוב,

נעם לי לקרות בו ר"פ מפעולותי בשבועות האחרונים דשנת לימוד
שעברה, בביה"ס אהלי יוסף יצחק ליובאוויטש אשר בקרית גת. והתקוה
שבתוככי כללות סגל המורים-ות דהרשת התייעצו איך להחזיק קשר עם
התלמידים-ות במשך החופש הארוך. והתועלת גדולה שבוה – בודאי
למותר להאריך בה.

לכתבה לענין זמן קביעות החתונה – יהי רצון שאיך שיחליטו
יהי בשעה טובה ומוצלחת.

בברכה לבשו"ט בענינים הפרטים והכללים, ובקשר עם יום הולדתה
– לשנת הצלחה בכל.

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

מזכיר

במענה לשאלתה – צדקת המעשר תפריש מחציתה לביה"ס הרשת,
ומחציתה – לשאר צדקות (בעצמה, או ע"י אב"י שי').

ז'תשכג

נדפסה בלוקסיש חכ"ד ע' 433.

מרת העניא תחי': שמוסקין (ערענמרי).

ז'תשכד

ב"ה, י"ב מני"א, תשכ"א
ברוקלין.

כבוד מר מנחם שי

מאשר הנני, אף כי באיחור זמן, קבלת מכתבו בעתו, ותקותי אשר
בודאי כבר נסתדר ענין העירוב במושב בר גיורא, מתאים לסגנון כתבו,

אף שכמובן הלשון, שסיפוק בזה „שגורמים לי נח"ר", ולמרות
שבדאי כן הוא, אין זה בערך לעצם הענין, וכידוע עד כמה הפליגו חז"ל
ענין שמירת השבת, ועד שאמרו, שאלמלי שמרו ישראל שבת אחת
כהלכתה, מיד הם נגאלים.

ומדגיש הנני בהאמור, חכמנו, ולא כלשון הרגיל רבותינו, כי
המתבונן בשכל הבריא בדברי ימי ישראל במשך גלותו הכי מגוון והכי
רב, נוכח לדעת גודל שמירת השבת, כוונתי איך ששמירתו שמרה על
קיום בני ישראל במובן הרוחני, ומקום לומר גם במובן הגשמי. ויש
להוסיף עוד נקודה בהאמור, ובה גם מענין ימים אלה, שמנוחת יום
השבת הסירה כמה מחיצות וקירבה ואיחדה יהודים מחוגים הכי
רחוקים, הן מצד עסק פרנסתם והן מצד רמתם ברוחניות, בהפגשם יחד
בעת התפלה, שדוקא בשבת היתה ברוב עם, וכן בשעות המנוחה במשך
המעלי"ע וכו'.

והשייכות לימים אלו, שהרי ז"ע באנו מימים בהם מודגש הזכר
לחורבן, שכמובא לעיל מאמר חז"ל, שמירת השבת מקרבת את הגאולה.

ומענין ימים אלה במיוחד באה"ק ת"ו, נוסף על הנ"ל, בקשר
לקלחת ותעמולת הבחירות, שדוקא אז מגביהים המחיצות הקיימות, ולא
עוד אלא שבונים מחיצות חדשות, מפלגה ומפלגה וסגנונה, אבל כנראה
הצד השווה בכולן, מפלגה מלשון פילוג ופיצול, והרי מזה צעד אחד וקטן
— לפירוד ולמחלוקת.

ותקותי שיסלח לי על דברי אלה, כיון שמטרתם להביע איחולי

ז'תשכד

מר מנחם: בגין. אגרת נוספת אליו — לעיל ז'תקעה.

שעכ"פ תהיינה התופעות הנ"ל במדה הכי מעוטה במינימום האפשרי,
וארשה לעצמי לצרף בזה קטע מדברי בקשר עם האמור.

בכבוד ובברכה.

ז'תשכה

בי"ה, ט"ו מנחם אב, ה'תשכ"א
ברוקלין, נ.י.

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתבו מיום י"א מנ"א.

ובעמדנו בט"ו באב, שאמרו רז"ל לא היו ימים טובים לישראל
כט"ו באב וכו',

ומטעמים שהם הפכים – הפכים בנוגע להזמן וגם בנוגע להתוכן,
בנוגע להזמן:

– שכלו בו מתי מדבר, שהוא ט"ו באב לחודש הלבנה – שאז
הלבנה במילואה, כסיפור רז"ל בזה,

שתשש כחה של חמה, שהוא ט"ו באב לחדש החמה דוקא.

ועד"ז בתוכן: יום שפסקו מלכרות עצים למערכה כי מתחילים הם
להתליע, שניתנו הרוגי ביתר לקבורה – ענינים שבחורבן,

ויום שהותרו שבטים כו', דעליית כל שבטי ישראל לרגל וכו' –
ענינים שבבנין,

וכהמסקנא בסוגית הש"ס: מכאן ואילך דמוסיף יוסיף, שמוסיפין
לילות על הימים לעסוק בתורה ויוסיף חיים על חייו –

שאמרו רז"ל: מטי תענית בסופה.
לחדש החמה: להעיר מבי"מ ק, ב.

ז'תשכה

נדפס בלקריש ח"ד ע' 1338. טופס דומה נשלח לכמה.

יהי רצון שבקרוב ממש יקוים היעוד שיהפכו עניני חורבן לעניני בנין, וכמשי"י והפכתי אבלם לששון,
עד כי יאמרו בני ישראל אודך ה' כי אנפת ב', שההודאה היא גם על כי אנפת,
כי — ישוב אפך ותנחמני, נחמה בכפלים, נחמה מצד עצמה ואפך אשר נהפך לנחמה,
וכמעלת בעלי תשובה על צדיקים גמורים, אשר בעיית יש להם זכויות כפשוטם וגם זדונות שנהפכו לזכויות וגם עבודתם — בכפלים: ה'י רגיל לקרות דף אחד יקרא ב' דפים,
ומיום ט"ו בחדש — מילוי הלבנה, דקיימא סיהרא באשלמותא — נבוא בענלא דידן למילוי כל עניני בני ישראל, שהם עתידים להתחדש כמותה, מילוי בשלימות, בגאולתנו האמתית והשלימה.
בברכה לבשו"ט בכלל ובפרט

מ. שניאורסאהן

זתשכו

ב"ה, ט"ו מנחם אב, תשכ"א
ברוקלין.

הרה"ח אי"א נוי"נ צנמ"ס הרא"י שי

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתבו מיי"א מנ"א, ואמת נכון הדבר שבעתו

והפכתי אבלם: ראה ילקוט ירמיי רמז רנט. רשימות הצמח צדק לאיכה ע'

26.

נחמה בכפלים: איכה רבה ספ"א.

ה'י רגיל: ויקיר פכ"ה. אגרת התשובה לרבנו הזקן ספ"ט.

סיהרא באשלמותא: ראה שו"ע יו"ד סקעי"ט ס"ב.

זתשכו

נכתבה בתחלת טופס האגרת הקודמת.

הרא"י: ניימרק, תל אביב. אגרות נוספות אליו — לעיל ח"ט ב'תרפ"ט, ובהנסמן בהערות

שם.

נתקבלו ספריו. ואת כתיב רוב הסליחה, שעוד לא נשלח האישור, כי כדרכי במילי דחביבותא – ספרים וחדויות, קורא הנני בהם עכ"פ בחפזה, וכרגיל בכגון דא ברצוני לצרף להאישור איזו הערות, ועי"פ מאמר חז"ל בזה, מעכב הנני שילוחם עד שתהיי הזדמנות שני' לעבור עליהם עכ"פ פעם שני'. ולפעמים מתעכב הדבר, ומתקיים דבר המשנה, אל תאמר לכשאפנה אשנה וכו'. וככל הדברים האלה קרה בנוגע להנ"ל, וכנ"ל אתו רוב הסליחה . . .

ז'תשכז

ב"ה, י"ז מנ"א, תשכ"א
ברוקלין.

הו"ח אי"א נוי"נ וכו' מו"ה יעקב יוסף שי' שוי"ב

שלום וברכה!

. . . מוחזר ומצוי"ב השו"ת ע"ד שהחיינו בברית מילה. ואין הומ"ג לעיון כדבעי. בכ"ז מפני החביבות והכבוד אעיר עכ"פ בחפזה:

לענין דברכת שהחיינו רשות כו' – עיין פס"ד להצ"צ בסופו בלקוטים ושי"נ.

בנוגע לשהחיינו בפורים ביום – מצינו ג"כ פלוגת המחבר והרמ"א, אבל בחיפז מדעתם במילה (שו"ע או"ח ר"ס תרצ"ב, יו"ד סרסיה ס"ז) – שמוזה הוכחה דלא מטעם שברכת שהחיינו שונה משאר הברכות נגעו בזה.

זה שהספרדים בלונדון ואמסטרדם וכו' מברכין שהחיינו במילה – מוכח שחלוק הנוהג בפועל הוא – לא בין אי"י וחז"ל, כ"א בין ספרדים ואשכנזים.

ז'תשכז

נדפסה בלק"ש חי' ע' 306.

מרה יעקב יוסף: רסקין, ראשון לציון. אגרות נוספות אליו – לעיל חיד הקצה, ובהנסמן בהערות שם.
השו"ת: מאת הרב חרל"פ.

לכאורה לא זו הדרך להכריע פס"ד למעשה שנחלקו בו ראשונים ואחרונים — עיי' ראיות משי"ס, ששני המד"א בודאי לא אשתמוט להו.

ואת"ל — היו שהשי"ס לא אשתמיט בשום מקום להזכיר שהחיינו במילה — מוכיח כמנהג האשכנזים שאין לברך.

וראה בזה בסי' כתר שי"ט (טעמי מנהגים) להרב גאגין ח"א דף תקס"ג — נוסף על הטעם שלא לברך מפני צערא דינוקא ודשמא נפל הוא (נזכרו בשו"ת המצוי"ב) — הובאו בסי' טעמי מנהגים עוד ב' טעמים: משום דרמיה אבי דינא (שבה"ל), טוב יותר שמלכתחילה לא תהיי ערלה (הרה"צ מרוזין). ועייג"כ מצות מילה בסהמ"צ לאדמו"ר הצ"צ.

ז'תשכח

בי"ה, י"ח מנ"א, תשכ"א
ברוקלין.

הו"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ מו"ה חיים הלל שיי

שלום וברכה!

במענה למכתבו מט"ו באב עם המצורף אליו, בו שואל אודות זמן יציאת השבת במוצש"ק.

והנה אינו שוה בכל המדינות ובכל חדשי השנה ולכן צריך להתדבר בזה עם מורי הוראה בישראל בפאריז וסביבותי' אלה שיש להם ידיעה בהלכתא ורבא זו.

ולדעת בדיוק זמן נץ החמה שקיעת החמה בפועל, יש לראות הלוח היו"ל מטעם החברה האוסטרונומית דצרפת, שהרי מומחים הם במקצוע זה ונאמנים, אלא שהם מציינים שקיעת החמה בפועל, שלא תמיד הוא שקיעת החמה ע"פ שו"ע, ואכמ"ל.

בברכה לבשו"ט.

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

ז'תשכח

מו"ה חיים הלל: אויבוב, פריז. אגרות נוספות אליו — לעיל חיד' ה"ה, ובהנסמן בהערות שם.

ז'תשכט

בי"ה, כ"א מנ"א, תשכ"א, תשכ"א
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה למכתבו מי"ט מנ"א, בו שואל עצה להעדר הסדר אצלו, שמחליט להתנהג באופן מסוים ואינו נמשך זמן רב ומשנה הנהגתו ובמילא מבלבל זה גם להזולת וגם לעצמו.

ובכלל שינויים כהאמור באים לעתים תכופות מפני שמחליטים עניינים שהם לא בערך להמצב בהווה, ז.א. שחפצים לדלג בה בשעה שהסדר הרגיל הוא, מעט מעט אגרשנו, להעלות בקדש צעד אחר צעד [מלבד במקרים יוצאים מן הכלל, שאז הסדר דמדלג ומקפץ ועד להיפך מן הקצה אל הקצה בשעתא חדא וברגעא חדא, אבל אין זה הסדר דתמידים כסדרם],

ועוד בזה עצה היעוצה שתהי' ההסכמה וההחלטה בת קיימא כשמתקשרים בזה (מפארבינדט זיך) עם חבר וחברותא, שזה מעיק (מאכט איינג) שלא לקיים ההחלטה, כיון שעיי"ז גורם אי נעימות לשני וק"ל.

מובן גי"כ שהיצר משתדל לבלבל גם בעבודה ונהגה האמורה אבל אדרבה מזה עצמו צריכים להוסיף כח במלחמת היצר, וכידוע ההתבוננות בהשתדלות הכי גדולה שונה ומשונה של היצר לפתות את האדם, כיון שזוהי תכלית בריאתו הרי צ"ל ההשתדלות פי כמה מצד האדם למלאות תכלית בריאתו הוא, כדברי חז"ל, אני נבראתי לשמש את קוני, והובטחנו, אדם מקדש את עצמו מעט מלמטה מקדשין אותו הרבה מלמעלה.

ברכה לבשו"ט.

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
מזכיר

ז'תשכט

נדפסה בלק"ש חכ"א ע' 478.

ז'תשל

ב"ה, כ"א מנ"א, תשכ"א
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה למכתבו מיום השלישי, בו כתב אודות ענין הלבושים.

ולפלא הספק שלו בזה, בה בשעה שמביא גם במכתבו מאמרי חז"ל
וגם פסקי דינים המחייבים את הענין, וראה ג"כ שו"ת אדמו"ר הצמח
צדק חלק יו"ד סי' צ"א (והשמטה להני"ל בסוף שער המילואים שם),
מיוסד על הכתוב (צפני' א, ח).

ולהערה שלו מהכתוב בלקו"ד בפירוש מאמר חז"ל שלא שינו את
לבושם, דשייך זה לזקן ופיאות – פשוט שהני"ל הוא נוסף על האמור,
דאין מאמר זה יוצא מידי פשוטו, לבושים ממש, לבושים חיצוניים.

התקוה חזקה שיש לו קביעות עתים בלימוד פנימיות התורה ולא
עוד אלא שמסויף בזה מזמן לזמן כמו שנצטוינו להעלות בקדש.

בברכה לבשו"ט בכל האמור.

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

ז'תשל

ב"ה, כ"ב מנ"א, תשכ"א
ברוקלין.

שלום וברכה!

נעם לי לקבל מכתבו מי"ד מנחם אב, בו כתב אודות לימודו

ז'תשל

בלקו"ד: ח"ג תו, א.

ז'תשל

נדפסה בלקי"ש ח"ג ע' 485 והושלמה ע"פ צילום האגרת.

חסידות, אשר תקותי חזקה שלא רק ממשיך בזה, אלא שגם מוסיף מזמן לזמן וכציווי חז"ל להעלות בקדש, והרי ציווי החכם מורה על האפשריות לקיימו על ידי המצווה.

לכתבו על דבר פרסום מאמרי חסידות בלשון הקדש ובסגנון המובן גם לנוער אודותו כותב,

ידבר בזה עם צעירי אגודת חב"ד, אשר כנראה מכיר הוא כמה מהם, ובפרט שבפעולותיהם הם – הרצאות לפני הנוער האמור, שבודאי סגנון ההרצאות הוא כפי שכותב.

לכתבו אודות מצב הבריאות של הוריו שיחיו, בקשר עם עבודתם עתה במוסד, אף שבכללות בטח צודק הוא, שהעבודה קשה וצורך בחופשה מזמן לזמן, אבל ביחד עם זה – בודאי שבני אדם שהורגלו משך עשירות בשנים בעבודה הנותנת סיפוק נפשי במדה גדולה, הרי ההפסק בזה חייו, ואפילו, כלשונו במכתבו, חופשה ממושכת, אפילו אם תוסיף בבריאות הגוף מצד עצמו, תגרום ריקניות בחייהם הרוחניים. ואדם זה שחלק הרוחני שבחייו תופס אצלו מקום הכי חשוב, לא יוותר על זה בשביל ריוח בחלק הגשמי. ולא עוד אלא שריוח הגשמי יהי הולך ופוחת, ע"י העדר הסיפוק רוחני.

תקוטי חזקה שהתענינותו בכל הנוגע להוריו שיחיו – מתבטאת לכל לראש ולראשונה בהשתדלות לגרום להם נחת רוח אמיתי, ע"י הנהגה יום יומית מתאימה להוראות תורתנו תורת חיים ובקיום מצותי עליהן נאמר וחי בהם. והרי זהו מענינים הכי חשובים גם לחיזוק בריאות ההורים כפשוטה – בריאות הגוף. ואין לך דבר העומד בפני הרצון.

בפ"ש הוריו שיחיו ובברכה לבשורות טובות בכל האמור

מ. שניאורסאהן

ז'תשלב

ב"ה, כ"ב מנ"א, תשכ"א
ברוקלין.

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתבו מיי"ג וכי מנ"א והקודמיו עם המצורף אליהם, וכבקשתו עונה הנני מבלי לחכות על התור.

בקשר עם קביעות זמן החתונה, הקדמה בכגון זה היא נכונה כמובן, ואיך שיחליטו יהי' בשעה טובה ומוצלחת בכל הפרטים.

לכתבו אודות שושבין, שיש סברא ע"ד פלוני, ולאידך גיסא יש לו טעם להיפך, ובמקום חשש שאז יהי' עלבון מצדם של פ'.
ובכגון דא ובפרט כשמעורב ענין שנוגע בכבוד בן ובת ישראל,

מוסיפין על הזוג שושבין, ז.א. שמסתובבים ג' זוגות, וכלפי שמיא גליא מי הם שתי זוגות השושבין, ומטעם הנ"ל מובן שכל זה צריך להעשות מבלי הדגשה.

בברכה לבשו"ט וכן בעניינים הכלליים.

ז'תשלג

[כ"ד מנ"א תשכ"א]

לפלא שאין ממנו כל ידיעות בהנוגע להסתדרותו בענייני פרנסה, והרי גם זה מציווי תורתנו חיים, אשר על האדם להתעסק בענייני פרנסה בעשי' בפועל, ולא עוד אלא שאמרו במכילתא שהציווי הוא מעין מצות עשה, ועיין קונטרס ומעין פרק כ"ה איך שמוכרח עשי' דוקא בעולמנו, עולם העשי'. וכיון שמוכרח הדבר בודאי שניתנו הכחות והאפשרויות על זה [שזהו עוד מגדיל יותר הכרח העשי' בפועל, שלא

ז'תשלג

נדפסה בלקרי"ש חכ"ד ע' 437.

ישארו אפשריות אלו לבטלה ח"ו], ותקותי ששורותי אלה תספיקנה לעוררו על דבר כל האמור, ושיעשה בזה במרץ הדרוש. ואקצר ואחכה לבשו"ט בזה, ויהי רצון שתהיינה בהקדם.

ובודאי למותר להאריך, שבהאמור לעיל ובכלל בחיי האדם הישראלי – צריכים להיות בסדר מסודר, שזהו דוקא הנהגה דקדושה [משא"כ בלעומת זה שאין סדר וחשבון וכו'], כוונתי סדר בכל העניינים, בקימה מהשינה, לימודים בתורה נגלה וחסידות, אכילה ושתי' וכו'. ובזה כמובן ועיקר בעיניי היחסים בבית, שהרי גדול השלום שבין איש לאשתו, שאז שכינה שרוי' ביניהם.

ז'תשלד

ב"ה, כ"ה מנ"א, תשכ"א
ברוקלין.

מר אליעזר שי'

שלום וברכה!

הנני מסגיר בזה מה שהי"ל לאחרונה, אשר תקותי שיענין את כ'. – ואפילו אם אין זה בשטח פעולתו באופן ישיר, אבל סו"ס הלא כל עניני העולם קשורים זה בזה, שהרי האחדות נמשכת מלמעלה מעלה עד למטה מטה,

שיסוד אמונתנו – ה' אחד, הוא הבורא את העולם, על מנת שגם בו ימשיכו את האחדות, וכפירוש רבנו הזקן עה"כ גוי אחד בארץ, גוי הממשיך האחדות גם בעניינים ארציים.

והרי זוהי גם כן נקודה הפנימית שתורתנו מדגשת במיוחד ענין השלום והאחדות, ועד שאמרו חז"ל, גדול השלום שכל התורה ניתנה לעשות שלום בעולם.

ז'תשלד

נדפסה בלק"ש חר"ט ע' 494 והושלמה ע"פ צילום האגרת.
מר אליעזר: שטיינמן, תל אביב. אגרות נוספות אליו – לעיל ז'תרסו, ובהנסמן בהערות

שם.

זמן לזמן מרגיש הנני תודה במיוחד להרב א. ח. גליצנשטיין שני
בעד הודיעו אותי ממזב בריאות כ', ויה"ר שתהי רפויק.

וכמנהג בני ישראל לסיים מענינא דיומא, שמתקריבם אנו לראש
חדש אלול, חדש הרחמים והרצון, ובפרט ע"פ רבנו הזקן, שאלול ר"ת
אני לדודי ודודי לי, שהמלך נמצא בשדה (לקו"ת ד"ה אני לדודי לב, ב),

יהי רצון שלמרות ההשתדלות בימים אלו לפרד הלבבות ולרחק
אפילו קרובים, יתקרבו כל בני ישראל, בכל מקום שהם, אחד לאחד

ובסגנון המסורתי, יעשו כולם אגודה אחת לעבדו ית' בלבב שלם,

וכדרישת תורת החסידות — מתוך שמחה וטוב לבב.

בכבוד ובברכה

מ. שניאורסאהן

ז'תשלח

ב"ה, מוצש"ק פ' ראה, ר"ח אלול, ה'תשכ"א
ברוקלין, נ.י.

שלום וברכה:

מאשר הנני קבלת מכתבו.

ובעמדנו בראש חדש אלול, הוא חדש הרחמים והרצון,

יהי רצון שיהי כענין תחלת וראש פרשת השבוע דאולינן מינה:
ראה אנכי נותן לפניכם היום,

שכל תיבה מחמשת התיבות — ענין שלם בפני עצמו הוא:

ראת: אופן העבודה — בבחי' רא"י (שאינו דומה שמיעה לרא"י).

שאינו דומה: ראה ר"ה כו, רע"א. לקו"ת ר"פ ואתחנן.

ההשתדלות בימים אלו: ראה לעיל אגרת ז'תשכד.

ז'תשלח

נדפסה בלקי"ש ח"ב ע' 696. טופס דומה נשלח לכמה.

שיז

אדמו"ר שליט"א

אנכי: הכח והעזר על זה ניתנים מאנכי, אנכי מי שאנכי – בחי' דלא אתפס בשם ולא אתרמיז בשום אות וקוצא כלל.

נותן: הכח והעזר בא בנתינה, דהנותן בעין יפה נותן.

לפניכם: שהנתינה היא באופן שיכנס ויוקלט בפנימיות.

היום: שבכל יום ויום, כל הנייל נעשה מחדש.

וכל זה בא בשני סוגי עבודה:

ברכה: בהקו דועשה טוב, מצות עשה.

וקללה: בהקו דסור מרע, מצות לא תעשה.

שעל ידי כל האמור לעיל מתחילים ברי"ח אלול ימי רצון

כימים הראשונים ומתרחצה הקב"ה לישראל בשמחה ובלב שלם, ונכתבים ונחתמים לשנה טובה ומתוקה.

בברכת כוח"ט

פ. שניאורסאהן

ז'תשלו

ב"ה, ר"ח אלול, תשכ"א

ברוקלין.

שלום וברכה:

במענה למכתבו מכ"ה מנחם אב, השואל האם מחויב בן ישיבה באח"ק ת"ו להתגייס שמה בצבא.

בחי' דלא: לקו"ת פנחס פ, ב. וראה זח"ג יא, א.

בנתינת: ראה לקו"ת רי"פ האזינו. אור התורה בראשית טז, ב.

לפניכם: ראה עירובין נד, ב. תורה אור רי"פ משפטים.

היום: ראה ספרי דברים ו, ו.

ימי רצון: ראה לקו"ת רד"ה אני לדודי ודודי לי (לב, א).

ונתרחצה הקב"ה: רשיי שמות לג, יא.

ז'תשלו

נדפסה בלקי"ש חכ"ד ע' 448.

שיח

אגרות קודש (ז'תשלז)

— לפלא הספק בעיניו ועד שצריך לישאל ממרחק, והרי ידוע וגם מפורסם פס"ד הברור של רבני ישראל

וכמובן — מבוסס הוא בתורתנו תורת חיים,

אשר בני ישיבה אין לגייסם ולא יצאו בצבא. ולימודם תורתנו הקדושה בהתמדה ושקידה — מגין ומציל על ארצנו הקדושה ת"ו ועל הדרים עלי'.

בברכת כוח"ט.

ז'תשלז

ב"ה, א' אלול, תשכ"א
ברוקלין.

שלום וברכה!

מאשרים קבלת מכתבו מכ"ה מנחם אב,

ונעם לי לקרות בו אשר סממני הרפואה הביאו תועלת, ויהי רצון שיביאו לרפואה קרובה וגם שלימה.

לכתבו איך עליו לפרוע חובו — הנה הוא על ידי הפצת היהדות המסורתית בסביבתו ובכל מקום שידו מגעת והרי זהו מילוי החוב הפנימי של כאו"א בתכ"י, וכדברי חז"ל אני נבראתי לשמש את קוני.

שמוזה גם מובן שביכולת כאו"א הוא, שהרי אין הקב"ה בא בטרוניא עם בריותיו.

בברכה לבשו"ט בכל האמור ולכתיבה וחתימה טובה.

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

אדמו"ר שליט"א

שיט

ז'תשלח

בי"ה, א' אלול, תשכ"א
ברוקלין.

מר צבי שי

שלום וברכה!

לאחרי הפסק נתקבל מכתבו מכ"ז מנ"א . . . נעם לי לקרות במכתבו אודות פעולות ככתבו בהמגמה של ופרצת, והרצאות על נושאי חב"ד, אבל התקוה חזקה שאין מסתפק כלל בהאמור, שהרי אין זה בערך לדרישת והכרח השעה, וכנראה במוחש על כל צעד ושעל איך שכוי"כ מאחביי רעבים וגם צמאים ונפשם בהם תתעטף, עד כדי כך שאין יודעים במה ירוו את צמאונם ולהשביע הרעבון שלהם, שזהו מדריגה ירודה עוד יותר ברעבון וצמאון, וק"ל. שמוזה מובן שגם הכרח הפעולה בזה גדולה פי כמה, וביחד עם זה האחריות והזכות.

ובפרט שהימים ימי רחמים ורצון כימים הראשונים ימי חדש אלול, ואשר המלך – ממח"מ הקב"ה – נמצא בשדה ומקבל את כל אחד בספ"י (עיין לקו"ת פי ראה ד"ה אני לדודי, לב, ב).

בברכה לבשו"ט ולכו"ט.

ז'תשלט

[א' אלול תשכ"א]

במענה למכתבו מכ"ז מנ"א, בו כותב אודות הצעת הנהלת ישיבת תומכי תמימים להיות מדריך והתחיל בזה והצליח.

ז'תשלח

מר צבי שי: ברונשטיין, כפר חב"ד.

ז'תשלט

נדפסה בלקריש חב"ד ע' 356.

ומובנת הפליאה והתמימי ובפרט בידעי ביתה, בית חסידותי
 וחינוכה מסוג זה, שעפ"י צ"ל ברור בדעתה ובהחלט שהרמה הכי גדולה
 הוא זה – מה שהמוסד מיסודו ובהנהלתו של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא
 ישראל, והפ"י בודאי שלא הידיעה עיקר, כי אם התוצאות – שתהיינה
 מתאימות לתפקיד האדם בעולמו, כדברי חכמינו ז"ל, אני נבראתי לשמש
 את קוני, שמילוי התפקיד תלוי במדת היראת שמים שבהחינוך ובהעזר
 מלמעלה, בסייעתא דשמיא.

וכיון שככתבה נכנסת בשנה החדשה, אשר רוב שנים יודיעו חכמה,
 יהי רצון מהשי"ת, שיעמידה על האמת, שראשית חכמה – יראת ה',
 להתחנך במסגרת חסידותית, בדי אמות של כ"ק מו"ח אדמו"ר, שבודאי
 על ידי זה יוסיף בהתעוררות רחמים רבים גם בהנוגע לשאר ענייני.

ויהי רצון שתמורת זה, שבטח היו כאלה שלמדו ממנה בהנוגע
 למוסד חינוכם כנ"ל, הנה מכאן ולהבא תשמש דוגמא חי' לבת
 חסידותית – בחינוכה ומקום המצאה, כוונתי כפשוטה, חינוך במוסד
 כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא ישראל, כאמור לעיל.

בברכה לבשו"ט בהקדם ובברכת כתיבה וחתימה טובה.

ז'תשמג

ב"ה, ה' אלול, תשכ"א
 ברוקלין.

האברך יוסף שי'

שלום וברכה!

נעם לי לקבל מכתבו מכ"ה מנ"א, ר"פ ודו"ח מהקייטנא אשר
 בכפר חב"ד.

ואשרי חלקו וחלק כל המדריכים שיחיו, בתוככי כללות ההנהלה
 שי' שזכו לעסוק בהאמור, שנקודתה הפנימית, קירוב לבן של בני ישראל
 לאבינו שבשמים.

ז'תשמג

האברך יוסף שי' הרטמן, לוד.

שכג

אדמו"ר שליט"א

וידוע פתגם הבעש"ט, אשר אהבת השי"ת לבן ישראל, היא גדולה
באין ערוך מאהבת הורים זקנים לבן יחידם שנולד להם לעת זקנותם,
להבדיל.

ובפרט שרואים במוחש, אשר הדרכת ילדים בימי החופש, שפנוים
מהשפעה אחרת ונמצאים כל שעות היממה באותה האוירה ובאותה
ההשפעה, חודרת בעומק יותר ורישומה ניכר לאורך זמן יותר, מאשר
לימודם בבית הספר וכו'.

ויהי רצון אשר כמאמר רבנו הזקן (תו"א בתחלתו) שעי"ז נעשה
מוחו ולבו זכים אלף פעמים ככה, יתוסף כהנ"ל, בלימוד לעצמו במשך
זמן הבע"ל ומתוך שמחה וטוב לבב.

בברכה לבשו"ט ולכו"ח"ט

מ. שניאורסאהן

ז'תשדמ

ב"ה, ה' אלול, תשכ"א
ברוקלין.

שלום וברכה:

נאך א לייגען איבעררייס איז אנגעקומען אייער בריף פון ראש
חדש אלול,

און בעת רצון וועט מען אייך מזכיר זיין אויף דעם ציון הק' פון
כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע לויט דעם אינהאלט פון
אייער שרייבען.

און ס'איז פארשטענדליך די גרויסע פארוואונדערונג לייגענדיק
דאס אנפאנג פון אייער בריף, וועגען עצבות און ניט גוטע שטימונג,
וואס געוויס איז אייך באקאנט דאס ערקלערטע אין מערערע ספרים
הק' ובפרט בתורת החסידות, אז עצבות דארפמען דערווייטערן גאר
איינגאנצען, און אייגענטליך איז דעת לנכון נקל, אז מיטן אנפאנג פון
טאג זאגט מען ברכות השחר, און נאך פאר דעם, מודה אני לפניך, וואס
איז געמיינט אייך דער בוכשטעבליכער אפטייטש פון ווארט, מוז דאך

דאס בריינגען א גרויסע שמחה, און ניט ח"ו פארקערט פון דעם מודה אני, און געוויס — פאר אייך איז איבעריג צו מאריך זיין אין דעם.

און פֿרסט בא אייך, וואס אין דער לעצטער צייט האט איר זוכה געווען, צו חתונה מאכען די קינדער שיחיו בשעה טובה ומוצלחת, און נאך און נאך, וואס האפענטליך וועט דאס גענוגענד זיין צו באלייכטען און דורכזיכטיג מאכען די לאגע ווי זי איז, און פון איצטער אן און ווייטער זאלט איר זיין בשמחה ובטוב לבב, ווי ס'איז אונז אנגעזאגט געווארען בתורתנו הקי תורת חיים.

און פֿרסט אז מיר געפינען זיך איצטער אין די גוטע טעג פון חדש אלול, חדש הרחמים והרצון.

בברכה לבשו"ט ולכתיבה וחתימה טובה.

ז'תשמה

ב"ה, ח' אלול, תשכ"א
ברוקלין.

... ובהמצאנו בחדש הרחמים והרצון, אשר כלשון רבנו הזקן (בלקו"ת רד"ה אני לדודי ודודי לי, דברים לב, ב) המלך נמצא בשדה ומקבל את כולם בספ"י וכו'.

יהי רצון שבכל הנ"ל יהי כימים הראשונים ברצון בשלימות. ימי היות עניני חב"ד בשלימותם וכלשון אגה"ק הידוע, בכל המציאות העצם וההתפשטות וכו'.

בברכת הצלחה בעבודתם בקדש ולבשו"ט ולכתיבה וחתימה טובה.

פחגס: ראה גם לעיל אגרת ז'תקסט, ובהנסמן בהערות שם.

ז'תשמה

נדפסה בלקי"ש חיי"ט ע' 496.

וכלשון אגה"ק הידוע: אג"ק אדמ"ר מהרש"ב ח"א אגרת קי.

שכה

אדמו"ר שליט"א

ז'תשמו

[ט' אלול תשכ"א]

לאחרי הפסק ארוך נתקבל מכתבו מדי אלול עם הפ"נ המצורף
שיקרא בעת רצון על הציון הקי של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה
נבג"מ זי"ע, ויהי רצון שכשם שהביא הבקשה כן יבשר טוב בזה.

ולפלא על אנ"ש וביחוד התמימים, שלמרות שכמה פעמים העירורתי
שלולי התרגלו לכתוב בשו"ט בטוב הנראה והנגלה, אשר כו"כ הזדמנויות
ישנם בזה, בודאי שזה היי ממעט בהזדמנויות לכתוב מענינים שהם
מחסדים המכוסים. ולע"ע לא ניכרת הזזה בזה.

ובהמצאנו בימי רחמים ורצון אלו, יהי רצון שגם בזה ישתנה
הדבר מן הקצה אל הקצה, ז.א. שחסדים המכוסים יתגלו, ואך טוב
בטוב הנראה יבשרו איש לרעהו.

בברכת כתיבה וחתימה טובה.

ז'תשמו

ב"ה, יו"ד אלול, תשכ"א
ברוקלין.

שלום וברכה:

... בכל זה הנה ידועה הצחות החסידותית, יאוש – שלא מדעת,
ועוד ועיקר תורת רבותינו נשיאינו ע"ד המוסר השכל לכל המצות, מפסח
שני, עיין היום יום בתאריך י"ד אייר, "עס איז ניטא קיין פארפאלען"
ואפנה עוד הפעם בהענין.

ויהי רצון שסגולת ימי חדש זה, שהמלך (ממה"מ הקב"ה) נמצא

ז'תשמו

נדפסה בלקי"ש חכ"ד ע' 420.

כמה פעמים הערותי: ראה גם לעיל ח"י אגרת גירסד. ובכ"מ.

שכו

אגרות-קודש (ז'תשמז)

בשדה ומקבל את כולם בספ"י (לקו"ת) לרבנו הזקן רד"ה אני לדודי, לב,
(ב) תועיל גם בהנ"ל.

וזכות הרבים תלוי בכי, שהעיר ומעיר וכו'.

בברכה לבשו"ט ולכתיבה וחתימה טובה.

ז'תשמח

ב"ה, י"ב אלול, תשכ"א
ברוקלין.

הרה"ג ווי"ח אי"א נו"נ כ"י מוה"ר שמואל שי

שלום וברכה:

במענה למכתבו מ"א אלול, עם הפ"נ שיקרא בעת רצון על הציון
הקי של כ"ק [מו"ח] אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע.

בו כותב אודות המיחוש שלו, והטפול שהציע הרופא, ודחה אותו
עד לאחר יום הקדוש הבע"ל, ושואל האם אפשר לדחות עד לאחר חג
הסוכות הבע"ל.

ובכלל במיחוש שכותבו – אין כ"כ נפק"מ, ואפשר בקל לדחות
ל עוד שבועים, כמשאלות לבבו לטובה. שכמובן החלטה אחרונה בזה –
להרופא היא, שהרי התורה נתנה רשות לרופא לרפאות. אבל בודאי
כשיסביר לו טעמו, ימלא רצונו בזה.

בודאי ידוע לכת"ר, בכל זה מצאתי לחובתי להעיר על הנ"ל,
שישנם אופנים שונים בביצוע הטפול, ונפק"מ בהם – ע"פ שו"ע, שישנו
אופן מותר, וישנו וכו'.

כנ"ל – בעת רצון יזכירוהו על הציון הקי של כ"ק מו"ח אדמו"ר
בכלל, ולרפואה קרובה ושלילה בפרט.

והרי הימים, ימי חודש אלול, חודש הרחמים והרצון, רצון כימים
הראשונים.

בכבוד ובברכה לבשו"ט ולכתיבה וחתימה טובה.

ז'תשמח

נדפסה בלק"ש חט"ז ע' 588 ובשלימות בס' שלמי שמואל ע' עב.
מוה"ר שמואל: יאלאו. אגרות נוספות אליו – לעיל ח"ט ז'עד, ובהנסמן בהערות שם.

ז'תשמט

ב"ה, עשיק י"ג אלול, תשכ"א
ברוקלין.

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתבו – בלי הוראת זמן הכתיבה – עם
המצו"ב.

ויהי"ר שיבשי"ט בגו"ר גם יחד. וכנרמו (וגם אופן העבודה בזה) גם
בראש ותחלת פרשת שבוע זה:

כי תצא למלחמה: היציאה לבד, עוד קודם שיערוך המלחמה

על: באופן דעל ולמעלה מאויבך כי מתבונן ויודע אשר "ה'
אלקיכם ההולך עמכם"

אויבך: מלא יו"ד, לי רבים: אויב בעניני הגוף ואויב בעניני
הנשמה. ונכללים בתיבה אחת, כי ישראל הם גוי אחד בארץ, משעבדים
הגוף והנשמות להנשמה והרוחניות ומגלים האחד האמת בהם.

הנה היציאה ובאופן זה פועלת וממשכת, אשר

ונתנו: לי יחיד. נותן השרש שלמעלה, שהוא היצו"ר (אויב
דהנשמה) הוא המלאך המות (אויב דהגוף),

קודם שיערוך: ראה רמב"ם הלי מלכים רפ"ו [דגם שם מדבר במשי"נ כי
תצא למלחמה גוי והיי כקרבכם (שופטים כ, א-ב)]. ונפק"מ גם – שדינו עוסק
במצוה שפטור מן המצוה (סוטה מד, ב).

דעל ולמעלה: לקוית ד"ה כי תצא (השני) סופ"ב.

אשר ה': ראה סוטה רפ"ח. תניא פכ"ט.

מלא יו"ד: ראה מנחת שי וכלי יקר על הכתוב.

בתיבה אחת: ראה נדה סא, ב.

גוי אחד: ראה אנה"ק ס"ט.

שהוא היצו"ר: ב"ב טז, א.

המלאך המות: כולל כל יסורים ואפילו שמנה והכחישה, דמה לי קטלי
כולה מה לי קטלא פלגא (ב"ק סה, א).

ז'תשמט

נדפסה בלקריש חי' ע' 697.

ה' אלקיך בידך: נתינה גמורה, עד אשר

ושבית שביו: השבי של אויבך. להציל גם מה שהי כבר בשבי אויבך.

ושייך זה לא רק במי שעבר עבירה כפשוטה ועושה תשובה גדולה כל כך שזונו נעשו לו כזכיות ממש,

אלא גם להעלות הענינים דתאוות היתר, שירדו לפי שעה בלעויו. ובדרגא נעלית יותר מזה בעבודת הבינוני, שהיא מדת כל אדם ואחרי כל אדם ימשוך — שכח נפשו שמקליפת נוגה נתהפך לטוב ממש. ועבודה שלמעלה מזה — להפוך מדות נפש הבהמית שבלב (שהם ניצוץ אלקי) להיות טוב גמור כמו יצ"ט ממש.

— ובדרך אפשר י"ל, שבוה ג"כ העבודה להעלות מה שעשה — בתומ"צ — סתם לא לשמה ולא שלא לשמה,

שעשיות אלו הן נשארין בחיצוניות העולמות, וכשחוזר ועושה לשמה, הרי גם העשי' בסתם יוצאת מחיצוניות העולמות, מתחברת ומצטרפת להעשי' לשמה ופירחא לעילא למיקם קדם ה' דוקא.

בברכת כוח"ט.

תשובה גדולה: ראה תניא פ"ו.

דתאוות היתר: תניא פ"ו.

מדת כל אדם: תניא רפ"ד.

שכח נפשו: תניא פליה.

להפוך מדות: (מדרי' צדיק) ראה תניא ספליז, ספ"ט. לקו"ת ד"ה כי תצא

(השני) פ"ג.

מה שעשה: ראה תניא פלי"ט.

בחיצוניות העולמות: וחזרת הניצוצות צ"ל „לפניך שיוכלו ויתאחדו כו'

באוא"ס ביה" (לקו"ת סד"ה כי תצא (הראשון)).

ז'תשנ

ב"ה, י"ג אלול, תשכ"א
ברוקלין.

הרה"ח אי"א נר"נ וכו' מוה"ר עזריאל שי

שלום וברכה!

במענה למכתבו מטי' אלול, ולפלא ההפסק מעת קבלת המברק שלו,
עכ"פ אין צועקין על העבר.

ולכתבו אודות תפילין בבתים ריקים בקשר עם חוה"מ, האריך בזה
בספר אות חיים ושלום להרה"צ הרה"ג כו' ממונקאטש סי' ל"ח סק"א
ואין הענין פשוט כלל וכלל אפילו לאלו המצדדים לזה. וכמה ששוללים
הענין מטעמים חזקים*.

... לכתבו אודות נסיעה מקופנהגן בעתיד הקרוב, ואולי עוד על
שבת מברכין חשון.

לכאורה – מצד הענין הרבנות, שכלל ענין חדש צריך זמן עד
שיסתדרו הענינים בקביעות, ובפרט שקשור יהי' עם סידור (בשינויים)
ענין הישיבה והחדר וכו' וכו' עכ"פ חדשים אחדים צריך להיות על
אתר. וק"ל.

בברכה לבשו"ט בענינים הפרטים והכללים ובהקדם ובפרטיות
הדרושה, ולכוו"ט.

(*) מהם בסי' אדרת אלי' (לבעהמ"ס משנת חסידים) אוסר בפשיטות. בשו"ת
חתן סופר (סקכ"ז) כותב, "יש בזה חששות וכמו שכבר נשמע מגדול אי' שהרעישו
עליו". דרך אגב – מזה מוכח שלא עשה כן החתם סופר, ודלא כמו שאמר לו פ'.
ובסי' מאסף לכל המחנות קיבץ להקת פוסקים שאין באי הנחת תפילין לא
תתגודדו. ועדין פס"ד הצי"צ בפס"ד שלו או"ח סרל"ן.

ז'תשנ

מוה"ר עזריאל שי' חייקין, קופנהגן. אגרות נוספות אליו – לעיל ז'תרו, ובהנסמו
בהערות שם.
תפילין... חוה"מ: ראה גם לעיל ח"ה אגרת אישה.

ז'תשנא

ב"ה, ט"ו אלול, ה'תשכ"א
ברוקלין, נ.י.

אגודת נשי ובנות חב"ד סניף:
ה' עליהן תחיינה

ברכה ושלוש!

מיר געפינען זיך יעצט אין מיטן פון חודש אלול, ווען יעדער איד, מאן אָדער פרוי, דארף מאַכן אַ חשבון הנפש. אַ חשבון אין וואָס עס איז אַוועק, צום גוטן, דאָס פאַריגע יאָהר, און אַ צוגרייטונג פון אַ פאַסנדער פּראָגראַם פאַר דעם קומענדען יאָהר, האָבן עלינו לטובה ולברכה — באַגלייט מיט אַ פעסטן באַשלוס דוכצופירען עס אין לעבן.

באַ אידן איז אַלעס פאַרבונדען מיט תורה. די תורה וועלכע איז „תורת חיים“, אַ תורה וועלכע ווייזט ווי צו לעבן, וועלכע מאַכט דאָס לעבן פאַר אַ ריכטיגען פולען לעבן, און לערנט ווי צו פירן זיך באַ יעדע אנגעלעגנהייט און יעדע מינוט פון טאָג טעגלעכן לעבן.

* * *

מען האָט שוין אַמאָל אויספירלעך גערעדט, אַז איינע פון די אויפגאַבן פון נשי ובנות חב"ד, איז צו ערמוטיגען און שטאַרקן זייערע מענער, ברידער און קינדער, צום לערנען תורה,

וואָס דאָס איז דאָך אַ פליכט און מצוה אויף אַלעמען, יונג אָדער אַלט, רייך אָדער אַרים א.א.וו.

און דאָס לערנען זאָל זיין — יעדן טאָג און אין דער מעגלעך גרעסטער מאָס, און אַז — ווי אין אַלע ענינים פון אידישקייט — זאָל עס געטאָן ווערן מיט שמחה און מיט לעבעדיקייט.

* * *

די ספּעציעלע פאַרבונדנקייט פון פרויען מיט דער דורכפירונג פון דעם לימוד התורה איז, ווייל:

ז'תשנא

נדפסה בלק"ש ח"ט ע' 308. הנספח הוא ע"פ העתק המזכירות.

א) אָפּט טרעפט אַז די סיבה פון ניט לערנען תורה אין דער געהעריגער מאָס – איז די גרויסע פאַרנומענקייט פון מאַן אין ענינים פון פרנסה, אום צו פאַרזאָרגן די הויז און די פאַמיליע מיט אַלע נויטווענדיקייטן –

פיל מאָל זאָכן וואָס נאָר עס דוכט זיך, מירעדט זיך איין, אַז זיי זיינען נויטווענדיק.

דערפאַר איז ספּעציעל נייטיג און וויכטיג אַז די פרוי, די עקרת הבית (די הויז פירערין) זאָל ערמוטיגען און אויפפאָדערן דעם מאַן לערנען טעגליך תורה, און צו לערנען וואָס מער, אויך אפילו ווען דאָס איז פאַרבונדען מיט געוויסע מאַטעריעלע באַגרענעצונגען אין דעם אופן פון איר הויז און פאַמיליע פירונג. – און דאָס לערנען איז זיכער דער ריכטיגער מיטעל אויף בריינגען גליק פאַר דער גאַנצער פאַמיליע.

ב) אפילו ווען די ערמוטיגונג און אויפפאָדערונג אָנצוהאַלטען דאָס לערנען תורה ווי געהעריג קומט צום אויסדרוק אין ווערטער – נאָר פון צייט צו צייט, איז אָבער דאָס טאָג טעגליכע זען זיך מיטן מאַן, שוין אַליין אַ שטענדיקע דערמאָנונג אין דעם.

ג) דורך דעם שטאַרקן און אויפפאָדערן זייערע מענער צום לערנען תורה, (און דורך שיקן זייערע זין אין כשרע חדרים און ישיבות), האָבן די פרויען אַ חלק אין זייער לערנען תורה, ד.ה. אין דער מצוה פון לערנען תורה,

אין צוגאַב צום לערנען אַלעס אַ מיטעל צו וויסען ווי אויפצופירען זיך – ווי ערקלערט אין הלכות תלמוד תורה, פון דעם אלטן רבי'ן (ענדע פון ערשטן פרק).

און ממילא געניסן זיי אויך פון דעם שכר (באַצאָלט) פאַר דעם מצוה,

וואָס ווי די מצוה אַליין – איז אויך איר שכר גרעסער ווי דער שכר פון אַנדערע מצות.

* * *

מיין בקשה איז – אַז אין די טעג זאָל זיך באַ אייך אָנהויבן אַ ספּעציעלע באַוועגונג און אַ פאַרגרעסערטע טעטיקייט צו ערמוטיגען די מענער, ברידער און קינדער, צו פאַרשטאַרקען און פאַרגרעסערען זייער

טאָג טעגלעכען לערנען תורה, סיי נגלה סיי חסידות – לערנען מיט לעבעדיקייט און שמחה.

און דער אויבערשטער, דער נותן התורה – זאָל צוגעבן און פאָרגרעסערען זיינע ברכות צו יעדערן אין דעם וואָס ער נויטיגט זיך, סיי אין גשמיות סיי אין רוחניות,

און געבען יעדערן, בתוך כלל ישראל, אַ כתיבה וחתימה טובה לשנה טובה ומתוקה.

מיט אַ וואונש צו גוטע בשורות, פון יעדערע פון אייך, אין דאָס אויבנגעזאָגטע, ובברכת כתיבה וחתימה טובה

מ. שניאורסאהן

נ.ב.

עס וואָלט געווען גוט, אַז די וועלכע וועלן זיך ווענדן מיט אַ בקשה צו מזכיר זיין זיי און די פאָמיליע אויף דעם ציון הקי פון כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נב"מ זי"ע, אין די טעג פון רחמים ורצון, זאָלן אויך צוגעבן צו זייער בקשה, די שיעורים פון לערנען וועלכע ווערן אָנגעהאַלטען פון זייערע מענער, אַז אויך דאָס זאָל דערמאָנט ווערן צוזאַמען מיט דער בקשת ברכה.

[אגרת המזכירות בקשר להוראה שבסוף האגרת]

ב"ה, חיי אלול, התשכ"א
ברוקלין, נ.י.

לכל או"מ מאנ"ש שליט"א
הי עליהם יחי

שלום וברכה!

על פי מה ששמענו מכ"ק אדמו"ר שליט"א, באנו להעיר וגם לבקש,

אשר בהפ"נ הנשלחים, ובפרט – הנשלחים בימי הרחמים והרצון ולימי הרחמים והרצון.

– שענינם תפלה ובקשה מלמטה למעלה – לעורר כ"י מקורו כ"י מלמעלה למטה –

שלג

אדמו"ר שליט"א

יורה כל אחד, השיעורים שלו בלימוד התורה,

וע"פ הידוע, אשר התורה ולימודה, אשר בקו האמצעי הם, על ידם
ההעלאה ממטה למעלה וההמשכה מלמעלה למטה,

מתאים לפשטות הדברים, אשר בתורה – ההוראה איך תהיי עבודת האדם
את קונו, מלמטה למעלה,

וע"י עבודה זו אשר בחוקותי תלכו גו' – ונתתי גשמיכם בעתם גו',
מלמעלה למטה

אתעדלי'ע הבאה באתעדלי'ת, ובלשון הנגלה – מדתו של הקב"ה מדה כנגד
מדה, וגם האתעדלי'ע הבאה אחר זה –

הנה אין זה מוכרח (מצד עצמו) חי'י, אלא שודאי הדבר ומוכרח, כביכול,
שיהיי כן, מפני שכן כתוב בתורה.

– וראה לקו"ת לרבנו הזקן (דברים פד, ב): ודרך פרט בכל יום הוא ענין
תלמוד תורה כו'. עיי"ש.

בכבוד ובברכת כתיבה וחתימה טובה

מזכירות

אלו שכבר שלחו הפ"ג – מובן וגם פשוט, שמהנכון וטוב להוסיף את הני"ל
בהקדם.

ז'תשנב

ב"ה, חי"י אלול, היתשכ"א
ברוקלין, נ"י.

אל המארגנים קבוצת הנסיעה לכאן, בימי הרחמים
והרצון, ולימי הרחמים והרצון
הי עליהם יחיו

שלום וברכה!

על יסוד מאמר חז"ל אין מזרזין אלא למזרזין, באתי בזה להעיר,

ז'תשנב

חלקה נדפס בלקי"ש ח"ט ע' 354 וחלקה בחכ"ד ע' 419.

אשר הכתוב אשתקד, בעניני התעוררות תורה ומצות, בקשר לנסיעה לכאן, והסדרים שלה, בתקפו גם בשנה זו.

ואדרבה – עפ"י הציווי להעלות בקדש, בטח יוסיפו בזה, כאר"א לפום שיעורא דילי,

והרי הובטחנו – כל המוסיף מוסיפין לו.

והרי בעניני טוב וקדושה, שגם עניני הגוף של ישראל עם קדוש, נצטוו האדם לעשותם קדושה,

ככל שיהי המצב טוב, יש להוסיף, הלך והוסיף הלך ואור.

ובודאי למותר להעיר, אשר בהנ"ל הם גם הענינים הקשורים בהשפעה על הזולת, ואדרבה, כיון שואהבת לרעך כמוך – כלל גדול בתורה,

וידועה תורת רבנו הזקן בעל התניא והשו"ע, אשר ואהבת את ה"א – ואהבת לרעך כמוך, חד הוא. וק"ל.

ובעמדנו ביום הולדת שני המאורות הגדולים, הבעש"ט ואדה"ז, יהי רצון שיאירו את חיינו, ועד לחיי היום יומיים, בהנוגע למחשבה דבור ומעשה למטה מעשרה טפחים.

וגם בזה יהי באופן דמוסיף והולך ואור, עדי יקוים היעוד, דלילה כיום יאיר,

בעבודת האדם לקונו ובאופן דמלמטה למעלה – להפוך חשוכא לנהורא ומרירו למיתקא,

אשר הדיוק בזה להפוך, שהחשוכא ומרירו הם עצמם יעשו נהורא ומיתקא,

ועי"ז יעשה כן בעולם – שיהפך חשך העולם הוא עצמו לאור, אשר הלילה עצמו יאיר, בגאולה האמיתית והשלימה על ידי משיח צדקנו בעגלא דידן.

המצפה לבשורות טובות בכל האמור וחותם בברכת כתיבה וחתימה טובה

מ. שניאורסאהן

ז'תשנ"ג

ב"ה, כ"ב אלול, תשכ"א
ברוקלין.

שלום וברכה!

לאחרי ההפסק נתקבל מכתבו מיי"ז אלול, בו כותב ראשי פרקים
אודות לימודו עתה וכן בנוגע למצב רוחו.

ולכתבו האם יכול להיות כלי לאלקות וכי לקיים מה שכתוב, בטל
רצונך מפני רצונו, לעבודת ה' בשמחה וכי.

ולפלא גדול השאלה בדבר הפשוט, שהרי כל האמור הם עיקרי
ויסודי תורתנו הק' אשר תורת חיים היא, ובודאי ובודאי אשר שייך
הוא לכל האמור וגם מחויב בזה, ואין הדבר תלוי אלא ברצון, וכמו
שכתוב, ובחרת בחיים.

אלא שכל הציווים שבתורה נאמרו גם כן בלשון הבטחה לעתיד,
כי הבא לטהר מסייעין אותו, והובטחנו כל ידח ממנו נדח, ולא עוד
אפילו כשאדם מקדש את עצמו רק מעט מלמטה, מקדשין אותו הרבה
מלמעלה.

ומסוגלים ימים אלו להזוה עיקרית בכל האמור, שהרי הם ימי
רחמים ורצון, וכמבואר בארוכה מרבנו הזקן בעל התניא והשלחן ערוך,
אשר המלך (מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא) נמצא בשדה ומקבל
את כולם בסבר פנים יפות וכי (עיין לקוטי תורה ד"ה אני לדודי, לב,
ב. עיין שם באר היטב).

בברכה לבשורות טובות ולכתיבה וחתימה טובה.

ז'תשנ"ג

נדפסה בלקריש ח"ט ע' 361.

ז'תשנז

ב"ה, כ"ב אלול, תשכ"א
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה למכתבו, בו כותב ראשי פרקים מדברי ימי חיינו ומשרתנו
עתה, שהיא בעיקרה בהדרכת הנוער.

ואשרי חלקו, שניתנה לו האפשרויות להשפיע ולקחת חלק בקביעת
צורתם של נוער ישראלי שאפשר שישפיע על כל משך ימי חייהם, ז.א.
עשירות בשנים ובנין ביתם לכשיתחתנו וכו'.

כתבי על האמור „אשרי חלקו“, הוא בשנים: באם חלק טוב הוא
כשאפשרי לעזור למי שהוא בגשם או ברוח אפילו בענין ארעי ולזמן קצר
— על אחת כמה וכמה כשהמדובר בענין עור, שכאמור הוא גשמי ורוחני
גם יחד ולזמן ארוך, ואולי גם לכל ימי חייהם.

אלא שככל הענינים עליהם אמרה תורתנו תורת חיים, נתתי לפניך
את החיים ואת הטוב את המות ואת הרע, והתקוה, כהסיוס של הענין
בתורה, ובחרת בחיים, מקוים מהאיש שניתנה לו האפשרויות האמורה
שיבחר בדרך החיים והטוב, ז.א. ינצל כל היכולת וההשפעה שלו,
להדריך את המחוונכים לחיים וטוב אמיתיים, וככל ענין דאמת הנסיון
בוה הוא, שאינו חולף ועובר לאחר איזה רגעים ימים ושבועות וכו',
ונמשך לזמן ארוך ועד לנצחיות.

אבל ביחד עם זה — היצר הרע מתערב ומבלבל ומפתה לנצל
האפשרויות בקצה השני, ומובן אשר לכל אחד מדבר „בלשונו“, ובטענות
ופיתויים שיש תקוה שישמע לו, אבל כיון שבעולם כל הענינים בסדר
ובחשבון ולא בדרך מקרה ח"ו, הרי לכל אחד ניתנה האפשרויות לבחור
באחת משתי הדרכים, וניתנה ג"כ היכולת שיעמוד בפני הפיתויים
וההסתות של היצר הרע.

אשר אז — זכותו גדול ביותר, וכאמור לעיל, אשרי חלקו וטוב
ויפה.

ז'תשנז

אדמו"ר שליט"א

שלז

ידועה המענה על השאלה המפורסמת: כיון שהיצה"ר לפעמים מתלבש גם בלבוש טוב ויפה, ז.א. מפתה בטענות שבהשקפה ראשונה יש להם „מראה" של טוב וצדק, מה היא סוף סוף הבחינה לדעת, אם באה הטענה מצד הטוב או מצד הרע.

ועל פי הכתוב לעיל, אחת הבחינות בזה – בנוגע לפרט ולמקרה פרטי על כל פנים, שבעשיית עבירה (מפני תוקף התאוה והרצון), הנה לאחר העשי' מרגישים רגש של חרטה, וככל שיאריך הזמן מתחזק רגש זה, ובעשיית טוב אדרבה לאחר העשי' ישנה שביעת רצון עוד יותר.

בחינה בנוגע לכלל (ובזה גם במקרה שלו, שהמדובר בהדרכת קבוצה או חוג מסויים): יש להתבונן בדברי עמנו בני ישראל, ולראות מה היא ההנהגה ששמרה על קיום עמנו בתקופות שונות ומשונות, של דברי הימים שלו הארוכים, קיום – למרות, שכנוסח הידוע, בכל דור ודור עמדו עלינו לכלותינו ורבים וגיבורים (אומות העולם) על חלשים ומעטים.

שגם בהתבוננות קלה רואים, שכל אלו החוגים שסרו וסטו מן הדרך המקובלת ושמנו מבטחם בתרבות הארצות שמסביב להם, אף אם גם „העתיקה ללשון" עמנו, או רצו להתאימה לתרבות עמנו (הנוטים אחרי אשור ובבל בתקופת זמן בית ראשון, המתיונים בהתחלת תקופת בית שני, בתקופה מאוחרת הרבה יותר, אלו שנטו אחרי פילוסופיית השלטת בספרד בימי הביניים. ועד"ז – תלמידי מנדלסון באשכנז שנטו אחרי השכלת צרפת, מולידי הריפורמים),

הנה כעבור דור, שנים או שלשה דורות, לא נשאר מהם שריד ופליט בתוככי עמנו בני ישראל: חלק מהם חזרו מדעתם האמורה, וחלק נטמעו כליל בין הגוים אשר סביבותם, וכאמור – מבלי רושם כלל בדור שלאחריהם.

ורק הענין דמצות מעשיות בפועל – שמימי מתן תורה בהר סיני, שנאמר אז לא תעשה לך פסל, שמור את יום השבת, לא תעשה כל מלאכה וכו' ועל דרך זה מצות ציצית ותפילין, איסור אכילה של חי ובהמה שאינה מפרסת פרסה ואינה מעלה גרה, וכיו"ב – הם הן שמוצאים אנו אותם במשך כל שלשת האלפים שנה ויותר של ההיסטוריא של בני ישראל מבלי כל שינויים בזה, והמסקנא מובנת.

ויהי רצון מהשי"ת אשר ינצל האפשרויות שניתנה לו, בכיוון

האמור ובמילוי ועד שישפיע גם על חבריו שי' המדריכים, שממנו יראו וכן יעשה, וזכות הרבים, המחונכים והמושפעים מסייעתם.

והרי ימים אלו, ימי חדש אלול, ימי רצון גם בזה, חדש החשבון של שנה שעברה, וחדש ההכנה לשנה הבאה.

וביחוד בנוגע אליו, שמתכוון ככתבו, לחתונתו בעתיד הקרוב, שאז זקוקים לברכה מיוחדת מבורא עולם ומנהיגו, הרי פעולתו לטובה, לטובת הרבים, הן הן הצינור והכלי להגדלת ברכת השם יתברך בהמצטרף לו ולבת גילו תחי', ויהי רצון שיבשר טוב בכל האמור, וזמן לזמן – באופן דמוסיף והולך.

מובן שברשותו וגם מזכותו למסור את כל הכתוב לכל חבריו המדריכים שי'.

בברכה לבשורות טובות בכל האמור ובברכת כתיבה וחתימה טובה.

ז'תשנה

ב"ה, כ"ג אלול, תשכ"א
ברוקלין.

האברך הו"ח אי"א נוי"נ התמים הרב אהרן שי'

שלום וברכה!

נעם לי לקבל מכתבו בצירוף גליוני ההגהה של הספר פירוש ופסקי רי"ד על מסכת שבת, אשר זכה להתעסק בעבוד הכתיב-יד ובעריכתם להו"ל.

ואשרי חלקו להיות עוסק בתורתן של ראשונים, ראשונים כמלאכים, בעלי התוספת אשר מפיחם אנו חיים.

ז'תשנה

חלקה נדפס בלקו"ש ח"א ע' 280 וחלקה בחכ"ד ע' 367 ובשלימות בס' פירוש ופסקי הרי"ד על מס' שבת.
הרב אהרן שי': חטריק.

אדמו"ר שליט"א

שלט

ואשר לפעמים רבות בסגנונם הזך והקצר, מאירים דרך. בים התלמוד ובאופן אשר מלכתחלה אין מקום לקושיות, פירות וכו'.

וכידוע פתגם כ"ק מו"ח אדמו"ר בזה, בשם אבותיו רבותינו נשיאינו, בחילוק סגנונם של ראשונים, אשר בשורות ספורות מבארים דבר הקשה, פוסקי דין להלכה למעשה וכו', והדברים מאירים. משא"כ סגנונם של אחרונים, המאריכים בפלפול דאורייתא שקוי"ט ומו"מ במלחמתה של תורה עד שבאים לידי מסקנא ופס"ד, וגם אז – אינה באותה הפשיטות והאור כמו בספרי הראשונים.

ואמרו דוגמא לזה – איש הנמצא בהיכל גדול ומלא ההיכל כולו אורה, הנה תומ"י מוצא את הדרוש לו, באם זהו דלת, חלון וכיו"ב; משא"כ בדורות האחרונים, אשר נתגבר החשך עד אשר ימש חשך ונתמעטו הלבבות וכו' – הרי האיש הנמצא בהיכל ורוצה למצוא הפתח, מגשש עד שמוצא חלל, מתחיל לחפש ראיות האם זהו הפתח המוליך חוצה או אינו אלא חלון פתוח ואולי גם חלון אטום, ראיות מן הצד ומסביב. ואינה דומה שמיעה הבנה והשגה, לראי' אשר גם בהשכלה נמצאות דרגות אלו, מסקנא ע"י שקוי"ט ושליטת ענינים סותרים וכו', או ראי' בעין השכל, שרואה את הענין ברור, עד שכל קושיות ופירות לא יוכלו לסתור המסקנא ואפילו לא להחלישה,

וכידוע הדוגמא בזה מהענין דשתק רב, ואף שהקשו לו קושיות על פסק הדין, בכל זה לא הדר בו*, בידעו ברור בשכלו אשר כן הוא הפסק למרות הקושיא והפירא.

ויהי רצון אשר ירבה חיילים בלימוד התורה, הנגלה והפנימית גם יחד, שהרי תורה אחת היא, לימוד – כהוראת חז"ל – המביא לידי מעשה, שגם הו"ל דספרים כהנ"ל בכלל זה, ולכוון אל האמת בפירוש הדברים והענינים, ע"י לימוד מתוך יראת ה' וביטול אליו ית' דוקא, שזוהי הדרך לכוון אל האמת, וכהוראת חז"ל, עה"פ והי עמו – (נסנה צג, ב) שאפשר לדעת להשיב לישא וליתן במלחמתה של תורה להבין דבר מתוך דבר ולהראות פנים בהלכה, אבל לכוון אל האמת שהלכה כמותן,

* (ביצה ו, א) דרוב הפוסקים פסקו כרב. ועיי"ש ר"ן, רא"ש, השגות הראב"ד על הר"י בסוכה (ז, א), קונטרס הרמ"ע, שברי לוחות ועוד. וא"כ פליגי אתוד"ה ומודה (ב"ב סב, א).

הוא דוקא, כשהווי עמו, אשר רק את דכא ושפל רוח ישכון (עיין מאמר וידבר גוי אנכי – תרכ"ז, ושלאחריו).

בברכת הצלחה בכל הנ"ל ולכוח"ט.

מנחם שניאורסאהן

נ.ב.

לחביבותא דמילתא באתי עכ"פ באיזו הערות, אף שמיחד הזמן בימי חדש אלול, ימי הרחמים והרצון, עאכ"כ בימי הסליחות, לעסוק בתפלה ובתחנונים ולהשתתף עם הצבור השופכים לב כמים לפני אבינו שבשמים מלך חפץ בחיים.

הערה כללית – בכ"מ בספר זה – מעתיק לי השי"ס כמו שהוא, מבלי כל הוספה ופיי. ואפילו – כשאינו פס"ד ואינו נוגע להלכה. וכמו: אייר אלעזר כוי כאגמון ראשו (בסי' ע' קנו).

ואולי היו לפני המחבר שינויי גרסאות במקומות אלה ובהעתקתו בא לקבוע גירסא הנכונה.

– כמעט ולא נמצא בכל הספר פיי על חלק האגדה שבמסכתא.

ע' א'. יציאות השבת בי שהן די בחוץ כוי בפנים. ובהערה שכן גירסת משניות קעמברידז תרס"ב (**בחוץ ואח"כ בפנים**).

והנה, כמשי"כ בשינויי נוסחאות שבמשניות דפוס ראס, לא מצאנו לנוסח זה חבר. ואינו מובן איך זה לא נמצא כל זכר לנוסח אשר הרי"ד בחר בו.

אבל כד דייקת, עכצ"ל שגם המחבר – הרי"ד – גריס **בפנים ואח"כ בחוץ**, וכמושי"כ **תיכף** בפירושו: פיי יציאות השבת בי הן מה"ת בפנים כוי ובי כוי מה"ת בחוץ כוי.

ואפילו את"ל שגם במפרשים נוהג דפתח במה דסליק מיני – כאן אאלי"פ כן, כיון שמתחיל הפיי בהתיבות „**יציאות השבת**“ **שבהתחלת** משנתנו.

גם לקמן משמע דגירסת המחבר בפנים **ואח"כ בחוץ**, וכמושי"כ (סע"ב): זהו פירוש בי בפנים כוי ובי בחוץ כוי. ובסע"ג: הרי פירש כוי נמצאו עכשיו בי הכנסות בפנים כוי ובי הוצאות בחוץ וכו'.

אדמו"ר שליט"א

שמה

וכדי ליישב הסתירה בין העתקת לי המשנה והפיי – י"ל,

דהנה כמה ראשונים בפיי לשי"ס – אין מעתיקים מהשי"ס, בתחלת ד"ה של פירושם, אלא ב"ג תיבות, או שכתבו הפיי על הגליון דהשי"ס, וכן עשה הרי"ד כאן. והמעתיק שלא היה דייקן (שהרי לא הבחין בסתירה הנ"ל) לא דייק גם בהעתיקת לי המשנה, או שנזדמן לו משניות קעמברידז. אבל לאו גברא רבא כהרי"ד חתום על נוסח זה, ולכן לא מצינו לו חבר כנ"ל, אף שרבים שתו ממימי הרי"ד.

ש"ס: בפנים דהיינו כו' הכנסות. – כאן מקום להעיר שזה כפירשיי בשבועות (ה, א) ודלא כרשיי תוסי וכו' כאן.

ש"ס. שהן ארבע – אין זה התחלת פיסקא חדשה, כ"א המשך פיסקא הראשונה. וסיומה, "ואצל העניי" – כי ע"כ הוא פיי הבבא שהתחיל לפרשה. ולאחר זה, "ומקשה בגמרא" – מתחיל ענין חדש.

בסוף הספר. עי' תפט, מאי אמור. – צ"ל (!) מי אמור.

ש"ס. מתעסק אני לשחוק ואיני צריך לדעת מידת המים. התיבה שהוסיף הרי"ד **לשחוק** (וצריך חיפוש אם נמצאה הוספה זו, או כיו"ב – במפרשים) – לכאורה י"ל מלי משחקין בכדור בשבת. היינו אף שצ"ל מדידה מדויקת, בכ"ז מתעסק בעלמא נקרא ומותר, כיון שהוא מודד רק בשביל השחוק וא"צ לדעת מידת המים. והוא כדעת אבי העזרי (טווא"ח סוסש"י) דמותר למדוד ג' אמות ג"פ וללחוש כו', והטעם – כי מתעסק הוא.

אבל יל"פ, "לשחוק" מלי שחוק וקלות ראש, משחק אני (משלי כו, יט) דאין הכוונה כלל למדידה, כ"א מתעסק בעלמא. וראה בפיי הרי"ח: מתעסק בעלמא אנא כלומר אני מודד ולא מתכוון למדידה אני. וכלי רבינו הזקן בשו"ע שלו (סשי"ו סעיף יח"ט): מודד שלא לצורך **כלל** ואו דוקא מותר. ובהנ"ל דלחשה – מדידה חשיבה (אלא שמותר מפני שהיא מדידה דמצוה). וצ"ע.

וכיון דאתינא להאי – צ"ע למה לא הובא דין דמתעסק במדידה דמותר – ברמב"ם, שו"ע, רמ"א וכו'.

ש"ס. ניטל חבית – כנראה צ"ל: נוטל חבית.

ש"ס. בהערה. בריך רחמנא דסי' – כנראה הפירוט: בריך רחמנא דסיי[ען].

ז'תשנז

ב"ה, ערב שבת קדש פרשת אתם נצבים היום, היתשכ"א
ברוקלין, נ.י.

אל בני ובנות ישראל אשר בכל מקום ומקום
הי עליהם יחיו

שלום וברכה מרובה!

מיר געפינען זיך אין די טעג פון צוגרייטונג צום נייעם יאָהר,
הבא עלינו ועל כל ישראל לטובה ולברכה.

אויב אין יעדער זאך איז תורתנו תורת-חיים, די לערערין און וועג
ווייזערין פון אַ אידן,

איז דאָס דאָך זיכער אזוי און פון ספעציעלער וויכטיקייט – ווען
עס רעדט זיך וועגן צוגרייטן זיך צו אַ נייעם יאָהר,

אַ יאָהר וואָס מען בעט און מען האַפט אַז ער וועט אָנהייבן אַ
נייעם פיל בעסערען לעבן, בעסערען אין אַלע הינזיכטען.

* * *

די סדרה פון תורה פון היינטיגע טעג – אתם נצבים היום –
וואָס „ווערט אַלעמאַל געלייענט פאַר ראש השנה און דאָס ווערט אויך
אָנגעדייטעט אין דעם וואָרט היום – וואָס גייט אויף ראש השנה" –
גיט גלייך אין אָנהייב סדרה די אָנווייזונג אין דאָס אויבענדערמאָנטע:

אתם נצבים היום כולכם לפני הוי' אלקיכם (איר שטייט פעסט
היינט אַלע צוזאַמען פאַר דעם אויבערשטן אייער ג-ט),

אתם נצבים – אידן דאָרפן שטייען פעסט און אונבויגזאַם – ניט

ווערט אַלעמאַל כו': לקוטי תורה (פון אלטן רבי'ן) אָנהייבט פ' נצבים.
היום גייט אויף ראש השנה: זע זוהר ח"ג רלא, א.

ז'תשנז

קוקענדיג וואָס זיי זיינען המעט מכל העמים (די ווייניגסטע צווישן אַלע פעלקער),

און דאָס קאָן זיין דאָן, ווען זיי זיינען פאַרבונדן און פאַראייניקט צוזאַמען — **כולכם**.

ווי איז אָבער מעגלעך צו שאַפן אַן אמת'ע און שטענדיקע פאַראייניקונג פון פאַרשידענע מענטשן, מיט באַזונדערע געדאַנקען, אינטערעסן און שטרעבונגען?

דער ענטפער איז — **לפני ה' אלקיכם**. די פאַראייניקונג פון אַלע אידן איז מעגלעך דערפאַר וואָס אייגנטליך זיינען זיי שוין פאַרבונדן דורך זייער נשמה, די נפש האלקית, וואָס זי איז אַ חלק אלקי ממעל ממש, וואָס געפינט זיך באַ יעדן אידן, אַן אויסנאַם. און דער טיפער אַריינטראַכטען זיך אַז מען שטייט **לפני ה' וואָס ער איז אלקיכם**, אייער כח און לעבן — ברענגט אַרויס און פאַרווירקליכט די פאַרבינדונג פון איין אידן מיט אַ צווייטן, און פון דעם יחיד מיט דעם כולל, אין דער פולסטער מאָס.

וואָס איז דער ציל און צוועק פון דער פאַראייניגונג? ערקלערט ער גלייך: **לעברך בברית ה' אלקיך ובאלתו אשר ה' אלקיך כורת עמך היום** — כדי דו זאָלסט אַריין אין אַ בונד מיט'ן אויבערשטן אָננעמענדיק זיין שבועה — אַ בונד וואָס דער אויבערשטער שליט מיט דיר **היינט** — פון דאָס ניי. אַ בונד וואָס איז געמאַכט **למען היום** **אונד היום לו לעם** — אַז דו זאָלסט אויפגעשטעלט ווערן אַלס דעם אויבערשטענס פאָלק —

אַ פאָלק וואָס פירט זיך, ביז אין טאָג טעגליכען לעבן — לויט דעם אויבערשטענס תורה און ערפילט אַלע זיינע אָנוויזונגען.

* * *

דאָס קען זיין כו': מדרש תנחומא ר"פ נצבים.

מעגלעך דערפאַר כו': זע תניא פרק לב.

אלקיכם אייער כו': זע שולחן ערוך אורח חיים סימן ה'.

היינט פון דאָס ניי: זע ראש השנה טז, א: בראש השנה . . שתמליכוני

עליכם. הוריות יא, ב: אין מושחין מלך בן מלך ואית מפני מה משחו כו'. שמואל א יא יד-טו: ונחדש גוי וישמח גוי עד מאד. אגרת הקדש (פון אלטן רבי'ן) סימן יד.

ויהי רצון, אז די אויבענדערמאָנטע זאָל דורכגעפירט ווערען פון
יעדערן און יעדערע אין אַ גוטן אופן און אין דער פולסטער מאָס,

און דער נייער אַנקומענדער יאָר זאָל זיין אַ שנה טובה ומתוקה
בגשמיות וברוחניות.

בברכת כתיבה וחתימה טובה לשנה טובה ומתוקה בטוב הנראה
והנגלה

מנחם שניאורסאהן

ז'תשנז

ב"ה, ערב שבת קדש פ' אתם נצבים היום כלכם, היתשכ"א
ברוקלין, נ.י.

לכבוד המשתכנים בשיכון חב"ד בירושלים עיה"ק ת"ו
ע"י מ"צ ב"ב
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

בנועם קבלתי הידיעה מברקית ע"ד כניסת המשתכנים לשיכון
חב"ד ושמתחילים להתפלל וללמוד ולהתועד במקום בשבת נצבים.

ויהי רצון שתהי' הכניסה בשעה טובה ומוצלחת ויהי' השיכון
משכן לו ית', ובמילא תהי' הברכה מצוי' והשמחה מרובה במעונם של כל
המשתכנים ובני ביתם שיחיו, בגשמיות וברוחניות גם יחד.

וכיון שהכניסה היא בימי סגולה אלו וחנוך הבית בתורה ודאי"ח
הוא בשבת שלפני ראש השנה, אשר אז קוראים תמיד פ' נצבים (נראה
לקו"ת לאדמו"ר הזקן ריש פ' נצבים), וכידוע הרמז על זה בתיבת **היום**
(זח"ג רלא, א), יהא רעוא מקדם שמיא שיקויים בהם הכתוב אתם
נצבים היום כלכם לפני הוי' אלקיכם, עם כל הפירושים ורמזים שבוה,
שנקודתם אחדות ופנימיות ורעותא דלבא בפועל ממש, בתוך הכנה לשנה

ז'תשנז

נדפסה בלק"ש חכ"ד ע' 528.

שמה

אדמו"ר שליט"א

החדשה הבאה עלינו ועל כל ישראל לטובה ולברכה והמשכה בכל ימות השנה.

כבוד ובברכת כתיבה וחתימה טובה לשנה טובה ומתוקה בגשמיית וברוחניות גם יחד.

ז'תשנח

... כותב אודות המאורעות הבלתי רצויים אשר קרו בעבר מסיים בשאלה איך לטפל באותם שיש אפשרויות להחזירם למוטב ואיך לקדם פני הרעה בעתיד.

והנה לכל לראש ובסגנון חז"ל, "מה יעשה הבן ולא יחטא" (כיון שהלימוד הוא בתערובות (אפילו כשהמדובר הוא בלימודי חול או קודש) הרי נמשכת התערובות לאחר זה: ואפילו בשעת הלימוד הרי זה, "כאש בנעורת" כפסק דין של חכמינו אשר היה ידוע להם טבע בני-אדם. והרי כשרוצים לשלול אפשרויות מסוימות – צריכים לבטל את הסיבה והמקור. והתרופות לרפא ולשנות את המסובב פועלות רק לפי שעה וגם זה בספק הוא.

כיון שאפילו רפואה לשעה ג"כ עניין הוא (ובפרט אם ינצלו את השעה כדרוש) ואף שלכל אחד ואחד יש לו תכונות פרטיות מיוחדות – הצד השווה שבכולן הוא, שאין לך תעמולה יותר פעילה מאשר להיות דוגמא חי, זה המרצה להם מוסר ורוצה להחזירם למוטב.

ועוד נקודה משותפת לכולם: קיום המצוות ככל האפשרי אשר אם מעט אור דוחה הרבה חושך, על אחת כמה וכמה הרבה אור.

עוד נקודה, אשר הצלחת התעמולה קשורה בזה שתהיי בדרכי נועם אבל יחד עם זה צריכה להיות בתוקף המתאים ובפרט הוא בתופעה אודותה כותב אשר באם לא יבטל – מקור הוא לכל שחיתות ורע, ר"ל.

ז'תשנח

נדפסה בלוק"ש חכ"ב ע' 405.

ביחד עם האמור הרי כל אחד ואחד מישראל בנים הם לה' אלוקינו, ולכן נצטווה כל אחד ואחד לעשות כל התלוי בו להעמידם על דרך הטוב והישר, לחיות בחיי היום-יומיים ע"פ הוראת תורתנו תורת חיים ובקיום מצוותי עליהן נאמר וחי בהן, והובטחנו שדברים היוצאים מן הלב נכנסים אל הלב של השומע ופועלים פעולתם.

מפתח כללי כרכים א-כ

מפתח ענינים
מפתח מקומות
מפתח אנשים
מפתח מוסדות

מפתח כללי – כרכים א-כ

מפתח ענינים

המרכבה, בלי הפסק ובכל איכריהם,
משא"כ בכל ישראל בכח פרטי וחולף
ועובר).

א

א

ה רכה (במ"ת לימד הקב"ה את בני
קמץ א – אנכי).
ו קידטו (י' למע' י' למטה וקו חומ"צ
המחברם).

א"ב

א קפח (שבהוצאת המל"ח ושבשאר
ההוצאות).
ז שה (עם התגין, כתב אשורי).
ח קנו (כתב אשורי). רסה (א"ב – אהבה
ברכה).
יב רכ (גם בלימוד א"ב צ"ל ניכר שה-
מלמד חסיד).

א"ב רבתי

ג רה (אם הוא רק במקרא או בכל
התנ"ך).

אב

ד יג (אהבה גופנית וחונך).
י רפו (גם רב נק' אב).
טו שסו (א. לא מזכא ברא, מעשה הכן
מועיל לא).
עיי"ע מנחם אב.

אב בית דין

ד ריו (דיוק הלשון. כפל הלי ראש אב).
אבג"ד

יא קנא (ר"ת אחדות – ברכה, גאווה –
דלות).

אבן במאי הוי זהיר טפי

י כת. מז.

יו רצו. שמא.

אבות

א קכ"ג (בכחות עצמם). דש"שו (הן

אביב

ד רסו (גם שלעין הרואה נפסקה ה-
צמיחה בחורף מתחיל ללבלב).

אבלות

ב שכד (ירידה לפני התיבה ביום שיש
מוסף ובשבת). שפג (כשכת שלפני
היא"צ).

ג ז"ח (מנהגי א). קצט (בגמשך בין זמן
מיתה וקבורה ארעית למסירה לטפינה
וליום הקבורה – זמן התחלת אמירת
קדיש ואבלות, סיום אמירת קדיש
ראצ"ט). רמב. שעב (משרת שוי"ב
בעיר שלא יהי מנין לקדיש. צדקה
בתפלה. יכרך כוימון). תנט"ס (אפי' יש
רק ששה שלא התפללו יתפלל כל כן
לפני העמוד).

ד קפד (במנחה דשבת).

ו קד (כשנמטר לכתפאי במקום הנפטר.
עלי לתורה).

ז שסג (להיות בעל קורא, חוקע וש"ץ
בר"ה ויוהכ"פ).

ח רלו (הא. אינו עובר לפני התיבה
בימים שיש בהם מוסף).

י שע (מנהגי י"א חורש). שעא (מהל' א.
עד לא"ח).

יא ג (מנהגי שנה הראשונה והיאצ"ט.
יורד לפני התיבה מלכד הימים שיש
בהם מוסף).

שמז

יב	קצרו (אמירת קדיש אחר האב וה- סבתא).	אדם	קיג"טז (א. - הא.). רכח (מעלח הא. על המלאכים - ב' שליויות).
יג	(אמירת קדיש מהקבורה לזמן מקום הקבורה ויאצ"ט - מיום המיתה).	ג	סה (כי לא א.).
יד	עג (מה"ת או דרבנן). שכר (מנהגי יאצ"ט כשחל בשבת). תל (יאצ"ט כאמצע אכלות).	ח	כט (ארמה לעליון). מא (כנ"ל).
טו	קז.	י	יב (אם כולל גם קטן).
יו	קסב (לא להיכנס בא. יותר מהכתוב בשר"ע). ער"עא (מספר הקדישים. אין עובר לפני התיבה כליל ש"ק למזמור לדרור. לימוד משניות - אותיות שם הנפטר. קריאה בתורה ועלי' למפטיר. לימוד פני' התורה).	יא	תו (אתם קרוים א. - הא.).
יט	ריד. ערב (אין לעשות ענינים שיגרעו חונך עטה"ק. כ"י צדקה לפני ה- תפלה. רצא (כנ"ל). שית. תלו (נח"ר לנפש הנפטר. קדיש משניות וצדקה).	יג	יט (א. - הא.).
כ	רא (רק בזמן מסוים). רלו (ידידה לפני התיבה בש"ק שלפני יאצ"ט).	טו	קצו (ארמה לעליון).
אבן הפנה		כ	עח (כלי חז"ל - אם ממעט נכרי). רלו (א. הא.).
יט	ר"יב (לשיכון חב"ד בירושלים. מקור בתורה. אמירת ד"ת. ע"י חשב"ר. אבן בידי שמים. להמנע מכתובת מגילה בכתב אשורי והנחתו תחת האבן).	אדם העליון	תג (יד ה' עין ה').
אבנט		אדם נידון בכ"י	
י	שצג (הטעם שמתחילים אחר ה- נשואים. הנהגים גם לפני').	א	רא"ג (הסחירה ממז"ל מזונותיו ש"א קצובין לו מר"ה. ההלכה. קושי' ב- ישוב הסי' מקראי קודש). רסט"עא (בענין הנ"ל).
טו	יב (בתפלה).	אדר	
יט	קצט (מהחופה ולהבא).	ב	שי (משה נולד באד"ר לחד מ"ד).
אבנים שחקו מים		ה	רמג (מרבין בשמחה). רנ (מזלו רגים, וידגו לרוב).
יא	רמב (עאכ"כ לב האבן).	ח	קפד (משנכנס א. - אד"ר). רנג (כנ"ל). ער (כנ"ל).
אבר		יב	תה (החדש אשר נהפך).
ט	שיח (א. וכלי).	יד	תכ (מרבין בשמחה). תכו. תכט (כנ"ל). תמא (נהפך לשמחה). תמב"ג. תעט. תפח. תפח. תפז. תצב. תצד. תצו. תצט. תקב. תקב. תקכב (כנ"ל).
טו	תמו (תפקיד כל א. פרטי ותפקידו כ- חלק מהגוף).	יח	קצו (אד"ר ואד"ש - לכמה דיעות כחדש א'). רכד (מסמך גאולה ל- גאולה). רלג. רנב (לדברי האומרים שאד"ר עיקר ובניסן נברא העולם - בכ"ה אד"ר נברא העולם). עדר (כנ"ל - רכד).
אגדה		יט	קפה (בריא מזלי' ומ"מ מת בו מושיעין של ישראל). רא (כל החדש נהפך). רד (חודש ההצלחה לבני"). רת. ריו (כנ"ל - רד). רכז. רכת (כל החדש נהפך לשמחה). רלכ (חודש הצלחה).
טז	קנה.		
כ	ט (רוב סודות התורה גנוזין בה).		
אגן הסהר			
י	עת.		

אהבה	
ד	פט (א. ה.) א. התורה וא. ישראל תלויים זכיון. רסד (ג. א. הנ"ל). שיב (אבג"ד) - אהבה ברכה גאון דלות). שיד (ג. א. הנ"ל). שלד (כנ"ל). שמא (כנ"ל). שמח (כנ"ל). שעט (ג. א. תלויות זכיון). חסה (ג. א.). חצה (כנ"ל). תצרו (גילוי התקשרות ג' הא. עיי' הבעש"ט הה"מ וארה"י).
ה	קפה (ג. א.). רטז (כנ"ל).
ו	סט (של אצ"ה ודלמע). פו (ג. א. - אחד). קצה (ג. א.).
ז	ערב (א. ה.) התורה וישראל - אחד).
ח	מח (ג. א. כולא חד). שכ (ביאור הא. המוכחות בחניא).
ט	מו (א. ישראל כלי לא. ה.). נג (כנ"ל).
יב	קכב (א. ישראל חד עם א. ה.). קכד (כנ"ל). קכו (א. ה.) לכניי יותר מא. אב לבנו כר). קלב קסט (כנ"ל - קכב). קעא (כנ"ל).
יג	פד (א. התורה וא. המקום). רסט (א. השיית לכ"א מישראל יותר כר).
טו	רעח (שרש לרמ"ח מ"ע, שבכל לותם היראה שהיא שרש לשס"ה ל"ח).
יח	קלא (שרש לרמ"ח מ"ע - גם למצות יראת ה' - שרש שס"ה מל"ח). רכח (ג' אהבות - חד הן). חס (להחזיר בילדים א. ה.).
יט	שנב (רגש א. מתבטא כמצב סכנה). תיח (עבודה מא.).
אהבה ויראה	
א	פט (אטו יראה מלתא זוטרת - וכ"ש אהבה). שיח"ט (א. דרע"ד שבתניא פי"ז פליט ופמיד).
ז	לג (חיוכן תמיד).
ח	קצג (סגולה לבנים - אהוי"ר).
ט	טז (א. שורש למ"ע - גם למצות ה'). מז (כנ"ל).
יא	קג (עיי' דו"ר עולה התורה למע'). קעא (כנ"ל). שיט (כנ"ל).
יג	רד (ארייתא בלא דו"ר לא פרחא לעילא).
יד	קכה (חיוכו בכל עת).
טז	שז (אין א. במקום י. וי. במקום א. אלא כמדת הקב"ה).
אהבת ישראל	
א	קסד (חורכן ב"ש עיי' שנאת חנם. וכעת הדבר תלוי בתשובה - אהבת ישראל). קסז (כנ"ל).
ב	קסד"ו (ביאור חניא פל"ב, במינים ואפיקורסים, הביטוי: והן לא לא הפסיד).
ג	קיד. קצז (באופן של אתכפיא ואח. הפכא). רלט. תע (א. ה. א. התורה וא. ישראל).
ד	ערב (גם למי שלא ראה). שיב (כלי לאהבת ה'). שגא. שפט (מקרכת ה' גאולה. ברכת כהנים באהבה - שיהי א.י. תהיז (א. חנם מקרכת הגאולה. תמ (כנ"ל). תנא (כנ"ל).
ה	קית. קפ (דבותינו מס"ע להשריש א.י. בחסידים). רסט. שלא.
ו	יד. מדיה. קמג (א. חנם תיקון לשנאת חנם).
ז	שלג (א. חנם). שלט"מ (כנ"ל).
י	מאיב. קטז (כלי לאהבת ה'). רטו. רלב. שכה (כנ"ל - קטז).
יא	רלד. ש. שיא (מביאה לאהבת התורה). שנת. שעה. שפג. שפח (כלי לואהבת את ה"א).
יב	קפד. רפו. שטז (א. חנם).
יג	פג (אפי' אם מעולם לא ראהו). קעז (ממעט סיבת הגלות). רלז. שצז (לומד דים מהגות ס"ח). חמט (ואהבת לרעך כלי לאהבת ה').
יד	קלד (כלי לאהבת ה'). קעג. שלז. שג (ואהבת לרעך - אפי' שמעולם לא ראהו). שגח (כנ"ל - קלד). תלט (אצל הרה"ק מבא"ד). תצג (חד עם אהבת התורה והשם).
טז	רעח (כלי לא. ה').

שז	רכט (כלי לא. ה'). רמ (כנ"ל). רסד. ערה.	יו	שכד (שרש נשמת חסידי אוה"ע - מנוגה).
יז	כח (אמירת הריני מקבל עלי מ"ע כר לפני התפלה). מגיד (אפי' לא בקצה העולם. באה"ק). קסח (כל תורה שאין עמה מלאכה - א. י.).	ב	האומר שמועה בשם אומרה כו' מזח (הקפידה מצינו בדוד, ר"י ור"ש. השייכות להם דוקא). פג"ז (כנ"ל). ריד.
יח	ב. קלא (כלי לא. ה'). קלת. רכא"ב (לימוד ברכים קני' החלצו).	ג	ערכ"ג.
יט	קצ (חד עם א. ה'). קצב. קצח (רבוהינו הפליאו בגודל א"י). רצט (לג בעומר מרגיש א"י). שט (חד עם א. ה' וא. התורה). שמו (כנ"ל).	אונס	א
כ	נח (חד עם א. ה'). רצד (תיקון התורבן - א. חנס).	א	רלו (חילוק בין כשהמעשה עצמו באונס או בד"א).
אהו"ה	ד	יד	רמב (כמאן דעביד לא אמרינן).
ריח (ר"ת את השמים גר' את הלבוש גר').	ה	כ	יא (חשב כו' מעלה עליו כאילו עשאה - בשלימות).
אהלי צדיקים	ח	אור	ב
ג. חכו.	י	ב	רלה (א. תורה וטל תורה).
ה. רב (של אדה"י בהאדיטש).	יג	ג	לא"ג (חילוקי דרגות בא. שלפה"צ). לג (א. השכל).
ז. קפה. שיב (השתטחות).	ח	ח	שנט (כל ההשפעות נק' א.).
עיי"ע מחים. ציון. קברי צדיקים.	י	י	טז (היכן גנוז כו'). פא (שנכרא ביום הראשון אדה"י מביט בו כו'. עלמא דאתגליא ודאתכסיא). קד (ע"י מכחי נים בין רע לטוב).
אור	יג	יג	קיו (הא. לא נכרא במאמר). קלו (בריאתו ביום א' - לפני תליית ה- מאורות). תד (כנ"ל).
א	קו (טהרת הא. אותיות. א. רע ע"י אותיות התורה הכנה לגאולה). קלב (א. מגדל משכח, א. דא"י מחכים). רלור"מ (פעולת טהרת הא. על האדם. טהרת הא. ע"י אותיות התורה).	טז	רה (א. שנגנו וא. השמש)
אוריון	יט	יט	קיג (הטעם שנאמר ויהי א. ולי"ג ויהי כן). קפב (אם שאר שבעיסה מונע האור).
ד. רעב.	כ	יח	יח (מציאת הא. במאור). קעא (ל- יהודים היתה א. - לשון מפעיל).
ט. רצג (בעל ארבעה מנועים).	אור אין סוף	אור אין סוף	ט
אוכל	א	ט	רכו (והמשכת הקו).
א	רלוח (פעולתו על חכונות האדם).	יט	שעד (ארא"ס וא"ס).
אומות העולם	א	אור וזיו	אור וזיו
א	כג"ד (ניצוץ הטוב שבהם בעולם). קערו (כנ"ל).	ו	מ.
טז	קפב (חסידי א. מטוב שבק"ג). רעז (איך שייך בהם נבואה וז' מצוות). שב (נדבותם לביהמ"ק).	אור ליי"ד בודקין את החמץ	אור ליי"ד בודקין את החמץ
טז	צב"ג (בחירה חפשית. שכר ועונש).	ג	קי (כשנעשה בר מצוה נותנין לו כחות מלמע').

אורה ושמחה גו'		אחד המרבה כו'	
יט	רה (ז או תורה כו' ופי' הפשוט). רת.	א	סו (איך מתאים עם מרז"ל לפום רית. רכא. רכגיד (כני"ל).
אורים ותומים		אחדות	
טו	רפו (במלחמה רשות ובכ"ש).	ב	שצב (א. ומציאות העולמות).
אושפיזין		ג	ריגיד (המצוה לידע או להאמין. אם אנכי במס' המצוות. אם ב"נ נצטוו על השיתוף).
ד	טו (חסידים).	ד	יו (כמצות ר"ה יהיכ"פ סכות ר-שמע"צ. סוכה וד"מ).
אותיות		ה	קנה (מתוך א. ילכו לקבל משיח. קעב (אמיתי - מצד אב א' לכולנה. רח (כני"ל).
ב	יטכ (צירופים מורה על ציור האור). לב (אות ה: קו שמאל - מעשה, מוכרל ממח' ודיבור). רצה"ו (נולדו במח' או לפני"ו. לבוש להמדות ול-פעמים להארה מעצם נשמתו).	ו	קה (כלי לברכה). קיג (כני"ל). קפדח (בין אנ"ש).
ו	שלו (אמצעים, ראשון ואחרון).	ח	ז (מביאה התכללות). גדה (גשמיית ורוחניות יחדיו הולכים). רעח (הגוף והנשמה). רפז (גם במדעים רואים א. בניסוח החקים).
יא	ט (קדושתן).	י	כו (שמשרישים בתלי ישיבותינו). ער-ח (מביאה ברכה). רכו.
יב	רצד (בידורם ע"י מס"ג דאחד).	יג	רלד (כעולם קטן וכעולם גדול).
טז	ג (לימוד צירוף האותיות). רצז (הר"ע הער).	יח	רלא. רמ (הוכחה לא).
יו	עט (ממצפ"ן - כרצינא דקדוניתא).	כ	שטריז (כעולם ובכני"י).
יח	תקנב (ני הפוכה).	אחדות הפשוטה	
יט	קעחט (תשיכ בכ"ף כפופה. מנצפ"ך מסמנים ת"ק כר').	ו	קמא.
עיי"ע א"ב.		אחות	
אז נדברו גו' ולחושבי שמו		ג	שג (ר"ת אפור חשן ת"ת ומ"ל).
ט	ג (כלולים בזה מתדרי"מ).	אחיזת עינים	
אזכרות		טז	ל (כאופן המותר צ"פ שר"ע).
ג	קלדח (אם מותר לבטא בלימוד בלי גדולים).	אחרון של פסח	
אזלינן		יא	לה (סעודת משיח בא"י גם יום קרי"ס).
יב	נד (דא. מיני - לי הילוך). שעב (כני"ל). חה (כני"ל).	יג	קכא (די' כוסות).
אחד		אטום	
ב	קח (יחוד. אלופו ש"ע. חכ' ודיבור).	ג	א"ב (והוראות מהשאלות העקריות שעמדו בפני אנשי המדע).
יד	תסו (פי' תיבת א. שבק"ש).	ח	קסח (קורטוב א' יכול להרוס ישוב שלם ע"י ועזר. כמור"כ בניצוץ אלקות שבכארי"א).
אחד בחילופי אותון		יא	ז (סידור הא. מביח מציאות ה'). תכב
ב	קטזית.		
ג	ג.		
יט	קעה.		
אחד ה' אברהם			
ג	רמו (א. האיר בא. עד שהתאחד).		

מפתח עינים

שנב

יו קד (ילד יהודי דוקא).	זכר (מראה שכמות קטנה יש לה כח אדיר).
יט תלה (אם לספר על ההורים ה-אמתיים).	יג קעב. שיב.
אימתי קאתי מר	טז כו. שיט.
ה מד.	יח שצא. הצב.
אין	אידיש
ז רלא (מ"אין" יבא עזרי).	ח כז.
אין אדם עומד ע"ד הלכה	י כד (טיף הארציגע זאגען ויך ארויס אין א.). כו.
אא"כ נכשל בה	עיי"ע שפות.
יח רנא.	איהו חכם הרואה את הנולד
אין דן יחידי אלא אחד	ז קלב (הנולד - לשון עבר או עתיד).
ט נה (קאי על הקב"ה).	איטלקית
אין חכם כבעל הנסיון	ו רצו (תרנום השיחה לא מכיר אני קצת בלשון זה).
טז רלב.	ח קלט. קמו. שנוי.
אין כל חוש תחת השמש	י נד (תוכחות לנוער בא.).
יח פנ (רק תחת השמש).	יא קנו. שלה.
אין לך עשב כו' מזל	עיי"ע שפות.
יא תכר.	אייר
אין מעבירין על המצוה	ג ק (מעלתו שכוי"ץ - מצות ספה"ע.
ט רה (מעבירין כדי לקיימה מן ה-מובחר).	ר"ח אברהם יצחק יעקב רחל.
אין מתכוין ופסיק רישא	מרכבה).
ח קנו.	יג ה (בכ"ץ - מצוה מיוחדת). יז (ר"ת המרכבה. זיו - זיוחני עולם).
עיי"ע מתעסק.	טו קלו (בשני יו"ד, ר"ת המרכבה).
אין סוף	יז עד (בכל יום מצוה מיוחדת).
ב מא (אינו רמוז בתורה. כי כל שם מגביל).	יח שמה (ר"ת אברהם יצחק יעקב רחל).
אין עוד מלבדו	כ ריו (זיו - להאיר העולם).
ז רלו (ס"ה מחשבון המסחר).	עיי"ע זיו.
טז שנ (ס"ה של כל מאזן שנתי).	איכות
אין עומדים כו' הלכה	טו שעז (מכריעה הכמות).
יא רצט	אילן
יז עדר (אם ל' זה מורה שמעכב).	טז כג (הבעש"ט).
אין קישוי אלא לדעת	אילנות
ט כה (התחברות האבר עם המוח ע"י גידים עד שנחאחדו).	ז רס"ה (קציצת א. עושה פרי שרובו יבש).
איסור	ח קלה (קטיעת א. עושים מירות).
י רעט (א. דרכנן אם צריך כפרה).	אימוץ
יב חטו (א. סתם אי הרה לעולם).	ו צה (ילד שגולד בטהרה).
איסור גברא ואיסור חפצא	י כב (אם עיי"ז תיחוסף שמחה ובטחון).
ג קסט.	

מפתח ענינים

שג

(ר"ת איש לרעהו ומתנות לאביונים).

תנה (חודש החשבון). חסה (כני"ל).

תעג (ר"ת בקיין תורה עבודה גמ"ח

וחשובה וגאולה). חצד (כני"ל).

ו שז (אני לדודי כו' מה הראשונים
ברצון כו').

ז ה (ר"ת שלו). שגח (ר"ת ומל ה"א את

גרי). שסא (ר"ת שלו). שסז (כני"ל).

ט רמה"ו (חודש החשבון והרחמים ר"ת

— בין אדם לחבירו ולמקום).

יא שצב. שצד (ר"ת בג' הקיין). ח

(עבודה המיוחדת לימים אלו). תי

(כני"ל שצד).

יב לג (המלך נמצא בשדה כו').

יג תית. תל. תלו.

טו שכד (איש לרעהו ומתנות לאביונים).

שלג (כני"ל). שסו. שפח (חשבון על

העבר והכנה לעתיד). תיב (מראה

פנים שוחקות לכולם). תיו (ר"ת א.

כולל הג' קיין). תכא (כני"ל — שפח).

תכד (כ"א אומר ה' אורי וישעי גרי).

תלח (קירוב המאור אל הניצוץ). תמג

(הסיסמה שלו בקשו פני גרי).

יו שיד"טו (שאומרים בכי"ו ה' אורי ו-

ישעי — דקאי על הבטחת בית ה'

שלישי). שכב (כני"ל). שלה. שמא

(הארת י"ג מדות; מקבל כ"א בספי"י).

שמג (ר"ת ג' קיין וחשובה). שניגב

(חשבון הנפש. בקשו פני גרי).

יח תקיב (מאירים בו יגמחי"ר). תקיד.

תקט"ו (כני"ל). תקיה (אני לדודי

ודודי ל"י). תקבג (כל שימצא בו בדק

כו'). תקכה (כני"ל — תקיב).

יט תיח (צירופו וצדקה תהי' לנו כי

עבודה מאהבה). תכב. תכו (כני"ל).

תלב (סדר עבודת חודש א).

כ דש (נישואים בכל החודש). שטז (אני

לדודי ודודי ל"י). שכד"ו (המלך

בשדה).

עיי"ע ח"י אלול.

אישות

יד סז (איסור חתנות דנתינים).

טו י. סז (גם בנותנות רשות מצטערות. בגד

בגדת כו'). רכח (חשמי"ט כליל

שי"ק. שכה (תיקון לכן שגולד לו

מאניה יהרית).

טז שכד (חסרון כח גברא).

כ קפר (היתר כשהאשה חולה במחלת

עצבים).

איתן

ה קצא (עצם הנשמה. שם ע"כ מקור

השכל). רס (כני"ל).

יא יו. רנו.

טז מב (כפשוטו וכמשמעו). קצו (ישן

הארט שטארק).

יז קבט. קלת.

יח פ. רעב.

יט שטו (כפשוטו וכמשמעו).

כ רנח (כפשוטו וכמשמעו).

אכילה

ב סכ"ו (ער ז"י יכול לחיות בלא

אכ"ש).

ו קעב (לפני השינה). רעא (כני"ל).

ח צא (דשבת אם מגשמת).

י קמו (א. בתארה מוריד את האדם מ-

מדריגתו).

אכל בני עשרה שכינתא שריא

ז קנד (אף בלי ד"ת).

אל יפטר כו' זוכרתו

יא רצט.

אלבום

טו שצה (של התפתחות כפ"ח).

אלול

א קפא (ר"ת איש לרעהו ומתנות ל-

אביונים. להרבות בצדקה, בעיקר

צדקה רוחנית).

ב שערוז (ר"ת אני לדודי גרי איש

לרעהו גרי).

ג קעד (הר"ת בג' קיין). תלט (מלך

בשדה). תמג (כני"ל).

ד תלו (ר"ת אנה לידו ושמחי לך). תמו

— שיצאו למדבר הגדול גר'. שמא
(כני"ל). שנה.

ט כג (מי שמאמין במשה מאמין במי
שאמר והי' העולם. מיכלא דמהימ-
נותא). לד (כשמתעלה האדם — תופס
בשכל מה שהי' בא, ומה שאינו מבין
נשאר בא).

י רנד (כמדבר באה ע"י הדבור הקשה של
משה).

יא ט (מי שמאמין — רק ביוהכ"פ כר
הי' הפך השכל הבריא. מיכלא דר-
מהימנותא). יד. כט (א. באתפשטותא
דמשה באופן שיביא לפרעל).

יב מ (רגל). שרז (א. וחקירה).

יג יא (ניצול ימי הפסח לחיזוק הא).

יד שצה (היסח דעת מספיקות). תגג
(כני"ל).

טו שג (קשור לרגל). שעז (מעטים ה-
מאמינים ומהי הא). שעז (הוכחות
לכורא עולם).

טז רמג (חלב עכו"ם מעורר ספיקות
בא). שס.

יז שכה (זה שמתאונן על ספיקות בא.
מורה שהוא מאמין).

יח רפא (רגל. מאמין בחי העולמים
והורע. הקשר לפורים). שפחצג
(הוכחות לאמתת מציאות אלקים).
חט. חצצב (הוכחות למ"ח בסיני).

יט קפו (רק היא בטחון ללכת בדרך
הטוב). תה (הראיות חותכות וכולם
מאמינים ומשלה עצמו לומר שאינו
מאמין).

כ סט (בשלימות ככ"א. עצות לספקות).
עיי"ע ערך בטחון.

אמן קלו (אין עונים אחר ברכות התל' דרך
לימודם).

ד רס (על ברכת הגומל).

ז רכת (אחר ונאמר א).

אלקטרוניקה

יח צב

אלקין

ב שכא"ב (א. — אלקינו).

אלקים

ב יט"כ (ק"כ צירופי שם א. מ"ח צירור
פים אחרונים).

יא קמו (ג"י הטבע. כ"ה בשל"ה בשם
הזהר).

יב תכב (ה' וא).

יט רנו (בעל היכולת ובעל הכחות כר-
לם).

אם יאמרו לך על ימין שהוא שמאל
ז רכז"ט (הפי' בירושלמי ובספרא).

אם תעזבני יום גר'

א קלח (אם הוא רק בתורה או בכל עניני
קדושה או ענין טבעי).

אמהות

יט קעה (על המטה חקוקים ו' א).

אמון

טו קנו (א. פדגוג; מכוסה; מוצנע; רבנא
— פרד"ס).

אמונה

ב שה (רגלים).

ד קיח (מ"ש שיש לו ספקות בא. — מ. בן
מ. הרא). רמח (ועזוע העם הרחוק
רבים מהמסורת. חיזוק הא. והבטחון).
רנ (נקי מתנים ורגלים. גם הגוף ניוון
ממיכלא דמהימנותא. מועיל למיחוש
ברגלים). רנה"ו (צ"ל חדרים בו כל
החיים). רסב.

ה שג (מיכלא דמהימנותא — שהוא. באה
בהתאמתות).

ו קבג (עצות למניעת ספקות בא). עדר.

ז לו (ה"א ושמו אחד הן בגשמיות והן
ברוחניות).

ח פז (מל' אומן). רסב (א. שהקב"ה רוצה
רק בטובתו של כאו"א). עדר-ערה

(כני"ל). שג שכז (א. בהש"ח שהוא
עצם הטוב ועיי"ו מתגלה הטוב ה-

נעלם). שלה"ו (ביצי"מ היו זקוקים לא.

מפתח עיניים

שנה

אנרגיה	אמרי נא אחותי את
יח שצ (החומר הוא א.)	מכאן ששוחטין לחולה בשבת
אסורי הנאה	ב קסאג (שלא סמך על הגם. מותר
ח רנו (בעלות בא.)	לעשות איסור בשביל הצלת חברו.
אסורים	בשחיטה איסור אי כנבלה על כל
ב רת רמת רפת. שי.	כוית, כמו באברהם הריגה פ"א ג"ע
עיי"ע מאסר.	בכל ביאה).
אסמכתא	אמת
יד קבר (אינה מחדשת דין – רק זכרון	ו כ (פאר א. ווערן אלע בטל). לה
לדין שישנו).	(כני"ל).
אספה	ח קנט (פאר א. ווערן אלע בטל).
ב שנו (רשנת עה"ר).	י רכ (שבענין רשכנפש).
אספות רבנים	טו רפו (שפת א. א. וא לאמתו).
ג יד.	כ עיי"ע הרי.
י שטו.	אמתלא – אמת לא
יב שדמ.	יב קיג.
יג קע.	אנא בכח
אפוד	ז שלו (בקידוש לבנה ובספה"ע).
ג שג (ניכר בו התחלת החורבן).	אנגליה
אפולוגתיקה	יא חכב.
טו ס (דחיית שיטת הא. בעניני תורה	עיי"ע שפות.
ומדע). קלג (כני"ל).	אנוסים
אפיקורסים	י ק.
ב קסד (מחוזם. מינים. משומרים). ר"ג	אנטישמיות
(כני"ל).	יח חקמו.
ט ה"ו (מי שאינו לומד קבלה. כופר. מין	אני ה' לא שניות
רא).	ו רעא.
אצבע קטנה	אני לא נבראתי
טו שעא.	אלא לשמש את קוני
אבי"ע	ח קצה. רד.
ב שערה (ביאור ד' העולמות, ע. ה	אני מאמין
נעלם, הכסא, המלאכים והגלגלים.	ב טה (בתחז"מ). רלגיד (בכל יום שיבא
משל למלך כו).	ומאדיל שאינו בא בשויריט, א) בכ"י
כ קפ (יותר משא"ע עשי' כר, מ"מ רק	אחכה. ב) משיח ב"י. ג) ביאת אליהו.
בכ"ע בהרגשתו אין לו עילה כר).	ד) י"ג שא"א אי"מ בשבת).
ארבעה בנים	אניה
ד רלז.	עיי"ע שבת.
טו לג"ו (קידוב הבן החמישי שאינו בו	אנכי
לסדר. עח (כני"ל).	ט צד (אנא נפשי כתבית יהבית).
יח שלג (שיחעלו כולם להיות בן חכם).	טז קע (אנא נפשי כתבית יהבית).

מפתח עינים

שנו

אתון	ארון
ב רסדח (אם פתיחת פיו כפשוטו או במראה הנבואה).	יג קיו (הטעם שרק הא. עשה בצלאל).
אתחלתא דגאולה	ארון קודש
ו קכא (נבהלתי בקראי). עיי"ע גאולה.	יא שיח (אם לעשותו בולט מחוץ ל- כותל).
אתכפיא ואתהפכא	אריה
ג צרוז (אתכ, שאתה דק"נ ובג"ק. מי מרה - ע"י ריבוי וע"י הרדופני). קצו.	א קנזו (שייכותו לק"ש - אוכל מחיים, בשני יצירך).
ה קסת.	י פב (בכמה דרגות). שעז (שטרף ואכל - בשינוי).
יו פג (חרמש בקמה).	אריכות ימים
אתערותא דלתתא	ד קצה (גם באיכות - מלאים מע"ט). שלד (כנ"ל). שמח (כנ"ל). שנה (כנ"ל).
ואתערותא דלעילא	שפט (כנ"ל).
ב ג"ד (בניחוס אבליים). ככ"ג (כנ"ל). כו. רפה.	ה יט (ממולאים בתומ"צ - טוב ה- אמיח).
י רפה.	ז צב. קנה. קפט.
יו שא (גם עינים השייכים לאתדל"ת מעוררים מלמע').	ז קג (עם כל הפי').
כ ריט (אשה כי תזריע (אתעליית) וילדה זכר - קיימא).	ארכיאלוגיה
אתר	כ מד (תגלית א. כפי' לתנ"ך).
יח שפט (כסיבה לכת המושך).	ארץ
אתרוגים	יט טדיו (כנס"י, רגל הרביעי).
ג רפ (מקלברי, יאנובער, משמני הארץ - איטליא של יון). שעו. תכת.	אש, יסוד
ד כר (ממרוק. מורכבים, גרעינים, קלבריה). תעאיב (כאשר מגזירת ה- מלכות צריכים לבער).	טו שכו (תחת גלגל הירח).
ה כו.	אשרה
ז קסא (קלבריה).	ז פדה (אם היא ע"ז ממש. עשאי לני אצל המזבח).
י לה (כלתי מורכבים. כלי פיטום וגומא. מסורת עדיף מסימנים). צדיה (שחילת גרעינים ושחילי א. קלבריה בכפר חב"ד. ב' מעלות בא. קלבריה). קפג (מימי בעלי התוס' לקחו א. מ- קלבריה).	אשרי
יא קבג. קנהו (כדיקת האילנות אם הם מורכבים). שלה (שחילים וגרעינים בהרכבה).	ב כ"כא (א. והוי - עשורים פעמים).
יב כס"לג (א. א"י. קלבריה. מורכבים).	אשרי יושבי ביתך
	ד תמ (א. י. ב. מעלה לעוד יהלודך שלה).
	אשת אב
	ח י (אמכם קרי ל"י או עם אחר).
	אתה הראת
	ב רנו (מכירת הפסוקים בבוקר לטובת מלי"ת אדמו"ר אמר הפסוקים).
	ג רלה.
	אתערעמו
	יח תמו (ושני נערי גו' ובבלעם - ב' גרסאות).

מפתח ענינים

שנו

רעג (קלבריה. להבטיח שלא יוחלפו).	רעג
חמו.	יג
סז (שתילח א. קלבריה באה"ק). קי	יג
(כנ"ל). קיחט מגרעין של א. קלבריה.	סז
שנו (שנטעו מגרעין של א. קלבריה. כרונה בברכת השנים לא).	סז
סגד (מקלבריה ומאה"ק. מורכבים).	יז
קמדיח (א. קלבריה).	יט
לח (מקלבריה ששתלו בכפ"ח).	יט
עיי"ע ד' מינים.	

בדידות

סז חיד (אצ"ל ב. במקום שאפשר ל- השפיע).	יז
טי (חסידות מאכט אאז מפילט ויך ניט עלנט). צ.	יח
תקלד-ה (האדם מדיני. להכריח עצמו להיות בחברה).	

בדיקת חמץ

ב שדמ (אחר תפלת ערבית).	טו
קנו (הטעם שיעמיד מבי"ב אצלו כר).	יג
בהדי כבשא דרחמנא למה לך	
סד.	

בהמה

א מרז (שחיטה, מן העפר, נה"ב). קלא (רשע).	ז
קיא (חסיד - ב. של הקבי"ה).	

בולים

יח רכה (ב. ועליו תמונת אדה"ז).	

בורסי ובשם

יג תע.	

בחינות

ו רפג. שס.	ז
קג. קמב. קצא. רמד. רצו.	יט
רמו (ע"י שאלון).	

בחירה

א שכר- (באדם דוקא, מעלה או חסרון).	ד
שעא (רק באדם - בצלמנו כדמותנו).	ט
קנא (ב. חפשיה - כיון שכנ"י כדוגמא שלמעלה). וידיטו (אם בעל ב. יכול להרוג מי שלא נתחייב מיתה בידי שמים).	י
פט. קמת. רצ.	יא
ריב. חכא.	יב
נת. סז.	
רצג (ב. חפשיה בבני"י). תקז (כנ"ל).	טו
קלא (ובנו בחרת - בב. הוומרי). קלא (כנ"ל). רפא"ב (רק בבני"י). רצא (ב. חפשיה).	
צב (שייך רק בעצמות. ב. באוה"ע).	
קדיה (ידיעה וב). קצו (ובנו ב - בגוף). רמב (כנ"ל).	

ב

ב אייר, תפארת שבתפארת

ו לט.	ג
ניסן	ג
רנהז (הילולא - אדמו"ר מוהרש"ב, נשיאות - אדמו"ר מוהרי"צ. יום המסוגל לכ"א ללכת בדרכיהם). רנהז (להדיעה שבניסן נבה"ע ה' ב' ניסן שבת הראשון שאין בו לילה).	

יד תקכת.	יח שטו.
כ קפת. קצו.	
בא בימים	

ה רד (ממולאים בתומ"צ).	
בא לטהר מסייעין אותו	
יח קפד (לטהר - אחריים). רלה (כנ"ל).	
כ פנ (לטהר אחריים).	

באחד באדר משמיעין על השקלים

א רנב (אדר - הכנה לחדש הגאולה. ה' גלות בא משנאת חנם. לכן שקלים - שבהם כולם משחורים. כלאים - לעקר תערוכות טרי"ד).	

באימה ביראה ברתת ובזיע

ט מימא (נגד ד' אותיות הוי". הרמב"ן הוסיף כמורא - נגד קוצ"י).	יח
קא (נגד ד' אותיות הוי").	
בגדי כהונה	
יד קלד.	
יז רעג (מכניס כה"ג).	

יח	לו (רק בבני" – חלק אלוקה ממעל). מח (בני"ל). רטו.	וקיימא). קיא. קבת. קמה (ב. ברופא כל בשר). רטו. ריט (ע"י ב. היה קרייט וכן בשידוכים שקשה כקרייט). רכ. עדר. ערה. רעט (עיי"ו יסיר העצבנות). רפ. שב. שטו. שכה (שייכותו לפסח – זכרתי לך חסד נעורך לכתך אחרי במדבר גר. ב. מביא ישועה). שכו. שמא (בני"ל). שנה. עיי"כ ערך אמנה.	
כ	עד (בישראל דוקא). רמג"ד (הבוחר בעמו ישראל). רצא (המאורעות שבתקופתנו הדגישו הענין דאחא בחרתנו). עיי"ע חמרא למרא. ידיעה ובחירה.	ט	קיד (מביא הצלחה בעבודה). רכו. רלה"ו. רפא. רצט.
ד	נח (באה"ק. להצביע בעד רשימה חרדית). צא. ק (בענין הני"ל). קפה (המפלגות הדתיות לא מאורגנות. ל- השתתף למנוע. חזית דתית). שט (בני"ל). שכא (בני"ל). שכד. שמ. שמה ו (בעד הרשימות החרדיות). שפ. שצב. שצה.	י	רנט. שצ.
יא	קסדה (חובת ההשתתפות ב.). רנג. רעט. שנו"ח (בני"ל). שפה. שצט.	יא	פד. קת. קיט (כלי העולם אופטימיזם). רעת.
יג	מ.	יב	קט. קע.
יח	רעו. רצט (לועד כפ"ח). חמ. חמד.	יד	תא.
יט	כה. נו.	טו	רכו. רפת. רצה (מביא למנוחת הנפש). שלו. שעה. תד.
כ	רמג"ה (הנבחר משתדל למצוא חן, כך גם בהבחר בעמו ישראל). שו (מבי- אח פירוד ומחלוקת). עיי"ע חזית דתית.	טז	רכב.
בטחון		יז	אי. יו. כות. פא. צא. ק. רצט. שלו.
ב	קעט"פא (צריך לעשות כלי. הטעם א) לבוש. ב) שמא אין עושין לו נס כו'. משא"כ בצדיקים – נשמות דאצי. לתם מן השמים. אמרי נא אחותי את – אין סומכין על הנס).	יח	מב (מוסיף בברכות). צג. קכא. קכה. רלו. שנט. שצו. תת.
ג	שעב. שעו. תא. חכ. חמכ. חנב"ג.	יט	ית. מז. עה. פד. קו. קל. רטו. רסז (עיי בריקת תרי"מ וצדקה). ער (ילמוד שער הב. יאמר תהלים וצדקה לפני ה' תפלה). שט. שעת.
ד	קל. קעב. רנו. רצג. שיט. שסכ. חמכ. חסו.	כ	צח"ט. רד"ו (רק ע"י ב. יצא ממצרים למדבר כו'. וכ"ה בכל הזמנים). רכב (חזק ב. מרבה מנוחת הנפש).
ה	סא. טט. קמה. קנו. רד. רת. רכת. רלו. רמב. רנו. שיח"ט (ב. הנשים צדקניות הביא גאולת מצרים).	בטלה	יד
ו	פכ. פה. צא. קו. קטו. קמו. קנ. קנו. קסא"ב (ציץ). רסז. עדר. רעו. רפו. שא.	ז	צד (מביאה כו' – לכן חתעסק האשה כמה שעות ביום). קמת.
ז	רכט. שפ.	ח	מט (אינה טובה לכריאות).
ח	סג (אמונה וב. יביא לזרעא חייא	ביטוח	טז
		יא	רנד.
		ביטול חמץ	
		ח	רמב (האומרים בשפות אחרות להר- סיף גם מלת הפקר).
		ביישנות	
		ד	מג.
		בין המצרים	
		טו	ש. שז. שיא.

מפתח עינים

שנט

יו	רפו (העלם הפני) – צריך לגלות פני התורה. שג (יציאה מבהמ"צ תביא מיד הנאולה).
יח	תפג (מבהמ"צ יבואו למחלה בלי מצרים). תפד (לא חרבה כר שביטלו בו תשב"ד – להוסיף בתקון הענין).
יט	שסח (הזמן לבטל הסיבות שהביאו לחורבן). שעו (דחיית הטיפול לאחר ת"ב).
בין השמשות	
יא	י (לדעת אדה"י – עם חלוי בראיית כוכבים).
יב	קסו (שיטת אדה"י). שפח"ט.
כ	שי (ו). יציאת השבת ושקת"ח). עיי"ע שקיעת החמה.
בינה	
ב	שכא (ב. ותבונה).
ו	קלו (שייכותה לרחמים עליונים). עיי"ע חריב.
בינוני	
א	פח (המחש שלש על הלב – ע"פ רוב לא נקרא עליו שם רשע – מצד מצבו עתה). צג (כנ"ל). ש (מצד מצבו עתה לא יעבור לעולם).
ג	ססב (נוסח ופ"י הגמ' כגון אנא ב לא שביק חיי כר. טעם הבאת הסיום ב תניא).
ד	שיח (לא עבר מעולם – לפי מצבו עתה).
י	שמט (מ"ש בפ"ב: לא עבר כר ולא יעבור לעולם).
יג	רעח"ט (הטעם שלא נאמר ב וטוב לו ורע לו).
יט	נג (לא עבר עבירה מימיו ולא יעבור לעולם).
בירורים	
ד	עד (ב. נסיון). קסט (כנ"ל).
ז	רלג"ד (בדורנו גמר עבודת הב. נקראת ע"ש גומרה).
בית	
ג	ש (בגשמיות וברוחניות).
ו	קעא (לפני הכניסה יכניס לשם חת"ח). סג (מקיף דמקיף. לימוד החסידות).
י	קפח (קנין ב. ברוחניות). שי (לפני הכניסה לב. חדש להכניס חת"ח). טט (התחלת הכניסה לבית חדש לפני חת"ח. כנ"ל – שי).
יב	קסב (מנהגי כניסה לב. חדש). קעא. ריד.
יג	נג (ברוחניות). סה (ונתן הבית – גלות). רכג"ד (בנין ב. בגשמיות וכי רוחניות).
יד	שעט (קניית ב. ברוחניות).
טו	שלה (דירה נאה מרחבת דעתו ש"א). שעו (העוסק בבנין מתמסכן וכ"א שא"ל ב. אינו אדם). שצ (מנהגי כניסה לב).
טז	לו (בעניני דירה מתחשבים ביותר ברעת בעלת הבית). קלה (כל העוסק בבנין מתמסכן וכ"א שא"ל ב. אינו אדם). קעט. רג (קביעת דירה במקום שהדירה בזול). רלה (כנ"ל – קלה). שמב (בעית הדירה היא במדרגה שניה או שלישית).
יז	ב (בעניני דירה – להתחשב בדעת הר אשה). ז (קניית ב. בעל שתי דירות). נו (קנין או שכירות). סט (כנ"ל). קסא (להסתדר במקום שאין הדירה ביוקר). רמח (לא להחליף דירתו כדי להקטין החובות). רצו (לא למכור דירתה ר לחיות אצל הילדים). עיי"ע עיי"ע דירה. חנוכה הבית.
בית דין	
י	סו (שריא). שס (חובלנית).
יח	תקנט (של כהנים בירושלים. דוקא בי"ח דבר גם כ"ד גדול אינו יכול לבטל כר).
	עיי"ע דין תורה.
בית החיים	
טז	קמה (קניית קרקע).
כ	רנט (מנהגי ב). רפו (מפעל תיקון בה"ח באירופה).

במדבר	בית המקדש
יח שפה (חומש הפקודים). בן חמש כו' י"ג כו' י"ח כו'	ב ד (גדול כו' הבית האחרון - דלע"ל). כב (כנ"ל).
א ריב.	ג קסו (הב' והג'. הגשמי והרוחני).
בני מרון	ד תזו (הג').
י ת.	עיי"ע מקדש. שמירת המקדש.
בני נח	בית שמאי ובית הלל
א כר"ה (זמב"נ מיראת העונש, בירור, נהרג על אי קבלת זמב"נ). מד (בקר-בנות רק מחוסר אבר פסול). רסא"ב (זמב"נ וחרי"ג חר"ך, אף שזמב"נ נכללים בחרי"ג).	א פא (לשיטתיהו ב"ח בעוקצין ובי-עבודת האדם).
ג ררז (אם מחויבים בקדוה"ש ובכבוד או"א). ריד (אם נצטוו על השיתוף). רצה (מחויב רק בשבת ולא בפר"ד).	ג רצה (קודם כ"ק).
בנין-בונין-בונן	בכור
ד ריט (הגירסא באסתר"ר).	ח רמא (ב. כהנים ולוים מחזנים בע"פ). שב (כנ"ל).
בנים	יח רמת (עבודה כב. לאב).
ד עו (ברכת הקב"ה). קלג (חי' לחשוב ע"ד פירוד ויזכה להפקד כו').	בכורים
ה כד (סגולה לב. - אהוי"ד). קפה (כנ"ל). שה (סגולה לב. העבודה ב-שדה החנוך).	יא שטה"ז (הוראות ממצות ב.).
ו ס (סגולה לב. - אהוי"ד). קע (כנ"ל). ז טז (סגולה לב. - התעסקות בחנוך). לג (שכר התעסקות בחנוך - נתח מבונים). נא (סגולה לב. אהוי"ד).	בכל דרכיך דעהו
ח קיג"ד (כרא כרעא דאבה. מה זרעו בחיים כו'). קצג (סגולה לב. אהוי"ד). תורת החסידות. רסב (אורח בבית סגולה לב.). רפב (קירוב בני' לאבינו שבשמים סגולה לחור"ק). שמרז (ושננתם לב. אלו התל' - סגולה לב. כפשוטם).	ט רצט (גם זה צ"ל בשמחה).
י יד (אם יוצאים בבי' זכרים). כא (לא לאבד הבטחון מלזכות כב. - גם בגיל גבוה וגם לאחר חור"ד שלילית מה-רופאים).	יך שסד.
יב קט (כיון שהיא מצוה צ"ל בבטחון שהקב"ה יתן האפשרויות). קלג (כנ"ל).	טו יט"ב.
	עיי"ע גם זו לטובה.
	בכל מאודך
	י ד (צ"ל רק מזמן לזמן).
	בכנ (בכל הרצאה צ"ל הוראה בענין של פועל)
	י פב.
	טו רלז (מכ"ד צ"ל ב.).
	טז רלג רנה.
	כל תשחית
	י קסט.
	כלי גבול
	ג רצא (עולמות בלי מספר מצד נמוע הנמנעות). שפד"ה (בענין הנ"ל. א"כ מהי הראי' שהזמן נברא). שצ"צא (מכח הא"ס נתהווה גבול, כ' משלים לזה, מעין או נהר לכלים מדורגים, נביעת החכ' מתכם לחלמידו).
	ו סט (ריחוק הערך בין ג ובל"ג, וכין העפר לעץ). ער (בענין הנ"ל).
	כ עיי"ע גבול.

- יד קו (מצוה הראשונה, ע"י אורח חיים מאמרים). שמ (הפצת דא"ח סגולה לב). שפג (לזכות לב) - השתדלות דרך הטבע והוספה בתומ"צ. חיא (הפצת היהדות סגולה לב). חסד (כנ"ל).
- טו שפט (סגולה לב) - המלמד בן חכירו תורה.
- יו של (ע"י הוספה בב. חלה הטבה ב' הנהגת הב). שמא"ב.
- יח חד (לימוד חסידות סגולה לב).
- יט כב (מניעה מהדיון, מילוי מספר בניי אחורי השואה). שלג (סגולה לב הכנסת אורחים).
- בנין**
- ז קיב (באה"ק).
- יט שפו (מיעוט החורבן ע"י ב. ב. אצ"י). שצח (כנ"ל).
- ראה גם מפתח מקומות ערך כפר חב"ד.
- בנין עדי עד**
- ד סביג (דיוק ה' בנין. היסוד - תומ"צ).
- בנערינו ובזקנינו**
- ב שלב (בשנים או בחכ, בכולם צ"ל נודע בעלה, כ"א לפום שיעורא דילי).
- בעל כרחך אתה חי**
- ד רסא.
- בעלות**
- ד יז (בפחות מש"פ).
- בעלי חיים**
- ב רכח (ב' פעלים ולא ב' שליחויות).
- יד קסו (אין דיחוי. אמ"ט. קברע).
- בעלי עסק**
- ד רעט (מעלתם במר"מ באמונה וקב"ע לתורה).
- בעלי תשובה**
- ג קמג מעלתן על הצדיקים. קפ.
- ד נו (מעלתן על הצדיקים).
- י כ (מעלתן על הצדיקים).
- טו צב (השמחה גדולה יותר. לכן גדלה שמחת בית השואבה מקצירת העומר). עיי"ע צדיקים ובע"ת.
- בעשתי עשר חדש גו'**
- טו רמט (פי' הפסוק בפני הענינים). רנב.
- בקור חולים**
- י שצח (לדעת בה"ג מה"ח).
- בקורת**
- ז רכב. רלב.
- בקושי התירו לדבר ד"ת בשבת**
- א קפב (מקור מרז"ל זה).
- כ קט (מקור מרז"ל).
- בקי מוציא**
- ג נב (גם עם שכשדות. בחלוקת הש"ס).
- בר מצוה**
- א קב. רפא.
- ב קסח (ילפינן משמעון ולוי - בדרך מלחמה. הקבי"ה עוזרו).
- ג שנ (המאמרים היו מתחילים נעשה אדם).
- ד שמב"ד (של יצחק אבינו). שצ (ה' מאמרים מתחילים נעשה אדם).
- ה מ. עו (ב' דיעות במקור הדין דבן י"ג למצות בבי"ג). פה. צה (להיות על הציון לפני הב"מ של בנו). שכו (כנ"ל - ער).
- ו קיב"ג (הלימוד מבי"מ של יצחק). קצט (של בנות קודם).
- ז ה. ריד. שע.
- ח סג.
- ט קסו. קצ (חזרת דא"ח בבי"מ). רכא.
- י ריג. שערו' (בחדוש אייר. בדרך ה' מיצוע).
- יא שמ (כשחול בעציהכ"פ מתי לעשות השמחת מרעים).
- יב מט. עח (הוראה מבי"מ של יצחק). קצא (ההתוועדות בביהכ"כ. דבר תורה. מאמר חסידות). רכת. חי.
- יג רכח (בלי השתדלות נעשה כ"א גדול ובר דיעה).

- יד שפא תקלג (ללמוד פמ"א בתניא -
התכונות הקשורה להפילין).
- טו קפה. רנו (כח' מניא).
- טז קבג (כיומא לסליק לחופה כר). קג.
- יז פז (במצו"שק, מצוה הראשונה - מ'
אימתי קורין את שמע בערבין. זמן
העלי' לתורה). קלא. רל (חזרת מאמר
וענין בנגלה). רלו (בת מצוה). שי
(כני"ל).
- יח יב (כניסה למצות). קצג (ספרדים ה'
מאחרים הבי"מ שלהם). רכבג (הכנה
לב"מ - לא ע"י קריאה בתורה של
אותה שבת). רמת. רסה"ו (לימוד
דא"ח, משניות והנחת תפילין לפני
בי"מ). שי. תמב (בי"ב חמו). תקב.
- יט קט. קיא (מנהגי כ"מ. חזרת המאמר
איתא במדרש תילים). קצו (כשחל
בט"ו ניסן - לעשות איזה ענין של
שמות ביום זה). ריח (כני"ל). רמת.
רעא (שמות ביום הבי"מ. חזרת דא"ח).
תא (שיחבטא במעשה הוא העיקר). תז
(התורדות בעשרה באותו היום).
- כ קיח (ללמוד ה"ל הצריכות, במקום
קריאת הפ' בצבור). קלו (כני"ל). קצג
(קבלת עול מצות - עול נעים). ער
(כני"ל).
- ברא מזכה אבא ואמא**
- ח שג
- בראשית ברא גו'**
- ו ה"ו (ההוראה מזה). ט"י (כני"ל). פא"ב
(כני"ל).
- י לד (כשמתחיל סדר חדש בענינים
רוח' וגש' - הקב"ה עוזרו). שלג
(רצה הקב"ה לברוא במדה"ד כר').
- טז קנו (עם התורה או כשכיל התורה).
- ברזל**
- ח רלו (ר"ת ד' אמהות).
- בריאות**
- ג קג (מצב ב' אדמו"ר מוהרי"צ).
- ד קנח (שמירתו). קסא (כני"ל). תל
(כני"ל).
- ה קמח (הג"י ברמב"ם: היות הגוף בריא
מדרכי עבודת ה').
- ו יג. נב (במ"ת נהיו כל בני" בריאים). סב
(היות הגוף בריא מדרכי השם). צט
(כני"ל נב). קכח (הג"י ברמב"ם: היות
הגוף בריא מדרכי עבודת ה'). שכו
(חולשת ב' ברוחניות).
- ז עה. עט. צח. צט (מדרכי עבודת ה').
קמב (כני"ל). קפ (תלוי בקיום תומ"צ).
קצד. שכב. שטט"ג.
- ח מב (גשמית ורוחנית). קמב. קנג. קפג.
רנד. רסב. שט. שי. שיב.
- ט טו (כשמוסיפים בב' רוח' של מוש'
פעיו גוסף בב' הגש'). כו (שמירת ב'
מצוה שצ"ל בשמחה). נו (שמירת
הב'). פו (במ"ת נעשו כולם ב' - בכל
שנה חוזר ותייער). קה (ב' הגוף תלוי
בב' הנשמה - תומ"צ). קט (מדרכי ה').
מצוה. קמט (גם בזה צ"ל מעלין
בקודש). קנט. ריג (גשמית ורוחנית).
רע. רפג.
- י פו (התלמידים). קפת. ר (פתגמי רבו'
תינו בקשר לב' הגוף). רסג (העמקת
המח' בב' - גרעון בב'). שכו. שצו
(ע"י היסח הדעת). שצו. חד (בגש'
מיות וברוחניות). תח.
- יא פד. קנ (הגוף והנשמה). קפב. רב
(כני"ל - קג). רטז (כני"ל). רנו. שיט
(הג"י ברמב"ם: היות הגוף בריא מ'
דרכי עבודת ה').
- יב צא. קלא"ב (גשמית ורוחנית). קעג
(כני"ל). ריט. שנג (ע"י שסיפה ל"ח
ורמ"ח מ"ע). שנו (גשמית ורוחנית).
תנא (כני"ל - שנג).
- יד יח"ט. קט (גשמית ורוחנית). רב
(שמירת הב'). שכו (מדרכי ה'). עזוב
תעזוב עם הגוף). תסג (ב' הגוף תלוי
בב' הנשמה). תקג (תלוי בב' כעבור"ק
שלו).
- טו קנט. קסט (בגשמיות וברוחניות). קפה
(שמירת הב').

- טז** מט (הבטלה אינה טובה לב). סכ
(מדרכי עבודה ה'). קיא (עבודה מתוך שמירת הב). ש (הנשמה והגוף).
יז רלו (שמירת הב). רמב (ב) הגוף תלוי בב. הנשמה.
יט שצא (עצות להיות מעורב עם הבריות).
בריאות העולם
ב שצרו (בשתי אותיות. הסכרת הפלאת הבורא).
ג רו (אם בריאה הראשונה היא שמים וארץ, חומר היולי, זמן, ר' יסודות). רנח (בניסן או כאלול). תעח (ברישא חשוכא, התפקיד - להאיר).
ו הו (תחלתו חשך כר' ואח"כ בריאת האור). טו (כנ"ל). כד"ה (כנ"ל).
יב שיט (בכל רגע, אע"פ ששבת ו' ינפש).
יג קלו (אין קשייה מדברי התוכנים לזמן הב. שייב - של כ"ד שעות). קמגו (בענין הנ"ל).
יד ככג (בניסן או בחשירי. בכ"ה או בא' תשרי-ניסן). שסאג (כמה דיעות ו' הלכה כדברי הארז"ל ששמיטה ראשונה בספירות ורזניות).
יח תצבג (אין סחירה מספירת המדעים לזמן ברה"ע). תקנב (בע"מ גבורא. כ' מאמר א' באות א' באות כ').
יט שכב (רצה לברוא כמדה"ד או כ' מדה"ד). שכט (לעולם ה' דברך נצב בשמים). עיי"ע התהוות.
ברירה
ג קפא.
ברית, שמירת
ט כד"ה (לא הרגל באנ"ש ביאור סיבת העון. הפחד מהחטא יכול לפעול הקרי. גודל העון והפגם). רמט (מ' מעטת השכחה). רנ (ממעטת מח"ו). עיי"ע הרצאת ז"ל. ח"ג. קרי.
- ברכה**
א (גמ"ח). קעז (כל המברך מתברך. להשוות חלקם שואלו בשם).
ג שיד (מאדמר"ד מוהרי"צ). שלח (ב) של הקב"ה תוספתו מרובה - מאא"ס שלמע' מהשתלשלות). תנד (כמו גשם צ"ל דריעה).
ה סד (צ"ל כלים - תפילין, תהלים וצדקה). קע (הלשון גשמי ב - ע"י חרישה וריעה).
ו נו (כלים לב. הקב"ה). קנ (כנ"ל). קנו (כנ"ל). קע (כנ"ל). קפד (ב) בעת התודעות). ריח (כנ"ל נו). שא (כנ"ל). רש (כנ"ל).
ז א"ב (כללית ופרטית). ב (ב) הנהיין והודאה וב. תפלה). כב (ב) נשיא בתקפה אחר ההסתלקות). כדח (המ' שכת ב. ע"י תומ"צ). מט"ו (כללית ופרטית ברה"ע).
ח מה (כמו גשם - ע"י חרישה וריעה). סח (כנ"ל).
ט יד (צ"ל כלים). ריט (על עבודה - דברי הכל). שג (בשם האם).
י רחצ (הלי גשמי ב).
יא עה (כמו גשם - ע"י חרישה וריעה). קעד (כל המברך מתברך - כהן לאו דוקא). שז (כנ"ל - עה).
יב כג (כמו גשם).
יד תעב (כמו גשם - צ"ל חרישה ו' וריעה).
טו רלו (זהירות מדיפן הב).
יז שמג (מעלה בב. פרטית וכללית).
יח לא (ביאור המענה - כבר מלתך אמורה). קפב (ב) הקב"ה יש בה גם מעלת התפלה). שטו (כנ"ל).
כ קסט (בשם האם. הוספה בתומ"צ מוסיף בב). רמב (ב) הכית).
- ברכות**
ג ד (ענט"י ואלקי נשמה כשניעור כל הלילה). יב (שהחיינו בקריאת ה' מגילה). צב (שמח תשמח - כפתח).

- קלט-מב (אמירת יה"ד על התפוח בין ברכה לאכילה). קמ (בהרה"ג של יום הזכרון).
 ד רס (הגומל). עניית אמן).
 ו קכד (נוסח הב. גר של שבת קדש ויום הזכרון).
 ז לה (אשר יצר - כשהוא ע"י סם ה' משלשל). צ (הענינים שבפ' בחקותי ובפ' תבוא ובסוף סוטה הם ב.). קה"ד (כלים לקבלתן - אחרות, התקשרות וקיום הוראות הנשיא). קפט (אצל נשיאנו: בגשמיות ואח"כ ברוחניות). ררו"ד (ב. החמה - עושה מעשה בראשית). רכח (ברוך שפטרגי - בלא שם ומלכות).
 ח צה (שהחיינו בבורך בקריאת המגיד לה). רכה (ב. המצוות צ"ל עובר ל- עשייתן. טעם הרמב"ם והריטב"א). שלג (שהחיינו - לזמן הלמ"ד בחיריק).
 ט לו (כשמציאים ס"ת כאמצע הקריאה). צב (שהחיינו כו' לזמן - הלמ"ד בחיריק).
 י עב (ספק ב. להקל. ב. רופא כל בשר - בלי שום ספק). קע (ב. שעשה נסים כו' בזמן הזה - בלי שום ספק). רעח"ט (מה"ת או מדרבנן). שלו (שימורים בקופקאות אם ב. שהכל).
 יא מט"ו (אין להפסיק בין ב. למצוה). עו (אמירת ב. בתנוך הנחת תפילין). רצה (נוכח ונסתר בב.).
 יך כט"ל (ב. המוציא ע"י המסובים כשא' מוציא השאר בלחם משנה). לד (ב. מלך מוחל וסולח).
 טו מ"מא (כוונה בב. שהחיינו באכילת מצה, במשלוח מנות, בבדיקת חמץ ובעשיית סוכה). ריו (על יינו של מחלל שבת). רס (על ליקויים). שצד (ב. חתנים). שצה (טעם הקדמת חופה לקידושין בב.). חלט (נוסח ב. מעין ג' באה"ק). חנכ (ב. הוראה ערי יהודה וירושלים בחורבן).
 טו סו (סלח לנו וגואל ישראל). רעא (על ט"ק). שכא (שהחיינו). שכח (האי-לנות הקשח).
 יט שפט (ב. המפיל לנשים). שצ (ב. השחר).
 כ סג (ברכת שלא עשני אשה לנשים). סה (פי' תיבת ברוך). קב (ברכת הגומל בנשים). בנוסח בב. המשולשת בתורה). שט (שהחיינו במילה ובפורים).
ברכת כהנים
 ג רנב.
 ד שכוח (באהבה). שפט (באהבה - שיהי אהבת ישראל).
 ה י (הכוונות).
 ו נה.
 ז קית.
 ט צודח (זמן החזרת פנים של כהנים).
 יא מה (ב.כ. ותפלה). עם שאחורי הכהנים אינן בכלל ברכה).
 יג עדר (החזרת פנים).
 יד כו (נוסח יה"ד של כהנים). עיי"ע נשיאת כפים.
ברכת המזון
 ד כד (כירך על המזיה במקום בהמ"ז).
 ז רכח (אמן אחר אל יחסרנו).
 ח צב (בקטן בפחות מכשיעור הרי חד דרבנן). שלכ (בלא כוונה).
 ט רנא.
 יד מג (רצה ויער"י בסעודת שמח"ת ש' נמשכה לשבת). רטו (בסעודת נישור אין בלי זימון ד' ברכות).
 טו קפו (הרחמן הוא יכרך את אדמ"ד).
 טז קו (ההכרזה בגמר ההתוועדות כר').
 יח תקנד (אם עונים אמן אחר המזמן).
ברק
 יח קכד (פחד מב.).
בשמים
 יב צה (העובר דרך תנות של ב.). קת. חט (כנ"ל).

גאולה		בשמים ממעל ועל הארץ מתחת	
א	קטז"ו (מחלוקת אם חשורי או בניסן עתידים להגאל מתאמת למחלוקת אם נגאלים ע"י תשובה או שמעמיד מלך כהמן ומחזירן למוטב. זכו או אחי" שנה. כמ"ת – מכאן מודעה, עתה דמצורין ע"י האונס ערשין בלב שלם). רמב"ד (ע"י משניות). רנב (קיי"ל שבניסן עתידין להגאל).	ה	רל"ה (בעניני ש. להביט ממעל וב- עיני א. להיות שמח בחלקו).
ב	של (כ"פ שמוכיר אדמו"ר ג. מוסיף בב"א).	בשר בחלב	כ
ד	רלא (פורים ופסח). רלט (כני"ל).	רפט (שיעור המתנה בין אכילת חלב לבשר).	בת קול
ה	ד (אתחלתא).	י	רי (כמ"ת לא ה"י ב"ק).
ו	קעז (ע"י יחודים. כעתה אחישנה).	ה	קלד (בשם הבעש"ט שהמזל שומע. מבואר בשל"ה).
י	קמב (לא היתה אתחלתא דג.). שלד (כני"ל). אבל הנה זה עומד אחר כחלי- נט. שצט (כמה דרגות בג. רחוקות. ג. הפרט והכלל).	כ	קלג (כ"ק שיוצא בכי"ו מביא הת- עוררות). עי"ע נבואה.
יא	קע (הצפיה למשיח בחו"ל). שנה (תלויה בהפצת המעיינות חוצה). תיד.	בת כמה באמה – למעליותא	יד
יב	עז (לא נתגשם החזיון המשיחי). שנה (לא בדרך הטבע, כהרף עין).	יד	כת.
יד	תקל (בניסן, לא בכסף. לע"ל – זכר).	בתוכם – בתוך כאו"א	א
טו	שי (עדיין אין זו ג.). תכו (עדיין אין אתחלתא דג.).	א	קפב (מקור מרד"ל זה). שפט.
טז	רטז (ע"י משיח דוקא. הסדר המבואר ברמב"ם).	ית	שפט.
יז	יג (כשיה"י כולו זכאי כר.). עה (עדיין לא הותחלה. מאמר חריף בנידון).	בחר רישא גופא אזיל	ט
יח	שז (יציעה משעבוד כרזל לשעבוד תורה).	ט	קמ (בחר גאולת נשיא ישראל ביי"ב תמוז כר.). קנו (כני"ל). קעא (כני"ל). קעו (כני"ל). קעט"פג (כני"ל). קפה. קצה.
יט	ס.	יא	רלו.
כ	פג (מסמך ג. לתפלה). קנב (אין להכנס בחשבונות, רק לעשות התלוי בו להחיש ביאת המשיח). קצד (מסמך ג. לג.). עי"ע י"ט כסלו. מאסר וגאולה. משיח. תחמ"מ.		
גבאי	קלח (ר"ת אנא בכח גדולת ימינך). רנא.		
ד			

ג

ג אמרו אמת ואבדו מן העולם

ב שסא"ב (מקור מרד"ל ונוסח).

ג דברים צוה אחיתופל כו'

ג קיג.

ג מטמוניות הטמין יוסף

ב פח (ג' השפעות מאדמו"ר מוהריי"צ

נ"ע: גשמיות, בע"ת ועבודת

הצדיקים). צא (כני"ל).

ג קוין

יז פה (מילי דנויקין – טו"מ, דאכות –

תורה, ודברכות – ע"ט).

ג קליפות הטמאות

ג מז (אם יש להם בירור עתה).

עי"ע קליפות.

מפתח עינים

שסו

י	עז. רג.	(כנ"ל - קלא). קנט. שכא (כנ"ל - קלא).	יח	קלג ריח (ובנו בחרת - בג. הגשמי).	
יב	מב.		יט	תכה (גם ג) קדוש בשר הוא.	
גבול ובלי גבול			גורל	עיי"ע בחירה. טבת.	
כ	נא (מקום הארון אינו מן המדה. נחלה בלי מצרים ומברייח מן הקצה כו'). עיי"ע בלי גבול.		ב	קצו (חילוק ג וירושא בנגלה וכי נסתור).	
גבורה			כ	רלד"ה (גודל ענין הג).	
א	קצו (ג. ממותקות. ורב חסד).		גזירה שבטל טעמה	כ	לא.
יב	קלה (תגבורת החיות).		גזר	ז	קצא (מעהרין חייין).
יט	עדר (תגבורת הברכה).		גטין	ג	פה (שליח לקבלה). קפב (כשצריך ב' גטין אם למסור הא' בעי"מ ולאח"כ יחתמו ע"ח וימסרנו עה"פ). רב (כ' ענין הג"ל). רטריו (בענין הג"ל).
גדה"ו			ח	שטו (להשתדל שתהי' מחילה מהמ- גורשה).	
י	תג (גומל דלים שמו של הקב"ה - עיי' צדקה ממשיכים יחוד).		י	קסח"ט (איש הסוכל מסכיצופרינא אם יכול לגרש אשתו).	
גולגלתא			טו	שנה (בקשת מחילה).	
ב	רלא (עצם דג. ושערות דג).		יז	קצב (עיכוב הגט).	
ה	רכב (טרופות הג).		יח	רנ (דמחקריא ע"ש יהודי).	
יט	שנ (חכ' וג).		גיהנום	א	קנא"ב (ג. כלה כשיחריב העולם).
גומי			ה	צח (גשמיות וחומריות העולם).	
ז	קכד (קבלת טומאה).		יב	קסד.	
גוסס			גיוס בנות	ז	של.
ב	שול"מ (אם חשוב כמת. לענין ערכין. בנפסק בב"ד שלמע' ושלמטה).		יב	לב.	
גוף			טו	רנב.	
א	רצט (נשמה וג. צ"ל שניהם, לא סיגור פים). שריא (קיום תומ"צ דוקא עיי' נשמה וג. לכן גם בעולם התחי' דוקא נשמה וג.).		יח	סב.	
ג	רצו (ויקרה). שדמ. שצח.		גיור	ה	רה"ו.
ד	קעט"פ (אינו קנינו. אסור לחבול בו). שמא (ויקרה).		ה	קנר (שנתגייירו שלא כהלכה).	
ה	ס (אין לאדם רשות על גופו).		ט	קלב (לחקור אם הי' כהלכה).	
יב	רט (הנה מהג. לע"ל תקבל הנשמה חיותה מהג). שצד (נס פורים ופסח קשורים לגוף).		יד	שיג.	
יג	קיא (ובנו בחרת - הג). רמ"מא (הליכה ביהדות מגוף לנפש ומנפש לגוף. תעג (ויקר הג).				
יד	רסב (מעלתו).				
טו	קלא (ובנו בחרת - בג. החומרי). קלח (כנ"ל). קמו (עבודת ה' עם הג. דוקא לע"ל תקבל הנשמה חיות מהג). קמח				

טו	קסד (איזה ענין של ג. כשרק אמו מ- ישראל).	יא	רלב (אצל יצה"ר הפרטי). רמג (אצל יהודים). רסא (כנ"ל).
טז	רמב.	יג	רסד (ללקט ניצוצות).
יח	רמטו (שלא כהלכה).	יד	שכג (שפיוזן כ"י כדי להאיר ה- סביבה). שכט (ג. נמשל ללילה כיום יא"ר).
גילוי אליהו	שעז.	טו	עו (הודעת חז"ל שאין לך יום שאין כ"י - כדי להוסיף בברכה). קט. קמב. קסז (כנ"ל). תמ (ברגעים האחרונים החשך כפול ומכופל).
גילוי ראש	קנה.	יח	תצא (ג. ל' גילוי).
ה	יח שנ (בשור"ב).	כ	קפט (רק גוף שלנו הלך לג). רצ (לא חרבה ירושלים אלא שבטלו חשביר).
יח	עיי"ע כיסוי ראש.	רצד	(תקין החורבן - אהבת חנם). שא (כנ"ל - רצ).
גמטריה	יח	גם זו לטובה	
יט קו (שם מושאל לכל עיני חשבון).	יט	ד	תיד (וכל מה כ"י לטב עביר).
גירוש	יט	ו	רלא (וכל מה דעבד כ"י).
יד	קיד (צרפת).	ט	עב (וכל מה דעבד כ"י).
גלגלים	יט	יד	תמא (וכל מה דעבד כ"י).
א	קמדינג (עלית רשעים בג. אחר ג"פ, אח"כ בבהמה וחי'). קעב (כשמתגלגל בדצי"ח יש השנח"פ גם עליהם).	יז	רסא (וכל מה דעבד כ"י).
ב	מח (בזמן התחי' - גוף הא'). עג (בענין הנ"ל).	גמגום	
ג	רא"ב. רטו. שנו.	עיי"ע דבור.	
ה	לט.	גמילות חסדים	
ט	כה.	א"ג (תורה תחלתה וסופה ג. - בנפש ובשנה). כב (הפלגת הטוב).	
י	יג (בנהרג בהשלים המוטל עליו. בנשים).	שסז (של כולל חב"ד). שצה (הנ"ל).	
יג	רג (רק ע"י ג. אפשר להסיר קושיות עצומות של אחב"י). רמ (דרא ד' - עקבתא דמשיחא ג. יוצאי מצרים).	שג (כנ"ל). שעז (כנ"ל).	
יד	רה.	קא (גדולה מהצדקה. גם לעשירים. אברהם בקו הגמ"ח).	
טז	כב"ג.	קסה (לא מצד ההכרת אלא כ"י להיות מרכבה לספי' חסד ראצ"י. ירידת ה- נשמה צורך עלי'). רכט"ל (כנ"ל).	
גלגל החוזר בעולם		יא"ב (קין גמ"ח ע"י בנק). קעה. רלד-ה.	
ט	ערב (כשנמצא בנקודה התחתונה בטוח שסמך לה העלי'). שכו.	י	שכדת.
יט	קעב (כשנמצאים למטה מתחלת ה- עליה).	יא	ש (זכות ניהול קופת גמ"ח).
גלגלים		טז	קנו (בנשמיות וברוחניות).
ג	צט (בעלי דעה).	יז	קכה (עבודת עקבתא דמשיחא. מצוה שזמנה עובר).
גלות			
כ	כ (גולה אחר ג). כו (כנ"ל). צח (כנ"ל).		
ז	קעז (מפני חטאינו גלינו מארצנו).		

מפתח עינים

שסח

כ	מ (ר"ח) כסלו יום האחרון לירידת ג. אתערל"ע הבאה ע"י אתערל"ח.	כ	שעז (ת"ת) שקול כנגד גמ"ח - רק בימיהם.
גשמיות ורוחניות		כ	עיי"ע צדקה.
ד	ח (פתגם אדה"י: דער אריבערשטער גיט ג. כר). שג (כנ"ל). שעז (כנ"ל).	גמל	ראה גם מפתח מוסדות ערך זה.
ה	נה. רלר.	יא	רפה (אם הוא קליפת נוגה. למה השמיטם יעקב).
ו	סו (ונתתי גשמיכם - ג.).	כ	ס (ג. צנועים. י"ג.).
ח	לח (השי"ת נותן ג. כר). קפג (גשמיכם - ג.). רטז (כנ"ל - לח). רמ (ג. איש ואשה הישראלים ר. הם). רפז (נוסח הברכה: כג. ובר).	גמרא	ח קח (ר"ת ד' מלאכי מרכבה).
יד	חסג (דיעה הולכת ורווחת - קשר הדוק בין ג. לר).	גן עדן	יב קסד.
יט	שלד (ישראל מהפכים ג. לר).	יו	קנו (געה"ת וגעה"ע נתגלו לנשמות יח"ס בהיותם בגוף. לדעת הרמב"ם אם הוא קיים גם עתה). רו (כמה דרגות בג"ע).
כ	רעט (כבני" - יחדיו יהלכון. ש (כנ"ל).		עיי"ע עולם הבא.
	עיי"ע פרנסה.		

ד

ד	בנים	יג	ריט (מה שיש ללמוד מג).
ה	שא (נגד אבי"ע). שח"ט (לקרב גם הבן רשע).	טו	רלה (בי' אופנים בהצלה מג. הבא לבית).
ד	כוסות	גניבה	ה קעד (גטי' לג).
יג	קכא (באחש"פ).	טו	תנאב (אין הדעת נוחה מהעלמת משקל).
יט	ריג (מעננים מבושלים).	טז	קע (ג. זמן ללימוד - בלא חגנוב טעם מפסיק).
ד	מינים	כ	קמו (מיד אחר מ"ת התחילו בעבר שנמכר בג).
א	קצא (באגודה אחת).	גניזה החרסונית	יד קצה.
ד	חעאב (כאשר מגזירת המלכות צריכים לבערו).	עיי"ע מכתבים.	
טז	לט (להשתמש למבצעים בשלהם - הידור).	געגוע	יד טו (ההורים).
יט	יג (המשכתם לעולם ע"י הלב). כ (אין האתרוג יכול לקיים המצוה בלי הערכה).	גרים	טו קפב (מזליהו הו כהר סיני).
דאגה		גרף	ג פב.
ד	קט (מקלקלת). קפט (מניעתה).	גשם	ח קפג (גשמיכם מלי גשמיות).
יח	שעט (לימוד התורה מבטלת הדאגות).		
יט	מח (בעניני תומ"צ בזמנים מיוחדים).		
קז	(ד. בלב איש ישיחנה).		
דבור			
ו	קפט (גמגום בא מפור פתאומי). קמא		

דברים שהתורה נקנית בהם ד תצח (דיוק הל' דברים).	(כשהי' נופל חידוש הי' אומרה בפה להמשיכו בעולם).
דבש יט שפה (מר"ל אילו הי' נותן בה דבש כו').	ו רטז (כשהי' נופל חידוש הי' אומרה כו').
דגים א מר"ו (שחיטה. אסיפה. נה"א. פ מאימתי מקבלים טומאה. קלא (צדיקים).	יא רמ. מט (רפואת ככר פה). עדר (בענין הני"ל).
ה רג (יהודים, חסידים, וידגו לרוב). ז (אם אדם קרא להם שם. גילוי עלמא דאתכסיא).	טו צו (עצה לכבד פה). קיב (כל ד. צ"ל למעשה). רלו (זהירות מד. היפך הברכה). שיג (גמגום בא מפתח פתאום).
דומם צומח חי מדבר ז שעה"ט. יד רמה (בעבודת האדם). רמח (כני"ל). יח שט (ד. יש יותר מצ. כו').	טז עט. קיח (חשיב מעשה. כמה דרגות). רלת.
דור ב לב (דורי דורות – ד' עולמות). ריט (כני"ל).	יח כא (עצה לכבד פה – בקה"ח). צג (עצות לכבד פה). קכא (שמירת הד.). קפט (עצות לצדיקות – ד. מהשפה ולחזק).
דור המדבר א רפא"ב (אם יש להם חלק לעוה"ב).	יט יג"ד (ד. ואמירה). קסא (עצות ל- גמגום). ער. רצו (גמגום בא מחוסר בטחון עצמי).
דחוייה או הותרה ב טרית. ריו. שסת.	כ קלג (זהירות בד.).
דין נצח ה רית. ח רכד. יד נכ. טז ר. יח קכג. יט לת.	דבק יא תיו (השכנת שלום – כמשל הד.).
דיווח יד לב (כשירדע שצריך לד. – מוסיף מרץ בפעולות). לו (כני"ל). נב (להדריע בשו"ט). שנג. שנה (מצוות אהבת ישראל). שסת. תכב (כדי לגרום שמחה). תעו. תצג (כני"ל – נב). יח שסז (מביא הוספה בפעולות). תקטז (אם יש ד. שאינם גורמים נחיר עאכר"כ כו').	דבר אחר יה סב (מכירתו בירושלים).
דיחוי יד קסז (אין ד. ככע"ח).	דברים בטלים יא רסז (כאשר אינם מביאים לפעולות ממשיות).
	יב צח (שאינם באים לפועל). קמז (כני"ל). רסט.
	יג שכה (שארן פועלים).
	דברים היוצאים מהלב כו' ג סד. ז מה. יא טו. סד.
	דברים שבכתב א"א רשאי כו' ח רנה"ו (בצבור). בקרה"ת. הטעם שלא נכתבה חושבנ"פ ע"י רז"ל.
	ס עט (בקה"ת).
	דברים שבלב יד חק (היכא דמוכח וגלוי לכל).

מפתח ענינים

שע

דכאון	דין
יג קד. יד שפד. חכ. יח סט (עצה לד. - סיפוק נפשי). עיי"ע יאוש. מרה שחורה. עצבות.	ב ל (מורח ודאין). קפד (אמת לאמתו). אע"פ שהעדים מעידין, שצ"ל למע' מהשכל.
דלת	דין תורה
טו שמו (סתימת ד.).	ח לו (המנעות מר"ת בין המלמד וה- הנהלה).
דעת	יג חסא.
טו א (ר. טהור; עליין, ד. קנית מה חסרת). קמדה (בכל דרכיך רעהו - התקשרות).	כ רלב (החובה להתדיין בר"ת). עדר. עיי"ע בית דין.
טז	דינים
טז עא (מצד הבינה י"ל מסקנות הפכויות רק הד. קובע). עט (סדר טהרות. ד. את ה' כמים לים מכסים). קצג (כשהכחור נמנה אין הד. נמנה).	ד קפכ"ג (במנחה, כלילה).
דף יומי	דירה
יד חת.	ד קלו (האדם בגילוי בד. - ד. לו ית' עיי' תורת החסידות).
דפוס*	ז שגד (ד. ברוחניות - תורה).
ב	ט רכב (כניסה לד. חדשה - אחר ט"ו באב. לפני הכניסה - להכניס סידור, חומש, תהלים ותנאי). רסה (להכניס כני"ל). שכ (ד. לו ית' בתחתונים - בכל עצמותו בגילוי).
לב (פתגם הצ"צ: ד. לדורי דורות). מז (גודל זכות הנותן מהונו להדפסת ספרו של הצדיק). פט (הדפסת ס. בשאנגהיי). ק (כני"ל). קת קא (מקצוע ההד. שהתוה ארמ"ר). קלב (תנאי הדפסת קובץ). קנה (בשנגהיי). קסו (כני"ל). קעג (פתגם הצ"צ: ד. לדורי דורות). קצ (ועד להד. סי רבו חינו). ריד (שכרה בעוה"ב ובעוה"ז). רידח (קה"ת באשכנז). ריט (פתגם הצ"צ: ד. לדורי דורות). רכאכ (שכרה בעוה"ב ובעוה"ז). רנג (רק ב' רשות קה"ת באשכנז ועוד). רצב (רק עיי' קה"ת). שנב.	טו א (מרחבת דעתו של אדם. ד. ל- אה"ע. לו ית' בתחתונים).
ז ריז (מלה הבאה בדפוס - לדורי דורות). רכא (גודל זכות הדפסת ספרים).	יח פג (מרחבת דעתו של אדם). רא (אין דעתי נוחה מריבוי דמי מפתח). שמט (קנין קודם לשכירות). תקמד (חשובה בזה דעת האשה).
ח רלח (המדפיסים בוילנא).	יט יא (להעתיק לסביבה דחית). ר (ד. ארעית ואח"כ יבחרו ביחד ד. קבועה). שפט"צ (לרחות מחדש מנ"א לאלול. להכניס קודם סדור חת"ת לחם ומים. זמן קביעת המוזנות). שצו (פי' פני במרו"ל שהד. מרחבת דעתו כר').
י רכא (צדקה להדפסת תורת אדמו"ר).	כ פח (העתקת ד. - כאם תסכים וזגתו מרצונה). קכח (כשמעוררת זכרונות כר' ישנו הרהיטים ויקבעו בו שיעור תורה). קסה (בעניני ד. להתחשב עם האשה). קעח (היוצא מד. ודוצה לחזור). שג (בסביבה חרדית). עיי"ע בית.

(*) לא נסמן כשדן בהדפסת ספר, אלא כשמדבר בענין הדפוס, או בהדפסת ספרים בכלל.

ה

ה
יה תמו (ה' ד"ה עיני' – תמרי).
ה אייר
יא כת. פה.
הבדלה
ו רעח (קידוש וה' מועיל למאור עיניו).
ז
ס סג.
י קפ (ח' ה.).
יא שג (סגולה לבריאות העינים). שעה (כנ"ל).
יב רכו (העברת אצבע טבולה בין על העינים).
יג קלו (יין ה' מוסיף במאור עיניו).
טו קפח (יין קודם). שכו (סגולה למאור עיניו).
עיי"ע קידוש.
הבחנה
ג רפחט (ג"ח מהסחלקות). רצבג (כנ"ל). שיח (כנ"ל).
הבטחות
יא רמט (במכתבי אין ביטוי כזה. אדמריד היה לו כחות נעלים לזה).
הבערה
יג קטז (מדוע דוקא ה' לחלק וללאו יצאח).
הברה ספרדית
י ה.
יש שמט (למה לפתע ישנה ממבטא ה' ספרדים).
הגדה של פסח
ב שסד (מלי הגדה ולא מלי מדרש).
ח שכב (המענה לפ"ע הבנים).
הגהה
ק (ה' התניא). רכג (כנ"ל). רמט. רנו (מאמרים ושיחות).
הגידה
ח כא"ב (המנעות מה' לאמריקה). שו (כנ"ל). שכב (הטעמים להנ"ל).

רמו (מגבית נייר להדפסת ספרי קודש). ת (הדפסת הנכתב ע"י התל"י).
יא עב (הדפסת ס').
טו קסדח (ה' ד"ה פתח אלי' עם הגהות אדנ"ע, שאר ס' חסידות, העתקה מדריקת).
טז כב (ה' תורת חב"ד).
יח תקיא (ה' קוני מאמרים לע"נ).
יט קעח (ה' ס' נקראת מלאכת הקודש). רמה (ה' ספרים).
כ מג (מלה שבד' לדורות). קיטרכ (חלק מהצדקה – לה' ס' רבותינו עם הקדשה בסופה). רלו (ה' מאמרי ושיחות רבותינו).
דקדוק
ו ריג.
יא רפח (פ"י דברי המהרש"א שנמרצת ל' רבים).
דרוש
ו שלב (צ"ל בזה יראתו קודמת ל' חכמתו).
י יט (אין משיבין על הד').
דרך
יח קמו (ברוחניות).
דרשה געשאנק
ו שב.
ז סח. קיט.
יד חמה (המקור).
טו קפא"ב (טעם למנהג).
דרשות
ד קסכ"ג.
עיי"ע נאומים.
דת
יב תט (דת ופוליטיקה).
יח טב (מלחמה נגד הד'). רלב (הכרח הד'. באה"ק יותר מבחור"ל). שצ"ו (הסדרת ד' והמדינה).
דתות
יא ד"ח (כשאר הד'. חוג אחד הטעה כני דורו, לכד דתינו שכל כנ"י שמעו אנכי ה"א).

- הגדלה**
 י רסד (לנסיעה לרבי. הזוכה שליח – ואז איז חשש אסמכתא).
 כ צו (ה. לנסיעה לכאן – ענין שכ' הרגש. רלד (שהזוכה יוציא כנסיעתו את המשחתתפים). עיי"ע גורל.
- הדלקת הנרות**
 טז שערעא (במקדש, בלילה ובבוקר).
 יט קיד (סדר ה. כבהמקיד בערב ובבוקר).
- הדרן**
 ח צ.
הוא המדע כו'
 ג לז"ח (טעם לשינוי הלי' בחניא פ"ב ופ"ד. מדע – עצמות השכל).
- הוד**
 ב שא"ב (מלי הוראה ומלי הדר. הפרש בין יופי שבה. ליופי שבתפארת).
- הוי**
 ב כ"כא (ה. ואשרי – כ' פעמים).
- הוכחה**
 יב סד (אופני הה).
 יד שצו (עד כדי גיפה – הכאה, ולא נחשדו בניי על כך).
 יז יג (עד כדי כו' הכאה). קצו (מתוך אהבת ישראל).
 יח קסב (אפי' מאה פעמים – לא גוזמא).
 יט רכא (צ"ל תחלה לא תשנא גוי). רמה (כנ"ל).
- הולכה**
 יז שנו (ה. שלא כדרכה).
- הוצאה והכנסה**
 ז רכט (במסורות חבי"ד ההו. יותר על ההכ.). רלו (עיי' הגדלת ההו. תגדל ההכ.).
- הוצאות ז"ל**
 ג שיט (תחבולות באשה שסכנה לה להתעבר). שסד (בדיקת הזרע). תא (כנ"ל).
 ה יא (שימוש במוך). ריא (בענין הגיל).
 ו קנו (שימוש במוך). קפ (בדיקת הזרע).
- ח**
 קצו. רנו (ביאור גנותה). רפד (חיקוני עיי' ריבוי באותיות תורה ותפלה).
ט
 כד"ה. קיד (בדיקת הזרע). שכו (שימוש במוך).
י
 עג (שימוש במוך). קעד (מניעת הריון).
יא
 רסב (שימוש במוך). ערה (אם נכנס במנין המצות). שכו (שימוש במוך). תב (כנ"ל – ערה).
יב
 ריה (שימוש במוך).
יג
 רצג (בדיקת הזרע).
יד
 קעח (בדיקת הזרע). רנה (שימוש עיי' מוך). תמ (כנ"ל).
טו
 פט (בדיקת הזרע).
יט
 קלד"ה (שימוש במוך עדיף מניתוח למניעת העיבור).
כ
 פא (צדיק – שאינו חוטא בחטא זה). פב (מתיקוני קרי – תפלין). עיי"ע ח"צ.
- הוראה**
יא
 כ (השתלמות במקצוע הה. יחד עם נסיון בפועל). נב (כשמרגיש עייפות לאחר לימודו עם התל'). צו.
יג
 צא (קורס מזורז למורים).
יט
 קו (קורס מזורז למורים). קלו (דיוק ומקור ל' פרש"י שמשם תצא הוראה). קפג"ד (השתלמות במקצוע הה). תג (בענין הגיל).
כ
 קכו (התגברות על הבעיות שקמו בה).
- הזכרת נשמות**
 ג ח (בשנה הא'). רכ (אם עולים לתורה בו ביום).
- הזכרת שם שמים**
 יב שלה.
- הידור**
 א יא"ב (והדרת פני זקן כו' שיבה ת"ח). עיי"ע חנוכה.
- הידורים**
 יד י (ה. כמה שאינו נוגע ועיי' ויתור כמה שמחוייבים).

מפתח ענינים

שעג

הלוית המת כ עטפא (הבנים יוצאים מהבית לפני התחלת ההלוי).	היטב ט ריט (ומסי' הקדמי - גי' ע). הימורים ט רכט (לא לשחק בה).
הליכה א קצדיו (ובלכתך - כעוה"ו. הליכה ממעטת ג' דברים: שם - מצות, ממון - אהוי"ר. פו"ר - ת"ת. ואברכך - הקב"ה עוזרו. כשהירידה ברילוג, גלות, צ"ל תשובה).	טו רצג. יט עד (ביטול הרגל המשחק בה). היסח הדעת ד קסד. יד כב (ממח' המבלבלות). רה (מהמשכה כר). ריב (מתיקון ח"נ). רלה. רעו. שצה (מספיקות באמונה). חגג (כנ"ל). חסו. חצא (עבודה בזקנות - ה. מ' מיחורשים).
יו לג (מהלך - מעלת כנ"י על ה- מלאכים, בלי גבול). יח ש (אמיתית הה. כשיש שינוי במהות). הלכה יב חכב (וה' עמו שה. כמותו). יג יג (וה' עמו שה. כמותו). יח רכ (וה' עמו שה. כמותו).	הכל תלוי במזל כו' ה ריג. הכנה יח קמד (אצל רבותינו - ה. גם לאמירת מפטיר). הכנסת אורחים ד ל (ע"י - זוכים לבנים). ח רכב (סגולה לבנים). יב חכב. טז ב. יט שלג (סגולה לבנים).
הלל ב קכד (הגדול בהגש"פ של אדה"ו עם כוונת אותיות השם). רמא"ג (כעת הקרבת ק"פ נאמר ע"י הלויים או ע"י הישראלים). רסיסא (בענין הנ"ל). י שלו (כשואמרים ה. בסדר תהלים אין בזה משום האומר ה. ככ"י). טז פד (ברכת ה. ביחיד).	הכנסת כלה ד שנג (מבטלין ת"ת לה"כ ות"ת כנגד כולם). ח רסא שת. הכשר יב לג (רבותינו נמנעו מנתינת ה. על עניני קדרשה).
המלצות טו שלהיו (אין במנהג בית הרב לתת ה). המראה והלעטה ג כח (הגירסא בשו"ע אדה"ו).	הכרתה ד א. הלבנת פנים יט קס (להזהר מה"פ בשיעור ברכים). הלוא פרוס גו' תתעלם ג קפד (הוראה לכל משך חיי האדם).
המרת דת טו שפר. חלב. הן ה. הנדסה ו קמה (מרע מדויק ושמושי. שכל אנשי ראלקי). עיי"ע מרע.	הנחות כ קו (ה. בעה"ב - מזוהרות). קסב (ה. בעה"ב). הנקה טו קסו (טוב לאשה ולילד).

הסכמות

- ו שלב (אין מנהגי ליתן ה.)
 ח רפג (מנהג בית הרב לא לתת הסכמות).
 טו שצג (אין במנהג בית הרב לתת ה.)
 טז שז (אין במנהג בית הרב).

הסתדרות

- יח כב (לימוד בכולל וה.).

הסתכלות

- ד שסא.

הסתלקות

- ו שכורז (מתחלת ל' יום קודם).

הסתפקות

- יג צז (ציל מל' הפסק ולא סיפוק).

העלם

- ו קסב (תכלית ה. - לעורר כחות נעלים).

הפטרות

- ה קח (בשר"ח אלול, בפ' החדש שבת וחנוכה).
 ט סג (בשבת ר"ח).
 יד קטו.

הפלאה

- ב שצורז (ה. הבורא ג' עיני ה.).

הפלות

- טו שלת.

הפסק

- ג רייב (שיעור ה. בסוכה, תפילין, ציצית וריח). רכג (בענין הגיל, וב' תורה ובאונן).

הפצת היהדות

- יב כב. כה. לה. מז. נג (מתוך התלהבות, משמעת ואחדות). סא. פא. קה. קב. קסג. קצת. ר (במושבות). ריז. רמט. שלג. שלת. שדמ"ז. תג. תכה (במסגרת חב"ד). תכו (קירוב הוולת והנוף בניו).

- יג ס (מעט המעטסקים בזה. לנצל ה' כחות). עא. פג. צב. צו. ק (כל יומא ויומא עבדי עבדיתי). קה. קמו. קסת. רי. רמה. רנג. רעט"פ (אופני ההשפעה

על הנוער. טופח ע"מ להטפח). רצג. שה (ענין קרמים). שלא (ומקרבן לתורה ולא התורה לבריות). שעה. שפת. חיב (עבודת ההעמולה כמו זריעה - רק אחדים מהגרענים נקלטים). חמת.

יד ט (אופן הקירוב לתומ"צ). כג. ל (פקודת נפשות. החובה להתעסק בזה). קנב (חילוק הזמן בין ת"ת לה. הי). שה (כ"א מחויב בצדקה רוחנית א"א ל- הסתפק בפעולות בין הזמנים). שצורז (ההצלה יותר משמשערים). ח (סי' פרק מהשפעה על זולתו יביא שלוח נפשית). חב (גיוס אנ"ש להפ). חיא (סגולה לב). חקכו.

טו יא"ב (ביקורים במושבים וקבוצים). יז (העבודה עם עצמו ועם הוולת). יז (כניל - יא). כו (כניל). מכ (האומנם שעת הכושר לנוס מהערכה או אכשור דרא?). קיט. קכה. קסב. קטורז. קצה. ריג. רמא (הכנה לחתונה). רסא (כניל - יז). רסג. רש (בצבא).

טז ערה (כמה זמן יתן להתעסק בוולתו). פו. רכח"ט.

יז קנח (לכ"א יש כשרונות לה. הי). קצה.

יח לה. עד הצלחת העתקה תלוי בהת- עסקות בה. הי). קכא (בזמן הפנוי מ' שיעורים הקבועים ומתוך שמחה). קמב (עבודת צבורית מוכרחת לכ"א). קס (פרו ורבו - מאכן נאך א אידן). קצז. רכת. רפח. שו. שיג. שמה (חובת ההשפעה על הוולת). שנה. שנט. תה. חמ. תפה. תקג (קישור עם אלו ש- נפגש עמהם).

יט כו. קעג (אופן ה). רסב (צנור לברכות השי"ת). שה (אָרטאָדאָקסישע פּאַלי- טיק). שיח (מתוך שמחה). תת. תלו.

כ יט (מעלת להוציא יקר מוולת). סד (הקשיים והזכות). פה (החובה והזכות לעסוק בזה). שיח (פריעת חוב שנת-

מפתח עינים

שעה

שפת. תא (לימוד תניא עם חפשי).
חטו. חכ. חמג. חמו. חס. חסכ (חפיקד
הנשמה). חסג. חסד (סגולה לבנים). חסו
(החדרת הנקודה החסידותית בכל ה-
פעילות של צא"ח). חצא. חעז. חעט.
תפכ (בין בני הישיבה). חפז (כני"ל).
חצב. תצח"ט. חקכא. חקכב.

טו ר"ז. כו. מז. מט. נא"ב. נח. סא. סז. סח
עא. עג. עז"ט. פה. צב. צט. קג. קה.
קכד. קכת. קמ. קמב (חילוק הזמן בין
ה. וסדרי הישיבה). קנג. קנז. קעב"ג.
קפג"ד. קפט. קצט. רב. ריט. רכת. רמה
(אם הוא בכל השיטות בחסידות או
בחב"ד). רסו. ערה. שא (בכל בכנ"ס
מבלי הברל). שה. שז. שטט (באדיש).
תי. תיג. תחד (ה. ס' דא"ח).

טז ב. ת. ל. לא. לר. לטי"מ. עז. פכ. פד.
פח. פצ. צג. קכה. קנז (בכל שנה מיתוס
פנים אפשרויות). קלת. קמד (חובת
גברא. זה כו"כ שנים שממסיר הנני
בהודאות בקשות וגם פקודות). קעה.
ריא. רכא (מעין בכ"ש). רנה. רנו.
רסה"ז. רעז (למצוא עוד דרגה בחוצה
ולחדור בה). רפב. שכת. שלד"ה (פקדו
דת רבוחינו, סו"ס צריך להעשות,
טוב שיעשה בהקדם).

יז ג. מ (קודמת לה. היהדות). מז (הכרח
השעה). צא. ער. קג קסה (מענה מלך
המשיח – לכשיפוצו כו"). קצט. רד.
רסד. רסת. רפו (בימי בין המצרים).
רצה. שטו. שלב.

יח ח"ט (נח"י להשי"ת). יח (ימשיך
עבודתו – למרות הקשיים). נא (חוצה
מתחיל מו"א שבנה"א). סז (התחלת
העבודה בזה – בגיל רך). עה (ה. המ.
ושקידה בלימוד). פג. קד. קלד
(מתחיל למטה מחו"ב). קמ (לא רק
חרישה כו" אלא גם קצירה). קסג
(תיקון לצאצאי כו"). קפ. קפד. קצ.
קצא (שייך גם לילדים). רא. רלת.
רמג. רצ. שכה (אחשי"פ צ"ל עם

רפא – ה. ה. שיט (הרצאות בנושאי
יהדות לא מספיק – דרישת השעה).

הפצת המעיינות חוצה

א קכו.
ג מט. נד.
ד נט"סא. סד. סו. רפג. רפו. רצא. שיד.
חלו.
ז צב.
ח לה.
ס נא קית. קצ.
י שב. שפא. שצא.

יא קיב (גם נקודה הראשונה שמחוץ
למעין בכלל חוצה). קפז. קצז. רסד.
שרמ (כני"ל – קיב). שנח (מענה ה-
משיח: לכשיפוצו מ. ח).

יב כ. ס. פו. צ. צדיה. קכ. קכה. קכט. קל.
קלד. קמ. קמדות. קנג. קנת. קע. קעט.
קפת. רנג. רנו. רפא (באנ"ש – השער
שבו עולות שאר המצוות). רצו. ש.
שכב. שנא. שנג. שסד. שעב. שפה.
תנו.

יג כב. כו. נא. קט. קיב. קמו. קמט. קסת.
קעדות. קצ. רט. רכו. רלא. רנב. רטא.
ער. רפ. רפג. שא. שכה. שכו (מעין
מקושר למקור). שמב"ג (צ"י קאתי
מר). שער. שפכ. חטט"עב.

יד כ (מבלי להכנס במלחמות). ע (לכש-
יפוצו מעיינות חוצה). קא. קכו.
קסד. קסה (מצוה דזהיר ב' טפ").
קסר. קעא. קעז. קפא (דעת הרמב"ם
שדוקא ביוצא חוצה דין מעין לו).
קפה"ו (ה. ס' חסידות). קפו. קצב. ריב.
ריג (דרישת השעה החדרת החסידות
בחוגים רחבים). רכג (אין עתה הת-
נגדות לה). רכד"ז. רכט (גיוס ל-
פקודות רבוחינו – ה.). רמ. רמה. רסא
(כני"ל – קפה). רסז. ער (כני"ל –
קפה). רפג (שיפעלו בזה באופן נסי).
רצו (כשנתוסף בלעז"ז צריך להוסיף
בקדושה). שא"ב (באופן של נחשון).
שיב. שיט. שמט. שנג. שנד. שעו.

- הצנע לכת**
א נג.
הקדש
יא שכב (ה) בטעות – רק שולל הפעולה או גם ענין הפכית.
הקדשה
ב קג (כתיבת השמות בה).
ג ר"ז (גודל ערך הדפסת ספרים לע"נ).
הקהל
ו שמגיה (הרחבת מוסדות החנוך ה- כשר).
ז יג (זכר לה).
הקלטה
יב רצב (ה) הכנס. שעג.
הקפות
ג רלביד (מנהג נביאים בס"ת עצמה. מעשה. מוציאין מההיכל וההקפות, ביאור ענינים).
יט א (מנהגינו ג"פ).
הרהור
ז קצביג (ה) ומחשבה. לא שייך בו לשון בריאה.
ט קכג (תפלה ולימוד ע"י ה).
הרהורים
ח ב (עצות למניעתן).
הרחבה
יד רצהו (ה) גשמית ורוחנית, פני' ר- חיצונית).
הריון
ז פכ"ג (מלאך הממונה על הה' – לילה; תכ"ה). קפב (כנ"ל). רס. שג (הנהגות ה').
ח קצג (לא לפרסם עד החודש החמישי). רט (כנ"ל).
יא רעח (להשמר ממשא כבד וכו'). לא לפרסם).
טו טח (בזלפה לא נאמר ותהר, כפנחס ומרים). שטז (מגע בעת ה').
יה חנט (כשיש התנגדות בדם).
כ ר (לא לפרסם).
עיי"ע עיבור. למנצח.
- קהלתו. שסה והפצה דוקא ויגיעו לחוצה. שעא (אונס רחמנא פטרי' אבל כמאן דעביד לא אמרינן). תמד (בין הספרדים). חסד. חסט. תעא. תעחט. תפחית (ציווי רבותינו. הצלת נפשות). תקח (בשנת המאחים להסתלקת הבעש"ט).
יט כ. לב. מח (אימתי קאתי מר לכש- יפרצו כ"ו). נא. נד. נט"ס (ניצול י"ט כסלו לה. המ). סא. סד. סת. צה (ה). המ. על גלי הרדיו. צח (כלשון הבעש"ט באגה"ק שלו). קג (מועיל גם לקשוט עצמן). קח (לא להתחשב בקשיים, מתוך כטחון ושמחה). קט (כנ"ל – צח). קכד (לנצל כל הזדמ- נות). קל. קלב (כדבעי למיעבד). קמב- ד (ע"י נעשים מוחו ולבו זכים כ"ו). קמו. קנה. קנו (כאדם העובר בתוך שלו). קסז. קעז. קפב. רב (גם בפרסום מנהגי ת"י הבעש"ט). רת. ריא. רמג. רנב. רפ. רפח. שיד (כנ"ל – צח). שכג (כנ"ל). שכו. של. שלג. שמב. שנג. שנ"ה. שפר (בארפן דהבנה דוקא). שצ"צא (שנת המאחים סגולה לה. מעיינותיו). שצג. חטו (ארמ"ר מסי' על תורת החסידות והפצתה). חלא (ניצול הכשרונות לה. המ).
כ כ. לג (דרכי חפשוטות החסידות ע"י ארדה"ו). צט"ק. קע. קעט. קצז. ר. ריא. רמ"מא. רנת. רעה (כמאן דבעי למיעבד). שכא (די ומספיק עבודה בשביל שניהם). עיי"ע כרם חב"ד. קירוב רחוקים.
הפקר
א יד (ביובל).
הפרדת דת והמדינה
כ עא (נגד עיקרי האמונה). קיא (כנ"ל). עיי"ע דת.
הצגות
י רלה (להזהר מלא ילבש גוי וכיו"ב).

מפתח עינים

שען

הרמת יד	יז קמא. קצה (לכן "בהדמנות" ולא "במקרה"). שכ. שלו.
יז רפנר (לא עליך אלא עלי).	יח לו. מב. צח (התבוננות בהשגח"פ).
הרצאה	קסט. רסט. רפא. שיא. שלה. שצא.
יט ג.	חת. תצו.
הרצאות דתיות	יט יד. מז. נת. עה (משלים הכוונה העליונה). פד. רפד (כנ"ל, שלכן צריך לנצל כל פרט). שכט. שפג (הוכחת אדה"ו מחולין). חכב.
השגחה פרטית	כ נז (כתורת הבעש"ט וכהוכחת אדה"ו). עז. פז (כומנינו גם יושבי אהל רואים ה). קפת. קצת. רצז.
א קסח (שיטת הבעש"ט - גם בפרטי דצח"ם נוגע לכללות הבריאה). קסט (שיטת חכמי ישראל עד הבעש"ט). קע (ידיעה). קעא (כאילו בני"א היא השגח"פ). קעבג (ברצו"ח וכמגולגלים בהם). קערה (שייכותה להתהוות תמידית ולידיעה).	השגת גבול
ב שצרה (כדומם, כגלגולים).	יב קצא.
ג ל (והתהוות, השגח"פ, ידיעה וכוונה). קיב (לשיטת הבעש"ט).	טו שמו.
ד קסה. רפ.	טז קלט.
ה לו. סו (שיטת הבעש"ט. הוספת אדה"ו). קל. קנב. קסא. קפד. רח. רטז. רמב. דמו. רס.	יח שלה (מביא למאדעוה כר).
ו רפ. שה. שכת.	השפעה
ז מו. קבא. קכו. קס. קעו. רנד. שיט. שכת. שמה. שע.	יג שנד (בתוקף ובדברי נועם). חיח (כנ"ל).
ח פה. קפאב (אפשרויות השטפון עפ"י ה). רפה. שנה.	יח קנח (שהמקבל יאמר שמדעוה עצמו כא על הנקודה).
ט קו. קכט. רטו. רלה. רסד. שו. שת. שיט.	יט פו (דוקא דברים היוצאים מהלב פועלים).
י י. לד. מג. נת. קיט. קלב. רו (ראיות). רסת. שסה.	השתדלות יתירה
יא קמד (כשיטת הבעש"ט). רעת. שלח"ט (השיטות).	ב קע (כטרנסה - למותר ומקלקלת, משא"כ בתומי"צ).
יב סג. קעב.	השתחווה
יג קצא.	ב רנדו (פני' חזי' ע"י קבלת פני רבו כרגל באים לה. פני').
יד רא (התבוננות בה. תבטל רצון להיפך החיים). ערה. שכ.	השתטחות
טו קכו. רמ. רצה (התבוננות בה. מביא למנוחת הנפש). שנכג (מבטלת התרגשות ומצב רוח ירוד). חמג (הסכן הסכנתי לחפש זה בכ"ד).	ט פט.
טז קמז. רד. רכג. רל.	י רסד (על הציון. ע"י שלית. נר"ג ח"י).

התאוננות

טז ד (לא ימצא כר' אמות).

התאחדות

ה ת. קלו (ה. אמיתית בענין של חומי"צ).
יד קפ (המח' במאצילה, דבור, מצוות ות"ת, כלים ואורות). רעז (ע"י ה. בלימוד מתאחדים גם הלומדים).

יש רלט (בצרעה) — אם הוא דוקא ע"י לידה מין ממינו.
עיי"ע בריאת העולם.

התוועדות

א קת.
ב שמא (בלי פרסום, תרפ"ז).
ג יה ר"ט כסלו תש"ט.
ד קא. קפדח (מעלתה). רנט (ברכה שאומרים בה יש לה כח של רבים). רעז (לפני הנסיעה). שב (דער-ווארעמט די קאפ, הארץ, פיאטע). תכו. תמח (בי"כ תמוז בח"י אלול ובשבת מברכים). תסו.
ה מד (בי"ט כסלו). מח"ט (עיקרה כאור לכי. ב' אופנים). צו. צח (מביאה החלטות). ק (כנ"ל). קב. קטרו (כנ"ל). קנת. קפא. רמד (התכלית בעבודה). רפז.
ו ה. קטו. קנא (עם ילדים צעירים). קנט. קעת. קפד (ברכה בעת ה.). ריו. רלא. רעג.
ז טו (מצאי שמח"ת). לו. נח (עם וכלי משקה). סח"ט (בי"ט כסלו, בריבוי מקומות וברוב עם). עח (כנ"ל). פגיד. צא. צג (בי"ט כסלו). צד. קית. קנר. קסב. קעב (בי"ד שבט). קפביג (פורים). קפה. קצרת. ר (בשבת מברכים). רטו. רנו. שכו. שמת.
ח קא (י"ט כסלו בכה"ח). קלח (כבי"ד טבת ובי"ד שבט). קלט (י"ט כסלו). קמו (עם התלי במרוקו). חזרת דא"ח וניגונים). קנב (כאותיות המתאימות גם לתלי ישיבות אחרות). קסו (התלי ש-באו לה. דכאן). רטו (בישיבת ת"א). רמו (פורים שחל בעש"ק). רנט. רפג. שט (כנ"ל — קנב). שטרז (להשתתף בה. שבתור מקבל ושבתור משפיע). טו (עם התלי). עא. פ (כאד"ש). פאיב (פועלת בעצמו ובסביבה). פה (טוב לשמים וטוב לבירות). צו. קיד. קמו. קסו. רא. ריא. רלט.

התבדלות

ג שנו (שיטת אונגארין משא"כ לירבא-וויטש).

התבודדות

יו שכו (ביום הולדת).

התבוללות

ח ר.
יח רלב. שכ. שנה (סכנות ה. בברית ה- מועצות, באר"כ ובאה"ק).
יט קסו (הכדלה בין ישראל לעמים. שבע הכדלות).

התבוננות

ו שנה.
ז שכו.
ח ח (קודם התפלה). סח (כנ"ל). רל (קודם התפלה: דוממות האל — ורק אח"כ ובשפלות האדם).
ט רצה.
יא רל (חובת כ"א — ה. קודם התפלה). שג (ע"י ה. מתאחר קצת מהמנין). שעת. שפ (בתוך וקודם התפלה. ל"ד ב-אותיות הרב).
יב רד (זמני ואופני ה.).
יג קסא (בענינים ולא בתיבות). חפא (קודם ובעת התפלה).
יז קה (קודם התפלה). רעא (קודם כל תפלה).
יח קנג (שקודם התפלה). שנו (שקודם ובשעת התפלה. פמ"א שכתגיא).
יט קצה (ע"י ה. פרטית אפשר להסביר לנה"ב לחלק הה. בתפלה לכמה פעמים).
כ נביג (לפני התפלה — בהעמקה כו'). בכך — במדה פרטית. קישור המח' ל- ענין למשך שעה).
התהוות
א קערה (בכל רגע שייכותה ל- השגח"פ). שכו (בכל רגע הניצוץ בהעלם).
ג שז (ראשית הה. ויחדש הישנות). טו שלו (ע"י דילוג דוקא).

מפתח עינים

שעט

השלחן (כר). רז (לעמוד בקשר עם הבאים לה). רעג (ה). הלומד דא"ח עם התל). ססד (צ"ל הכנה). שעב. חלב.

טו לו (וואָס אַ חסידישער פאַרבריינגען קען אויפטאָן כר). עד (מעלחה). פב (שחיית משקה). קז. קכב (מעלחה). קמד (כני"ל - לו). קנט (להמשיך תלי הישיבות לה). קס (לא תמיד התוצאות נראות מיד). קסדיה (כני"ל - לו). קסו. רב (חרישה וזריעה). רכו. רנה. שה (כני"ל - רב). עדר.

יז נז (התכלית - שיביא הדברים לבי"ב). פו. רח (אופן הה). רנא (לדבר אין דעם ארום פון חסידות). רסד. שמב (וואָס אַ חסידות/שער ה. קען אויפטאָן כר).

יח קנב קצט (פעולת הה. צ"ל ניכרת). תצח"ט (השתתפות בה. - כשיש מניעות).

יט לא (לפלא קס"ד דכרטיסי כניסה בתשלום לה). רא. רנ (ברכה מתוך ה). רעח (באופן דאשה כי תוריע וילדה זכר וכפ"י אדה"ז). תי (בה). שחיית משקה הוא רק טפל דטפל. עי"ע יט כסלו.

התחדשות

ג קלב"ג (דתורה נשמות ועולמות).

התיישבות

ט רפט (ראבדחם מהרה - החפזון).

התכללות

ב שיג (ב) אופנים: מפני חלישותן או שמתבטלים מאור נעלה. אופן הב' מראה שאיהו וגרמדי חזר.

ח דט (צ"י אחרות. מוז ולב תורה ותפלה. מקולי ב"ש ומחומרי ביה).

התלהבות

יג העגיד.

התנשאות

יב רלה (האלקות בכל נברא בה. וגם ב- קירוב. כך צ"ל גם הנהגת שד"ר).

י ד (בשי"מ - אחר הה. להביא האור לבית; ה. ע"י הנשים). ת. כ (שמח"ח ושבת בראשית חשט"ח). לו (בבתים). ס (כני"ל - ד). סג (פורים פר"ח). קלב. קעז. קפב (בבית או בביהכ"נ). קצו. קצח (שיתוף התלי בנאומי הה). רלח (כני"ל). רנז. רפה. שכג"ד (ההנהגה בעת ה). שכו. שסט. שעז (וואָס אַ פאַרבריינגען קען אויפטאָן כר). שצד (ההנהגה בעת ה). תיא.

יא ד (אגוניח). מט (תכליתת שתפוצל במעשה). סג (ש"מ). פה. פט (עם החל). צ. צו. קכג (מה שה. יכולה לפעול כר). קכד. קסה (פרישט אף ומנביה). קצה. רלח (י"ב חמור). רנט. רסז (צריכה להביא להחלטות ממשיות). רפת. רפט (כני"ל - קכג). שמח (מכל ה. צ"ל בכך). שסב. שסה (כני"ל - קכג). תא (לא הליגמה המכור).

יב נט"ס. צח (להביא בכך). קח (י"ט כסלו בכפ"ח). קסב. קצ. קעת. קפא. רעג. חלו. חמד.

יג נד. סא. קא. קלג (חז"ש בכפ"ח). קס (מה שה. יכולה לפעול כר). קסג (כני"ל). קסו (אופני ה). רטז (כני"ל - קס). רלט. רעז (י"ב חמור בכפ"ח). שז (המעשה עיקר). שמא (י"ב חמור). חמד.

יד ו (מה שה. יכולה לפעול כר). שמע"צ (שמח"ח). קב"ג (עם וכלי ד"ח). קלויז (שיפעלו בי ובהשומעים). רכט. שח (לגימה מקרבת אבל לא שכרות). שדמ (קידוש בבהכ"נ). שסג (מעל-תה). חקב (מעלת הה. כרוב עם). תקית (כללית). חסידות. טפה אחת מספיקה שתפוצל).

טו קמג (לא לפנות לאיש פרטי אלא שה- ענין דורש תיקון). קפח (לא ראיתי תועלת ממשקה המשכר. חסידים הראשונים היו מעמידים סאטקע על

חבירו - ע"י התורה, שפ (לרופא כל בשר).

י (העבודה במסדות של אדמו"ר - אף אם מפסיקים איוה לירות), מה (ע"י לימוד תורתו), מרז (לימוד חסידות של הנשיא דוקא), פא (ע"י עבודה כמסדותיו - צנור הברכה), קנג (כנ"ל - מרז), קסז (לימוד תורתו ו- לשמור תקנותיו - תיקון על שנפלטו מפיו מלים הפוגעים בו).

ט כ (ע"י לימוד תורתו), כג (קניית מצות ע"י מוסד שלו), קנד (כנ"ל), קפז, קצרו, רלא, רפג, רצ.

יא פו (ע"י לימוד אותו הענין בתורה), קצה, רלד (כנ"ל), רלז, רצורז (דיקוק בצדיק), שפכ.

יב יג רסד.

יג קכב.

טו ככ (ע"י לימוד תורתו), כז (כנ"ל).

טז קצט (אמחית הה, היא של הנשמות ע"י הוספה כתומ"צ).

יח קמט.

יט רפא"ב (הואיל דנפיק מפומי"), שפו, חטו.

כ נד, רעח (נענועים צ"ל להוספה ב- תומ"צ).

ע"י רבי חסיד, מעמד.

התרגזות

ז לר (מעניני העולם אין בה תועלת ומ- קלקלת), לו (כנ"ל).

התרגשות

ג רפד"ה, תלה.

ד רטב (עצה לזה - יתקע מח' בתווק באמונה פשוטה).

ח א (הטעם שאין מתרגש מתורה ותפלה).

טו שוב"ג (מניעתה ע"י התבוננות בהשגח"פ).

התרכזות

יא פכ, שמט"ג.

התעוררות

יא קפכ (תחלתה אור ותכליתה מעשה ב- פועל).

יב קצב (פרטום דברי ה).

יג רלג (צריך להמשיכה בענין של ב- פועל).

יט שמ (עצה לקיום ה - לקשר מיד בפועל).

התעלפות

יט טו (דורותיו בגדר ה, עמוקה).

התעמלות

ז רלז.

התפתחות

א שכר"ה (ה, כל דבר בטבעו).

טו ס (שיטת הה), קלד (שיטת דארווין).

התקשרות

ב קלג (חסיד רבי), קעח (כנ"ל), שח"ט (לרבי ע"י קיום ציוויו - לי צוותא וחבורה), שטו (א מסעיפי היחידות).

ג לא, נד, פט, קנד, קעח (ה, יחידה ע"י יחידות אצל רבי יחיד ליחידו ש"ע).

ריב (לימוד תורת הרבי), רכ (כנ"ל), רלב (כנ"ל), רלו (ע"י לימוד תורתו וקיום הוראותיו), רמ"ב (כנ"ל), רמח (כנ"ל), רנא, רנהז, רטב, רסו (יעמוד חזק בה, וישלח השאלה עה"צ וימצא הדרך להשיב), רסט, רפא"ג, שו, שית.

שכת, שלב, שמו, שנב (ע"י ה, אינו בודד), שנה, שנו, שסא"ב (כמה אופנים בה), שעז (ה, ע"י מעמד).

שעט (כמה אופנים), שפו, שפט (כלי ממשין ברכה), שצג, שצה (לימוד תורת אדמו"ר ותמיכת מוסדותיו).

תדו, תט"א תכב, תמו, תמת, תנט, חסא, חסח"ט.

ד נב (א"א להפסיקה), קו, קח, קכה (כל יב"ח מוכשרים), קל, תנג (כתב ה).

ה קצב, רלט.

ו יד, מה (עם אנ"ש ברוסי).

ז קפו, רעז, שעד (עם הקב"ה ועם ה).

זכרון	א	נג (אין מורדין אלא כו'), נח (כנ"ל), סח (מקור מרד"ל הנ"ל).
זית	א	שכח (אינו מקבל הרכבה).
זכור ושמו	א	רצג (אם הם מ"ע אחת או מ"ע ומל"ח).
זכרון	ז	רה (פועל בנפש, נזכרים ונעשים, ז. יצ"מ), רפה (לע"ל יזכירוהו כל לימוד ששכח), שלג (של הקב"ה ושל ישראל).
ז	ח	שכ (לא להעמיס על הו' - לימוד במקום שלבו חפץ).
ט	ט	קנת, רמט (הסיבות להגברת השכחה, רנו).
יא	קפו (עצות לחיזוק כח הו').	
יב	שצח"ט.	
יג	סג, קית, קסה.	
יד	דש.	
טו	רלט, שעג.	
טז	ערב.	
	עיי"ע שכחה.	
זכרון ימי קדם - ספורים	א	ס, קיא, קלת, קנד, רי, רלד.
ב	צ, שמת, שנר.	
ג	י, יא, יז, יט, כט, לד, מת, פד, צא.	
	קלט, קצא, קעט, קפד, רפד, שז, חו.	
	תעב.	
ד	שיא, חלו.	
ה	מ"מ, צת, קז.	
ו	קית, קסד.	
ז	ד, קמד, שב.	
ח	מ, סת, קנא.	
ט	רעא.	
י	קכט, קנ, קנת, ריא, שנט.	
יא	פ, שכט.	
יב	כ, לח.	
יח	קח (ז), האב - שצאצאיו ילכו ב' דרכיו, תלא.	
יש	דרכיו, תלא.	
זכרוננו יגן עלינו (זי"ע)	טו	ססה"ו (הטעם שאומרים זה רק על צדיקים אשר בגנוי מרומים).
זמן	א	רצג"ד (אם הוא נברא, ז. וסדר ז).
ב	רכד"ה (ז), וסדר זמנים, שניהם נבראים, שיטת היחס רק בזמן ה' משוער).	
ג	רו (מחודש, סדר ז), שפד (נברא), תפ (כ') דיעות בש"ס בזמן - המשך או מפסיק, יום אחד - יום ולילה).	
ד	ט (כ') דעות - המשך או מפסיק, יום א' - יום ולילה).	
ו	פה"ו (נקודה או מקובץ, בנויה, בשבת).	
יא	קנה (אצל הבעש"ט לא היה ז, ומקום מבטל).	
טז	יא (נברא).	
זמן ק"ש	ח	צד (לדעת אדה"ז היום נחשב מנה"ח, דעת הצ"צ).
י	רצד (לדעת אדה"ז והצ"צ).	
זעזוע	ד	קיד (מגלה הפני' שבאדם).
זעיר אנפין (ז"א)	יו	שב (כו"א - קצה ארא"ס).
ז"א בעתיקא אחיד ותליא	ג	פת.
זקן	א	ד"יג (איסור גילוח).
ה	לה"ו.	
ו	קפה"ו, שמ.	
ז	רנא"ב (י"ג תקו"ד, צלם אלקים, שיטת הצ"צ).	
ח	פוט (בסמ' וע"י תער לחסידים), שלד.	

ט	קסא. רלה. רמו. רסה.	יט	שלה. שצט.
י	שיא. שסה (א"א שיהי מניעה ל- פרנסה). שצה (סגולה לפרנסה).	זריזין מקדימין למצוות	ד קנד.
יב	רמא.	זריעה ונטיעה	ז
יג	ב (צנור להשפעה).	ז	שה. שוב.
יד	קכו. רצ.	י	רנא (כתנך).
טו	רמט.	יג	חיג (רק אחדים מהגרעינים נקליטים).
יז	קפד. שיט.	יד	תל-לא (אחרי הז. צ"ל חרישה).
יח	שנו.	יד	רפו (רק אחדים מהגרעינים נקליטים).
יט	ט (אין לנו אלא דברי אדמו"ר הצ"צ).	כ	רו (רק אחדים מהגרעינים נקליטים).
י	פה. צא. רל (פסק הצ"צ). חכב (תספורת שפה העליונה שמעכבת ה- אכילה).	ח	
כ	צה. קפב (ישור ז. ז. - צנור השפעה).	חבר	יח
זקנה	י	יח	שכר (עצה להתיידד עם ת. שלד (לימוד בחברותא).
י	עא (ביאור ענין אל תשליכנו לעת ז.).	חג	י
יד	תצא (עבורכ בז. - היסח הדעת ממי- חרשים). תצד (בנין ילדים סתירה סתירת זקנים בנין).	י	רמ (שמחה. חג החגים. שבת ויר"ט - שמחה וענג).
זקנה - שיבה	זקנה - שיבה	חגב	חגב
ג	שכד (בן נ' ט' צ').	א	מו (א"צ שחיטה. ביטול. ת. טמאים צירן מותר).
זרוק חוטרא לאוירא אעיקרי קאי	זרוק חוטרא לאוירא אעיקרי קאי	חדש	יד
א	קצודר (צד העב. ע"י סיוע אפשר ל- עורר גם מטה יבש).	יד	תקל (ת. אשתו - מיש לאין).
ד	נא.	חוב	יז
ה	סח.	יז	שיא (פריעת ת. צ"ל לפני הנסיעה לכאן).
יד	תפ.	יח	קלה (פרעון ת. גשמי ורחמי).
טו	רעת.	חוט השערה	כ
זריזות	זריזות	כ	פב (בצדיקים וברשעים).
ב	קפהו (מעלח לומדים מנרבות ה- משכן). רכו (לא באחי לדרוש, הענין דורש).	חומר	יט
ג	טו. קלט. רסג. שלט. שגא.	יט	פו (אפשר לשנות מציאותו אבל לא לבטלו). צה (כנ"ל).
ד	רסח (במעשה הצדקה).	חומר וצורה	ח
ו	קיא (רק במקום הדרוש). שמ (שייכר- תה לכהנים).	ח	רצביג (הגברת הצ. על החג. ת. אינו הולך לאיבוד אלא נהפך לאגרוניה).
ח	שכט.	חומש תהלים תניא (חת"ת)	ג
ט	יו (מעלח נסיון העקרה). רח"ט (כנ"ל).	ג	רמב. שמו. חטי"י. חל.
י	מד (עיקר מעלת העקרה).	ד	כא. קיא. קיב. קיג (כלי להמשיך רפואה). קיט. קמד. קעב. רפג (לימוד חומש עם פרש"י כלילה. סדר לימוד
יב	עו. שלו.		
טז	קנו (לא קודם צפרא).		

שִׁמְפְרִיעַ לְסִדְרִיו). תְּמוּזָה. תְּנִב. תְּנִד.
תְּנִט (מִלְכֹּד לִימֻדּוֹ תְּנִיא). תְּסִת. תִּפ.
תִּקָּת. תִּקְטוֹ. תִּקְלוֹ (הִשְׁלָמָה).

טו כב. פת. צו. קטו. קל. קלה. קמדיה.
קנו. קס. קעו. קפב. רידא. ריבג. רטו.
ריט. רכב. רכת. רנו. רסב. רסטע.
שכו. שכט. שנגיד. שעזיט. שפב.
שפה (ביאור חשיבות שיעורי ת).
שצ. הז. חל. תלו.

יח. כח-לז. לו. מז. סו. קא. קית. קסט.
 קלד. קצב. קצט. דר. רכת. רלג. רנת.
 רסא. רסג. רסה. רשב. ערה. רצב. רצה.
 רצז. שיג. שרב. שג. שגד. שסא. שסב.
 יז. כ. לח. נא. פב. צג. צח. קביג. קכו.
 קכת. קמו (ומני הלימוד). קנו. קעז.
 קפא. קפד. רמב. רמה. רמת. רסט.
 רפת. רצאב. ש. שיט. שכר. שכו
 (ביום הולדת). שלב.

יח טז. לאִיב (בלילה) נז. ס. סו. עא. פו.
פה פזח. צג. צו. קכד. קמג. קנ. קנד.
קנת. קעז. קעט. ררו. רמו. ערה. שו.
שעב. שעט. חיב. חלו. חסד. חצג.
חקכב.

ז. ט. כה. פב. קה (סגולה לכמה
ענינים). קל (כנ"ל). קצ. קצו (כנ"ל).
רה. רטו. רל. תטו. תכט.
קלב. קצת. קצט. רנה. רסד.
עיינע תהלים.

זוּפָה **יֵב** קִיז (תחת חלל כגג הבית).

ויג רכב (כחצר כאן - מיקרופון).
ופש

שכח-ט (לנצלו להתחזקות בתומ"צ).
שנז (לנצלו להשפעה על התל').
שעא-ב (כנ"ל). שצג (מיעוט מינימלי
מלימודים). תז (ניצול לתעמולה).

תנוד (להחליף כח ללימוד התורה).
רצה (ניצול הת. לחיזוק בתומ"צ).

יד (החזקה החלי' בישיבה גם בתשרי).
ט כב. סז (ניצול ימי הח. לקרב הילדים).

חח"ת). רפה. שיז"ח. שכת. שלט.
שסד. שפג. חכב"ג. תכט. חלב. תפב.

ה. ו. כג-ד. נא. קמה. קנות. קפא. קצג. רד.
דש (בלילה).

סב. עז. צג. קכה. קמו. קנ. קפט. רא. רת.
רלה. רסו. ערה. של. שמא (במחשבה).
שנד. שנה (אם יוצאים בלימוד חומש
עם פרש"י לחל'). שנו.

ז. כג. לז. סד. קיד. קנב. קצ. רכז.
ח. טז. קסז. קצו. קצז (אם באונט נחסר

ימלא בימים שלאח"ז). רא. רמת. רצו.
שסב.

כח. סא. קד. קכת. קלט. קמג. קנת.
רכא. רכב. (להכניס לדירה לפני
שוכנים אליה). רלו. רמד. (חומש עם
פרשיי - באונס אפשר להשלים ב-
לילה שלאחריו, או במשך השבוע).
רסה (כניל - רכח).

עב. צד. קיב. קעת. קפת. רמה. רפט.
שנג. שפ-פא. שצט-ת.

יא נט. פ. קלא. קנב. קנת. קעא. קעט. רלב
(כשבת ויו"ט). רלו. שי. שיר-טו. שנ.
שנה. שסט. שפא. שפב. שצה. תה (לי-

מוד בחור סגולה - מלבד הענין ד-
לימוד התורה). תו.

י. יג. טז. כב. מז. נט. קה. קלג. רא.
רמג. רמה. רמט. רסג. ער. רעט. רפג.
שיט. שכא. שכד. שלג. שלז. שנו.

שצט. תכא. תכת.
יג ד. כא. כג. סז. צ. קכג. קלח. קסג. קפו-

ז. רו. רט"י. רלו. רמה. רנג. רסט. ערב.
רעז"ט. רפא. שלא (השלמת שיעורי

חת"ת. בת"ב). שמג. שעה. שצא.
שצה. שצז. ת. תיח"ט. תכא. תכה
(שמר"ת אינו תחליף לחת"ת. תשלר-
מים). תמח. חס. חסב.

יד יג. כד. נא. סא. פא. פז. קט. קלא. קלט.
קנב. קפ. קצט. רנח-ט. רסב. רפט
(שמעתי לומר רנח) רצ רחצ ורד

שכה. שמח. שסר. שפכ. שצ. שצט.
תו. תי. תכג. תלהיו (לא יכול להיות

קכה. קמו. קפ. קצו. רא. רלד (בחודש חשיר). רנד (כנייל). עדר. שיב (כנייל).	קכה. קמו. קפ. קצו. רא. רלד (בחודש חשיר). רנד (כנייל). עדר. שיב (כנייל).
קלה (בחודש אב או באלול). קנ (לכנס החל' במשך ימי הח). רז. ריג. ריז. רכהיר. רנא. רעז. רצבג. שיג (לו איישר חילי הייתי מבטל). של. שלא (להמשיך זמני הלימוד מעבר לזמן הרשמי). שע. שעאב (כנייל – שלא).	קלה (בחודש אב או באלול). קנ (לכנס החל' במשך ימי הח). רז. ריג. ריז. רכהיר. רנא. רעז. רצבג. שיג (לו איישר חילי הייתי מבטל). של. שלא (להמשיך זמני הלימוד מעבר לזמן הרשמי). שע. שעאב (כנייל – שלא).
רכב (פתיחת ביה"ס בימי הח). רכה (ת). רק מלימורי חול). רכו (ניצול ימי הח). רכט (עריכת קייטנה בימי הח). רלג (כנייל – רכו). רנו (כנייל). רסאב. רסט. שב. שכו. שמזית. שסו. שעד. שפה. תא.	רכב (פתיחת ביה"ס בימי הח). רכה (ת). רק מלימורי חול). רכו (ניצול ימי הח). רכט (עריכת קייטנה בימי הח). רלג (כנייל – רכו). רנו (כנייל). רסאב. רסט. שב. שכו. שמזית. שסו. שעד. שפה. תא.
קנא (תכנית לימי הח). רי (ניצול ימי הח). רלג. רמ. רמבג. שעגד (לעמוד בקשר עם החל' בימי הח. שבת ומר עדים). שפח.	קנא (תכנית לימי הח). רי (ניצול ימי הח). רלג. רמ. רמבג. שעגד (לעמוד בקשר עם החל' בימי הח. שבת ומר עדים). שפח.
סט (ניצול ימי הח). קג. רכה. יח תפד (צידה לדרך). תפח (לקחת או לקבל).	סט (ניצול ימי הח). קג. רכה. יח תפד (צידה לדרך). תפח (לקחת או לקבל).
רכ. רצב (מיעוט זמן החופש מלימוד קודש).	רכ. רצב (מיעוט זמן החופש מלימוד קודש).
קנד (להמנע משינוי זמן הח. בביה"ס). רעג. (בת. מלימודי חול – להוסיף בלימוד קודש). שה. שכג (הדרכת ילדים בת. חודרת בעומק יותר).	קנד (להמנע משינוי זמן הח. בביה"ס). רעג. (בת. מלימודי חול – להוסיף בלימוד קודש). שה. שכג (הדרכת ילדים בת. חודרת בעומק יותר).
חוצה	
ב רפא (בעש"נ. צ"ע ממרז"ל אין חוצות אלא בכניס וביהמ"ד).	ב רפא (בעש"נ. צ"ע ממרז"ל אין חוצות אלא בכניס וביהמ"ד).
ה ריח (הפצת המעינות ת. כמה אופנים בת).	ה ריח (הפצת המעינות ת. כמה אופנים בת).
י שב (נקודה הראשונה שמחוץ למעין נק' ת).	י שב (נקודה הראשונה שמחוץ למעין נק' ת).
עיי"ע הפצת המעינות חוצה.	עיי"ע הפצת המעינות חוצה.
חורבן	
א קסב (ב"ר – על מאסה של תורה. ב"ש – שנאת חנם. ב"ר נבנה ע"י שלמה – היפך שנאת חנם והיפך מאסה ש"ת). קסד (ב"ש – שנאת חנם. כעת הדבר חלוי בתשוכה, אהבת ישראל לקרבם	א קסב (ב"ר – על מאסה של תורה. ב"ש – שנאת חנם. ב"ר נבנה ע"י שלמה – היפך שנאת חנם והיפך מאסה ש"ת). קסד (ב"ש – שנאת חנם. כעת הדבר חלוי בתשוכה, אהבת ישראל לקרבם
לתורה). קסז (כנייל). רמבד (כנייל). התיקון ע"י לימוד משניות). קסו (איך אפשר שהקדושים לא הרגו שו בת).	לתורה). קסז (כנייל). רמבד (כנייל). התיקון ע"י לימוד משניות). קסו (איך אפשר שהקדושים לא הרגו שו בת).
חושנים	
יט שנ (מ"ש בלקי"ת ד' ת).	יט שנ (מ"ש בלקי"ת ד' ת).
חזי, חמי	
ב שסד.	ב שסד.
חזיר	
יא רפה (ק"מ. עתיד להחזירו לנו).	יא רפה (ק"מ. עתיד להחזירו לנו).
חזן	
ה סג (שליח הצבור).	ה סג (שליח הצבור).
יח כד (כבר את ה' מגרונך). עיי"ע כבר.	יח כד (כבר את ה' מגרונך). עיי"ע כבר.
חזק חזק ונתחזק	
ד יד (לא חשיב הפסק).	ד יד (לא חשיב הפסק).
חזקה לתעמולה שאינה חוזרת ויקם	
ז ת. קמה. קנו.	ז ת. קמה. קנו.
חטא	
ו קסא (ת. הארץ שנתקללה).	ו קסא (ת. הארץ שנתקללה).
חטאת	
ב סב (שוי' דנקא, י"ב פשיטי).	ב סב (שוי' דנקא, י"ב פשיטי).
ח"נ	
ד קי. שסד. חכג.	ד קי. שסד. חכג.
ו קנה.	ו קנה.
ז רד. רמט.	ז רד. רמט.
ח קצא (העצה: משניות ותניא בע"פ וכו').	ח קצא (העצה: משניות ותניא בע"פ וכו').
ט קד. קנט. רסת. רפג. שא. שטו.	ט קד. קנט. רסת. רפג. שא. שטו.
י לא. רא (תיקון. להסיח דעת). שכד.	י לא. רא (תיקון. להסיח דעת). שכד.
יא כא. רלב. שפז.	יא כא. רלב. שפז.
יב קעז (איך למנוע מקרה לילה). שיו. חלגיד.	יב קעז (איך למנוע מקרה לילה). שיו. חלגיד.
יג צב. רעח.	יג צב. רעח.
יד צת. ריב. שעב. שצו.	יד צת. ריב. שעב. שצו.
טו ר (היסח הדעת. טבילה צדקה וחתנית).	טו ר (היסח הדעת. טבילה צדקה וחתנית).
יז קעז (חסידות מתקן. קשור כמחזין). שיט.	יז קעז (חסידות מתקן. קשור כמחזין). שיט.
יח פו (תיקון). רמד. שנו (היסח הדעת).	יח פו (תיקון). רמד. שנו (היסח הדעת).
יט תכט.	יט תכט.
כ נו (תיקון).	כ נו (תיקון).

- עיי"ע ברית. הוצאת ד"ל. זיעה של
מצוה קרי.
- חטוף ואכול כו'**
יד שו (בעניני תומ"צ).
- חי אלול**
א רל (התורעדות).
ב רלו (נותן חיות באלול).
ג קצו (בעש"ט ואד"ה המשיכו חיות בעבודה דאלול). תלא"ב (פרשת היום. לידת והתגלות הבעש"ט. לידת אד"ה. אמירת מאמרים בסדר. תשובה וחשבון הנפש לתשרי העבר. שנים רבות בדעלם עתה בגילוי). חלג"ד (חיות באלול, חיות בעבודה דאני לדורי דדורי לי. מתחילים ג' ירחי הכנה לייט כסלו).
- ד תמת. תסא"ג. תעביה (מכניס חיות ב-אלול). תצה.
ו שמו.
ז יג.
ט רחצ (חיות באלול).
יא שעה. שצד (שמכניס חיות באלול). שצו (מתחיל חשבון שנה העברה - יום לתחדש). שצט (כ"ל - שצד). תג (כ"ל - שצו). חי (כ"ל).
- טו חיד. תיו (בריינגט חיות באלול). חיט. חכב (נוסדה בו תר"ת). תכט (ממנו מתחילים ימי החשבון).
- יו שלה. שמכ"ג (יום הולדת שני ה-מאורות הגדולים. מכיא חיות באלול). שרמ (התחלת ר"ה).
- יח תקכא. תקמת.
יט שצג. תלג. תלט (חשבון הנפש של תשרי העבר).
כ שלר.
- החי נושא א"ע**
א נט (פירוש).
חי העולמים
ה קכב (כצירה או בפתח).
חידון (Vaccination)
יח לז"ח (תנ"כי ומשנה).
- חיות**
ג נ (של מעשה המצוות, קלף התפילין וכח התנועה).
ז רינא (העצמי והגילוי שבו יש חילוק בין הראש לרגל).
יט שטו (כשחסר ת. הנשמה חסר ת. הגוף).
- חייב אדם להקביל פני רבו ברגל**
ב רנר"ז (הטעם, שבוה באים להש-תחואה פנימית שבצלי לרגל).
- חיים**
ג שז"ח (זאל נעוונד זיין - לאחר ה-הסתלקות. חיי הצדיק ת. רוחניים).
ה לד (וחיי הת).
יד רא (התבוננות בהשגח"פ חבטל רצון להיפך הת). רה (אם ישים קץ לת. יבוא בגלגול ולא יועיל).
- חיל**
ג רנר"ז (ת. שר ופקיד. כ"א צ"ל שלש-תם - הבנה והתפשטות קב"ע וביטול. האוצר נמסר לת). רסה"ו (מוסר נפשו למפקד, נשיא הדרו, ומנצח).
כ קלר"ז (פותחים האצרות ומוסרים לפקידיו הת. עבור הת. שינצחו). קנא. עיי"ע צבא.
- חיסון**
יא נת.
עיי"ע רפואה.
- חיפוש**
ד תט (ח. חמץ ות. הטוב שבישראל).
- חירות**
ז רא"ג (מיצה"ד - לע"ל). רו (כ"ל).
יא ב (דוקא כשמשחרל שגם אצל חבירו יהי' ת. ת. הנשמה דוקא כאשר גם אצל הגוף ת. ע"י תומ"צ). טז (התחלת זמן חירותנו בעשיית מצוה - מעות חטים - חירות הנשמה). כ (ת. אמיתית דוקא כשקשורה לת. הנפש). לא (אפשרית רק בהגברת הנפש על הגוף).
- יג נו (ת. ממצרים ות. על הלוחות).

טו	יט"כ. כז. לא. לז"ט. מא. נא. נו. סג.	חלב ישראל
סו	סט. קלא. קלו. קמת.	ג שטר.
יו	יד"ח. כה"ו. לב"ג (בצומח חי ומדבר). לו. לט. נת. עט. קג. קה"ו. קיד. קלה.	יב עט.
	קנא. קנז"ט. קסז.	טו ערה.
יט	רמא"ב. רמו. רג (ת. מהגבלות הטבע). רנב. רנר"ז (משעבוד מלכיות מעניו) תא וטפשותא רצערא ודוחקא). רס.	יט רפז.
	עיי"ע יציאת מצרים.	חלום
חכמה		ג רלד (אם רואים בת. פילא בקופא ד- מחטא). רנב.
ה	יב (חכם). תי"ח. מדר"י. הת. בית ועד לחכמים).	ה טז. מט"ג.
יט	שנ (ת. וגלגלתא).	ו עז (חיבור הפכים). רלג.
חכמה ובינה		ז רצ"א (בימינו הם מדברים בטלים).
ב	ש-שא (ח"כ - כח ופועל).	י מ.
חב"ד		יג סג. חט.
ב	שבא (ביטוי זה בתנ"ך בסמיכות ושלא בסמיכות).	יד שכו. שלז. תקכה (ת. יעקב). תקלה (ת. יוסף ויעקב).
חב"ד חג"ת נה"י		טו קצא (הרי אמר הטבת ת. בברכת כהנים). רעז (אביו בא בת. - יבקש מחילה בעשרה). חמד (אמה באה בת.).
ג	סד (ארוך).	טז סה (כל הת. הולכים אחר הפה). יפתרם לטוב). קל (אצל זרובבל בסמוך לדבורו).
חח"ץ בג"ה דת"י		יז קלה.
ג	סד"ה (רוחב).	יח פ.
חכמות		יט שטר.
יד	חסג (רפואה, תכונה פיזיקה וכו').	כ סב (הריעות בזה. יפריש לצדקה). רג (ת. לא מעלין ולא מורידין).
חכמות בחוץ תרונה		חלון
טז	רסז (ח"ע ח"ית).	א ריח (למע' ממסך או נקב).
חכמות האומות		חלוקת הש"ס
ג	קכב"ז (טעם הרמב"ם ללימוד ת. הא. כמה אופנים בלימוד ת. הא). קסט"עא (כענין הנ"ל).	ג לג. לט (אם נחשב לכאור"א כאילו למד כל הש"ס). מכ. מח"ט. נא. נב (אם שייך בזה שומע כעונה). פה (אם נחשב כלמד כל הש"ס). תעב (כ"א צ"ל מסכת בשנה).
חכמות חיצוניות		ד סט. קכה"ז (מעלותיה. כאילו למד כל הש"ס). קנה.
ז	קסג (מילי דשטותא המובאים בזהר).	ה קעב.
יא	חג (לא רק פילוסופיה).	ו קסת. ערה.
חכמת היד		ח רצב. שטב.
יב	קפד.	ט סא.
טו	סד (אם מותר ע"פ הציווי חמים תה"י עם ה"א).	
חכמת סופרים כו' נעדרת		
ה	עג.	
חלב		
ג	רי (ת. חמה. - ת. וחמאה).	

י	קפג. קצג. זכא. נחשב כאילו כ"א	ט	סו.
יב	למד כולה.	יד	רמזח (ר"ה) לאילנות. לימוד מצומח
יד	קד.		בעבודת ה'. שכא. שצח (והאדם עץ
טו	רסה (כאילו כ"א למד הש"ס).		השדה).
טז	צט.	חנוך	
טז	ר.	א	צד"ו (ת. ילדי ישראל מעיקרי הצלת
יז	רסג.		עם ישראל). קביג (כנ"ל).
כ	קו.	ב	פא (הבנות). פב (שינוי קל בגרעין
חליטה			משנה הרבה באילן). קסח (עד כ"ב או
ז	רעא (בתנורים החדשים).		כ"ד. אדה"ז נקט כ"ב חומרי). דש.
חלל			שפד (ת. הבנות).
יח	תכא (ת. שוחק).	ג	נא (ת. הבנות). קלד"ו (זמן התחלת הת.
חלל עליו שבת א' כו'			בתפילין). קלח (משוחפים בו האב
א	שיו (למה מביא בתניא טעם לזה. ל"א		והבן. עונים אמן אחר ברכותיו). רזח
	הכי באונסים אותו לעבוד ע"ז).		(ת. הדתי באה"ק). רלא (ת. הילדים
חמורבי, חוקי			העולים לאה"ק). רלו (באפריקה ה'
יג	יב.		צפונית). רמט"ג (כנ"ל). רנא. רנב"ד
חמץ			(במרסיי ובמרוקו). רעזח (במרסיי).
ט	סד.		רפו (עד כ"ב). שח (הכשרה פדגוגית).
יא	ו (כל הנוהר ממשוה ת. מובטח כו'). מט		שי (ילדי תימן). שכ"כא (במחנות). שכט
	(כדיקת ת.).		(הילדים העולים לאה"ק והילדים
יט	קה (הכל מצוים לבעור).		באר"ב). שלט (במרוקו). שסב (עד
	עיי"ע מכירת חמץ. שתי הלחם.		כ"ד). שעה"ו (במרוקו). שצו (ב'
חמרא למרא טיבותי לשקי'			אפריקה). תלה (לימוד בישיבה אינו
ד	קכ (רק בבעל בחירה). רנא (כנ"ל). של		עושהו לרב אלא שיהי שייך ל'
	(כנ"ל). שע (כנ"ל).		יהדות). תעה.
יא	קפב.	ד	ב (הנוער העולה). יב. לא. גר"ו (מעלה
יח	מח (רק בבעל בחירה).		ההתעסקות בת.). סח (ת. הבנות ב'
חמשה עשר באב			מרוקו). קי (שנה ד - קודש הילולים.
ג	קסג. ססו.		שנה ה - תאכלו פריה. בן ה' למקרא).
ד	תיג (והוספה בתורה פרעלת הוספה גם		קכא"ב (הנוער העולה לאה"ק). קע'
	כצדקה).		עא. רגיה (עיי" מס"נ). שהיו (כנינו
יג	שפו (מעלתו שכא אחר הירידה. הו'		עורכים בעדינו. הירחבת הת הכשר).
	ראה).		שרם (השפעת ההורים על הבנים -
יח	חק. חקת.		יותר ממה שמשערים). חכד (המתעס'
כ	שו (הטעמים הפכיים בנוגע לזמן		קים בת. הכשר - מרה כנגד מרה בת.
	ותוכן).		בניהם). חלד (ת. הבנים). תמו (גן ש'
חמשה עשר בשבט			שפת הלימוד בו אידיש). תנח (ה'
א	רמז"ג.		מתעסקים בת. - מרה כנגד מרה נחח
ב	רצ"ה (מה"ת וקביעות הזמן נמסר		מהבנים). תסט (כנ"ל). חקג (כנ"ל).
	לחכמים ב' אופנים כזה והנפ"מ).	ה	נו (כמו גרעין כו'). סזח (תוכנת ההת'

(לימוד האותיות והנקודות). מב (לא לסמוך על קביע של התל' ולא להעמידם בנטיין). פב (לימוד האותיות והנקודות). צבה (מדרכן וחיוכו על האב. בבהמ"ז נפחות מכשיעור - חד דרבנן. פעולת הקטן אינה פועלת המשכה. בת"ת יש חיוב מה"ת - כשיכיר). קו. קמו (לימוד ביום ראשון. לימוד עברית בעברית). קנו (כתב אשורי). קפח (גיל הפרדת ילדים מילדות). קצ (גורל ענין הת. האדם על השדה - כל שינוי ברכותו כר'. המחנכים שלוהי הקב"ה). קצד (מ"ע). רכב (נחיצות הת. הכשר כ' זמנינו). רעח (כנ"ל). רצא (צידה רוחנית לתל' לימי הפסח). שי (תל' שיש לחשוש שנוכחותם בישיבה משפיעה לרעה בישיבה). שיג (כנ"ל - רצא). שיט (כנ"ל). שכן (כש' מרגלים התל' בעיני יר"ש - נעשה טבע שני). שסא (הפרדת ילדים מילדות).

ח (התחלת לימוד בחדר. בשנה ה' רביעית גו' קדש הילולים). יא (כדאי שכהנהלה יכנס בא כח המורים). טו"ז (מ"ש בתיא ומצות הת. היא ג"כ במ"ע). צג (מס"ע על ת. הבנים). קלג (עד דידך על צאורי דברין כר'). קמו (חשש היוק דרכים מבטל תועלת היחיד). קסב (ת. הבנות). קענד. רטז (ליקוט עיני ת. מהשיחות). ערה (פעם הספיק החינוך של הבית וה' סכיבה - אך לא בזמנינו). רפז (ההורים אינם רואים מצב הבנים לאשורו). שיטא. שטו. שכד (גורל זכות המחצק בת - לשמרו כר').

כט (מעטאדע שהנהיגו המשכילים - עברית בעברית. למרי חול. ילדים וילדות כיחד). לב (ת. הבנות כהל' הצריכות להן). לב (ת. הבנות). לו (כנ"ל). מה (באופן של טים לידער

עסקות בעיני ח). עא"כ (כפיל-דלפיה). פ. קו. קכה (הנוער באה"ק). קמט (כלימוד הדינים נכנס הכפר"מ). קער (כשמדברים עם הבנים בעיני חומ"צ סוכ"ס פועלים). קצ (כשם שמינת תפילין בכ"י כך צריך להת-עניין בת. בני ביתו בכ"י). ריג (כפיל-דלפיה). רלז. רנגה (ע"י שלמד מרדכי עם הילדים ביטל הגזירה). רערט (כפרים - כנ"ל. וכפסח - שלא ישנו התינוקות. קרי"ס - הכי-רוהו תחלה). שה. שיו (הביא גאולת מצרים. יביא גאולה העתידה). שכא (עיקר הת. הוא הכפר"מ). שכגיד (ת. הבנים). חוקה לתעמולה שאינה חוזרת ריקם). של (עיקר הת. הכפר"מ).

ג (כל ילד - גרעין. גורל ענין הת). לא (מוריעים בהם כח נצח). לג (הפרדת בנים ובנות). ע"צא (ת. הנוער כי איטלי"). קכ (קירוב הנוער באה"ק). קנ (חנך הבנים במוסדות חב"ד). רכ (ת. הבנים). רנט (ת. הבנות). רפב (כנ"ל ג). שיט"כ (באיטלי"). שמג"ה (הרחבת מוסדות הת. הכשר - בשנת הקהל).

טז (התעסקות בת. - סגולה לבנים). לג (שכר התעסקות בת. - נחח מבנים). נה (קבלת תל' למטה מגיל 5). קבא (כמו גרעין כר'). קפט (על האב). רצודח (ענינו של חמים - ת). שג (לעבוד בלי לאות). שי (איך להתנהג עם תל' שי משפיע לרעה על חבירו). שכד (ע"י התעסקות בת. - מוחו ולבו זכים אלף פעמים ככה). שמה (רק מאנ"ש - מחנכים במוסדותינו). שמו"ח (סידור התל' בישיבה בחודש תשרי). שס (חיוב ההתעסקות בעיני ח). שעא (כנ"ל - שמו).

ח טז (בתוקף ובנעימות). יח"ט. ות. מק' סימלי יעזור לילדים בגדלותם). כ (הצלת ילדים מת. של כפירה). לט

כתה). רמו (ההנהגה עם התלי' ש-
השפעתם אינה טובה). רמח (כנ"ל -
פה). רנ. רנב. רסו (להמנע מעונש
השכט). רפח (מגיל ג' מלמדים גם
בכתב). רצ (שייך מהקצה אל הקצה).
שמת. שפי-שפכ (פסח קשור לת -
להפגש לפני ובתוך חה"פ עם התלי').
שפרז (ת. הבנות). תי (עד כ"ד). תכו
(קירוב הזולתות). תג. תג"ר. תלט (כשיש
חיכוכים עם אב של תלי'). תמג (ת.
הבנות). תמה.

ג (משמעת התלי' והמורים). ד (לא ע"י
הכאה). כח (הוי גולה למקום תורה). מג
(התוכה להשפיע על בניו). צח (ריכוי
התלי' בכל כתה). קלח (יש לרחם
בדין). קלט (המחנכים הם בשביל ה-
תלי'). קעו (ההשגחה על התלי'). קפג
(הצלחה בעבודת הת). קפר (יראה
קדומת לחי'). קצה (הנוער אינו סובל
פשוטות). רב (החסם בין ההנהלה וה-
מלמדים). רכד (גודל זכות המחנכים).
רסא (השתלמות המורים). רסו (כנ"ל).
שלב (החדרת אמונה בתלי'). שנב
(תכנית לימודים לסמינר חב"ד). שנט
(השגחה על התלי' בשבת). שעח (ה-
בנות). חלד"ה (בכניית הלימודים
צ"ל עיקרי יהדות). תערז (ת. הנוער
באה"ק הנמשכים לתענוגות).

יד (שעות נוספות ברצון מלא). לט"מ
(זמן הכניסה לחדר. לימוד לפני ג'
שנים). נח"ט (ת. הבנות. פעולת הת. על
הנסחפות בזרם). עא (בגן - חקיקת
מנהגי ישראל). עו (ההשפעה על הבן).
צח (התעסקות בת - תיקון ח"ט). קנג
ד (ת. הבנות). קנו (כנ"ל). קצו. רפא
(משפיע על כל ימי חייו). רצא
(לימוד לחלי' ע"י יהודי). שיב
שלא. תג (אחריות ת. תשבי). תלי'
פרוע - תועלת הרבים דוחה תועלת
היחיד). חד"ו (לדעת כמה עוסקים
התלי' בשעות הפנויות). תט (הסכרת

קעפטין וכו'). מח (כימינו הישיבה
מבטיחה שתלמידיה ישארו יהודים).
ע (בשנה הרביעית - כל פרוי קודש
כו'). פח (מלאכת התפירה לתלמי-
דות). ק. קבא (אי אישור חילי הייתי
מנהיג לימוד תלי' הצריכות בכל מוס-
דות תנוך בכל העולם). קעג (טובת
הרבים דוחה טובת היחיד). רכ"ג
(התעסקות תלי' הישיבה בעבודת הת).
רכט (כשהילדים יסעו למקום תורה
ויתגעעו לביחם). רנא (כנ"ל - רב).
רב (ת. כמסוד של יר"ש). שיד. שכה.
שעגה (הצלח העם ע"י ת. הבנים). שפ
(ת. הבנות). תי.

יא ו (קנסות). כא. כו (הוראת לימודי
קודש בכ"ס חילוני). כז (תלבושת
אחידה בכ"ס. לימוד בנים ובנות ב-
אותו בנין. תובת ההתעסקות בת.
הכשרה). לו (ניצול הכשרונות בשדה
הת). סא (כנ"ל - כו). עו (אמירת
ברכה בת הנחת תפילין). פח (כנ"ל -
ו). ק (כנ"ל - כו). קא (ההנהגה עם
התלי' הקשישים - כעם תלי' חבר).
קבא (לימוד התלי' עד הפסקת ה-
צהרים). קלהו (לפעמים צריך להת-
אפק מהזכחה). קמב"ג (בנינו ערבים
בעדו). רו (להרגיל התלי' בעניני ת).
ריג (נערים ונערות כיחד). רכה
(תועלת הרבים ותועלת היחיד בהגנת
תלי'). רכו (ת. הבן קודם לקניית בית).
רעו (פרסים למתמידים). שה (שאלת
הת - בעיה חיונית). חו (אין ענינו של
תלי' לחפש קושיות אלא ללמוד ב-
התמדה).

יב לו (ביקור בסוכה נחרת בלב התלי'-
מידים). נו (קורסים למורים). פד (הת-
עסקות עם תלי' בכשרונות פשוטים).
פה (תיקון קל מביא לשינוי מהקצה אל
הקצה). ק (להקדיש בכ"ז זמן לת.
בניו). קכד (ת. הנוער בזמניו). רלח
(משמעת התלי'. הפרשי כשרון באותה

מפתח עינים

שצא

(לימוד לחל' שאין אוכלים כשר).
רצא (השפעה על המשך לימוד החל'').
שא (ת. עטה"ק). שלט (כנ"ל – רפד).
שמה (מס"ג מרדכי לת. הילדים). שנב
(השתלמות בשטח הת). שנד (כתיבת
סי' ות. הבנים).

כט (הפרדה בין נערים ונערות – אינה
שאלה דתית בלבד). סז (לימוד מס'
סוטה לחל''). פה (ח"ת – מצוה יחידה
שהאב מחויב לת. בנו מה"ת). פט
(התעסקות בת. מזכנת המחנך). קכו.
קכב (לימודי קודש וחול). קל
(השפעה על החל' בדברים אחרים
בהתלהבות. תל' שיש לו חבורה אינה
יהודית). קלט (גורל ענין התעסקות בת.
הכשר). קמ (לימודי קודש בלבד).
קמט (לימוד הוראה לחל' הישיבה).
קנד (כנינו ערכים בעדו). קנה (א'
ממשימות העיקריות של דורנו). קפג
(צריך לנצל הכשרונות בת). קפו
(השפעה על תל' – גם כשאנו ה'
מקצוע שמלמדם). רכ (כנ"ל). רנו
(מין המתאים בכוחות הקודם למד'
רים). רצג'ד (כל המוכשר יעבוד ב'
שטח ת. עטה"ק). שט (זכות התעס'
קות בת). שי (החיוב לקבל ת. דחי').
שלג'ד (התעסקות בת. אף שחסרים לו
ידיעות). שלט"מא (התעסקות בת. –
ענין חיוני של עמנו). שמו (כנ"ל –
כט).

יה ד"ה (כשר פרגוגי). י (הוראה בכתות
מעורבות). כ (השפעה על החל' ועל
תושבי המקום). לד (הפרדה בין
נערים ונערות). לו (כל שינוי במקבל
ה"ו שינוי ביסוד ביותו). סא (רבותיו
עמוסי טרדות הקרישו מעבודתם לת.
הנוער). צה (כנ"ל – לד). קמד (לימוד
עם צעירים דורשת הכנה). קנה (לי'
מד בתעורבות). קטט"צ (שיהיה החל'
טופח ע"מ להטפוח). קצט (הפירות
בהשפעה על החל'). רכה (חלוקת

האחריות למורה. ניצול זמן האכילה
לח. תכח (ת. הבנים). תלד (הפרדה
בנים ובנות). תלו. תמט (כחינת החל'
רשימה אישית). תקיא. תקכה"ו (הת'
עסקות בת. – חלק היפה).

טו כז (הכרח הלימוד בישיבה). כט
(הפרדת בנים מבנות). כט"לא (חובת
ההתעסקות בת). לג (הכך החמישי
שאנו בא לסדר). לד (לא באופן של
נהיה ככל הגרים). פא (החדרת רוח
חסידות). פד (לא לחכות עד שילמוד
החל' השפה. ללמדו בשפה שמבין).
קכב (לימוד לחל' ע"י לוח. כנ"ל –
פר). קלב (החדרת י"ש בתל'). קנה (ת.
הבנות). קנח (כל יגיעה בת. כדאית).
קסב קסא (מורה ללימוד חול אצ"ל
יהודי). קצח (כנ"ל – קנח). קצא
(להקדיש לזה כל הזמן הדרוש). ר
(לימוד בחברה אשכנזית וספרדית).
רכג (החדרת י"ש בתל'). רכד (הש'
פעה על בן שמתמרד). רנ (כנ"ל –
כט). רנב"ג (חזרת דא"ח ע"י החל').
רנט (הכנת הלימוד בכתה). רצו (נחלת
כל ישראל). שח (מלאכת הת. – א"א
לעשותה ע"י אחרים). שכה. שמג
(לפני מילה). שעא (הוראה הכתות
הנמוכות ע"י תל' הכתות הגבוהות).
שעג (קורסים למורים). תג (זהירות
ביחסים עם הנוער). תלה (משמעת
החל').

טז מו (התעסקות בשטח הת). מט (גם
בת. צ"ל טראכט גוט וועט זיין גוט,
ואו פועלים בדרך קירוב). סא (תהלים
חדשי לחל' קטנים). עא. פרו"ו (התעס'
קות בת. – סגולה לנחת מיריח). צד
(מס"ז עד כ"ד). קו (הפרדת בנים
ובנות. התמחות המורים). קג (השתל'
מות למורה וגננת). קעד (חובת כ"א.
השתלמות). רמ. רנ (התעסקות בת.
עטה"ק). רעט"פ (ת. הבנות). רפד
(הפרדה בין נערים ונערות). רפה

הנהלת הישיבה). רחצ (דרך המיצוע). שז (נוער עבריין לא נמצא בישיבות). שיט (ע"י התעסקות באפייית מצות). שכ (כל הוספה בת, הילד נגדלת כש יגדל). שמו (בני אינם מתנהגים בדרך התורה והתחילה להתענות). שעג (ת. בן מפונק). תג (מיוזג עדות בשטח הת). תיא (אם הנהגה בלתי רצויה של המקשיבים צריכה למנוע השיעור). תלד (ניהול התל' בר"ה לתשלד). תמגיג (וכימינו שעת הכורשר לעורר הנוער לתומ"צ. נערים פני זקנים ילבינו כו'. לימוד ומעשה).

כ כו (ת. הבנות). לב (לא מספיק יצחק בן אברהם. צ"ל גם אברהם הוליד את יצחק). מב (למנות מהתל' משגיחים על הסדר בתפלה). עז. קגד (לבחון פירות הת. עטה"ק). קי (מכרזת לפתור הבעיות שבת. עטה"ק). קמב (תלוי באשה). קמביג (שפה נקיה של התל'). קמט (חשיבות הפעילות עם הנוער). קע (הנוער בדוגמת גרעין ושחיל כו'). קעה (ת. מיני). קערז (ת. במשלוח מנות כו'). קפה (כנ"ל. לימוד דינים בכיה"ס. עקרי האמונה ועוד). קפז (הקריאה לת. במשלוח חנות כו' מצאה הר נכון). קצאג (ימי הנערות מפחיתים הרמה ולכן צ"ל כימי ה- נערות ברמה גבוהה יותר). רב (לימוד די קודש כל היום). רל (קירוב ל- יהדות ע"י מינוי למנהיג בעניני דת ולימוד). רלח (ת. הבנות). רסט (מס"נ לת. הבנים, מ"מ הוצאות שכר לימוד). רפד (ההורים אינם נאמנים כ"כ בהערכת ילדיהם). רצו (קדימה לעבודה עם הנוער. הנהגת שובב - רגילה ביותר). שלו (אשרי חלקו שי' משפיע על הנוער. והתקרה שיהי' באופן של ובהרת בחיים). שמה (כש' הלימוד בתערוכת - מה יעשה הבן שלא יחטא).

פרסים). רלט (הת. הדתי הנדרש). רמד (שטח ההוראה - עוד רכות בשנים ענין הכי חשוב). רנו (אי פשרות בת. היהדות). רסא (המצב באה"ק משווע). רסו (אין דעתי נוחה שתל' צעירים לומדים כל הלילה). ערה (משחק ר טיולים ושמירת הבריאות. טופח ע"מ להטפוח). רפז (עצות לכן שנעשה עצמאי). רצו (גם בהוראת חקלאות לומד התל' מהנהגת מורו). שט (כל ילד אהב יותר לשחק מללמוד, ומובנות התוצאות אם היו מרשים לו). שריא (לימוד בת"ת ועריכת ב"מ אין מספיק). שלב (זכות ההתעסקות בת. עטה"ק). שלג (מניעת ספרים שאינם מתאימים מתל'). תא (ת. הבנות). תז (העסקת הנוער בתור מנהיג תבטל ההפרעות). תמח (הפרדה). תסה (כנ"ל). תסז (חובת ההתעסקות בת. שהוא גם כו' נרחב לפרנסה). תעד (התעסקות בת. עטה"ק). תקט (ת. ילדים שאינם מסתגלים במסורות הרגילים). תכד (התעסקות התל' בת. עטה"ק). תקלו (ת. עטה"ק כבוגרטה). תקלח (ת. עטה"ק בהכנה). תקמו (לא למעט הלימוד בחדר כדי להוסיף ב- גימנסטיקה). תקנ (לא לסמוך על לימוד התורה - צ"ל ת. מעשי).

יט כא (שיתוף תל' רק בתהליכה חינוך כית). כטל (קה"ת ומפטיר דר"ה - מס"נ לת. הבנים). נחט. סד"ה (הש- פעח תל' חרדיות על הרחוקות). פבג (ת. הנוער). פד (ת. חרבה). פח (ת. הבנים ע"י דוגמה חיה של ההורים). צט (הכרת ההתעסקות בת. דתי). קד (בת. נוגעת בעיקר היר"ש). רכ (לימוד השוואת הדתות). רכב (כנ"ל). רלה (בדוגמת הטיפול בגרעין). רסא (הפרדה בעת כינוס). רפד"ה (לפעמים הכשרון פשוט ומצליחים יותר). רצד (גם עינינו הגשמיים של התל' ע"פ

מפתח עינים

שצג

עיי"ע הוראה, חיפש להזהיר.
מוסדות פשורות.

חנוכה

א סב"ה (ני"ח – להאיר בחורף, אפי' דר בעל"ז). עב (מאיר במקום החשך). עט" פא (כ' טעמים במ"ט שמוסיף והולך. התירוץ שחלקו השמן לח. טעם ב"ש דכנגד הנכנסים. כ"ש ובי"ה לשיטת"י. הו' דרגים מאמיתי מקבלין טומאה. שיטתיהו בעבורת האדם). קלג"ז (כ' טעמים הנ"ל. נפ"מ ביניהם. הנס ה' מיד ביום הראשון. התירוץ שביום הא' חלקו לח' חלקים. ההדלקה לאו עבודה. לא ה' עדיין מוכח וכו' ואין ההדלקה מצוה. אך א"כ איך הדליקו כשבת. כמגלת תענית שהתחילו בסוף מ"ה למה לא הדליקו עד כ"ה בכסלו). רעז (מעלת ני"ח על נרות המקדש ושבת שהוא גם כזה"ז וגם כרה"ר, ואפי' דרר בעלי – להאיר החורף). רט"י (פרסומי ניסא כרה"ר מש' חשקע החמה). רכא"ח (הטעם שמהר' רין מן המהדרי"ן דוקא בניית הדוחק שבתי' ברכת אברהם. הטעם כי הנס ה' בקיום מצות נרות. מלחמת היוונים – להשכיחם תורתך. מ"ש ברא"ח עדי"ן).

ב י (חנוכיית). יא"ב (פך שמן בחותמו של כה"ג דוקא). יד (ע"י מס"ג היפך הטבע נעשה נס למע' מהטבע). קפג"ד (יוונים דגלו בשם השכל לכן טמאו השמנים – שכל דקדושה. המלחמה אתם במס"ג למע' מהשכל). רעז"ח (יוונים, שכל דנה"ב טמאו השמנים. בחותמו של כה"ג דוקא).

ג רל (איך ימי ת. מתאימים לסדר ה' מדרות).

ד צח (ר"ת ח' נרות והלכה כב"ה. הדלקת בני"ג גם בחורף).

ה לג (הנס בשמן – פני' התורה). עז (דמי ת. לתל"ה. פח"ט. צג (נס פך

השמן). צרוז (רצו להשכיחם תורתך. נס השמן אף שצ"פ דין מותר להדליק בשמן שאינו טהור. לכן בני"ח מהר' רים מן המהדרי"ם). קב (להאיר ה' חשך). קר"ז (כנ"ל – צרוז. נס הנצחון ונס השמן). קח (החזקת נר השמש בעת הברכה).

ז עו. פח"ט (ני"ח דוקא משתשקע. ולכן מוסיפים מיום ליום). צג"ד (כנ"ל). צט"קא (כנ"ל). קב (דמי ת. לתל"ה). קו. ח סז (מצות ת. לתל"ה). סט (נס ת. ע"י שעמדו במס"ג). עא (שמשים לת). עט (הדלקת הנרות כשהחמה שוקעת דוקא. הנס ע"י מס"ג). פב.

ט סה. י קו. קיג (השמשים לני"ח). קכא. קכו. קל"זח (ההתנגדות והנס היו במאור שבתורה). קק (כנ"ל). קכב. קכג (טעם מנהגיני שידלקו 50 מינוט). קכד. קכה (טומאה דחווה בצבור ורצה הקב"ה להראות חיבתו). קס (דמי ת.). קסז (להאיר העולם רק בשמן טהור). קעב (אף הן היו באותו הנס. להקשיב לסיפור הנרות). קעז (כנ"ל). קעז (מוסיף והולך). קצד (שייך לגימט' ריאות). קצט (דמי ת.). רכח (כש' מדליקין לפני הזמן. נר חשמלי). שלו (נר חשמלי).

יא חטו (לא נוהגים להדליק על פתח ביתו מבחורף).

יב ג (ני"ח צריך שידלק ח"ש אחר השקיעה). קיד (נר ה'). קכב. קכט. קמ. קמב"ג (כנ"ל). קמד (ני"ח על פתח ביתו מבחורף). קמה. קסב. קסח (ני"ח – מבחורף. מוסיף והולך). קע. קפא (נר ה'). דמי ת.). קפג (טהרת כהמ"ק ע"י מס"ג). קפז. קצה. ערכ (דמי ת. לתל"ה). קיב (גמח"ט). קמא (דמי ת. לתל"ה). קפב (הנס ע"י נשים). קפג (להקשיב לסיפור הנרות). קפג"ד (דמי ת. לתל"ה). קפד (זמן ההדלקה). ר (כנ"ל – קפג).

- חנוכה הבית**
- ג קיח (ע"י לימוד ילדים).
 ד רב (בהתורעדות חסידות). שיש (כנ"ל).
 חסד-ע (בישיבת אח"ת בוסטון).
 ה סה (לישיבה במלבורן). קיז (הנ"ל).
 יג שיד (אי הוי סעודת מצוה).
 יד שעט (בהתורעדות חסידותית).
 טו ד (ע"י התורעדות).
 יז קעא (ת. בהכ"ג).
חסד
 א קצו (ורב ת. גבר ממותקות).
 י פא (אברהם ת. דאצי. ואנכי עפר ואפר).
 כ צב (גם למי שאינו ראוי, כמה דרגות). עיי"ע רב חסד.
חסד וגבורה
 כ דלה (רק מג. יניקה לחי).
חסד ורחמים
 ד תלת.
חסדים
 טו כג (הוספה בתורמ"צ מחזיקה הברכות והת).
חסדים המכוסים
 יט קצו (כשכבר בא צריך לקבולי ב- שמחה אבל לפניו יתפלל שתתבטל).
חסידי יר"ש למזן
 יז עב (קדימה ואחרון בברכה זו).
חסידות
 א מד (אין עוד ממש, לכן גם חסרון בהידור מצוה וכו' הוי מום).
 ב רכה.
 ג כט (ת. חב"ד - שמן המשותה). צו (סדר הלימוד). קנט (לימוד). יפרצו מעינותיך. מצוה לגלות זאת (החכ). קצג. ריט (אריינטראגן סדר כר). רכב (בזמנינו זקוקים יותר להפצת לימוד דה). רנט (אילנא דחיי, בירור מלמעה למטה). רסב (ת. פעלה אז מאיז ניט עלגט). רפג (קירוב תלי ללימודה). רעד (לכשיפרצו מעינותיך תוצה). תית (נחיצות לימודה).
- רדו (ספי' נצח או הוד. אינה בטלה).
 רט (ת. - שמן - פני התורה). ריב (מוסיף והולך). ריז (כנ"ל). ריז (פוחת והולך כעניני לעריז ומוסיף והולך כעניני קדושה). רכד (מסוגל להאיר על פתח ביתו מבחוץ). רכז (כנ"ל). רכט. רמ. רנחט (מוסיף והולך). רס (שמונה - שומר ההיקף). רסב (מוסיף והולך). רסז (הפצת המעינות - שמן - תוצה). רעז (דמי ת. לחלי הלומדים דא"ח דוקא). רפ.
 טז נב (מסי). קבר (מסי' על קדושת התורה). קלגיד (מוסיף והולך). קנד (דמי ת. לחלי). קנת. קעב (עד דכליא ריגלא דתרמודאי). קעה (להוסיף ב- גרות להאיר). קעזת. קפב (שמן יום אי הספיק להאיר חי' ימים). קפו (מעלה חי' ימים). קפח (כנ"ל). ר (נס ת. בשמן - רזא דרזין). רא (כנ"ל - קנד).
 יח סח. עא. עה. עח (מוסיף והולך). פג (כנ"ל). צו. צז (זאת ת. - המשכת ד"י דעתיק לגילוי דמלי). קיא. קיב (מענות ת). קיג. קיז. קכג. קכה. קמג (ל- השכיחם תורתין ומצותין דוקא וע"י מסי' ניצח). קנו (זאת ת).
 יט פג (מוסיף והולך). קג (גם במלחמה הפרטית יומסר הרשע בידי הצדיק). קד. קדי. קיב. קיד (מוסיף והולך). קכא (על פתח ביתו מבחוץ). אין בט- לים לעולם). קכה (עיקר המלחמה להשכיחם תורתך דוקא). קכו. קנה.
 כ סז (טמאים - יצה"ר - ביד טהורים - יציט). עג (רזי דרזין מאיר על פתח ביתו מבחוץ). עו (רבים ביד מעטים). עז (וטהרו את מקדשך). צא-צא (טומאה דחיי בצבור ורצה הקב"ה להראות חיבתו, לכן דוקא בשמן המגודה ולכן מהדרין מן המהדרין). צו (מסדת גבר רים כר שבכ"א). עיי"ע נשים

ד כג (פעלה זו מאיז ניש עלנד). נט-סא
 הפצת המעיונות חרצה. לפני ולאחרי
 פטבורג. צה (חזרת דא"ת. לימוד
 למיגרס). קא (שיעורים ברבים). קדיה
 (קביע בתורת אדמו"ר). קטי. קטז
 (שלא יעברו גיי בלי לימוד ת). קיח
 ט (מאור שבתורה). קלו (ע"י נעשה
 דירה לו ית' בתחתונים). קמז (מביאה
 ללימוד תורה ביר"ש). קנח (למיגרס).
 רא (לימודה עם הספרדים). רמז
 (מדור בירחון). ער (מגלה אחדות).
 רעז (מצוה לגלות זאת החכ'י). רפכ
 (נצחית). שיג (בזמנינו א"א בלא"ה).
 של-לא (הכללית). חכ"ד. היו זמנים
 שירא, כעת מופת חי. שנ שסא.
 שעה-ח (חובת לימודה). שצה
 (שיעורי דא"ת בירושלים). תד (ח).
 ומסור. תמג (לימודה עם נעדים).
 תמה (לימודה ברבים). תמוז-ט (לימוד
 דה לצעירים). חסד (לבני תימן ופרס).
 תעה (אילנא דחיי). תעז (הכרת
 לימודה). תצ (כנ"ל. לימוד על טהרת
 הקדש).

ה כז (חזרת דא"ת ברבים). כט-ל (הפצת
 רעיון התא). מהיז (חובה על כ"א יפרצו
 מעיונותיך חרצה. דיוק הלשון). פ
 (מורשה לכל ישראל). פט-צ (סד ה-
 לימוד). קיו (לימודה בישיבה למתחיי-
 לים). קלא. קלב (חזרת דא"ת כע"פ.
 הסדר כמו בתור"ת מלפנים. הלימוד
 למיגרס). קסו (קב חומטין שע"י קיום
 התורה). קפה (עיקרה הכפועל: ג'
 אהבות). קפח"ט (שמן מפעפע). ריו
 (קב חומטין). שיג (סדר הלימוד).
 שכד.

ו (חזרת דא"ת). יג (למיגרס ולעיונא).
 כגיד (לימוד ת. אצל התלי הספרדים).
 כה (חזרת דא"ת). מכ (מעלתה). מה
 (חזרת דא"ת. מאמרים קלי הכנה). עא
 (חזרת דא"ת עם ביאור מהשיות
 וכו'). עז (עבור כל ישראל). צג. קמד

(לימודה בש"ק ובחול). קמת. קנא
 (כנ"ל כגיד). קסט (הפצת היהדות ע"י
 הת). רנג (מביאה ליראת ואהבת ה').
 רצב (בלי הגדת המקור). רצט (חזרת
 דא"ת). שנה (עבודה והשכלה, לעיונא
 ולמיגרס).

ז מט (כל ענין בנגלה לחפש דוגמתו
 בת. וכן לאידך גיסא). נ (חיוב לימודה
 בימינו). סד (לעיונא ולמיגרס). עט
 (מעט אור דוחה הרבה חושך). צב
 (כשיפרצו מעיונותיך חרצה). קביג
 (חזרת דא"ת). קכב (קביעות עתים -
 בנפש). קפודט (קירוב לת). קצז
 (אילנא דחיי). רכד (שייך לתפילין
 דר"ת). רלז (חזרת דא"ת). רמה
 (הפצתה). רנוח (כמית בגילוי). רסה.
 רסז-ט. רעזט (בדורות הראשונים -
 רק ליחדי סגולה, עתה ההכרח ל-
 למדה). רפג (כנ"ל - רנו). רפד
 (הנסינות בלימוד הת). רצביג (כנ"ל
 רעה, צב). שיד (חזרת דא"ת בבהכ"נ).
 שכו. שלא (הטעם שנק' ת). שגז.
 שנט. שסא (עבור כלל ישראל). שסח
 (כנ"ל - רעה). שעביג (הפצת המעיי-
 נות בכל פנה בכדור הארץ).

ח ב (משמח ומרומם הנפש). טז (נשמחא
 דאורייתא). לה (שייך לכל ישראל). מא
 (הפס"ד למעל' להפיץ תורת הת). מב
 (כנ"ל - לה). מה. נח. סט (מצוה ל-
 גלות זאת החכמה). עב (חזרת המאמר
 בחתונה). עג (כנ"ל - לה). עזח
 (לימוד הת. והמסור בישיבות מצוה
 לגלות זאת החכמה. כשיפרצו מעיינו-
 תיך חרצה). צ (עייז ליראה את ה"א -
 כי זה כל האדם). קאיב (אור הת. וה-
 חשמל). קלב (כנ"ל - לה). קמג (מאור
 שבתורה - סגולה למאור עינים). קנו
 (כנ"ל - לה). קעז (כנ"ל - עזח). קפ
 (הכרח לימודה בזמנינו). קעז (נשמחא
 דאורייתא. פועל חיות גם בנגלה
 בתורה). רכא (בדורות אלו מצוה

יא יט (כל מי שנדע לו אורוה חלה עליו מצות ח"ה גם בחלק זה). מו. ג. נא"ב (שייכת לכל ישראל). פא (כמו לימוד הגמרא). קלב (הכרח לימודה בזמניו). קנב. קנר. קנח (הקדמת נעשה לנשמע). קסב. קעב. קעח (כנ"ל - קנח). ריד. רנג. רעז (בשליש ב' מקרא או בתלמוד). רפ (פני' וחי'). רצז (הערד לימודה מעכב הגאולה). שכ. שלג (תכנית לימודים). שלוח (חובת הלימוד בזמניו). כל מה ש' תלמיד ותיק עתיד לחדש כו'. עיקר החשד בזמן הבעש"ט - שיגרור ל' קרלות בקיום המצוות. היחידים ש' עמרו בנסיון בממשלת הסובייטים - אלו שלמדו ת'. שנחט (כנ"ל - רצו). תט (בזמניו כולם מכירים בת). יב מד (כובש מסילות בחוגים רחבים). נא (חזרת דא"ח). נו (לא לעשות הגבלות בזמן הלימוד). סז (חזרת דא"ח). עז (כנ"ל). פד. פת. צג (עניני ארוע ת). צה (פני' ומקיף). קה (למגרס ולעיונא). קכד. (חנך הנוצר על ידו). קלו (כנ"ל - צג). קמא. קסד (סדר הלימוד). ריב (חזרת דא"ח). רכו (הנהגת דרך חב"ד). רל. רמא (פעמיים ביום). הק' דמת נעשה לנשמע). רמד (הרצאות בתערובת בנים ובנות - לא נראה ל'). רמח (בכ"ז). רנח (אופן חזרת דא"ח). שיט. שכא (מביאה חיות). של (חזרת דא"ח). שמהו (חזרת דא"ח). שוב (ל' יום קודם הפסח ללימוד מאמרי חה"ט). שנו. שסד (הכרח לימוד חסי' דוח חב"ד בזמניו). שע (ארום ת). שעז (שלא יעברו ג"י בלי לימוד דא"ח). שצב (לימוד דא"ח ממעט העלמות). תב (לימוד דא"ח עם מורור ביה"ס). תנא. יג יא (שיעורי דא"ח). טז. כג. כח (שי' עור דא"ח - במקום שריבים מצויים). נב (קביעות לימוד ת). סה (אש

לגלות). רכג (דוקא ע"י נשמרים מ' לטעות בחז' האמת). רכח. רלד (קב"ע בנפש). רסד. רפג (כנ"ל - לה). רפד (כנ"ל - קפ). שה (מוטיף במאור עיניו). שי (כל הנחלים - שיטות ב' חסידות - הולכים אל הים - לדעת את ה'). של (כנ"ל - סט). שלה. שלו (שייכותה לשיטת הר"ש י' גבירול). שנו"ז (באטלקית). ט פב (לימודי חובת הלבבות - מוסר ות). צח"ט (מביא חיות גם בנגלה). קב (מצוה לגלות זאת החכ' לימוד ואמ"ר רה). קטו. קכא (עוסקת בהגברת צד הטוב). קכט (הכרח לימודה בדורו-חינו). קלא (כנ"ל). קמגה. קמו. קנג. קפד (נשמח דאורייתא). רל (כנ"ל). רלג. רנבג. רנט (כנ"ל - קפד). רס (הכרח לימודה - אף דלית מוח תפיסא ב'). רעו. רפ (לא יעברו ג"י בלי חסידות). רפא"ג. רצו. דש (שיעורי דא"ח). שה (בשכיל כל ישראל). שטו (אילנא דחי'). שכ (כנ"ל - רס). שכז (כנ"ל - שטו; קפד). ט (מביא לאחור"ר כו'. צ"ל ע"י הקדמת נעשה לנשמע). יז. נט (לימוד דה לפני התפלה). סז. סח (נשמח דאורייתא. מחוקת גופא דאורייתא). עג"ד. צג. צז. קיא (קב חומטין. אילנא דחי'. היצה"ר מתנגד ע"ז כיותר). קיב (לבוש שבתורה). קיד (נשמח ד' אורייתא). קכא. קלב (חובת לימודה בזמניו). קמט. קס"א (לימודה בהקדמת נעשה לנשמע). קעד. קפת. רלד"ה. רמ"א (עבודת ה' בשמחה). רמה. רמט. רצד (לימוד נגלה ודא"ח ע"י התל'). שכ. שכא. שכר. שכט"ל (ע"י מוריכים מיוחדים בלה"ק - תפוחי זהב במשכיות כסף). שלט"מ. שסה. שצח (לפני התפלה ובערב למגרס ולעיונא).

ארכולת אש. עא (לימוד נגלה ודא"ח אינם סותרים). עב (הרצאות בתורת החת). עה (וזהר כ"פ בפנים). צב. קא (חילוקה מלימוד קבלה. הקדמת נעשה לנשמע). קג. קכא"ב (כ"א מד חובב בלימודה). קכג. קלט (חידוש החת). טובה לוולת ע"ח עצמו). קסב. רלב (אצ"ל לימוד הדרגתי). רלה. רסד (לא זו הדרך לחדש בת). רסז. ערב (כדי שיקלט צריך להלך בדרכיה). עדר (יש ללמד ח. גם כשאין חבר). רצט (לעיונא ולמיגרס). שיב (חזרת דא"ח). שמב (מיעוט לימודו מעכב הנאולה). שנ (הקדמת נעשה לנשמע). שפב. תכ"א. תכ"ב (פרסום פתגמים החת). תמ. תמד (קב חומטין). תמה. תנ. נא (רצונו להפריעו מלימוד ח. יום השבת מסוגל ללימוד פני התורה). חס (כשיפרצו מעינוחך - מעיינות הי בעש"ט).

יד יב (שיעורי ת). כ (עבור כל ישראל). כט. לא. מה (שיעורי ת. במלון). מט (מחסן את הלומד). ס. סט (ענינים קשים - ללמוד בשטחיות). פא. פח (כנ"ל - כ). צח"ק. קח. קיא (חזקת דא"ח ברעוא דרעון). קכו (שיעור דא"ח). קכו (מאור שבתורה - פועל בריאת העינים). קלה (כנ"ל - כ). קלח (שיעורי דא"ח). קנב (קבל ע"ע להתקשר לת). קעא (כנ"ל - כ). קפט (כנ"ל - כ). קצט. רח"י. רלר. רמ (דומה לאב"ט בכתר המלך). רנט (יותר מנגלה). רסא (שיעורי ת). ערב (בזמנינו בטלה הסיכה למחלוקת נגד החת). רעז (ע"י התאחדות בלימוד מתאחדים גם הלומדים). רפח (נקי שמן - מפעפע). ש. שטז (בלימוד אגדתא לבאר בעניני דא"ח). שלט (מסיף חיות בנגלה ובמצוות). שמ (סגולה לבנים). תרוז (לימוד ח. חב"ד ות. פולין - כלימוד המשנה והגמרא).

חיא (כנ"ל - שמ). חיה (לעיונא ולי מיגרס). חכג. חלט (לא להתרשם ממפריע). חעג (יראתו קדם לחכ). חפו (מאור שבתורה). תקיד. תקכד (מאור שבתורה).

טו טז (לימוד החת). מד (ת. מדגישה ע"ט ומסר - ט"מ). עז (השעה שעוסקים בת. צריכה להתפשט בכל היום). צד. צז (בש"ק וביום ב' וה'). קב. קה (עיכוב לימוד פני התורה מעכב ה גאולה). קי (הטענה מדוע לא נתגלתה בדורות שעברו). קטו. קנט (ת. ר' מוסר). קעת. קצט. רג. רית. רכא (נשמתא דאורייתא). רלט. רמה (אם היא קבלה). רנב"ג (חזרת דא"ח ע"י התל). רנד (אצ"ל בהצנע). רסא (ההשפעה על השקפת העולם). רסד (אופן הלימוד). רפג (הכרח לימודה בדורותינו, לא לחכות לגיל מ'). שטז (הכרח לימודה). שכז. שלא (הכרח לימודה). שמה. שסז (התקשרות לי עניני ת). שצח"ט. תב"ג. תי (משל מ בן המלך והאבן הטובה). תלד"ה. תנא. טז ז. י (לימוד פני התורה). כא (אילנא דחיי המחזקת הנשמה והגוף). נ (לימוד דא"ח עם בנות). נב (מאור שבתורה מוסיף בריאות במאור שב גוף). קיב (מעבירין המת - ט"מ). מוסר. מלפני הכלה - ע"ט. ת. קנג (אילנא דחיי). קנה (מצוה לגלות זאת החכ). קנו (קב חומטין). קסב (כ"י יפקון מבי גלוחא). קסט. קע (המשל מאכן טובה שבכתר מלך). קצג (שיטת ת. חב"ד). רה (עץ החיים). רו (אילנא דחיי). רי. רל (נוגע לכל חיי האדם). רנג (תורת הבעש"ט ותורת חב"ד). רנט (בתחלת תקופת אדה"ח). רעט (הת נחלת כל ישראל). רפד"ח (העלי בעניני דא"ח). שיט (כנ"ל - רעט). שנא (תודרת בכל האדם). שסא. שטז (מצוה לגלות זאת החכ).

(הוספה בלימוד הת. בש"ק). קב
(כנ"ל). קכט. קלב. קסט. קעו (יסודות
ת. חב"ד). קעו. קעו (בת. מתבארים
כמה ענינים שבקבלה). קפב (מציין
שבתורה). קצד (אא"ל שעי"ה הוספת
לימוד זה יוגרע מתוצאות לימוד
הכללי. ר (בש"ק). רכז (כל ענין ב'
נגלה דוגמתו בנסתר כו'). רל. רלד.
רמד (לית חמן לא מחלוקת כו'). רנו.
רסת. רעט. רצה. שא (נחלת כל
ישראל). שטו (בש"ק). שיו (כנ"ל -
צא). שכג (מקרב ימות המשיח). שכת.
שלג. שג. שדמיה (הוספה בש"ק).
שמט. שסט (לפני הנישואין). דוקא
בס' אלו המחברים כו'). שע (שמו"ת
ו'לימוד ת. שעג (יחס פרנקפורט
לת. שעת. שעט (הקמת מרכז ת. שפב
(נחלת כל ישראל). שפח (הוספה
בש"ק). תח (כנ"ל). תיב. תטו. תכב.
תמ"א.

טו (עריכת ס' על תורת הת. וגדוליה).
נט. סד. טו (דרך ותורת הת.). פד
(הכרח לימוד הת.). פו (הכירות עם
דרך הת. - לקי"ד). פט. צא (בדורות
אחרונים מצוה לגלות כו'). ת. הכללית
וחב"ד. כמו בחנוכה מהדרין ומהדרין
מן המהדרין). קא. קכו (ת. לבנות).
קלב. קצט. רכב"ד. רמח (לימוד ביישי-
בה ספוגה מדא"ה). רג (נקודת הת. -
עבורת ה' בשמחה). רנת. רסת. רפד"ה.
שא (על שלא ברכו בתורה תחלה כפי'
הבי"ח). שג (כנ"ל). שיג (פרסום
מאמרי ת. בלה"ק). שכ.
עיי"ע הפצת המעיינות חרצה. נעשה
ונשמע.

חסידי אומות העולם

יה תצב.

חסידיים

ג. קנד (פולין ואונגארין). שמת. תסד"ז
(צרות - ת. ווייבערשע ת.). חט
(ונפלינו).

יו. כא"ד (הכרח לימודה). מא. נג"ד
(הכירות עם תורת חב"ד. פעולת הת.
במשך מאתים שנה). נו (ת. ומוסר.
רפואה מתוקה ומרה). סא (שחיקת
אבי"ט שבראש המלך). פג (לפני
ואחרי התגלות הת.). צג (חיזוק בת.).
קב. קו (סדר התחלת לימוד ת.). קבה.
קכו (נחלת כל ישראל). קכח"ט. קלב.
קלח (לימודה בהעמקה). קמו (ארום פון
ת.). קסא. קסה. קעח (מתקן חטא
הידוע הקשור במוחזין). קפ (כנ"ל -
קכו). קצו. ר"י. רטו (ת. ומוסר). רמח.
רנא (כנ"ל - קמו). רעא (בשנת
אבלות). שא (ממוצע ומאחד תורה
ותפלה). שמב (אילנא דחיי).

יח. כג (טעמו ראו כי טוב ה'. ככל חלקי
התורה. עם הלימוד מתרבה החושק ל'
למדה). כח (פני חיות הנשמה. מוסי'
פה חיות בגוף האדם). כט. לג (אהוד"ר
קודמת לחכ'). מא (הכרח לימודה
בזמנינו). עא. פו (הכרח לימודה). פה.
צו (הכרח לימודה). קדיה (רק בזמנים
הפגונים מסדר נגלה). קיג (לימוד
מאור שבתורה מוסיף במאור עיניו).
קכו. קחב (הכרח לימודה). קנד. קעח.
קפ. קפו (שיעור ת. ברבים). רד. ריו
(הכרח לימודה). רלט. רמו (פני'
התורה - לית חמן מסטרא דלעו"ז).
רנט. רסה (להתחיל בגיל מופלא סמוך
לאיש). רעג (מהות ת. חב"ד). רעט
(עבור כל ישראל). רפו. שג. שיב.
שמב (ריכוז עניני ת. בדרך הרצאה).
תד (סגולה לבנים). תיא (שייך לכ"א).
תנט. תקט (דרך חב"ד או או חג"ת או
נה"י). תקכב. תקכ"ז (הכרח לימודה).
תקל (לימוד לעצמן). תקמה (נתגלתה
דוקא בזמנינו אף שמדור לדור
מתמעטים הלככות).

יט. כה (לימוד ת. בש"ק). נב. סא. סז"ח
(חובת לימוד ת.). סט (הפצתה בין בני
הישיבות). פ (הכרח לימודה). פב. צא

מפתח ענינים

שצט

- ד א. רנח"ט (בהעלם - בגלוי). רסא"ב
(התואר ת אינו שייך כביכול באב ה-
מכה). רצא (אדה"ז פעל שות. יצליחו).
שסא (ת. אדה"מ).
- ה פו (ע"י חסידות). קנה (בכל ת. יש כח
הרבי). קצג (מדרגה נעלית). קצד (כ-
תחלה שמעו ואח"כ השתדלו להבין).
ו עג (כל הת. כמשפחה א').
- ז טו (זיינען קלוגע כר). כ (האלטן ניט
פון בדרך ממילא). קיא (ת. - בהמתו
של הקב"ה). קל (כנ"ל - טו). קפח
(געבארענע - געווארענע). רעח
(שמורת על תועלת עצמו. שורפן ת.
הגר"א). שלב (כנ"ל).
- ח פג (סוכ"ס יהיו כל בני ת.).
ט ד"ז (אופן הלימוד של ת. ומתנגד). לא
(השתדלו להכות את רבם כמנגנון וכ-
כתיבה). עכ"ג (ע"י לימוד חסידות.
הקדמת נעשה לנשמע). קמד (כנ"ל -
ד).
- י שט (צער ת.).
יא רצה (תואר ת. במקורות).
- יב קכה (יד ת. על העליונה). קלב. קלו.
קמב. קמת. קצה. ריד. ריו. רנו (כנ"ל).
שלח (ונהפוך - המתנגדים לת.). שעב
(יד ת. על העליונה).
- יג קלה (הבטחת ב"ד שלמע' לאדה"ז):
בכל דבר יצליחו). ער (כנ"ל). עדר (ת.
אדה"מ שבאו לאה"ק). רפא (כנ"ל -
קלה). רצג. תז (כנ"ל). חצ (כנ"ל).
- יד קצב (ת. זיינען ניט עלענד). שנ
(כנ"ל).
- טו ה (הבטחת ב"ד שלמע' לאדה"ז: יד ת.
על העליונה). ז (יתן ויתנו אחרים -
ת.). רסב (יד ת. על העליונה). שג
(באב המכה בנו לא כתב אדה"ז תואר
ת.). שצז (להחרק מאנשים הנלחמים
בת.).
- יח סוד"ה (פסק ב"ד שלמע' - יד ת. על
העליונה). קמ. שמת. חקי. חקכט
(כנ"ל).
- יט פו (ת. עובר בירושה). שצג.
כ ק (בזכות מס"ע אדה"ז יד מקשריו על
העליונה).
- סו ראה גם מפתח מוסדות ערך זה וערך
מתנגדים.
- חפזון**
ב כח"ט.
טו כא (בבהילו יצאו ממצרים - בשובה
ונחת תרשעו). קנד (כנ"ל).
- חפירות**
יג תמה"ז (ביח שערים). תנד (הנ"ל).
- חפץ**
ב רצט (פני' הרצון השלם אצל כל
בנ"י).
ט רל (פנימיות הרצון).
טו סד (ת. ורצון).
יו שה (פני' הרצון). שלב.
- חצוצרות**
טו רה.
- חצות לילה**
ב לד (מכת בכורות דאחער כ"ה).
- חצי שיעור**
ד קכו (אם חושב להשלים אסור אף ל-
ר"ל).
- חציצה**
יא כד"ה (כשיש ת. אין טבילה או שה-
טבילה פטולה. ת. האויר בבגדי כהונה
ובין חש"ר והראש).
יז קצח (סתימת שן).
- חקירה**
ב קב.
יא ד"ח (ידיעת מציאות ה' באופן חיובי או
שלילי. הכרח תורה מסיני. הטעם
שא"א לשנות תקנות חז"ל. קדרשת
האחריות).
- יב שר"ז (ת. ואמונה).
טו קלד.
- חקלאות**
י עו. שכב.
טו שט. שסב. חכ.
טז עג. רמד. רנד.

מפתח עיניים

ת

י ק רכח (ני"ח ע"י ת).
 יא שנט (אם מותר להשתמש בשם ת).
 שיך לק"צ.
 יח שפט.
 עי"ע שבת.

חתונה

א קצדו (חות דרגא ירידה לעזה"י).
 נשמה וגוף - איש ואשה. עזה"י -
 הילולא. אירוסין - מצות, נישואין -
 תורה. ריכ"ד (ירידת הנשמה בגוף, כן
 י"ג בן י"ח. זיכך חלקו בעולם). רצא
 ב (מ"ח - חתונת בניי והקב"ה.
 תשלומין עד י"ב סיון - שבעת ימי
 המשחה). רצו (ירידת הנשמה בגוף).

ב קג (כולאבין). קנט"סא (ירידת הנשמה
 בגוף, בן י"ג בן י"ח. ירידה צורך עלי.
 מתגלה כח הולדה).

ג רמב"ג רסח (מתנה לחי"כ).
 ח עב (חזרת דא"ח בת). צו (השתתפות
 בת. אח - לנצל לקירוב ליהדות). קו
 ח (נסיעה לת. בנו). רכ (כנ"ל). שיח
 (רק ביום ל"ג בעומר ולא באור ל"ג
 בעומר. בימים שאחרי חה"ש עד חצי
 החודש).

ט א"ב (מחיצה). רצח"ט (באור לי"ד
 כסלו). רפה (לא לדחות ולהמשיך זמן
 הת).

יד קסב.

טז ג (חזרת המאמר בשלימות). כה (ימי
 הת. בחרני"ץ). מ (ת. גדולה - רק ב'
 איכות. לא לאחר). צד (כנ"ל - ג).
 קיד (לא לחכות עד שיהיו בגדים
 מתאימים כ"י ולא לאחר הת). קפח
 (לא לאחר). רב (איתורה וקביעותה
 בחוש מג"א). רלב.

יז מב (מכירת קרקע באה"ק לצורך
 נסיעה לת. בתו). צח (חזקת מאמר
 לכה דר"י). קס"סא (לא לעכב מחמת
 חוסר הרצאות). רעו (בחודש מ"ח). רצ
 (בראי שהרצאות הקשורות ביכולת
 האדם). שו (לסדרה לא מתוך דוחק).

יז רכב. רכו.

יח רצו.

יט תמדיה (שינוי היחס לת. באה"ק וב'
 כפ"ח).

חקת התורה

ד שפכ"ד (חקיקה, שמתאחד עם
 התורה).

חרישה וזריעה

ה קסד. קסט"קע. רמת.

חרט, נגע.

יח תקנא.

חש בראשו יעוסק בתורה

ה ג"ד.

חשבון

יא חכ (ת. השנים למספרם).

חשבון הנפש

ח עב (רק לעתים נדירות). צו. (להזהר בה
 מעצבות). רסז (רק בזמנים מסוגלים).

י כב (רק בזמנים מיוחדים).

יא צח (רק בזמנים מיוחדים). שצו (מח"י
 אלול - יום לחודש). תג (כנ"ל).

יב רה (רק בזמנים מיוחדים). שגד
 (כנ"ל). תלא (אם מפריע הכפועל -
 ממקור בלתי טהור).

יד תפו (רק בזמנים מיוחדים).

טו רמט (רק בזמנים המתאימים).

יח תקמא (בזמן שלפני ר"ה).

חשד

יט שעת (חודשין אותו ואין בו).

חשון

יז רעז (כמדומה אין נוהגים - חתונה
 בחדש זה).

חשן

א עב (ר"ת חמור שור כלב. גקה"ט. נ"ח
 מאיר במקום הת).

ג שלט (לפני עה"ש הלילה גדול יותר).

ד שכו (אם הוא נברא).

חשמל

ח קא"ב (התקנת מערכת הת. בכפ"ח. ה'
 התורעדות לאורר ביי"ט כסלו. אור הת.
 והחסידות). קלד.

- יח טז (בחדשים כסלו וטבת). קז (לי שנה
 לת. כאד"ש). קצד (נסיעה לת. הבן).
 קצז (סידור קידושין). רז (מה טרב
 שיהי לא ביום א' ובלי ריבוי הו-
 צאות). רח (נסיעה לת. הבן). שנב
 (ווארט, תנאים, אירוסין וחתונה). ת
 (ילמוד לפני הח. פט"ז"י"ז משער
 הקדושה).
 יט קמה (בחצי הראשון של שבט ובכל
 אדר). קצט (מנהגי ת. ר (המקום - איך
 שיתרכו הצדדים. לקבל סמיכה).
 שצד (לא לבזבז הרבה ממון על ת.).
 שצה (לא רצויה הרחקת זמן הח.). תיב
 (מי יהיו השושביני - החרי"כ לא יח-
 ערבו. חופה תחת כפת השמים).
 כ רכא (סידור קידושין ע"י כ"ק). עדר
 (חופה עת רצון. החרי"כ יבקש עבורו
 בעמדם תחת החופה). שיד (כשנוגע
 לכבוד מוסיפין שושבין וכלפי שמיא
 גליא).
 עי"ע נישואים.
חתימה
 ג קיב (יר"ד אשורית בחתי"ק אדמו"ר
 מהר"יי"צ). רסב (כנ"ל).
חתן
 א קצד (חות דרגא ירדת הנשמה).
 רסב"ג (ככנו, אלא שיש עליו בחירה,
 ת להקביה ע"י התורה).
 ז קיט (שייכותו לנתינת מתנות).
 יח נו (הטעם שבכבודו בחופתו - עת
 רצון).
 ט
ט' אדר
 י שעב.
ט כסלו
 כ סב.
טבילה
 ה צ (בדיעות הישרות. המים צפים על
 הראש).
- ו של (ט. עזרא).
 ז קסט"עא (כל גופו עולה. ט. ידי
 הכלים). רכז (ט. עזרא). שיד (כנ"ל).
 שנ (כנ"ל).
 ח לו (ט. עזרא). נה (אותיות הביטול
 עניות). שה (כנ"ל).
 ט קנח (ט. עזרא). קסד (לגדה ולזכה
 במ"ח). רנג (ט. עזרא ותוספות טהרה.
 במקום אונס - לימוד משניות
 טהרות). רנט (התפלה מקובלת יותר עם
 הט.). רפב"ג (ט. עזרא). שא (כנ"ל).
 י יז (ט. עזרא). לא (ע"י רחיצה בים). מב
 (ט. עזרא).
 יא לו (ט. עזרא). קנב (כנ"ל). קנד. קנז.
 קנת. קפר (כנ"ל). ריב (כנ"ל). ריט
 (אותיות הביטול). רלכ"ג (ט. עזרא). תי
 תא (שייכות ט. עזרא לתפלה).
 יב קמא (ט. עזרא). קנ. קעו. רלא. רמג.
 רמט. שז. תכח.
 יג צב (ט. עזרא). רלו. רמה. רעת. תכא
 (ע"י מוך באוזן).
 יד יג (ט. עזרא). ס (שיטת הכס"מ שה-
 טהרה היא בצאתו מהמקוה). שכו (ט.
 עזרא). שעב. שצו. תז (בטלוח ל-
 טבילותא דעזרא אבל טהרת הגוף
 מרעילה). חיד. תס (השפעה על
 הנשים).
 טו פת. רא. שכו (ט. עזרא). שלא. שמט.
 תכו.
 טז קנג (ט. עזרא). שלד.
 יז כג (ט. עזרא).
 יח נא (בחודש החשיע). פו. קכא (ט.
 עזרא). קנג (כנ"ל).
 כ צג (ט. מטהרה לטהרה. בימי חול, ימי
 הקריאה, תענית, ע"ש ומעדים,
 שבתות ומעדים). רנב (מספר הט.).
 עי"ע חציצה.
טבע
 י קנג (נשתנו הטבעים). קנזח (טבע
 המים להיות נגרים - מתורש).
 יג קעב (ע"פ חוקים מדריקים).

מפתח ענינים

תב

נולד בטהרה). קסט. קפב (כ"ל -	יח	שצב (חוקי הט).
קב). רצה.	כ	רסה (לפעול בט. ולבטוח בלמע' מהט).
ט	ז	טבעת
צא. קא (מקרבח הגאולה). קדיה (חיקון העבר). רכז. רפז. שב (חלוי בה שלום בית).	ג	תכט (של נישואין. של זהב על האצבע).
י	ז	רמח (ט. כסף עם שמות הקדושים).
קא. קת. קי. שסו (מביאה לשלום בית).	טבת	
יא	ב	רפזח (שהגוף נהנה מהגוף. עצמות ומהות נהנה מיחידה שבנפש שבי' כאו"א ע"י העבודה עם הגוף כ' פשוט).
הבנים להודים).	יב	רב (חרש שהגוף נהנה מהגוף. רט (כנ"ל).
יב	יד	רעט (הגוף - אחשורוש, הקב"ה - נהנה מהגוף דלמטה).
יד	טז	רמב (הגוף - הקב"ה, נהנה מהגוף - בני"י).
טז	יח	קיו (שהגוף - הקב"ה, נהנה מן הגוף - כנסי"י). קלג (כנ"ל).
יז	טו	עיי"ע חמשה עשר.
יח	טז	טוב
יט	ה	ריז (ט. לשמים - לנה"א וט. לבריות - לנה"ב).
כ	טז	קלטי"מ (ט. לשמים קשור לט. לבריות).
כז	יח	נו (ט. לשמים ולבריות. ט. העושה פירות). עה. צת. שמו (כנ"ל). תמה (ט. העושה פירות. ט. במלאפס).
כח	יט	קצט (ט. לשמים, לבריות, העושה פירות). שלט. שפז (כנ"ל).
כט	כ	מט (ט. לשמים ולבריות. ט. העושה פירות). נודת. קמ. קסא. קסה. קפו. קצד. רצד (כנ"ל).
ל	טוב ורע	
טוב	ה	שו (לאחר חטא עה"ד נתערכו. בד"כ בסכסוך כ"א אשם קצח וצודק קצח).
טוב"י חטא וזיגוד מנגוד	טוב"י	חטא וזיגוד מנגוד
ט	ט	רמג.
י	י	נו. קפו.
טומאה	טומאה	
ב	ב	קנו (מת מטמא באהל שנגע גם במקיף הרחוק - בית). שיט (פשוטי כלי אבק, גולל ודופק).

ט (פרשת שלח ט. פי הספרי בזה).
 שנהי (ויצא בט. ידים – לשיטת ה-
 רמב"ם והראב"ד).
 טופח על מנת להטפוח
 ד סרה.
 יא יב.
 יד קבת קב. רלב. רט.
 טחול
 ה רכג (ונקב בט. בשור).
 טיול
 ז שכב.
 יח קלא (במסח – קשור בקשיים).
 טל
 יח רלה (ט. תורה ואור תורה).
 טלית
 ב לג (הכנפות תפורות במשי, אצל
 אונ"ע – מהנאשר מבגדי הצ"צ).
 ה צא (למחלל לפני העמוד במנוחה של
 שבת).
 ט ריד (לבוחר היורד לפני התיבה).
 יא קי (כשהמנוג שהבעל קרא מתעטף
 בט).
 יב שט (צ"ג הראש). תמה (קדרם ה-
 נשואים).
 יג רכה (אופן עטיפת הישמעאלים). רכו
 (אין הש"ץ מתעטף למנוחה או
 מערבי).
 טו חלט (עטיפת ט"ג).
 טז יב (בתפלה לפני העמוד). צוט (כנ"ל
 – במנוחה ומערבי וסליחות).
 יט רטט (לבוחרים היורדים לפני התיבה.
 במערבי).
 ציי"ע ציצית.
 טלפון
 יג צ.
 טעמם וראו כי טוב ה'
 כ נט.
 טעמים
 א ט (אם טומאין על טעם המצוה).
 ד שפור (שאנים מתאימים לפי ה-
 פשוט. מפי הגבורה ויתנו).

טו	רמט.	עיי"ע כ מני"א. נשמה.
יח	קסת. קפג. קפו (מנהגי יום הילולא – בכל השנים). קצ.	יב גבולי אלכסון
יט	קסז. קעב. קעז (להמשיך העשירי יהי' קודש ל"י כחות. חשבון י"י השנים). קעז. קפח"ט. קצו.	ב רצ"א.
כ	קת. קכז. קלא. קלה. קמ. קנג. קסה"ו.	יב יג תמוז
יא ניסן		ב מג רח"א.
טו טב		ג שלה (לא אותי כ"י בשם ישראל יכונה). שמכ"ג.
יאזר לי ואני עשיתי – עשיתיני		ד שנה"ו. שסז"ט. שעז. שפא (יום ה' שמחה יבטל הדינים). שפד"ה. חמת.
ג רצ.		ו קלה (נצחון כללי לתורה ויהדות). קסה (כנ"ל). קע (תעודת החגיגה). קפג. קפה. קצב רי"ז. רלא. רסט.
יאזש		ט קכז"ו (יומא דפגרא השייך ביחוד לחב"ד). קמא. קסט. קעג. קעז. קצו. ר. רב. ריא.
ד רכב"ה (מניעתה).		יא קצג. קצו. ר. רו. רטו. רית. רכז. רלת. רמט. רנט. רסא. רפ. רפת. שב.
יא קד (מניעתו). שי (מניעת השק"ט ברגש ה').		יג רמז. רנא. רנד"ה. רסג. רסה. ער. עדר"ז. שא. שמא.
יב ד"ה (לא להתיימשך כשאנו רואה פרי בעמלנו). ט (מתחבולות היצר). קיב.		טו ריג (ויהי בשלשים שנה). רכה (ארגון ההתועדות). רמט (כנ"ל – ריג). רנג (כנ"ל). רנה"ו. רסב"ז. רעא"ב. רעז"ה. רפא. רפד"ה. רפט"צא. שט"י. שכ.
יג תפט"צא (חשבון הנפש א"צ להביא ל"י אלא לעידוד).		טז קלה. רכב (המשך לנאולת י"ט כסלו). קלו. קצ"א. קצה. רג"ד. רט. ריב"ג.
יד שנג (שלילת י' ודכאון).		יז רטו. רית. רכה (גופא בחר רישא אזיל). רכת. רלא"מה. רמז (י"ג תמוז – חותם וגמר הגאולה). רנ. רנג. רנו"ח. רס. רסט. עדר. רעז"ה. רצה (כנ"ל – רכה). רצט.
טז אין מקום ל"י שממנו לא יבצר כל דבר). לו. רלב. רצה. שכו.		יח תמב. תמה. תמדת. תסא. תסג. תסח"ע. תעד. תעז. תקא.
יז קעז. קפא.		יט שנה (השנה מלאת גבורות – לערוך התועדות). שנו. שסד"ה.
כ שכה (י' – שלא מדעת).		כ ערב. רעז"ט. רפה (לימוד מאלף עד כמה איש א' יכול להתגבר כ"י). רפת (לפלא שאינו מצייין התאריך – ימי סגולה). רצד. רחצ (כנ"ל – רפה). עיי"ע בחר רישא.
יא רמולקע		יב רכבך בממון כו'
ג שצו (גם בעת השינה).		יג דש.
יא רצי"ט		
ג יג (מנהגים). כ. עת. קכח (לימוד ה' משניות כשיום המיתה לא ירצה).		
ד ת.		
ו יח"ט (יום שמחה וחשבון הנפש).		
ט קצג (כשא"י יום ה').		
י קלו (העוברים לפני התיבה בש"ק שלפניו). שא (כ"י. הנשמה עולה ואינה יורדת).		
יד עיי"ע אבלות.		
יח קפג (עליית הנשמה. שלכן אומרים קדיש).		
יט מרה (דחינוק ע"י אביו. מיום המיתה או הקבורה). קמט (יום זכרון שמכ"א למעשה). ריד (תחנון ב').		

מפתח ענינים

תה

— יהודי בלתי מזדהה, רסט (המן)
ואחשוורוש וכולם כדריעה א' מיהו י'.
שכ (כני"ל — רלא, בעלית בבל נקטו
אמצעים נגד התבוללות).

הוי'

יא קמו (שם העצם, למע' מהטבע, רל'
לא, רפהדו (חסד גי' הוי', ב' חסדים
ושליש גי' ע. התאמת החשבון).

יב

הכב (ה' ואלקים).

טו

מ (גי' ענינים: מהוה, ה' הזה ויהי
ביחד, אין לו ביאור כלל).

יו

עט"פ (ה' תחאה מורה כו' ולד'
סטריץ), קמה (ר' אותיות נגד: עז
כנמר — תורה כו').

יח

רכב (ויקץ כישן הוי' — או ש. אדנות).
שיד (תריג מצוות תליין בשי' הוי').
תכא (למע' מהטבע).

כ

קכד (ה' ראמת — מבריש מן הקצה אל
הקצה).

ה' ה' —

קודם שיחטא ולאחר שיחטא

ט

קלא (ביאור דברי הרא"ש בזה).

ה' מלך גו'

כ

עח"ט (סדר הפסוקים).

יוד

רכז (כ' היודיין דמתייהדים ודוייצר).
רמב.

יום

תפ (י. אחד, י. ולילה).

ג

יום הולדת

ג

יב (אדנ"ע, מזלו גובר, רפו. שמת.
תיו. תפד.

ה

טדיו (כ' מ"ח).

ו

כה (הנהגות י"ה), שנגיד (כני"ל).

ז

לא (הנהגת י"ה), סא (כני"ל), קס. רד
(ר"ה פרטי), רלה (הנהגת י"ה), רנח
(כני"ל), רפדח (כני"ל), שנ (כני"ל).

שסה.

ח

קת.

ט

נז. צ. קבת, קמג, קמו, קעה, קצז, רלת.
לב. שיו. תג.

י

יג מדה"ר

ב שטט"ע (מ. הראשונה).

ג קלח (ביחיד).

יג תשרי

ה נא.

יג-חי אלול

ב רלזית.

יגדיל תורה ויאדיר

ט עח (נאמר בלימוד תשבי"ר ובדרגה ה'

עליונה שבלימוד). קמט (כני"ל).

י רח (נאמר בתשבי"ר ובדרגה העליונה

שבלימוד). רנד (כני"ל).

יג נח (בעומק תחת ובעומק רום).

טז רה (כאופן הכי נמוך ובתכלית ה'

שלימות).

יגעת ומצאת תאמין

ו סג. שט.

ז לר.

ח רטז, רכט, רמו. שלה.

י שסד (שלא לפ"ע הי').

יב רעז.

יג רמת.

טו רלח"ט. שה.

טז פא. רנת. שכב. שנא. שנו.

יז ז. יב. כג. מט. קטז. קסג. רצא. שיא

(שלא לפ"ע הי'). שלח.

יח קעט. רו. שז. חלב. תקיז (ומ) — שלא

בערך מהיגיעה). תקל.

יט ז. יב. מו. צט. קכה. קמב. תג.

ידיעה

ד יד (בסוכה, בציצית ותפילין).

יח תקכב (בי. עצמו יודע כו').

ידיעה ובחירה

ג מימב (הי) — פרטיט וגם בעניני יר"ש.

הבחירה אינה דמיון ומי"מ אינן

סותרות. י. מקפח). מטיג.

יח רמ.

יהדות

טז כב (במובנה האמתי).

יהודי, מיהו

יח קכביג. רטיטו. רלא"ב (הצעת רישום

מפתח ענינים

יא	צו. קעג. קפו. רנט. שכת. שנה. שצג. תיא.	ד	ג. ה (אינו מכפר על ח"ש ועל מחויב עונש ולא חטא). יז (אחדות). יח (שורש חשוכה לכל השנה).
יב	גב. קנב. רב. רכ. רסביג (מנהגי י"ה). שיו. שמג. חמ.	ו	שטא (אם היא הוראת הרופא - מכרכין על האכילה).
יג	סט (מנהגי י"ה). צ. קי. קמא. קמט. רצט. תא. חמד.	י	רצו (כ"ו שעות. מקצת שעה כשעה).
יד	מט. קיא (מזלו גובר). קטג (מסיבה ליה. השבעים). קעז (מזלו גובר). קצ (מנהגי י. ה.). שיט (מזלו גובר). שצא (מנהגי י. ה.). שפד (כנ"ל).	יד	לא (מקרה לא טהור). לד (מכפר).
טו	נו. קבת. קנו. שפג.	טז	טו (עיצומו של יום ערשה כל ה- נדרש).
טז	מה (מקדוח). קנב. קעז. שלג (מקר רות). שנה.	כ	רצט.
יז	קב. קנא. קסז. ש. שכו.	כ	יוסף ה' לי בן אחר.
יח	קד (מנהגי י"ה). קעב. עדר. שלט (כנ"ל). שפא. חמד.	ט	קמא (מהאחר נעשה בן).
יט	רדיה (מנהגי י"ה).	י	יוקר.
יום טוב		ד	סד (קשה ויקר).
ד	רמד (יר"ט שני ש"ג, ברעתו לחזור לא"י).	י	יושבי קרנות.
ז	קסט (יר"ט שש"ג לבני חור"ל בא"י ר- דעתם לחזור). רכז (בענין הג"ל).	ג	כה"ו (אם לגרוס יושבי קרנות - ר"ת קרקסאות ותיאטראות).
ט	סד (מלאכות האסורות והמותרות. יו"ט שני ש"ג).	יח	יחד - רביס.
י	שפרז (יר"ט שש"ג לכן א"י שיצא לחור"ל).	ג	רסז (כל י. - ר. שבכחו להחיות ר.).
יא	שצא (יר"ט שש"ג, לכן א"י בחור"ל).	שג	שמ.
יז	מו (יו"ט שש"ג לכן א"י שנסע לחור"ל). רלא (מכשיר בשול חשמלי בייט).	יחוד	יחוד.
עיי"ע חג.		ז	רטו (פנימי - ע"י עבודה, חיצוני - לא ישובותו. חור"ב זו"י. יעקב ורחל).
יו"ט של עצרת ברור זרעו חטים כו'		כ	רפח (אב עם בתו ואם עם בנה).
ג קייקג		יחוד זו"י	יחוד זו"י.
יום כיפור קטן		ח	קעא"ב (סמיכת גאולה לתפלה. הטוב בעיניך עשיתי).
טז צ. קד.		ו	לא. מד.
יום כיפורים		י	ז (בכל פעולה טובה).
א קפוז (נק' ר"ה. פני' ר"ה. חשוכה. בחיי האדם - תשוב אל האלקים כו'). קפט (נק' ר"ה).		י	יחו"ע יחו"ת.
ג רי (אכילת מאכלי חלב וחמאה בעיהכ"ט).		ב	קידח (אחיד-צד).
		יחיד	יחיד.
		יח	תקמו (כאן לי. - יחידה שבנפש).
		יחידות	יחידות.
		ב	כו. שטו (הכנה ל' הראשונה. י. כולל ג' סעיפים: בידור מצבו. קביעת עבר-דתו. התקשרות).
		ו	רנא (אצל אדהאמ"צ).
		ז	שכה. שטה.

מפתח עינים

תז

קצח (ר"ה לחסידות – ולא תחלת).	יא פ.
קפא. קצד. קצט. רו (כנ"ל – קצח).	יב חלו.
ריד (כנ"ל). רכגה. רכט. רלו. רלת.	יד קצד (להזמין ע"י המזכירות).
רמט. רנג. רנו. ערב (מספר י"ט). רעו.	יו רי (ראיון).
שיג. שנו. שפד. חט.	יחינו מיומים גו'
קו (החגיגה פומבית לא במצצש"ק	ד תנב (עוה"י עוה"ב ועולם התחי' בעבודה).
שלא לגרום כר. חכנית לחגיגה. קנב.	יחס, תורת
קסד. קעב. קעד (זה היום תחלת	ב שכה.
מעשיך כר). קפ. קפא. קפג. קפדו.	ז קלר.
קצ. קצב. קצד. קצו. קצח. קצט (ר"ה	יב שצה"ז (הערות בתורת הי').
לחסידות). רט. ריד. רית (ר"ה ל'	טו קלר.
חסידות). רכז. רסו (כנ"ל). ער-רעא	יט כסלו
(בכפ"ח). רעט"פ. שא. (בכפ"ח). שיד	א רג. רי (בחדש השלישי של חורף גילוי אור החסידות ביום השלישי ע"י שני-אור).
ר"ה לחסידות). שטג.	ד סו (הילולא של הה"מ גאולת אדה"י. סידור התועדויות). עה"י. פא"ב (שייכות למעמד). פו. חפ.
עב (התועדויות). שטו	ה לא"ב. מג"ט. נו. עט. קכט. קל. קלג. קמדר. ריב.
צ (ר"ה לחסידות). צד (כנ"ל). קד	ז סט. עת. פט. צג. קכה.
(כנ"ל). קו (ההתועדויות בכפ"ח). קיג	ח מת. נא (מסוגל שפני' ועצמות א"ס יאיר כר). פא. פג (ר"ה בלימוד ודרכי החסידות). צ. קא (ההתועדויות ב' כפ"ח). קלט. קמו. רכה.
(הכנת התל' להתועדויות יט"ב). קטו	ט ככו (גם חסיד פולין חוגגים אותו).
(ר"ה לחסידות). קית. קבית. קלכ"ו.	י קב. קכד. קכז. קלו. קלט"מא. קמד.
קלט"מט. קנה. קנר"טג. קסו. קסח"ט.	קמרו. קמט"ו. קנב. קנר. קנח"ט. קעט' צג. קצח. רג (בשור"ת מן השמים: יום בשירור). רד. רו. רלא"ב. רמ"מא (ה' טעם שנק' חג החגים). רנ (הגאולה בעת אמירת פדה בשלום). רנו. ער.
קעב. קעז"ט (ר"ה לחסידות). קפא.	רעג. רפא. רפו (ר"ה לחסידות) רצא (ברכת כוח"ט). רצז. שמט.
קפדו. קפת. קצא (כנ"ל). קצו. ר. רב.	יב צד"ה. קת. קיד. קטז (גאולחנו ופדות נפשנו כר). קכב. קכו. קכט. קלא. קלי.
ריא. רית. רכו (פעולת התועדויות	ד. קמ. קמב"ג. קמה (לשנה טובה בלימוד החסידות כר). קמו (פדה בשלום ע"י כי ברבים). קמט (כנ"ל – קמה). קנא. קנח"טא. קסד. קע. קעה.
יט"כ על כל השנה). רמה"ו (ההת' וועדות בכפ"ח). עדר. שלג.	
כו (ההתועדויות בכפ"ח).	
יז סה"קו (נזכר פעמים רבות בין ע' אלו). קית. קכב. קנג. קסו.	
יח סה"קו (נזכר פעמים רבות בין ע' אלו). קית. קכב. קנג. קסו.	
יט נט. צב (ר"ה לרא"ח). צז"ח. ק (ר"ה לרא"ח). קיא. קיד (כפי נשיאנו חג החגים). קטו. קעט"פא (ברכת לשנה טובה בלימוד החסידות כר). חג ה' חגים). קפב. רכג.	
כ נז"ח. סא (לימוד בתורת בעל הגאולה והליכה בדרכיו). סב. סה. פח. ק. קו. קכ. קפת.	
י"ן תח (שספ"ק אם נגעו בו גויים).	
יב קפח (קודם לכל משקה לקידוש והבדלה). קצ (יזיר עצמו מן הי' סותר לנזיר חוטא שציער עצמו מן הי').	

מפתח ענינים

תח

בינו לפקודי רוחה כו'. הטעם שהוכחא
 בחניא שניהם).
יפה שעה א' בתשובה ומע"ט כו'
 יח ח"ט (נחיר להשי"ת).
יציאת מצרים
 ב לט"מ (יציאה מגבולים לכן נזכר
 במ"ת).
 ד טו (בעבודה). רמא (כ"י). רמה (ה)
 כוונה פנימית - מ"ת).
 ז דא (מתעורר בכל שנה. הכנה לימות
 המשיח).
 יב רמב (בזכות נשים צדיקניות). שט"ז
 (השיבה פועלת יצי"מ וגבולים).
 טו יד (דיוק הלי ימי צאתך - כי בכ"ו
 נמשכת היציאה).
 יז טז (ימי צאתך - כל הימים מיצי"צ עד
 הגאולה העתידה). כח (בכ"י). לא"ג
 (בכ"י).
 כ דר"ו (רק ע"י בטחון הלכו למדבר
 כו'). רז (וזכור ג' כל ימי חיך). רט
 (כי לא חסר א' מס"ר. לכן כל דכפין
 כו'). רסב (למה ביקש משה רק לג'
 ימים).
 עי"ע חירות.
יצר הרע, מלחמת הי
 ד מג (דער קלוגינקער. לפעמים
 מתלבש בלבוש צדיק). רכב (דער
 קלוגינקער). שג (אקדמי"טעניתי). שיח
 (דער קלוגינקער).
 ח רלא. רמה. שכא.
 ט רצז (מלך זקן וכסיל אבל ערום
 במלאכתו).
 יג רסת. ערב. חסא.
 טז נז.
 יד פה (נצחון מלחמת הי). חמא (כל
 ענינו ע"מ לנצחון).
 יז ס (לא להתעסק בטענותיו). שנו (הרגו
 או יותר מזה שעשאו יצ"ט).
 יח רו (עצה להתגברות על הי). תקמד
 (מלחמת הי).

(של מחלל שבת). שנו (כוונה בברכת
 השנים ל. לקידוש).
 כ קעט (דין דאורייתא).
יין שרף
 יח חפט (אין הכרת. מגונה).
ילדי טעהרן - מרוקו
 יב לג.
ילדי מרוקו העולים לאה"ק
 ו קעד. רעט.
ילדים
 ד רמה (במצרים שמו ילדי ישראל
 בקירות - ניתוק הנוער מיהדות).
ים
 ט מא"ב (גדר ים ונהר). קסה (כנ"ל).
ימאות
 יד סד.
 טו קצא (אינו מתאים כלל).
ימות המשיח
 ב סח"עא. צב.
ימים יוצרו ג'
 א גר (פי' דא"ח - ולו).
 ד קיח (לכ"א ניתנו ימים למלאות
 שליותו).
 ה קמא. רפ.
 ו רנב.
 ח פ. קסד.
 יג שב.
יניקה
 ב קה"ד (רק מח" המקיף).
 ו מא (קליפת נוגה דאצ"י).
 י רעג (י. הפושעים ומורדים מבחי'
 אחוריים כו').
 כ רלה (מגבורה ולא מחסד).
יסודות
 יח תכא (גי' או ד').
 יט קצב (בס"י רק ג' - י. העפר נכלל
 בהג'). רלט"מ (ד"י אם מתאים גם
 מהמדע).
יעבור ואל יתרג
 א שט"רו (רשות או חובה. כשהנכרי
 מכין להעבירו או להנאתו. החילוקים

מפתח עינים

תט

יראה	א כר (י. העונש גם באוה"ע).	יב (ע"י חקנות רגמ"ה לא נירא ש-
ג רט (מילתא זוטרתא, אינו מכיר המלך ונופלח עליו י.) שיא (יר"ת ויר"ע).	יד קפט (קדמו לתורה). שעז (ג' קשרין אחקשראן כר).	יג (ע"י חקנות רגמ"ה לא נירא ש-
ה קצא (י. ה' לחיים שע"י י. נתוסף חיים).	טו ז (כ"א כבן יחיד כר). חמרט (תפקי-	יב (ע"י חקנות רגמ"ה לא נירא ש-
יא קב (הבאה מהתבוננות בגדלות ה' - גדלות יר"ת).	יז דם המיוחד בין העמים, קיומם לא המדינה או השפה או חרבות כי כולם השתנו במשך הזמנים, רק תומ"צ).	יג (ע"י חקנות רגמ"ה לא נירא ש-
יג קנט (תרעא. מפתחות החי' צ"ל קודמת לחכ'). קפד (קודמת לחכ'). שמת (כנ"ל). חלו (לעורר י. הטבעית).	יח כו (בפני' כ"א מי. - מעין באר מים חיים).	יב (ע"י חקנות רגמ"ה לא נירא ש-
יד תעג (י. קודמת לחכ' - חסידות).		
יו קמה (י. חתאה תרעא כר וי. עילאה - תכלית).		

כ

ירושה	ב קכו (חילוק י. וגורל כנגלה ונסתר).	כ מ"ח
ז מב. שלח"ט (הצלחה בענין הי. ע"י מה יפה ירושתיו - אמונה ואהבה מסות- רת).	יד קנה. שפג (נוי כח עושר וחכמה).	ה טז. יט.
יג ש (האב זוכה לבנו כר בחכ' כר).	יז קכו (י. בתכונת התמסרות למסורת אבות).	י גא. קיב.
טז ל (בענינים רחניים).	יח קנט. שפג. רכט. שפג.	יד קעז.
יידה	יכבד את ה' מהונך	כ ככ"ג (מאה שנה להולדתו). כה.
ג שיג (יירדתו בא"ע לי. אנכי ארד עמך).	י יט (מגרונוך. מחינוך).	כ מנ"א (יא"צ)
יידה צורך עליה	יכבד את ה' מהונך	ב מכ"ג מה. קנט. קסט. קעז. רי. ריב.
ו רט"ו. שנט (בפטירה ואבלות).	י יט (מגרונוך. מחינוך).	כבד את ה' מהונך
יג נה.	יכבד את ה' מהונך	י יט (מגרונוך. מחינוך).
ישוב הארץ	יכבד את ה' מהונך	יכבד את ה' מהונך
ישיבה	יכבד את ה' מהונך	יכבד את ה' מהונך
ג כגכר (באכילת קדשים, בנשיאות כפים, כהנים בעזרה).	יכבד את ה' מהונך	יכבד את ה' מהונך
ישק	יכבד את ה' מהונך	יכבד את ה' מהונך
א צט"קא (לשון נשיקה. משק. נשק).	יכבד את ה' מהונך	יכבד את ה' מהונך
ישראל	יכבד את ה' מהונך	יכבד את ה' מהונך
ד שנו (כשם י. יכונה). חסג.	יכבד את ה' מהונך	יכבד את ה' מהונך
יב עח (מיעוט בקרב העמים - חיך שאתה רואה אלף אלפים כר).	יכבד את ה' מהונך	יכבד את ה' מהונך

מפתח ענינים

תי

יג רטויז (עבודת הכ. ושכר).	ז קית. קסת.
טו שב (פטורם ממחה"ש ומקלכון).	ח קלת. רא.
טז קט.	יב רב.
יז כב (כ' ענינים בכ.).	טז ריט.
עיי"ע בגרי כהונה. ברכת כהנים.	יט קמט.
לויים. נשיאות כפים.	כ קכא.
כובד ראש	כה
ב שפט"צ (הכנעה ושפלות).	ב לרה (כהונה. כ"ה דינין מתערין מינה. כ"ה כ"ד).
כובע	כהן גדול
י שצד (כיפה תחת הכובע).	ב יא"ב (פך שמן בחותמו של כ. דוקא. יושב במקדש כו. מגדלין אותו מ- אחיו דוקא). קסב (הקב"ה כ. או כה"ג).
כוונה	ד שלגד (פי' הפתגם: כה"ג מאכט דער רבי).
יד ס (כתפלה. לשמה. רק בחחלת הענין. עיי"ע תפלה.	כהנים
כוכבים	ב מטי' (נוטל חלק בעבודה בראש. הרכ- דלו מהלוחים - לוי תורה וכהן אף עבודה). קצא (כ. מניח ידו ת"י בעלים. כ. וישראל שבכ"א נה"א ונה"ב). שפת (תפקידו - יורו משפטין).
ט סג (גדולים וקטנים).	ג טו (ברכת כ. שקרים). רכא. רסא (מ"ש בזהר כל כ. שא"ל בת זוג אסור ב- עבודה). שלו (קפרנים אבל נכדי אהרן). שמכ. חכד:
כומר	ד קסד. חס (מדת אהרן אוהב אפי' הבריות כיבוד הכ.).
ה ריד (לנאום יחד אתו).	ה קעד (כל ישראל ממלכת כ.).
כושית	ו שמ (שייכותם לזריות). שמח"ט (כ- קברי צדיקים).
ו שטו (תלמוד בבלי או תשבע"פ).	ז עד (מעלת אכילת כ. על אכילה מזבח).
כח	י טו (בקברי צדיקים). רמו (כ. מסייע להיות כ. - כאר"א ממלכת כ.).
ב ש"א (כ. הנפש וכ. ופועל. הא' גם בבינה והב' רק בחכ').	יא רכ (בקברי צדיקים). רפא (נסיעת כ. מע"ג מדורות עכר"ם).
ג נא (דיוק ל' כ. הדבור בתניא).	יב מא (עבודת כה"ג ביה"כ בקדו"ק). פז (לנצל מה שקפדנים הם בנוגע ל- עצמו). רפו.
יט רלרח (כשופך סמך לרה"ר אי הוי כחו).	
כח המשיכה	
ב קלו.	
יח שפט.	
כח הצמיחה	
ו קלו (כארץ ולא בגרעין).	
כח ופועל	
ו רכא.	
טו רפו (כ"ה וב"ש לשיטתם). חיו (כני"ל).	
כחות	
ז לד (גילוי כ. הנעלמים). מ (כני"ל).	
ח רצא (ההכרח לנצל הכחות שניתנו).	
כחי ועוצם ידי עשה לי	
טז קנב.	
כיבוש	
יא ג.	

כל המועדים בטלים כו'	כינוס
יד חקלו.	א כג (אנ"ח בארה"ב).
כל הנוטל פרוטה מאיוב מתברך	ג תמה (ארצי חסידי חב"ד לוד).
ה גב. רבא.	ד י (ח"י אלול).
יג ו.	ז ג (נשי ובנות חב"ד באה"ק). פ (כנ"ל).
טו שג"ד.	ט ט (צא"ח אה"ק). כט. עו (כנ"ל).
כל העכבה לטובה	יד תפט (כ. צא"ח בכפ"ח). תקיב (כ. אנ"ש). חקלא (כנ"ל – תפט).
ו קפג.	כינים
כל הרוזף אחר הכבוד כו'	ט מא (ביצת חכ. בע"ח קטן שבעולם).
ג סג.	כיסוי הדם
כל יומא ויומא עבד עבדתי	ב רמח (כיסוי גבורה בחסד).
ח קמז.	כיסוי הראש
כל יכול	ט קפא (בילדים – מצת החספורת).
יא שס (אם גם ב' הפכים).	יא שכו (משאל כ. ב"מחנים"). שעז.
כל ישראל ערבין זב"ז	כיסוי הראש באשה
ב שמו (ג' פירושים הובאו ברא"ח).	ו קידות קבדות.
כל מאי דעבד רחמנא לטב עבד	ז רנט.
ד רבא. חיד (וגם זו לטובה).	ט כז. קיב. שכה.
ו רלא (וגם זו לטובה).	י קמא"ב.
ט עב (וגם זו לטובה).	יא קטו. ר (הטעם לחילוק בין בחולות לנשואות).
יד חמא (וגם זו לטובה).	יג קב"ג. רי.
כל נדרי	יט שכו (מביא לכל הברכות). שלד.
ט סה.	עיי"ע פאה נכרית.
כל ת"ח כו' ושונה כנגדו	כישוף
י רעא.	עיי"ע כשפים.
כלב	כל דכפין כו'
יח חכב (כניסתו לביהכ"ג גם מחיר כ. לא תביא). תנה"ו (כנ"ל).	ד רלא. רנה. רסה"ו.
כלי המשכן	כל הגבוה כו' יורד למטה יותר
ד קצ"צב (הטעם שנאמרו ב"פ. א) מ' הקב"ה למשה. (ב) שנעשו ע"י בני"י.	יט כד. קסו.
טו מח (מי מהלויים נשא הכיור וכנו. אין חכליהם לעצמם אלא להכשיר ה' כהנים לעבודה).	כל הגדול מחבירו יצרו גדול
כליות	יח ר"ז. סג"ד (מצ"ע קודם לעבודת האדם).
ז ער (כג"ד. ובוהן כ.).	כל ההתחלות קשות
ח קיח (אבנים בכ.).	ח מב.
טו שיב (זכות תמכין דאורייתא תעמוד – דוכי לנביא, נצח והוד כ. יעצות).	י שנת.
	כל הכועס כו'
	ג סג.
	כל המוסיף מוסיפין לו
	ו רז (ביכולת להגדיל פעולתו ובגידול רצונו). רכא (כנ"ל).

כלים		כנוי
א	מט (תכלינה מלמע' - שגם הכ. יעשו מלמע').	ד שנו (בשם ישראל יכונה).
ב	שעז (דאצי' לא כמו בריאה. דביקות שאינה ניכרת).	ד קבט.
יג	שעז (ככל שיגדל הכ. תגדל הי' השפעה. כ. שרת מקרשין מלאים).	ז סו (חורש הגאולה - חנוכה וי"ט כסלו).
יז	מא (שורש הכ.).	ח מב (חורש הגאולה והנסים). נא (מסוגל לנסים). נו (כ"ל).
כלל ופרט		י קד (חורש הנסים והגאולות). קי. קיב-ג (כ"ל). קלא (להשתדל לסדר הי' חתונה בחדש כ.).
ח	קב (שיטת הקרבת הפ. לטובת הכלל ושיטת כל המקיים נפש אחת כו'). קטז (מעלת הדיבור בהתועדות בכ. ובפ.).	יב קלט (חורש הנסים).
יז	רפ"א (אם פ. יכול להשפיע על הכ.).	יד קבא (חורש הנסים כו'). קלב (חורש הנצחון). קלד (חורש הגאולה). קמב. קמה. קמו.
כללי הפוסקים		יח סז (חורש הגאולה כו'). עב. פ (ירחא תליתאי דפני' התורה).
ג	קלז (אדה"ז נוהר מלהביא דינים מתורשים, כמו הר"ף והרמב"ם). קמ (בכ"מ חזר אדה"ז בסדרו ממ"ש ב' שר"ע. חזר ממה שנתן נאמנות יותר מדאי למ"א בשו"ע נט"י לפוסקים ו' בסדרו למקובלים). קמט (סדרו אדה"ז בתראי לגבי השו"ע. ממעט כיותר להביא דינים מתורשים).	יש סרז (חורש הנסים והגאולה). צב (מכוון נגד סיון).
כללי הש"ס		כ יח (חורש מרצח). ט.
ב	עב"ג (בדברים שלא היו נהוגים ב' זמנם. פלוני ופ' הלכה כפ'. יחיד ורבים וכיו"ב).	כעס יד רכה (עצה לכ.).
ג	מה (בדברים שאינם נהוגים). קפ"א (אין הלכה כתלמיד. כשלא נחלקו פ"א).	טו רלז (מחליף נשמתו). רמ (מניעתו ע"י התבוננות בהשגח"פ). ער (כ"ל).
כמות ואיכות		יח קסט (מניעתה - ע"י התבוננות ב' השגח"פ).
ב	קיס (ריבוי הכ. מכריע הא.).	כמה עליהם הר כגיגית
ד	קפו.	ב שסה (איך מתאים עם נעשה ונשמע).
ה	מט. קנא.	כמיה
יא	רב.	יז יב (מועילה, כיון שאינה אלא מסירה האונס של יצה"ר).
יד	חקב (ריבוי הכ. מוסיף בא.).	כמיה דתית
כ	רנט (במקצוע הכימיה רואים שכמות קטנה פועלת על כמות הכי גדולה).	ו רד"ה.
כמים הפנים לפנים		יד תצו (הסרת הקליפה המכסה על נקר-דת הנפש).
י	ט (מה שכפנימיות, וצריך לגלותו).	כפלים לתושיה
		טז פא (גם באיכות).
		כפרה
		טז ד"ח (שיהי' מרצה וחביב).

כפרות		ס	סו
ס		סו	סז
כפרים		סז	סח
יב	שסא (קריאת התורה בשבת והמגילה לבני הב).	סח	סט
כרם חב"ד		סט	סז
יב	קלג. קפח (כ. שלי לא נטרתי). רסז. רפב. רצה. רצט. דש. שכג. שער. תלה.	סז	סח
יג	צ. רכו. רנת. שט. חסג.	סח	סט
יד	טו. סז. פה. קג. רכת. שט. תמדית. חסכ.	סט	סז
טו	עט. קלת. קפג. רכג.	סז	סח
טז	לד.	סח	סט
יח	שפז (העבודה בכ"ח וברכת מזוני ריחית).	סט	סז
יט	שצב.	סז	סח
כרת		סח	סט
ג	קעט"פ (הגוף או הנפש. שיטת הרמב"ן ושל אדה"ז).	סט	סז
כשמים		סז	סח
יב	יב.	סח	סט
טו	ריא. רטו. שפר.	סט	סז
טז	קסד.	סז	סח
כשרות		סח	סט
א	קב (לעובדים בצבא).	סט	סז
ד	קסג. רכו (השגחה על שמשמים בקדיה ושמשמים בראש). חנט (כנ"ל).	סז	סח
ה	ריג.	סח	סט
ו	קנו.	סט	סז
ז	רלט (אכילה בבית אחרים).	סז	סח
ט	רעת.	סח	סט
יא	רג.	סט	סז
יב	קצז (המאכלים והנכנס לראש).	סז	סח
יג	שלו (מכירת בשר ד"א באה"ק). תמו. תגד (כנ"ל). תעט.	סח	סט
טו	קטז (לחם הנלקח ממחלל שבת). קיז (שהיו ישראל מצויינים כר' וב- מאכלם, המאכל בזמן האחרון בענין זה דוקא).	סט	סז
טז	רמג (חלב עכ"ם מעורר ספיקות	סז	סח
באמונה. רמו (נכשל במאכל איסור). רפה (לימוד לתלי שאין אוכלים כ).		סח	סט
יז	שכו.	סט	סז
יח	קט (הידור בכשרות פרעל על המדות). קלו (השגחה על כ. מוח ולב).	סז	סח
יט	שנד (תעורבות חלב בקפסולות). תת.	סח	סט
כתב		סט	סז
יב	(היחודות). קמג (זמן הדרוש להתפתחות).	סז	סח
יג	צא (כ. ומכונה כתיבה. קדושה בכתב מרובע). ריב (כנ"ל).	סח	סט
כתב אשורי		סט	סז
ז	שה.	סז	סח
ח	קנרז.	סח	סט
י	קעז (לא רצו להשתמש בכ. א. לעניני חול).	סט	סז
יא	שמח (לא נראה לי כשמדפיסים פסוקים בכתב סת"ם).	סז	סח
יב	רכח (לא להשתמש בו בהזמנות).	סח	סט
כתבי יד		סט	סז
א	גד (כ"ק שו"ת צ"צ). לה (אוסף כ"ק).	סז	סח
ב	קמט (כ"ק). שכו (כ"ק).	סח	סט
ג	יא (התבאת כ"ק בעת המאסר). רכו (כ"ק חשוכת אדה"ז). שפו (כ"ק דא"ח אצל מר"ם בירושלים). תעז (כח האומן בכ"ק).	סט	סז
ד	קטו (מאמרי דא"ח של ביכאוסקי. פלח הרמון). שכג (מאמרי השחט-חות).	סז	סח
ה	רב (של אדהאמ"צ).	סח	סט
ו	כו. צ (כ"ק אגרת אל אלקים כר). צא (מאמרים). קכה"ו (מעזבון מוה"ר שיל"א). קלד (הנ"ל). קפג (מעזבון הרד"צ חן). רלז (הנ"ל). רסז (הנ"ל קכה"ו).	סט	סז
ז	צז (הבעש"ט). רלב. דש (סופרו של הבעש"ט). שטז (תורות הר"פ מ-קארעץ).	סז	סח
ח	צח (דא"ח, מעזבון הרד"צ חן). קכו. רג	סח	סט

(שמרעסן). קבט (התמים). קמ
(שמרעסן). קנה (הקה"ק. שמרעסן).
קנז (שמרעסן). קסג (שמרעסן). קעח
(הקה"ק הנשר הקנדי). קפב
(הקה"ק). קצג (קריער). קצז (שמר-
עסן). רט (שמרעסן). ריז (הקה"ק).
רלג (שמרעסן). הקה"ק. רעג (שמר-
עסן). קובץ ליובאוויטש. הפרדס. עדר
(מארגן זשורנאל קוריער). רעז
(שכועי). רעה (קובץ ליובאוויטש).
רפד (שמרעסן). רפו (קובץ ליובא-
וויטש). רצה (קובץ ליובאוויטש).
שיביג (קובץ ליובאוויטש). שכד
(הקה"ק).
מג (מארגן זשורנאל). עח (שמרעסן).
טאקס. צ (כנ"ל). קלה (כנ"ל). קמט
(שמרעסן). קנט (כנ"ל). קסד
(הקה"ק). רכז (קול ישראל). רפ
(סיני). שכג (סיני). שכה (סיני). שסד
(סיני). שפד (קול תורה). ת עיי"ע
קובץ ליובאוויטש.
יג (שמרעסן). ע (היומן). קמב (קובץ
ליובאוויטש). קסב (קובץ ליובא-
וויטש). ריג (קובץ ליובאוויטש). רפג
(שמרעסן).
קסב (בלתי חרדים). שכג.
יז. לג (שמרעסן). רלב (בטאון חב"ד).
רמג (שערים המודיע). שמריז (בטאון
חב"ד). כתבי עת
יג (בטאון חב"ד). לר (מארגן זשור-
נאל. האנגליים). קמ (שמרעסן). קנא
(כאה"ק). קסביג (כמילנר). רמה
(בטאון חב"ד). רעג (בטאון חב"ד).
אמש. רכז. דש. שלה (הנאמן). שמא
(שמרעסן). שמג (העתקת סיפורים
מהשמרעסן).
כ (המודיע). כו (בטאון חב"ד). מר
(הם שחבלו באחרים פטורים כו'). ס
(לא להגיב על התקפותיהם). עב. פט-
צ (כנ"ל - ס). קידסו (בטאון חב"ד).
קכד. רכח (הקריאה והקדושה).

(שהיו אצל האדמור"ר מרדכי). שדמ
(ממשפחתניו).
ט נו (מעזבון הרד"צ). קב. קכו (דא"ח
ונגלה של נשיאנו - לקנותם כוול).
קנו. רכב. רלא (מעזבון הרד"ח נאה.
כת"י ספריו). רנד (מאדמור"ר הצ"צ).
י סה (של הגר"א רבלין). צט"ק (של
נשיא חב"ד). רסביג (שבאוסף ב-
ברויסק).
יא תכר.
יב מג. שטט.
יג כט. קכו (מהרמ"י מיאס). שפג
(חב"ד). תסה (חב"ד).
יד קסח (תנ"ך עתיקים שכתוב בהם דכא
באל"ף). קצד (ממח"ס מרכבת ה-
משנה). קצה (חסידות). תקטו (חב"ד).
טו קעו (מעזבון הרד"צ. סידורם). רצט
(הערות לקטלוג כת"י שהובאו ב-
מיקרופילם מרוסיה. דרוש המלכים).
שסא. תמג (סידור האריז"ל). תג
(ערכי הקבלה).
טז קטו. קכח (הערות הגרלוי"צ ש"ס על
הזהר). ריב (חסידות). רלה (מאמרי
אדה"ז).
יח רלג (בוך ויקרא). רנט (של נשיא
חב"ד). שכא. שלא (מאמרי חקנייה).
שפג (כתבי והנחות דרושי הצ"צ).
תכט (מאמרי ומכתבי רבותינו. תניא
מהר"ק). תלא (כנ"ל). תקכג (מאמרי
חסידות).
יט קיו (זהר עם הנהגות הגרלוי"צ). רכח
(דרושי דא"ח). תיו.
כתבי עת
א לו (שמרעסן). לט (הנשר הקנדי). מב
(החבר. שמרעסן). נא (הקה"ק. מארגן
זשורנאל). נו (הקה"ק. מארגן
זשורנאל. שמרעסן). ס (שמרעסן). ע
(הקה"ק). עד (שמרעסן). נשר. פגד
(שמרעסן). צד (שמרעסן). קיא
(הקה"ק. שמרעסן). קככד (החבר).
קכה (שמרעסן). קכו (הקה"ק). קכו.

מפתח ענינים

תטו

השער שבשיחות לנער, שעחט
 (רוב הנדפס - מוטב שלא היה נדפס.
 קוראי כ"ע קוראים רק בשטחיות). תע
 (פנים אל פנים). תנח (קעמפער).
 תקכת.
 יט קמו (התמים).
 כ קלב (בטאון חב"ד).
כתבי קודש
 ז רכו (אם יש לקרוא בשם זה ספרי
 דא"ת).

כתובה

טו שצד (זמן מסירת הכ).

כתיבה

ב שטו (כ. ס"ת. תניא).

כתר

ב רעו (השחלשלות הכ. זמ"ז).

ג קיג (ג: כת - תורה כהונה ומל).

יא קנו (ג: כ. וכ. ש"ט על גביהן, ש'
 כוללם).

טז קצג (כשהכ. נמנה אין הדעת נמנה).

ל

לא ידח ממנו נדח

ד רכד.

לא ילבש גבר

א ה"ו (במגלה זקנו). ח"י.

ח קנה.

לא יעלו בחומה

יא שנו.

לא - כלא

ב שפב (דיוק לשון אנה"ק).

לא תחנם

י שלו (איסור רפוי לעכ"ם).

לא תענה ברעך גוי

ט קפג"ד (אפי' כשלא מחייבים. בעד א'.
 בקב"ה).

לאיתנו

ז קפ (לתנאו).

יג שלח (כפשוטו וכמשמעו).

ט ד"ה (בטאון חב"ד). עז (הג"ל). קמד.
 קסא (דו"ש לייף). קע (מחניים). ר"ז
 (שמרעסן). רז (סיני. תרביץ). רטז
 (שמרעסן). רש (בטאון חב"ד).

י מה (שמרעסן). סכ"ג (מחניים). פד
 (שמרעסן). צב (בטאון חב"ד). צז
 (הג"ל - לעשותו בטאון רשמי). צח
 (שמרעסן). קלח (בטאון). קצג
 (מחניים). רפב (כנ"ל - צז. שמרעסן).
 שכט (הקריאה והקדושה). שצז.

יא לה (בטאון חב"ד. מחניים). קב (בטאון
 חב"ד - שיהיה רשמי). רכה (מחניים).
 שכו (מחניים). תיא (מחניים).

יב יז (הדפסה ד"ת בע. שאינם נשמרים).
 פא (קובץ ליובראויטש). פג (שמרעסן).
 קובץ ליובראויטש. פו (ניצולו ל-
 הפצת המעיינות חוצה). צג. צה (עתר
 נ"י לידם. בטאון חב"ד). קו (קובץ
 ליובראויטש). קח (תרביץ). קיט"כ
 (מחניים). קנח (קובץ ליובראויטש).
 קסא (קובץ ליובראויטש ובטאון
 חב"ד). קעז (מחניים). רמז (קובץ ליובר
 אוריטש). שלו (בטאון). קובץ. תלו
 (בטאון).

יג כב (המדיע). סכ (בטאון חב"ד). קמ
 (הדפסה רעיונות חסידיים בעתונים).
 רג (הדפסה ד"ת בעתונים). רמז (כנ"ל
 - קמ). שט"י (מחניים). תלב (שיחות
 לנער).

יד שס"טא. תיט (שיחות לנער). תכג
 (חילונים). חקד.

טו טז (בטאון חב"ד). צח (מחניים). רכה
 (בטאון חב"ד). שצה (אגרת לגולה). תה
 (הג"ל).

טז ו (מחניים). צב (בטאון חב"ד). צה. קלג
 (כברזיל). ריו (בטאון חב"ד). רצט
 (שיחות לנער). שנו (הג"ל).
 יז רצט (שמרעסן).

יח קל (במילנו). קלא (שיחות לנער). קע
 (בפריסקא). קעח (הדפסה עניני
 חסידות בכ"ע). קצז. רצה. שג"ה (ציור

לב	רי (תן עיניך ולבך. עיניו ולבו למטה).	כ	רכיד (עת סגולה להתעוררות הפצת פני' התורה. יום שמחה).
ז	קפה (חזי' ופני' רעצם הפני').	להבדיל	
טז	יה שצח (המטעים לומר - רחמנא לבא בעי').	י	רסח (אין לאמרו בין יהודי ליהודי).
יה	רצא (ל. ארוך בש"ק).	טו	קעא (על יהודי א"א ל.).
כ	רצא (ל. ארוך בש"ק).	יח	תעח (אין לאמרו בין יהודי ליהודי).
לבושים		להגיד שבחו שלא שינה	
ג	רט (מגלים ענין המלך או מסתירים).	ב	קלה (גם כשהוא בחוקף הרצוא).
ה	רצא (ל. ארוך בש"ק).	קמט"ג (כנ"ל).	
ז	קצט (יפוי ל. הנשמה כנטיעה לאה"ק).	להזהיר גדולים על הקטנים	
י	צג (כגדים ארוכים).	א	קט (כג' מקומות: דם שקצים וטמאת כהנים, אף שבאלו אפשר שלא תועיל ההשתדלות). רפרי' (כנ"ל).
יב	של (שינוי ל.).	לובן	
יז	קמו (שינוי ל.).	ו	א (המקיף את האותיות).
כ	שיב (שלא שינו לבושם, שייך גם לזקן ופיאות).	לוה ומלוה	
לג בעומר		א	רח"ט (קרא רלא תהי' לו כנושה כש' יודע שא"ל. רק בל. רמ.).
ג	קג (גל עד. כולל שנים). קריה (עד לג"כ לא נהגו כבוד זכ"ז). קז (ה' יורסא בפעמי': שטעם שמת רשב"י בל"ג בעומר כו'). רצג (גל - מחיצה בין אצי' לבי"ע ולמע' מאצי'. מניעת יני' החי'. פסקו מלמות). רצה"ו (פתח ר"ש ההשפעה דפני' התורה. נתעורר בכל שנה).	לוח	
ד	ער. ערה"ו (כמה טעמים. הילולא דרשב"י. מצוה לגלות זאת החכ'). דש (קריאת פ"ג בלג"ב. יום שמחתו).	יג	קכ (יוליאני וגריגוריאני). עיי"ע תאריך.
ז	רל. רמה. רס. עדר.	לוחות	
ט	נא (הוד שבהוד. רשב"י פתח צנור ההשפעה דועלי תשוקתו). סד. סו. עז. פא.	יח	שגיד.
יא	ה. ס.טא. עת. קב. קבגיד. ר. רט (כעומר - לעומר).	כ	קנו (ציור הל.).
יב	חלו. תמא. תמו. תגד.	לויים	
יג	ב. ז. יא. כב. כת. מו. נ. נוד. עב. צח. קא. קיד. קכה. קסג. ריב.	א	קנח"טא (אם השתתפו במלחמת מדין. מדין דקות הרע צ"ל גם שבת ל.).
טו	קכ. קכט. קמ. קמג. קעא"ב. קפד.	ב	מטי"ג (הובדל לשרתו ולהורות כו'. ל. וכהן).
יח	רטו (הדלקה). שעח (מביא סתים לגליא).	יד	תסא.
יט	רצט (יום המדגיש אהבת ישראל ופני' התורה). שב. שו. שכד (שייכותו ל' תה"ש).	טו	ק (לע"ל יטלו הל. מעלת הכהנים).
		טז	קט (לע"ל יהיו כהנים).
		לולב	
		ח	רלו (הנענועים בהודו בהלל).
		ט	כו (הסרת הטבעת מהל. בהו"ר).
		יב	יג (הנענועים כנטילת הל. בהלל).
		לחם הפנים	
		ב	שג"נא (אם אפייתו דוחה שבת).
		לחש	
		יג	עט (למי שנתחב לו עצם כו').

למדן	לילה
ז סא (בתוספת גרין ארוכה).	ז פכג (מלאך הממונה על ההריון). רס.
למה נקרא שמו חזיר כו'	לימוד זכות
ג סג קנג	ז לט (עברת מלאך מיכאל). שעג (כני"ל).
למנצח יענץ	ח כו (שייך למלאך מיכאל).
ד תנד (כלילה קודם ק"ש - כשאשתו מעוברת). חצב (כני"ל).	לימודי חול
ה קה (כלילה קודם ק"ש - כשאשתו מעוברת). רכא (כני"ל).	ה קצו.
ו קה (בקששעהמיט - כשאשתו מעוברת).	ו קיד (הקדמת ל. קודש). קיט (מניע-חם). קפו. שב.
למען שמי יכבד ה'	ז סג רלו. שיט.
יא רמדיה.	ח כד (מניעתם עיר גיל ידוע). רא"ב.
לעג	ט קפח (בביה"ס למלאכה, ובשאר מוסדות חב"ד). ריב (לבנות). רסה. עדר (כני"ל).
יח מט (התחלת השריץ - אל יבוש מפני המלעיגים).	י כט. מר. נו. קנט (אלו שעסקו ע"פ המבואר בתניא פ"ח - חשמישו באור צריך ללכנו באור). רצג. רצט (התחלת היום כל. קודש. מספר השעות - לא פחות מל. ת). שמה.
לעתיד לבוא	יא סא רמט"ב.
ג קנג (שני זמנים).	יב קפט"צ (הקדמת ל. קודש. מספר השעות - פחות מל. קודש). רעו. תנב.
י רצט (העלי' לעיל דוקא ע"י הירידה). יז שנו (חילוק בין דורקתי גר' ובין ואת רוח הטומאה אעביר גר' ב' תקופות - רק בתקופה האי יש שכר ועונש).	יג קכה (התחלת היום כל. קודש). קפט"צ. רנו (לאו דוקא שזה מוסיף ב' פרוסה).
יח סט"ע (וראו כל בשר - הגשמי). ח (אם היש ישנה לעיל). תקכו (סדר ביאח משיח המבוארת ברמב"ם).	יד מג (מניעתן). סז מת. רל.
עיי"ע טעודה לצדיקים. עוה"ב.	יח שכת. תסג. תפגד (התחלת היום כל. קודש). תקלב.
לפום גמלא שיחנא	יט קמ (אחרי השקעת כחות וזמן כראי לסיים הל).
א נח. סז (איך מתאים עם מרד"ל אחד המרובה כו').	כ קכ (בביה"ס. בתנאים מסויימים התנגדו רבותינו ובתנאים מסויימים סייצו). רעג (בחופש מל"ח - להוסיף בלימודי קודש).
לפום צערא אגרא	לימודי קודש
יח שסט.	יח נד (ריבוי ליק בשיכיה).
לקח	ליקויים
יג רפג (מנהג לקיחת ל. בעיה"ב).	סו רט (אם מברכים עליהם ואם ידעו חז"ל אודותם).
לשון	
ו שלט (דבר שאין בו רוח חיים וזכרוו ונקבות).	
לשון נקיה	
יא לח (דוקא כשאנו נוגע לציווי ודין).	
יב רנד (רק כשאנו נוגע להלכה ל- מעשה).	

מפתח ענינים

תיט

יח סה (שמח"ת תק"מ). שלא"ב (תקנ"ה).
חסידים לא דייקו בחאריכים.
יט כח (שמח"ת תק"מ). סו (ראח האלף).

אדמור"ת האמצעי

ט פט (להבין ענין ההשתטחות). רג.
יב מו (מומור לתורה). קו. קלא (ד"ה).
מומור שיר). רג (הג"ל).
יט לג (אין נזכרים שמות סי' ואישים ש-
מביא דבריהם).

אדמור"ת הציצ

ה ריט (שבסידור בית האצור).
ט עה (להבין מ"ש בתניא פכ"ג).
י עא (וה' הולך)
יב רצה (הגהותיו למ. אדה"ו). חב (ד"ה).
יבא זה).

אדמור"ת מוהר"ש

ב פב. שכר.
ג רמג (וה' אומר בהם מלות בודדות
השייכים לפרטים, כ"א שומע השייך
לו).
ו רלו (נפתלי אילה תרכ"ו).
יד ה (שופטים תרל"ג).
יח שלב (מפתח מאמרים). תקכד (מים
רבים).

אדמור"ת מוהר"ש"ב

ג יג"טו (החלצו רנ"ט). כט (הג"ל). צד
(מפתח מ). ת. (כי תאמרו תרנ"ח).
ד קמח"ט (שחסרים במפתח).
ו קצח (כל הנהגה).
ז ער (והוא עומד תרס"ג). שלג (זכור ה'
עטר"ח).
ח מז.
טז כה (שמח תשמח תרנ"ז).
יח שלב (מפתח מאמרים).

אדמור"ת מוהר"ש"צ

א טר"ו (וה"ש תרצ"ו. תר"ץ -
בארה"ב). מט (צהר תעשה תרצ"א).
ג י. קד (קלים להבנת השומעים -
סה"מ אידיש). ת.
אגרות רבות נשלחו בצירוף מאמרים
שהופיעו בתדירות, בתקופה שלפנינו.

טו קערו (החסידים לא התעניינו כ"כ
מיהו בעל המ). תא (חזרת מ. לכה
דודי בחתונה - שבו מתורחם של כל
רבנותינו).

טז ג (חזרת המ בחתונה). צד (כנ"ל). רלב
(כנ"ל).

יז צה (ד"ה לכה דודי בחתונה). רנט
(רשימת מ. שתח"י).

יח קכח (מאדמור"ת מוהר"ש"נ מברורסק).
קמרח (חזרת מ. בחתונה).

בעש"ט

ה רעז (מכל מלמדי השכלת).
יב רלא (פי' לפי קו בתהלים).
יח קפו (עה"פ לעולם ה' דרך נצב
בשמים). רג (ביאורו בנס קרי"ס).
יט פג (עה"פ איזהו חכם הלומד מכל
אדם). קכד (כענין בני"י התועים ב-
אוצרות). קפא (עה"פ כי תראה חמור
גו). קצד"ה (איזהו חכם כו). רג
(עה"פ כי תראה חמור גו). רנו (עה"פ
שורתי ה'). שלד (כנ"ל - רג). שלט.
שנו. שסד. שסו. שפכ (כנ"ל). תמט
(עה"פ ה' צלך).

כ קטז (על וירא מלאך ה' גו' מתוך
הסנה).

אדמור"ת חוקן

ה מז (לפני ואחרי פ"ב). קצא (משכיל
לאיתן). רנט (והדרת). שכ (יצי"מ
ככ"י).
ו קצא (הקצרים. זה מעשה המנורה).
ט ה (להבין כו' המבואר בפרדס). קד
(והדרת). קג (הג"ל). קנט (הג"ל). רג.
רסט (הג"ל). רפג (הג"ל).
י רסג"ב.

יא שכב (ציון במשפט תפדה שבלק"ח).
יב מו (מומור לתורה). קלא (ד"ה מומור
שיר). רצה (הנהגות עם הגהות הציצ).
שיו (והדרת).

טו רסג (והדפסתם). שי (כנ"ל).
טז קצד (לפני ולאחרי פטרבורג). רלד
(כנ"ל). רלו (כנ"ל).

מפתח ענינים

תכ

מאמרים אלו לא נסמנו במפתח -	מאן פני האדון ה' דא רשב"י
לרוב המצאם.	ד נג.
ד חכו. תמט.	טו קלא.
ז עו (כה אמר תשי"ג). עח (הני"ל). קעב	מאסר וגאולה
(אין הקב"ה בא בטרוניא. חיבה יחיד	ג תמט. אדה"ז: כו. אדמו"ר מוהריי"צ:
רה). קפה"ד (פודים תשי"א).	יא.
ח רנו (תשי"ד. תשי"א). שח (מ. חה"פ	ד נה.
תשי"ד). שיג (כני"ל).	ו קצח (ר' זלמן ניימרק). רפו (רשימת
ט פ (תה"ש תשי"ד). פו (הני"ל). רביג	המ. של אדמו"ר מוהריי"צ ג"ע).
(ר"ה תשי"ג).	ח רג (של האדמו"ר מרוזין).
יא ריח (רחבי"ד תשי"ד).	יא שכט (מ. סטרדוב).
יב סג (תיקון בטה"מ תשי"ג).	טו רפא (כשהוא אצל ידידים ואינו קשור
יג קמט (כ"ק).	כשלשלאות - יותר קשה).
טז נו (ע"כ יאמרו המושלים).	יט קצ (בקשת חנינה המתפרשת כהוראה
יח סה (ש"ת תרצ"ט).	בערן).
אדמו"ר שליט"א	אדמו"ר הוקן
ה שיג (הגהתם).	ה מז"ח.
ו קסד (הגהתם).	ז סז. קבה"ו.
ז עז (והוא עומד עליהם). רטז.	ח מא (הפס"ד שיפיץ תורת החסידות).
ח רכה. רלא (כאתי לגני תשי"ג). רנו	מח.
(הגהתם). שט (כאתי לגני תשי"ג).	ט קנד.
שיב (כני"ל). שנח (אחז"פ).	י רג (בעת אמירת פדה בשלום).
י צ.	אדמו"ר האמצעי
יב צב (מוסג"פ המ. שבדעתי לחזור).	ז סז.
קלה (פדה בשלום תשט"ז). רלה	י רג (בעת אמירת פדה בשלום).
(ואלה שמות תשט"ז). תלז (מסגרת	אדמו"ר מוהריי"צ
השער).	ז רצט.
יג חמד (עקב שופטים תשט"ז).	ט קמד (רשימת התקופה שלפני המ. ו'
יד רל (מים רבים תשי"ז). רפו (הני"ל).	רשימת המ. קעב (רשימת המ. קעט
תקל (התורדש תשי"ז).	(כני"ל).
טו פא (הנה ישכיל תשי"ז). תכד (מים	יא ריח (רשימת המאסר). רלג. רמב. רסא.
רבים תשי"ז).	יח תלב. תלט. חמא. תמדת. תמט (הג. לא
יו קעד (תה"ש תשי"ח). רסד (י"ב תמוז	היתה ג. פרטיה). תעו.
תשי"ח). רעז.	עיי"ע אסורים.
יח קעז (י' שבט).	מבול
יט חמא (ש"פ נצו"י תש"כ).	יד קכג (זמנו בסדר זמנים).
מאן דנפח מתוכי' נפח	יח מא (הטעם שנק' מי נח).
כ קלא (מקורו). קסו (כני"ל).	מבטלין ת"ת להוצאת המת
מאן מנכון די חשוכא מהפכן כו'	ולהכנסת כלה
ט קפכ"ג	י נדח"ט (לסר"מ ולע"ט במעשה המצוות).

מבועה		מדוע דרך רשעים צלחה	
יח	רמג'ד (לשיטת הזהר אם מ. זה האדם). חלח (כנ"ל).	י	קבד'ה. שמו.
מבצע ד' מינים		יב	כה.
יב	נד. עז.	מדות	
יד	טז. לו. נביג (בשוק כשעוברות נשים בטפח מגולה). עז.	ב	רצב (מ. טובות שבטבע בניי - מ' נה"א או מנה"ב. מדוע השמיט ב'תניא ביישנים).
מבצע סיני - מבצע קדש		ג	ט (גב"ר - מדוע השמיט בתניא ביישנים). חנו (כירור מ).
יד	קלה. קמ. קסו. קפז. קצה. ריד. רכד. רכת. רל. רמד (ניצול ההתעוררות הכללית). רנט (כנ"ל). ערעב. שת. תצהיר.	ו	קלו (הנכללות במקורם. הדרגא). רפח (ישראל רחמנים כו' בתניא השמיט ביישנים).
מבשרך אל תתעלם		ח	ג (תיקון מ).
יב	מד.	י	מא (תיקון המ). רז (כנ"ל). שו"ז (אחר מדה"ד מחעוררת מדה"ד). שלג (רצה הקב"ה לברוא במדה"ד כו'). תה"ו (ו' מ. - אלף שנים, כל מ. כלולה מד' אמנם חלוקת האלף שנים - רק לעשר או יב).
יג	נו (גם בתומ"צ).	יא	ל (גב"ר, מנה"א או מנה"ב).
יד	לב.	יז	פג (חרמש בקמה, כירור המ. לפני ול' אחרי התגלות החסידות). קסז (תיקון המ).
מגבית		יח	קצח (גב"ר - גם מנה"ב). תקמד (תיקון המ. - הליכה צעד אחר צעד).
ג	פג (לטובת המל"ח). צ. צג.	יט	רצו (בתניא השמיט ביישנים). שפו (גב"ר - מצד נה"א ונה"ב).
ז	לט.	כ	מו (תיקון מ, בתניא השמיט ביי' שנים).
ח	שכח (מ. פורים).	מדין	
טו	תח"ט (באר"ב).	א	קנח"סא (מ. ד' עממין, כבישת ד' מדות ולנקום נקם. דקות הרע. כזה גם שבט לוי משחתה. הליכה למלחמת מ. ע"פ משה רבנו (שבכל דרא) וע"י מס"נ).
המגיד מראשית אחרית		מדינה	
א	מח"ט (כ' פי' מלמטלמ"ע ומלמעלה למטה).	יז	שיו"ח (אמצעי ולא תפקיד).
מגידים		מדע	
יא	רסט.	ו	קפד"ח (פרי שכל אנשי אין להקשות ממנה על הדת). רצו (כעלי המ. סותרים זא"ז בזמן קיום העולם).
מגילה		מדבר	
א	קחי (נקראת ב"א כו' בט"ו. מ. - למע' מטו"ד. נקראת מ"א - י' עשרה טפחים, רה"ד. ב"ד אותיות הוי'. בט"ו - קש"י רק במוקפת חומה).	י	רלב (כ"א ארץ חפץ ולא מ).
ח	רנה"ו (מקרא מ. וקה"ת, חובת היחיד והצבור).	טו	קסב"ג (גם במ. נשאו את המשכן ממקום למקום).
יב	עיי"ע קריאת המגילה.	כ	רמה.
מגילות הגנוזות			
יא	כט.		

- ו קלג'ז (תורה ומ). רעט (אין לה יסוד בלי אמונה).
- י שמו (נחברר גם לחוקרים שאין סתירה לתורה ולחסידות בנסיגות ה' טבע). שסא. שפב (חקירות מ).
- יא ח (חכ' החשבון שבימינו מיוסדת על ס' ימי היוונים הראשונים). רב (א"א שמסקנותיו יהיו בסתירה לתורתנו). רלב (מסקנה אחרונה של המ. - שום דבר אינו מתבטל).
- יב סא (הזמן שהעולם קיים לפי המ.). יג קלו (אין סתירה בין מ. לתורה. דברי בעלי המ. השערות לבד). קמג. תה (בענין ה"ל).
- טו ס (מסקנות המ. רק השערות). קטו (הראיות שלהם חלושות שלא בערך מהראיות לקיום תורתנו). קלד (מסקנותיהם אינן מוחלטות ואין מקום לקושיות על דח).
- טז כו (מסקנותיו מחקרבות לתורה). יז רפ.
- יח שצ. שצג (א"א לקבוע אם השמש או הארץ סובבים). חצב'ג (ספירת המ. אינה מותרת זמן ברה"צ).
- יט תמ (לימודי המ. המדויקים מערערים יסודות האדם).
- כ רנט (במקצוע הכימיה רואים שכמות קטנה פועלת על כמות הכי גדולה). עיי"ע הנדסה.
- מה להלן באימה כו' ד רפריה (פי' הארץ) ל בזה. היכולת לזה ניתנה במ"ח).
- מהלך יד שנ (האדם - מ).
- מודה אני לפניך כו' ה קצה.
- מוח ולב ח דט (תורה ותפלה, התכליתם).
- מוח שליט על הלב א פח (בכינונים - על הרוב). צ (הסיבה גשמית לזה - שהלב מקבל מהמח).
- אחכפיא. רק על חי' הלב). צג (בכינונים - על הרוב).
- ח מג.
- י מג.
- טו תלב.
- מוחין ב רלה (צוליב עבודה בפועל).
- מולדות ב קלת (ד"כ ת"ח, בהר"ר, וי"ד, גכ"ב תתעו).
- ט סג (האמיתי והאמצעי).
- מומים יג קצא'ב (בעגלה ערופה).
- מוסדות יא סו (לא לפצל מ. במקום שנו לא' נר למאה). צדה (כנ"ל). שעא (שלא יביט כל מ. על הריחות שלו אלא על כללות חב"ד).
- יג צו (תנך הבנים במ. חב"ד). שי (לא ככל פרט - הוראה מהמרכז). שמ (המשרות במ. חב"ד - צנור קבלה הברכות).
- יד קלב (העבודה במ. אדמו"ר זהו טוב' תס). קעח (הלימוד במ. חב"ד). תקיב (א"א במ. חב"ד תעוררת בניין ובנות).
- טו ח (חובת הר"י ומשפיע ברכישת חל'). יד (המשך העבודה במוסד רבותינו). טו (שלא יתנהל מ. ע"ד יחיד). רחצ (שכר לימוד). שנח (כנ"ל).
- יו יז (התעסקות לטובת המ. צ"ל בקבלת שכר). פה (פתיחת ב"ס חב"די עדיף במקום שאין הפרעות). קעג (רק דבר הקשה צריך לשאול מעבר לים).
- יח נה (מוכרת שיהיה תקציב). קכה (ה' התעסקות במ. חב"ד - צנור לפרנסה גשמית). קצא (צירוף עובדים מחוגים שונים). שפג (אם יש הנהלה). תס (לא לצרף ב' בת"ס שונים).
- יט קלא (קישויים כספיים. כל המקדש כר').
- כ ריר'יו (עבודה בשיתוף עם אחרים

מפתח עיניים

תכנ

לכיתו יקבע מ. כלא ברכה ולאחר
שלשים יום כר). שמת. שפה (שלא
כסדרן).

ח לת. קצב. קצת. רחט. רלכג. וה)
שומריך. רמ. רסא. ערה. רפאכ. שג.
ט יט. מה. צא. רנת. רעב.
י קי (בדיקת המ). רלט (שישא החולה
לסגולה. רפט (בדיקה המ).
יא נט (בדיקתן). קכו. קל. קסב. רמח
(בדיקתן כל יכח). רנד. שג. שעב
(בדיקתן). שפא. שפת.
יב יכג. כו. לב (פוטוגרפיה ע"ג נייר). סד.
צא. קכת. קסב (בכניסה לבית חדר).
קצא. רסו. רעא. שז. שצב. שצט. תטו
(ע"פ היכר ציר). תכב. תכד. ע"פ
היכר ציר). חלו (כניל). תמב.
יג ח (בדיקתן). מא (ארפן קביעותה). סג
(בדיקתן). צד. קסט (ומן קביעותה). קפ.
קצד. שה. חט.
יד ע (בדיקה). פא. פז. שכו. שמ. שפג.
חמו. תקכט (חיקון - משניות ותניא
בע"פ). תקלו (היכר ציר).
טו יג (בדיקתן). קיד. קצא. רטו. רכו. רעו.
רש. שו. של. שפא (ע"פ כתבו -
משהו במ. לא בסדר). שצ (מנהגיו
בכניסה לבית חדר). חלב. חמד.
טז נה (בדא"ח מבואר ששקולה כנגד כל
המצוות. חותם הקביה על עיני
הבית). עט. קסד. שרמ. שנת.
יז ב (בדיקה). ג. סג. פא. קא. קלה. קעה.
קערת. רמב. רמה. רצ. רחצ. שיט.
שכו (סדר קביעות מ. בחור"ל). שלו.
יח לב (בדיקה). קיט. קכו. קלת. קעג
(היכר ציר). קפא. רמב. שלה. שנחט.
שעכג. חנט. חסו. חקכו.
יט רסו (בדיקה). שכו (היכר ציר). שלד.
שמ. שמו. שז (מנהג קביעת מ.
בכניסה לדירה חדשה באה"ק ובי
חור"ל). חלה.
כ צט (בדיקה). קעת. קצט. רג (י"ל
שעדיין אין כל המ. כשרות).

וכאופן מסודר). שכב (להתחנך במ.
חב"ד).
ראה גם מפתח מוסדות.

מוסר

ב קב.
ח עזח (לימודה בשיבות). קעז (כני"ל).
רל. רלב.
ט פכ. קכא.
יא ו. (הפרש בין מ. לדברי התעוררות).
יג תנאג (לא מתאים לזמן סעודה שלי-
שית).
טו עיי"ע חסידות.

מועדון

י קפד (שכו תערוכת נערים ונערות).

מועדים

ח שיא (המשכת השפעתם עד הרגל
הבא). שיו (כני"ל). שכה (כני"ל).

מופתים

ד תיב.

ח רמא.

מורים

ח קלו (מאנ"ש דוקא. ריח (כני"ל).

ט קבר (יום עיון למ). קסח (קורסים).

מושב זקנים

ו קכת.

מזבח

א צח (הפנימי נא' בסוף. פני' הלב).

ב קקא (הפנימי - פני' הלב יחידה).

ד לזימ (אינו מקבל טומאה מפני שהן
כקרקע או מפני שהן מצופין של זהב
ושל נחושת).

מזוזות

ד קנט (ליד מטתו לשמירה. אצל ה-
נשיאים על השלחן). רו. רמו. רצו.

ח ג פא. קה. קיב. קכו. קעה (להחזיק
בתורו בביה"ד. רט (כתיבת). רכ.
רכו. שלב.

ו צד. קה. קמב. קנו. קפט. רכ. ריא. רלב.
רנד. רסהו. שא. שיג. שמא (בביה"ח).
שוכ.

ז קגב. רנט. רצא. שג. שטו (כשוכנס

מפתח עינים

תכד

מזונות		טו	רד-ה (בביהכ"ג).
יג	תצב (דרכבן, ומ"מ רבו חייב במ. אשתו).	טז	טד-ז (בביהכ"ג). רמד.
יד	עביג (אשתו ובניו אם הוא מה"ת). קכד (בענין הג"ל).	יז	צט (בביהכ"ג).
מזונותיו ש"א קצובין לו מר"ה כו'		יח	שצד (בביהכ"ג). תו (נצחון במשפט המחיצה בביהכ"ג).
א	ראג (הסתירה ממד"ל דאדם נידון בכ"י. ההלכה. קרשי' בישוב הס' מקראי קודש). רסט-צא (בענין הג"ל).	יט	עד (שחלקו העליון מזכוכית שקופה).
מזיקים		מחלוקת	
טז	עט.	ה	קפ (להשמר מזה כא"י). רסה (כנ"ל).
מזל		ו	רג. רסב (באה"ק).
ח	שו (אין - מזל לישראל).	ז	קצח (מגיעתה באה"ק).
יג	קב (שליטת כל מ. שעה של ס' מינוט). קכא (אם יש בא"י שליטה למ).	ט	קצח (באה"ק).
יז	מה (אין מ. לישראל - ב' פ"י). קעו.	יא	קלט (בד"כ ב' הצדדים אשמים).
יח	רה (אין מ. לישראל. אין ענין בדרישה למ).	יד	שלכ-ג. שדמ. שצא. חמה.
מחבואים		טז	א (הרמת יד ובקשת מחילה). ז (בענין הג"ל).
ח	קסח (לימוד מהמשחק, כשאף א' לא מחפש אותו הוא בוכה, וכמו"כ למע').	יט	דש (באה"ק). שפד (מ. המתנגדים והחרמות - למה להזכיר נשכחות). עייג"כ ערך שלום.
מחט שהיא נתונה על מעלת המערה		מחנים	
ב	כו (נשמה, ירידה צורך עליה כו').	כ	נ (מ. אנשים ומלאכים. מספר זוגי).
מחיה-מהוה		מחצית השקל	
יח	תעד.	א	קיאג (העשיר לא ירבה גר', בטלו שקלי המן. אפי' קשב"ק נקודת ה- יהדות).
מחילה		ד	רכז (ביטול).
יא	שעב (כשמבקשים מ. צריך לסלוח).	ז	קסו.
יד	שעח (בקשת מ. בעשרה ממי שפגעה בכבודו).	ט	סו.
מחיצה		יח	ער (ביטול גזירת המן).
ז	שט (בביהכ"ג). שכח.	מחשבה	
ח	רכז (בביהכ"ג).	א	רלט (כמה סוגים בפעולת מ. בהלכה).
ט	ארג (בתחונה). קסא (בביהכ"ג).	ה	קכא (הבהמה מתקדשת ע"י מ.).
י	רכביג (בביהכ"ג).	ו	מ (לבוש פנימי וחיצוני).
יא	עאב (בביהכ"ג). שח"ט (כנ"ל).	ז	טו (מועלת).
יג	קסב (בביהכ"ג). רו. שיא (כנ"ל).	יא	עא (דבש שחישב עליו לאכילה).
יד	פח"ט (בביהכ"ג). רכח (שיעורה). רפו (בביהכ"ג).	יב	שכב (נפגשו מ.).
מחשבה דבור ומעשה		יד	קפ (התאחדותה במאצילה).
מחשבות זרות		יט	רפ (אם פועלת על זולתו).
		יח	תקנח (לבושים לחבי"ד חג"ת ונהי"ס).
		ה	לת. קע. רלה. רנט.

ז	שסכג (עצות למניעתן).	(מציצה בפה). ערה (מילח גר שאביו ישראל. הנוסח למול את הגרים).
ח	א (סיבתן ועצות למניעתן). רצא (דיוק הלי - זרות). רצו (סגולה למניעתן - אחיות תורה ותפלה, במות הזכרון. ספר פתוח).	ד קט (אם מעמיד ב' כסאות לאליהו ולסנדק). קנד (אחורה כדי שיהי ברוב עם). קסרו (קיבלו בשמחה, תחלת כניסת הנשמה). ר (כניסת הנפש. בכת בקריאת השם שייך למ).
ט	רנ (עצות).	ה קטט.
י	מב (עצות).	ו קצח (כיומא דעיבא). רפט (תלי' שלא נימול).
יב	לט. שכר.	ז טזיו (הטעם שלא נברא האדם מהול).
יג	צב (דחיתתן עיי' מח' רצויה). קד. קלו (כניל - צב). רמדה (עצות). ערב תודת.	ח כ (ג' עינים בה). קמג (לאחיו מתקנת למפרע. אין טעם להשתדל לעשות שני אחים יחד - כשרק אחד בריא). קמג (אין ימים מיוחדים לבר'ם שלא בזמנה). רלב (מוהל מומחה). שנוח (החירוב על הקטן).
יד	שכו.	ט עט (כיומא דעיבא. האידנא דדשו בה רבים - בזמן הגיורא, בזמן ששרף אמון את התורה). קנה (כניסת נפש הקדושה). קפד (בענין הגיל - עט).
טו	פ פו (עצות). שצו.	ס קפו (בר'ם של אדמו"ר בייט חמו). פת. שלט (מנהגי חב"ד. התחלת תשלומי שכר לימוד. מילה - למע' מהשכל. הכנסת נפש הקדושה).
טז	רפה (עצה למחיו - לימוד בפנים). שלא.	זא קעהו (נלמד מפי' לך שלפני מ"ת. נמולו בליל ט"ו או כיום י"ד או מבעשור). רג. רצט (במרחץ ערום מן המצוות עד שנסתכל במ).
יז	צח (היסת הדעת לענין של תורה). רהו. שנו (ללמד ולהתבונן מתוך הספר). חקמד (היסת הדעת).	יב שצ. שעג. חלד (סנדק ב"ם).
יח	עז (בדיקת התפילין. היסת הדעת). עיי'ע ריכז.	טו צב (פריעה. מציצה). קג (בענין הגיל). רמד (של אאעיה - בגשמיות). שמאר (מציצה עיי' שמופרת). שמגיד (עיי' הרדמה).
יט	מטבעות	טז רסו. שכ.
כ	ב סיסד (גדולי פולניש. פשיטי).	יז רט (מ. משוך - מדרבנן).
כא	מטולטלת	יט שכו (נכרת עיי' י"ג בריתות. תחלת כניסת נפש הקדושה).
כב	יח יז (אם אפשר לגלות מצפונים עיי' מ).	כ רפב (לימוד אומנות המ. במדינות אירופה). רפג (מ. ביהכ"פ).
כג	מטות	
כד	ט ריא (כפולות). רצא (כניל).	
כה	מי רגלים	
כו	ט קכג (כשבאים ישר מכיס השתן). קפב (בענין הגיל). רכב.	
כז	מה' מצעדי גבר כוננו	
כח	א נו. קמ.	
כט	ו רסג.	
ל	ז קנט.	
לב	יב קכג.	
לג	יז שוה. שלב.	
לד	יט רסג.	
לה	כ יט.	
לז	מילה	
לח	א מהו (מ. ופריעה).	
לט	ג קכג (גשמית ומ. ערלת הלב). קעדו	

מפתח עינים

תכו

מכתבים

ח רמט"נא (מ. הגניזה החרסונית).
ט לא-ד (מ. הגניזה החרסונית). קעב
(כע"פ).
יא שפ (מהר"ה מפאריטש).
יב קעד (לכתוב מ. כשריט).
יג נה (מעלת השיטה פא"ס ומעלת המ).
ס (כענין הג"ל). קיט (העדר המענה
בסיבת הטרדות). קלא (כנ"ל). קסד
(מ. המתקבלים מעטים בתוכן קורת
רוח). רמו (בחתומה המזכירות). שכט
(מ. נפתח ע"י הדואר).
יד מט (אין מ. מכבירים עלי).
יו רט (העדר אישור מ. - מריבו טר-
דות). רכג (מענה שלי פרטי אינו
מחייב הנחלת מוסד). רנח (הביקור
כאן צריך להוסיף בקישור מ). רפח
(כנ"ל - רט). שו (כנ"ל). שכח (מ.
הכללי לשנת תשי"ח).
יח קסא (לכתוב ע"ד המגרעות).
יט סט (סגנון המ. אינו של הגאון
הירוגוצובי). קנחט (כנ"ל). שמאב
(מ. הגניזה). שמח (הג"ל). שפד (מ.
הבעש"ט היחיד בכת"ק נדפס בה-
חמים).

בעש"ט

ג רצד (ע"ד עליית הנשמה).
אדמור"ד חוקן
ב קלא.
ד קמח (ע"ד השחרור).
אדמור"ד מוהרשי"ב
א קנח (כענין סחימת דלת).
ב קכת. קלא. קמו. קצא. רמ. רפב.
ג יד (ע"ד לה"ק). צד.
ו רמב.
ז קנ. קס.
יא שפ.
טז פז.
אדמור"ד מוהרי"צ
א לט"מ (קובץ מ). קכט (כנ"ל). קנד.
קסב רלא (ס"מ).

מים רבים

יב קלו (כ"פ).
מים שאין להם סוף
יב חטו (באותות אשתו וביבמה לשוק).
מים שלנו בכלי מתכות
ב קמ (מזוגין לשתייה או במים). קמגיה
(ישוב מנהג ירוח"י לשחות מים
שלנו. כשהכלי מחובר לבנין. דשו בה
רבים. ישוב קשיה מגמ' לשר"ע
אדה"י. כשלשין בהם מצות).

מינים

ב קסד (מהותם). רכ"ג (כנ"ל).
י רסח (הרמב"ם כותב כך על שיטה
אבל לא על אדם פרטי).

מיתה

א לז"ו (יעקב אבינו לא מת - בגוף או
בנפש. ביעקב וב"שאל. באברהם. ב'
כל הצדיקים).
ד שנו (משגולד מתחיל להחייבש).
ו יט (אין בקדושה רק עובר מעולם א'
לכ').
יט קפה (מ. משה באדר. מ. צדיקים -
קשה כיום כ"י הילולא).
עיי"ע פטירה.

מכה אשר גו' זו מיתת צדיקים

ג פ.

מכונות

ו מר"ו (הוראה בעבודת ה').
יב רכ.
יג עיי"ע שמירה.

מכירת חמץ

יג מג (מסירת מפחחות).
יח רצה (אין נעשה מחסרון ידיעה).
יט רמו (כשאפשר שהמכור יטול מהחמץ
בפסחו). שכא.
כ קפו (חלוקת שט"מ כללי).

מכירת יוסף

יד תקלודח (נסעו ממדותיו של הקב"ה.
לכאורה חסד).

מכת בכורות

ב לר.

מפתח ענינים

תכז

השילות. במקרים מיוחדים בא עה"ח.
שנו (כנ"ל - קסא).

יה נה. רגז (המלצה - א"ז בנותג בית
הרב). שז (העיכוב מצד הטרדות).
שנב (כנ"ל). שנד (הכללי לזהה"ט).
שנו (כשמגיש אני איזה תיבה - זהו
המענה שלי). חעב (עיכוב המענה
מרב הטרדות).

יש קצג (צ"ל מענה כדור. לפעמים בא
בהרחבה). תיח (לפעמים מתעכב זה
מענה מריבוי הענינים).

עיי"ע דיווח.
לא נסמן - כשמזכיר מכתב קודם.
כללי וכי"ב.

מלאכים

ב רכח (בענין אם יכולים לעשות כי
שליחיות). שלט (אם יכולים להעיר).
ג ח (אופנים שרפים ושרשם בתורה).

חמב.
יא חד (הדיעות אם יש להם גוף).
יג ט (מיכאל - מקריב נשמות. רפאל -
מביא רפואה).

יד קמרו (עולים ואח"כ יורדים. אך
אפשר שיעשו נגד רצון הבורא).
יו קגרו (אם יש להם גוף).

יח ג (אמרו מה אנש כי תזכרנו כר).
כ יא"ב (ויפגעו בו מ אלקים - מ א
הקב"ה). ג. צד (אם אפ"ל שרישלה
יעקב מ - שנבראו ע"י המצוות
שלו).

מלות ולוח

ג סט (ירידת הנשמה בגוף. תרי תלתא
באגרא - שני כתרים לבניו. מפני
טרחתו - עבודת המטה).

ח ל (כשאין המ מעיק על הל. - גם
הנהגת הקב"ה כך).

מלות מלכה

ח גר"ה.

י שא.

יד קמב. קע. שצב (פעולתו על ימות
החול).

ב קלא (הר"א מקאלסיק ובני דורו). קנח
(הנ"ל). קצז (הנ"ל). ריב (הנ"ל). רכט
(הנ"ל).

ג ית. כט. לד (קובץ מ ב'). נט (משנת
עתי"ד).

ו שכרו (שנכתב לי יום קודם ההס-
תלקוח). שמו.

ז קמט. ריא (קובץ מ אמירת תהלים).

ט ד"ז (על אופן הלימוד של חסיד
ומתנגד). לב (ע"ד מכתבי הגניחה).

יא קצא.

יב קכח (בענין הניצוץ שבמאכל).

יג רמא (בהכרח מצוות מעשיות).

יד רמח (בענין הכנסת ס"ח).

טז שיח"ט.

אדמורי שליטא

ח קכד (הדפסתם במכתבי עת). קטו
(הנהגות לאגרת בירצב). קמט (הערות
לאגרת בירצב).

י טב (קישור מ בענינים המבלבלים).

קמב (עונה לכל השאלים).

יא קעט (כל המ קורא ועונה בעצמו. ל-
פעמים המזכיר חותם בשמו). רצא
(כנ"ל. אמר לשון המענה. כשה-

בקשות נפשיות - בא עה"ח).

יב קיב (בימי חשרי - רק על שאלות
דחופות ביותר). שעד (מרב טרדות לא
ענית).

יד כח (המענה לפי השאלה - אם כזה
שאלת). קעב. שכו (גם כשחותם ה-

מזכיר - אני קורא ומקריא המענה).
חקיד (כל קישור צריך להחבטא ב-

הוספה בתומ"צ).

יח טג (העזקה המ הכלליים לשפח
המרינה). קפו (התשובות אינן

אדועסן-בך כ"א להורות הדרך).
רגנד (הערות לגליוני התל' - צריך

הפשטה והלכשה). שמב (העזקה
לעצבית).

טז קסא (עכוב המענה מרב הטרדות).
רכד (כל המ נקראים עה"פ קודם

תכח

מפתח ענינים

זו קמג ריד.	ו קצב (כל ההשפעות ע"י מ -
יח תקמה.	התלכשות או מעבר). רי. רטור.
יט מא (הנאת עצם לזו).	יב רלה (התנשאות וקירוב). רמ (שרשה
מלון	ממ. דא"ס שהיא מ. דא"ק).
ו רצ (שיהיו בו ספרי קריאה של יר"ש).	יד חסו (כמו שהיא באצ"י וכמה שהיא
שנא (כנ"ל).	שרש לבי"ע).
ט קסב (הטבת הגשמיות והרוחניות. ש -	מלכות דא"ס
יהיו ס' פס"ד חסידות ומוסר).	ו לט"מ (רק אור וזיו. ל' נקבה ול' זכר
יח תנח (לינה כמ. שאינו יהודי).	במל. חילוק אור וזיו).
מלות בודדות בכה"ק	מלקות
א קא.	ב שמ (דינו לא בטל כמו בד' מיתות).
מלחמה	טז רי (תיקוני מ. לכל מאן דבעי).
ב שנח (אפשרות המ. עם רוסיה).	יח תכב (בחיבי מחות. במותר על דברי
ג ב (מלה"ע הא'). טו (בארה"ק). חנו	נביא). תנה (כנ"ל).
(לא תהי' בחדשים הקרובים).	ממדים
ח לד (כשהולכים למ. - צ"ל במארש).	יח שה (ישרים וכרויים. ג' או ד').
יד קמה (קירוב רחוקים ע"י מלחמת חנו	ממוצע
פה בדרכי נועם). קסא (לימוד התורה	ז קעו (המחבר והמפסיק).
גורם הנצחון לאנשי המלחמה). קסו	ממזר ת"ח קודם לכה"ג ע"ה
(נצחון מ. היצר מכיאה נצחון כפשר	יו רלב.
טו). קעה (פחד המ. אין לו יסוד). רכב	ממעל ממש
(כנ"ל). רל (הוראות התורה בעצ מ:	ד רצא (פי' ל' זה שכתניא).
קבלת תענית וקדושה במתנה). שלב	מן
(יצאים למ. במארש של נצחון).	א רסא (איסור תלישתו בשבת).
כ שכו (פי': כי תצא למ. שכיו).	יד קבג (זמן אכילת מן אחרי מות משה).
מליחה	טז רסו.
ד רלה (בשר קפוא ג"י).	מנהגים
ז רעא (הוצאת החיות מנה"ב).	ב גד (אצל הספרדים - כמה מ. נשתנו).
יד נח (בשר קפוא לפני המ).	קמו (ב"היום יום"). קנ (מסורת ע"ד
מליקה	התפילין ושיעורם. המ. שב"היום
א קל-לא (בעוף מהעורף ע"י כהן. בעוף	יום" ובהגש"פ). שדמ (שכסידור
- בינוני, בפנים - השתחוראה, מולק	ארה"י. שב"היום יום").
העורף - קב"ע, ונשאר פנים - טו"ד,	ג קמ (מ. נשיאים מ. בית רבי והוראה
ע"י כהן דוקא).	לרבים). קעב (מ. עשי"ח). תפר.
מלך	ד פ (בליל א' דר"ה).
ח קמה (סמכותו להרכות מס שלא	ה ו (שנתגלו ע"י אדמו"ר מוהרי"צ
להרכות לעצמו).	ני"ע). צב.
מלכות	ז רלו (מ. ישראל תורה. מ"ע ומל"ח).
ד קפא (משה, משיח, שלמה).	ט סב (מ. מבטל הלכה ומ. אותיות
ה ש (מקבלת מהספירות ושרשה ב -	גהנם).
רדל"א).	י רנג (ככמה ענינים מסורת אנ"ש

מפתח עינים

תכט

ג רכט-ל (שבביה"מק, אופן הנחתה, הטבת הנרות והדלקתן, כרמב"ם בפ' רש"י ובתרא"א).

טו מט (מ. ושלחן - רוחניות וגשמיות, תומ"צ), רה.

יט חי.

כ רנו (הדלקת המ. שייכת לכהנים ליום וישראלים).

מנחה

א רכט (בעש"ק, מ. גדולה ומ. קטנה).

ד קפכ"ג (עת דין או עת רצון).

ט סה.

מנחות

ג רלד (מ. נדבה בכפיפה מצרית או בקלות כסף וזהב).

מנחם

ב ריג (שם החדש א. - מנ"א).

יא ערב (משנכנס א. ממעטין - בשמחה). שא (ב') אופנים בהנהגתו. דיוק בלשון אגה"ק (בב). שטז (כני"ל).

טו שג (מאורעות ביהמ"צ באו מהאב ויתגלה המנחם).

יו רעז (לדחות קבלת האורחות ליום או אחרי ט"ו באב).

יט שערה (אשכ"ש מ. כ"א מבניו). שפא (כני"ל). שצ (לדחות הכניסה לדירה חדשה). חי (כני"ל - שעד).

כ רצט (תחלתו אבל ורובו גיתומים).

מניות

יח חמא.

יט רלב (בכלל לא נראה לי, בפרט - להתייעץ עם מומחה).

מנין

ד ע (לפעול על מ. במחדו"מ). עו (כני"ל). פט"צ (כני"ל).

ח רעז (צירוף קטנים למ).

ה קבב (תשובה. ציור כולל).

יח שפה"ו (כ"א נמנה - לא פחות ולא יותר מא').

עיי"ע צבור.

באה"ק אינה מתאימה למ"ש כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ נ"ע. רצו (מ. חב"ד).

יא רנא (מ. אותיות גהנם). שסא (מ. חב"ד).

יג קבב (מ. חב"ד). קנב (אותיות גהנם). קנדיד (מ. חב"ד בתפלה). קסט (רשי

מת הוראות רבוחינו). רעג (שינוי למ. חב"ד). רצו (מ. חב"ד). שלח (כני"ל).

שסא (מ. שא"א נוהגין ומבוארים בדאי"ח). תכד (מ. חב"ד).

יד עז (המובאים בתני"ך אי הוי הוראה שצ"ל כן). קכד (בענין הג"ל).

טו ריט (ליקוט מ. חב"ד). שיז (כני"ל). שצו (טעמי המ).

טז ו (חלוקי מ. בין ספרדים ואשכנזים). פד (בהיום יום אחרת מאשר בסידור).

קפט (הנהגות אדמו"ר מוהרי"צ כ' הנהגות אביו ולמע' בקדש). שכב (מ. חב"ד).

יז שח (כשיש סתירה בין "היום יום" לסדרו או שו"ע).

יח ע (מ. חב"ד). צו (כל קהלה נוהגת במנהגה). ריט (מ. חסידים).

יט רב (מ. חל' העש"ט). ריב (להמנע ממ. חדשים - עד שימצא יסוד בתורה).

כ לט (בתק"ש - השייכים לרבי). רפג (מ. חב"ד. ירושלים).

ראה גם כל מ. בערכו.

מנהל

ו (גשמי ורוחני).

מנוחה

טו חמג (של אנשי הודו ולהבדיל של בני"י).

יט מז (מדאגות ע"י כותרון).

מנוחה ונחלה

יו עת.

מנורה

א קלה (הטעם שהנרות גדולים מחצי לוג. מי מקדש המנורה או מרת חצי הלוג).

מנין בנ"י	
ב	שס"ב (הזכרת שבת - א' בשבת וכו').
יד	קב (התחלת המ). עיי"ע בריאת העולם, חשבון, תאריך.
מניעת הריון	
ד	ערוז, תגיד, חמד. עיי"ע הוצאת ז"ל.
מסחר	
ה	רכו (של ירדת הנשמה לגוף).
יח	תסח (תקות קלושות למ, פרטי ב' אה"ק).
מסיבות	
יד	טו (לתל' בסוכות), יז (שמחת בית השואבה), חגב (כנוס ילדי מ. שבת).
מסיבות שבת	
א	נב, נו, סא, עו, צד, קיב, קית, קכ, קכא, קנו, רלב.
ו	קב.
ח	כה, קפ, רמו.
ט	מדות, רמת.
י	לו, רסו, שמב (התירוהו פרושים, נתייסר עיי' אדמו"ר).
יא	קבת, קמב.
יג	שיב.
יז	רכה, רפה.
יח	לה, שלר, תז, חקטו.
מסיון	
ד	קעו (אנטי שמד).
ו	קלה.
ז	קיס (ילדים הנצלים מהמ), רמ, רפט.
ח	קפט (העבודה נגד המ), רכה (כנ"ל).
ט	רנב.
יד	תקיט.
טו	שיט.
יח	לת.
מסים, תשלום	
טו	קסה.
יח	תקדמ (בכפ"ת, ויט שכמו לסכול ויהי למס עובד).
מסירות נפש	
ד	נו (של אדה"ז - אפריסן זיך פון ועמך לא חפצתי כר), פב (כנ"ל), רג (על החנוך).
ח	קכב (ברוסיא ולאחר היציאה מ-רוסיא).
ט	ע, עב, קמו, קנט, רלא.
י	קכג (נשרש בכנים), שכט (מס"נ ומסירות הרצון).
יב	קפג, רצד (דאחד ודברוך שם), רצה (ד"י הרוגי מל').
יג	קלט, רצג (ללית בנים), שג, שמט (דאברהם, שלא חפס אחרי).
יד	חמטג (בכח ובפועל, ברוסיה וכאן, מסירת הרצון).
טו	נט (ברוסיה ובאה"ק), רפב (כנ"ל).
טז	שמו (מסור הו, וממיתה לצורך הגוף).
יז	קע (מס"נ אדמו"ר לחנוך הכשר), רמד (אזוי און ניט אנדערש).
יח	חמט (בכל חלקי הנשמה בשוה).
מסעות	
ו	מג (ע"פ ה'), גם כשהוא מערב עד בוקר פירקו והעמידו).
מספרים	
י	חו (אלף שנים מתחלק רק לעשר או לייב).
יט	קצב (מספר עשר הוא מל' שאינו בא ממילא, עשירי יהי' קדש - עיי' פעולה, חספרו חמשים יום הוא כינה ובא ממילא).
כ	ככ"ג (מאה שנה), רלז"ו (אוריין תליתאי עמא תליתאי, תורה עבודה וגמ"ת, בני חיי ומוזני ריח).
מעבירין המת מלפני הכלה	
טז	קיב.
מעבר והתלבשות	
ו	קיד.
מעות חטים	
ד	רלא, רלז"ו, רנא, רסדה, שצ"צ.
ה	שטז (בכל השנה).
ח	רצד.

יא	אי"א (הקדמה לסדר – כל רכפין בו, כי א"א להיות חירותינו לפני שמשחרל שגם חבירו יהיה בן חורין). ה. טז (התחלת זמן חירותינו – בעשיית מצוה – חירות הנשמה).	מעמד
יב	שיב.	א עה.
יח	שכת.	ב רהיז רלה. רלו. רנב. רסהיז (ביאור ענינה). שט. שי. שכת. שנה.
מעט מעט אגרשנו		ג כא (מעולה שבמעולה). לריז. לט. נב. ס. פז. צב. ק. קי. קיז. קכו. קכט. לב. קסג. קעת. ריט. רכא. רלה. רט. רטב. רצ. ש. שנא. שנה. שעז. שפד. שצב. תת. תל.
יו	קכו.	ד לגיד. פארג (שייכות לייט כסלו). קכב. קעה. רלה. רנא. רצה. שצז (מ. פורטי). חב.
מעין		ה קית. קצז. ריח.
ד	ס (מי.מ. שנפסק ולא נחו מזחילתן). סד (כנ"ל).	ו רצה.
ה	מו.	ז יא.
יב	שמ (מטהר בוחלין דוקא).	ח מא (גשמי ורוחני). רצד (רוחני – השתתפות בעבודת חב"ד).
יג	שכו (מקשר למקור).	יא רעא.
יד	קפא (דעת הרמב"ם שדוקא ביוצא חוצה דין מ. לו).	יד קל (כוונתה האמיחית). שצד.
	עיי"ע הפצת המעיינות חרצה.	טז פז.
מעלין בקודש		יח קיד.
ה	יח (לכמה דיעות מדאורייתא). שלא (כנ"ל).	מעקה
ו	יג צט (מה"ח או מדרכנן). קפת. שנב. ג.	יב קפח (משום סכנה ומ"מ מברכים עליו).
יא	עד (נתינת כוח).	מעשה
יב	קז. קלא. קצז. קצה. רמו. חכב. חנא.	ז רסח"ט (המ. עיקר ולא להסתפק ב- עולם העיוני).
יג	ה. נד. צז. קכג. קצ. רסד. רטז. שכו. שטז.	יד קמד (המ. הוא העיקר).
יד	קפט. רלב. רנו. דש. שמו. שפת. תטר. ז. תסא. תפ. תפד. תצת. תקת. תקיז. תקכו.	יח קעז (מעלת המ. – במצוות מעשיות ובנבואה). ריד (דחנו בעיקרה מעשית היא). רלז (להמשיך הנאומים לענין של מ). שצז (לא המדרש עיקר אלא המ). תקמט (בימינו האנשים יותר מעשיים מאשר עיוניים).
טז	כז. סט. ק. קמב. קמו. קנב. קסת. קצה. רמב. רטז. שיט. שכת. שמה. שפב. שצז. חד. חיז. תלד.	יט כז (מעלת המ. על הדבור ומח). לה (לקשר חוכן השיעורים במ. בפועל). נו (המ. הוא העיקר).
טז	ג. ס. צג. קה. קלת. קמב. קסב. רכ. רכט. רמת. של. שלז.	כ כ (המ. הוא העיקר).
יז	ג. כב. סת. קלת. קפה. קצא. רי. רסט. רעז. שכו. של. שלת.	ראה גם מפתח שמות ערך ישראל, הכעשיט.
יח	כט. לת. קיג. קנז. קנז. קפז. רכת. עדר. חנט. חסת. חקמ.	
יט	ב. צ. קבר. קסט. רא. רמג. רצ. שיו. שכת. תב"ג.	

מעשה אבות סימן לבנים	י תב.
יח נג.	מצבות
מעשה חנינא ומעשה חייא	ט
ד תס.	לד (שמצאו בקרים). קעט (לא כמדובר בעדו אלא כשלישי המדובר).
מעשר	י
ו קיז (החלטת נחיתת מ. מהריות תביא תוספת הצלחה).	יא ג (בתוארים) – יש להזהר בכבוד ה' נפטר ובכבוד בה"ח).
יג שמג.	יג
יד תיח"ט (לקופת רבנו, שלא יגרום מגרעות בצדקות אחרות. לא לדקדק. תמח (כנ"ל).	יג נז (במ. במקום יום כיפור – יום הקדוש). צד (אותיות שוקעות ולא בולטות).
יט קצב (מ. בהמה – עשירי מ"מ, ע"י פעולה דוקא). שלר"ז (אי בעינן יציאה מהריר. במת העשירי או יצא בדלת אחר). שנט (בענין הג"ל).	יד קיג (זמן הקמתה). ריא (הסרה מ. כפר לה). רלט (הזכרת שם אדמו"ר וחב"ד על המ).
מפה	יז
ב שצה"ו (משל המ. ברא"ח).	טז יב. רנו"ח (לפני או אחרי י"ב חודש).
מפסיר	יז
ג שלב (מנהגינו במ. שר"ח מנ"א).	כ קיג (בערך השאר שבאותו בה"ח. להזכיר שם האדמו"ר). קפד (לא לאחר העמדתה). רמה"ו (להזכיר שם האדמו"ר).
מפלגותיות	מצבת זכרון
ח נט (שיטת ליובאוויטש לא להכנס בענין של מ.).	ו קעה"ו (במקום זה – להחיות נפש רעבים).
ט סב. קנב.	מצוה בו יותר מבשלוחו
י מח. רמג. רצ.	טו קנז (כשגם הוא ערשה יזכה גם אחרים).
יא לט. קכח"ל. רת. רלט (כל המצרף כ"ר מכהה את האמת).	מצוה הבאה בעבירה
יב תט.	ח צד.
יד פג. רנד.	יב ל.
טו שסג.	יג רסו.
טז רנד. שלט.	מצוה הבאה לידי אקיימנה
יז קצה.	ג קסט (כג' ערי מקלט, אף שידע שיקלטו לאח"ו).
יח רס. תיח"ט. תלט"מ (יסוד מפלגה בלתי מפלגתית).	מצוה שא"א לעשותה ע"י אחרים
יט רנא (ציווי רבותינו להתרחק ככל האפשר). דש.	יד רת.
כ שו (מ. מלשון פילוג ופיצול).	מצוות
מפני שיבה תקום	ב סט (לע"ל בימות המשיח וכתה"מ).
ט לח (מפני היצאה"ר שמזדקן תקום – שצריך להקדימו).	קנב"ג (טעמי המ. לפעמים מתאים לזמן העשי' ולפעמים הפכי וכאה לתקנו). שח (לי צוותא). שכ"כא (מנין ד' מ. דרבנן).
מפתחות	ג
ז רפה (נחיצות מ. ענינים).	לב (דאורייתא ודרבנן. לרמב"ם כל

תלג

צוירים דרבנן מה"ת. ספיקרא דרבנן
לקולא). טג (המתחיל במצוה אייל
גמור). קנח (הכנה דמ. כמ). ריג
(המספר דרי"ג).
ד (כז שסר מ - המ. עצמה). תיח (מ.
שהארם דש בעקביו).
ה קדו (דארץ קאסטן געלט. קבא
(שכלב). קפא"ב (מצד קב"ע או ע"פ
שכל. קפנד (אף שאין מבינים, כמו
רפואות).
ו א"ב (צוותא. התקשרות).
ז כו (נחיצות מ. מעשיות). קנו (מ. ש'
דרכה עולין שאר המ. הדיר טפי. קנט
(יחדו נצחין). קנח (כנ"ל - קנן).
ח עא (אצ"ל בתנע).
ט כה (הצעות ז"ל במנין המ).
י כז (עצמי המ). כח (מ. מיוחדת -
השער שבו עולין שאר המ). מו
(כנ"ל). מט (גם לא תחמוד מבוטס על
אנכי ה"א). רכד (כנ"ל - כח). רמז
(כנ"ל - כח). שיו (כנ"ל). שמח"ט (גם
משפטים מייסדים על מ"ח).
יא קלד (הכרח מ. מעשיות). שכת (מ.
מיוחדת. השער שבו עולות שאר
המ).
יב קצו (לפעמים גם מ - הכשר מ).
קטז (מ. דודיה ב"י טפ - השער).
יג קנד (מ"ע ומל"ח). קעח (כנ"ל). קי
(דודיה ב"י טפי). רמא (מעשיות).
יד קעב (ברכותיות).
טו כז (דודיה ב"י טפי). עז (מ - צוותא
חכר). קנדרו (מ"ע ומל"ח). קסט
(רמ"ח מ"ע ורש"ה מל"ח נגד רמ"ח
אברים ורש"ה גידים). קפכ (ו' מ.
ב"ע). רמד (של אבות. מילה). רעז
(אין נצטור ב"י ב' מ).
טז קיב (מעבדות המת (ל"ח) מלפני
הכלה (מ"ע). עשה דוחה ל"ח). שחי
(מ. דרבנן - כעשה או בל"ח. מנין
דרבנן).
זכ רכב (מ - צוותא וחבור).

- יד תקיז (חלוקת מ. שמורה).
טו ה (חלוקת מ. שמורה). יז (כנ"ל). יח (מאפיה בכפ"ח). כ"א (משלוח מ. שמורה. מיכלא רמזימנחא וראס-ותא). נו (מ. שמורה שנאפית בע"פ). עד (כנ"ל - ה). צח (כנ"ל). שנו (כוונה בברכת השנים למ.).
יז ז (חלוקת מ. שמורה). טו (שנשלחו לתושבי כפ"ח). טז (שנשלחו לבוע-נאס איירעס). מב (כנ"ל - ז). מג (כנ"ל - טו). מר (מבצע מ.). פג (שלפני ושל אחרי חצות). קמו (כנ"ל - ז).
יח רצב (משלוח מ. לכפ"ח). שכג (כנ"ל). שלו (מבצע חלוקת מ. שמורה). שמו-ז. שסה (כנ"ל).
יט רט (כלים). רלד (שימור לז"י או לבערב תאכלו מ.). רמב"ג (משלוח מצה שמורה). עדר (מבצע מ.). רצא. שיט (כנ"ל).
כ קפה (חלוקת מ. שמורה). קצז.
מצרים
יז שח (שייכות עמלק ומ.).
כ קו (מ. וגבולים). קט (כאשר להורות לפניו גשנה - גם בארץ מ. ויחי). קיד (כנ"ל). קכא (כנ"ל). עיי"ע יציאת מ.
מקדש
ב רסג (ירושלים).
ח רו (ושכנתי בתוכם - בתוך באו"א. כנגד תמידים וקטרת תקנום).
מקוה
א קנב.
ב מרה (ביטול. מ. שמימי מרודדין - פי' ע"פ דא"ח).
ג רג"ד (מנהגיו בעשיית מ. היתר ה' תח"ס). ריח (בענין הנ"ל). רכרז (כ' ענין הנ"ל. שיעלו מים על הרצפה. טבילה המחית הגוף. השיעור). רעג (בענין הנ"ל). שכד. שצד.
ד שמו. תנז.
- ח ח"ט. קמד (מותר למכור ביהכ"נ ל-קניית מ.). רמא (כתקנת אדני"ע). ערב. שז.
ו י (בבאנאטא). כד (השקה. למנהגו - ככל משך זמן הטבילה). לג. לה (כהוראת אדני"ע). סדח (ק"ק). ע (כהוראת אדני"ע). צו. קי. קעג (ממי ברזא). קצט (די מ. דארץ עם כר). רכ' ג (כהוראת אדני"ע). ערב (השתתפות בבניית מ.). רצו. שיח (כהוראת אדני"ע). שיט (רעפים שיש בית קיבול מאחוריהם). שמו (בחיפה).
ז צו (נתן סאה ונטל סאה). קיב (שבוניס מרכו טהמש"פ. ע"פ הוראת אדני"ע). קכד (ברזא של גומי). קסא (המשכה ע"ג צמנט). קסג (כנ"ל). קסח (ע"פ הוראת אדני"ע). קפ (שיעור מ"ס. שכל גופו עולה). רב (בקרן מלאכות). רכב (כנ"ל - קיב). רנו. רעז (לא לשנות מתקנת אדני"ע). רחצ. שדמ.
ח נה. סא (בלוד). רו. ריב (סוד מ.). שנא (בשכונות קטמון ג').
ט כז (לא ממים העוברים דרך כלי המודד). ס (כנ"ל). קא. קה. רכו (כנ"ל - כז).
י לא (בפאטסוויל). מא (תיקון למי ש' נכשל במ. לא כשרה). פז (בקסי בלנקו). קה (בפילדלפיה). קנה (שני בורות). קעה (שני בורות - א' להשקה וא' לזריעה). רכה (בוויניפעג. ב' פאטסוויל. סתימת גומי). רכו (יופי חיצוני). רלהו (כשהשקה כמו ח. סתימת גומי). רס (בוויניפעג). שטו. שנג (נט"י במקום מ.). שנו.
יא קיד (בכפ"ח). קכד (בצפור). קעז (הנ"ל). סתימת ברזל. גומי ועץ. הוצאת המים ע"י משאבה). רו (ב' קסבלנקו). רמה (בחיפה). רמו (רידינג פא.). רנ (הוראת אדני"ע). ערה (ב' פאטסוויל וספרינגוואלי). שב (הפרש בין מים טהורים לטמאים). שצו (ב'

מקיף ופנימי	נכבים). תה (הוראות אדני"ע). תיב (ממים שאובים).
ב נה-ח (כשבא בהסתר. מ. דחש"ד אינו תלוי במעשה התחתונים אבל רק באתר שלים). קה"ו (ניקה רק מח"המ).	יב קב-קכב. קסט. ריט. תנה (בכפ"ח).
יא צא.	יג יד (בכפ"ח). מו (הני"ל). עט (בקבוצ
טו רעז (המ. נכנס כפ. ויהי' המ. מבחי' עליונה יותר).	מפלסים). קיב. קמא (באגאדיר). רמג (בכפ"ח). צ"ל גם יופי חיצוני). רעז (בכפ"ח). רצד (במאנטעווידעא). שכח (גודל ענין מ.). שכת. שלט (בכפ"ח). שצו (בכפ"ח). תפר (בכפ"ח).
מקל	יד לו (בכפ"ח). קמ (כוראודריטש). קצו
טו קלז (שהיה שייך לנכרי הרב מ' סלאוריטא. מ. חוכלים ומ. נועם. מ. דמשימ ומ. רודה שלפנ"ו).	(כאדעלאיר). שו (באגאדיר). שמו. תקלב (סחימת גומי).
יח קי (מ נועם). רצה.	טו ריג רסה (באלבאני). שלט (בכפ"ח). תח
מראית העין	(בכפ"ח).
ה ריד (כשנאמים יחד עם כומר).	טו עח (באלבאני ובהכנה). קצב (בכפ"ח.
מרגל	מכרים ס"ח לבנין מ.). רו (כ' טורונטו). רנו (בכפ"ח).
טו שע (הביטוי מ. שבאנה"ק סוס"א).	יו צה (באיסט פלעטבוש). דיא (ב"רא").
מרגלים	שיב (מ. ע"ג האוצר ה"ו זריעה באופן
א רצו (דבריהם היו אמת אך הסיכום לא	היותר מועיל). שנו (מי גבאים).
נוכל לעלות ה' כפירה).	יח מג (בניית מ. בחיפה). קס (ניצוק
ד שנט"ס (ביאור טענתם).	וקטפוס). רב (אופן המשכת המים למ.
ו טו (אמרו אמת בתחלה).	במ. אין לחשוש להוצאת לעז על ה-
כ רנט. רסד. רסו.	ראשונים). רסא (באה"ק - המצב
מרה	משווע). רסד (הערות לביה"ח ל-
ה רכב (ב' מ.).	מקדאות). שפא (בכפ"ח). תנב (כר-
מרה שחורה	חיצה בנהרות וימים). תנו (במקום
ג שע (להשתמש בה להתמדה בלימוד).	שהנהגת תומי"צ צריכה תיקון - לחקן
הא (כ"ל).	בלי פרסום). חעב (בביכ"ג הישן
ד סה. קיט"כ (האדיע מ.ש.).	בכפ"ח). תקיז (בניית מ. בשיפורים
ה יד.	חי' ופני").
ו יד. רפו. של (להשתמש בו להתמדה	יש מכ (החענינות רבותינו בתיקון מ.).
ולא לעסקנות).	כ ד (בנאות דשא). פכ (מ. ע"ג מ.). קעב.
ז לד (מניעתה).	רפ (כמה זהירות בבנין מ.).
ח נו (באה עי"ו התמדה). קד. רצ. רצט.	עיי"ע מעין.
שמא.	מקום
ט קח (צריך לגרשה).	יא קנה (אצל הבעש"ט לא היה מ. וזמן
יב סט. רצו.	מגביל).
יד שצג.	מקום הארון אינו מן המדה
כ קמג"ד (התקשרות כשידוכים יחליש	ב שצבר.
המ.).	
עיי"ע רכאון. יאוש. עצבות.	

מפתח עינים

תלו

שלא הוכן עד כ"ה בכסלו ולא הוקם עד ניסן. מעלת הזריות.

י קו (בכל חניה, אפי' ליום א', הקי מזה). שנו כנ"ל.

יב צ (בכל חניה, אפי' ליום א', הקימהו). יט קלו (מ. מעצי שטים. בשילה י' טפחים אבנים. נקי' בית ונקי' מ).

משלוח כו' ומתנות לאביונים

א רנה"ס (משלוח – ע"י אהוי"ר גרפיץ.

מנות – תומ"צ הנקי' לחם. לרעהו –

הקב"ה. ומתנות – להוכיח את חבירו,

לאביונים – עני ברעת. מתנות ל'

רכים – עוכדי' ה' בגופם ובנשמתם.

ב קו (סוכ"ע וממכ"ע, מדי ופרס). קו

(לרעהו – נפה"ש, לאביונים – גוף

ונה"כ). קטי' (כנ"ל).

משלים

ב רכב (מ. לילד שמצא מרגלית לכתר המלך כו').

טו רכה"ו (בחסידות חב"ד).

טז שמש"ג (בחסידות).

יח שעו (כרא"ח – כמה מ. על ענין א'.

ע"ס הגנוזות – גזלת חצור החלמיש).

משמעת

ה רש.

ו רנו.

י פו.

יא רכב.

יג ג (המורים להנהלה והתלי' למורים). מד.

פא. פט"צ. קסב. רכו (הבוחרים לאלו

שנבחרו על ידם).

יד מת. רטו (בתל' תו"ת). רלא (בצבא). שי.

תד.

טו רנה (המורים להנהלה). שה (לימוד

מהצבא). שמא"ב (המורים והתלי'.

תלה (מ. התלי').

טז רצט.

יז רטו.

יח ח (המורה להנהלה). חצו.

משניות

א לט-מא. נו. סו. פג. פד (סיום). קה.

מרובע

ב שלד"ו (אם יש מ. מתחלת ברייתו).

מרוז

יא קעה (מ. ומרוזים).

טו מא (כשאין מחוייבים בק"פ).

מרירות

ט רחצ (יש בו חיות אך אינו דומה ל-

שמחה).

יא עד.

יב רפו (רעצבות).

יח שכו. שעב (מ. ועצבות).

מרכבה

א רש"שו (באבות בלי הפסק ובכל

איכריהם. בכל ישראל בכת פרטי

וחולף ועובר. כבע"ח).

ב קמא"ב (באבות ובכ"א. אם הרגישו

הרוכב. מ. תתאה ועילאה).

ג ק (דבר נפרד אבל ביטולה גדול).

יז כב (ב' עינים במ).

מרכז

יח רנה.

מרקסיזם

יז רפ (דוקא בארצות ששיטת המ.

שולטת – פשט פולחן היחיד

ורורנות).

משביעין אותו כו'

ו סח"ט. רסט"ע.

משיג

י סח (אחריותו על תלמידיו).

משומדים

ב קסד. דא"ג (בלשון העולם וע"פ

הלכה).

משחקים

ז רח (לילדים, שיש בהם לימוד).

יא שעז (כדור רגל).

משיחה

יב קיא (למלכות או למינוי ושררה).

משכיל

עיי"ע עובד ומשכיל.

משכן

ב קפה"ו (נרכות המ. ביי"א"ב תשרי, אף

תלז

ו קמד (גם אותם צריך לקיים כמו

חוקים.)

ח	סו (קודם מ"ת - ריחות היו ואח"כ שמן תורק שמן. ביטול הגזירה). קג (כשהקב"ה בא להר סיני עדיין ישנו בני"י). קעא (לא ה"י בחצי כדור התחתון).	מתנים יא קכב (מעמידים הגוף והראש). מתעסק כ שמא (כ"י פי').
ט	פר (הקדמת נשים לאנשים במ"ת). צד (אם ה"י חסר א' לא ניתנה תורה). קג. קמה (בכ"י). רצב (כנ"ל).	נאומים ד קצט (באספות בלתי חרדיות). יח רלז (להמשיכו לענין של מעשה. רשימת הג). עיי"ע דרשות.
י	רי (לא היה לקולו בת קול).	נבואה ד קפא (משה). משיח.
יא	ד"ח (הכרת מ"ת מסיני). סג (השייכות לנשים). קמד (אנכי ה"א - השגח"פ. אנכי ואני). קסח (אילו סי' ריבוא חסר א' כר). שנג (אנא נפשי כתבית יהבית).	ה ה ג. ו רטו (היו עושים מעשה להמשיך הג. למטה). יב קי (מתנבא מה שנאמר לחבר). טו רעז (באוה"ע).
יג	פג (חילוק בין מ"ת ופודים). פו (הקדמת נשים לאנשים). קיא (נעשו כולם בריאים). קטו (כפה הר - אהבה, בזמנו - באחזק"ת). קלט (ערכות הבנים). קפא (כנ"ל - פו).	יז קנו (השגח הג. אינה למע' ממחין דחכ' המלוכשת בבינה). יח קעז (קישור הג. במעשה דוקא. חכב (המוותר ע"ד נביא). תנה (כנ"ל). יט שפג (לאחר הכנה הראויה תלוי ברצון עליין).
יד	כה (אנכי ה"א ל' יחיד - לכ"א שה"י באותו מעמד). שסה (במ"ת דבר עם הנשים תחלה).	כ עגד (נ. רוה"ק וכת קול). עיי"ע אחון
טו	קנג (לאחר עבודת ספה"ע ולאחר הסי"ד של נגלה עליהם ממה"מ). קפה (במ"ת - נגלה בנסתר ונסתר בנגלה). קפו (טבעת הקידושין במ"ת - טוב גשמי). קצו (במ"ת היו כולם בריאים).	נדה ג שעד"ה (איסור נגיעה). תכ"ג (טהרתה במ"ח).
יז	עט (מתנה). קכט (במ"ת היו כלם בריאים). קמא (ויחן - כאיש אחד).	ה קיח (הזכרת השם).
יח	שצא (עדות כל יוצאי מצרים).	י שלה (אם נהגו שלא לילך למרחץ כימי ליבונן).
יט	שיא (כה תאמר לבית יעקב גו'). שכו (הכללי, ושל פני' התורה בל"ג בעומר). תלח (ההמשכה דמ"ח בעומק וגובה).	יא סו (להשתמש מבדיקת פנים בעת הריון). קסד (בענין הג"ל).
כ	יב (הנשים קודם לאנשים). קמ (ניתנה דוקא לישראל - יצה"ר יש ביניהם). רכט (מ"ת ושו"ב). עיי"ע כפה עליהם. נעשה ונשמע נשים.	יב שפ (איסור או טומאה). יד שו (תיקון - מ פעמים ח"י ג"פ לצדקה). תקח (כנ"ל).
מתנות	קיא (מנהגי, בל"ג, להשתמש ממ).	טו שפח"ט (כשהרופאים מאשימים עכור העבור מצד שמירת ימי טהרה). יט תכד"ה (נ. וזכה בעבודת ה').

נזכרים ונעשים	כ קצרה (המקור שבן ה. – פגום).
ח בא (נז. למטה ונע. למע').	עיי"ע פתיחת המקור.
יד קמב"ג (נז. ועיי"ז ונע.).	נדרים
יה רכט (נז. ועיי"ז ונע.).	א יד (טעם חילוק עונת נ. בזכר וב-
יט צג"ד (הזכרון יומשך למעשה). קסה.	נקבה).
ריח"ט.	ד שצדח (מכן י"ב. סייג, רייך במה ש-
נזקקים לתובע	אסרך תורה).
י שלא.	ז ל.
נחמה	יד תעז התרת נ.).
ד חיג בכפלים גם כאיכות).	טו קעח (התרת נ. מתענית ג"פ. רא
טו שכא"ב.	(כל"ג).
כ א (באופן שאורך ה' כי אנפת ב'). רנה	יח שפר (בהתרה – חרטה רק על הנ. ולא
(כנ"ל). רצה (נ. בכפלים – שלא	על המעשה).
בערך. שח (כנ"ל – א).	נהגות
נחש	ז כנ (רשיון נ. והנהגת המרכבה ל-
יב רסח (מה מקומו בג"ע).	נפשו). רכה (כנ"ל).
טו רצ-רצא (נ. נחשח).	ח י"א.
יט תכד (ד' מתו בעטיו של נ.).	נהמא דכטופא
נחת רוח לפני כו'	יד קעז.
יב לה (ב' מיני נח"ד).	נהר
נטילת ידים	ג רצ (התהוותו ממעין. מכיפ' מיברך).
ג קמזח (שיעור נט"י בטי"ב ויוהכ"פ).	עיי"ע ים.
תפר (מנהג חסידים).	נוטל פרוטה מאיוב מתברך
י שנג (במקום מקוה).	ח שכב (קופת אדמו"ר).
יב קו (כוונת הנ. – נגיכה).	ט שא (הלואה מקופת אדמו"ר).
כ רפד (במוצאי ח"כ ג"פ כמו במוצאי	יז רצ.
י"כ).	יח י"א. מב.
ניגונים	יט נ (מקופת רבינו).
ד ק (נ. אדה"ז).	נוער
ה רא.	יב קנ (קירובם ונתינת מקום).
ז קבה (נ. אדה"ז). קנב (השיר הידוע).	עיי"ע צעירים.
יב רב (נ. הידוע).	נוצר
יד תעה (בירור נוסחאות נ. חב"ד).	ב קיט"ב (אותיות רצון).
טו קה (נממעים מלגן הנ. שיכולים	ג כז (אותיות רצון).
להביא לחלוקי דיעות).	נוצרים
טז רכב (זמנים מיוחדים לד' בכות). רמ	ב רא"ב (שבוזן החלמוד).
(עך טי דורין מארקא).	נושא – כובש
יח קנו (עיצוב נ. חב"דיים). שלח (כנ"ל).	ג עיי"ע רב חסד.
יט שכב (אימחי קאתי מר).	נותנים עליו חומרי המקום כו'
עיי"ע שירה.	ג קכו (לכרר חומריות המקום).

— תהלים. מנהגי ג. קצו (בבוקר זרע זרעך ג', בפרט אחר האבדות הקשות של צמינו כר). קטס (הכנות) — הלי' נדה. ר"ח שער הקדושה. רלר (עדי קדושין) — קיום. רפג (עם בת כהן). סו (קביעותה בחודש אלול). פג (לכת כהן). קאיב (בן י"ח. אם יש קצבה. ביש לו בנים). קעא (באלול). קצ (ב' אחים לב' אחיות). רעא (בחודש אלול).

ז. לת. פח (בחצי השני של החודש, ב' חרשים טבת-ניסן. לא הקפידו על חופת נדה). קנר (בת כהן לישראל). רסד (בחרשים אלול וכסלו). שטו (הכנות ורחניות). שטב (הכנות לנ) — לימוד שער הקדושה.

ח. לא (אח ואחות ג. לאחות ואח). קנר (ג. ב' בנים בשבוע א').

ט. יח (יסוד כל החיים). מו (להשתדל שתהי' החופה טהורה. לקבעה אפי' באר"ח). קו (ג. בת אצ"ל כחנם). רה (אין נושאים בעשי"ת. אין בזה דין דאין מעבירין על המצוה). רי (יחסי חו"כ לפני ה'). רכה (בחדש מנ"א ובחדש הרחמים). רכו (עם גרושה. זור"ש לפי מעשיו). רצה.

י. ח (לא להמשיך הזמן בין ההתקשרות לנ). קלא (כדאי להשתדל שתהי' הי' חתונה בחדש גאולתינו. גודל החתונה — ע"ד המיצוה). רפו (כנ"ל — ח).

יא. יח (הכנות. לימוד ראשית חכ' שער הקדושה). יח (מנהג ירושלים שלא לחכות לגיל מאוחר). קטו (עם בת כהן). קמח (לא להאריך הזמן בין החקשרות לנ). קטס (כנ"ל).

יב. מו (לא טוב היות האדם לבדו). קיז (חופה תחת חלל בגג הכית). תד (הלי' בנין עדי עד). תלב (מקום הקדושין ושמחת ה').

יג. א (לא לדחות זמן החתונה לזמן ארוך). כג (בירושלים — בן י"ח). קכג

ניטל

ז. קסא.

יב. רכו. תכד (קיום עונה בנ).

יג. קכ (קביעותו ע"פ מנין אר"ה במקום. מנהג באה"ק).

יד. שגאב (הטעם שאין לומדים בכ"מ לפי לוח המקום).

נייר

י. רמו (להרפסת ספרי קודש).

ניסוך המים

יא. רס.

ניסן

י. תיב.

יא. עג (חודש זיו). צד (נסי נסים נעשו).

יב. תה (כל יום שבו ר"ח).

טו. כל החדש — ר"ח, חדש הגאולה והנסים).

יח. רצד (כל חדש ג. — ר"ח). שטו. שכג (כנ"ל).

ניצוצות

ז. ר (ר"ח, ר"ב נברר, פ"ד ג' אלקים).

ח. כא (ג. חבידיים יצטרפו לנר שבנפשו).

יב. עדר (עלייתם וזיכוכם בגיהנם).

ניקוד

טו. רצרו (שכא או שוא).

נישואי תערובות

ה. קיג.

ו. רסה.

טו. פ.

כ. ריב (השפעה על א' שררצה לישא נכרית).

נישואים

א. ג. קת קצד. ריא. ריג. רצא. רצרו.

ג. כד (באלמנה ובגרושה. חיקון ג. אל' מנה). קפכ (שני אחים לשתי אחיות).

קצה (בענין הנ"ל). שכו (באלול או בכסלו). תכט (טבעת של זהב על האצבע).

ד. קצו (הקדמת הצעירה לפני הבכירה).

ה. נב (בכסלו או באדר). נג (הכנות ל' חתונה — תורה). פז (הכנות של הכלה

יט	קלד'ה (שימוש במוך עדיף מנ. ל- מניעת העיכור).	נב	קנב (מחאה נגד המנהג בהוצאות גדולות ובאיחור זמן הנג). רנד (המשכת שבע הברכות לכל החיים). שכו (כניל - א). שצ (בנין עדי עד - היסודות צ"ל חוקים). שצא (דברי התעוררות אליה). חסו (כניל - שצ). חפא (כניל - שצ). חפר (בענין הנ"ל - קנב).
כ	פח (במקום ספק - שב ואל תעשה).	יד	פ (הכנה רוחנית לנ). פב (כניל). פד (לימוד שעה"ק בראשית חכמה). רטו (בהמ"ז בסעודת נ. בלי זימן דו' ברכות). רנו (הכנה. לא לאחר). שפג (לכת כהן - בקי בחוכן מס). חלילא (בניית הבית על יסודי התורה"צ). חצנ (בנין עדי עד על יסודי התורה והמצוות). חקט (אחר הנ. צריך להור סיף בעניני תומ"צ).
נמלה	ט	טו	ב נב (זמנם. המשך הלימוד אחר הנ). סח (הסודות אי"צ לבלבל מהפעולות). רמא (מהכנות לחתונה - הפצת ה' ידעות). שכו (נ. הצעירה לפני הבכ"י רה). של (במקום הכלה). תא (חזרת מאמר לכה דודי בחתונה).
נסוך המים	י	יו	פח (לערב אל תנח ידך).
י	סו	יח	שיאב (נ. כשרים דוקא).
נסיין	ג	יט	מו (לפני אחיה הגדולים). רסד (הקטן לפני הגדול).
ג	רפכ חפכ.	כ	יב (לא לאחר זמן הנ. אחר שהוקבע). נד (כניל). נה (כשנה הראשונה אחר הנ. אין כראי שיכדקרה). סח (בספרדים בגיל צעיר). פא (התחילו לאחר זמן הנ). קעה (בספרדים בגיל צעיר). רסכג (למה נולדו צדיקים לפני מ"ת מנ. קרובה). דש (בחודש אלול - כל החודש). שיד (לא לאחר). שכ (את בתי נתני (מרצוני) לאיש - חשוב וצדיק).
ד	עד (נ. ובירור). קפט (כניל). שצו.		עיי"ע חתונה. מוונות. תנאים.
ה	קסת. רמן.	ניתוח	
ו	רפכ (יוצא מדרך הטבע - לאנשים פרטיים). שלו.	ז	נ (און ע"ש ד"ר רוזן). נב (בעין). קפג (בנ. צריך החייצות ב"ג רופאים).
ח	ט (הוספה בתורה - מגן להשפעת הסכיבה). קלב (מל' נס).		
ט	יח (צריך לעורר הוספה בתומ"צ). נו (לא עביר קוב"ה נ. למגנא). ע (אין מקמים בנ). קת רלו.		
יא	קמא (אין עבודת ה' באופן ש נ. כ"א בהוראת שעה).		
יב	סה (כשיעמוד בנ. תחבטל מציאות).		
יד	כד (יבש על עברו יראה - היה ב' סכנה וניצל).		
טז	רלט. רמא (כי מנסה - ל' נ. והגבהה). רנו (כניל).		
יח	י (קשיים בעבודה - ג). לט. נד.		
יט	יח (מחבטל ומתגלה הפי' - מנסה ומגביה). קסב (הקשיים שפוגשים - רק נ. מל' ארים נסי). רסז (כשעומדים בנ. הקב"ה עוזרו). ערה (קיום המצוות גם כשקשור בנ).		
נשים			
ג	קלג'ד (לדבו, לאביה, לעצמו ולרבי שלו). שעד (בענין הנ"ל).		
יט	רלג (נ. ונסי ג).		
נטיעה			
יט	טו (לצרף הנ. עם שליחות מצוה). רלו (לקשר עם דברי מצוה). רסח (כמשך הנ. ללמוד תניא ולומר תהלים).		
נסירה			
ב	צט (קדם הגאולה, חבלי משיח).		

תמב

מפתח ענינים

נפיש		נעילת הסנדל	
טו קטו (גם עניני הגוף מקשרים עם הנ).	טו	ג קמח (בת"כ ויוהכ"פ).	ג
יו שיו (דיוק הלי פקוח נ). שכר (שרש נ).	יו	ד ת (כיוה"כ ות"כ – מטעמים הפכים).	ד
חסירי אזה"ע.		נעל וגדר	
נפש האלקית ונפש הבהמית		יח רסג.	יח
יג רסח (נה"כ).	יג	נערים פני זקנים ילבינו	
יו רעז (לאחר כו"כ שנים שנמצאים ב-	יו	ז צ (הפי' הפנימי – ברכות).	ז
יחד א"א שלא תפועל נה"א על נה"כ).		נעשה ונשמע	
נפש החיונית		ב שסה"ז (איך מתאים עם כפה עליהם	ב
יא קז (הבהמית או השכלית).	יא	כר).	כ
נפשות או"ה		ו יא. סז (קבלת עול בלימוד התורה).	ו
ט נג (בחסירי אור"ה. בגרים).	ט	עה.	
נצבים		ז כח (הקדמת נע. לנש).	ז
ג תע (לפני ר"ה).	ג	ט דת. עג. רלג. רס. רפכ. רצב. שט.	ט
ד תצו (קורים לפני ר"ה. כל ניצוצי	ד	י ט (כמו בקבלת התורה כך בלימוד	י
נשמות מתעלים במקורם).		פני' התורה – הקדמת נע. לנש).	
כ שמבג (פי' אתם נ גר לעם).	כ	קסא"ב (כנ"ל). רלז. שכט.	
נצחיות		יא קנח (גם בפני' התורה צ"ל הקדמת נע.	יא
כ מא (ג. הנפש והרוחניות בודאי ינצח את	כ	לנש). קעח (כנ"ל).	
החולף והעובר). רא (נ. הנפש; חוק		יב נט (הקדמת נע. לנש. גם בלימוד	יב
מקובל במדע שאין דבר נפסד).		החסידות). רלג. רמא (כנ"ל – נט).	
נצחנות		רמג. רעט. תכז.	
יד תמה.	יד	יג ד"ה (הקדמת נע. לנש. גם בלימוד	יג
נקודות		דא"ח). קא (כנ"ל). קב. קה. קטו. שנ.	
א קפת (לימוד שמותיהן).	א	יד ת. שסה (לכן מתחלת פי' משפטים	יד
י ה (לימוד הנ. בנפרד מהאותיות. הברה	י	בעבר עברי). תלו. תקז.	
ספרדית).		טו קעה.	טו
יא ט (קדושתן). נדח (קדושתן). קדושת	יא	יו עז (הקדמת נע. לנש).	יו
שמותיהן וגיי שלהן. תב (בענין		יח ריט (הקדמת נע. לנש). ת.	יח
הנ"ל).		יט כז. מג.	יט
יג צג (קדושתן. לימודן כפי המסורת).	יג	נפחת	
שפור.		א שייג"טו (גי' בתניא נפחתה ובסידור	א
נקודת היהדות		נפחת. בתניא ואחה ובסידור אחה).	
ז רנא (איך לחלק בו בין גדול לקטן).	ז	נפט	
יט פכ"ג (יש בכ"א).	יט	ו קלא"ב (הוראה מהתהוות הנ).	ו
נרות		נפילה	
א פר (הדלקת הנ. ה' נשמת אדם – עד	א	יד תנח (הטעם שלפני כל עליה צ"ל נ	יד
שחאה שלהבת עולה). קלב (כגלות		מדרגה הראשונה).	
הדלקה, לע"ל עולה מאליה. רנד		נפילת אפים	
(הדלקתה ע"י כהן – עד שעולה		ח ריב.	ח
מאליה).			

מפתח ענינים

תמג

ה	קה (שעוה לחנוכה). קסא (נ) תמיד בביהכ"ג.	או בטלית בין ה' אוירים. ידיו חוץ לטלית.	ב	רנו.
ז	עו (נר בגי' רמ"ח ודו"ר). פחדט (ההפרש בין גי' לח. שבת ומקדש).	ג	רמד (לא נזכר בעבודת יוה"כפ).	
	צג"ד (כנ"ל). צט"קא (כנ"ל). רסג (שבכ"א, בהעלותך – עד שתהא עולה מאליה).	טו	קיו (באה"ק, ביוה"כ).	
יב	קיו (הקשר בין מיתת בשעת לידתן להעדר ההירות בהדלקת הנר).	יח	רסו (כנעילה).	
יד	חקבר (נפילת הפמוט – הוספה כ' מאור שבתורה).	כ	רפד (כנעילה).	
טז	יב (מספר הנ. בתפלה לפני העמוד. ה' נ – נגד ה' שמות לנשמה).	עיי"ע	ברכת כהנים.	
יח	לה (נ) שבת קודם הנישואים. עג (נ) חנוכה אין בטלים. קיד. קכג (כנ"ל). שסא (כנ"ל – לה). חקי (נ) נשמה. עיי"ע הדלקת חנוכה.	עיי"ע	ברכת כהנים.	
נרות להאיר		נשיאות, קבלת		
ג	נז. רנב. שעת. שצו. תיב. חכב. חסא.	ג	אדמיר מוהריי"צ: שנג (בתנאי שיהי' כחמד וברחמים). תמו (כנ"ל).	
ד	לב. מו. רכח (שמן ופחילה).	כ	כ"ק אדמיר שלישי: רס. שח. תפה.	
ה	א. סט.	ד	ע. קנג.	
ו	ר"ט. רנב.	עיי"ע	התקשרות.	
ח	עט (תל' תר"ח). שיד.	נשים		
י	שיב (תל' תר"ח). שפה.	א	יד (עונת נדרים בנקבות). ערה (הקדים בית יעקב לזכרים. נותנות לעני ריפתא. עושה רצון בעלה. קבי"ע בקיום המצות). צה (הביאו לנס פורים). קטו (בזכות נ. גאולו מי מצרים). קפג"ד (מעלת חינוכן).	
יב	קנא. ריז.	ב	קצט (ע"י זכו למ"ת ולנס פורים). שה (במ"ת תחלה אמירה לנ).	
יד	פה. שפת.	ד	רלט (על ידן גאולת פורים ופסח).	
טז	קכה. קעב.	ה	רל (הקדמת נ. לאנשים במ"ח). רפד (הברכה בבית נמשכת ע"י האשה). שיו (בזכות נשים צדקניות נגאלו מי מצרים). שיח (בסתון נ. צדקניות הביא גאולת מצרים).	
יט	סד. קא (קאי גם על התל' של ה' תמימים).	ו	ל (בזכות נ. צדקניות נגאלו ישראל ממצרים). עח (עקרת הבית). קי (הראשונות שמשנה נצטוה לפנות עליהם במ"ח). רמט (גם בלידת בת – לתורה כו').	
נשיא		ז	פז (ארגון והתוועדות לבחורות). צד (בכל אבריה). קפ (שייכותן לפורים, לחנוכה ופסח). ריב (בזכות נ. צדקניות – יצ"מ). רמו (לימוד גמ' ו' חסידות לבנות). ש"שא (כוחה לפעול. אשת קרח עקרה ביתה ושל און בן פלת הצילתה). שיו (רנ"ב אברים).	
ג	שלא (מעלתו על שאר התוארים. כמה סוגים). שלג"ד (כנ"ל).			
ו	רנו (ע"י כל ההשפעות). שלב (כדוג' מת הקב"ה – א"א להגיע לחכליתם. ואפי' תינוקות יודעים כו').			
יג	ערת.			
יד	נת.			
יח	רס (נ) כבוד א"ו בנוהג בית הרב).			
נשיאות כפיים				
א	כה"ט (מי שא"י לחלק אצבעותיו. עתה רק זכר למקדש. הפסק ברצועות			

- ח נא (אף הן היו באותו הנס - חנוכה). סט
(כנ"ל). עה (פרנסה בשביל אשתו).
צגד (והמשכות ע"י המצות שלהן
שהן רשות). קה (כנ"ל - נא). קלג
(לימור נתיא עם בנות. חיובן במל"ת
ומ"ע שאין הזמ"ג. במצות אהו"י"ד). רג
(כחות מיוחדים ניתנו להם לחנך
הבנים). רי. ערב (ע"י נס פורים ופסח.
בפסח ע"י צניעות וכפורים ע"י מס"ג
והשפעתה לטובת העם). דש (כנ"ל).
ט פד (הקדמת נ. לאנשים במ"ת). צו (כה
תאמר - אמירה רכה).
י ד (התועדות). ו (הנהגות). יג (גלגול
בג). לב (תנוך הבנות. ידיעת ה' ה'
צריכות להן). לט. קעג (שייכותן לנס
חנוכה). רה. שפ (תנוך הבנות).
יא ד (בזכות נ. צדקניות - גאולה
מצרים). סג (שייכות פסח ושבוועות
לנ). קקא (לימור דא"ח לבנות. חיוב
לימור ההלכות שלהן). קפב. שלו
(לכל אבריה).
יב קלו (לימור דא"ח). רטו (גם בלידת בה
- לתורה כר). רמב (בזכות נ. צדק
ניות כר). שי (חלקן בכנית המקדש
ולא בעגל). שכח (כנ"ל). שמא"ב
(מקורות לימור התורה לנ. הטעם ש'
אומרים בכל אבריה). שצ (ג' תהא
ימין מקרבת כר). תיא (בזכות נ. צד'
קניות כר).
יג פי (שייכותן לפסח ושבוועות). רי
(מצוה הח"ן).
יד נו (גם בלידת בת - לתורה כר). צט
(לימור גמרא לנערה). קפב (הביאו
לנס חנוכה). רמו (בכל אבריה). שסה
(במ"ת דבר עם ה'. תחלה). חפד (נס
פורים מראה כמה כח גדול). תקבדח
(שייכותן לנס פורים ופסח). תקלב
(כנ"ל).
טו קנא"ב (לימור הלי הצריכות להן.
בזכות נ. צדקניות כר). קסג (חלקן
בבניית המשכן).
- טז רג (נהגות).
יז ל (בזכות נ. צדקניות כר). מד (כנ"ל).
פג (שייכות פסח ושבוועות לנ). קמב
(במ"ת - תחלה נ). קנה (הלימור
ממגילת רות שנקראת ע"ש דוקא).
יח שסג (מעלת ה'. בעקבתא דמשחא.
שע (גדולה הבטחה שהבטיח הקב"ה
לנ. יותר כר). תסה (לימור גמרא עם
בנות).
יט עג (אחריות האשה כעקרת הבית). עח
(כנ"ל). קיג (הטעם שאשתו כגופו -
בנסתר דתורה). שיא (שייכותן למ"ת
ולגילוי שיטת החסידות שגם הנשים
יקבלו חינוך חסיד). שיגיד (כל חיך
לעם בני נמסר ביד ה'. חכמות נ.
בנתה ביתה). שגנ (אמירת תהלים).
תטו (הלי הצריכות להן. שש המצוות
שחיובן תמיד. לימור חסידות).
כ יב (קדמות לאנשים במ"ת). קגו
(חיות ת"ת). רכו (עקרת הבית. בעלות
רגש). רטו (לא נכשלו במרגלים
ובקרה ועדות). של"א (להשפיע על
הבעל - קב"ע לתורה).
עיי"ע ברכות. כיסרי הראש. עקרת
הבית. צניעות. שירה.
ראה מפתח מוסדות ערך אגודת נשי
ובנות חב"ד.
- נשמה
ב כו (ירידה צורך עלי. מחט שהיא
נתונה כר). מו (אחר יב"ח עולה ואינה
יורדת. כיום פטירתו עולה כל עמלו
וכ' ביא"צ).
ד קסז (כניסתה לגוף במילה). ר (כמה
מדריגות בכניסתה: מילה. כשהגיע
לחנוך. כשנעשה מחויב במצות. בן
כ').
ה קצא (נרנח"י. בזהר נר"ן ונ. לנ).
ז קעט (אין בה שינוי מקטנות לגדלות.
השינוי רק בהתלבשות).
ח מוח"ג (קיימא בדיוקנאה כר גזירות מ'
תחת כסא הכבוד. ירדה לגוף למלאה

השליחות, שדוקא עייז באה לרום
מעלתה). קמט (קודם יירדתן למטה).
קס (יירדה צורך עליה).
שג (חלק אלוהה ממעל ממש).

י

קסו (נצחית).

יג

קנט (התלבשוהו בגוף האדם). שג
(השארית הג. פעולות לעליית הג.).
שכט (כנ"ל).

סז

יב (ה' שמות נקראו לה, ה' גרות). ריג
(הליכת יו"ח הגפטר בדרך התוהמ"צ
חשוב שלכ"ע מהספרים). ערב (ה'
מחזיר נשמות, נפש ורוח). שכב
(שרש הג.).

יז

קנו (ריבוי דרגות כמענוג הג.). ריח
(חלק אלוה ממעל ממש). רנב
(השארות הגפש).

יח

תצו (טבעה להמשך לשרשה). תקטו
(הגוף לברש לג.).

יט

פח (חלק אלוהה ממעל ממש). תלו
(נצחיות הג.).

כ

צב (נבראו, אף שקדמו לעולם). רא
(נצחיות).
עיי"ע גוף.

נתאוה הקב"ה להיות לו ית'

דירה בתחתונים

ה

קצב (הטעם שיש ע"ז למטה אינו
שייך למעלה).

נתוח

ז

רצו (אחר ימי הקיץ).

ז

רלב (קאטארעק).

ט

יג (ג. שקרים. חילוקי דיעות בין
הרופאים). רלה.

יג

קעאה (היא לטובתו של הזולה, וכן
בהנהגת הש"ת).

יז

קג (אפענדיק). קלה (על הריאות). רו
(לובוטומי). רפב"ג (הג"ל - רק
כששאר הטיפולים לא הועילו). שט.

יח

תנה (של הצנורות - שולל הריון).
עיי"ע סירוס.

נתוחי מתיים

י

רל.

ס

ס ריבוא

ד

רנד (אילו חסר א' כר). תכג (כנ"ל).

ס שנים

ח

קיב. קיח"ט (לזקנה, לבונה, לחכ, ל'
שיבה).

סגולות

ד

רמו (אין זה דרכי).

יד

שצד (כלך מדוך ס, ס. כדוקה -
תומ"צ).

טז

נט (מטבעות לשמירה).

סדור

ב

עט (הרפסתו עבור הפליטים). קלד (ס).
תו"א עם שעה"כ). קמח (כנ"ל). קנ
(כנ"ל). קסג (ס). רוטטוב הוגה עיי

אדני"ע.

קפט (תהלת ה'). קצ (ס). תו"א
עם שעה"כ). רמד (תהלת ה'). שמו.

ה

עב (הרפסת ס. תהלת ה').

סדר

ח

קכב"ג (בעבודת הקודש).

ט

נב (העבודה בלי ווילדקייט).

יד

שסו (מעלת הס).

טז

קיא (רבותינו החדירו הס. כר). רנב.

יט

רצד (הפעולות צ"ל באופן מסודר
ומתוכנן). שצה (עבודה מסודרת בלי

ריבוי שינויים).

כ

קיט (אדמ"ר דרש זה מכא"א).

סדר של פסח

ב

קכג (כדי שיתמחו התינוקות - קירוב
אלו שאין יודעים כר). קל (נמנעים

מלאכול הזרע).

רמג (כ' תבשילין
בזמן שביהמ"ק קיים, בגבולין). רסא

ג

(בענין הג"ל). שכה (הטעם שאין
שואלין על היין). שסד (הגדה מל'

והגדת.

הסימנים בחוריים. פסוקי חכם
ותם בלי יחיד כר).

תמו

ג	קנה (קרישט מסובין בזמן הבית).	ג	סור מרע ועשה טוב
י	שנ (עריכת ס. לדרוגמה. תה אין	י	יד תצו (מצלת וע"ט).
	מפסיקים בין כוס ג' לר' - עושין		סיגנונים
	תשובה ומיד נגאלים).		ג ריט.
יא	סד (מסידור בביתכ"ג). עז (כנ"ל).	ב	קנו. קסת.
יו	לו (בתחלתו - ד' בנים, בסופו כולם	ז	כט (מניעתן בזמנינו).
	עונים לשנה הבאה בירושלים).		עיי"ע הענינו.
כ	רט (כל רכפין כר). ריג (כנגד ד' בנים		סיוס
	כר).	ג	שכר.
		ד	לז"מ (סדר מועד). קנה (משניות).
		ו	לת.
		ח	צ (הש"ס. לתבל רעיונות מחסידות). רה
			(ס. משניות).
ד	יד (למען ידעו גר). טרוז (מקיף ה-	י	י (לאחר הסיוס באים להכרה שצריך
	שומר).		להתחיל מחדש. חכלית הידיעה שלא
ה	קי (הכוונה מצוה. ההלכה שבסי'		נדעך. כל השנה הלכות כר).
	תרכ"ה).	יא	מד (למס' ר"ה).
ט	סה (ישיבה בס. בשמע"צ).	יב	חיס (הש"ס ותורה אור).
יא	תיד"טו (סינה בס).	יד	שער (רכיבים. קריש דרבנן).
יב	טו (מקפת את כל האדם. טו (בתוך	טז	שכ (מס' פסחים).
	הבית שהושר נגז).	יז	קכב (ס. משניות).
		יט	רפב (ס. הש"ס). שמה (תג הס. -
			קשור להתחלה). תב (כל ס. הוא תת'
			חלה). תכגז (ס. הש"ס).
		כ	קנט"ס (מס' מגילה). רנג (ס. והכנסת
			סי"ח). רעג (ס. שנת לימחרים - התח'
			לה לדרגא עליונה יותר). רעז (כנ"ל).
			עיי"ע משניות.
			סינית
		ב	קלה.
			עיי"ע שפות.
			סימבוק
		טו	עב (הערד ס. בעניני קדושה).
			סימורים
		ד	ש. אדמורי' מוהרי"צ: צריך למסור
			ס עם כל ה"ארום. כ"ק אביו הרגילו
			בשאלה: וראם בעדייקנסטו.
		ה	שכודת (ס. חסידים. ס' בראשית קדם).
		ז	נו (ס. חסידים תל'). עג (ס. צדיקים.
			מאיר בהם הנשמחא דנשמחא. קב
			(מנשינו). קד (ס. צדיקים).
			סוכה
		ו	קצה.
		יא	קמו.
		יב	שצא.
		טו	רלת.
		טז	קג.
		יח	יג (צריך להרכות כיר"ש).
			עיי"ע סת"ס.
			ראה גם מפתח מוסדות ערך ביה"ט
			למפריז.

- יא** כט (בהרפסת ס. לציין המקור). קלד (מסירת ס. כצורתם). רסח (ציון ה- מקור. דרגות בסמכות דיוק הס.). שמו (דיוק השתלשלות הס.). שמו (רשימת מקורים. לא להסמך תולדותיהם של ב' מסוגים שונים והפכים). תכג (באנגלית).
- יב** רעו (לברוך הסמכות כו').
- יג** עה.
- טז** קסו (ס' בראשית קדם לשאר ה- ספרים).
- עיי"ע** זכרון ימי קדם.
- סירות**
- ח** קנה (לא תעשו – תיעשו).
- ט** רה (בניתוח פרוטסטט). רכג (כנ"ל). רנא (כנ"ל).
- יא** כד (בניתוח פרוטסטט). רג (כנ"ל).
- טו** קנ (בניתוח פרוטסטט).
- יח** רנו (בניתוח פרוטסטט).
- כ** ריה (בניתוח פרוטסטט). שכו (כנ"ל).
- סליחות**
- ב** רנב"ג (בעשיית, ב"ג מרות. בצום גדלי').
- ה** קט (בצום גדלי').
- ו** סה.
- י** קלו (בצום גדלי').
- יא** שפו (שאומרים הספרדים בהשכמה).
- יג** שפב (לפי מנהגינו).
- יח** ע (סדר הס. שסדר ארמ"ר).
- סליק**
- ב** שכט (שכותבים המעתקים – עבודת הקב"ע שאחרי הטו"ר).
- טמבטיון**
- ט** סג.
- טמיכה**
- ז** קג (צ"ל ידיעה באיזה סוגיות כש"ס. דיוקים בפרמ"ג).
- סנהדרין**
- יא** רצו (ההצעה לעשות מעין ס. באה מהקטנים ביר"ש).
- סעודה**
- כ** פא (פירורי המציא).
- סעודה לצדיקים לע"ל**
- ב** ער"ו (כפשוטה או משל. בימהמ"ש או אחר תזזה"מ).
- סעודה שלישית**
- טז** פג.
- סעודת הודאה**
- יח** רמא.
- סעודת משיח באחש"פ**
- ח** שמג. שמת.
- עיי"ע** פסח.
- סעודת שבת**
- ב** רלב (אור המאיר כס. שני וג').
- עיי"ע** שבת. סעודה שלישית.
- ספירות, עשר**
- יא** רלה (בכ"מ שז"ת מתלבשים בעולם שלמטה ובכ"מ שרק ס. המל').
- טז** קצג (חכ"ד או כח"ב תג"ת נה"ם).
- ספירת העומר**
- א** קכט (לרוב הפוסקים מדרבנן – עבר דח הבירורים תתגלה לע"ל).
- ג** קיח"כא (להעובר קו התאריך). רפו (מלמדת על יוקד הזמן).
- ד** רסט (המשכה המוחזק במדות).
- ה** שיג (אחר עלינו. קדיש אחריו).
- ו** שלו.
- ח** שנוח (נענועים למ"ת).
- ט** סד. עה"ו (לימירד מס' סוטה ו- שבעות).
- יג** ה (מבהמה באים לבחי' אדם). נג"ד (לעומר – בעומר).
- טו** קר"ו (בכ"י מתוסף אור). קנג.
- יז** סה (כ"א מנה כמה ימים יש עד מ"ת).
- עד** (בחדש זיו – כל יום מצוה מיר- חדת). עט (וספרתם – משכן ליכטיג).
- פב** (לא במספר סדורי, שגם העבודה דאחמול בשלימותה). קכ (כנ"ל). קנג (העובר את קו התאריך באמצע ימי הס.). קנט (כנ"ל – סה). רסה (כנ"ל – קנג). שנח (כנ"ל).

יה	שלט (ספק אם ספר). שגג (געגועים למינת). שגג (מאכן ליכטיג). שסהי (הכנה לקבלת התורה). שפז (לא ב' מספר סדורי אלא כוללי). חייב (לימוד מסי סוטה בס).	יד	מטינ (שנפלה לארץ). נינא (החזקה ס"ת פסולה). קסח (פצוע דכא ב' אליף). קסט (להעמידה בביהכ"ז וישאר ברשותו). רמז (הכנסת ס"ת). רפג (כהוראת אדה"ז). רפד (כנ"ל – נינא).
יט	ערביג (כשמחפלים ערבית בעוד היום גדול). רפט (לא במספר סדורי).	טז	קפט"צ (דכא באל"ף. בס"ת המיוחס שינו). רפ (להשאיר ס"ת שאינה מוגה ע"י שינוי).
כ	קיב (לעובר קו התאריך). ריג (מורה על התשווקה לקבלת התורה). רלט (ב' ימים ולא יום שני). עיי"ע עומר.	טז	קצב (מוכרים ס"ת לבנין מקוה). רמד (שנפלה ולא נגעה ברצפה). שגד.
ספק		יז	קי (לכפ"ת. כתיבת פצוע דכא).
ו	מא (קרא משמינו על הודאי. הפרש נגעים וממזר).	יח	קטו. רנח (הכנסת ס"ת. האירגא – גם משנה וגמרא כו'). רפה (סיום).
יא	שלח (גי' עמלק).	כ	רנג (סיום והכנסה).
יג	קלו (גי' עמלק).	סת"ם	
ספר תורה		ג	חלד"ז (צורת אות צדי"ק).
א	לקבלת פני משיח: נינב. ס. סג. קה. קיט. קכא. קכט. קנו. קעח.	ד	שעה (פצוע דכא).
ב	קכד (לאירופה. בחולדת אחד ה' אדמורי"ם).	ה	רט.
	לקבלת פני משיח: קלו. רה. רכו. רסו. ערה. רפו. שכט. שט.	ו	קב (כתיבת פצוע דכא). קנב (כנ"ל).
ג	קלח (אם נותנים לקטן להחזיק). רש (לכפ"ח).	ז	רצד (כתב אדה"ז).
	לקבלת פני משיח: נג. צג. צט. חסו.	ח	קמא (כתב רבנו הזקן).
ד	חסו.	ט	קצט (כתב חב"ד). רלג (כנ"ל).
ה	ריג (ס"ת ות"ח מי עדיף).	י	רנג (כתב חב"ד. כתיבת ההי"ן של השם).
ז	פג (בנרתקה, שנפלה). קפא"ב (דכא – באלף). רנג. רצדיה (חיקון והכנסת ס"ת).	יא	שסא (כתב חב"ד). שסד (כנ"ל). שצ (כתה לספרות במדקו).
ח	רלג"ד.	יד	מא (כתב אדה"ז). שפא (כנ"ל).
ט	לו (כשמרציאם ס"ת אחרת באמצע הקריאה). עד. קב (הכנסת ס"ת). קעח.	יז	קעו (שילמוד פני התורה בימים שעוסק בכתיבת סת"ם). שיד (כתב חב"ד).
	ט (שינויים בס"ת באותיות רבבין ו' הפוכות). רסז.	עיי"ע סופר.	
י	ב (של האחים הקדושים מדפיסי סלאוויטא). שית (הג"ל).	ספרדים	
יב	קלו (והגהת). קנב (כתיבתה סיומה ו' הכנסתה). חז (כלי בתוך כלי).	ב	קנה (בשגהי).
יג	שצו (והגה).	ה	קסז. קעה (מחמץ).
		ו	כניד (תנוכם בלימוד החסידות). קנא (כנ"ל).
		ז	שמח (מנהג הס).
		ח	עה. קלד (מורים ומדריכים יוצאי תימן בישיבה). קלו (כנ"ל).
		ט	רא.

מפתח ענינים

תמט

מלא טה"ד. שכ (צוואות הריב"ש המובא באגה"ק).

ב כד (סדור). כה (ספרנו). כהמ"ז ע"ת אנגלי. כט (משנת יואל). לג (הגש"פ). מ (שלי"ה שבעות). מא (מערכת האלקות). מג (ביאור תניא). צ (סי מלי"ה באנגלית וצרפחית). ק קא"ג (הרב). קיב (ביאור תניא). קלב (עלון תורני מחלי תר"א). קלר"מ (בני ציון – הערות לס'). קמט (סי מלי"ה באנגלית. סי' שנרפסו באה"ק). קפח (סי' חב"ד שהדפיסו בהונגריה וטשכ"י). קצ (ביאור תניא). קצב (כנ"ל). רג (דעי ביכל אנאטודייז). רי. ריב. רכט. רלה. רמג (המערדים בהלכה). רנא (שיעורי תורה – מיוחד כמינו). רסד (בקורת סי'). רסח"ע (הערות לס' תולדות משפחת הרב מלאדי). רעג"ד (הערות לס' תורת החנוך). עדר (הפצת סי' המלי"ה). רעט (כנ"ל). רפ (מקורות להרמב"ם). רפג (ספרנו). רפה (ביאור תניא, מר"י קידאנער, ור"ש גרונם). רצב (ביאורי תניא). רצד"ח (ספרנו, תהלים). שביג (הדפסת שדי חמד). שז (ביאור תניא). שכב (ספרנו, שדי חמד). שכה (תולדות אדה"ז באנגלית, מקורות להרמב"ם). שמוז (ספרנו). שנ (שדי חמד). שנו (ספרנו). שפג (ביאור תניא). שצא (הגהות דר"ע שבפרש"י לתנ"ך).

ג ה (ביאור תניא מהרש"ג). יב (ספרנו). יג (רשימות הרש"ו הבלין לתניא). טו (הערות הרש"ו והרש"ה לתניא). יח (בוסתנאי). כא"ד (משנת בנימין). לה (שנרפסו באשכנז). מח (מבוא לקריאה). סב"ג (היכל לדברי חז"ל ופתגמייהם). סד"ח (שדי חמד). ער (אנצ' תלמודית). עח (הניגונים הערות הרש"ו לתניא). עט (שדי חמד). פ (היכל לדברי חז"ל ופתגמייהם). פה

יג נת. קעט. קפו (שידוכים בין ס. ל' אשכנזים). רכא. חפד.

יד תד.
טו קלו (מניעה הפליה).
טז ו. ר. של.
יח תיא. חכו. חמד. תקכד.
יט שא. שצא.
כ סח (שידוכים בגיל צעיר). קעה (כנ"ל). רט. רכז. שט.

ספרות

ב שפד.
ט רסח (ס. חרית לנוער).
יד קית. רב.
כ קל (אפולוגטית).

ספרים*

א ג (ישמח משה). טז (אשכנזא דרבי). כו (שר"ע, מי חבר פירוש החיכות). כט (כנ"ל). מב (סאלדשער). נ (א"ב, לוח, בענטשערל). נא"ג (לוח). ס (לוח). סד (לוח). פג (לוח). סדר ברכות ותפלות). פז (כ"י תניא לרש"ג). קא (מלות בדרדות. לוח). קיד (בענטשערל). קכט (סדר ברכות ותפלות). קלו (אם מביי אים ראי' מהספרים החיצוניים). קנה (סי' הריא"ו מרגליות. עמודי ארזים. חכמ"י בעש"ט). קנו (בענטשערל. ספרנו. שמע ישראל). קנח (ספרנו, למנחמ"י). קסג (ספרנו). קעח (ספרנו). לוח. תכנית הבית). קפ (ספרנו). קצו (ספרנו). לוח). ר (לוח. תכנית לימיר דים). רט (לוח. ספרנו). רי (חכמ"י בעש"ט). ריט (ילקוט יומי). רלא (ספרנו). רלג (לוח. ספרנו). רנד (ילקוט יומי). רעג (ילקוט יומי). ספרנו. רעח (ספרנו). סימני סדר ש"פ). רפד (ספרנו). רצב"ג (ועשה טוב). רצה (שבעות). שנ (ודה"י ליעבץ). שיג (פע"ח ד' דובראורנא

י לא נסמנו ספרים שצוין עליהם, אלא ספרים שמרוב אודותם, הפסחם וכי"ב.

קב נקי. צה (ביאורי תניא מהרש"ג). קו (המערדים בהלכה). קיו (שדי חמד). קבח (הניגונים). קכט (הגהות לתניא מהרשו"ה). קלח (סדור תהלת ה' אינו מוגה כראוי. קלט (המערדים בהלכה). קניא (ביאורי מהר"י קידאנער לתניא). קסב (שדי חמד). קסג (הגהות לתניא). קעב (שדי חמד. מחזורים). קעג (שדי חמד. הגהות הרשו"ה לתניא). רכ (קב נקי). רכד (הגרא"א איש הנגלה והנסתר). רכה (צוראח הריב"ש). רפג (ספרנו). שטו (ר"י בעש"ט). שנה (קובץ ליקוטי דינים). שנו (ליקוטי מהר"ח – נהגתי ממנו ציונים ומקורי מנהגים). שעח (שהרפסו באשכנז). שצג (ביאורי תניא). חר (שנרפסו באשכנז). תו (של הרב אבוחצירה. תמא (החסידות).

ד מר (חוב' טהרת המשפחה). קטו (פלה הומון). קמח (מאמרי השתטחות). קסג (הקדו"ק). קעה (הרפסו' לזכותו). קעט (משפטי בני אדם). רו (מחשף הלכן). ריח (חקל יצחק). רלב (הרפסו' ס. לע"ג). רמרו (הכרם). רפב (פארגאנענע וועלטן). שכו (הבהיר, מרגליות). של (כחו דרשב"י). שלט (הרפסו' ס' קה"ת באשכנז). תח (רש"י מות מגלת איכה). תי"א (שנרפסו באפריקה ובאסיה). תיו (קובץ לקוטי דינים). תכט (הג"ל). תלת. תעב (קובץ לקוטי דינים). תפז (שדי חמד. אנצ' תלמודית).

ה ב (תורת חיים). לג (שדי חמד). ככ"ב (נזר הקדוש). קבח (זהר תורה). קמו (אנצ' תלמודית. פס"ד צ"צ ושדי חמד). קנב (שקבלו משלל הנאצים). קנד (זהר). קסא (פי' ר' אפרים עה"ת). קסב (בית רבי). רכב (ברכת אברהם). כב (קבלה). מכ (התוהמ"צ לה מלבי"ם). מח"ג (אנצ' תלמודית). סה (קצות השלחן). סו (תולדות ה'

אדמו"רים). עז (קנ' בעיני השתט' חרת). פא (הנרפסו בליוואנא וירר שלים). קא (הערות לס' אוצר הפוס' קים). רד (שעה"כ. קצור שר"ע). רג (תולדות האדמו"רים). רס (אנצ' תלמודית. שדי חמד).

ז יט. כא (תולדות האדמו"רים). לב (ס. לספריה. ס. המל"ח. ס' הרא"ד לאווארט). פרוז (של הרא"ד לאווארט). ק (בית רבי). קבו (כנ"ל). קלג (מאמר אור החיים). קלד (מורה נבוכים, יד החזקה). קמ (בית רבי). קמא (חובת הלבבות). קמה (ישמח לבב). קמו (ביהש"מ. שיעורי תורה. שיעור מקדח). קנא (מהדורה מורחבת של בית רבי). קנדה (סקירה מתולדות דות אדמו"ר מהר"י צ"צ נ"ע). קסו (דבר יום ביומו). קסח (ס. דובב שפתי ישנים). קסט (הערות למאירי). קעה (הרפסו). רכ (מחנה ישראל). רכו (שמות ס: כתבי קודש. תורת משה. משנה תורה. של"ה וכי"ב). רכח (סידור של"ה). רצב (הגיוני עויאל). רצג"ד (מורה נבוכי הזמן, התקופה). שסו (תולדות נשיאנו).

ח יד"טו (תולדות האדמו"רים). לח (החזקת ס' קודש בבנין של העסק). ע (תורת רבי פנחס מקוריק. תורת הבעש"ט וצאצאיו). פה (וויטבסק). צא. ק (שדי חמד. מערדים בהלכה). קב"ד. קכה (של הרצ"י מיסקי). קכט (שדי חמד). קלא (אנצ' תלמודית). קלה (חוב' תורה). קנא (זכרונות ג. פרומ' קין). קע"ג (הערות לס' לב ארי' החדש). ריא"ב (הערות לס' חוטים המשוליים). רכ"ב (חמדת צבי וחמדת הימים). רכה (ביאור תניא להר"י מקידאן. אנצ' תלמודית). רמא"ב (הערות לס' הגש"פ עם לקוטי טעמים מנהגים כו'). רמח (הכותב ס' ומשאלין לאחרים). רנ"ד (הערות לס'

(ירושלמי עם ביאור קצר). תג (אנצ' תלמודית חיו).

יא יט (של בנציון דינור). כג (הערות לס. נוד הקדש ושרית). כחט (סיפורי חסידים). לה (הפצת ס. חבי"ד באה"ק). סח (ס. מהרי"ת זוננפלד). עב"ג (הרפ" סח ס. עג (ס. מוהר"ש אלפנדרי). קט (שער הבטחון בחובת הלכות). קבא (לקוטים מדברי רבותינו על פר' השבוע). קמג (הערות לס' של פרפ. קוטשר). קסב (כנ"ל - קט). קעט (הפצת ס. באירופה ע"י הלשכה). קצא"ב (ביבליוגרפיה לס' חבי"ד). קצט (חוב' בענין השחיטה). רט (פלח ה' רמון). רי (אנצ' תלמודית). רנב (הפצת ס. חב"ד. מאמרי הערכה). רסו (נעים זמירות ישראל). רסח"ט (הערות לס. סיפורי חסידים). רסט"ע (ס. מוהר"א רבלין). ערב (קובץ לקוטי דינים). ערה (טהרת יו"ט). רעו (פי' הסולם לזוהר). רפדה (הערות לס. נחבי ישר. אין מנהיגו לתח הסכמות). רצדה (הערות לס. חסידים ע"פ משנת אברהם. החסרון בס. גדול הכמות). רצו"ה (הערות לס. דברי יחזקאל שרגא). רצט (הערות לירושלמי עם חזושי הראי"ם). שנט (כנ"ל - עג).

יב כ (דברת שלמה). כז (תהלים אהל יוסף יצחק). כט (שביתת הים). לב (הנ"ל). לג (ס. הגר"א רבלין). סח (ס. שארית הפליטה עבור הספריה). ע (רשימה ביבליוגרפית מסי חבי"ד. בית רבי). עא (הפצת ס' חבי"ד באה"ק). קי (הערות למכילתא ע"פ קו המדה והר אפרים). קטו (הערות לס' התורה וה' עולם). קסא (רשימת ס' חבי"ד). קפ (פרדס התמים). רג (רזא דחיי. להמנע מלצטט ס' שאינם מקובלים). ריא"ב (התורה והמצוה). רכא (אוצר הפרס' קים). רכט (מראה יעקב). רלד (שבחי בעש"ט - על יסוד דברי אדה"ו). רסב

מחנה אפרים ובנין הלכה). רפד (ס' הרש"ר הירש). רפז (ס' הרא"י חן). שג (ס' הרח"א ממנוקאטש). שכ (ביאור תניא להר"ש גרונס). שכו (חוב' עזר ללימוד ויקרא). של (קדוה להדפסת ס.). שלג (ס' הר"א וואלנעמרט). שלו (מקור חיים לר"ש י' גבירול).

ט ה (זהר ותק"ו). כא (ס' וויטבסק). כט (משלוח ס. קה"ת לאה"ק). לג (זהר). לד (בשמים ראש. ירושלמי קדשים). מ (זמן כתיבת ס' הי"ד להרמב"ם). נא (נעים זמירות ישראל). נו (פלח הרמון שמות). נט (הפצת ס' חבי"ד באה"ק). סה (כמה ענינים כשלשלת הקבלה מפופקים). צד. צו (ס. חיצונים). קב (לספריה). קלו (בכורי יחזקאל). קמג"ד (תולדות רבותינו). קנו (כנ"ל - כט). קסו (תניא). קעו (המערדים בהלכה. אנצ' תלמודית). קצד (מגילה מבחר כתבי י. ד. פרומקין). רביה (אכן יעקב מקל יעקב). רד (כנ"ל - נט). רז (לספריה). רלא (קצות השלחן). רנא"ב (בית יעקב). רנד (מהמכון כסינסינטי). רנו (אנצ' תלמודית). רסב (לספריה). שטו (הרמב"ם והזהר). שיו (החנוך). שכט (יהדות ברוסיה הסובייטית).

יא (התכונה להר"א ויטאל). יג (הערות לס' מנחת סולח). טז (שערי המצוות). יט (הערות לס' עדות לאסף). סד (אוצר לשון התלמוד). סה (ס' הגר"א רבלין). סו (ס' הרש"י זיון). ק (סדור מאה ברכות). קא (אוצר לשון התלמוד). קעב (אנצ' תלמודית. כתיבת הערכים גם בארה"ב או רק באה"ק). קפה (שהעוונים ירפיו בקורת על ס' קה"ת). רט (הערות לס' כתר כהונה). רג"ד (אנצ' תלמודית. אהלי יוסף). רעו (שלוחי א"י). רעח"ט (הערות לס' דברי חפץ). שנט (דרך שופט בירושלים). שצג (ס. שמות הספרדים). תא (תוכנית הפצת ס.). תב

טו ב (גמרא שלמה - פסחים) ו (של אליעזר שטיינמן) כה (לח כולל חב"ד - שעברתי עליו) לח (תרבות ויהדות) עד (אנתולוגיה וס' פסיכר-לוגיה ע"ד חב"ד) קטי (מטרת ואופן הו"ל ס' תולדות נשיאי תורת החסידות) קיא (הערה לס' היהודי מ-גוסטינין) קלה (אין בנוהג בית הרב לתת הסכמות) קלו (חק לישראל שהיה שייך לנכדי הרב מסלאוויטא) קסה (סאמע אספעקטס) קצד (אורחות המשפטים) רטז (הפצת ס' חב"ד) ריט (ליקוט מ. חב"ד) רסז (סמכותם של ס' הישר וס' יוסיפון) רפה"ו (הערות לס' לאור ההלכה) רפו (סהמ"צ להרמב"ם - סוף פרש יד והתחלת סהמ"צ) רצז (הערה לס' שמיטת קרקעות וס' קרבה שנת ה'שבע) רצט (ס' התכונה לחד"ו) מבוא שצורים) שכ (הערות לפי הר אפרים לירושלמי שקלים) שטז (ס' היובל וס' יקטרינוסלב) שיו (כנ"ל - ריט) שצג (הערות לס' משנה הלכות) חי (רשב"א על ב"ב) תטז (מדריך ל' נשואין) שדי חמד. אוצר הפוסקים) תכא (סידור קרבן מנחה) תלא (שבחי הבעש"ט) תמה (חוב' פעולות אגוני'ח).

טז ו (קצור דינים לחיי החייל) לט (חוב' כנוס ט"ו אלול) עז (תנ"ך כנמה שינויים - בלי רשימת שינויים) קט (ליקוט מנהגי חב"ד) קצד (ישראל ליחודו) רד (הערות לס' מרגניא דר"ב) רח (אוצר המשלים והפתגמים) רטז (יידן צום געדינקען) רלח (אנצ' תלמודית) ערערב (הערות לפי צלוחת דאברהם) רפב (התורה והעולם) רג (רעיונות על הסדרות) שז (הערות לקונ' חיקון עירובין) שמט (ליקוט משלים כו' לעם ולנוער וגן החסידות).

(הדפסת ס' הרקמה) רעז (פרדס התמים) שיג"ד (כאר החסידות) ציון מקורות) שכג (אור נערב) אור יקר) שנא (הדפסת ס' חב"ד וס' שו"ת) שעב"ג (הדפסת בית רבי) שעז (פרסי ספרים לתל' שצה"ו (הערות לס' "תורת היחסות של איינשטיין" ר"מ מקורות היהודיים בקורן") טטז (הערות לס' מנחת יצחק) תיז (ס' מהרא"י רבלין) תיט (בקשר ל' חספורות).

יג יב (תשרי רגמ"ה) נה (ציוני מקורות) סד (שריפת הס. מתאפשרת ע"י שלא נזהרים בקדושתן או בלימודן) עג (הרקמה) רט (הפצת ס. חב"ד) רלה. רטז (שביתת הים) רפד (סדור תהלת ה' פורמאט כ"ס) שי (תנ - צה"ל) שלא"ב (תיב"ע ברלין תרס"ג) שנא. שסב (אנצ' תלמודית) שעז (הנ"ל) תב (תולדות תנאים ואמוראים) תג (מעשה בראשית) תכב (שארית ישראל) תלב (כיבוש ספרות הנוער) תמ"א (הרקמה) תמו (תולדות הגר"א).

יד כו (סדור תר"א ותהלת ה') לו (הפצת ס. חב"ד באה"ק) פו (לא ללמד מתוך ס. שננר התורה) קיד"טו (הערות לס' קרית ספר) קטז (מנהגי חב"ד) קטז (השלמות לאנצ' תלמודית) קכב"ג (הערות לס"ע רבא השלם ע"פ ימות עולם וסדר זמנים ומסורת הס"ע) קלג"ד (הערות לס' דברי ישכר דברי יוסף) רי (הערות לס' חידושי ש"י) רמ (משנת מבי"ד) רמז (מעשה בראשית) רצט (אהל בנימין - רזא דקנין תורה) שכב (אומבאקאנטע לענדער; יוד ווארלד ענד מין) ששח (הרקמה) תח (תומכי המינים) תלב (הרקמה) תפג (הערות לס' צבי לצדיק) תקד (ס' הרי"ד מרגליות) תקי (ס' תורת הנפש ע"פ חב"ד).

רעט (קיצור דרכי חשוכה. כתבי היד ארז"ל). שד"ם (תרגום הצאניה וראינה לל"ה"ק). שמה (הערות למאמרים אודות הבעש"ט. הדפסת חר"י מנח"ל. הזכרת ס. ממחברים מפורקים). שטא (ליקוט על הש"ס מ"ס חסידות). תה (על הסף). תכ (הו"ל ס' ההשלמה על כל המסכתות). תל (המובאים ברא"ה: כש"ט. ס' הרב מפולנאה. מאור עינים וכו'). תמגיד (ר"י בעש"ט).

א (ויזכור. גיילי אש). ב (בכוחה מנעשה. מיט די צען פינגער. קהל"ה. סו (לחקר שמות וכונינים בתלמוד. לתל" ר"י הנשיא). לא (אנצ' תלמודית). מנ"ה (פי' מסורתי לתנ"ך. פרש"י ומצור דות). מח (Late Summer Fruit). עריכת דברי ימי השואה אצל ה' יראים). מט (דעת סופרים). עביה (הערות למערכת מוסר הקדש). עז (הערות לס. זרע יצחק וטהרת יר"ט). קכד (פרש"י לתענית). קכט לא (פי' מסורתי לתנ"ך. הפי' של פרוף קיטל. פי' המצוי"ד ומצוי"צ. דרוש אוה"ח לבעל התפארת ישראל. ס. הרב הירש. פילון (ידידי) האלכטנדר). קלד (הפצת ס. אש קדש. מסי"ג בעל הבי"ח וחיבור ס.). קמרה (יסוד ורשרה. קעח עבודה. מפתח. אונים לקופה). קעח (ס. חסידים). קצד (שערי דעה – יש בו פסי"ד מהצ"צ). ר (עץ שתלתי). ריא (דברי שאול). רכג (דרשות מהר"א"ל). רכט (פי' על תניא). רמב (אנצ' תלמוד דית. דעת סופרים). רמח (להרסי' ללימוד תניא ס' שלי"ה). רעא (יראים). רפג (לוח כולל חב"ד). שג (חכמה ומסור). אהל ישרים). שט (כדרכי כו' קורא בחפזה. בכגון דא – לצרף איזו הערות). שלחמא (הערות לס' פי' ופסקי הרי"ד ע"מ שכת).

בעש"ט

ה קנ (כש"ט).

י' מ"מא (הערות לס' הסכא הקדוש). קא (סידור ותהלים בחגות). רנ (שערי תורת אי" – ש"ע"ת בבל). רסו"ז (ה' תורה והעולם). שז (הערות להוספות ליערות לאסוף). שכב (עלים מעץ החיים). שכט (של הרב דוד פלדמן). יח ק (שבהוצ"ס חתם סופר). קא (הערות לפי הרמב"ן עה"ת). קח (תולדות רמ"א קרעמער). קלב (אש דת). רכט"ל (ס' זכרונות במחנה החרדים. לחם שמים). רסא (הקדמת הס. – תיאור כתיב השוואות כו'). רסג"ד (הערות לס' בית הבחירה לב"ב ולמקוואות). רסח (כתיבת מאמר בס' קדושת ביהכ"ג). רפג (אנציקלופדיה). שיכ"ד (הערות לס' אוצר מאמרים עה"ת). של"א (זהירות בכתיבת ס. והזכרת שמות). שלג (מניעת ס. שאינם מתאימים מתל"י. שצח (זקן אהרן). ת (ראשית חכ'). תכ"כ (הערות לס. צפנת פענח ע"מ מכות. מראה כהן). תמד (אנצ' תלמודית). תסג (חוב' פל' פול התל'). תפד (ס. לימוד כשרים). תפר (חוב' פלפול התל'). תפז (ספרים וסופרים. הערכות על ס. חסידות). תקה (פלפול התל'). תקנב (הערות לחומש תורה מאירה). תקנה (הערות לשרית חמדת משה).

יט יג (אוצר מאמרים עה"ת). מה (דן ידן ע"ס קרנים). סח (ויואל משה). סט (דובב שפתי ישנים). קטי (הערות למושב זקנים ולפי' הר"א בן ה' רמב"ם). קמו (פלפול התלמידים). קמח (מאיר עיני סופרים). קנו (תנ"ך לחיילי עה"ל). קנט (דובב שפתי ישנים). קצא (אנציקלופדיה תלמודית). רמה (הדפסת ס.). רנג (כנור בן דוד. סטרוגלס או א גענעריי שאן). רנט"ס (יחס רבותינו למר"נ מר"נ ולא מה"נ). ער (חובת הלכות שער הבטחון). רעח (פני' התורה בספרא).

דינים מחודשים. רט (ההגהות שכ-
תניא). שכד (לימוד התניא).

ד קמו (השינויים בין שו"ע לסידור).
תלב (פמ"א שבתניא בע"פ). תלו
(שיעור בשו"ע). תמט (תניא). אדמו"ר
הצ"ע: רט (פס"ד). תמט (דרמ"צ).
תפז (רשימות מגילת איכה, פס"ד).

ה לח (תניא). נו (תניא). פט (תניא). קכה
(תניא) - פרק בכ"י או כפי שנחלק.
קנד (תניא). קע (תניא). קפה (תניא).
רלה. רנט. ער (הדפסת התניא). רפו
(תניא). רצה (הדפסת התניא). הדיוק
באותיות, הגהות. אדהאמ"צ: פט
(שער היחוד).

ו לח (שני המאורות). מא (תניא). לוח
התיקון. ע (תורת תניא בע"פ). עז
(הערות לאנה"ק פכ"ז). כגנ (תניא
בע"פ). קכח (הערות לשו"ע). קמטג
(תיקונים להל' פסח). רד (תניא
בע"פ). רח (כנ"ל). שט (כנ"ל). שכ
(הסדר שנדפס בחייו). שכו (תניא
בע"פ). שנד (כנ"ל). שנו (כנ"ל).

ז קבג (תניא בע"פ). קכו (שו"ע). נכתב
במעוררשט. קכט (תניא בע"פ). קמה.
קנח (תניא - חשב"כ). קפד (תרגום
התניא לאידיש). רד (תניא). ריא
(הדפסת התניא). רמו (לימוד תניא
ברדיו). רמט (תניא בע"פ). רנגיד
(הדפסת התניא). רפ (תניא). שט
(לימוד התניא).

ח סד אופן לימוד התניא. מפרשים. סה
(לימוד התניא). פד (לימוד תניא). פז
(הערה בתניא). צח (הדפסת התניא
בחצי כדור החתונ). ק (כנ"ל).
והגהות. קב (כנ"ל - צח). קיז (כנ"ל).
קכו (תניא הערות). קכט (כנ"ל) -
צח. קלא (הערות לתניא). קלג (לימוד
תניא עם בנות). קעצא (כנ"ל - צח).
קפח (תניא). קפט (הה"מ מסר לו את
עריכת השו"ע). קצו (תניא בע"פ). רא
(תניא קדישא). רכד (תיקונים בר"א

הרב המגיד

ה קנ (אור תורה).

אדמו"ר הוקן

א ג (לקרית). ס (תניא). קדה (הדפסת
תניא). רלא (תניא הוצ' ת"א). רלד
(מוסגרים בשו"ע). רסד (תניא הוצ'
ת"א). שיד (לקרית תרס"ד - תוקנו
טה"ד).

ב כדה (תניא. ספורים והערות לת). מג
(לקרית). קב (סידור). לוח ברה"נ
שו"ע. תניא. תר"א. לקרית. קיג
(לקרית תר"א). קיגכ (מענה לשאלות
בתניא). קיד (סידור). נוסח פרקי
אבות. קלד (תר"א). קמד (מוסגרים
שבשו"ע אדה"ז). קמט (הל' נט"י
ובה"נ עם מ"מ וכו'). קסד (ביאור
לתניא פלי"ב). קפו (תניא). קצ (תניא).
קצב (תניא עם מ"מ והערות עה"ג).
קצו. ריח (תניא. שו"ע). רמד (תר"א).
תניא. רנח (תניא שו"ע). רסט (הל'
ח"ת). ער (שהיה"א). רעג (הל'
ח"ת). רפג (שו"ע. תניא). רפד (תר"א).
לקרית. רצג (דיוק ההשמטות שכ-
תניא). רצו (תניא. תר"א. לקרית). שיא
(תניא. לקרית). שטויז (כתיבת ס'
התניא). שדמ (הל' שבסידור). שמוז
(תר"א. לקרית. שו"ע). שמח (תר"א).
לקרית. שנו (תניא. תר"א. לקרית
שו"ע). שס (לוח התיקון לשו"ע). שסח
(כנ"ל).

ג (תניא). הגהות ר' אשר והערות
כאד"ש. י (לימוד התניא ברכים). יא
ב (לקרית. תר"א. שו"ע). כו (תניא
הדפסה הא'). לה (שו"ע. תר"א).
לקרית. צרו (סדר לימוד התניא).
קלו (בשו"ע ממעט מלהביא דינים
מחודשים). קמ (בכ"מ חזר בסדור
ממ"ש בשו"ע. חזר ממה שנתן נאמ'
נות יותר מדאי למ"א בשו"ע נט"י
לפוסקים ובסדור המקובלים). קמט
(סדר בתרא. ממעט ביותר להביא

מפתח עינים

תנה

(שהיחודה"א). רג (תניא). רפה. שז
(תניא). שז (תניא). שז (תניא). שז
(שיעורי תניא). שז (תניא). חט
(לימוד תניא ולק"ת).

יג נד (תניא ולק"ת). סג (תניא). פ
(סידור. בירר הנוסח מסי סידורים). קד
(תניא). קיב (לק"ת). קכא (תיקון
בתניא). קסה (תניא). רלב (סדר לימוד
התניא). רמד (תניא פכ"ח). רסב
(הערה בתניא). רעח (תניא). שכו
(תניא מפלי"ה ואילך). שער (אנה"ח).
שפו (כ"א יכול ליקח מלימוד התניא).
שצה (הערות בתניא פכ"בג). חמב
(תניא פמ"א). חסא (תניא ואנה"ח).
חסט-עב (שיעורי תניא בחוג נטורי
קרתא).

יד יג (תניא בע"פ). נא (תניא). סט (לי
אדמ"ד בעצמו בתניא). צג (דיוק
ה"כר"י רי"ג"ו בתניא). קה (אנה"ח).
קטז (מפתח עינים וקונקורדנציה ל-
תניא). קטז (כנ"ל - סט). ריג (תניא).
רפה (תניא). שעב (סדר לימוד ה-
תניא). תא (תניא). תמו (אופן לימוד
התניא). תנח (ביאור בתניא). תג
(שמות חלקי התניא). תפו (הפצת סי'
תניא). חקכט (תניא).

טו רג (תניא). רלט. רעט. רפג. (כנ"ל).
רצב"ג (אופן וסדר לימוד התניא). שכ
(הר"ל ה"י ת"ת). שכב (שיעור תניא).
שכט (תניא). שלא. שמט. שפב
(תניא). שצא (אמירת שיעורי תניא
כשאינו מבין). חט (תניא).

טז מז (תניא). מח (לימוד תניא ולק"ת).
נו (תניא). פד"ה (גם היותר פשוט
יכול להכין בתניא). קכב (הזכרת
התניא בסי' אדה"ו). קנג (תניא). קסד
(תניא). קצד (אתהלך לאנניא הנהרות
הר"פ). רכח (תניא). רלד"ח (הני"ל -
קצד). רנא (תניא). שלד (תניא). שלח
(תניא). שמ (תניא). שנה (הכנה
לשיעורי תניא).

לתניא). רכה (פי' תניא). רכו (תניא).
רמג (תניא). רמזח (תניא). רנג (תניא).
רסד (תניא). רעז (תניא בע"פ). רעז-ט
(לימוד סי' התניא בלי פי'. תשכ"ב של
חסידות). רפה (תניא). שכ (ביאור
האהבות המבוארים בתניא). שלד
(תניא).

ס טריז (מ"ש בתניא ומצות החנוך היא
גי' במ"ע. לוח התיקון. תניא כח"י).
כ (תניא). לו (תניא). עג (תניא). פג
(תניא - לימוד השייך לכ"א יחד עם
הוצאת החתונה - הדפסת סי' אדה"ו).
פט (תניא קדישא). קד (תניא). קו
(תניא ולק"ת). קמח (תניא). קנ. קנט
(תניא). קסג"ד (הערה בלק"ת). קעב
(תניא בע"פ). קפב (הערה בתניא).
רכא (תניא). רמה (תניא בע"פ). רסג
(תניא - הרצ' תרצ"ט). רסט (תניא). רפ
(תניא). רפב"ג (תניא). רפו (תניא).

י צו (תניא). קכ (סדר לימוד התניא).
קלט (תניא). קמט (לימוד התניא). קנו
(הערה בשהיחודה"א). קעז (תניא). קצד
(הערה בהקדמת התניא). רנג (הערות
לשור"ע ה"י תפילין. מוסגרים
ומהר"ת). רנד (הערה בתניא. הר"ל
השור"ע). רסג (מהדורא משור"ע ב-
כח"י). שא (לימוד פ"י השבוע בתניא
ולק"ת). שפו (תניא - תושב"כ של
חסידות). לגדול ולקטן. תד (גידטא
בתניא).

יא כא (תניא). לא (תניא דפוס אלטונא).
לב (הערה בתניא פל"א). מח (תניא).
קכב (הערה בתניא רפמ"ג). קלב
(תניא). קסב (תניא). קעח (סדר לימוד
התניא - ח"ג ח"ב ח"א). רי (דיוק ג'
- כר בתניא). רכב (השורא הנוסח
בתניא). רפ (תניא). שה (תניא ל-
סגולה. שצו (שור"ע עם הערות).

יב מח (טה"ד בתניא). קנח (הערה בתניא
פ"א). קסד (סדר לימוד התניא). קסז
(שור"ע וסדר). קעז (תניא). קעח

- יז ב (תניא). יג (לימוד תניא ברבים). מז
 (סדר לימוד התניא. שהיה"א לפני
 שש"ב). נא (תניא). נט (תניא). צב"ג
 (הל' בתניא מפי ספרים ומפי סופר
 רים). קו (אגה"ת ושהיחז"א). קסה
 (ליקוט מסי' הזוהר). רפ (דפוס סי'
 התניא ברוסיא).
 יח לו (תניא) — כ"א יכול ללמוד ואף א'
 לא הגיע לתכליתו. נט (מ"מ ומפתח
 לתניא). ע (באור תניא). פח (תניא
 בע"פ). צח (כנ"ל). קכד (תניא). קכו
 (תניא פמ"א). קכט (הערה בחר"א). ר"ר
 ז (תניא). ריוח (לימוד שאר חלקי ה'
 תניא). רכא (הפרקים בתניא שאינם
 מובנים לו). רלט (תניא). רמה (תניא
 בע"פ). רסה (הל' ת"ת). שמב (ביאור
 רים בתניא — כאם מביא לעבודה). שצד
 (תניא). תעט (חוג לימוד תניא). תקל
 (סדר לימוד התניא).
 יט נג (ביאור בתניא פ"ב). נה (תניא.
 תו"א). טו (הערה באגה"ק סוס"ט). רה
 (תניא). ריוח (שור"ע — נגמר בדפוס).
 רכג (תניא). רסח (תניא). שמא (תרגום
 התניא לאנגלית). חכט (תניא).
 כ ג"ד (תניא. אגה"ת). לא (שור"ע). רל
 (סדר לימוד תניא). רצט (הערה
 באגה"ת).
אדמור"ה האמצעי
 ב קיג (תו"ח). קכו (פוקח עורים). קלד
 (תו"ת. פיה"מ). קצ (תו"ת. אמ"ב.
 פה"מ). קצא (כד קודש). ריד. ריוח
 (עט"ר. ש"א בה"ז). רלר"ז (תו"ת.
 שעה"ת. דר"ח). רמד (עט"ר). רנח"ט
 (עט"ר. ש"א. שה"א ושה"י). ער (כד
 קודש). רעא (ד"ת. שער הפורים.
 פה"מ. שעה"י. תו"ת. שעה"ת). רפג
 (ש"א. שהא"מ ושה"י. עט"ר פוק"ע).
 רצח"ח (פוק"ע). שיא (ש"א. שהא"מ.
 פוק"ע). שמו (עט"ר). שנו (פוק"ע).
 ג יא"ב (שערי אורה).
 ו לח (שני המאורות).
- ז קמא (פוקח עורים).
 ח ג (דרך חיים). שכא (דרך חיים).
 יג חסב (דרך חיים).
 יט נה (תורת חיים).
אדמור"ה הצי"צ
 א רלא (צ"צ).
 ב כ"ה (צ"צ. שו"ת וחי' שלא נדפסו.
 קיצורים והערות לתניא). מג (שו"ת
 וחי'). צ (צ"צ). קא (צ"צ). קיג
 (קיצורים והערות לתניא). קכא (צ"צ).
 קלד (דרמ"צ). קמו (צ"צ). קמח
 (דרמ"צ). קסט (צ"צ). קעג"ד (צ"צ). קצ
 (דרמ"צ). קצא (הוספה לדרמ"צ). רמ
 (צ"צ). רפד (פס"ד). קיצורים והערות
 לתניא. רצב (צ"צ). רצו (פס"ד).
 שיא"ב (פס"ד). שלג (פס"ד). שמט"ג
 (פס"ד). שנו (פס"ד). שעו (קיצורים
 והערות לתניא). שעט (הני"ל). שפג
 (הני"ל). שפד (צ"צ).
 ג י (אגה"ת שמות). יג (קיצורים והערות
 לתניא). טו (הני"ל). יז (פס"ד). כא"ד
 (צ"צ). כו (קיצורים והערות לתניא). ל
 (אגה"ת שמות). ע"ד (צ"צ — פס"ד
 ושעה"מ). קא (פס"ד). רה (דרמ"צ).
 פט (דרמ"צ). רכג (פס"ד).
 קמח. ריא (תהלים יהל אור). רצג
 (טעה"מ דרמ"צ).
 ח צ"ה (במקום שחולק על פסק אדה"ז
 כותב ברור). ק (דרמ"צ עם הוספות.
 תהלים יהל אור). קכט (תהלים יהל
 אור). רלד"ח (הזיוף בהוצ' הראשונה
 של פס"ד). רסד (תהלים יהל אור).
 יב קו (חי' למס' ב"מ). קסד (דרמ"צ). שצ
 (שו"ת בענין שבח עצים בפת ובענין
 יקדשו ידי לעושיהן).
 יג רלב (דרמ"צ).
 יד קצט (ב"מ וב"כ עם חי'). רפח
 (דרמ"צ).
 טו רסא (קיצורים לתניא). רצג (דרמ"צ).
 יח תקל (דרמ"צ — סגנונו מתאים יותר
 לזה שלא הורגל בס' חסידות).

מפתח עיניים

תנו

- יט לג (לצ"ע לא נערכו מפתחות לס.). נה
(אוה"ח).
- אדמורי מוהריש**
- ב כד (המשך וככה. מים רבים. והחרים וכו'). צ (מים רבים). ק (כנ"ל). קכא (כנ"ל).
- ג לח (המשך יונתי תר"מ).
- ד קמח (מאמרי תרכ"ז).
- אדמורי מוהריש"ב**
- א קנו (חנוך לגער). קנח (הנ"ל). קסד (קוני ומעין). קעח (ומעין). קפח (ומעין). קצט (ומעין). רו (ומעין). רט (קוני עה"ח). רטז (קרן שלום – להדפסת ספריו). עדר (ומעין).
- ב כד (קוני עה"ח). מז (תורת שלום). צ (קוני עה"ח). צה (קוני עה"ח). צדי (תרי"ש). ק (תרי"ש). קו (תרי"ש). קח (עה"ח). קיב (המשך תער"ב). קכד (תרי"ש עם הערות כאד"ש). קכו (מאמרי רנ"ז). קמו (תרי"ש). קמז (המשך תער"ב). קמט (תרי"ש). קנא (עה"ח). קנח (תרי"ש). קסח (תרי"ש). קצ"צא (תרי"ש). ערב (חנוך לגער). עה"ח העבודה. תרי"ש. רפה (תרי"ש). רצב (תרי"ש).
- ג קנג (המשך תער"ב – רשיון להדפיס). קעב (סה"מ תרמ"ג). רכא (תרי"ש). רפג (עה"ח).
- ד תמט (קוני ומעין).
- ה ו (הנהגותיו לסידור).
- ח טו (תורת שלום).
- יג רלב (ומעין, עץ חיים). תצג (קוני התפלה).
- יד רפח (קוני ומעין).
- טו רצג (ומעין).
- יט תג (קוני ומעין).
- אדמורי מוהריי"צ**
- א עג (ביקור שיגקו). קסד (אדמורי הצ"צ ותנועת ההשכלה). רלא (ביקור שיגקו). רלג (ביקור שיגקו). רפז"צא (ביקור שיגקו). רצה (ביקור שיגקו).
- ב פט (לקוטי דבורים. תורת החסידות). צ (ס' השיחות. ס' המאמרים. אדמורי הצ"צ ותנועת ההשכלה). צה (תורה"ח). ק (תורה"ח. שיחות קיץ ת"ש. אדמורי הצ"צ ותנועת ההשכלה). קו (תורה"ח). קכו (לקו"ד). קמח (ס' השיחות. מאמרים). קפה (סה"מ). קסז (ס' ה' שיחות). רכא (ס' השיחות). עדר (קיצורים לשערי אורה. רפא (הזכר נות). רפה (הזכרונות). רחצ (לקו"ד). ש"י"א (סה"מ. ס' השיחות). שסז (כנ"ל). כ"ק
- ג ו (סה"מ חש"ד"ה. המשך ר"ה תש"ח). יח (זכרונות). צח (זכרונות באנגלית). קד (סה"מ אידיש). קחט (הוראה מה מסופר בס' הזכרונות). ריג (סה"מ. קוני לימוד החסידות). שמב (סה"ש וסה"מ). כ"ק
- ד חכ (סה"מ קיץ ח"ש). תפו (ס' ה' שיחות).
- ה ג (זכרונות). רה (הדפסת ספרו). רמו (זכרונות). רצז (ס' השיחות).
- ו צז (סה"מ חש"ט).
- ז ריא (תהלים עם קובץ מכתבים).
- ח רכד (מורה שיעור).
- י קכב (רשימת המאסר). קמב (חוב' י"ט כסלו. מטעמים לא פרסם שמו עליה). קנט (רשימת המאסר). קצג (י"ט כסלו). רמ (הנ"ל). שפג (רשימת ה' מאסר). חט (הנ"ל).
- יא ריח (רשימת המאסר). רלג. רמב. רנב. רסא (כנ"ל).
- יג ערה (קוני לימוד החסידות).
- טז צה (חוב' י"ט כסלו).
- יח רל (זכרונות). תקכו (לקו"ד. השיחות. קובצי מכ').
- כ פו (לקו"ד – יש ללמוד ממנו על דרך החסידות).
- ראה גם מפתח מוסדות ערך קה"ת.
- אדמורי שליט"א**
- א קח (היום יום). קי (הנ"ל). קכו. שכט.

מפתח עיניים

- קז (היום יום). קפת. רט (היום יום).
 ריח (היום יום). רכט (היום יום). עדר (היום יום).
 כד (היום יום). צ (תולדות אדמ"ר מהר"ש). קבא (תולדות אדמ"ר מהר"ש). קגיד (הגש"פ עם לקוטי טעמים וכו'). קכו (היום יום). קנ (היום יום והגש"פ עם לקוטי טעמים וכו'). רח (תולדות אדמ"ר מהר"ש). רי"א (הני"ל). רכ (הני"ל). רפ (הגש"פ עם לקוטי טעמים כו'). שכט (היום יום).
 לו (היום יום). הגש"פ עם לקוטי טעמים וכו'. מח (תולדות אדמ"ר מהר"ש). עט (היום יום). הגדה. צד (מפתח מאמרי אדנ"ע). קעב (הני"ל). ריב (מפתח מאמרי אדנ"ע).
 ח רכד (הערות ותיקונים להניא). רמא (הגש"פ עם לקוטי טעמים ומנהגים). שכ (כני"ל - רכד).
 פרוז (מפתחות להניא). ק (הני"ל).
 יא כט (מפתחות לס. חסידות).
 יב שטו (מפתחות לס' חכ"ד).
 יח שלב (מפתח מאמרי אדמ"ר מהר"ש ומהרש"ב). חפח (הגש"פ עם לקוטי כו').
 עי"ע דפוס. הקדשה. סדור. כתבי עת.
סרטן, מחלת
 י שלב (תא אחד יכול לפעול על כל הקבוצה).
סתימת הפתח והחלון
 יג רצו"ז.
- ע**
- עבדים**
 ב צח (מצוה הא' אחר מ"ת. ע. להקב"ה).
 ג לב (ע. פשוט - אין אצלו חילוק בין הכשר מצוה, דרבנן או דאורייתא ומ"מ ספיקא דרבנן לקולא).
 ו יד. שח (נאמן).
 ח קעב (פטורים מעול מלכותא - הפילין).
 יא קכ (נאמן).
 יב קיג.
 יד שטה (פ' משפטים מתחלת בדין ע. - כל בני"ע. לקב"ה).
 יט רג (פרש"י ששמן בע. עברי דוקא).
 כ יח (ע. לפני ממה"מ - מציאות בפ"ע).
 קמו (מיד אחר מ"ת התחילו בע. ש' נמכר בגניבתו).
עבודה
 יח קסד (ע. קשה כו' פוך - ברחניות). קעב (משבעים שנה וכו').
עבודה במקדש
 א קלה (הטעם שהחלוקה אינה עבודה. קלוי"ז (השלחן ומנורה מעכבים הקר' בנות. אם פרוכת מעכב. לרמב"ם ש"ס דידן פליג).
עבודה זרה
 א רס"א (ב' אופנים בהזכרת שמה. הזכרה גרידא או לצורך).
 ג קכ"ג (אם הרמב"ם למד ס' ע"ז). קעא (לימוד חכ' ע"ז).
 יא.
 טו תלג.
 יז רלו (עריכת מסיבות ביום א' - יום אידם. רסד (בהעלמת עין מהצדקה. כבועס וכיו"ב). שכ.
 יט לו (כמשרד הדתות ל' רבים). טה (אין בהני"ל - משלהם נותנים להם).
עבודת ה'
 ב רמ"ו (כשאדמ"ר מורה באצבע - אי אפשר לטעות כמה צ"ל זהיר טפי).
 ו שיג.
 ח רעא (כשעת ע. אחת לא לחשוב על אחרת).
 ט ריט (ברכה על ע. - דברי הבל).
 יג עה (יותר מהרגלו). קעג"ה (הנהגה בין אדם למקום ובין אדם לחברו).
 טו קמד (עליה מדרגא לדרגא ולא

מפתח עינים

תנט

טו פה (ע. מסירה בשליח להולכה וכי-
שליח לקבלה).

עדי עד

ג נג (ככל הפי שכולם בכתר).
עובד ומשכיל

יג קג (נשיאים ורוח וגשם אין).

עולם הבא

ב צב (אם יש בו אכז"ש).

יו רו (מחלוקת הרמב"ם והרמב"ן אם
הוא לנשמות בגופים). שלו (כני"ל).

כ עט (כ"י יש להם חלק – אבל לא ש"י
עולמות).

עיי"ע גן עדן.

עולמות

יב סב (בונה ע. ומחריבן – ע. רוחניים).

יג קמה (בונה עולמות ומחריבן).

עיי"ע אבי"ע.

עומר

ב שלא"ב (בין בסמיכות לשבת ובין
לא, דלא כהצדוקים, קב"ע).

עונה

ו קנו (לכ"ד מחילה אינה מרעלת).

י קלו (קיום מצות ע). קנו (רזא דרוזין
דאורייתא, דורשין ביחוד). שע (ה-
מחילה אינה בלב שלם ואינה מטהרת
המחשבה).

יב שפט (ע. ת"ח). תכד (בניטל).

עונשים

ח ש (קבלת ע. ע"י התל' בהבנה).

ט קצד (כע. התורה אין בית האסורים).

יא תד (מטרת ע. התורה – תיקון הפגם
ולמען ישמעו גו').

עוף

א מו"ז (שחיטה, מן הרקק, נפש ה-
שכלית). קלא (בינוני).

עור

טז רצו (אותיות התורה מוציל למחלת
הע.). שנו (בא מחסרון טהמש"פ).

עורף

א קלא (קב"ע).

קפיצה. קמו (עליות וירידות). קמדח
(עם הגוף דוקא). רג (כחינה לדעת מה
בא מיצ"ט כו'). שכח (מלחמת היצר).
חמה (כשמחשבות צריך לקשר
לענין של פועל).

יו קפא (כחינה מאד צד באה התחבולה).
יט רה (עצה לביטול ומן). רטז (כמה
להתחיל בהנהגה פנימית). רמח (מל'
עורות עבדים). תיג (מטעמים ל'
רבים). חכא (ע. חמה). תכדו (נדה
וחכה בע"ה).

כ ו (גם העלבים יקבלו זהירות). קלג
(כחינה מאוזה צד בא) קצא (מנצח
היצה"ד מתוך גאווה). ש (כשמחשבת
ענין – להשלים בהוספה). שב (כיצד
להתגבר במלחמת היצר). שיא (עצה
לאי סדר בקיום החלטות). שלו (כני"ל
– קלג).

עבודת הכלל

ט שכו (שלי – שלו).

עבודת התחתונים

א רגד (פועלתן בעליונים).

עבירות

ב קיח"ט (רבי ע. קלות פגם כמו ע.
חמורה). קפג (כני"ל). ר"דא (לתי-
אבון ולהכעיס).

עברית

ח קמו (לימוד ע. בע.).

עיי"ע לה"ק. שפות.

עגונות

כ קנג (לא לשנות פס"ד התורה).

עגלה ערופה

יג קצא"ב (אם מום פוטל בה).

עד א' נאמן באיסורין

יב שם.

עד מתי?

טז רכז.

עיי"ע פתגמים.

עדות

ה רלד (בידור וקיום, אתם עדי – שותף
במע"ב).

מפתח ענינים

כ	פכ"ג (שמירת הע).	עז כנמר כו'	ג	שיי"א (פי' המגלה עמוקות - חורה, אהבה מצות ויראה. יר"ת ויר"ע).
עיפות	יח תקלב.	עזרת נשים	ה	רצא.
עירובין	ט	עירבור	ג	רפח (ט' חדשים, ט' כחות, לע"ל ט' שעות, ט' דאצילות. ניכר לשליש. הבחנה. ג"ח מההסתלקות). רצב"ג (כנ"ל). שיח (כנ"ל). שפז (לא לפרסם בזמן הראשון). קיב (להעלים).
ט	מא"ג (קונ' הצעה לתיקון עירובין). סג. סד (ע. חבשילין). קסד"ה (תיקון ע. במנהטן). ש (בענין הנ"ל).	ד	ה	רכא (לא לפרסם). שכו (פתיחת ה- ארון).
יא	רלב.	ו	ז	כו (פתיחת הארון). קד"ה (לא לפרסם. אמירת למנצח בקששעה"מ). קח (פתיחת הארון וצדקה). עיי"ע הריון. למנצח.
טו	צג (בכפ"ח).	עירבור שנים	ט	סד (גוחאדו"ט).
טז	שח (אין לפרסם עריכת ע. בעיר). עיי"ע שכת.	עין הרע	יג	צד (כשאין משימים לב מתבטלים).
על שלשה עמודים העולם עומד	יח שג"ה.	עינים	ז	כר"ז (החלפתה והחלפת האישון). פ (סגולות למאור עיניו - קידוש הברלה וכבוד התורה). רפ (סגולה לבריאות ע. - זהר ותניא).
עלות השחר	ג	ח	יג	נו (הארם נברא כבי ע. - בימין להביט על הזולת כו').
ג	עדה (אכילה לפני ע.).	יג	יד	קלו (יין קידוש והבדלה מוסיף במאור ע.).
יח תקנז.	עליה לרגל	יג	יז	סח (טיפול בע. בארה"ב ובשווייץ). קכו (יין קדוש והבדלה, ומאור שכתורה). תה (כנ"ל).
יד	קצג (בומנינו).	טו	טז	שכו (גלאוקאמע, ניתוח. קידוש רי- ההבדלה).
עליית העולמות	ח	טז	יח	נכ (מאור שכתורה מוסיף בריאות כו- מאור שבגוף).
ח	ריט (כשבח - בחי', כר"ה - בפני). כמה דרגות בפני' וחי'.	יח	יג	קיג (לימוד מאור שכתורה מוסיף במאור ע.).
עם הארצות	טו	ענינים		
טו	מד (באמריקה). עח (כנ"ל).			
עמל	ד			
ד	עג (ביאור אדמו"ר מוהרי"צ על ע. בתורה).			
עמלק	יא			
יא	שלח (ספק בגי' ע.).			
יג	קלו (אשר קרן. ספק גי' ע.).			
יז	שח (שייכות ע. ומצרים).			
ענג	עיי"ע תענוג.			
ענוה	ג			
ג	שיו (לא לטעות בה).			
ח	קלה (כשהגלב הוא מוסד צבורי א"צ להדר בזה).			
יז	קב.			
עני ועשיר	ד			
ד	לח (זהב ונחשת).			
יג	רלד (כ"א משפיע ומקבל).			

מפתח ענינים

תסא

עצה	טו רפ (קרבן ע. קדמך).
ג רמה (להושיב ג' ירדים ולעשות כ-	עסק
עצתם).	ח כד (גם בגיל זקנה כדאי להיות עסוק
יא מג (ע"פ שלשה אנשים). רמו (כנ"ל).	ומתפרנס בעצמו). כה (ע. התורה -
תיג (כנ"ל).	כמו כע. גשמי).
יב קצר (ע"פ שלשה ירדים. כח ה-	י קמח (דיוק הלי ע. בתורה). קעט
רבים).	(כנ"ל). רסו (כנ"ל). רצא (כנ"ל).
יג שעה"ז (אפי' ר' אשי היה מתייעץ	יא קפח (דיוק הלי ע. בתורה).
כ"ו). תעד (כנ"ל).	יב רפט (דיוק הלי ע. בתורה).
יז מכ (להושיב ג' אנשים כ"ו). קסו	יג קפ (הלי ע. בתורה). רכ (כנ"ל).
(כנ"ל). דש (כנ"ל).	יד מה (דיוק הלי ע. בתורה).
יח קמב (יציע הענין לפני ג').	טו קלט (הלי ע. בתורה - כמו ע. גשמי).
עצירות	יז קסט.
ה קפו.	עיי"ע תורה.
עצלות	עץ
יח רו (איך לגרש הע.).	א פג (האדם ע. השדה. הפירות הילדים).
יט רל.	רמדיה (כנ"ל). רמוזי (האדם ע. שרש
עצמאות	- אמונה. אילן - תומ"צ. פירות -
יא שדממה.	שמשפיע על אחרים).
עקב	עצבות
ד תיח (מצות שהאדם דש כע.).	ג קסה.
יא שכ (עון ע.).	ד לר (מניעתה). קמה. רצג. שיח"ט.
עקדה	ו רמו (הרחקתה).
ט יז (עיקר מעלתה - הזריזות).	ח עב. צו. קטד"ז. שמא.
עקרים, י"ג	י לג (מניעתה). גם כשבאה מלימוד דרך
יב יח"ט (הטעם שא"א נוהגים לאמרם).	חיים). מב. רנת. רסא.
עקרת הבית	יא לו (מניעתה). קפד. שלח.
ד יא (האחריות והכחות).	יב רפז (ומיריות).
ערבה	יג טז (מניעתה). קצט (מופרכת ומזי-
א קצו (חביטת ע. - גבר' ממותקות, ורב	קה).
חסד).	יד תמ (מניעתה). תנב. תקג (מנין לאנ"ש
ערבים	זמן פנוי לענינים כאלו).
א טו (ג' פי').	טו שטט.
ד כט (מתיקות, תערוכת ואחריות). קלא	טז קפו. רנת. רצג. שכו.
(צוזאמענגעמישט). רחצ"ש (בניהם	יז ב. שלא.
עורבים בעדיהם). שה"ו (כנ"ל).	יח קמו (מתכסיס היצר). שעב (ע. ו-
י יח (מל' ערכות ועריכות ועירוב).	מרירות).
יג קלט (כמ"ת נתקבלה רק ערכות	יט קמג.
הבנים).	כ קצת. רצו. שכג.
טו שסה (כל ישראל ע. - זיס).	עיי"ע רכאון. יאוש. מרה שחורה.
יח תקו (מעורבים מתיקות ואחריות).	

מפתח ענינים

2

עשרת ימי תשובה

א	קפדו (הכנה ליוהכ"פ, שעי"ז באים מחי' לפני).	עיי'ע שידוכים.
ב	רנא (שבין ר"ה ליוה"כ - כולל הגבולים, עדי"ז: אין בין עצרת כ"ה).	פדה בשלום ד שסח. יב קמו (ע"י כי רבנים).

ד ריא (ע"י תוקף ביהדות מהפכים ה-
גזירות לשמחה). ריט. ולא (הגאולה
של פ. ושל פסח). רלט. גאולה פ.
ופסח ע"י נשים.
ה רנהו (שמחתו גדולה מבי"ט. מו-
תרים בעשיית מלאכה. חייב אכילת פת
ובשר). רנו (אתהפכא). רעו (שייכותו
לחנוך).
ז קסו.
ח ערב (הנס ע"י נשים). דש (כנ"ל).
ט סו (שורש פ.).
יב שלח. שרמ. שנ. שנת. שעג. שצד (הנס
קשור בעניני גוף). חנה.
יג פג (חילוק בין פ. ומ"ח).
יד תכח"ט (זה ה(פורים) קטן גדול יהיה).
זעט (כפורים).
טז שיט"כ. שכה. שכט (רכים מעמי ה-
ארץ - עניני ארץ - מתייהדים). שמה
(כנ"ל). שס.
יז לד (כפורים).
יח רנו (הנס ע"י לימוד הלי קמיצה עם
כ"ב אלף חינוקות). ער (מחצית השקל
ביטלה גזירת המן). רעו (להשמיד את
כל היהודים). כנוס את כל היהודים.
רפא (נס וטבע).
יש רה.
כ קו. קנה (כל הפרשט יד (כלפי מעלה)
נחנים לו). קסז (שמחת פ. ושמחת
י"ט - עבודת יוצר). קע"ז (חנוך
במשלוח מנות כר). קפה. קפז (כנ"ל).
עיי"ע נשים.
מזיזא
ט קמה (הי מעלה רק לפני מ"ח).
פחד
יא קסב (עצה לפ. כלילוח).
יב רסו (סגולה לפ. מברקים ורעמים).
יג כט"ל (עצות לפ. כלילוח). קפ.
טו שו.
טז יג"ד (היסח דעת). שמו (נפל פ. ה-
יהודים - יראת ה').
יז שלא.

פדיון הבן

א רצד (ע"י שליח).
ב קסא"ב (בעבודה: להציל ילדי ישראל,
הקב"ה יפדה בני". פדה"ב בכתבים).
ד קנר.
ו שב (שמת אביו).
י פה (במקום פ"ד תעניות).
טז שכ"שכא.
פדיון נפש (פ"נ)*
א קצת.
ב לב. קג (מתלמיד ה"מ). רמח (כללי
בער"ה).
ג חכב (מקשר עם הבטחה לענין של
תומ"צ).
ד שמה (אופן כתיבתו). תכד (כנ"ל).
י קפט (כשכותבים פ"נ - להזכיר מצבו
כיר"ש).
יד קלו (של אדמיר' מוהרש"ב).
טו קסט (של אדמיר'). שצט (זכין לאדם -
אזכיר בהפי' שידוך טוב).
יט רעז (כללי).
כ קה (של אדמיר' מוהרי"צ).
פה כ רי.

פוליטיקה

יב חט (דח ופ).
הפועלים עצלים והיום קצר
ג רמ (בעולם שנה נפש. עאכ"כ
כטילוקן של צדיקים).

פורים

א רנו (הצלה כללית. קימו וקבלו -
סיום מ"ח. קבל לי יחיד).
ב קה"ז (לי רבים - לימים וחורשים,
לחמה וללכנה. עד ולא ידעי.
אחשוורוש. משלוח מנות ומתנות
לאביונים. מדי ופרס). קז (הצלת הגוף
והנפש). קט (כנ"ל). קצט (הנס ע"י
נשים). שטז.

(*) במקומות רבים כותב שיקרא הפ"נ עה"צ,
ולא נסמנו במפתח זה.

פנס	יח קכד (מ'ברק).
ב רצט (פחגם אדמו"ר: כשמעמידים פ. מתקבצים כר).	פטירה
ה כ. לד. נג. נת. עיי"ע פתגמים.	ד חא (פ. האם אם לגלות לבנים).
פנסיה	פטר רחם
ט קז.	טו קעט-קפב (הערות במצוות פדיה ועריפה - לפני ואחרי ל' יום).
פסוקי דזמרה	פי פרה
א רכט (מתי מדלגים).	ו שטרוז.
פסוקים שאומרים בסיום שמו"ע	פיאות
ה י.	ו רחצ (מגיל 3).
פסח	כ י (האריז"ל הי' מקצרן במספרים). צה.
ב לה (פ. מצרים ופ. דורות).	פיוטים
ג קג (פ. קטן - א קליינעם שפרונג). קה (כנ"ל).	יב יט (האריז"ל לא היה חפץ בפיוטים שחברו האחרונים).
ד רלא (דוקא פ. נקי זמן חירותינו ולא פורים). רלט (גאולת פ. ופורים עיי' נשים). רמג (חילוק בין קרבן פ. ל- שאר הקרבנות - שהאכילה עיקר בו). רנו (כנ"ל).	טז רעא (רק אלו שהודיע הרח"ו בשם האריז"ל).
ה רערט (שיכותו לחנוך). שטז (נוכר בכל השנה).	פילא בקופא דמחטא
ז רכ (מאכלי פ.).	ג רלד (אם רואים בחלום).
ח ערב (הנס בזכות נשים). רצ (שייכותו לשמחה). דש (כנ"ל - ערב). שח (ללמוד כפ. מאמרי חז"פ תש"ד).	פיצויים
שיא (הארתו נשמכת תמיד). שיג (כנ"ל - שח. שיא). שיו (כנ"ל - שיא). שכה (שייכותו לבטחון - לכתך אחרי כמדבר גר. המשכת הארת הפ. בכל השנה). שלהי (ביצי"מ היו זקוקים לאמונה - ש- יצאו למדבר הגדול גר. חייב אדם לראות עצמו כאילו יצא ממצרים).	יד תד (למורה שפוטר).
י שי (בחדה"פ להיות עם ב"ב). תיג (הנוהר ממשוה חמץ מרבטח כר).	כ מו (מרומניה).
יא סג (שייכותה לנשים).	פך השמן
יב שפ-שפכ (פ. קשור לחנוך. להפגש לפני ובתוך חז"פ עם החל). שפח (חירות הנפש). שצד (הנס קשור בעניני גוף).	טז נא.
	פכים קטנים
	ה רפב.
	פליטים
	א פא.
	ג קעט (פ. אנ"ש שבאה"ק).
	ז שמח (אנ"ש הפ.). שנב.
	פלשתים
	ו רסב (דקדושה).
	פניות
	יב לט.
	פנימיות
	יא יא (כפ. תמיד באמנה אתו). כ (כנ"ל).
	פנימיות אבא פני עתיק
	ב קצח (מקור מרז"ל זה. ז"ת המחלב- שים בא"א ולא ג"ר). רלב (בענין הנ"ל). רמה.
	ג פח.

- פרו ורבו**
א קבח (מצוה ראשונה – להוסיף בני"י).
רנ (כני"ל).
פרוזבול
יח טר"ו (מסירת שטרותיו לכ"ד).
פרוטה
ז שנה (כל הנוטל פ. מאיוב – פ. ממש).
פרוכת
י פג (בתוך או מחוץ לארון הקודש).
קנב (כני"ל).
פרוסטט
עיי"ע סירוס.
פרות
טו קמט (שירת הפ.).
טז מג (שירת הפ.).
פרייז
ו רפד"ח (קירוב ללשון פריצות).
פרישות
ט שכר"ז.
יב סז (אין דעתי נוחה).
יג שיד (תומרה זו קולה היא).
טז רכח (נגד דעתי).
פרנסה
ג תכח (כלים טבעיים).
ד רעח (גשמית ורוחנית). שט"סא (רוח-נית).
ו קכד (גשמית ורוחנית).
ז ככ"ג (הקב"ה נותן גם כמעט זמן בעסק. צריך כלים). קה (קשין מזונות). חיו. באופן נסי. קמט (כשביל אשתו). קסד (לא לחשוב ע"ז בגיל צעיר). קעג"ד (מה; בתור שליח למסור לעני או למוסד). רמכ"ג (להשתדל בדרך הטבע). רטא (מהקב"ה). רפט (משבר הפ. באה"ק).
ח קפח (גשמית ורוחנית). רצג (כני"ל). שלח (כני"ל). שמג (כני"ל). שנ (הפ. בזמנינו באופן נסי).
ט יג (להשתדל שתה"ה בכרם חב"ד). ס (כל המוסיף בתומ"צ מוסיפים לו ב.פ.). קלב (וברכך ה"א בכל אשר
- יג** יא (ניצולו לעניני חיזוק האמונה). כו (המשכתו לכל השנה). פו (בוכות נשים צדקניות כו.). רס (סדר פ. לחל' כשיביה ולא לחלקם לבע"כ).
טו עב (חסידים זאגן ניט חסל סדר פ.).
טז שסט (בוכות נשים צדקניות).
יח ש"שא (דילוג). שיח"ט (הוראת פ. שבכתו לשנות עצמו מהקצה אל הקצה). שמו (סעודת משיח באחש"פ). חטז (פ. שני – ממוצע בין פ. ל-תה"ש).
יט שג (קיינמאל ניט שפעט).
כ צצו (נמשך ומאיר חמיר). רו (כני"ל). רי (פה סח).
עיי"ע אחש"פ. בדיקת חמץ. חמץ. לשנה. מצות. מרור. נשים. סדר. קרבן פסח.
פסח שני
ב שובג (מנהג אכילת מצה בו).
ד שנ (ניטא קיין פארפאלן).
יא קב (תמיד יש לתקן).
יב תמב (הלימוד מפ"ש – ניטא קיין פארפאלן).
יג שעט (קיינמאל ניט פארפאלן).
יד חטב.
כ שכה (עס איז ניטא קיין פארפאלן).
מצוע דכא
יא כג (כאשה).
עיי"ע ספר תורה. סת"ם.
פקוח נפש
א רלח (רוחה האיסור ולא מתירו). שטר-יו (החילוקים בין פקו"נ רוחה כו' ליעבור ואל יהרג).
טז סב.
יז שיו (הלשון – גמש).
מרה אדומה
ב לה (אומרים לכהן טמא עצמך לטהר אחרים). קנורח (מטהר גם זה שמתמא באוהל – שנגע גם במקיף הרחוק שלו).

מפתח ענינים

- תעשה דוקא. קלד (כנ"ל). קצא (תלוי
רק בהקב"ה – אם בחקותי תלכו גר').
ריג (גשמית ורוחנית). רצד (כנ"ל).
גנ"ד (צ"ל כלי אבל אין אדם יודע
במה משתכר, לא להטריד ילדים ב-
תוכניות של פ). ס (הרחבת הכלים).
קלב (הכנתה למצי המשכחה למטה).
קצו (השי"ת הוא הזון ומפרנס). רטה
(וברכך ה"א בכל אשר תעשה – כלי
לפ). שיט (להתחיל ההכנות קרוב
לזמן העשיה). שמה (אין אדם יודע
במה משתכר). שנא (ע"י המשך הלי-
מודים לא יחסר בפ). שסה (א"א
שזקן יהיה מניעה לפ).
יא גר (יכול השי"ת לתת בכל מקום.
השפעה על הסביבה כלי לפ). פט-צ
פ) (גשמית ורוחנית). צא (מאת הזון
ומפרנס לכל). שמג (גשמית ורוחנית).
יב פו (גשמית ורוחנית). קמא (אין אדם
יודע במה משתכר). קצו (יגיע כפיך
דוקא. בטחון). רסו (גשמית ורוחנית).
יג כ (יגיע כפיך דוקא). קפג (הגדלת הפ.
ע"י קב"ע לתורה). ר (במדינות אלו –
כל דפשיט מעלי טפי). רנו (אין אדם
יודע במה משתכר. לאו דוקא שלימו-
די חול מוסיף).
יד לה (הוספה בתומ"צ תגדיל כלי הפ).
שה (התבוננות יתר על המדה מפרי-
עה). תיו (צ"ל כלי). תלה (כלי אבל לא
דאגה. יגיע כפיך דוקא). תנד (פ).
גשמית תלוייה בפ. רוחנית). תצ.
טו כח (לא על הלחם לבדו גר'). צו (ע"י
הגדלת הצדקה).
טז נו (הנסיעה לחי"ל להשתכר). עב
(נסיעה בשד"ירות לארה"כ). פח (צ"ל
עכ"פ יגיע כפיך וכשימת לב שכל ה-
מעשי). רכג (בטחון מועיל לפ). רלט.
רצג (להמנע מהימורים במניות). שסא
(לימוד התורה מביא לפ. הכית).
יז פח (פ. רומנית מביאה לפ. גשמית).
קעה. קעז (מלח ממון חסר).
- יח כט (הזון את העולם כולו כו'. מאין
יבא עזרי – מעם ה'). עו (פ. והלימוד
בישיבות). פה (ללמוד בישיבה מבלי
לדאוג לעתיד). צב (כנ"ל). צה (פ).
גשמית בידי שמים ופ. רוחנית בידי
אדם).
יט נו (השתדלות הרחבת הפ. – להגדלת
סכום המעשר). קנג (אם להרבות ב-
תפלה להצלחה גשמית). קמג (לכחור
פ. שאין בה דאגה יתירה). קנג (לא
לדחוק השעה). שב (כנ"ל). שמ (להר-
בות בצדקה). חל"ט (חל"ט מביא גט את הפ).
כ שיד (הסתדרות בפ. מצויות תורתנו).
עיי"ע השתדלות יתירה.
- פרסום**
ה קעט (מצוה לפ. עושי מצוה).
פרסים
יא רעו (למתמידים).
יב שעו (התחילו לאחורנה – פ. ספרים).
יג פב (פרוסה). קטב. שעד (כנ"ל).
יד קפא (הגדלת הפ. – משכורת, מגדילה
האפשרויות שיה"י שלא עמל"ק פ).
יח לת. רכה.
- פרקליט**
י שס (ע"י הכשרת המחזין שלא יבואו
לפשע).
פרשת השבוע
ז ה (שייכת להזמן).
פרשת תרומה תצוה
א צח"ט (נאמרה לפני או לאחר מעשה
העגל). קב (כנ"ל).
פשוט נבלתא בשוקא כו'
ג פו.
פשיטות
ג לב (פ. האור שלפה"צ. ד' יסודות
היולי, נשמה, מצד הבורא. עבד פ).
ז סו (למצ', וא"כ איך אפשר התהוות
הריכוז).
יד קנט (מעלת אנשים פ).
טז קמח (אנשים פ). רפב.

פשיטת רגל

טז כח

פשרות

ז רלחמ (נגד הפ. בקירוב ליהדות).
 רסאב (בענין הג"ל). של.
 ט קעז (הדגשת הניגוד בין הפ. והאמת).
 שכח (שיטת הפ. מובילה מימין ל-
 שמאל).
 יב הז (דרך הפ. אינה מצליחה). ח
 (כנ"ל). קיו (בקצה היותר מבהילה ב-
 מדינה זו). קסג.
 יג עד. קמב. קצה. שמה (הנוער אינו
 מאמין בפ.). שנג היא. חנט. תעת.
 יד סה. חט.
 טו ס (שלילת הפ. גם בעיני תורה
 ומרע). קלג (כנ"ל). רמזו (כל פ. ב-
 שקר יסודה). תמט.
 טז יז.

יז קלב. רטז. רכה. רלת. רסז. ערה
 (באמונה ותורה אין שייך פ.). שכת
 (פרחבול ומכירת חמץ אינם פ.).
 יח מת. רלא. רנו. תמט. תעז. חקחט.
 תקיב.

פת שחרית

ז צ

פתגמים

א רג (חב"ד לעבט חגיגה זאל ויך אפ-
 לעבן). רעח (שמיני שמונה שמנה). רפז
 (עקביא בן מהללאל - עקב המחפלל).
 רצה (אמריקא איז ניט אנדערש).
 ב ק (מידארף לעבן מיט דער צייט). קד
 (אהוב את החכמים והאמת אהוב מ-
 כולם). רלו (חיי אלול - גותן חיות
 באלול). של (געוואלד ר' משה, וואס
 וועט זיין דער תכלית, משיח כו').
 ג קיד (עד מחי? געוואלד ר' אברהם).
 קלא (עד מחי יחזה העם - עמא דבר
 ואנ"ש). קנה (געוואלד... וויפיל א
 שיעור מיט קריטיקע. מוכסחים אנו
 שטרים זיי דידן נצח). רמז (מבלי
 התחשב במהלך רוחם - אין זמן

לאנחות וטובה פעולה אחת כו'). שכא
 (בעל חי הרי"מ: אם לא אפעול בכס

— רחמנות עלי). תד (וואס א חסיד-
 שער פארבריינגען קען אויפטאן כו').

ד כב (ראו גידולים שגידלתי). קיב
 (כנ"ל). קב (הכבוש של החוצה האלט
 אפ גאולה, זעהן זיך מיטן רבי'ן -
 ביינקט זיך ניט? האדיע מרא שחר-
 רה). קל (כמה מנשיאי חב"ד: טראכט
 גוט וועט זיין גוט). קמט (אחר שריפה
 מתעשרים). רפג (הבא לטהר -
 אחרים, מסייען לו). חמ (אשרי יושבי
 ביתך מעלה לעזר יהללך סלה).

ה קיט (ר' זוסיא מאניפאלי: מכל אדם יש
 ללמוד כו' מגב). קנה (אזוי אזוי איז
 דער ענין. המענה תלוי בפי המקבל).
 רכו (כשאין חדשות ה"ז גופא ידיעה
 טובה). רמ (הזהר: עשי לעילא).

ו ד (ראיתי מכ"ק מ"ח אדמו"ר גרע-
 סערע זאכן). יד (בטוח שהרבי יעמידו
 בקרן אורה). כ (החסידים הישנים: א
 חסידישער פונק ווערט ניט פאר-
 פאלן). קסא (בחסידות: עד סוף העו-
 למ - סוף להעלם והסתור). קפג (כל
 עכבה לטובה - המקור). רח (כמה
 מנשיאנו: אין א פוסטקע קרייכט).

רפז (נשיאנו: טראכט גוט וועט זיין
 גוט). רפט (רעם רבינס וואגן איז
 גענוג גרויס כו'). רצז (מעט שבא כ"ק
 מ"ח אדמו"ר למדינה זו הראה ש-
 תלוי במעורר כו').

ז מד (פון א ווארט א קווארט). עז
 (הר"א: כשהכל שלום א"צ מכתבים).
 קטז (הר"א: כשמתרגזים - לחכות 61
 דקות ולהתבונן). קנו (דידן נצח). קצא
 (כפי החסידים: ווי מען פרעגט אזוי
 ענטפערט מען). שמג (דידן נצח).

ח כ (א' מנשיאנו: איך קען ניט איבער-
 מיינעם א הידוד פארבינגן אויף
 יענעמס א עיקר). עב (יאוש - שלא
 מדעת). צו (ניט איבערציען די

(דאָס וואָס מען טאָר ניט כו'.) שונח
(נשיאנינו: טראכט גוט וועט זיין גוט).
שסח (רבותינו: אזוי ווי משטעלט
זיך כו'.) שעז (וואָס אַ פאַרבריינגען
קען אריפטאָן כו'.) שפא (מתי קץ
הפלאות? לכשיפוצו המעינות תרצה).
תיב (מעט אור רוחה הרבה חרשך).

יא רז (אריזל: כל הנזהר ממשוה חמץ
מובטח כו'.) גט (רבותינו: ווי
משטעלט זיך כו'.) רלט (כש' נפג'
שים - טובה לשליש'.) רסד (החוק'
רים: התחלה וסוף - רק נקודה.) רסח
(אויב די מעשה איז ניט אמת - גע'
קאנט זיין אמת.) ערב (משכנס אב
ממעטין - בשמחה.) רעז (כניל -
נט.) רפכ (כניל.) שטג (בדאי': אַ קאפ
קען מען ניט אַרױפּשטעלן.) שעב
(מ"ש שדקו התר"מ ונמצאו כשרות
- עפעס שטימט דאָ ניט.)

יב ס (הר"ה מפארישט: בכל מעשיו
כוונתו שעיין יחוסף בחסידות.) קיג
(אמתלא - אמת לא.) קטז (כניל - ס.)
קלו (נשיאנינו: אזוי ווי משטעלט זיך
כו'.) קטבג (כניל.) קטג (כניל - ס.)
קעה (העבר מלמד העתיד.) רכג (פון
גוט צו בעסער.) רט (כניל - ס.) חט
(קיינעם האָט ניט פאַרשאַט אַ כשר
שטיקל פלייש.) חט (נשיאנינו: די
חורה זאל עס אויסלערנען.) תנה (יע'
נעמס גשמיות איז באַ מיר רוחניות).

יג כ (כשמחפשים בכל בהמ"ד - בכל
מדרך כף רגל דוחקים אותו.) קיב
(יענעמס גשמיות איז באַ מיר
רוחניות.) קיג (כש' נפגשים צ"ל
טובה לג.) קנ (רשב"ץ: נשיאים ורוח
וגשם אין.) קנב (מיט אַ צצה כו'.) קנה
(אילו לא נברא העולם היו ג"כ
נשמרים הלי"ח.) קסא (טובה פעולה א'
מאלף אנהות.) קעח (כניל - קנה).
קצט (כניל - קסא.) קסדישע
שטיקל ברויט גייט ניט פאַרפאלן.)

סטרווא. קלב (רמב"ן: כל הקדוש מ'
חבירו חרב מחבירו.) קפג (כס' פולין:
גשמכם מלי גשמיות.) קפח (כניל -
צו.) רכז (רז"ל: יאבד עולמו מפני ה'
שוטים - בתמ"י.) רלה (נשיאים: הח'
עורות כלי בפועל - נשיאים ורוח
וגשם אין.) רסא (כמדומה יש איה
חשש בתפילין ומוזות של.) רסו
(תלי' הה"מ: א ליטוואק וויל איבער'
ציילן.) רצט (הרז"א: כניל.) שי (חסיד
אדאי': קשה לו לעבור עבירה מפני
הנאות.) שלח (הרשב"ץ: ירדת ה'
גשמה - א זאק פון פלייש מיט ביי'
נער.) שונח (רבותינו: טראכט גוט
וועט זיין גוט.)

ט יד (אמריקה אינה שוונה.) מה (מפני מה
החכי' הולכים אל העשירים כו'.) קיג
(הרז"א: א ליטוואק גלייבט ניט ביז ער
ציילט איבער.) קעג (פאטשעוואט נא
לאוראח.) רלד (האמת אהוב מהכל.)
רסג (הרמב"ן: כל המקדש מחבירו
חרוב מחבירו.) רפא (נשיאנינו: טראכט
גוט וועט זיין גוט.) רפו (דידן נצח).
רצב (אזוי ווי משטעלט זיך כו'.) שג
(כניל - יד.)

י ח (נשיאנינו: טובה פעולה אחת מאלף
אנהות.) סח (נשיאנינו: התורה צריכה
ללמדה.) סט (הר"מ מפרימישליאן:
אז מען איז צוגעבונדען אריבער
פאלט מען ניט אונטען.) עח (הר"ש
לויטין: גם כשיש חירוף טוב לא נוסף
כלום לפועל.) עט (אנן פעלא דיממא
- להאיר.) קיז (כניל.) קנב (שלאנט
זיך אין אַ אָפּענע טיר.) ש (תורת ה'
חמימה - שהיא עדיין שלימה שלא
התחיל בה אדם.) שריח (קדושי עליין:
אחר השריפה מתעשרים.) שכו (טוב
לאכול עבור התפלה מאשר להתפלל
עבור האוכל.) שכח (חסידים הראשו'
נים: דער שטיקל ברויט וואָס איך
האָב איז דיינער ווי מיינער.) שנה

(אין) אדם יכול להרים עצמו ע"י משיכה בשערות ראשו. ע (כנ"ל - יא.) עו (השעה שעוסקים בחסידות צריכה להתפשט בכל היום). פג (העבודה בקיץ קלה יותר). פז (כנ"ל - ג.) צח (כנ"ל). קד (כמו שצריך לידע חסרונות עצמו כו' מעלותיו). קו (כנ"ל - ג.) קלה (אהוב אפלטון אהוב אריסטו אהוב האמת יותר מכולם). קנה (שלילה הרע היה גם קודם ברה"ע). רח (קדושי עליון: אחר שריפה מתעשרים). רלו (מכ"ד צ"ל ככך). רמט (שריפת הגשר שמאחוריו). רנו (כנ"ל - יא.) רפא (די לחכימא ברמיזא). רפה (כנ"ל - יא.)

טו נ (לחלחית - עסענציע בלימוד דא"ח). סז (מאושעס דא ניע תא' טשעטס). קעט (בכל ר"ה צ"ל הוספה בחומ"צ). ריג (רבותינו: טראכט גוט וועט זיין גוט). רכב (הרה"ק מ' טשרנוביל אורות אבן הבוחן). רלא (המפורסמות א"צ ראה). רלג (אין חכם כבעל הנסיון). רנב (כנ"ל - ריג). שגא (ר' בנימין מקלצק: כמו בעת התפלה נופלות מח' מהיריד בלייפציג כך בלייפציג יפלו מח' מאין עוד מלבדו).

יז עד (בשביל ל"ת לא הי' צ"ל בריאת העולם). קעט (רבותינו: פאר אמת ווערט מען בטל). קפא (רבותינו: טובה פעולה א' מאלף אנחות). ריח (הרמב"ם: הייעות הולכות אחרי המציאות כו'). רמד (נוכרים ועי"ז ונעשים). רמו (כנ"ל). רנא (לימוד זכות מועיל רק לענין שכר ועונש). רסו (הר"ה מפאריטש: כל מה שעושה - סיזאל זיך אפלייגן א ווארט חסי' דוח). רעז (לאחר כו"כ שנים שנמצא אים ביחד א"א שלא תפעול נה"א על נה"ב). שיח (הגברת הצורה על ה' חומר). שלד (החוקרים: תכלית ה'

ריט (הר"ה מפאריטש: כל מה שעושה - שיוקלט אצלו חסידות). רמח (רבר' חינו: וואס מאנסטו בא מיר מאן בא זיך). רסה (כיכוי שריפה ע"י נפט). ער (מהר"י מטשערנאביל: הכחינה מאי זה צד באה הסברה). ערב (חזקה ל' תעמולה שאינה חוזרת ריקם). שג (א קאפ קען מען ניט ארויפשטעלן). שגז (כנ"ל - ערב). שסז (מארגען דארפ' מען אריפשטיין גאר אן אנדערער). שפ (קבל את האמת ממי שאמרו). שפר (כנ"ל - ער). שפט (כנ"ל - קיג). תל (כנ"ל - ערב). תמגיד (כל סכרא למנוע מעבודה כפועל - מתחבולות נה"ב). תמח (כנ"ל - ערב). תעב (כנ"ל - שפ). תעח (אין אדם יכול להגביה עצמו ע"י שימשוך בשער ראשו). תעט (כנ"ל - ערב).

יד יד (רבותינו: אזוי ווי מישטעלט זיך כו'). כ (לכל שנאה יש תקנה מלבד הבאה ע"י קנאה). כג (יענעמס גש' מיות איז בא מיר רוחניות). מח (הר"ה מפאריטש: התחנן עצמו אורח). פט (דבר טוב שאפשר לעשותו היום אין לדחותו למחר). צה (אזוי ווי מישטעלט זיך כו'). קמב (נוכרים ועי"ז ונעשים). קסא (והוא יכלכלך - יכין הכלים). קע (כנ"ל - קמב). קצו (חסיד אדה"ז: מצוה הראשונה פרו ורבו - מאכן נאך א אידן). רס (כנ"ל - קמב). רסח (חזקה לתעמולה שאינה חוזרת ריקם). שכב (כש' נפגשים - טובה לשלישי). שמו (טראכט גוט וועט זיין גוט). שנו (כנ"ל - רסח). שסז (כנ"ל - קצו). שעה (הר"ה מפאריטש: כל מה שעושה - עס זאל זיך אפלייגן א ווארט חסידות).

טו ג (רבותינו: חזקה לתעמולה שאינה חוזרת ריקם). יא (האריז"ל: נוכרים ועי"ז ונעשים כו'). כא (דעם צוריי' טנס גשמיות איז בא מיר רוחניות). מד

- ידיעה שלא נדע). שמא (רבותינו: טראכט גוט וועט זיין גוט).
 יח לך (רבותינו: חזקה לתעמולה שאינה חוזרת ריקס). נב (רבותינו: טובה פעולה אחת מאלף אחרות). עב (רבותינו: פון גוט צו בעסער). קמה (מאדוועט דא ניע האטשעס). קס (כנ"ל - עב). קעד (רבותינו: טראכט גוט וועט זיין גוט). קפב. קפח (כנ"ל). קצט (כנ"ל - עב). רכט (הארייזיל: נזכרים וצי"ז ונעשים). רעג (ער מתי). שמהי: (כנ"ל - רכט). שמו. שסד. שסח (כנ"ל). תיח (הרמב"ן: כל המקודש מחבירו כו'). תכה (בעל התורת חסד: זקן-זקן - אבי גוט אבמעקן). חסד (כל פי' שמביא ליר"ש - כדבעי). חפג (רבותינו: ווי משטעלט זיך כו'). חקלה (גרוע להיות יחיד בג"ע מלהיות כו' עם עור יהודים).
 יט עב (רבותינו: טראכט גוט וועט זיין גוט). פח (ער סוף העולם - הדורות). ק (צו גוט קען מען שטענדיג צו געבן). קיט (המשכילים: יהודי בי אוהליך ואדם בצאתך). קלא (רמב"ן: כל המקודש מחבירו כו'). רכו (רבר תינו: כשם שצריך לדעת כו' מעלות עצמו). רלג (רבותינו: צי אז גוט איז גוט כו'). תיט (רבותינו: בעה"ב הנחות).
 כ ח (רבותינו: טראכט גוט וועט זיין גוט). יג (כמו שמוכרת לדעת כו' מעלת עצמו). קג (רבותינו: גוט איז גוט בעסער כו'). קעד (רב בקעה מצא וגדר בה גדר). קצ (מאדוועט - האטשעס). קצה (טראכט גוט כו'). רכ (טובה פעולה אי' מאלף אחרות). רלה (ר"ה מפאריש: כל ההידורים - זאל זיך אפלייגן א ווארט חסידות). שכה (כתיבת כשריט מעט כתיבת חסידים המכוסים. יארש - שלא מרעז).
- ב** רטו (כי תראה חמור גוי עבודת הגוף). שצו (מלאך מיכאל היה נותן עבודתו בעד ציצה א').
 ג קפזח (מכ"ד ללמוד הוראה). רא (בראשית ברא - מש"כ נמשך על כל השנה). ריט (עה"פ כי תראה חמור - לא בדרך סיגוף). רלח (ראשיתך מצער - ואז אחריהן ישגה מאד). חנו (ע"פ איזהו חכם הלומד מכל אדם).
 ד קסו (פי' על מדעתו שלא מדעתו). קסח (הנשמה יורדת כו' לעשות טובה כו'). רכ (כל יהודי חביב אצל הקב"ה ככן יחיד). רכג (מכל דבר שרואה - הוראה). רפ (כל דבר כהשגח"פ). שב (מכ"ד שרואה - הוראה). שלה (כנ"ל). שמח (עבודה בשמחה). תלא (עה"פ כי תראה חמור שונאך גוי). תצו (התקשרות ג' האהבות).
 ה קלד (מ"ש בשמו שהמלך שומע ומ"ש בשעהיחודה"א אף שכי"כ במדרש ובשלי"ה). קג (כאשר גופו חולה גם נשמתו נחלשה). קנח (עבדו את ה' בשמחה - גם באכר"ש). קעו (כנ"ל). ריו (כי תראה חמור כו'). רמט (נשמה יורדת לע' פי' שנה לעשות טובה לזולתו). שכב (והי' ראשיתך מצער - וצי"ז - אחריהן ישגה מאד).
 ו יג (בריאית הגוף בגשמיות וברוחניות). לו (והי' ראשיתך מצער וצי"ז ואחריהן ישגה מאד). נב (כנ"ל יג). פ (כנ"ל לו). קו (ע"פ עבדו את ה' בשמחה). קמד (כ"ד שרואה - הוראה). קסז (כנ"ל). רמד (כנ"ל קו).
 ז כט (עה"פ כי תראה חמור גוי). מ (יהודי התועה בדרך כו'). מו (בכל דבר שרואה - הוראה). נא (אור שגנוז ביום ראשון - בתורה). נו (כנ"ל). סב (במקום שרצונו של אדם שם הוא נמצא). פד (כנ"ל). צו (כ"א מישאל בן יחיד להקב"ה). קטו (עבודת ה')

מפתח עינים

תעא

עמו. כב (כניל). סה (עה"פ עברו את ה' בשמחה). ע (כניל). פד (כניל - ב). פה (כניל - א). קט (כניל). קיז (כניל). קסט (כניל - ב). קלב (כניל - א). קמא (כניל - סה). קפ (מלאך מיכאל היה נותן כל עבודתו עבור א' מר' ציציותיו). רעו (להפשיט הדברים מגשמיות).

יב ט (עה"פ עברו א"ה בשמחה). לה (עה"פ כי תראה חמור גר'). קנו (אהבת ה' לבניי יותר מאהבת אב לבנו כר'). רי (מכל דבר הוראה). שכה (כניל - קכו). תמו (מכל דבר הוראה). יג פג (אהבת ישראל - אפי' אם מעולם לא ראהו). קיא (עה"פ עזב תעזב גר'). רסט (אהבת השי"ת לכ"א מישראל יותר כר'). רצה (מכל דבר הוראה). רצו (כניל - קיא). שמא (כניל - רצה). שנו (כניל - קיא). תג (להפשיט הדברים מגשמיות).

יד קיט (והי' ראשיתך מצער ועייז' ואחריתך ישגא). קמו (עזוב תעזוב - עם הגוף). קנט (פשיטות איש פשוט מגיעה לעצמות). קסו. רמח (מכל דבר הוראה). רנח (כניל). שכז (כניל - קמו). שנ (ואהבת לרעך - אפי' שמ' עולם לא ראהו). שצז (כניל - קיט). תקה (כניל - קמו).

טו ז (כ"א מישראל כבן יחיד כר'). פב (כניל). קיא (פי' מי ימלל גר' מלשון שבידה). קכד (והי' ראשיתך מצער ועייז' ואחריתך ישגא מאד). קכו (השגח"פ). קמו (עזוב תעזוב עמו - עם הגוף). קסה (כניל). רב (כ"ד שרואה - הוראה). רמב (כניל - קמו). רפב (כן - הלואי - בקרש חזיתך). דש (כניל - רב).

טז מא (המשל מאנשי העיר שסמכו על הניכור כר'). עח (כ"ד ששומע - הוראה). צ (עזוב תעזוב עמו - עם הגוף). קלה (ראשיתך מצער, ועייז'

בשמחה). קא (כניל - צו). קלא (כניל - מו). קנט (הנשמה יורדת כר' לעשות טובה). קפה (כניל - בט). קצד (כניל). רנ (כניל - צו). רסט (כניל - קטו). ער (כניל - מו). ערב (אהבת ה' התורה וישראל - אחד).

ח כג (כ"א חביב אצל הקב"ה יותר מבן יחיד). ל (הנשמה יורדת לע' פ' שנה כר'). לד (עבודת ה' בשמחה דוקא). נ (כניל). עב (כניל). פה (השגח"פ על כל פרט). קמג (מכ"ד שרואה - הוראה). קמד (כניל). רכג (לא ללמוד חכ' הקבלה אא"כ יודע להפשיט הדברים מגשמיות). רל (עזוב תעזוב עמו - עם הגוף). רסכ (כניל). רסח (כניל - לד; רל). ערה (כניל - רל). רפא (כניל - לד). רפה (כניל - פה). רצט (כניל - לד). שלא"ב (כניל - ל). שלח (כניל). שמו (כניל - לד). שנ (כ"א מבניי יכול לעבור הים במטפחת). שנה (כניל - פה).

ט כב (הנשמה יורדת לע' פ' שנה לע' שות טובה). מג (כניל). מד (השגח"פ על כל פרט). נג (כ"ד שרואה - הוראה). ריג (פועלים במקומות שהולכים - טהרת הארץ). רטו (השגח"פ על כל פרט). שיד (אהבת הקב"ה לכ"א מישראל כר').

י כא (הנשמה יורדת לע' פ' שנים לעשות טובה לישראל). מג (בענין עבודת ה' בשמחה ובענין השגח"פ). נז (כניל - כא). פט (עבודת ה' מתוך שמחה). קו (כניל). קיט (השגח"פ). ריב (כניל - כא). רלג (כ"א ארץ חפץ). דמ (עבודת ה' בשמחה). עה"פ כי תראה חמור גר'). שטז (כניל - כא). שצז (עזוב תעזוב - עם הגוף). תא (ראשיתך מצער ועייז' אחריתך ישגא מאד). תד (כניל - שצז).

יא א (מכל דבר יש ללמוד הוראה). ב (עה"פ כי תראה חמור גר' עזוב תעזוב

ו רמד (א קליין לעזחיל אין גוף כו'). רפו (כשהי' נופל לו סכרא הי' אומרה כפה כו').
ז קס (רע מה למעי' - ממך). קעד (א קליינע לעכעלע אין גוף כו').
יד רג (א קליינע לעכעלע כו').
טז יא (הזמן נברא הוא).
יח עב (א קליין לעכעלע אין גוף כו'). ערה (כנ"ל).

אדמור'ר חוקן

א קמ (מה מצערי גבר כוננו כו').
ב קפו (כשלומדים תורה - גם במצרים ויחי').
ג יט (רואה [בתניא] מער נייעס ווי אין מעזריטש). נז (הבטחה: וואס חסידים וועלן טאן וועלן זיי מצליח זיין).
ד ח (דער אויבערשטער גיט גשמיות כו'). כהז' (מרא דאתרא - גם בענינים רוחניים). עט (געוואלד געוואלד). קמט (ביאור פתגם: אחר שריפה מתעשרים). קסט (מיט אן עצה שלאגט מען זיך ניט אן). רעא (פעל שחסידים יצליחו). שג (הקב"ה נותן גשמיות בני" עושים מזה רוחניות). שיב (אהבת ישראל כלי לאהבת ה'). שלא (לפני רשכ"י לא נחרב הבית). שצז (דער אויבערשטער גיט גשמיות כו'). תמא (אמירת תהלים באלול). תצז (הבאת ג' האהבות לפועל).
ה כד (סגולה לבנים - אהי"ר). נה (ה' גשמיות רוחניות). צח (יעדער וואס האלט זיך אין קליאמקע כו'). קעד (בזכות המס"ע שלו יצליחו החסידים). קצג (אויף וואס דארפמען ריך). רג (אחר מדה"י באה מדה"י). רו (מיט דריי זאכן דארף מען זיך ניט אג' שלאגן כו'). רלו (לעשות מהגשמיות רוחניות). רמ (כנ"ל - קעד). רנו (איך וויל כו' ריך אליין). רפה (כנ"ל - קעד). שלא (ואהבת לרעך כמוך - כלי לראהבת את ה"א).

ואחריתך ישגא מאר). קצא (לעבוד את ה' עם הגוף). קצח (הלואי בקדש חיותיך). רכו (כנ"ל - צ). רסז (ה' נשמה יורדת לע' פ' שנה כו'). רחצ (כנ"ל - עח).
יז מג (אהבת ישראל - אפי' לאי שבסוף העולם). נא (כשנפגשים פ"א יפגשו עוה"פ). קמא (כ"ד בהשגח"פ, מכ"ד הוראה). קסח (כל תורה שאין עמה מלאכה - התעסקות באהבת ישראל). רטו (ב' אופנים בשמירה מנגב). שלה (כ"א מישאל כבן יחיד כו'). שלו (כנ"ל). שנב (עוה"פ כי תהיו אתם ארץ חפץ).
יח יט (ראשיתך מצער ועי"ז ואחריתך ישגא מאר). רכט (צרה נהפכת לצהר). רמו (מכל דבר - הוראה). שו. שעג. תיח (כנ"ל). תצז (השגח"פ).
יט כז (כ"א - ארץ חפץ). מא (האט ליב געהאט ליכטיקייט. הרבו נרות ב' מצע"ש). קג (שניאור - שני אור). קנד (אהבת השי"ת לבני" כו'). שכד (כ"ד שרואה - הוראה). תיב (כנ"ל - כז). תכד (כנ"ל - שכד). תל (משחד לים לסמוך רק על הסי' המובאים בדא"ח). תלג (כנ"ל - כז).
כ פג (סוד מרע ועשה (את הרע) טוב). קל (כל המתכבדים שעד הטי"ז וש"ך עשו חיבורם ברוה"ק). קלג (ההתעוררות מהבת קול שבכ"ו). קמג (אהבת ה' לכ"א כבן יחיד כו'). רנח (כל מה שיהיה רואה כו'). שכ (כנ"ל - קמג). שכב (כנ"ל).
הרב המגיד
א רעט (שמע"צ - שמיני וגם שמן).
ד ל (במה יזכה נער - לבנים, את אחרו - ע"י הכנסת אורחים). קנח (אז סויערעט א קליין לעזחיל אין גוף כו'). שמא (כנ"ל). תצז (התקשרות ג' האהבות).
ה נט"ס (א קליין לעכעלע אין גוף כו').

דואג במה שאתה צריך כו'. שלט
(כניל - נד).

ט מד (ע"י הצדקה - מוחו ולבו זכים
אלף פעמים ככה). מו (אהבת ישראל
כלי לאהבת ה'). נג (כניל). קה
(השי"ת נותן גשמים - לעשות מזה
רוחניות). ריו (אחר מדה"ד מתעוררות
מדה"ר). רמח (כניל - מד). רפא
(כניל). רפט (ואבדתם מהרה - ה'
חפזון). שה (חסידות - עבור כל
ישראל).

י כד (געוואלד געוואלד). כה (אחים
ממש רק הגופים מחולקים). צד (כ"א
שלוחו של הקב"ה). קטז (אהבת
ישראל כלי לאהבת ה'). קלה (נעשים
מוחו ולבו זכים אלף פעמים ככה).
קלט (יד מקשריו על העליונה). קמ
(כניל - קלה). קמא (כניל - קלט).
קסג (כניל - קלה). ר (מיהאט קיין
השנה ניט ווי טייער בא השי"ת א גוף
פון א אידן). רעו (מרא דאמרא -
כפשוטו). רצא (כניל - קלט). שא
(לחיות עם הזמן - עם פרי השבע).
שו (הקללות יהפכו לברכות מצד
תוקף החסד המלוכש בהן). שכה
(כניל - קטז). כניל - שא. שעג-ד
(כניל - שא). כניל - קלה.

יא יח (ע"י צדקה נעשים מוחו ולבו זכים
כו'). לד (כניל). נא (החסידות שייכת
לכל ישראל). נב (בכל ענין יד
חסידים על העליונה). סט (מרא
דאתרא בכל הפרטים). עט (כניל -
נב). צ (דו זאגסט אלץ וואס דו
דארפסט כו'). קיא (כניל). קכב
(לימוד תו"א ולקו"ת השבעי. הערה
באנה"ק. קכג (מה שהתעוררות יכולה
לפעול כו'). קכהו (כניל - צ). קס
(מעוט צדקה מגביהות את כל
הרכוש). קצז (כניל - צח). קצט
(עבודה שבלב - בלב ועם הלב). רל
(לעשות מגשמות רוחניות). רנא

י (והאבת לרעך כלי לואהבת את
ה"א). טו (בזכות המס"נ שלו -
חסידיו יצליחו). כה (מי לי בשמים
גר). כו (שאלת הקב"ה לכ"א -
איכה). כח (כניל טו). לה (כניל). מז
(ע"י צדקה - מוחו ולבו זכים אלף
פעמים ככה). נו (כניל). ס (סגולה
לבנים - אהו"ר). עח (חסידות היא
עבור כל ישראל). קיו (השי"ת גיט
אידן גשמים כו'). קלב (כניל מז).
קמח (כניל קיו). קעא (כניל מז). קפ
(כניל). ריד (כניל). רלד (כניל). רעז
(כניל קיו).

יז ה (בשם הרמ"ז מאניפאלי: ר"ת
חשוכה. פרשת השבוע שייכת לה-
זמן). יח (מרא דאתרא). עב (בכל ענין
יד מקשריו על העליונה). פט (כניל).
צה (כניל). קמח (כניל). קנו (כניל). קס
(כניל. דע מה למע' - ממך). ריח (א'
איד ניט ער וויל כו'). רעה (מהו
חסיד). שכד (ע"י צדקה - מוחו ולבו
זכים אלף פעמים ככה). שלב (כניל -
רעה). שמא (חסידות עבור כלל ישר-
אל). שג (יוקר הגוף).

יח ז (עבודה שבלב - אין הארצן מיטן
הארצן). לה (חסידות - בשביל כל
ישראל). לח (השי"ת נותן גשמות
כו'). מב (כניל - לה). נד (בכל דבר -
חסידיו יצליחו). עג (כניל - לה). עו
(כניל - נד). קכ (ע"י צדקה - מוחו
ולבו זכים כו'). קכא (כניל - נד).
קכב (כניל - קכ). קלב (כניל - לה).
קלח (כניל - נד). קמב (יוקר גוף
האדם). קמז (כניל - נד). קנד (כניל).
קנו (כניל - לה). קנח (כניל - נד).
קסד (כניל). קעט (כניל - קכ). קפג
(כניל - קמב). קצג (סגולה לבנים -
אהו"ר). ר (עשו לבוש סערטוק של
משי). ריא (כניל - לה). רטז (כניל -
לח). רנא (כניל - נד). רסג (כניל -
קכ). רפג (כניל - לה). רצו (אתה

— כ. קלד (ואהבת לרעך כלי לואהבת את ה"א). קלה (כנ"ל — כ). קפ (קביעות בנפש). קפה (לעבן מיט דער צייט — פ' השבוע). קפט (כנ"ל — כ). קלד (קביעות בנפש). קלדו (ע"י הצדקה נעשים מוחו ולבו זכים כר). רמ (חסידות דומה לאביט בכתר ה' מלך). שג (השי"ת גיט אידן גשמיות כר). שי (כנ"ל — קפה). שונ (כנ"ל — קלד).

טו כיכא (מצות) — מיכלא דמהימנותא ומיכלא דאסווחא. האמונה מביאה הרפואה. צו (אחר מדה"ר באה מדה"ר). קמ (השי"ת נותן גשמיות וישראל יעשו מזה רוחניות). קסב (לחיות עם הזמן). רל (שמיטתו האחדות בעיני ארץ. לא נצרכה אלא להערפה). חלו (קביעות בנפש).

טז לו (וואס א חסידשער פארבריינגען קען אריפטאן כר). מא (וואס מאַנסטן בא מיר כר). מג (קביעות בנפש). צ (רי"ח — ולא תחלו). צד (כנ"ל). קד (כנ"ל). קטו (כנ"ל). קמד (כנ"ל — לו). ריט (אידישע גשמיות כר מאַכן רוחניות). רכט (אהבת ישראל כלי לאהבת ה'). רמ (כנ"ל). רעט (החסידי רוח — נחלת כל ישראל). שיט (כנ"ל). נו (קביעות בנפש). סא (גילוי חסידות — שחיקת אביט שבראש המלך). עט (וספרתם — מאכן ליכטיג). פה (מרא דאתרא — כפשוטו). קא (כנ"ל — נו). קבו (כנ"ל). קבו (חסידות — נחלת כל ישראל). קסא (כנ"ל — נו). קסה (כנ"ל). קפ (כנ"ל — קבר). רסג (ע"י הצדקה — מוחו ולבו זכים כר). דש (כנ"ל — נו). שיח (שמיטת ד' פערד כר). שמב (וואס א חסידותשער התורעות קען אריפטאן כר).

יח ז (וואס א חסידותי פארבריינגען קען אריפטאן כר). טו (מי לי בשמים כר). לד (לחיות עם הזמן). לט. מב (כנ"ל).

(כנ"ל — נב). שכ (כך קבלתי מהה"מ בשם הבעש"ט. שמצות ואהבת היא לחקוע מחשבתו כר). שכה (ש"ע מהר"ק ומהר"ב). שכה (כנ"ל — נב). שמא (למדן — שלומד עתה). שנג (געשעפט געשעפט עד ביאת ה' משיח). שסה (כנ"ל — קכט). שסט (כנ"ל — נב). שפה (ואהבת לרעך כלי לואהבת את ה"א).

יב עז (ע"י הצדקה — מוחו ולבו זכים כר). קכב (אהבת ישראל ואהבת את ה"א — חר). קלא (הקב"ה נותן גשמיות כר). קסט (כנ"ל — קכב). קצא (כנ"ל). שו (כנ"ל — עז). קביעות בנפש. חב (קביעות בנפש). חכא (הקב"ה נותן גשמיות כר).

יג י (אחר מדה"ר באה מדה"ר). כה. לדו (כנ"ל). מא (כנ"ל). נב (קביעות ב' נפש). סא (כנ"ל — י). סב (ע"י הצדקה — מוחו ולבו זכים כר מ"מ זקוק ללימוד וריעה). טרו (כנ"ל — י). פד (הקב"ה נותן גשמיות כר). צט (כנ"ל — סב). ק (כנ"ל — י). ק (כנ"ל — נב). קזח (כנ"ל — י). קיא (וכנו בחרת — הגוף). קכחט (כנ"ל — י). קלט (חי' דוש חסידות — טובה לזולת צ"ח עצמו). קמח (כנ"ל — נב). קס (מה שהתורעות יכולה לפעול כר). קסג (כנ"ל). קעז. קפה (כנ"ל — י). קצא (כנ"ל — סב). רטז (כנ"ל — קס). ריט (מה שלומדים מגנב). שמג (כנ"ל — פד). שמה (א איד גיט ער וויל כר). תמט (ואהבת לרעך כלי לאהבת ה'). תנט (נערים פני זקנים ילבינו — למעלותא). תעג (יוקר הגוף). תעד (מיט א צצה כר). תעט (כנ"ל — תנט). עייע חסידים.

יד ו (מה שהתורעות יכולה לפעול כר). כ (חסידות עבור כלל ישראל). כג (מצבו הפרטי אינו סותר לעסק בעיניו הכלל). סה (מרא דאתרא). פט (כנ"ל).

מפתח עינים

תעה

אדמו"ר האמצעי
ג שנב (צווי נפה"א אוריף איין נפה"ב).
ד רנט (ב' נה"א על נה"ב א').
ו קלב (מצוה לחסידיו להתעכב בדרך ולחזור דא"ח). רנא (אין לענות – עד שימצא בעצמו בדקות). רנט (ב' נה"א על נה"ב א').
ח קנא (כשב' נפגשים – ב' נה"א ונה"ב א'). רפח (מעג ווערן פון דיר א ציבעלע – אבי חסידות זאלסטו חזר"ן).
ט כה (משפט לעשוקים – ניצוצות קדושה).
י תיא (ב' נה"א על נה"ב אחת).
יא יח (ב' יצ"ט על יצה"ר א'). קמח (כנ"ל).
יג שעד (ורושים חדשים מתקבלים יוחר). חצב (א ציבעלע זאל פון דיר ווערן – חסידות זאלסטו חזר"ן).
יד תקו (ב' נה"א על נה"ב א'). תקכו (כנ"ל).
טו רסד (ב' נה"א על נה"ב א'). שפב (כנ"ל). תטז (כנ"ל). תלא (בקשר לביאת הבעש"ט עה"פ בעולם).
טז לו (ב' נה"א על נה"ב א'). מב (וראו כל בשר – בעין הגשמי"צ צ (ריח – ולא תחלח). צד (כנ"ל). קד (כנ"ל).
יז עח"ט (ב' נה"א על נה"ב א'). קפא (כנ"ל).
כ פז (בעלי עסקים רואים אלקות במחש).
אדמו"ר הציצ
א נה (אלו ידעתם כחם של פסוקי תהלים כ').
ב לב (דפוס לדורי דורות). קעג (כנ"ל). ריט (כנ"ל).
ג רמ (פעלי דיממא – עבודתם להאיר). רמד (כנ"ל). רמו (אחד הי' האיר (ב) אברהם עד שהתאחד).
ד נו (כל המסינ' כלא לגבי מסינ' אדה"י כר לעשות טובה לזולת). שבי

סר (קביעות בנפש). צא (מיט א צצה כ'). צו (קביעות בנפש). קלא (אהבת ישראל כלי לאהבת ה'). קס (פרו ורבו – מאכן נאך א אידן). קסד (כנ"ל – לר). קסב (קביעות בנפש). ריט (כנ"ל). רכח (ג' אהבות – חר הן). רמו (קביעות בנפש). רעט (חסידות עבור כל ישראל). רצ (מרא דאתרא – כפשוטו). שג (קביעות בנפש). שנו (וספרתם – מאכן ליכטיג). שצר (געוואלד געוואלד). תצה (הטיף מוסר למי שה' שקוע ולא הרגיש בבכי ילד). תקבט (ע"י הצדקה – מוחו ולבו זכים כ').
יט כג (א איד ניט וויל כר אלקות). לו (לחיות עם הזמן – עם פ' השבוע). עג עח (כנ"ל). פב (קביעות בנפש). קלא (כנ"ל – כג). רמב (מיכלא דמ' הימנותא – לילה הראשון, מיכלא ד' אסותא – לילה השני). רנ (וואס ס'קען אריפטאן א חסידישער פארבריינגען כ'). שא (החסידות – נחלח כל ישר אל). שג (לפני נשמות הגבוהות לא נחרב הבית). שיג (ניחלו – ניטלו ה' מאורות). שטו (קביעות בנפש). שטז (כנ"ל – שיג). שכה (כנ"ל). שנה (משל האב"ט בכח המלך כ'). שפב (החסידות נחלח כל ישראל). תכו (כשם המלאך: מאימתי – מאימה ויראה). תמח (כנ"ל – כג).
כ ט (אגדה – רוב סדרות התורה גנוזין בה). נא (אחרי שריפה מתעשרים). פג (הבא לטהר – אחרים). צא (המשל מ' מלך שנותן אבן יקרה כ'). קט (כאשר להורות לפניו גשנה – גם בארץ מצרים ויחי). קכא (כנ"ל). קמה"ו (לפניהם – לפנימיותם). רמה (א איד ניט ער וויל כ'). ש (גוי א' בארץ – הממשיך אתרדת בארץ). שטו (כנ"ל). שכן (נעשים מוחו ולבו זכים אלף פעמים ככה).

- (אבג"ד - אהבה ברכה גאולה דלות).
 תיט (מאך דא א"י).
 ה יט (כשהיה בן 99 רוצה לימול ראוי שיתגלה אליו ה'). קנה (החסידים מתוך אחדות ילכו לקבל משיח). קצא (די נשמות הערן). רכד (כנ"ל).
 ו מז (אנן פועלי דיממא אנן). צא (עסן צוליב דאוונען כו'). קבא (כנ"ל מז). קמב (כנ"ל צא).
 ז קו (אבג"ד - אחדות ברכה כו'). ריז (מלה הזאה בדפוס - לדורי דורות). רלב (מהל מומחה). שכב (טוב לאכול בשביל התפלה כו'). שמ (ניתנה רשות וכח לרופא לרפאות). שעג (אנן פעלי דיממא - להאיר). שפכ (כנ"ל - קר).
 ח כו (פעלי דיממא אנן - להאיר). עא (קרא לשקש - שקש). קנט (כנ"ל - כו). קעד (כנ"ל - עא). ר (כנ"ל - כו). רסה (א"ב - אהבה ברכה).
 ט קס (מאך דא א"י). ריט (ברכה על עבודה - אל ישעו בדברי הבל). רכה (א"ב - אהבה ברכה).
 י כ (הנהגת שבת בראשית משפיעה על כל השנה). כט (התחלה משפיעה על כל ההמשך). גא (א צדיק צו 99 יאר ווייס ער דארף זיך מל זיין איז ער ווערט הקב"ה זאל זיך צו אים בא' ווייזן). נב (כנ"ל - כט). ער (א"ב - אחדות ברכה). קיח (קרא לשמש ריזרח אור). קמ (אנן פעלא דיממא - להאיר). קמח (ניתן רשות לרופא לרפאות). שיג (כנ"ל - קמ). שיז (כנ"ל). שלג (יוסף גו' מהאחר נעשה בן). שמג (שהוא כמו עושה כובעים כו').
 יא כב (בעסער עסן צוליב דאוונען כו'). קלו (כשהיה שולח מכתב ע"י שליח היה משלם לדואר). קנא (אבג"ד - אחדות ברכה גאולה דלות). קפה (משנה אותיות נשמה - מאירה הגוף). שיא (אהרן גבוה ממלאך מיכאל).
- הכעש"ט גבוה מהאריז"ל והה"מ מהרח"ו).
 יב קיח. רלב (קרא לשקש - לשקש).
 יג מו (אחדות פון חסידים וועט זיי פירן ביז משיח'ן). צ (אנן פעלי דיממא - להאיר). תיא (כנ"ל). תלד (קרא לשקש - לשקש).
 יד יט (טוב לאכול בשביל התפלה כו'). קג (אנן פעלא דיממא אנן - להאיר). שכב (כנ"ל - יט). שלג (קרא לשקש - לשקש). תל (א"צ להתפשט וועט גיט זיין איינג).
 טו קנו (אנן פעלי דיממא אנן - להאיר). תנב (מאך דא א"י).
 טז שלו (פעלי דיממא אנן - להאיר).
 יז רנח (אנן פעלא דיממא - להאיר). שכב (כנ"ל). שכה (זה שמתאונן על ספיקות בא. מורה שהוא מאמין).
 יח נב (אנן פעלי דיממא אנן). קפב (כנ"ל). רעא (קרא לשקש - לשקש ויזרח אור).
 יט ריר (בקשר לחננון ביאצ"ט: וואו נאך אזא צייט אויף אויסבעטן).
 כ מג (מלה שבדפוס - לדורות).
 אדמור"ד מוהר"ש
 ד רצ (צי אז גוט איז גוט אזי בעסער גיט בעסער). שנח (די וועלט כו' לכתחילה אריבער). שפח (כנ"ל). שצו (כנ"ל). תעח (כנ"ל).
 ה א (אז גוט איז גוט כו'). נו (כנ"ל). לימוד חושב"כ עם פרש"י בכ"י. מסי גמרא בשנה). קא (נדוזה לעיר - לא לפרנסה גשמית אלא להשפיע). קנה (אותיות גיט יחידה שבנפש). שלא (כנ"ל - א).
 ו יד (תעניות - התבוננות 15 דקות ארעתי דנפש"י). כ (אז גוט איז גוט כו' בעסער). נ (כנ"ל כ). רכד (פרנסה גשמית ורוחנית).
 ח פה (די וועלט כו' לכתחילה אריבער). שג (הפרנסה כומנינו באופן נסי).

מפתח עינים

תעז

מתלבש בלבוש צדיק. קצנ (האדם נברא בבי עיניים - לראות מעלות זולתו וחסרונות עצמו). שמא (זע ווי טייער א אידישער גוף כר).

עיינע נרות להאיר.

ח צח (גיהנום - גש' חומריות העולם). קעב (זיי וינגען מיט קבלת עול). קצ (כשם שמניח תפילין בכ"י כך צריך להתעניין בחנוך ב"ב בכ"י). רלה (טובה פעולה א' מאלף אנוחות).

י יד (ע"י התבוננות אדעת' דנפשי' - שינוי ממהות למהות). סב (ווי טייער א אידישער גוף - צוליב עם געגאסן אוריפיל תר"מ). קצו (טובה פעולה א' מאלף אנוחות). קבח (היצה"ר מתלבש בקאפאטע). קמח (אין אתנו יודע בסוד הביורים כר חטוף ואכול חטוף ושת').

ז ס (לפעמים היצה"ר בא בסערטוק משי). שכב (כמה גודל ערך הגוף שבשכילו יצקו כמה תומ"צ).

ח נו (האדם נברא בבי עינים - בימין להביט על הזולת כר). צו (לפעמים היצה"ר מתלבש בוידענע קאפאטע). קג (כנ"ל). קנג (כנ"ל). שיד (תל' חו"ת - נרות להאיר).

י מז (היצה"ר מתלבש בלבוש צדיק כר). ר (זע ווי טייער כר אויסגעגאסן אוריפיל תומ"צ). רלו (כנ"ל - מז).

יא לו (אז מישטייט אין איין ענין און מען טראכט וועגן אנאנדער ענין כר). קיט (לפעמים היצה"ר מתלבש בלבוש צדיק כר). קסו (מצות רומזים לכלים). קעה (לשנה הבאה - מלעיל). רי (אם השק"ט מונעת מתור"ע ה"ז מתחבולות היצר). רעא (הוצאות צריכות לבוא רק מהקופה).

יב ק (כשם שמחוייבים בכ"י בהנחת תפילין כר בחנוך בניו). קטז (י"ט כסלו - גאולתנו ופדות נפשנו כר). קית. רה (אכן הבוחן - אם המח' באה

ט קפח (ירוח והצלה גוי תאבדו - את הזכות). רצד (השי"ת הביאו לפנה נחת בשביל פרנסה רוחנית).

י כט (השי"ת נאָרט מען ניט כר נאָר ויך. לט (דו ווילסט השי"ת זאָל מיר פאָלגן כר). צא (כנ"ל - כט). קבח (פון גוט צו בעסער). קפו (אמה ה' עבריה כיון שהדבר נוגע לה משכילה סברות ראשונים ואחרונים). רנח (אז גוט איז גוט איז בעסער ניט בעסער?). שצו (כנ"ל - קבח).

יא קג (לכתחלה אריבער).

יב ערה (כשמאריכים בתפלה - גם תפלה ערשה מחצה מספיק). שלב (תענית בעבודה).

יג שנו (תענית - איחור הדיבור).

יד תיו (בענין שנוגע - מגיעים להמצ' אוח).

טו קעז (תענית מדיבורים).

טז רלו (די וועלט כר לכתחלה אריבער). רנב (כנ"ל).

יז יא (שינוי מקום לא בשביל פרנסה גשמית). רנח (אבער איר וועט אָר ווערן דעם זכות). רסח (אין ששפחה יכולה להגיע לסברות תנאים ר' אמראים).

יח תכך (די וועלט זאגט כר).

יט קטז (לפעמים מתלבש בלבוש צדיק). אדמרי פותרשיב

ב רמח (כיסוי דם - כיסוי גבר' בחסד). רצט (כשמעמידים פנס מתקצצים כר). שפה (טובה פעולה אחת מאלף אנוחות).

ג רלב (לערן מיינע חסידות וועסטו ווערן מיין חסיד). רצו (יוקר הגוף). שדמ (כנ"ל). שעה (תמימים נרות להאיר). שעה (גענוג אתכפי' - מדאָרף אריסניצן אַלס לשם שמים). שצח (יוקר הגוף). תיב (נרות להאיר).

ד יח (ויעקב הלך לדרכו. יוקר 48 שעות של שמע"צ ושמוח"ת). מג (יצה"ר

- מקדושה. שנה (להודיע ע"ד ה-
הוצאות שהיו לו).
- יג עה (בדמינו אין סדר לבירורים). קט
(כני"ל). קסט (מזוזה מקיף, המשכת
מקיף בפנימי ע"י עבודה. ביי מיר
קין ברעטעלע כו'). חעה (כל טענה
המתלישה הפעולות - מהלעו"ז).
- יד קלו (שיפעלו כי ובהשומעים).
טו ל (כל מניעה לדבר מועיל - מנה"ב).
קכט (שיפעלו הדברים כי ובהשומ-
עים). רטו (כני"ל). שה (כני"ל - ל). חל
(לפעמים היצה"ר מתלבש בכגש
משי).
- טז נו (טובה פעולה א' מאלף אנתות). עז
(כזה"ו אין סדר לבירורים). רלד (די
מאמרים פון פאר פ"ב - געברענט).
שנט (כשם שצריך להניח תפילין כו').
- יז רמו (תורה בעוז - מטי"ג, אזוי און
ניט אנדערש).
- יח קלג (עצמות האט צוטאן מיט גוף).
קנג (כל משפיע צ"ל תחלה מקבל).
שטו (איך גיי אין הימעל און די
כתבים לאז איך אייך). שמב (ביאורים
בתניא - כאם מביא לעבודה). שמו
(כשם שצריך לידע חסרונות עצמו
כו'). תנו (הבחינה אם בא מצד ה'
קדושה).
- יט שלג (יום הסתלקות - גילוי עצם
מדרגתו).
- כ קל (כל המתברים שער הטי"ו וש"ך
עשו חיבורם ברוה"ק).
- אדמיר מוהרי"צ
- א מט (צוה תעשה לחיבה גר). נד (א
איד איז אחד גו' פועלן אריף אנדע-
רע) סו (ג' פ"י בערב). עג (כשם שא"צ
לטעות בחסרונות כו' במעלות כו'). עו
(כרית כרותה לתעמולה כו'). עז (כי
תראה ערום - בלי תומ"צ - וכסיתו).
קכח (מצוה הראשונה פרו ורבו -
להוסיף בני"). קמ (עיקר חיבת הקב"ה
לאברהם למען אשר יצוה כו').
- ב רעט (קירוב רחוקים - שיגביהם אליו
ולא שירד אליהם). שפא (א שוחט איז
ניט א סקאטאכאיץ). שפז (פועל -
כשהפעולה פועלת בפועל).
- ג יח (מידארף אליין לערנען דעם
מאמר). נו (כשמעמידים פנס מחקב-
צים סביבו). קכו (נותנים עליו חומרי
המקום כו' לברר התומירות). קעז
(בעש"ט ואדה"ו המשיכו חיות כי
עבודה דאלול). רא (כשם הבעש"ט:
בראשית ברא - משי"ב נמשך על כל
השנה). ריט (חסידות - אריינטראגן
סדר כו'). רמ (לא באנחות הישועה. די
הארץ דארף ארויסבריינגען צום קאפ
אראפקומען בפועל). רמד (אידישע
גשמיות איז רוחניות). רסב (חסידות
פעלה אז מאיז ניט עלנט). רפז (חזקה
לתעמולה שאינה חזרות ריקם). רש
(עס איז שוין ערב שבת אחר חצות).
שי (מארגן דארף זיין גאר אנדערש).
שכא (חזקה לתעמולה שאינה חזרות
ריקם). שלו (וויפל א שיעור - קאריי-
טע צום פערד כו'). שמה (חזקה ל-
תעמולה כו'). שטג (כשם כמה נשי-
אים: טראכט גוט וועט זיין גוט). שסז
(מידארף טאן מיט יענעם - אריף זיך
אויך אויך ניט פארגעסן). שעא (אוי-
זערע זיבורית איז בעסער ווי זייערע
עידית). שעג (טראכט גוט כו'). שעז
(כאח כל מיני חבואתה כיוונו ל-
שמורה וד"מ). שעח (בזמן הגאולה
תאפן - געקענט אזויפיל אריפטאן).
שפא (ועט לעבט אליין און מאכט
לעבן אנדערע). שצה (פני' בינה -
כסוס כו'. קיינמאל ניט צו שפעט). חטו
(מאכן פון א"י אה"ק). חמה (כני"ל). חנד
(כרכה כמו גשם). חעא (מיטאר ניט
רעדן לה"ר - אריף זיך אויך ניט).
- ד ז (חזקה לתעמולה ... ריקם). טז
(אושפיזין חסידים). כג (חסידות
פעלה אז מאיז ניט עלנד). לא יעזבו

צאן מרעיתם). לה (הקבי"ה אינו נשאר בע"ח). לח (א איד נישט ער וויל נישט ער קאן זיין אפגעריסן פון גיטליכקייט). מכ (חזקה לתעמולה שאינה חוזרת ריקם. נא (הקבי"ה אינו נשאר בע"ח). נד (לפעול בתלמיד שלא יצטרך למלמד. עג (ביאור על עמלים ב- חזרה. פד (שלימות האדם בדור שלישי. פח (נוסח ברכתו: חסיד יר"ש ולמדן). קיד (כנ"ל - לח). קלד (השוחט אינו איש ומאכלת בידו כו'). קנ (חזקה לתעמולה . . . ריקם). קט (הקבי"ה אינו נשאר בע"ח). קעט (אונזערע אידן - השייכים לתומ"צ). קצה (אריכות ימים - גם באיכות, מלאים מע"ט. קצו (לקחת גשמיות ולדורע רוחניות). רב (תורת חיים - הנותנת הוראה בחיים). רכז (השגחה על מה שמניחים אין די טעפלאך; אין די קעפלאך). רמב (השעות יקרות). ערב (אהבת ישראל גם למי שלא ראה). רעז (ריחוק מקום אינו פועל בין חסידים). רעה (הקבי"ה מביא ה- אדם למקום לפרנסה גשמית ורוח- נית). רפא (אמירת תהלים מגין). שב (התורענות דערווארעמט די קאפ, הארץ, פיאטע). שיא (למסור סיפור עם כל ה"אירוס"). שיג (אם פונה אלי בשידוכים צאכרי"ב שישמע לי בענין לימוד חסידות). שמה (הנה זה עומד אחר כחלינו ממש). שנה (הנוטל פורטה מאיב - לא נוגע הכמות). שסב (חסידים - נישט עלנר) שעט (ג' אהבות תלויים זכ"ו). שצד (הקבי"ה אינו נשאר בע"ח). תטו (נעמען גש- מיות זייען רוחניות). תכא (אייגענע אידן - השייכים לביהכ"ס ותומ"צ). תכד (המתעסקים בחנוך - נחת מילי- דיות). תלא (טובה פעולה אי מאלף אנוחות). תלת (בחסד וברחמים). תמא (ובחזרת בחיים - נתינת כח). תנג

(ברית כרותה לתעמולה שאינה חוזרת ריקם). תנג (המתעסקים בחנוך - נחת מהבנים). חסג (בחילוק שבין העולמ- שע לחב"ד). חסט (כנ"ל - ע' תנח). תעגה (כשם חסידים הוקנים: ח"י אלול - מכנים חיות באלול). תעט (קלייבן גשמיות זייען רוחניות). תפ (כנ"ל - לח). תקג (חזקה לתעמולה כו'). המתעסקים בחנוך רואים נחת בכניהם).

ד (אחר יוהכ"פ צ"ל תשובה). כ (כש- מעמידים פנס מתקבצים). לד (כנ"ל). נב (על מרד"ל כל הנוטל פרוטה כו'). נג (כנ"ל - כ). נח (כנ"ל). עא (חזקה לתעמולה שאינה חוזרת ריקם). פב (ברכתו לייט כסלו: גוט יר"ש לשנה טובה כו'). צג (הקבי"ה אינו נשאר בע"ח). צח (כל התורעדות מביאה החלטות). צט (קלייבן גשמיות זייען רוחניות). ק (כל התורעדות מביאה החלטות). קא (חזקה לתעמולה כו'). קטו (בקירוב רחוקים: נישט אראפלאזן זיך - אייפהיבן יענעם). קיט (א איי- גענער איד - השייך לתומ"צ). קנ (ללמוד כש"ט ואר"ת). קנה (אמאל ענטפערט מען וואס ס'ענטפערט זיך אליין). קס (קלייבן גשמיות זייען רוחניות). קע (כשם כמה מנשיאינו: אין א פוסטקע קריכט). קעא (מלמד טוב פועל גם על תלמיד עצלן שילמד בעצמו). קעד (כשמדברים עם הבנים בעניני תומ"צ טוב"ס פועלים). קפג (יעזוב האנוחות ויתחזק בעבודה). קצו (המטפס על ההר - כשעוצר נופל). ריג (גם על מה שמכניסים בראש צריך השגחה). רמח (חזקה לתעמולה שאינה חוזרת ריקם). רעז (הנה זה עומד אחר כחלינו). רפה (ביוקר הזמן שאנו כו'). שכבד (חזקה לתעמולה שאינה חוזרת ריקם). שלא (הנה זה עומד אחר כחלינו).

ג (אין) אדעלכע זאכן [נחיתת שם] זאג
אין ניט. יא (השי"ת ברענט די ווענט
פון גלות). יד (התבוננות אדעת'י ד'
נפשי' בכי'י). טו (זהירות ממדת ה'
הסחפוקה). כ (פאר אמת ווערן אלע
בטל). כב (אזוי ווי מישטעלט זיך
אָרועק אזוי גייט דאָס). כד (רעד אַרום
פועלט כו'). מב (א) געזונטער
פריילעכער זומער. מה (הקב"ה אינו
נשאר בע"ח). נחט (קבלת התורה כ'
שמחה ובפנימיות). סד (חזקה לתעמר'
לה שאינה חזרת ריקם). סח (כני"ל). עג
(כל החסידים כמשפחה א'). עז (אסור
לדבר לה"י גם על עצמו). פו (ג'
אהבת). פח (אחר). פח"צ (כני"ל נח). צו
(כני"ל). צט (כני"ל). ק (כני"ל עז). קג
(שהקב"ה יתן ביום א' להוצאות
השבע כו'). קכג (כני"ל עז). קמ
(כני"ל). קסג (המשל מכריית בור, של'
אחר הסרת העפר נובע מצ"ע). קסו
(אא) חסיד איז א קלוגער עד לייגט
ניט אפ כו'). קפב (אין בין אלע מאָל
געווען א בע"ח). קצב (מסורת אבות
כו' פועלים ביוצאי חלציהם עד סוף כל
הדורות). ריט (נוקב מרגליות לא
יתעסק באפיית לחם. חזקה לתעמולה
שאינה חזרת ריקם). רלד (טובה
פעולה א' מאלף אנוחות). רעט (רעד
שווער האָט ניט ליב געהאָט אזוינע
גוזמאות). שו (בא בימים - רק ה'
ממולאים בתומ"צ נחשבים). שיט
(אנ"ש - כל שומר תומ"צ). שמו (ח"י
אלול - מביא חיות באלול).

ח (בשם כ"ק אבטו: חזקה לתעמולה
שאינה חזרת ריקם). יג (המטפס על הר'
מוכרחת עלי' בלתי פוסקת). טו
(חסידים זיינען קלוגע כו'). כ (בשם
נשיאנו: א חסיד האלט ניט פון בדרך
ממילא כו'). לג (שכר התעסקות ב'
חנוך - נחת ממנים). לט"מ (לימוד
זכות שיין למלאך מיכאל. הפועל

חסר). נח (אין בין איצטער ווי נאך א
ביסל משקה). סב (וואָס מאַנסטו באַ
מיר מאָן באַ זיך). סט (בי"ט כסלו:
לשנה טובה בלימוד החסידות כו'). צב
(כפי' אריכות ימים). צח (כני"ל - סט.
טובה פעולה א' מאלף אנוחות). קכה
(כני" נק' מעין גנים, ארץ חפץ). קל
(כני"ל - טו. קלייבן גשמיות כו').
קלא (כשמחליט לתת צדקה נעשית
האפשרות). קמד (נחיתת שמות אינו
אומר). קנה (כני"ל - צב). קנד (חזקה
לתעמולה כו'). קפט (כני"ל - צב).
קצו (כני"ל - טו). רג (וואָס דארפן
מיר זיך מישן אין בעל'הבתישקייט
כו'). ריט (הנמצא ביער - תחלת ה'
נטיה כחות השערה). רנג (הקב"ה אינו
נשאר בע"ח). רסו (טובה פעולה א'
מאלף אנוחות). שיא (בענין תחנון
ביום הסתלקות צדיקים). שכח (כני"ל
- קנד). שלד (להוחר מרגש שביעות
רצון). שלח (כני"ל). שמב (כני"ל -
קנד). שמה (אונזער זיבורית איז בע'
סער פון זייערע עידיה). שנג (כני"ל -
יג). שעא (ח"י אלול - חיות באלול).
שעג (לימוד זכות - עבודת מלאך
מיכאל).

כד (אריוש"ג טובות - עם כל הפי').
כו (לימוד זכות שיין למלאך מיכאל).
לד (כשהולך למלחמה צ"ל במאוש).
מא (שד"ר - קלייבן גשמיות זייען
רוחניות). מה (ברכה כמו גשם - ע"י
חרישה וזריעה). נד (כשפועלים בדבר
טוב מצליחים). סה (כשרואים הצלחה
מעורר תוספת כח). סו (ווי מישטעלט
זיך כו'). סח (כני"ל - מה). פד (כש'
מעמידים פנס - מתקבצים). פו (כני"ל
- טו). צו (כשרוצים לידע את הסברא
מצד הקדושה כו'). קג (כני"ל). קיג
(כני"ל - כד). קנט (פאר אמת ווערן
אלע בטל). קסג (ע"י החלטה להוסיף
בצדקה נפתחים הצנורות). קפו (המ'

טפס על ההר – מוכרח לטפס בלי הפסק. קצ (בהפגש שנים – צ"ל מזה טובה לשלישי). רכד (כשרוצים ל- מלאות רצון הבורא צריך זכות). רמה (היצה"ר מתבלש באיצטלא של צור- בא מרבנן). רס (כל הישג בעיניו תומ"צ צריך להגדיל התיאבון). רסז (צ"ל חשבון כללי רק בזמנים מסוג- לים). רסח (באלד וועט קומען א זמן וועט מען זיך חאפן פארן קאפ כ"ר). רפ (נוקב מרגליות אצ"ל אופה לחם). רפז (בגשמיות וברוחניות. נראה שה"י זה ג"כ אצל הנשיאים שלפניו). שיא (הארת הפסח נמשכת תמיד). שלו (כנ"ל – קצ). שנג (משיח עומד אחר כחלינו ומסיים לסיום העבודה. שס (כנ"ל – כד).

ט יג (קלייבן גשמיות זייען רוחניות). כג (אונזערע זיבורית טוב מעידית של- הם). מה (צרות חסידים). נו (כ"א צריך לדנוי לכף זכות אבל יש להזהר לא להתריב עי"ז עיני קדושה). עו (קבלת התורה בשמחה ובפנימיות). פח (כנ"ל). צ (כנ"ל). צג-ו (כנ"ל). קיד (על דבר כזה – בדיקת הורע – צ"ל מסי"ג). קלו (בנתינת שמות אינו מת- ערב). קמג (הנה זה עומד אחר כחלינו כ"ר). קנה (כשעושים תומ"צ בעשי – נפעל גם באצ"ר כ"ר יחידה כ"ר). קנו (ימים שאין בהם חפץ כ"ר). קעג (סיפוק רוחני צריך לעורר תוספת מרץ). רטו (השגח"פ. כל פרט משלים הכוונה העליונה. חסידים וייען קלוגע כ"ר). ריח (עוסק בתורה – כמו עסק כ"ר). רסא (יצה"ר כ"ר בלבוש משי). רסב (אם אין מקבלים ההוצאות סוכ"ס זה מונע בעבודה). רסג (הגם אתה מקשה מדוע דרך רשעים צלחה). ערב (לגלגל החור – כשנמצא בנקודה התחתונה בטוח שסמוך לה העלי"ה. רחצ (ח"י אלול – חיות באלול). שג

(אמריקה אינה שונה). שיא (טובה פעולה א' מאלף אחרת). שטו (כנ"ל). שיט (כנ"ל). שכב (כנ"ל – קמג).

י כד (טיפ הארציגע זאגען זיך ארויס אין אידיש). סג (חוקה לתעמולה שאינה חוזרת ריקם). קה (כנ"ל). קז (ללמוד מהמשכן, שכלל חניה, אפי' רק ליום א' הקימו המשכן). קי (שד"ר – קלייבן גשמיות זייען רוחניות). קכד (כשתועה ביער עבות – התחיל בנטיה קלה). קכה (גם אתה שואל מדוע דרך רשעים צלחה? מה מצעדי גבר). קמח (ריוק ה' עסק בתורה). קעג (צריך להקשיב לסיפור גי'י). קעז (כנ"ל). קעט (כנ"ל – קמח). קפא (כל בניי הם ארץ חפץ ויש בהם מ"ח). קצג (כש' נפגשים – טובה לשלי- שי). רכ (צריך להסיר העינים המפ- סיקים בין האמת שבעין לאמת שב- נפש). רמב (לא היה מתערב בקריאת שמות). רסח (כין יהודי ליהודי אין לומר "להבדיל"). רעז (אצל כ"א מכנ"י נמצא הכאר מ"ח וצריך לגלותו ע"י חפירה בעומק). רצא (הסיסמה שלה: גדול המעשה). שט (צער חסידים). שמו (אריש"ז – עם כל הפירושים). שנו (כנ"ל – קז). שעז (כנ"ל – שמו). חיג (המטפס בהר – אינו יכול להפסיק).

יא יג (דער קלוגינקער). כה (כנ"ל). מז (א געזונטן פריילעכן זומער). מט (תכ- לית ההתועדות שחפועל במעשה). נג (כנ"ל – מז). נו (כנ"ל – מז). נז (שיפעל כי ובהשומעים). נט (כנ"ל – מז). ע (כנ"ל – מז). פג (כשם זקני החסידים: מידארף אריפשטיין גאר אנאנדערער). צו (כנ"ל – מז). צח (חשבון הנפש – רק בזמנים מיוחד- ים). קא (כנ"ל – מז). קב (הלימוד מפסח שני שמחמי יש לתקן). קכג (קבלת התורה בשמחה ובפנימיות). קכט (כנ"ל – מז). קלה (כנ"ל – קבג).

קצהו (אם פונה אלי בעיני מסחר מדוע אינו שומע בקולי בעיני תומצ' שאני מומחה גדול יותר). רז (כנ"ל - קסד). ריד (שלמות - ב' לידת הנכד, תלי לתלמיד). רכ (הלשון עוסק בתורה). רמא (לא) שתמה על נתינת צדקה בלילה - מסתמא גם ביום אינו נותן. ער (הכחינה מאיזה צד באה הסברה). רעג (כנ"ל - ריד). רצג (צריך מס'ג ללידת בנים. כל יחיד הוא רבים). שו (כנ"ל - קסד). שז (אריז'ש טובות עם כל הפי'). שיג (כל יחיד הוא רבים). שלה (כיבוי שריפה ע"י נפט). שעט (לימוד מפסח שני: קיינמאל ניט פארפאלן). חיו (הש"ץ ילמוד תחלה פה"מ). תנד (כנ"ל - שלה). תסט (כל הפי' יש להם מקום, שמדובר בנשמה בגוף).

יד י (בארה"ב מתלהבים לפתע לזמן קט כר). מה (דיוק הלי' ע. בתורה). קיט (כשמעמידים פנס כר). קפג (להקשיב לסיפור הנרות). קצב (חסידים וזינען ניט עלענד). ריא (כשמחליט להוסיף צדקה נפתחים צנורות). ריז (שומע - דערהערן). רסד (באלד קומען א צייט מיועט זיך חאפן פארן קאפ כר). רפד (הזיכורית שלנו טובה מעדיית של הים). שלב (יוצאים למלחמה במארש של נצחון). שמו (כנ"ל - רפא). שו (כנ"ל - קצב). שנא (די מתמידים וואס די 8 שעה [שלא לומדים בניטל] איז זיי נוגע כנפש האב איך ניט האלט). שעג (דבר טוב - חילוק נכסים לצדקה - איצ' לרחות לאחר 120). שצד (טוב שהקופה תשא בהוצאות העוסק בצ"צ). חכ (כנ"ל - שלב). תמו. תסט (קלייבן גשמייות וזינען רוחניות). שפא (כנ"ל - שלב). טו יא (אונזערע זיכורית כר). כד (וואס האט תורה דיר געלערנט). ל (כשם כר חסרונות עצמו כר מעלות עצמו).

קמב (כנ"ל). קמו (כנ"ל). קמט (כנ"ל - מז). קסח (צורה שישתתפו בבחי' רוח). קעא (כנ"ל - מז). קעב (אריכות יוש"ט עם כל הפי'). קפד (שד"ר - קלייבן גשמייות וזינען רוחניות). קפח (דיוק הלי' עסק בתורה). קצ (גם בחינה מערב עד בוקר יש להקים המשכן). רנג (כנ"ל - קסח). רפד (כשמעמידים פנס מתקבצים סביבו). שצד (ח"י אלול - שמכניס חיות באלול). שצז (מח"י אלול מתחיל חשבון שנה העברה - יום לחודש). שצט (כנ"ל - שצד). תג (כנ"ל). תי (כנ"ל - שצד). תיד (לשה"ר - אפי' על עצמו).

יב לב (כיבוי שריפה ע"י נפט). מח (פי' הלשון: קבלת התורה בשמחה ובפני' מרות). עד (א געזונטן ווינטער). פו (נוקב מרגליות אינו יוצא י"ח באפיית לחם). צ (בכל חניה אפי' ליום א', הקימו המשכן). קיג (האומר אין לנו להשען כר זהו מקללות עקבתא דמשיחא). קיט (קלייבן גשמייות וזינען רוחניות). רה (חשבון הנפש רק ב' זמנים מיוחדים). רכא (לא נהג לתת כתב המלצה לט'). רלב (הולכים למלחמה במארש של נצחון). רפו (לה"ר - גם על עצמו). שכו (הלואי יהיו מתחרים בשטחי עבודת'). שטה (שד"ר - קלייבן גשמייות און וזינען רוחניות). חל (מידארף נאָר פּרצן די קנעפלעך). חמב (הלימוד מפסח שני - ניטא קיין פארפאלן). חמד (א גע' זונטן זומער). תמו (כנ"ל).

יג מט (איך בין אלעמאל געווען א בעל חוב כר). נא (דעחו לא נוחה מה' שיטה: כסף אינה בעיה). צו (הנה זה עומד כר). קב (קבלת התורה בשמחה ובפני'). קיבט (כנ"ל). קלד"מב (כנ"ל). קנא (יחידה שכנפש גיט אות' יוח). קסד (צו א געזונטן זומער). קסח (כנ"ל). שוחט אינו סקאטאביעץ).

לה"ר הוא גם על עצמו. עב (חסידים זאגן ניט חסל סדר פסח). פט (צוליב האבן קינדער דערפמען מס"נ). קג (צו א געזונטן זומער). קל (בימי הזקנה ללמוד משניות בע"פ). קל (כנ"ל - קג). קלט (ה' עסק בתורה - כמו עסק גשמי). קמא (קבלת התורה ב- שמחה ובפני). קנאד (כנ"ל). קגב (כנ"ל - ל). קנח (כנ"ל - קמא). קסג. קסז. קסט (כנ"ל). קעא (על יהודי א"א להבדיל). קעאג (כנ"ל - קמא). קעז. ט (כנ"ל). קפו (כנ"ל). רט (כנ"ל - קג). רמט (חשכון נפש רק בזמנים המתאימים). שג (כאב המכה בנו לא כתב אדה"צ תואר חסיד). שמב (וועלן דעסטמאל אידען ווידען וואס זיי קענען). תיז (חי אלול - בריינגט חיות אין אלול).

טז יב (ה' נרות בתפלה - נגד ה' שמות נקרא לנשמה). כב (עס איז קיינמאל ניט צו שפעט). לא (כל יחיד הוא רבים). לג (העבר מלמד את העתיד). לה (טובה פעולה א' מאלף אנחות). מא (מיועט זיך חאפן פארן קאפ כר). קעב (כנ"ל - לא). קפה (כשאיט מתעטש בציר הצפוני נוגע לכל יושבי חבל). קצו (כשהגוף רעב - למצוא פי ה'). רלא (כנ"ל). רלח (הצלחה בזמן). רמב (אהבה טבעית כשי"ק?). רמה (א איד קוועטשט מיר ניט). שיח (כשמחליט לתת צדקה נפתחים הצנורות).

יז ו (העבר מלמד העתיד). י (חסידות מאכט אז מ'פילט זיך ניט עלנט). יז (התעסקות לטובת המוסדות צ"ל בקבלת שחר). פח (צדקה בחייו ולא רק לאחר אריזש"ג - עולם תראה ב- חיין). חיל היוצא למלחמה - במארש של נצחון). קסז (גאר א פייער חרישה ... זריעה). קיט (חזיר טפי - לייכטן). קג (קבלת התורה בשמחה

ובפני). קל"א. קלג"ד. קמת. קניא (כנ"ל). קגב (כנ"ל - בטח שמע נוסח הברכה מאביו ארנ"צ. ביאור הנוסח). רצה (א שריב איז ניט קיין סקאטא באיעץ). שמג (חי אלול - בריינגט לעבן אין אלול).

יח מד (צרות חסידים). קמו (כל יחיד - רבים). עזר (כ"א בדוגמת המטפס בהר כר). שמג (צו א געזונטן זומער). שמו (איסור לה"ר גם על עצמו). שנו (א געזונטן זומער און א גוטן תמיד). שפר (כנ"ל). שצט (קבלת התורה בשמחה ובפני). תבג (ביאור נוסח הנ"ל). תו (כנ"ל - שנו). חמה (כנ"ל). תעה (כשם שמוכרח לידע חסרונות עצמו כר). תקא (כ' מבקשים פנינים - א' בגרופן קאשע כר). תקיג (כנ"ל - עזר).

יט מא (ווי משטעלט זיך כר). עה (כל פרט בהשגח"פ משלים הכוונה העליונה). קח (הליכה למלחמה במארש של נצחון). קנה (כשב' נגד שים - תועלת גם לשלישי). רעט (ניט פערל אין זוף גאר אויפן האלז). רעד (הפעולות צ"ל באופן מסודר ומתוכנן). שג (פסח שני - קיינמאל ניט שפעט). שכ (קבלת התורה ב- שמחה ובפני). שכדיה. שכת. שלא"ב (כנ"ל). שלד (ישראל מהפכים גש- מיות לרוחניות). שטב (כשם שצריך לדעת חסרונות עצמו כר). הקלוגני- קעז בא לכ"א במלבוש המתאים). שעב (כשמחליט לתת צדקה נפתחים צנורות). שפא (אהוב את הבקורת כר). שפר (המתנגדים מתוורטים בער- לס האמת). תיד (לילך למלחמה עם מארש). תלט (חי אלול יום חשכון לחודש תשרי העבר).

כ יג (לשה"ר - אמי על עצמו. הפתגם רגיל בכמה מגדולי ישראל). צג (על החילוק בין טבילה בימי החול כר). קו

ז לת. רפרז (אלו שהניחו תפילין חזרו בשלום).
 ח קטו (קירובם).
 ט נג. קצא. רמ.
 יא פג. קו. רכג. רכד (ימי ציון בצה"ל).
 יב פא (והי' מחניך קדוש). קעז. רסז (כנ"ל - פא). שפת.
 יג רכ (שיעור לפני החיילים). רלג (ניצול ימי שהותו במילואים). תצא (והי' מחניך קדוש).
 יד קלד (והי' מחניך קדוש). רכח (כש-קוראים לגיוס נשמעים בלי היסוס. גיוס לפקדות רבותינו). רלא (מש-מעת וקב"ע). רלו (והי' מחניך קדוש). שמכ (כנ"ל). תנג (קב"ע). תקז (קב"ע). תקיז.
 טו נה. רסז (ד' שנים הוראה במקום הגיוס). רשיה (והי' מחניך קדוש. משמעת). שמזיח (השפעה על חבריו בתומ"צ).
 טז ו (ניצול תפקיד הרבנות הצ. והי' מחניך קדוש). מו. קי. קי (ג' פי'. בעומק רום ובעומק תחת). קכו (והי' מחניך קדוש). קסגיד. רמ. רעת. שכו (קיום תומ"צ בצ).
 יז ח (נצטוו בה על תוספת בתומ"צ). לו (פרסומים לחיילים). קפט (תוס' קדו' שה נדרשת מהם).
 יח נת. סט (הוספה בתומ"צ). רטז. שלו (קיום הצ. תלוי בקבלת עול).
 יט יב (הנהגה של קבלת עול).
 כ שירח (בני ישיבות א"צ להתגייס לצ).
 עיי"ע מלחמה. רבנות.
 ראה מפתח מוסדות ערך צה"ל.
צבאות ה'
 ד רטז.
צבור
 ד חעט (עשר כוחות הנפש).
צביעת שערות
 ו רסח"ט.

(הנחות בצה"ב - מזוהמות). קלט (הקב"ה נותן גשמים כר). קעד (כשא' יורד מקה"ק לקדש גורם ש-אחר יורד מקדש לחול). קפט (ורק גוף שלנו הלך לגלות). קצו (חה"פ נמשך ומאיר תמיד). רו (כנ"ל).

פתח

ז רנו (לשון המורגל בזה"ק. פתיחת הצנור).

פתח בנד וסיים בחבית

יח קג.

פתחו לי כחודה של מחט גו'

ז קכו.

ט עז (בערך של מטה - של מעלה). רמא (פ. של אולם - פתוח תמיד). רצט (כנ"ל).

י כד (כפ. של אולם - עשרים על ארבעים). מא. עז. פז. קכא. קכו. קנב. קנה. קנח"ס. קסד. קסו. קע. קעז. קפא. קצ. שנה.

פתיחת המקור

ח רט (להזהר מבדיקה פנימית).
 יא סו (להשתמש מבדיקה פנימית בעת הריון).
 עיי"ע נדה.

צ

צבא

א קא. קיב. קיד. קפד"ה. קפח"ט. קצג. ריט"כא. רמה.
 ב נח"ט. שס (הגיוס בשנת הסתלקות אדהאמ"צ).
 ג טו. שא (מבן כה לצבוא צ). שסט (כנ"ל).
 ד רטז. תעט.
 ה פח (תפילין סגולה לחיילים). קיד (כנ"ל). רפכ"ג.
 ו צט (חיזוק היהדות בצ). שי (כנ"ל). שנג (כנ"ל).

מפתח עינים

תפה

(עד יר"ד שבת). קמ (עשר בשביל שתעשר. בחנוני נא בזאת). קמ (ע"י צ. מוחו ולבו זכים כר). רנא"ב רסח (צ"ל כוריוות). רצב (כתנוני נא כר זאת). שעה. שפב. שצט (משכיל אל דל – כשהוא עצמו דל). חגב. חכב (מי פעמים). חכב. חמב. חנו (רוחנית). תקח (רוחנית, שלא לשמה). לפני הדחינ לקופת רמבעה"ג: יב. נא. קיב. רפו.

לז (רק א' מאברי הנשמה). סד. סח (ע"י הצ. נעשים מוחו ולבו זכים כר). צ (כנ"ל). קמו (כלי חנאים). קנת. קסה. קעה. קפב. רלח (אין להסתפק בצ. לכו). רעד (להדריעו לאיזה קופה יכנסו המעות). שטו (רוחנית).

לפני הדחינ לקופת רמבעה"ג: כד. ג. פא. קה. קיג. קסא. קעה. רכ. רכו. שכו. מז (ע"י צ. – מוחו ולבו זכים אלף פעמים ככה). נג. נה (המכובז כר מחומש). נו (כנ"ל מז). עו (עשר בשביל שתעשר). פג. פה. צד. קלב (כנ"ל מז). קמב. קמת. קנו. קעא (כנ"ל מז). קפ (כנ"ל). ריד (כנ"ל). ריו. רלד (כנ"ל מז). רלה. שא. שט. שיג. לפני הדחינ לקופת רמבעה"ג: ס. סכ. עו. קה. רלג. רנד. רסה"ו. שמא.

ג (סגולה לויכוח הנפש). יז (עשר בשביל שתעשר). מז. נא. סד. קיד (עשר בשביל שתעשר. רוחנוני נא בזאת). קלא (כשמחליט לתת צ. – נעשית האפשרות). קנב (צ. רמבעה"ג). קסב. קעג"ד (המעות שניתנו לו מהקביה – בתור שליח למסור לעני או למסד). קצ. קצט. רכד. רנת. שג. שלז. שסב. שסה. שסט"ע (כנ"י). א. ג. טז. לת. סד (בכל תשלום שעושה על הבנין – ליתן מעשר לצ.). צט (לא להסתפק בצ.). קד (חומש). קיא. קכ (צ. רוחנית. מוחו ולבו זכים אלף פעמים ככה). קכב (כנ"ל). קסג

ח קנה"ו (ע"י סממני רפואה).

צדיקים

ב שלא"ב (הולכים אחר שכלם, עבודה רק אחר השבת).

ג. רא.

צדיק

כ פא (מי שאינו חוטא בחטא זה).

צדיק באמונתו יחי' – יחי'

ט. ה.

יג. רמב.

ז קנה (עולם על הצ. עומד).

יד רסו (מרעטים – גם צדשא"ג).

צדיקים ובע"ת

יו. ריד.

יח תקנ"ז.

צדקה

א ער"ז (כ' אופנים בפעולה על זולתו: אהוי"ד או קב"ע. האשה נותנת ריפתא – קב"ע). קפא (באלול צריך להרבות בצ. מעלת צ. רוחנית שא"א להכשל בה בעניים שאינם מהוגנים). קצט (עיקר העבודה כעקבא דמשיחא, כי תראה עורם – מחומ"צ כר). ריד (כפשוטה וברוחניות). ערב (כנ"ל).

ב

קנב"ד (כלילה). חילוק בין הדואה עני לאין עני). רו (להמשיך האור לצוה"ב. זריות). רו יותר מהשיעור). רנו (לא לקפוץ ידם. הלואה להקב"ה. כשר חבריו נמנים כר). שטוי"ז (גדול ה' מעשה מהעושה).

ג

פכ (עשר בשביל שתעשר). קטז (כנ"ל). שלט (כלילה). שנט (לקופת רמבעה"ג לפני הדחי"ג). שעב (בחפלה בשנת האכלות). שפז (לקופת רמבעה"ג). טטז (כנ"ל). תכג"ד (כ' אופנים, עשר בשביל שתעשר). תל (גשמיות ורוחניות). תמב (לקופת רמבעה"ג). תמח (למוסדות אדמו"ר). תנג (לקופת רמבעה"ג). תסכ"ו (צ. גשמיות ורוחניות).

ד

כט (רוחנית). לב (כנ"ל). מב. סט. קח

— עז. שז. שלג. שצג. שצח. חח (עג סעודות). חטט. חכג. חכח.

ת. סא. סד. צב. צד. קכד (קירוב לחומ"צ). קנח (לפרש הסכום). קסה. קפ. קפה. קצא (הפצת המעיינות). רו. רט. רמא (בלילה). רמה (כוממים מיוחדים). רעת. רצה (רוחנית). שה. חט. תיב (רוחנית). חסכ. חפ.

כא. לא. נ (החזקת המוסדות). עט"פ (נתינת צ. פעמים רבות). פז. צח. קח (רוחנית). אפי. עני שבישראל מחויב). קכט. קצג (במקום שאין עניים). ריא. רג. ריא (כשמחליט להוסיף צ. נפתחים צנורות). ריג. רלב. רלג (יותר מחומש). רלרז (ע"י הצ. נעשים מחוץ ולבו זכים כו'). רמב. רמו. ערה (קודם התפלה). רפט (צ. גשמית ורוחנית). שו (מ פעמים ח"י ג"פ). שכח (עיקר הד עבודה כעקבתא דמשיחא). של (שקר לה כנגד כל המצוות). שלר (ע"י חיזוק לב נדבאים מקריבים היעדר של אפס כי לא יהיה בך אביון — לע"ל). שמו (כנ"ל — ריא). שנה (מעות הצ. למסור לרשות). שעג (א"צ לדחות לאחר 120. יותר מחומש). שפג. שצו. חיד. חמג (לפני התפלה). חכג. חטט. חעג. חפט. חצ (נתינות רבות קטנות). חקח (פיריון מ' תעניות). חקח. חקכט. חקלג.

יג. פ (בטחוני שזכות הצ. יעמוד לו). פח. צו (תגדיל הפרנסה). קיד (לפני התפלה). קכ (לפני הדלקת נרות). קכג (לא להתנות צ. בקיום ברכות השי"ת). קכד (ובחנוני נא בזאת). רא (גשמית ורוחנית). ריב (רוחנית). ע"י הצ. מחוץ ולבו זכים כו'). רטו. רכב (חצי מההפרשות לקופה הכללית). רכו. שו. שיז (קודם התפלה). שכד (עשר בשביל שתתעשר). שכה. שכו. שכט. לא. שלב (מילוי ההבטחה בהקדם תקדים המשכת הברכה). שטט. שנה.

(ע"י החלטה להוסיף בצ. נפתחים הצנורות). קעט (כנ"ל — קכ). קצב. קצה. ריד (מלח ממון חסר). רמ. רמח (עשר בשביל שתתעשר). רנח (תרומם גוי — כל המדריי בנפש). רסג (כנ"ל — קכ). רסד. ערה. רפכ.

יד. יט"ב (מנינה). כת. סא. סז. צא. צב (רגל). צט (ע"י הצ. נעשים מחוץ ולבו זכים אלף פעמים ככה). קז. קלט. קנח. קפה (קופות צ). רח"ט (זריזות בצ). רכו. רלה"ו. רמה. רפכ. רצה"ו. שא. שיד.

יט (לשכת חשאיין). מא (נג וחצי דולר — לחיקון כו'). עב"ג (26 ושני שליש סלע — לחיקון כו'). קי. רכא (יותר ממעשר. אופן החלוקה). רכב (קירוב לחומש). רמד (עשר בשביל שתתעשר). רמה. רנב. רפ (יותר ממעשר). רפט. שי (יותר ממעשר. יכול להת מחז גם להפרשות י" שבט כו'). שפח (ע"י צ. נעשים לבו ומחוץ זכים אלף פעמים ככה).

יא. יח (רוחנית. נעשים מחוץ ולבו כו'). יד (כנ"ל). לו. מז. נג (יתן ויתנו אחרים). נט. צו. קר. קנב. קנד. קסב. קסה (עשר בשביל שתתעשר). קפ (מגביה את כל הרכוש). קפד (לפני התפלה). כשאין עני). קצב (ובחנוני נא בזאת). ריב. רלב. רלז. רנד. רנז. רפ (גשמית ורוחנית. נעשים מחוץ ולבו זכים כו'). שג. שכד (ומן צ. קודם התפלה). שפ. שמב (גשמית ורוחנית). שפא. תיח (מקרכת הגאולה כפשוטה והפנימית).

יב. יכ"ב כו. מ (ברוחניות. רצ. תרומם גוי. רגל). מו. נא (גשמית ורוחנית). סד. עג. עז (ע"י הצ. מחוץ ולבו זכים כו'). צא. קא (לחלק הנתינות לכי"ו). קיב. קמא. קג. רה (כאבד סלע ומצאו עני. בעסקנות צבורית שלא לשמה). רי. רלא. רמד. רמט. רעא. רפג. שו (כנ"ל

משפט בנוגע לעצמו כו'. צ. רוחנית.
קסט. קפא. רכנ. יותר ממעשר שכי-
רות שנה הראשונה. רמג. רנו. (קדם
לבישת תפילין). רפ. (רגל). רפת. רצו
(האומר כו' ע"מ שיחי' בני). שלה.
שדמ. שמו. צ. ומתנות לאביונים.
שנח"ט. שעב. שפגיד (מעשר). תג
(במקום נסיעה לאה"ק). תט. תכו. תנג
(ממתנות החתונה). תנט. תסד. חקי
(לע"נ). חקכט. מוחו ולבו זכים כו').
חקלד. מתן כסתור. חקמו.

יט ג (הקשורה לפדיון, לחנוך עטה"ק). טו.
סכ (תמיכת האם ממצות מעשר. 15%
מההכנסה). סג. עא"ב (כריכך דוד
ולפני התפלה). עה (קדם התפלה). קב
(רגל). קמא. קמכ"ד (ע"י נעשים מוחו
ולבו זכים כו'). קסב (כני"ל). קסג (לא
לכרוך יותר מראי בצ. למוסדות).
קסת. רכו. רסז. רסט. ער. ערב (בשנת
האבלות - צ. לפני שחרית ומנחה).
רצו. שטו. שלד. שפ. שמה. שמו
(תחליף התענית בצ.). שמו. שנג (ע"י
הצ. מוחו ולבו זכים כו'). שעב
(כשמחליט לתת צ. נפתחים צנורות).
שפב (מעלה ד' הידות). שצא. טטו
(למוסדות בעל הציון). תכט.

כ יג. נט. סב (כשהי' לו חלוס). צט. קה
(בגוף ובנשמה). קטו"ז (אין משונים מצ.
לצ.). קיו (עדיף לחלק לצ. מאשר
לקרן. עדיף - חלק להדפסת סי'
רבותינו עם הקדשה בסופה). קלג.
קצט. רסת. שב. שה (אופן החלוקה).
עיי"ע גמילות חסדים. מעשר.
פתגמים, אדה"ו.

ראה גם מפתח מוסדות ערך קרן
השנה.

צוואה

ב קכז (ארמ"ד מרהרש"ב). קמו (הני"ל).
ד שעג (סגולה לאריכות ימים).
י עה.
יא רסג (סגולה לאריכות ימים).

שנט"ס (מגדילה הפרנסה). שעג. ת
(כני"ל - קב).

טז ג. יד (מקור דברי אדה"ו שבפריית
הנפש לא נאמר אל יבזבו יותר מ-
חומש). כז (שקולה כנגד כל המצוות.
גמ"ח). כח (ע"ח הרווחים שיהיו). לב
(ובחנוני נא בזאת). מ (כני"ל). נה"ו
(לקחת הקבי"ה לשותף). נט (במקום
תענית). עד (גשמית ורוחנית. נעשה
מוחו ולבו זכים כו'). עט. קא (מעשר,
ובחנוני נא). קלט (כני"ל - כח). קנג
(קרב לחומש). קסד. קפ (להכנסת
כלה - סגולה לשירוק). רד (חומש
מחזיר המכונית שקנה). ריא (מעלה
עמה לה"י חלקים). ריט (עשר
בשביל שתתעשר). רכ (מעלה הצ.
בסו"מ וברע"ט). רכז. רמו. רנו (פזר
נתן - קרנו תרום). רנת. רסג. ערב. רצ
(מעשר ממון). רחצ (קרבה שנת
השבוע - נחן חנון). שלד. שלט. שדמ.
שנה. שסא.

יז ב. ז. ט. יט. כב. לת. לט (אבר סל
ומצאו עני. צ. שלא לשמה). נ. ס. סג.
סד (בממונו בגופו ובנשמחו). פב
(מלת ממון חסר). פט (עולמן תראה
בחי"ך). צא"ב (מעעילה לפרנסה). קד.
קטו. קכת. קלה. קעו. קעז (כני"ל -
פב). קעת. קצו. רכב. רכו. רמג. רנה
(עבודת ה' בעתים הללו, מצוה שזמנה
עובר). רסב (כשמצב הפרנסה דחוק).
רסג (ע"י הצ. - מוחו ולבו זכים כו').
רעא (בשנת אבלות). רעו. רפט (כני"ל
- פב. פסת לחם לעני). רחצ. שיח
(סגולה לשכחה ולכמה עניינים). שכו
(ביום הולדת). שלו. שמב.

יח לב. לו (כ"א מחויב בצ. - גשמית
ורוחנית). נט (ע"י הצ. יכולים למל-
אות התפקיד בגלות). סד (ככ"י - בלי
נדר). עט (מעשר). פו. פת. קיט. קכא
(קדם התפלה). קכט. קלת. קלט. קמג
קמו (צ. ומשפט - אחרי שעושה

תפח

מפתח עינים

פס (חילוק נכסים מביאה לתוצאות בלתי רצויות).	יו	בט"ק. שעוזה (מאמר הכעש"ט ש' מלאך מיכאל כ"ר ציצה א'. הדיוק ציצה ולא חוט).	ב
קמז.	כ	ב"ג (ע"י מכונה, בשנות מלחמ"ה הא' לשמה. תערוכת פשתן). קד (רא"י לשינה בט"ק ממעשה דמתי מדבר).	ג
צוואת ר"י החסיד	צוואת ר"י החסיד	קסג.	יד
נה.	ז	יד (זכרון וידיעה). קנו (שייכותה לשערות הראש ולנשואין בטהרה).	ד
רצו.	יג	שעה (לילד קטן לסגולה).	ה
שצט (שלא יגורו ב' אחים נשואים תחת גג א').	יד	קעה (לילד).	ו
שמו (סתימת דלת).	טו	קמט. קסא. רב רר"ז (מכונה). רצג (כנ"ל).	ז
רצו.	יו	שמח (בדיקת ט"ק וט"ג בכ"י).	ח
ציון	ציון	שס (מקיים המצוה בכל שעה ש' מלוכש. וראיתם וזכרתם. לדעת הצ"צ — דאורייתא).	ט
ג	ג	כג (חטי צמר בבגד פשתן). מ (כענין הג"ל). קפו (מלאך מיכאל היה נותן כל עבודתו עבור א' מר' צ'). רתצ (צ. מכונה). שטב (חוליות). שפת.	יא
רעט (קדם ההליכה עה"צ אין אוכלים אבל שוחים).	ה	ד (הכנסת החוט לנקב בט"ג. אורך ורוחב).	יב
צה (להיות עה"צ לפני כ"מ של בנו). ריב (כיר"ד שבט).	ה	ח (שינה בצ'). כט. סג (כנ"ל). קטז (ניפון לשמה). ערב (שייכות צ. ליסוד). חכו (צ. מכונה). חלה. חסב.	יג
קפה (להיות עה"צ).	ז	יד. ריב. שכט (הידור בצ. כוונתה).	יד
טו (באתי מהצ. הק' מאוחר מה- משוער).	טז	רעא (ברכה על ט"ק).	טו
יח (זו ויבקר עה"צ). תקנח (הגהג לקרות פ"נ עה"צ — מה אבא להודיע עה"צ. . . .).	יח	זו (כשהולכים לעבודה מתלכלכים הצ'). רלב (תכלת).	טז
יט (מנהגי לנסוע בער"ח). רד (כנ"ל). רעז (האריז"ל). רפט (זכה והי' מתל' ויוכל לבקר עה"צ). שצז (נסיעה עה"צ עוזרת לכל המשפחה). תיד (יציאה מאה"ק להשתטח על קברי צדיקים).	יט	חלו (ט"ק לשינה). תקיד.	יז
עיי"ע אהלי צדיקים. מחיט.	י	פב (כלילה). קנט (כלילה ובשינה. הרוצה לקבל עומ"ש כ"ר).	יח
לא נרשם כשכותב "אזכיר עה"צ".	יא	עיי"ע טלית.	יט
ציור	ציור	צירופים	צ
ד (רו (תואר פני הרבי). רכב"ג (להביע את פנימיות הדבר).	ד	יד (תצב (בכל שעה צ. חדש משמרת הרי' ואדני ומגן שלו).	צ
ו מה.	ו	צמיחה	צ
טו שצה.	טו	ה שיג (מגרעין שאין זרעו כלה).	ה
כ מד (כפי' לתנ"ך).	כ	צמצום	צ
ציץ	ציץ	א יט"כא (ר' שיטות. שיטת אדה"ז.	א
ו קסא (מלשון מציץ, בטחון, ומל' הניצו, ימוה"מ. ע"י בטחון זוכים ליממה"מ).	ו		
ציצית	ציצית		
ב קכ (חסר גימ' ת"ר). שיג (נקבי הצ.	ב		

קברים		יט שטו (בנפש).
ד קעג (ביקור ק. הורים).	ד	קבל את האמת ממי שאמרו
ט שא (תוך יב"ח - על ק. הורים.	ט	יה תעת.
לשתות אבל לא לאכול לפני ה-		קבלה
הליכה.		ג קכו (הרמב"ם ורמב"ן - בסוף ימי-
יא רסט (חפירה סביב הק.).	יא	הם).
יג טו (פינוי ק.). קנג (בענין הנ"ל).	יג	ח רכג (לא ללמדה מי שאינו יכול
קדושה		להפשיט הרברים מגשמיותם).
ו מא (יכול כמנוי - בניחותא).	ו	ט ה"ו (מי שאינו לומד ק. - אפיקורוס).
ח קעב (קדושים תהיו, היו לא כתיב	ח	כו (הטעם שבדורות אלו מצוה לגלות
כר').		זאת החכ').
קדיש		י שג (במקום שאין כירור בנגלה
ב נא"ד (אחר כמה ק. חולצין התפילין).	ב	סומכין על הנמצא בקבלה).
ג כד (יתגדל ויחקדש - דל"תין פתור	ג	יא קסו (מהחברים, הרמ"ק והר"י סרוג).
חות). קלח (במנחת שבת מתי מתחיל		יג קא ק. (חוסידות). תג (להפשיט
לים ח"ק אחר קרה"ת). רצ (ק"י קודם		הרברים מגשמיותן).
התפלה, אחר תהלים). שיח"ט (בענין		יד ע (להמנע מדרכים חדשים - רק כפי
הנ"ל).		הנמסר ע"י הבעש"ט ותלמידיו).
ד קה"ו (חתן על חמיו. דעות בזמן	ד	טו סד (מעשיית).
אמירת ק. סיום י"א חודש. סיום		יט קעז (בחסידות כתבארים כמה עינים
עליית הנשמה). קמ (הגדול ממנסק		שכ.).
ציוה - יב"ח).		כ קיט. קנז (אצל הרמב"ם).
ה שיג (אחר ספיה"ע).	ה	קבלת עול
י שב"ד (אמירת ק. בתפלה ואחר	י	ב קפו (דעבד פשוט, גם בלימוד
תהלים).		בארמ"צ תענוג). רלח (דר"ה ודכל
יא לג (אחר משניות שאחר התפלה).	יא	השנה).
יד קי"ג (אמירת באתרא קדישא הדין -	יד	ג תמו.
באה"ק). קפח (מספר הק. בכי"ו). שעה		י רלו. רצב (רק בתחלת העבודה).
(בסיום מס').		יא שיג (יר"ח).
טו של (לע"נ בנו).	טו	יב קעב. רלג. רעט. שכב.
טז רכב (לאחר ובא לציון - כשלא	טז	יג ריג.
נשארו י). שנה (אמירת באתרא קדי-		יז עז (הקדמת קבלת עומ"ש לקב"ע
שא בארה"ק).		המצוה).
יז ער (מספר הק.).	יז	יח תצז (דוקא קב"ע כוכש לברת הצעי-
יט מרה (דתינוק ע"י אביו).	יט	רים).
כ קפר (תיכף לפטירת אדם אומרים	כ	קברי צדיקים
יתגדל כר' בעלמא דברא כרעותיה).		ו שמח (אם ננשים אליהם כהנים).
רפג (כשיש הפסק גדול בין קה"ת לק.		ט רמת.
- מילה ביוהכ"פ תפילין דר"ת		יח תקמה (מעלת התפלה על ק. צ.
בר"ח).		בחקופתינו).
עיי"ע תפלה.		עיי"ע אהלי צדיקים. ציון.

ת"ת - מה"ת כשיכיר. פעולתם אינה פועלת המשכה. רצו (צירופם למנין).		קדש	
יא (אם יש חילוק בתפיסת יד אדם בין גדול לק).	י	ד	הצ (לימוד על טהרת הק. - אצילות. פני התורה).
קידוש		יח	רייטו (אה"ק, גוי ק). שנה (אה"ק ולה"ק - ל' הברלה והפרשה).
ג קבט (בעמידה).	ג	קדש עצמן במותר לך	
ז רעח (ק. והברלה מועיל למאור עיניו).	ז	כ	פד.
ז פ (ק. והברלה נוגע למאור עיניו).	ז	קדשים	
ח רמב (מתחיל מיום הששי). שח (מר-סיף במאור עיניו).	ח	יו	כדיה (שחיטת צפור שנטרפה).
ט סג (על חלב).	ט	קהלת	
יא שג (סגולה לבריאות העינים). שעה (כנ"ל).	יא	כ	ב (שקויט פילוסופיה והמסקנא - את האלקים ירא גר).
יב רכו (סגולה לראיה. בשעה השביעית).	יב	קו	
יג קכ (בשעה שביעית). קלד (יין ק. מוסיף במאור עיניו). רכו (הנוסח כי בנו בחרת). רפט (באניה ישראלית הנוסעת בשבת). שכב (כנ"ל).	יג	ג	קלהו (הארת הקו בקע הפרסא - אם זהו שאין הצמצום כפשוטו ואם זהו חידוש אדה"ו). קפט (בהעלם נמצא בכי"ע. חלוי במחלוקת אם שם צבאות קודש).
יד קכו (ק. והברלה מועיל למאור עינים). תה (כנ"ל).	יד	קו התאריך	
טו קפח (יין קודם). ריו. שכו (סגולה למאור עיניו).	טו	ג	קח-קכב.
קידוש החודש		קובץ ליובאוויטש	
ב קמרו (טעם ע"פ קבלה שאד"ו נדחה). רמח-נ (בענין הנ"ל). שפהו (כנ"ל).	ב	ב	כה. כת. ל. נה. קמת. רמג. רעו (מטרות הקובץ).
קידוש לבנה		קוויטל	
ו שלו.	ו	ג	קצ.
ט סג (לכמה מפרשים אינו קשור לברכת לבנה).	ט	קול	
יא קנ (סגולה לשניים).	יא	ז	שנא-ב (מקורו והתפשטותו).
קידוש השם		קולנוע	
ג רו (אם ב"נ מחויב בו).	ג	ט	שו.
קיטל		קוראן	
ח פז (כיוהכ"פ דשנת התתונה).	ח	יד	סז.
ו קעב (בשעת החופה וכיוהכ"פ).	ו	קושיות	
יט קצט (תחת החופה. כיוהכ"כ מתחיל בשנה שלאחריו).	יט	יא	סו (כל ק. מסטרא כר. סתם מקשן כר).
קיץ וחורף		טו	קעד (א"ז ענין לחפש ק).
א רידיא (ק. - או"י. עובדת הצדיקים. ת - אר"ת. כע"ח).	א	יח	קמנו (לא זו הדרך לחפש ק).
		קטנים	
		ז	שנורח (אם אין עליהם מצות או רק שאינם בני חיוב. בת"ת דכמילה).
		ח	צבה (חינוכם במצות - מדרבנן. כי

מפתח ענינים

תצב

- ז שיבג (העבודה בק. קלה יותר, כי שמש ומגן ה"א).
- טו פג (העבודה בק. קלה יותר).
- קירוב רחוקים**
- ב רעט (שיגביהם אליו ולא שירד, כמו תכונת שמן).
- ה קטו (ניט אראפלאון זיך – אויפהויבן יענעם).
- יד קפו (כי ברכים היו עמדי). רכא"ב.
- טו קה (אילו ישראל חסרים אפי"א). קו (אם להכביד בעיני תומ"צ).
- עיי"ע הפצת.
- קכ צירופי שם אלקים**
- ב יט"ב.
- קליפות**
- א כג"ד (בארה"ע, ניצוץ הטוב שבהם בהעלם). ע"עב (מה הן הג'. חלוקם ושרשם). קנו (בארה"ע, ניצוץ הטוב שבהם בהעלם).
- ב ערה.
- ג קנא"ג (ק"נ וגק"ט, דיוק הלי בתניא "וקיום גופן" וכו'. הניצוצות ע"ד חתיכה נעשה נבלה, בכירורן יעבירו הקליפות ויחיו הניצוצות). קסד"ט (מצ"ע וע"י הפעולה. ניצוץ שבק"ע ושכבוקה"ט. כשאוכל מאכל אסור ל-פקד"ע).
- ד עד (ענינם העדר, בירור ונסיון).
- יא רפה (חזיר – ק. נוגה גמל).
- יד פג (תוכו אכל כר). גם הקליפה צריך לנצל – מלבד גק"ט. קצח (העלאת ניצוצות מגקפה"ט). רסו (במאכלות אסורות החיות לא עולה לקדושה).
- טו רפא (למה יגרע חלק גק"ט שאין להם תקומה).
- קללות**
- י שז (יהפכו לברכות מצד תוקף החסד המלוכש בהן).
- טו רה (י"ח ק. קלל ישעי' כר).
- קמיעות**
- כ קיט.
- קנאה**
- י י (מדה מגונה. ק. דקדושה – תרבה חכ').
- יו קכב (מי שיש בו ק. מריקב – תולע דקדושה).
- קניגיא**
- ו לח (בתר"ח באופן אחר מבלק"ח).
- קנין**
- י קפח"ט (ק. בית ברוחניות).
- יג נג (ברוחניות).
- קנסות**
- יא ו (לחל"י). פת.
- קפידה**
- ט סט (א"י מעניני).
- טו סז (א"י מעניני).
- יו רפח (איני רואה תועלת מק).
- קץ**
- י שפא (מתי קץ הפלאות? כשיפוצו הי מעינות חוצה).
- יב רמה (אין לך קץ מגולה ממדו"ל שתלוי בחשוכה). שלט (כנ"ל).
- יח קא (ליבא לפומא לא גליא).
- קרבו רודפי זמה גוי**
- ג קלג (ק. זל"ז פולטישנס כר).
- קרנן פסח**
- ב רסג (אם אכלוהו במקרש).
- יא קעו (איך נמנו עליו במצרים לפני המילה. איך אכלו מ. של משה. שטו (זמן הבאה ואכילה. שחיטה ואכילה – ב' מצוות).
- טז שכ.
- כ עח (עד חצות).
- קרנן תודה**
- ג עא"ב (בער"פ ובעיה"כ"פ).
- יג תלג (הוספה ברא"ח והפצת המעיינות). תסד (הוספה בתומ"צ).
- יט קע (לימוד כישיבה).
- קרבנות**
- ב ז (שחה"ל. אכילת כהנים. עגלות נשיאים וכלי זהב משבי מרין).
- יו שכת.

מפתח ענינים

תצג

ט רד (אחר חצות כשלא התפלל ערבית).
 יב שכב (בקשעה"מ – למנצח בבוא כיום שא"א תחנון).
 יג רלה (בזמנה). תצד (אור החסד בכלי הגבורה או ההיפך).
 טו חכו (ק"ש קטנה בזמנה).
 טז רצד (מתי כופלים ג' התיבות ואומ' רים אמת. אמירת יושב בستر ב' קשעה"מ).
 יז פז (מצוה הראשונה לבר מצוה. מאימתי קורין כ"ר). קכג (קורין את שמע – ויקריא כ"ר).
 יח רסה (במרצש"ק).
 יט קלה (פ' שניה – לע"ל, כשאין ערשין רצונו ש"מ). רפו (תחנון בקשעה"מ במרצש"ק. כפילת ג' התיבות). חכו (ק"ש בערבין – בחשך הלילה, והכח ע"ז מאימתי – אימה ויראה). חג (כפילת ג' התיבות).
 כ נג (שעהמ"ט, חשבון המחד"מ היום שעבר).
קריאת התורה
 ג ד (בצבור כשכבר שמעו). ל"א (הוספה על ז' קראים). רכ (אין מוסיפין על הקראים. המזכירים נשמות).
 ד קמב (לא להוסיף על הקראים).
 ה רנהו (ק. ומקרא מגילה, חובת הצבור והיחיד. קריאת הקרבנות ביו"ט וקרי' את כה"ג).
 ט עט (חובת הצבור. חלק מהתפלה. קריאת הקרבנות – ונשלמה פרים שפתינו). רד (תקנת נביאים).
 יב ג (ויחל, בג' שהתענו). שט (לא להוסיף על מספר הקראים). שסא (אם בני הכפרים באים בשבת לעיר לשמוע קה"ת). תטו (ויחל וענו ב' ת"צ). תלג (נקוד וזכר עמלק).
 יג שלז (ניקוד תז(זכר)).
 יד צה (עלי' לת. כשלא ברור שמירתו חומ"צ).

יח קכט"ל (מעלת ריבוי הק).
 יט מח (ע"י הקרבת עוף אחד נעשית עליית עולמות עליונים).
קרבת אלקים לי טוב
 ו רח"ט.
קרוב אליך הדבר מאד
 א פרו (בתומ"צ או בחשובה). צג (כנ"ל).
קרי
 ד נח"ט.
 יד לא (בליל יום הקדוש). רעו (כנ"ל).
 טז כא (ביוה"כ). שסא.
 עיי"ע ח"ג.
קרי וכתוב
 ג רכב.
קריאה
 ו ב (המשכה).
 כ קס (מגילה נקראת, גילוי, פרסומי ניסא). קעא"ב (כנ"ל, כמו שאני נכתב כ"ר – לא רק אדני אלא גם הו"י).
קריאת מגילה
 יד תקב (ברוב עם).
 יב א (הנענועים בעת אמירת אגרת הפורים הזאת). שסא (קריאת המ בבני הכפרים).
 יג שלז (קריאת "ולהרוג" ו"לפניהם"). ברכת הרב ביחיד.
 טז יט (בי"א כ"ר בט"ו – ו"ה, י"ה, וסכום הכולל ט"ה כמספר אדני).
קריאת שם
 ד מח (לבת, ביום הקריאה הסמוך ל' לידה). קזו (כנ"ל).
 עיי"ע מילה שמות.
קריאת שמע
 א קנו"ז (בקשו לקבוע פ' בלק בק"ש שנאמר כא"ר. השייכות ביניהם – ארי אוכל מחיים, ק"ש בשני יצריך).
 ג קנו"ח (אם נדחית ק"ש בזמנה מפני אכילת תרומה כמו באנשי מו"מ).
 ו צד.
 ח רה (התחלת המשניות – קרי"ש של ערבית. קב"ע מ"ש בלילה).

טו כה (כימי חנוכה). תנג (בת"צ. ה' תוכחה).	ו עדר (שמיעה ור. - נגלה ונסתר, תא חזי תא שמע). רפ (כנ"ל).
טז קפט"צא (קריאת פ' הנשיאים בס"ת). שיכ"ג (ויחל, כשרק ג' מתענים).	ח קמג (לדיעה א' רק פקח חייב במצוות. נק' מאור עיניו - מתאים למאור שבר תורה). שה (קידוש והבדלה ולימור החסידות בשבת מוסיפה בר.).
יז פז (זמן העלי לת. לבר מצוה). רח (שיחה בעת קה"ת). רעא (בשנת אבלות).	יא שלט (ראיית קרבן וראיית פנים). יב רכו (יין קידוש והבדלה סגולה לר.). טו ערב (פעולת ר. הצדיק).
יח רכביג (לא זוהי היא ההכנה לבר מצוה). חכג"ד (נקרין קר). תכו (מהדרים שהס"ת פתוחה רק בעת הצורך).	יט לו (אראך - שמגלים הכחות הפנימיים).
יט רכ (ויחל בת"צ). רפא (מנהגי הגבוהה). שלז (כנ"ל בעל ערה"ש משבח מנהג חב"ד).	ראש יח עא (ר"ה ר"ח - ולא תחלת).
עיי"ע בר מצוה.	ראש חדש ו עד (נמשך בו חיות כל הת). יב תה.
קריעה	טז צ (ולא תחלת הת). קד. רמט. ערב (תספורת וגזיות צפרנים - איסור או סכנה).
ג ח (ט"ק).	יח רצד (כל חדש ניסן - ר"ח). שטו. שכג (כנ"ל). תקנט (ר"ח אקרי מרעד).
קריעת ים סוף	יט שנח (שבת ור"ח - התחדשות כח התענוג).
ד טו (כעבודה).	ראש השנה
י קדוה.	א קפז"ו (ר. ויהי"כ - שניהם ר"ה. פני וח' יראה ותשובה. בחיי האדם ברי' אחו ותשוב אל האלקים כו'). קפט (דוקא ביום ברוא אדה"ד והכריז: בואו נשתחוה וגו'). ראג (מוזנוחתי קצובין מר"ה א"כ מהו אדם נידון בכ"י).
יח רג (פי' הכעש"ט).	ב ס (ולא תחלת). קעביג (ביום בריאת האדם דוקא להאיר העולם). קעד (ולא תחלת). רלח (קבי"ע דר"ה ודכל ה' שנה). רמז (דינא קשיא לא אד"י).
כ קג (הם הכירוהו תחלה).	רמחיג (בענין הני"ל. בריאת האדם ב' יום ו' שאז לא ה' דינא קשיא). שפא (ביום בריאת האדם דוקא). שפהו (דינא קשיא לא אד"י).
קדירות	ג קלט"מב (אמירת יה"ד על התפוח). קמג"ד (טעם אכילת תפוח דוקא). קפג
ז קצו (ב' הפירושים).	
קשת	
יח קג (ענין שבטבע).	

ך

ראה גוי אשר תשמעון

- ו רפ"פא (הברכה היא אשר תשמעון).
 כ שטז"ז (פי' התיבות - ראה גוי ברכה וקללה).

ראוני נערים ונחבאו

ה קנט.

ראיה

- ה קח (ר. פני צדיק). קנד (סגולה לר. -
 הניא וזהר). קפז"ו (סגולה לר. -
 חסידות, וראה הנולד).

מפתח ענינים

תצה

- וריקא קשיא ונמתקין ע"י חק"ש.
קפ"ח (ב' פ"י: תחלה, ראש). רט"י
(אכילת התפוח ופרי החדש ואמירת
יה"י). חסח (ולא תחלת, יוקר רגעיו,
במשך המעליץ היו מוכירים את כל
האדמורים).
א. י"ה (שורה יראה לכל השנה).
ד תצה (חיבור ר"ה ומוצאי יו"ט ב'
מאמר).
ז נ (נהגו לאמר בו ברכה כללית דוקא).
צנ (עליית חיצוניות העולמות). רד
(והירוח נוספת. יום הולדת - ר"ה
פרטי). שנה"ט (ר"ה) - יום בריאת ה'
אדם, שבו הכריז: בואו ונשתחווה.
ח ר"ט (עליית העולמות בפני דוקא
כמה דרגות בפני).
י רפ"ו (י"ט כסלו - ר"ה לחסידות). רצא
(כנ"ל).
יא מה (ניסן ותשרי - מלמטלמ"ע ומ'
למעלמ"ט). חיב (ענינו כלליים, ראש
ולא תחלה). חכ"כג (ביום בריאת ה'
אדם שמגביה אח כל הבריאה: בואו
ונשתחוו ונכרעה גר').
יד סו (בכל ר"ה צ"ל הוספה בתומ"צ). צב
(בכל שנה אור חדש). רמח (לצומח,
לבהמה ולאדם). רס (כנ"ל - צב).
שכא (לאילנות - לדעת ב"ה וב"ש).
טו שא (בא"י קודם ריב"ז יום א').
טז קעט (בכל ר"ה צ"ל הוספה בתומ"צ).
רפב (לאילנות).
יח לו (המשכת אור חדש שלא ה"י מאיר
צדין). שמו (אתם נצבים היום -
בכניסה לארץ ובכל ר"ה). תמו (בכל
שנה נמשך הפרט מהכלל דאלף שנה).
עיי"ע יט כסלו. שופר. תקיעת שופר.
תשליך.
ראשונים
כ שלט (בסגנונם הן והקצור מאירים).
ראשונים כמלאכים כו'
יד קיד (כנ"א - אדמה לעליון, מסרי
נפשייהו כר').
- רב
ז קפ (נתינת שלום לר). ריח"ט
(מאד"ל בנוגע לרב. רב בקעה מצא
וגדר בה גדר).
יג רלו (חייב אדם לומר בל' ר). תב
(דיוק ל' ד"ל: אמר ר. פלוני).
רב חסד
ג מד"ז (נושא או כובש, ההפרש בין ר.
ת. למדת ארך אפים ולמדת אמת. ב'
הדיעות אמת. הלכה כמי. ע"פ דא"ח:
אתכפיא, אתהפכא דק"ץ ודנ"ק. נגלה
ודא"ח).
רבי וחסיד
א מג (ר). מביא לתשובה מאהבה. חכס
עוקר הגדר מעיקרו).
ג נה. נז. סו. ר. רסב (ממוצע המחבר).
תכב.
ז נח (גופא בחר רישא גריר).
ט ו (נשמת החסיד ניצוץ מנשמת
האדמור"ר). יג (כל ההשפעות לחסיד על
ידו). כג (כנ"ל).
יג רטו (נסיעה לביקור - בתנאי שתהיה
תועלת לרבים). שצו. שצב. חכו
(כנ"ל).
יד שפב (נסיעה לביקור צ"ל בה תועלת
לרבים). תצא (תנאי הנסיעה: כסף,
בריאות עבודה"ק והסכמת זוגות).
חקטו (כנ"ל - שפב).
טו רנו (תנאי הנסיעה לביקור).
טז רמ (כשבא לביקור צ"ל ברכוש). רש
(גופא בחר רישא אויל). דשה (ורושם
שעשה הביקור).
יז עג (ההגדלה לנסיעה לכאן. צ"ל מזה
ככן). רמג (נסיעה לכאן - בתנאי ש'
יהי תועלת הרבים). רעז (כנ"ל). שיא
(פריעת חוב צ"ל לפני הנסיעה לכאן).
יח עה (נסיעה לכאן - בזמן החגים). קסב
(כנ"ל). רטו (נסיעה לכאן רק כשעבר'
דחו לא תסבול מזה). תפא (אלו שבאו
לכאן נעשה אצלם פיזור הנפש).

תצו

כ סכ (ד' אופנים בשייכותם). ערב (בחר)
 רישא גופא אילן, רפא (כנ"ל). שלג
 (סדרי חסינה לכאן בתקופם).
 עי"ע הגרלה. התקשרות. חסידים.
 נשיא. שליחות.

דבים
 ד תמה (כ' ג' או יותר).

דינת
 יד (היתר עיסקה).
 ו (במלזה הממשלה). רסא (כנ"ל).
 ז ריגוד (היתר עיסקא).
 ח יב (היתר עסקא במארגנדוש).
 י קנה (היתר עיסקא. אני משתמט מ'
 ענינים כאלו). רפת (היתר עיסקא).
 יג רסה (ממון הבא מר. היתר עיסקא).
 יד רפכ (מבנק שיש בו גם מעות ישראל).
 חכד (נוסח היתר עיסקא).
 טו קע (היתר עיסקא בהלוואה למוסדות).
 יז רצו (היתר עיסקא).
 כ קמח (בקניית מניות).

רננות
 ג רנ (הראשית בא"י).
 ד קצג (להשפיע על הקהל). תנו (בריא
 דע וזשעניערא).
 ו סג. רעז (צ"ל על מפלגתי).
 ז רענינו הוזקק התורה והיהדות. ה'
 פדנסה טפל. יח (פי' אדה"כ במרא ד'
 אתרא). מ'לט"מ (נהגתו עם הבע"ב
 רעם עצמו). שלר. שעדה (האתריות
 על הר. — המעשה עיקר).
 ט ריג.

ח עג (חובת הר. להשפיע על קהלם).
ט סקה"ו (חובת המאורע שלא הצליח כ'
 בחינה לר. — יר"ש). קצו (חובת הר. ל'
 החירי בקהלנו מצות מעשיות). רפד.
 י קדיה (ר. חכ"ב באה"ק). רצ (כנ"ל).
 שסא (מורכב למהור"ה הרצוג ל'
 הכחשו שוב כרב ראשי).

יא טט (מרא דאתרא). קצח (כנ"ל). רכט'
 ל (חובת הר. בארה"ב לעקר העס'
 הארצות). לקחת עזרו מתור הסהלה.

מפתח ענינים

תצו

יא	קכו (א"י). רכג (ועד לר. דתיים כנ"י).	יב	צה. שית. שענ. שעת.
יד	מ (בכפ"ח). רפז (כנ"ל). שפו (רגש והתמסרות הר. לחולה). תטז (צמח-ני). תקה (נתנה רשות כר. לשמוע בקולו).	יט	צה (הפצת המעיינות על גלי הר.). קפו (אם קשור לראדיא האמור בגמ').
טז	קלא (רשות - כח - לר. לרפאות). קס (רק שליח). לשמוע בקולו גם כשאינו מבין סברתו). קפז (ניתנה רשות ל-רפאות ולא לפעול נמיכת רוח). רצא. תג.	רוב	יד קסד (בכמה ענינים לא מספיק ר.).
יז	נה (הוממחה במקצוע זה). סג (רק שליח).	רוח הקודש	כ עה. קל (כל המחברים שעד הט"ו וש"ך עשו חיבורם בר.). עיי"ע גבואה.
יח	עב (ניתנה רשות ומצוה לרפאות). קנט (מעלת הוראת שני ר.).	רוסית	יא שפד.
יט	קצז (כלך מחקירות השייכות לר.). עיי"ע רפואה.	יא שפד.	עיי"ע שפות.
רחל	ב שיו (גימ' ויהי אור).	רועים, שבעה	יד שלד (עבודת רועי ישראל - להחאים העשבים לשה).
ריאה	ה רכג (בועה בר. אדום בר.).	יח	תקנג (אם אהרן ויצחק בכללם. שת ומחורשלת. אם משפיעים לכנס"י).
ריח	ב ל (מורח ודאין).	רופא	ד ק (הקב"ה מרפא ע"י הרופא). קיא (ניתנה רשות לרופא לרפאות. חת"ת ולימוד מאמרי ושיחות אדמו"ר). רפח (ניתנה לו רק הרשות לרפאות ולא להחליש התקוה). שנב (צ"ל אחיזה ב-דרכי הטבע. אדה"ז ריפא כמצה ומים). חמד (חוקי גנו ס' הר. מחל-קת הרמב"ם והרמב"ן).
ריח הפה	יג תע.	ה	נ (הרפואה באה ע"י סס פלוני ור. פלוני).
יא שפד.	יא שפד.	ז	רט (כשיודע שהוא שלוחו של הקב"ה). שמ (ניתנה רשות וכח לר. לרפאות).
ריכוז המחשבה	ט צ.	ט	קה. רפה (כגרון ביד הרופא כל בשר).
יב נ (כעניני נפה"ש ובעניני נה"א).	יב נ (כעניני נפה"ש ובעניני נה"א).	י	כא (השי"ת הוא הרופא כל בשר). לו (כנ"ל). עב (ר. כל בשר - ברכה בשם ומלכות. אין כאן שום ספק). קכח (הוראותיו ע"פ התורה). קמח (ניתן רשות לר. לרפאות אך אין להתפעל מחור"ר). קע (בספק פונים לרופא נוסף. כשאומר דיעה אחרת - מציעים ב' הדעות לר. נוטרלי או הלב יודע בר.). קצח (ניתנה רשות לר. לרפאות).
יח פז.	יח פז.		
עיי"ע מח"ז.	עיי"ע מח"ז.		
ריקודים מעורבים	יא שסת.		
יא שסת.	עיי"ע צניעות.		
ריקנים	טו קצ (ר. שבך מלאים מצוות - ונק' ר. בערך שאר ישראל).		
רכבת	יב צד. רכג.		

רופאין ר"ת אריך ארוכה. שסו
(לעפעלעפסר).

יא. מו. נח. הנפש והגוף. קלו (זריקות
חיסון לילדים). רה (כני"ל - נח). רמ
(הידרו קארטיאן). רמו (כשיטה
צמחנית).

יב. נח (לעשושה גם קודם שמבינים
אותה. כן גם בתומ"צ). קו (עניני ר.
שירע אדוא"מ מאדם העליין). ריו
(בריא הוא ימלא הוראות הרופאים). רמג
(סאלק וואקסין). רמג (גשמית
ורוחנית). ש (טיפול קרני אור לראש
דורשת זהירות יתירה). שכט (מטי-
קורטן. הידראקארטיאן).

יג. כז (שקדים). קט (הגוף והנפש). קיא
(לחץ דם חלוי במצב רוח). קפג
(שקדים). קצה (עד גיל שנה לא ל-
טלטלו חוץ למדינה). רכ (התייעצות
עם ב' רופאים. להזהר מרנטגן כומן
הריון). רלדה (הגוף והנפש). שח.
תפח (הגוף והנפש).

יד. ח (רוחנית - לקיים גם לפני שמבין
חכ' הר). נא (טיפול תגורה לשכר). סח
(נפלה לארץ והפסקה ראייתה). פז
(לפני החלטת ניתוח לחולי הרגלים
לנסות שאר הטיפולים). ק (בדיקת
אשה ע"י רופא גבר). קו (ר. לחיסון.
זריקות לא כשרות. עירוי דם). קנא
(דייטה וניתוח). רלח (זריקות סאלק
לחיסון ילדים). רמו (נפילה קראמי-
פען). רצה (סוגי טפולי הקרנה). שמג
(כני"ל - רלח). שנו (כני"ל). שפו (ר.
גשמית תלויה ברוחנית). שצט (שכר
ולכישת תגורה). תכ (למע' - שלא
אשים עליך). כני"ל - רלח). חצה
(עבודה בעניני ר). חקיב (אריסלאג
- קורה שתלוי באכזרש).

טו. יג. כא (כשהאמונה מביאה הר). עה
(ע"י בזכר לעניני ר. נשכרים לאח"י).
ק. קיד. קמטיק (ר. הנפש מביאה לה.
הגוף). קנג (ארטיאן, קארטיאן). קסה

יג. ערה (תחנה בכפ"ח). רצהו (הוראה
מתאונה בר).

רמח - ששה

ז. יט (רמ"ח אברים ושס"ה גידים
מקבלים חיות ע"י רמ"ח מ"ע ושס"ה
מל"ח). מז (כני"ל). צד (באשה - בכל
אבריה). שיו (כני"ל).

רעותא דלכא

א. שיח"כ (שבתניא פרי"ז פליט ופמ"ד.
כמה מדר"י: בתעלומות וח"י הלב;
בח"י הלב ובגלו"י בפני הלב. בזה
גופא ג' אפנים).

רפואה

א. מג (תשובה מביאה ר. - מקצת שמו
בע"מ עליך).

ב. כדח (בשמנית כר אדמו"ר מוהרי"צ
נ"ע).

ג. קמו (ר. לחולה סם מות לכריא). רצו-
ח (יוקר הגוף. לשמוע לקול הרופא.
הקב"ה מרפא ע"י רופא). שכב (כני"ל).
שנט (כני"ל). שפא (ע"י לימוד תורת
אדמו"ר). תמב (הקב"ה מרפא ע"י
רופא).

ה. קנרת (רק הרופא צריך להעמיק בזה).
קסו (כני"ל). קפד (אף שאינם מבינים,
כן תומ"צ). רכד (כני"ל). שיד (ע"י
תפילין וכשרות).

ו. צח (רק הרופא צריך להעמיק בזה). קו
(כני"ל). קיא (כני"ל). קטו (מגיעת
בחינות רנטגן מיותרות). רכא (ניתנה
רשות - כח - לרופא לרפאות).

ז. מז (להכא או מעיקר. הנפש והגוף).
רפב (כ"י מתחדשים תרופות חדשות).
ח.לט (שמיצה בקול הר. - ציווי הקב"ה
שצ"ל בשמחה). קיג (ליקוט מרז"ל
ברפואה בש"ס).

ט. צא. ערב (רק הרופא צריך להעמיק
בה).

י. לח (תורשתיות. בריאות הנשמה.
מסורת). רלט (כשלוקחת תרופות לא
תניק. ר. לכאבי ראש). שטו (כי אני ה')

מפתח עינים

תצט

(טיפולים למחלת עצבים). רסח (כש-
א' מקני הריאה דק). רצו (בניתוח ביד
צ"ל והירות לא לנגוע בעצבים ועור-
קים).

עיי"ע ניתוח. רופא.

רפח ניצוצין

ב כא.

רצון

ב רל (עצמות הר. טעם שכלי וטעם
תענוגי לר). רלא (ר. דמעות ור.
דברה"ע).

טו כא (משביע לכל חי ר). סג (ר. וחפץ).
שכב (כ"ל).

רצון ותענוג

יא צב (מי מכריח מי).

ז סו (כמה בחי' ר. למע' - פשיטות).

רצון יריאיו יעשה

ו גג.

רצח

י קצה (חלמיד, ע"י מסחנים ערביים).
רכו. רל-לא.

רקחות

ג קמה"ז (לימוד והוראה מאומנות הר).

רשימות

ב רנב (תשרי תרצ"א. תשרי תש"ח).

ו קצח (של כאד"ש).

רשעים

א פה-צג (מ"ש בתניא שא"א להתחיל בלי
תשובה היינו להתחיל סומע"ט או
מרח שליט על הלב. פ"ר. באמת רוב
עוונות או ר. ורע לו). קמא"ג (גם ר.
סוכ"ס מעלין אותם משערי טומאה.
תחיה"מ אף לר. שב בסתר מקבלין.
ברא מזכא אבוה. בקשת ר"י מעיל
לאלישע. נפרעין לאחר מיתה ועולה.
אין להם חלק בגוף זה אך נשמתם
בגוף אחר. תירוך הסתירות במחולל).

ד קפ"פא (אפי' העובר על איסור קל.
המקור לזה).

ז רסא"כ (מדוע דרך ר. צלחה).

טו שעז (מהו ר).

(בריקת פנים באשה). קצה (תורה
מביאה ר). קפד (להרמת מצב הרוח).
קצא (כח"ל - קצה). ריג (הילוך הר
דמים בגלל. רכט (המנעות מהקרנת
רנטגן). רסח (לגירי הרגלים). רצו (ר.
הקבי"ה - שלא אשים עליך. רצג
(התייעצות הר. בחדוש הרחמים).

שכב (מרגיש שצר לו בקנה). שכו
(גלאוקאמץ. ניתוח). שלב (תוריד
אודות ניתוח). שנא"ב (מונגרפיה
מתרופות וטיפולים). שעב (התקפות
כאבי לב). שפא"ח (כדורים הממהרים
ההתפתחות). תר (ניקוטיניק אסיד).

תיא (משחה למחלת העור). תלו
(ניתוח הלב).

לו (להתפתחות). סו (ניקוטיניק אסיד).
קפא (לחולי נפילה). רכ (לפורנוקול).
ריג (ההשקעה בהתעסקות בר). שכו
(לחסרון כח גברא). שנו.

טז לו (להתפתחות). סו (ניקוטיניק אסיד).
קפא (לחולי נפילה). רכ (לפורנוקול).
ריג (ההשקעה בהתעסקות בר). שכו
(לחסרון כח גברא). שנו.

יז נו (מרה ומתוקה. חסידות ומוסר).
קלה (להתבודד בבנים). קסט (סדר
כומי האכילה). קצג (לפצעי הרחם).
רמב (תלוי בבריאות הנשמה). רמה
(לילד ששינתו קלה).

יח נ (אמבטיות טבריה. סדר רומני אכ"ר
לה). קפו (לצרידות). רלו. רמא. רסז
(עיכוב טפול ר). שכב (כי אני הי

רפא"ר ר"ת אריך). שכו (כאבי הראש
כאים מאי קביעות הוסת). שנת
(הפריעות בשינה). שעד"ת חכג (בחנו
רק ביצה א'). תנה (הריון כשיש הת-
נגדות בדם). תסו (אי מצנורי הרחם
סחוס). תקמח (קיראפראקטיקה).

יט ג (ניתנה רשות לר. לר). כא. מו
(טפול הפנים). קא (סיכוב הדם -
התעמלות וכו'). קד (פגה הלהיטות
לאנטבייטיקה). ריג (כשר לפסח). שעו
(רחיית הטיפול לאחר ת"ב).

כ מכ (לנמורה בקומה). קבח (השגים
בארה"ב וכאד"ק). קסד (תחיתכ בשר
התניכיים). קפג (מחלת עצבים). רמ

ש

שאור שבעיסה

ז קעג

יב סא

שאלה

יז כה (בחרומה וקרשים).

שאלו לחכ' כו'

ה ב'ג

שבועה

ז ריד

יא קבו

שבועות

א קכ"ד (אינו קבוע בחודש אלא יום ה' לספירה. לאחר עשי' בכחות עצמו בא מית בדרך מתנה). רצא"ב (חתונת בני' והקב"ה. תשלומים עד י"ב – שבעת ימי המשתה).

ג קכ (להעובר קו התאריך).

ד שז (ממחרת השבת – למע' מקדושת השבת).

יז קג (לעובר קו התאריך בימי הספ"י דה). קנח (כשחל בחמישי בסיון עם הוא זמן מ"ח. רסה (כנ"ל – קנג).

יט קפ (פעמים בחמישי כו'). שכד.

כ קיב (לעובר קו התאריך בימי הספ"י דה). קמח (כנ"ל). רכט (אכילת מאכלי חלב). רנ (צריך לאכול ולשמוח – שנות יום שניתנה תורה). רנא (מעלת התשלומים דח"ש).

שבת

י שכג (שבת העשירי יה' קודש לה). המר ימירונו וה' הוא ר"ת הוי'.

שביעות רצון

ח צח (כשעושים סיכום יש מקום לשביעות רצון. ומה אני דן על עצמי ודכוותי).

שביעית

ד קנד. תמדה (לימוד הלכותיה. היתר עבודה. חסא. עי"ע שמיטה).

שבירת הכלים

טו ג

שביתת מורים

ו לד

י

נהיו (טוביה חטא וזיגור מיגדר).

שבת

ב

ט"יח (פקר"י – דחוייה או הותרה. פי' המכילתא הואיל וחללנו מקצתה כו'. הומן דש. המשך אחר). לא (פי' מכילתא הגי'ל). צד (במקום שהיום (וה' לילה) מתארך יותר מכ"ד שעות). קכט (קודש או מק"ק). שסח (דחוייה או הותרה).

ג כג (מיקרופון). כדח (לשחק בכדור. הגירסא בשו"ע אדה"י). קפ (בהכנה לש. – מצוה בו ממשלוהו). קפניח (הוראה מזה שר"ה חל בש). קצב (כנ"ל).

ד רנ (נשיאת שעון. מכרך גם ימים הקודמים). ער (ממון הקשור לחילול ש. הולך לטמיון וגורר ממון אחר).

ה קיב (ספינה ישראלית הנוסעת בש). קכו (תיקון לטענה בזמן הדח"י – \$7.02). קמח (כנ"ל – קיב). רלו.

ו ריא (שמירת ש).

ז לה (המתפלל בביהכ"נ והולך לחנותו בש). עג (עליית פני' שבחי' העולמות). קצז (מחיצת כפיים בשינוי). ר (פי' החדוש). רכ (נשיאת נשק בש). רעו (רחיצה לרפואה בש). שכח (מיקרופון). שלב (כנ"ל – רע"י). שסא (נסיעה באניה יהודית בש).

ח קכה (חגיגת יאצ"ט בש). קעב (ש). מקדשא וקיימא ועכ"ז – מונה ששה ומקדש שביעי). קצב (תיקון על נסי' עה באניה יהודית בשבת). ריט (עליית העולמות בחי' דוקא. כמה דרגות בחי').

ט מא (במרה נצטור. עדיין דין ב"ל להם, לכן גם א"י בכלל סיר). סג (עכו"ם

מפתח עינים

תקא

ללימוד דא"ח. תנגיד (כנ"ל - רא).
תנו (בענין הנ"ל). תפכ (בענין הנ"ל).
יד מו (נסיעה באניה ישראלית בש; אילו
משמין ש. א' בן דוד בא). נזח
(אניות ישראליות בש). קו (למנוע
חגיגה פומבית כמרצש"ק שלא לגרום
כר). קטט (בש. חזורים הע"מ למקר-
רס). קטג (כנ"ל - נו). רג (אכילה דש.
ברבים - מצוה ררבים). רד (אניות
ישראליות וחשמל בש). רח (חשמל
בש. באה"ק ופתיחת קופסת שימר-
רים). שיו (סעודה שלישית לחל).
תעו (עבודה בע"ש אחר חצות). תעט
(מיקרופון בביהכ"נ בשווייט). תצא
(כנ"ל - נו). תקכו (כנ"ל - נו).
טו מהו (אם הדלקת אש בזמנינו דומה
להדלקתו בדורות הראשונים. סו
(הסתירות בזהר בסעודות ש). רח
(כיכוי אש שפרצה בביתו בש). רידח
(נסיעה באניה ישראל בש). רנא
(כנ"ל). רפט (כנ"ל). רצא (חוק סגירת
החנויות בש. - הוראה מלמע). שיד
(כנ"ל - ריו). שכא. שמ (כנ"ל). תנב
(כנ"ל).
טו ח (אמרים בו ישמחו. אף שענינו
תענוג). יו (מיקרופון בש). מב (התח-
לת השנה ביום הש. צו (דורשים
ממנה לבקר בש. בביה"ס). קכ (נסיעה
באניה ישראלית בש). קמו (תיקון
לחילול ש). רלד (כנ"ל - קכ). רלט.
רמב (האבה טבעית בש"ק. ענג. רסו.
שו (לדעת אדה"ז הים אינו עולה
למחיצה). שח (אילו משמרין ש. אחת
כר). שטז (כנ"ל - קכ). שכג (כנ"ל).
שמו (כנ"ל). שסח (כנ"ל).
יד צד (אניה ישראלית בש). קיה (כנ"ל).
קכד (ומן מרצש"ק. רלז (המחשולים
מערכת בר מצוה בש). שכג (כנ"ל -
צד). שמו (מיקרופון בש).
יד קטז (אניה ישראלית בש). קעז
(חשמל בש. באה"ק. רחצ (כנ"ל).

ששבת. תכלין יש לנו וש. שמו. קכו
(נסיעה באני ישראלית בשבת). קלז
(כנ"ל). קמה (כנ"ל - מא). רה (דחיה
או הותרה. דנת. ש (כנ"ל - מא).
יד (פי' הצפע"נ במכילתא דגוים ש-
הקיפו את א"י). נביג (נסיעה באניה
ישראלית בש). נח (אריכות התפלה
והתועדות בש). סט (דרכים להש-
פעה לשמירת הש). רכג (מיקרופון
בביהכ"נ). רמא (ש. ויר"ט - שמחה
וענג). רצז (כ"ז שעות). שלו (כלי
ישנה ריקנית על האש). שע (יותר מ-
כ"ה שעות).
יא תורז (נסיעה באניה ישראלית בש). תז
(מחט בטחון בש. תפירה בחוט של
מתכת. תפירה שאינה של קיימא. ל-
צורך היום).
יב כטילב (הפלגת אניה ישראלית בש).
קיא (מלאכות המותרות במקדש ו-
שאר המלאכות). קיד (סעודה ש. צרי-
כה הכנה). קצד (שעון ש). רטו (הר-
לקת נר כילודת). שיט (שבת וינפש
אע"פ שבריאה שבכל רגע. שסכ
(שעון ש). שצג (שמירת ש. מועילה
לפרנסה). תו (תפירה בחוט של
מתכת).
יג סח"ט (תיקון לנסיעה באניה ישראלית
בש). קטז (הבערה לחלק וללאו
יצאת). קלח (מוכחה ששי"ב הם של
כ"ד שעות). רא (אניה ישראלית בש).
רג. רסביג (בענין הנ"ל). רסה (ממון
הבא מחילול ש. אניות ישראליות
בש). רפג (כנ"ל - רא). רפה-צג
(בענין הנ"ל). שטריט (בענין הנ"ל).
שכא-ג (בענין הנ"ל). שלג-ה (בענין
הנ"ל). שלו (אילו משמרין כר בן דוד
בא). שסביה (כנ"ל - רא). שעאיג
(בענין הנ"ל). שפא (בענין הנ"ל). שצו
(עידוד כפ"ח). תיו (חל מיד אחר
ר"ה - שנת כל מלאכתך עשויה).
תלד"מ (כנ"ל - רא). תמו. תנא (מסוגל

מפתח ענינים

תקב

שואה	שסא (אופן הנחת לחם משנה). תיזח
ב שגד (רק הגופים הכחידו. הנשמות נצחיים).	(כ"ל - קטז). תפב (נקודה או מצורף). תקנו (טלטול במלון בש.).
ג קעה.	ח (בראשית - תרי שבת. חשמל ע"י מצבר זרם). י (אניות ישראליות בש.).
ו ב (האחריות על שארית הפליטה גדולה). שנ (אחר השמדות - חשיבות חנוך כא"א).	ש. אותיות תשב. סו (אניות ישראליות בש.). צא (לימוד החסידות בש.). קב (כ"ל). רלוח (שפיכת מים סמך לרה"ר). שיו (כ"ל - צא). שנה (ש. ור"ח - התחדשות כח התענוג).
יג לב.	כ יד (מיקרופון בש.). קברה (אניה מאה"ק לאה"ב בלי חילול ש.). קלו (סעודה ג'). קמט (סידור עירוב ב' מושב בר גיורא). שו (כ"ל). גודל שמירת ש. מאחדת כל החוגים ומקרה בת הגאולה). שמיצא (יציאות הש. כר פנים כר בחוץ).
יה תיד.	עיי"ע מסיבות שבת. סעודת שבת. עירובין. חפירה.
יט קפוז (דוקא ע"י עם שהתרכות שלו גבוהה). חיו (כ"א אור מוצל מאש).	שבת בראשית
כ מא (גם במחנות ההסגר ברכו ברכת השחר כר). מח (עריכת דברי ימי הש. אצל היראים). קסט (פלישת ראמעל לאלכסנדר). רפז. רצא (המאורעות שבתקופתנו הדגישו הענין דאתה בחרתנו).	עיי"ע פתגמים (ארמו"ר הצ"צ).
שובבי"ם ת"ת	שבת ברכות
י רנט.	ז שפה.
שוטה	שבת הגדול
י קסח (גדרי ש.).	יא קעה.
שויתי ה' לנגדי תמיד	שבת חב"ד
יח קעו (פי' הפשוט והפנימי).	טו לב.
שולמית	שבת מברכים
יט שמא.	ד שנח"ט.
שומע כעונה	ה לג. רפו.
ג נב.	י ד.
שופטים ושוטרים	יא סג.
יג חכג (בעבודה).	טז צ. קד.
שופר	שבת תשובה
ב רמא (בלק"ת: של יעל פשוט. היפך פס"ד, אבל בדיעבד כשר). רמג (כ' שבת אין תוקעין משום גזירה דרבה ובשו"ע אדה"ז מוסיף עובדין דחול).	ד ג.
רנא רסד (בענין הנ"ל).	שבת, תעמולה
ג שפג (של אבי כאר"ש).	א קכא. קלו.
ט קסד (של יעל פשוט).	שדים
עיי"ע תק"ש.	יא שב.
שור	יב סד.
ד קכ (מעלת ש. על עז).	

מפתח ענינים

תקג

יב ת	(בשחיטת כבשים צ"ל שני שו"בים).	שושבינן	יט קצט.
יג	קסח (אין ושחט אלא ומשך).	שותפות	
יד	קנט.	יא רצ"צא	(כל התנאים צ"ל בכתב ואז ישרה השלום גם בלב).
טז נג.	נט. סא (צ"ל יר"ש ביוחר). קצו (אין ושחט אלא ומשך).	יד ג	
טז קסכ"ג	(לימוד אומנות שו"ב). רס (הכאת הראש אחר הש).	טז ריד	(בכל נקודה).
יז רצה	(א שו"ב אין ניט קיין סקאטא באיעץ).	שחיה	
יח	ס (שו"ב קברו צריך תחילה שימוש ונסיין). שנ (שו"ב שהתחיל לילך ב' גילוי ראש, בקאלאשן).	יח תקלד	(לימודה רק כשקופץ למים).
כ	ה"ו (אין ושחט אלא ומשך). רכח"ט (יר"ש. מ"ת ושר"ב).	שחיטה ובדיקה	
שטפון		א מרח	(ש. בבהמה. עוף, דגים וחגבים).
ה רג.		ב רטו	(לשגנה"י). שפ"פא (נסיעת ה' שוב"ים לדובלין. פתגם אדמו"ר: א שוחט אין ניט א סקאטא באיעץ).
ח קפא	(בהולנד. איך מתאים זה עם השגח"פ).	ג שגד	ת'.
שטרות		ד כח	(באירלנד). קטו (צ"ל יר"ש). קלד (אין איש ומאכלת בידו כר). קעב. שטט (בברזיל). שגד (באירלנד). חלו (כתה לאומנות הזביחה). חצה.
ט רד	(ש. שכי' זמנו למלכים רלא מניסן רשט"ח המוקדמים, אם נפסלו בתור רא"י).	ה מא	(באירלנד). רנינג (אחר הימוש. בשכד"י).
שיבה		ו לח	(מ"ש בלק"ת שפגום פסול מפני ההפסק). קטו (אין ושחט אלא ומשך – ע"ד החסידות בנה"ב). קצו (שו"ב – יר"ש ביוחר. ושחט – ומשך). שכז ח (תיקון ענין שו"ב ושחט ומשך).
שיבת ציון		ז יד	(אין ושחט אלא ומשך). לט. רלד (לימוד החל"י). רמד. שיג (כנ"ל – יד).
שידוכים		ח כט	(אין נשחט אלא ומשך כו'). מד (כתת שו"ב בקובלנקה). רג. רפד (כש' ידיו רועדות). שלד. שסכ (לימוד הל' שו"ב כל השנה).
ד סב	(יסוד הבנין – תומ"צ). קיג. ערב ג. עדר"ה (הידור חיצוני ויסוד חזק). שיג. שסה (לא להמשיך בהפסק בין תנאים לחתונה).	ט קעא	(צ"ל יר"ש ביוחר). רכט. רסט (צ"ל יר"ש וילמוד חסידות). שיג (בדיקת הסכין ע"י ב' שו"ב). שיד (ש. ליובאוויטש). רטו (שלבש קאלאשן).
ה לה"ו	קג"ד. קיט (השחדלות). רסט"ע. סב (בקשת מחילה בשבירת ש). עב. קה (הצעירה לפני הבכירה). קמד (כמחפש אחר אבידה). קעז (כנ"ל). קפת. רסה (שדכנים). רסו (כנ"ל – סב). שלח"ט (ההחלטה תלו"י בשכל וגם ברגש).	י יא	(ש. קטן). טז. צג. קכה (שו"ב צ"ל יר"ש ביוחר). שיט"כ (סיבת חלישות היד בש).
ו סב	קג"ד. קיט (השחדלות). רסט"ע. סב (בקשת מחילה בשבירת ש). עב. קה (הצעירה לפני הבכירה). קמד (כמחפש אחר אבידה). קעז (כנ"ל). קפת. רסה (שדכנים). רסו (כנ"ל – סב). שלח"ט (ההחלטה תלו"י בשכל וגם ברגש).	יא פז	(לימוד הל' שו"ב בישיבה). קצט' ר. רכו.
ז יד	(ע"י שדכנים). לו (דיווג המתאים		

— ע"י התחזקות בעיני יחוד קרב"ה ושכינת"י. קמט. קפד. קצ. רנט (שלא יהי' בזה פגיעה בכבוד כו'). רסט (ש. הבת הצעירה לפני הבכירה). רצא. שלד.

ח עד (סגולה לש. — החלטה לנהג בית יהודי). עה (ש. בין ספרדים ואשכנזים). קעו (אדמו"ר היה משתמט מלהשיב בשלילה). קצג (פגיעה בכבוד או בת ישראל). שטו (בענין לחת הצעירה לפני הבכירה). ריט (קשה כקרי"ס רי כמו שם שכא ע"י בטחון ואמונה). רעו (נחות דרגא נסוב איתתא. קשה לזווגם כקרי"ס — ע"י קפיצת איש לים בלי חשבונות). רפה (כשאין לו רגש חיובי אליה). שטו (זיווג ב' לפי מעשי).

ט ב (נתייחס הסכמתי לש. — רק באופן ש- יוכל להיות מקסימום ברכות השי"ת). קיאב (כנ"ל). קכ (הוכרו מלמעלה). קעה. רכו (שלא יהי' נגיעה בכבוד כו'). ההשתדלות בש. ע"פ התורה).

י נב (השפעה על הבת בעיני ש). נט. ע (הוספה בלימוד התורה מורות הש. ראה חיים עם אשה — תורה). קי (לה) זהר מפגיעה בכבוד). קסא (כשעושה המוטל עליו מסייעים בידו מלמע'). רמט (כמחזור אחר אברתו). רנט (כנ"ל). שיד. שגד (כמחזור אחר אב- דתו). שטו (בענין הג"ל — קי). שפה"ו (בנין עדי עד — היסוד תומ"צ).

יא נג (לדקדק בעינים העיקרים ולא הטפלים). צו. קכו (להזהר מפגיעה בכבוד בני"י). קלח (משי"כ הקב"ה מזווג זיווגים). קפג (כשהטעוהו בשנותיה). רכו. רכו (ש. הבן קודם לקניית בית). רמא (כשיש אח גדול יותר). שכג (נחות דרגא נסיב איתתא). יב כו (שלא יהיה נגיעה בכבוד כו'). קל (לא להפגש איהו זמן ואח"כ להחליט). קעד (חשש בש. מבריאות

האם). קצה. שכ. שפה (למי שעבר לא שמרה תומ"צ). שצב.

יג ח (לא לפגוע בכבוד כו'). לבקש מחי' (לה). יז. נג. סת. פט (עיקר וטפל). קב (ע"י התורה שנקראת נערה). קפו (בין ספרדים לאשכנזים). רסט.

יד כא. כג. נו. סט (כשיש פגיעה בכבוד — בקשת מחילה). פ. קלט (לדקדק בעיקר ולא בטפל). קמת. קעט (הבטחת התנהגות בעיני יהדות). רכא (בטחון ולא לדקדק כ"כ). רנט. שטו (הפסק הפגישות איהו שבעות יבהיר היחס). שמ (כנ"ל — סט). שמה. שעת. חלא (סיבת הקשיים). תעז (החלטה להנהיג ביתה ע"פ תומ"צ תמחר מציאת הש).

טו ת. כג. נא"ב. סד (אם להתאים ע"פ חכ' היד). צה (היראה מלהחליט ולגמור). צו. קיג (הפגישות צ"ל באופני צני- עות ואז א"ז מביא לריחוק). קמו. קפב (כשיש לו אח גדול — לבקש מחילה). ריא. ריח (לדייק רק בעיקר). רנג (קשה כקרי"ס ויש נתינת כח). רסד. של (אין אימרים כשמעון כו'). שמו (פגי- עה בכבוד). שנה. שצט (זכין לאדם — אוכיר בהפ"צ ש. טוב). חלו.

טז מד. מז. נג. קאיב. קיד (לא לבלבל הבן או הבת עד שחיה' הצעה פרטית). קנא. קסד"ח. קעט"פא. קצח (אם יש להתחשב בחשבון השמות). ריד (חזו"ד המכיר שניהם). רמו. רצו (אם לספר מה שעבר עליו). שו (עיקר וטפל). שכב. שכו. שלב.

יז י (שהי' לה התקפת מחלת עצבים וחזרה לאיתנה). כא. כגד. לדה. מט (עם בת ישראל). פד (גדול והמשכה הלב). צ (להקפיד רק על העיקר). קמו. קסו. קעת. קפד. רכו. עדר (ומן הצעה ש. לבן). רצב (כשיש לה אחות מבוגרת. להשתמט מלהתקשר בחורש מנ"א).

מפתח ענינים

תקה

תש"ב. ג (שמע"צ ושמו"ת ושי"ב
תש"ג). נד (שמע"צ תש"ג). נט"ס
(ש"פ בראשית שמע"צ ושמו"ת). סב
עה (שמו"ת. יו"ד כסלו). עז (תרצ"ד
לנשים). עז (פורים תרצ"א. כ" כסלו
תרצ"ד). קכא (שי"ל בריגא ובזואר
שא). קכה (זה"פ. תש"ג). קכו. קלב
קלט. קנר (זה"פ. י"ט כסלו). קסא"ה
(זה"פ). קסד (י"ט כסלו). קעח
(זה"פ). קפדה (על חיזוק האמונה
ובטחון לחיילים). קצצג (זה"פ.
מעלת הש. על מאמר). קצט"ד (זה"פ.
ח"י אלול). רט (ח"י אלול). רי (זה"ס
שמע"צ שמו"ת תש"ד). רלא (ח"י
אלול תש"ג). רנה (הג"ל). רסב (הג"ל).
רעא"ג (הג"ל). רעח (הג"ל). רעט"פ
(מי שהוקשה לו בש. יפנה לעזוסקים
ברא"ח). רפז (בענין הג"ל).

יג (סוכות תש"ה). לג פט (ח"י אלול
תש"ה וי"ט כסלו תש"ו). צה"ד (זה"פ
תש"ה). קכא (ח"י אלול – י"ט כסלו).
קלה. קטט (י"ט כסלו). קפה (סוכות
ויו"ד כסלו תש"ז). רד (שש"פ ר'
אחש"פ תש"ז). רי (י"ב חמוז תש"ז).
רכ (תשרי תש"ז). רצב (תרפ"א). שכד
(שבת חזק"מ תרצ"ה). שכת. שנו
(זה"פ תש"ח).

י. יב (שמו"ת תש"ט). קט (אחש"פ
תש"ט). קנו (י"ג תמוז תש"ט). קעב
(אחש"פ וי"ג חמוז). רכ"כא (שמע"צ
ושמו"ת תש"י). שעח (זה"פ תרצ"ג).
שיחות רבות נדפסו בקו"ה המאמרים
שהופיעו בתקופה שלפנינו. שיחות
אלו לא נסמנו במפתח – לרוב
המצאם.

ד"ה (ברכת עיוה"כ תש"ז). טו
(שמע"צ תרצ"ג). נו (ברוסיה). במעלת
הבע"ת על הצדיק. רו. רטז. שיו (יש
כהם ענינים המתאימים לכל סוג).

קסדה (תש"א). קפו (פורים תש"א).
רפז (לחיילים).

יח ט. לב (פגיעה בכבוד). קלו (לפני
אחותה בכירה. כששמות האמהות
שוות). קצט. רנ"א (ש. אין מטרחתו
חנוך). רפד (כנ"ל). שכד. שכו (ע"י
שתחליט בתוקף – טהרת המשפחה
וכו). תה. תלד (כאם יסכימו שימשיך
לימדרו אחר הנישואים). תלו (הספר
דים בגיל י"ח). תנב (בכ"ן הגדה). תפ.
תפה (עם כזו שיחסה לתומ"צ אינו
כדבעי). תקכו.

יט יד"ט. נב. סג (להחליט שכשתנשא
תשמור כו' ולהביט רק על העיקר.
להציע בעקיפין). צו (לא להשתורף עם
בלתי רחוק). קג (באופן רציני). קלב
(כדרכי צניעות. להתעניין בהעיקר).
קסט. קפט (לא להקדים מדאי). רסח
(אשה יראת ה' היא תהלהל. אינו ענין
של חנוך). שעח (כדרכי צניעות). תכו
(מדוע לא מצא בת זוגו). תלד.

כ נט. סח (קרכה משפחתית. בספרדים
בגיל צעיר). פט (ע"י ממוצע). קמג"ד
(התקשרות בש. יחליש המרה שור'
רה). רכזח (בין אשכנזים וספרדים.
לפני האח המבוגר). רלט"מ. רסח
(פגיעה בכבוד). רעת.

שיחות

ב קז (מצלחן). קיח (כל הכתוב בהן יש
לו מקור בדר"ל).

ט צו.

יז רנא.

אדמיר מוהר"ש

ה נא. אדמיר מוהר"י: רצו (סי' הש').

אדמיר מוהר"ב

ב קכת. קלא. רפד. רצב. שנדיה.

ג כט.

טו של (הערה בתו"ש).

יח קלב (שמו"ת תרס"ט).

כ כב"ד (אודות הישיבה תר"ח).

עיי"ע ספרים (תורת שלום).

אדמיר מוהר"צ

א טז"ז (תר"ץ – באר"ב). לט (אחש"פ

- ח קמו (לתרגום לאטלקית). רד (ל- נשים). שוב (מקורות לש). שנוז. אדמו"ר שליט"א: ה (שבת בראשית). סו (מצע"ק בראשית לאגוני"ח). קפו (י' שבת). רא (כ"ד טבת תשי"ב). רכה. רנו (הגהות). רעא (כדיוק ל' מח"ז). רצא (פורים). שי.
- ט קלוד- קמו. קנו (י"ט כסלו תרצ"ג). רטז (בעניני חנוך).
- י רפד (באדיש דוקא, כדי שיגיע גם לנשים).
- יא כא. שלג. שלו.
- יב י. קמת. רלה.
- יד קנג (בענין חנוך הבנות). קנו (הנ"ל). רצד (אחש"פ תרצ"ן). שלח (הנ"ל).
- טו ל (שי"ק בראשית תרצ"ז). קצט (כ' התועודות בבית פאפנהיים בוויין בסי' פור אדמו"ר מוה"רש נ"ע בנסיעתו לפריז).
- יח ב. קסא. עי"ע ספרים (ס' השיוות).
- אדמו"ר שליט"א
- ב ריג (שי"מ מנ"א תש"ז). שעא (כ' מניא תשי"ח).
- ג ק (שרי"ח אייר תש"ט). קסט (ואתחנן תש"ט). שנג. שצב"ג.
- ד פו (י"ט כסלו). קנה (הנ"ל). קצ"צב (שי"פ ויקהל). שנט (שי"פ שלח). שצו (י"ב תמוז). חב"ג (לשלוחי המל"ח). תיג (בהמשך לשבת נחמו). תמ.
- ה צט (שי"מ כסלו). קעג (כ"ד טבת). רח (הנ"ל).
- ו קסד (הגהות).
- ז נ (שמח"ח). צ (בפי' נערים פני זקנים ילבינו). צט (במעלת נרות חנוכה). רטז. רלג. רפא (ל"ג בעומר). רפג (תה"ש).
- ט עז (שי"מ סיון תשי"ג). קמ (שי"מ תמוז תשי"ד). קנו (הנ"ל). קצא (הנ"ל). קפו (י"ב תמוז תשי"ד). רנח (שי"מ אלול תשי"א). רסא (כנ"ל). רעט (כנ"ל).
- י כז (בפרסומן להדיש שהיא רשימת השומעים). לט (שמח"ח תשט"ז). קצג. קצו (כנ"ל - כז). רכו. שא (שי"מ טבת). שצז.
- יא מט (שי"מ אייר). סג (אחש"פ). קכב (שי"מ טבת). רנח (מוגהות ובלתי מו- גהות). תג (שי"מ אלול). תיא.
- יב קנח (הגהות). רסט. שעג (תרגומן ללה"ק).
- יג סג. קכא (אחש"פ תשט"ז).
- יד ג (כ' מניא תשט"ז בענין בית רבקה במלבורן). יז (נצוי' תשט"ז). ר"ה תשי"ז). רכה (תכלית כל התועודות שיגיעו הדברים גם לאלו שלא הש- תתפרו). רעג (י"ט כסלו). שצב (יורד שבת). תקד (המתורגמות). תקיט (פורים).
- טו קצג (תה"ש תשי"ז). רב (הנ"ל בענין אחריות נשי חב"ד). רמב (ר"ד). רעא (שי"מ תמוז). צרה (הנ"ל). רפו (בענין כח ופועל) רצד (י"ב תמוז תשי"ז). שיא (לפני ילדי "גן ישראל"). שטו. שכ. שכת. שסט"ע (הנ"ל). חיז (הנ"ל - רפו).
- טז נא. צב (תשרי תשי"ז). קנר.
- יז קסד (בענין הביטוי תורה תמימה). רמד (י"ב תמוז תשי"ח). רסא (מעלת גם זו לטובה על כל מה דעביד כו'). רעז. שיא (בענין יגעת ומצאת - שלא לפ"ע היגיעה).
- יח קלג (בענין טבת). קפח (י' שבת). שעא (בענין קרבת אלקים טוב - לי טוב). חי (בענין ופרצת בלימוד). חמט (י"ב תמוז). תקיז (בענין יגעת ר- מצאת).
- יט צו (דברי התעוררות אא"ל ע"פ הזמנה ודורשים מצב נפש מיוחד). קכ"ה (ימסור מהענינים ששמע בהתועודויות דכאן). רז (י' שבת תשי"ב). רכו (פורים תשי"ב). רסב (לגן ישראל). רפד (י' שבת תשי"ב - שאין

מפתח ענינים

תקו

שכחה	לרדוף אחר גדולות דוקא. שמג
ד שערז (נפעל ע"י חטא עה"ד). תס	(תרגום ללה"ק - לא מילולי). חלה
(הלי' מיתה וקבורה).	(בדבר ההמשכה דמ"ת בעומק וגובה).
יא קנד (עצות לש).	כ קמא (י' שבת). קמה. קמט. קסא
טז קנג. שלד.	(הני"ל). רצא (לכינוס נשי חב"ד).
יז שיח (סגולות).	שילומים, כספי
יח קיט (עצות לש).	יה עט.
שכל	שימוש במוך
ג לג (ש. ואור הש).	עיי"ע הרצאת ו"ל.
יח שצו (ש. ורגש). חפ (מוח שליט על	שינה
הלב). חקט (ש. ורגש).	א רלו (א"א שלא ישן ג"י).
עיי"ע חנוכה. צדקים.	ח שנב (בין מנחה לקבלת שבת).
שכנים	יב תמח (צ"ל בלילה).
ח רדח (כשסובל מש. רע - לכיין ב-	יח נב (האברים בשלימות וחטר הפועל).
תפלת שתצילנו מש. רע. ולהשתרל	נו.
כראוי בנוגע לש. רע שבלב האדם).	יט פט (ומן הש. לא בכל אדם שוות).
שכר	שיעורים
א רכג"ד (לקיום מצוה ולהידור מצוה).	ב ס"סד (בשיעור ח"י ג"פ שבאנה"ת
רכזח (ש. ראכילת פירות בעוה"ז וש.	פ"ג).
דמכאן ואילך משל הקב"ה).	ג רכו (ש. מקוה).
שכר מצוה מצוה	ה קי (אכילת פרס).
ד כו.	ו קמו (אכילת פרס).
ו כה.	שירה
ט טו (עצם היכולת לעשיית מצוה זהו	טו קמט (ש. הפרות בימי דוד).
שכר). מז.	טז ט (חפלה על חבלי משיח). מג (ש.
שלוחא דרבנן (שד"ר)	הפרות). רסב (ש. מרים). רסט (כנ"ל).
ד קצו (לקחת גשמיית ולזרוע רוחניות).	רעטפ (ש. מרים - לפני מלאכי
חטו (כנ"ל). חכא (כנ"ל). חעט (כנ"ל).	השרות). רצד (ש. של פגעים).
ז צא קמב.	כ קלה"ו (ש. מרים ודבורה). קלח"ט
ח מא (קלייבן גשמיית זייען רוחניות).	(עריכת שירון חסידי, הזות הברת
ט יג (קלייבן גשמיית זייען רוחניות).	המלים, מקהלה בשני קולות).
י קי (קלייבן גשמיית זייען רוחניות).	עיי"ע ניגונים.
קטו (כנ"ל).	שירות לאומי
יא קפד (קלייבן גשמיית זייען רוחניות).	ח קכט"ל. רכד.
שכא (כנ"ל).	עיי"ע צבא.
יב רלה (צ"ל בהתנשאות וגם בקירוב).	שיתוף
רעו. שסה (קלייבן גשמיית און זייען	ג ריד (אם ב"נ נצטוו על הש).
רוחניות).	ז קנ (הטעם שאה"ע לא נצטוו על
טז שיג.	הש).
יז רצג (שד"ר לחו"ל א"ז אלא בשביל	יד הטעם שאה"ע לא נצטוו על הש).
נפש היפה).	

שלוחי המל"ח

יג שם.

שלום

- ג רכא. תלחט (בין איש לאשתו). תנינא (בין יצ"ט ליצה"ד ע"י שמנצחו).
- ד פו (דייק הלי לא מצא כו' אלא הש). קבא (גדול הש. אך אין לעשות מחזור הילדים קרבן כליל על מזבח הש). קנה (כנ"ל פו).
- ה קעג (הכלי המחזיק ברכה). רח (כנ"ל). רפ (בין נה"א לנה"ב).
- ו רצ (כלי המחזיק ברכה). שלד. קפ (נתינת ש. לרכו).
- ח קסט (כשחסר בש. בין אב לבנו – הסיבה לזה כי החסיר בנתינת חנוך יהודי לבנו, או שלא נולד בטוהרה). ריח (בין הפועלים באותו מוסד).
- ט רכדיה (כלי לכרכה).
- יא נט (ע"י מרבים ש. מרבה השי"ת ש. בגבולם). קעג (מחזיק ברכה). קצ-צא (תיקון להרמת יד). רמא (במעשה – לא נחשד חסיד, אלא גם בלב). תיז (השכנת ש. – כמשל הדבק).
- יב נא. סו (מניעת פירוד הלכבות ע"י העלמת עין). שעה (בכל סכסוך כ"א אשם קצת). תג.
- יג יח-כ (כלי להחזיק ברכה. סיבת פירוד הלכבות. דרושי החלצו). כה. מו (כי ענין הנ"ל). עח (גדול הש. אבל אין לעכב הפעולות). תפה.
- טו קצג (ענין ב"ד לעשות ש. בעולם. הוי מחל' של אהרן כו').
- טז ז (כלי המחזיק ברכה). צח. שכא.
- יז קבג (בין הגוף והנפש. בין נה"ב ו- נה"א). ריט (בין איש לאשתו).
- יח תד-מ (מכון לש. עולמי). תמט (ש. בין האחים. ש. בין נה"א ונה"ב כו').
- יט יח. סה.
- כ עדר.
- עייג"כ ערך מחלוקת.

שלום בית

- ד תכב. חלג. תנדר.
- ה יכ-ג. לט. סא. פא. רכדיה (ע"י ש"ב בין הגשמה והגוף). רפט.
- ו קמג. קנו. רב (מכבדה יותר מגופו). נח. ריא. שמב.
- ח ק. קיט (תלוי יותר באשה). שב (תלוי בשמירת טהמ"ש פ).
- י נזית. פ. קי. קלו. קמא. רפט. שסו (טהמ"ש מביאה ש.).
- יא צח.
- יב פז. שא. שצז.
- יז מב. סב. צו-ז. תסה (לא להתערב מב-חץ).
- טו רכב-ג. שנחט. שעה.
- יח קיט. קסט. רכה. רלה (קירוב אינו רצוי מביא להעדר הש). שעג. חקכו (פיוס דעת האשה שטבעה רך).
- כ יט-כ. סו-ז. קח (העדר ש. בא לפעמים מקירוב בלתי רצוי).

שלוש פסיעות

יח קסא.

שלוש שנים ערלים גו'

- ח קפו (אחר ההסתלקות. ובשנה החמי-שית גו').

שלחן

- טו מט (ש. ומגורה – גשמיות ורוחניות, תומ"צ).

שליח צבור

- ד תסח (שירע פ"י המלות). תעז (כנ"ל).
- ו שו (שומר תומ"צ ושירע פ"י המלות). שכא (התחלת מנחה מוידבר גו').
- שכד (ללמוד פ"י המלות). שנה (בכל כחו – כוונתו).
- ז שסג (שירע פה"מ).
- י רכג (שאינו מחלל שבת כו').
- יג שפב. תב. תיז (ללמוד תחלה פה"מ).
- יד לד (כבר את ה' מגרונך).
- טו קכה (במקום שנוסע לשם יפועל בהחזקת היהדות). תו (ידבר לפניהם דברי התעוררות).

מפתח ענינים

תקט

בלי הכרח רק מרצונו הטוב. רעג
(הרי"ל רסקין למרוקן). שט (באם)
יחליט לא לשים לב לקשיים בהפצת
היהדות. חנינא (אין רגיל שאה"י
המתחיל לדבר בזה כו').

ק.

ראה מפתח מוסדות ערך מרכז לעניני
חינוך.

עיי"ע שלוחא.

שליחות התל' לאה"ק

יג קל. רא. רע"ז. רפ"ד. רצב. רצו. שא:
ב. שט. שיט"כ. שכ"ד. שכ"ד. שדמ.
שמת. שנא. שנו. שס"ח. שע. שער.
שפח"ט. תה"ז. תכט"לב. תלח"ט. תמא.
חסט. תער"ז.

שלילה

ג ג"ד (תוארי השי"ת ש, חיובים או ש.
מחלטה).

שלימות

טו של.

שלשה תריסין הם

ב שע"ב (ביאור המשנה ע"פ רמז).

שם

י קיג (במלכות).

שמאל דוחה וימין מקרבת

ז קד.

שמדות

י קסט (מ"ש אדה"מ בשם האריז"ל
שבטלו הש.).

שמונה

ח סט (חנוכה - ח' ימים, א' המיוחד בח'
רועים, כנור ח' גימין).

שמוש חכמים

ב לז"ח (ידיעת טעם ההלכה).

שמות

א מה (ש. מילתא). קעט"פ (ע"ב ס"ג ב"ן
מ"ה, הטעם שב"ן מספר המועט קר
דס). רפח"צא (דורשין ש. ר"מ דייקא
בשמא, שם עקביא ומהללאל).

ב

מא"ב (כל ש. מגביל. כוונתנו לבורא
עולם. לפי מעשי אני נקרא. קג

טז לב. שטג (המתאים).

שליחות

א קצח (אם צריך להודיע כשהמשלח
יודע).

ג פט. רצו. שכה. שמג. שנה. תמ"ז.
תנו. חעג. תפא"ב.

ד מד"ז. רל (כמה דרגות בש.). תב (ש.
המל"ח). תי (כנ"ל).

ה קצא. קצד. רלו. רמב. רפב (כשהולך
בש. הקבי"ה יש לו תוקף ויצליח). רצ
(יחד עם הש. ניתנים הכחות).

ו נה. רס"ד. שמת"ג (כ"ק מו"ח
אדמו"ר - ברייטע פלייצעס לקיים
שליחותו).

ז קטו. שמת (ש. המל"ח - חלק מחנוך
האברכים).

ח לביג (לעודד את בעלה לנסוע בש.). לד
(התל' - שלוחי להאיר). מט (הנשמה
יורה לגוף למלאות הש.). קצח (כ"א
שלוחו של מקום). רכו (ש. כ"א -
הפצת התורה וחסידיה). רמג (כנ"ל -
קצח). רנג (כנ"ל). רנו (כנ"ל). ער
(כנ"ל). רצד (כנ"ל). שנו.

ט קצט (המל"ח). רטו (בכית הרפואה.
שכר (אדם התחתון ש. של אדה"ע).

יא שלב (כמה דרגות בש.).

יב שפה (כ"א ש. של אדה"ע).

יג ז (כ"א ש. מהשי"ת - לשמש את
קוני). שו (כנ"ל). שכט (כנ"ל).

יד ו (הש. לשיקנו). יח (למקום רחוק -
קירוב היותר גדול). נו (ש. התל'
לאה"ק).

טו רמז (של אדם העליון). שסה.

יז נב (חיל נוסע מבלי שאילת ההורים).

קמט. קפב (ש. המחלקה הדתית). שה.

יח קעג (כ"א ש. של מקום). רח (עבודת
הש. - מעט מעט אגרשנו). רטו (כנ"ל
- קעג). תפט.

יט יט (לא לערב בזה הצעות מסחריות).

רנ"ה (היחס לש. אדמו"ר נ"ע). רסו
(מביא תועלת גם לשליח עצמו. הש.

שם חרש). קצו (שייך להורים). רטו (לא לצרף שם לש. הנשיאים). שנה (שייך להורים). חלד (קריאת ש. אחר ע"ש אביו שנאבד במלחמה).

יג כו (קריאת ש. ע"ש אדמו"ר מוהררי"צ). סג (הזכרה בשם האם או האב). קמו (בהסכם ב' ההורים). רג (ש. מחמת חולי שנודע שהוא שם אחותה). תג (שאינם נמחקים).

יד נו (זמן קריאת ש. לכת). רנו (קריאת ש. יוסף יצחק). תמו (שם הכלה כ' חמותה).

טו ג (היוצאים מר"ח). סח (כמה אנשים במקרא ה' להם יותר משם א'. דעואל-דעואל. יתרו-חובב). קכו (שם כלה חמותה, להוסיף שם ולא לדור במקום אחר). רגיד (ש. חתן כחותנו). שלח (מנחם דוד חגיגה).

טז נא (ברכה בש. האם). עו (ש. שנעקר). קיח (הוספת ש.). קבח (ש. שנעקר בחפלה לחולה). קג (גילוי. אם קרא אדם ש. לדגים). קצח (חשבון הש. בשידוכים). רעו (מי קרא ש. לקין). שכו (טעם קריאת ארובן ושמצון). שכטיל (שם כלה חמותה). שלד (חפלה בש. האם).

יז לח (שינוי לש. בלה"ק). מז (להזכיר בש. האם). קסה (אמירת ש. חמשה חומשי תורה - סגולה). ר (הקבי"ה משים בפיו). ער (כתיבת הש. מענדל). רעו (שמו כשם חותנו - יושב ג' רבנים ויוסיפו לו שם).

יח קיא (קריאת ש. - לאב או לאם). קלו (כששמות אמהות החור"כ שוות). רכא (שינוי הש. - בהסכם נושא הש.). רכב (ויקץ כישן הוי' - או ש. אדנות). שג (שייך להורים). חסז (בצירוף שם האם).

יט צ (תיקון משם הוי' ליהודה). ריד (ש. נוסף לחולה שלא קם ממטתו). רצה (ש. כלה חמותה - כשלא' י' ש' ש.).

(כתיבת הש. כהקדשה). שצא (פסוק המוחליל ומסיים כהשם כאלקי נצור).

ג קסד (ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן ושם נ"ד). קפא (ע"ש המת, כשיש א"ז בחיים בשם זה).

ד קס (שמו ושם חותנו שוין). שמת (כנ"ל).

ה פכ (קריאת ש. שייך להורים). קכג (קריאת ש. אם שייך לאב או לאם. ש. השכטים ע"י האבות או האמהות).

ו גר (קריאת ש. שייך להורים). קנר (ש. היהודי ששונה). קכה (הוי' בניקוד אלקים - דין או רחמים).

ז (קריאת ש. - המשכה מהמקור. ה- מחלוקת אם אדם קרא ש. לדגים). כו (כתיבת ש. G-d נא (ע"ש אדמו"ר מוהררי"צ נ"ע). קי (מענדל - מלא עי"ן). קמד (שייך להורים). רפו (ש. הנכר כש. זקנו). שח (שייך להורים).

ח קצא (נתינת ש. ע"י ההורים. שם ש' ניתן ע"י זקנתו). רלט (ש. חתן כ' חתנו). רפא (כעניני בריאות - שם האם). שיח (אלגא - עלקא. הש. שנותנים ההורים קרא ה' בעולם העליון. לא לשנות מבלי סיבה חסר-בה). שמ (הקדמת שם מ"ח בכתובה ובנט).

ט סב (לכתוב ג"ט - ולא בשלימות). קלו (קריאת ש. שייך להורים). רסב (ש. יהודה ושמואל - ע"פ צוואת הרי"ח). שג (הזכרה עה"צ - בשם האם).

י קמג (מענדל - בעי"ן). רמב (קריאת ש. שייך להורים). שלג (רמזי שם כ"ק אדמו"ר מוהררי"צ נ"ע).

יא מב (כבקשת ברכה - בשם האם). עג (השם בנציון סגולה לאריכות ימים). קמב (כנ"ל - מב). רפו (ש. חתן כש. חמיו). רצה (שמות אמהות החור"כ שווים).

יב קפה (בצירוף ב' ש. - שניהם מהרים

מפתח ענינים

תקיא

(ע"י ש. למטה מעוררים ש. למעלה).
שלה. שנה (כנ"ל – שט). שעו. שפט.
סוה. ע. עד. צו. קט (גם בעבורת בכל
דרכיך). קמא. שכא (ממשיכה
השפעה מלמע'). שעת. שפר (פעולתה
על הבריות). תטו.ז.

יב ט"י (בעבורת ה'). רלב. רצא. רעט.
רצו (בעבורת ה' – אפי' בת"כ). תנא.
קד. קטו (ש. מוסיפה בהצלחה). קפא
(ש. למטה מעורר ש. למע'). רל. רלג.
ד (תופעת הגפש והגוף – כלוטות
הפרשה הורמונלית). רלט. רמטני
(ע"י חשבון כללי מתנהגת השייה
אתו).

יד מא (זמן שמחתינו – ישמח ה' ב'
מעשיו וישמח ישראל בעושיו). נה
(כנ"ל). קס. קסג (ש. למטה מעורר ש.
למע'). קצב"ג (כנ"ל). שצ. תי. תב.
תכו. תכט. תמא. תפא. תפו. תצג
(הפרט והכלל). תקיח (עבודת ה' בש.).
תקיט. תקכא. תקלו.

טו רלב (הדרך שהתווה הבעש"ט ופס"ד
הרמב"ם). ש (בבין המצרים). תכט (גם
חשבון הגפש צ"ל בש.). תלכ"ג.

טז ח (גם בשבת אומרים ישמחו. אף
שענינו תענוג). רנב. שא. שטו. שלו
(המשכח ש. אדר לכל השנה). שמו.

יז א"ב. כת. צ. רכו. שכה.

יח יא. רו. רמג (עגו וש.). רנב. רצא.
טט עט"פ (התבוננות המביאה לש.). קפא
(בשלמי ש. בזה"ו בייז). רטו. שית.
שמו. שנא (מ"ש בתניא פ"י האריז"ל
עה"פ תחת אשר גר'). שנו. חיג. תנא
(איך לפעול ש.).

כ יג (אינו סתירה לתשובה). צדח
(הרה"ק הלוי"מבא"ד רקד בברכת שלא
עשני גר'). קסא. קסז (ש. פורים וש.
י"ט – עבודת יוצר). קצא. קצו (פורץ
גדר). רכד (כל"ג בעומר). רלד (כנ"ל).
רנ (נקודת החסידות – עבודת ה'
בש.).

ש. שנשחקע). שלה (לא מצינו בין
תנאים ואמוראים שמות האבות ר'
משה). שע (ש. חתן וחמיו שרים). תלו
(להזכיר בש. האם).
כ קסה (למה ישנו אותם). רכו (קריאת
ש. לבת – בקרה"ת הקרובה).

שמחה

ג קצד (משולשת בסכות).

ד כ (שבשמח"ת – מנהג, שכיו"ט –
מ"ע). לד (ש. מעורר ש. למע'). קסה.
רסא (אף בעת התשובה). שיט. חעז.

ה דיה (אף התשובה צ"ל בש.). ז (ב'
צוותא). קנח (עברו את ה' בש. – גם
באכר"ש). קעו (כנ"ל). ש. הרלורי"צ

מבא"ד בברכת שלא עשני גר'). קצג.
רד (ממשיכה ש. למעלה). רמג (באדר.
בנינים של ש. שיכנה ביהמ"ק). רנהו
(בפורים וכו"ט). רס (באדר. בריכו').

ו יד. כט. פב. צו. קו. רטי"ו. רלה. רמד.
רמו. רסו (מעוררת ש. למע').

ז כט. צד (ש. פורץ גדר). קטו. קכה. קל.
קצו (ב' אופנים).

ח לד. נ. עב. קיא. קפד (ש. משלשת –
כשהנשואים ברו"ח אדר. משנכנס אדר
מריכים בש. – מאד"ר). קצט (מבטלת
דינים). רנג (משנכנס אד"ר). ער
(כנ"ל). רפ (מעורר השפעה מלמעל).
רפא (בימי פורים ופסח). רצט. שכו
(מי שבאים אליו בעניני עגמ"י – כל
ענין שמחה יקר). שנה (פורץ גדר).

ט כז (פורץ גדר החומר ומקרב הגש'
מיות לרוחניות). כח (תחת אשר לא
עבדת כר'). מד. קג"ד. קיד (מביאה
הצלחה בעבודה). רכד. רלת. רמב"ג.
רסד. רחצ. רצט (גם בכלל דרכיך
דעהו). שיט.

י יא (שמחתינו ל' רבים כר' בעושי ...
במעשיו). לר. מג (גם עבודת בכל
דרכיך דעהו צ"ל בש.). נ. פט. קיח"ט.
קפת. קצא. קצת. רלד. רמ"מ (חגים.
עבודת ה' בש. ש. וענג). רנת. שט

תקיב

מפתח עינים

שמחת בית השואבה		שמינית שבשמינית	
טו	צב (שייך לבע"ח, לכן השמחה גדולה יותר מבקצירת העומר).	א	רע"ט (בלקו"ת רלא כהלכה). שבג (בענין הנ"ל).
שמחת תורה		יג	שצה (מהכרתו מעלת התורה, ואינו גסה"ד).
ד	כ (השמחה שבו ושבי"ט).	שמינה	
ה	טו (תהלוכת התמימים לבתי כנסת).	שמינה	
ח	ה"ו (השפעתה על כל השנה).	שמירה	
יד	צה (אחרים באו להקפות במכונה). קנה (כנ"ל).	יג	לא (בכפ"ח ובלוד). לז"ת. שצד (ש-תהיה במכונית סידור תהלים תניא עי"ע שמע"צ).
שמיטה		שמירת הברית	
ד	חט"ז. חצ"קא (שביחה מארציות). תקו.	א	עיי"ע ברית.
ה	ה (קרן הש). קלג (קרן הש).	שמירת הלשון	
ו	ט (קרן הש). קלג. רנת. רסא.	ג	שנו.
יד	שסא"ג (כמה דיעות והלכה כדברי הארז"ל שש. ראשונה בספירות רוח ניות).	ט	רעג.
שמיטה		שמירת המקדש	
טו	צג"ד. רפו (מכירת קרקע). רצו (כנ"ל). שט.	ג	נו (רק א' העבודות).
טז	רלו. שיא.	ה	קכ"א (בג' מקומות, מנינא למה לי).
יו	צו. שגד (לסדר פרנסה לשנת הש).	שמירת עינים	
יח	יד"טו (הסחת הרעת מעבודה ע"פ טו"ד). יט. עז (ההיתרים בחרישה). קכו (מצרכי אוכל למורים). קלא. קעג (פירות ש. של נכרים). קצת. רמ (גשמים בש). רנג (עזרה לשומרי ש). שגד (מכל הדברים המבלבלים). שעה (ע"י שש שנים העבור מגיעים לשבת שבתון). חעב (רשימת מאכלים המותרים בש).	יט	שדמ (הסתכלות באופן האסור הר"ע סומא).
שמיני		שמן	
ב	כו (רפואה בש). נר ש. מלך ש. מילה בש. ש. עצרת. יצחק ח"פ הרי, כגור של ח' נימין, חזקיה ח' שמות).	ב	רעט (תנועות הפכיות: ענוה ואינו מתערב. קירוב ועולה על כל המשקין. כך בעבודת קירוב וחוקים). רצט (גם ש. עכור מאיר).
שמיני עצרת		יד	רט (פני התורה).
א	רעט (פי' הה"מ - שמיני וגם שמן).	יח	קיג (רוי דריון. עולה על כל המשקין).
ד	י (אחדות). יח (אסיפת האורות). יט (יוקר הזמן שבו).	שמן המשחה	
שמיני		ג	כט (ממוצע בין פנימי למקין. חסידות חב"ד).
שמיני		שמש	
א	רד"ה (זמן תליה והזמן שהתחילה להתנענע).	א	רד"ה (זמן תליה והזמן שהתחילה להתנענע).
ו	קסו (יכול לפעול הרבה).	ו	קסו (יכול לפעול הרבה).
ח	עא (שקש - שקש). קעד (כנ"ל).	ח	עא (שקש - שקש). קעד (כנ"ל).
י	קיה (שקש - שקש). קרא לש. ויורח (אור).	י	קיה (שקש - שקש). קרא לש. ויורח (אור).

יב	רלג (קרא לשקש – לשקש).	ו	ב (למצי מחי"ב, אף שנש"ב).
יד	שלג (קרא לשקש – לשקש).	שערות	
טז	דש (מאיר לסי רבוא כוכבים).	טו	חסו (כאשה ובגיד).
יח	רעא (שקש – שקש). שצג (הש. סוכ – בת אח הארץ).	טז	פט (מנהגים חלוקים בתספורת ש. הנשים).
שנאה		שפות	
יד	כ (הבאה עיי קנאה).	ה	לג (צרפתית). קד (רוסית. אידיש. צרפתית).
שנאת חנם		ז	קז (ספרדית). קלג (צרפתית). קסב (איטלקית).
ה	קיצ (התיקון: אהבת חנם). שלא.	ח	ד"ה (שפת לה"ק ושאר השפות. הדפסת סי מל"ח בשאר השפות). כז (ש. הלימוד באידיש או עברית). קכז (צרפתית, ערבית). קלט (איטלקית). קמו (לימוד עברית בעברית). קמו (אטלקית). שנו"ז (כנ"ל).
שנה		י	קסג (ילמד ש. המדינה וישפיע על הנוער). קעז (לשון המדוברת באות יות לה"ק).
יז	ריר (תמימה). לדעת רבי וחכמים).	יא	קצט.
יח	פ (תמימה – שנת חמה או מעוברת).	יב	עד (לימוד הש. האנגלית). קמח (תרגום השיחות לצרפתית וגרמנית). קנג (צרפתית).
שנה עליו הכתוב לעכב		יג	עב (אידיש – עברית). קע (במשרדי אין מכונת כתיבה ברוסית).
ט	קיב (אם הוא רק בקרשים).	יד	קא (אי לימוד הש. העברית בישיבה). שפג (צרפתית). שפו (כנ"ל). תכו (הסתדרות באה"ק בלי ידיעת השפה). תעז (כנ"ל. צרפתית).
שניים		טו	פד (לא לחכות עד שילמוד התלי השפה, ללמדו בשפה שמכין). קבח (כנ"ל). ר (לימוד בהברה אשכנזית וספרדית). שלב (במזכירות שלי אין כותבים צרפתית).
ח	שיח"ט (עקירת ש.).	יז	לח (אנגלית). סג"ד (אנגלית אידיש).
יא	קנ (קידוש לבנה סגולה לש.).	ק	אנגלית לה"ק. קפ (אשכנזית לה"ק). שלו (צרפתית). שמח (תרגום משניות לצרפתית). שנג (צרפתית).
יג	עט (עקירת). בבית הרב).	יח	צג (במזכירות אין כותבים צרפתית). קע (כנ"ל). ריג (עברית). שכד (כנ"ל – צג). שצה (אטלקית). חסו (כנ"ל –
יד	לח (טיפול בש. הילדים).		
שנים אוחזים בטלית			
י	קמו (ע"פ חסידות). שט.		
ה	רכדח (ברוחניות).		
יז	רסז (פי' הפנימי).		
שנים מקרא ואחד תרגום			
ז	פג.		
יג	תכה.		
טז	קפט (בס"ח). קצ (מדין הש"ס).		
יח	חקס (זמן קריאת שמ"ח).		
כ	מו.		
ש"ס			
ג	ריר (שיחין סדרי משנה, שיח מאה, רבוא, כל מדרי' כלולה מיו"ד, ס"ר נשמרת).		
עיי"ע חלוקת הש"ס.			
שעון			
יב	קצד (ש. שבת). רי (הוראה מאופן פעולת הש.). שסב (כנ"ל – קצד).		
שער תחמישים			
ב	ב (נתגלה למשה במותו. ויקבור אותו. כל הצדיקים).		

שתי הלחם א שזי (החמץ שקרב ע"ג המזבח עם שתה"ל, כמבואר בזהר ושל"ה ורמב"ן). ב ז"ח (החמץ שקרב משתה"ל על הז' מזבח). שתק רב כ שלט (אם הדר בו).	צג. תקד (כנ"ל). תקכה (צרפתית). אשכנזית. יט טו (צרפתית). שמא (תרגום התניא לאנגלית). שמג (תרגום השיחות ללה"ק). שדמ (תרגום הצאינה וראינה ללה"ק). שמו (צרפתית). שפד (אנג' לית: מלה – worth. וק"ל – easy). כ קע (אשכנזית). ראה גם כל שפה בערכה.
ת תא שמע – תא חזי י פט. תאונה יג רצה"ו. שצד. תאריך יב כח (אופני כתיבת ת). יג רמב (לרעזי). יז קס (פלא שיוורה הת. למספרם). יח חלו (כתיבת כ"ף כפופה בת). יט קעח (כתיבת תש"כ בכ"ף פשוטה). קצב. רנג. רפא (כנ"ל). עיי"ע חשבון. לוח. מנין בני".	שפלות ב קד"טו (ב' דרכים: א) אל תדין בו. ב) כ"א מתוקן מחבירו). שפתותיו דובבות בקבר ב מדרת. פניו. ח קסו. שקדים ט יג (חילוקי דיעות בין הרופאים בהסדר תם). שקיעת החמה יא י (לדעת אדרי"ז – אם תלוי בראיית כוכבים). עיי"ע בין השמשות.
תגלחת יג שס"סא (במצורע ונזיר – לפני או אחר הטבילה). תהו ותיקון ח שיב (עבודה בקו אחד היא תהו – לא להסתפק בעבודת התעמולה צ"ל גם סדר הלימוד, צ"ל עבודה שלמע' מטו"ד אבל לא נגד השכל שהיא ב' תהו). י פא (מריש כל דרגין כר. פי' הפשוט. מחלוקת האריות"ל והמקובלים אם הוא עולם גשמי).	שקלים טו שב (מאה"ע. פטור הכהנים מקלבון). שרו של ים יד רלד. שרים ז קנ (השפעת הש. דלמע'). שריפה ד קמט (אחרי ש. מתעשרים). ו יא (בעת כיבוי ש. – נעשה ואח"כ נשמע). יב שנ. כ נא (אחרי ש. מתעשרים). שרש ומקור יב שס"סא (ההפרש שביניהם).
תהלים א אמירת ת. נה. ב לד (ת. ותורה. לפני ואחרי חצות לילה). אמירת ת. כד (לרפואת אדמו"ר מוהר"י"צ נ"ע). כז (כנ"ל).	ששת ימי בראשית ו רצו (אם יש לפרש שהכוונה לששה תקופות). ז קלג (משבת מוכח שהם ימים של כ"ד שעות).

מפתח עינים

תקנו

- חברת ת. העולמית: לר. מג. ככה. קנט.
 ור. שית. שצא.
 ג אמירת ת.: רצ (בש"מ).
 קאפיטל ע"א: שמב. שמת. שג. שזו.
 שנט. שסה. שסט. שפז. שצו. חכ.
 חכא. חמב. חמת. חס. חסכ.
 רכז (מספר הקפיטלאן).
 ד אמירת ת.: מב. עה. קח (לסיימו עד
 יו"ד שבת). קט. קסט. רטו. רמו. רפא.
 שלזית. שפכ. שצג. תמא (בכל השנה
 ובאלול). תנכ (קפיטל המתאים ל-
 מספר שנותיו).
 קאפיטל ע"א: ט. קיד. קיט.
 ה ו (קאפיטל המתאים לשנה). סר. פז
 (הכנות לחתונה). קער. קפא (לפני
 ניתוח). קפג. רט (כעוסק בנגעים ר-
 אהלות. ענין של תורה ותפלה). רכו.
 רלת. שטו (קבל ע"ע לומר ת. בשופי).
 ו צד. קה. ריא. רלג. רסה.
 ז ג (סגולה לזיכרון הנפש). מו. ריא
 (קובץ מכתבי אמירת ת). רמט (כמה)
 קאפיטלאן בע"פ. רנת.
 ח א (קודם ואחר התפלה). ג (אחר ה-
 תפלה). דח (תורה ותפלה. פי' נעים
 ומירוח ישראל). טז (אחר התפלה).
 קיא. קסז (תיקון טה"ד בהוצ' תשי"ג).
 קצה. רמ. רסד (חברת ת. העולמית).
 רסז. רצב (אחר התפלה). שכח (בי-
 לילה).
 ט יד. מט. נד. סדח. עא. עג. צא. קמח
 (בע"פ). קנה. קסו (בע"פ). רכח
 (לפחות פרק ליום). רסט. רפכ. רצה"ו.
 י קלד (מנהג לגמור הת. בכי"ו). קסב
 (אחר התפלה). דש (אמירת קריש אחר
 ת. ויהי רצון). שלו (כשואמרים הלל
 בסדר ת. אין בזה משום האומר הלל
 בכי"ו). שמו.
 יא כב. לו. מת. פג. קד. קגד. קסב. קסו.
 קפה. קצה. ריכ. שלג. שג. שפא.
 יב פת. רי. רלא (הפי' בת. פי' קו). שצג.
 שצת. תנא.
 יג ת. צב. קג. קכו (לימוד ס' ת). קלג
 (משמרות אמירת ת. בזה"ש בכפ"ח).
 קס (בלילה וכ"פ ביום). קסנ. שלא
 (בלילה). שמב.
 יד כא. סא (לפני ואחרי התפלה). צת. דא.
 רג. ריג. רמב. רמד. שצט. חיד. חטט.
 חקלג.
 טו פב. קל (הקאפי' המתאים למספר
 שנותיו). קצא. רלד (סדר אמירת ת.
 אחר התפלה). רלח"ט. רצדיה. שלז"ו.
 שפט. שנט.
 טז סא (ת. חדשי לחל' קטנים). קכח"ט
 (התעמולה - אי"ז ענין צא"ח). קסד.
 רכו (בש"מ קודם התפלה). רמו. רנת.
 שסה.
 יז ז. ט. כב. ס. קד. קיא. קסז. קסב. קעו.
 קצו. דנו. רצ. שיט. שלו (מומזר כג).
 יח נח (אמירת ת. - שיעור חדשי
 ושבועי). עט (בש"מ). קכו. קלט. קפא.
 רלט. שנת. חקבת. חקלג. חקמו.
 יט סא. קב. קסז (פרק המתאים למספר
 שנותיו). קלד (כנ"ל). קמא. קסב. רסת.
 ער. שפט. שנג (ע"י נשים). שסט (ד'
 מזמורים הראשונים).
 כ יג. כא (המתאים למספר שנותיו). כג
 (חדשי).
 עי"ע חת"ת.
תוארים
 ג גיד (ת. השי"ת שליליים או גם
 חיוביים או שלילה מוחלטת).
תודה
 עי"ע קרבן תודה.
תודעה ישראלית
 טו חמ (דיוק המושג).
תוכחה
 ו ער (מי שיש בו יר"ש דבריו נש'
 מעים).
תוכחות
 ב שמו (ברכות) - וכשלו איש באחיו -
 כ"י ערבין זכ"ו.
 יג חטט (ברכות ה').

תולעת השני

ו שטו (מתקנת פי הפרה ופי ת. ד' לעיניו).

תוספתו של הקב"ה

מורבה על העיקר

ה שיא (גם זה בא מהעיקר, ע"י את-דל"ת).

תוקף

ח קנח (בהנהגת המוסדות ולא להיות חנוף לרשע).

יב שלו.

יח קעז (שהיו זקוקים במדינתנו לפנים והנצרך עתה).

תורה

א קכ"ד (ניתנה לכולם בשוה. ברכו בת. תחלה. נותן ל' הרה).

ב רלה (אור ת. וטל ת.). רפה"ו (מתחלת בבראשית. דוגמא חיה). רצד"ה (פוע' לת על הטבע. לא-ל גומר עלי). שלט (לא בשמים).

ג מז (נגלה ורא"ה - אתכפיא ואת-הפכא). קיא (מלמעלמ"ט אבל כוונתה - ביוררים). קלב"ג (התחדשות דת. נשמות ועולמות). קצ (טעמי ת. לא נתגלו ואין נתגלה לאברהם). קצג (ב' עיניים בת: שלמע' מהזמן ושכומן). שה"ו (א' מרמ"ח מ"ע ושקול כנגד כל מ"ע. מצות והגית ומצות ידיעת הת. א' מרמ"ח אברים וחכ' מוחא. ע"י אורייתא מתקשראן ישראל וקוב"ה). שנד (קב"ע לת). שצב (לימוד דינים הרגילים). תז (כן ה' למקרא - פני' התורה).

ד פ (ס"ר אותיות לת). רב (ת. חיים - הנותנת הוראה בחיים). רלד (דאגות לימוד הת. מבטלות שאר הדאגות). רנב (קב"ע לת. כלי הממשך ברכה). שטז (כ"י משיג בה כפי שכלו. גליא ופני' הת. מקשרת ישראל וקוב"ה). שכה (עושה שלום בין נה"א לנה"ב). שלב (באצ"י, ונמשך בבריאיה ויצירה).

שננ (מבטלין ת"ת להכנסת כלה ות"ת כנגד כולם). ששכ (תל' א"י הנוסעים לחו"ל ללמוד ת.). שפכ"ד (חקת הת. - חקיקה שמתאחד עם הת.). תכה (יציאה מא"י ללמוד תורה). תכח (כנ"ל). תל (בדיבור חברים). תלז (ערי מקלט). תעה (זכה כו' ע"י לימוד פני' הת.).

ה ג. טז (לאחר מיתה והסתלקות). נג"ד (הכנה לחתונה. החש בראשו כו'). קומה שלימה). קמט (מנהגינו לומר גם בבת לתורה כו'). קסו (כלי רחבה ל' קבלת ברכות). רכ (כמה גדולי ישראל התחילו ללמוד בגיל העמידה). רפו (כנ"ל - קמט).

ו קכב (אופן הלימוד ליושבי אהל ול' בעלי עסק). קלו (אחר מ"ח למה צריכים לאתדל"ח). קלז (ע"י הנשמה למטה - יחוד אורייתא וקוב"ה). שטז (ותן חלקנו בת.).

ז י (מלשון הוראה). סג"ד (סדר הלימוד. לעיונא ולמגנס כנגלה ובחסידות). פא (מלשון הוראה). קב"ג (לימוד יו"ד וגמ'). קעא"ב (שיעורי לימוד בדינים המצויים). קפג (כנ"ל - קעא). קצו (עמל בת.). רלח (כנ"ל - קעא). רסח (לישראל דוקא ולא למלאכי השרת). שח"ט (ע"י עסק הת. נפטרים מטרדות המבלבלות). שלא (מל' הוראה). שמא (כנ"ל - קעא). שנא (גי' אופנים בלי' מודה: לידע המעשה. להבינה. להת-קשר עם חכמתו ית' - השנה אלקית). שנד (ת. - דירה ברוחניות). שנו"ח (חיוב ת"ת בקטנים). שעד (התקשרות ע"י הת. סתים וגליא).

ח ו (הוראה). ז"ט (התכללות ת. ותפלה. ס' תהלים). יג (לפי תורת החסידות: שהתורה תלמד אותו). טז (מצוה תמי' דית). כה (לימוד דינים המלוקטים). מ (נותן הת. ל' הוה - מה להלן באימה כו'). עז (הוי גולה למקום ת.). צד

מפתח ענינים

תקני

מעין כל חי ומי"מ ות. בתוך מעי. שח (הל' הצריכות). שלילא (לכ"א אות בת. ועניניו נמשכים ע"י הת. שמ (באה ע"י יגיעה דוקא). שני (יוצאים לחי"ל ללמוד ת. שנה (הל' הצריכות).

יא מז (גם העוסקים בהפצת הת. — מי בשרך אל תחזלם). קיב (נגלה ונסתר. גופא ונשמתא). קיג (בלימוד דרכים אם שיך הענין דלא זכה כו'). קכד (לימוד דיני ומנהגי ישראל). קכט (קב"ע לת. בנאות דשא. לימוד פרקי אבות). קל (הל' הצריכות). קלד (מי"ט פנים לת. ע' פנים לת.). קמח (הל' הצריכות). קנ (סלקא לעילא ע"י דר"ד). קעא (כנ"ל). קעב (ולמיגרס ולעיונא. הל' הצריכות. הל' התלויות בארץ. נקנית בדבוק חברים). קעז (הל' התלויות בארץ). רסט (צ"ל ביגיעה סיפור אדה"ז והצ"צ). רפ (פני שבחי' וחי' שבפני'). רפא (הל' הצריכות). רפד (כנ"ל). שיט (כנ"ל — קנג). שצה (הל' הצריכות).

יב טו (בזכרוננו עניני ת. בע"פ. יז (הדפסת ד"ת בעתונים שאינם נשמ' רים). מט (בע"פ — טהרת האויר). פג (הל' הצריכות). פח (כנ"ל). קד (לי' עיונא ולמיגרס. הל' הצריכות). קלה (שיעורי תורה בביהכ"נ). קסו (סדרות שאין בהן הפסק). קעח (חקקים בזכרוננו). רא (ישלש אדם כו'). שמא' ב (מקורות לימוד הת. לבנות). חטז (הל' הצריכות). תיט (די תאל עם אויסלערנען). תכ (הל' הצריכות). תכו (ת. ה' ותורתו). תמב (שיעורי ת. בביהכ"נ).

יג יב (גדול תלמוד שמביא לידי מעשה). יג (לאחר התפלה). כד (לימוד הל' הצריכות). צה (כנ"ל). קב (אמרי לה אשה וא"ל מסכתא). קכט (ע"י לימוד הת. — ה' ישמר עיר גר'). קמט (כנ"ל). קסא (הל' הצריכות). קפג (מוסיפה

(הקטן מחויב בת"ת מה"ת כשיכיר). קבא (שיעורי ת. בביהכ"נ וביהמ"ד). קלא (שיעור גמרא על הרדיו). קלו (רף השבועי על הרדיו). קעא (ס' הת. הזה — האת. משפיע אי מקבל. לשמה ושלא לשמה. בימי משה ויהושע). ריג"ד (לימוד דינים הנהוגים). רכו (כנ"ל). רכח (שיעורי תורה. מכל לי מור להוציא הכן). רצב (החש בראש יעסוק בת. רצה (כנ"ל — ריג"ד). רצו (אינה מחלפת). שיד (כ"א אסתכל באורייתא וברא עולמו הקטן). שלב (כנ"ל — ריג"ד). שנד (לימוד הת. — שהת. תלמד אותו).

ט טא (לא ללמוד משך שעות בענין אי שזה יגרה החשק ללמוד). סח (שיעורי לימוד בריבים). עח (שייכת לכ"א יגדיל תורה ויאיר נאמר בלימוד תשב"ד ובדעה העליונה שכלימוד). פה (שיעורים בדינים ומנהגי ישראל). פט (ת. חיים — קשורה עם החיים כ' פשוט). קא (ת. חיים — מכניסה חיים גם בעניני העולם). קמחט (כנ"ל — עח). קנג (הלימוד בריבים. ב' אופן של חקיקה). קעג (כנ"ל — קבא). רחצ (קב"ע בכי"ו). שה (לימוד הל' הצריכות). שו (ת. חיים — גם ב' ערה"ז).

י סח (צריכה ללמדה). פו (הל' הצריכות). קח. קיט (נקנית בדבוק חברים). קכא (אי אישר חילי הייתי מנהיג לימוד הל' הצריכות בכל מוסדות חנוך בכל העולם). קל (חובת לימוד הל' הצריכות). קמג"ד (כנ"ל). קנו (שארה כסרי תה ועונתה — נגלה רזין ורוא דרוין). קנו (סדר הלימוד בלילי שבת. הל' הצריכות). קנו (הל' הצריכות). קצב (הל' הצריכות). קצט. רלו. רנה (כנ"ל). ער (הל' הצריכות). ש (תורת ה' תמימה — שלא התחיל בה אדם. תכלית הידיעה שלא נדעך. נעלמה

בפרנסה. רכב (מים חיים ושוטפים). רכט (ממדבר מתנה). רלב (אצ"ל לימוד הדרגתי). רצט (הל' הצריכות). שלא (מקרא בלילה). שסח (לא ידע מאי קאמר בחושבע"פ). שצה (אין ת. אומי נחו צריך להפסיק). חד (שבע"פ). חח (דרכיה - נועם ועניניה - חוקים). תמג (אדה"ו בירר נוסחו מעשירות נוסחאות).

יד כח (לימוד הל' הצריכות לתל'). נט (הל' הצריכות). סה (כנ"ל). סט (כשר אינו מוכן - עכ"פ לאמרם, מצות קריאה). קר (לא בשמים היא - מלכד בבירור מציאות). קכח (מועילה לפר' נסה). קלא (לימוד יותר מרגילותו). קסא (ת"ת גורם הצלחה לנמצאים ב' מלחמה). קפט (ת. וישראל). רג (לימוד הת. בכל גיל). רט (נמשלה למים לחם יין ושמן - נגלה ופני'). רכז (כנ"ל). רלב (לעיונא ולמיגרס בנגלה ודא"י). רלג (סיפורי רב"ש). רמא"ב (הל' הצריכות). רמגד (עצות לסב' לנות והתמדה בלימוד). שיו (הל' ה' צריכות). שכה"ו (ת. חיים). שנא (כ' ניטל בת"ב אבל). שסב (כלי אומנותו כו'. מסופר בהם מתחלת ההשתל' שלות ועד לעוה"ו. תוארי ה' - רק ברוחניות. עורות - רק בעוה"ו). שעז (אורייתא וקובי"ה כולא חד. מעלתה על נשי"י). שצח (כ"א מחויב ללמוד). תיד (לימוד בדיוק חברים). תכה (לימוד בתור משפיע ובחור מקבל). תלח (הל' הצריכות). תסח (אם בחוקתי גר' - עמלים בת. ונתתי גשמיכם גר'). תעז (הל' הצריכות). תפג (ת. האצ"י ות. ה' בריאה מחכ' נפקת ומכינה).

טו מרוז (תוקפה בכל התנאים ובכל ה' זמנים). נג (לימוד לקבלת סמיכה אינה קשורה לשירות בחור רב). נגס (בעלי משק נתחייבו בת). קעה (מביאה רפואה). קצא (כנ"ל). רסח

(ציווי הת. נתינת כח). רצב (ליגרס והדר ליסבר, בין בנגלה ובין בחסי' דות). רצד (אינו חלוי ביחוס וזולתו אליו). שכו (לעיונא ולמיגרס. הל' הצריכות. פנימיות הת). שצא (אמירת שיעורי תניא כשאינו מכין). תכה"ו (לימוד חשב"כ בע"פ).

טז יט (שיעור גמרא ברכים. מס' מגילה ר"ה וכיצה). מז (לימוד למיגרס ולעיונא). נא (ניתנה לכ"א אנכי ה' אלקיך - ל' יחיד). ק (הל' הצריכות). קד (מביא לידי מעשה). קטז (הל' ה' צריכות). קיט (חיוב תמיד ולא שייך השלמה). שנא (הל' הצריכות). שסא (לימוד הת. מביא לפרנסת הבית). שסט (הל' הצריכות).

יז קלד (לימוד פרי השבוע והל' ה' צריכות). קסד (הביטוי ת. תמימה). קעד (מעלת הת. - התגלות העצמות). קפה (לאפשא לה. חשוכה להעלותה). רי (לימוד הל' הצריכות). רכז (לימוד ת. מבלי לדבר ע"מ לעשות). רכח (מקפת כל החיים). רנא (לימוד כ' מקום שלבו חפץ). רסג (ניתנה דוקא בעוה"ו. הל' הצריכות). רפד (ת. חיים). שז (פרד"ס כנגד ד' עולמות. רמו ביצירה או בריאה).

יח ז (לימוד במקום שלבו חפץ). לו (כ"א יכול ללמוד ואף א' לא הגיע לתכליתה). מז (לימוד הל' הצריכות). פח (המקיימה מרוחק כו'. השתתפות בשיעור). פט (כל חיי האדם ת. תפלה - העלאה והמשכה). קא (סחים ר' גליא). קכב (לעולם ילמוד אדם שלא לשמה כו'). קנה (פשט ודרוש. פי' הרשבי"ם). רכד (למיגרס ולעיונא בכי"ו). טטו (ערכים נצחיים). תקלא (לימוד מס' הנוגע לפועל. עצה שלא יהיה הלימוד מתוך כפייה).

יט כה (המקבל עליו עול ת. מעבירין כו'). כח (מעלת תמכין דאורייתא).

מפתח עיניים

תקט

זמנה ומקומה. מי קם. נשמות ישנות.
אופנה. סדרה. האנשים שיהיו אז.
הדין והחיים אחר תחיה"מ. צב"ד (אם)
יש בו אכו"ש. אם יקומו בנוף שלם.
בנשמות שכאו בגלגול).

ג ריד.

עיי"ע רשעים.

תחנות

יד מח (הת. עצמו אורח. מביא לשמחה).

רצו (בקשהמ"ט במרש"ק). שלב.

טו ה (במגין שא"א תחנות. למנצח יענך).

נח (כנ"ל).

עיי"ע חפלה.

תיירים

יו קטדיו. רנג.

יח תצד.

תיקון

יו מא (שורש הת. - הכלים).

תיקון המדות

יד תנט (כעס וגארה).

תישא

ד קפו (כי תישא את ראש בשנת תישא).

תבה

ז פביג (מלאך הממונה על ההריון).

תבונה

א אב (כרמב"ם וכדרז"ל).

ב קלרמ.

יח לביג (רוח צפונית אינה מסובכת).

תלמוד בבלי

ו שטו (אשה כרשית).

תלמוד ירושלמי

יא רצט.

תלמודו בידו

ג רצא (שבתניא רפ"מ).

תלמיד חכם

ג קצח (אם אינו בעל מדות טובות הוא)

נמוך מצ"ה).

יא רא.

תלמידים

ג רמא (גם מי שלא הכירו רק למד

בספריו).

קעא (ת. אמת - לאפוקי דין מרומה,
שחסר בידור ערמת הגחש כו'). שכט
(דיפתראות ופנקסאות). שסה (הל' ה'
צריכות). שע (שמו"ח ולימוד חסי'
דוח). שעז (ת"ח שקול כנגד גמ"ח -
רק בימיהם. לימוד הת. ע"י עובר
עבירה). תידית (לימוד בין מנחה ל'
מעריב - ע"י ומשניות). חטט (לימוד
מתוך קצודרים).

כ מט (שיעור בלימוד נ"ך. פ' השבוע). נג
(לימוד נגלה וחסידות מחוץ לסדרי
השיבה). ע (פ"י הלומד מרכו אפי'
אוח א'). קו (ת. ותפלה). קנו (לאנשים
ונשים). רמו (ככ"ץ כ"י חדשים -
כחדשים). רסגיד (לימוד שיעורי
תושבע"פ בלי עיון). רעג (לפני ה'
ציורי נתן הכחות לכ"א לקיים). שלא
ב (שהגשים ישפיעו על הבעל). שלב
ג (בהפ"ז לרשום השיעורים בת.).
עיי"ע יגדיל תורה ויאדיר. עסק.

תורה ומצוות

א קיא (יחוד זה נצחי. צ"ל איך הוא זה
אבל אדו"ו מעיד כו').
ו קלו (אלפיים שנה קדמה ת. לעולם. חד
אורחא ותרי"ג אורחין - בת. ובמ.).
ז כח (מקשרים האדם עם הקב"ה).
ח קעח (הי מחשב השכר כנגד ההפסד
- למי שיש לו ספקות).
כ רלדלא (אלקין ל' יחיד, כי כ"א
מסוגל לקיום תומ"צ). שלו (כל ה'
חוגים שנטו מהדרך - לא נשאר מהם
שריד ופליט).

תורת ההתפתחות

ז קלג"ז.

תורת היחס

עיי"ע יחס.

תחיית המתים

כ ד"ה (ר' מדר"י: נפה"א - דא"ת.
נפה"ש - חנוך. נפה"ב - מחנ"י. גוף
- ח"ק). מח (בגלגולים תחזור לגוף
הא'). סה"עו (פרטי עניניו: גוף גשמי.

תקכ

מפתח עינים

יד	ר (ענינים לימוד התורה והשפעה על הוולת). לג (כל עניניהם צ"ל ע"י ההנהלה).	תנאי יו כד"ה (בשחיטת צפור שנטרפה).
טז	יג (נסיעת ת. לכאן תלויה בהטבה ב"הנהגתו).	יח שצו (מחילה על ת).
יו	ח (נסיעת ת. מאה"ק ללמוד בנ"י). מה (כנ"ל). רפה (התמדה תועיל להסתר רוח).	תנאים א מח"ט (פ"י המגיד מראשית אחרית כו' מלמטלמ"ע ומלמעלמ"ט). רסה"ח (פ"י זה מזו – הקב"ה. לא יבריתו – אור שלפה"צ יתגלה). ערה"ו (פ"י מצא אשה מצא טוב – או בתורה כו'. ע"י התורה נמשכים כל הגילויים. ויפק רצון – עונותיו מתפקקין. מה' – משם הוי").
תלת קשרין מתקשראן כו'		ז יט (כיום החתונה). לח (כיום שחשבו לעשות החתונה).
יד שצו.		יב קכא.
תמוז	יח תלב (חודש הגאולה של הפצת ה' מעיינות). חלט (כנ"ל).	יג קלד (נוסח הת. שאצלנו. מאדמור הצ"צ).
תמונות		יד רנה"ו (או קנין).
א רעג.		טו תב (נוסח).
ג פא (של אדמו"ר מוהרי"צ). קל-לא (ס' הת.). קלט (ס' הת.). קנדרו (ס' הת.). קסב. קפא.		עיי"ע חתונה. נשואין.
ה כו (התלמידים). קפא (כנ"ל).		תנור ז נד (נתיצת ת).
ו ריב.		עיי"ע צוואת.
ז ית. צו (המיוחסת לבעש"ט). קכח (תורת אמת). דש.		תנחומים א קד (לפטירת הרד"מ רבינוביץ).
ט עדר. רפ.		ב ג"ד (אתדל"ע, אתדל"ת וכו'). ככ"ג (כנ"ל).
יא קסב (בודאי יש אצלו תמונת אדמו"ר).		ג ד"ח. רמג"ד. רמח (אפי' אכלים עצמם ינחמו זא"ז). רסט (כנ"ל).
יב רסו (ת. אדמו"ר).		ד תח.
טז קכח (של הגאון ר"מ חפץ).		ה רסו.
יח תנח (ת. בנ"א – ראינו רבותינו מש' תמישים כהם).		ו פז. קג. קיט. קפג. שנט.
תמים		ז קסו (נוסח ניהום אכלים). שנה"ו (כשנסתלקה אשת הצ"צ).
א מג"ד.		ח רלו.
ח קפח.		ט רלא.
יד פה (נר להאיר). קכט (כרמ"ח אברים ושש"ה גידין הגשמיים הרוחניים). עיי"ע נרות להאיר.		יא רעט (לבעל ה"ג – במגין המצוות).
תמימות		יב קצו.
ז ריד (מחלוקת רבי וחכמים. עבודת צדיקים ובע"ת. חסידות ומוסר). רסד (סחים וגליא).		יג קסז.
		טו שכט.
		טז פא.

ט קנט (מניעתם. ת. של חסיד - העכבה
מדרב שרוצה. רפג. שז. שט.

י קפח (מניעתן). רמ. שכו.
יא כב (מניעתן). קנט. קמא. שעח (רק
במקרים יוצאים מהכלל. החלפתם בת.
מרב"ט). שפו (כנ"ל).

יב שלב (מניעתן בזמנינו. ת. בעבודה).
שעט (להחליפם לעינויי נה"ב. שצו
(מקור חדש של ת. בקורן).

יג שנו"ז (מניעתן). חסה להחליפה ב'
עניניים דבולם פיו כר).

יד צח"ט (בולם פיו מלדבר כר). שכוח
(להחליפו לצדקה ולתענית דבור).

טו קמב (רק אתכפיא באר"ש. קעו
(מדיבורים ומאכילת תאודה).

טז צ.

יז צו.

יט קפא. שמו (תחליף הת. בצדקה). תכט
(יחליף הת. בת. רצון).

תענית

א סא"ו (ת"צ). עד. קלג"ד (ט' באב.
תחלת שריפת היכל בטי' והמעשה
נגמר אז. מ"מ אר"י אלמלא כר'
קבעתיו בעשירי. כי התענית לפור'
ענות ולא למעשה).

ב ס (ת. של תשובה אפשר לפדות). סג
(מ' ת. או ג"י רצופים. חילוף המיתה).
צד (כשאורך היום הוא רק שעה א').
ריו (כיון שנדחה ידחה. שסח (כנ"ל).

ג עה"ו (אכילה לפני עה"ש).

ד עה. תו (ת"כ - כיון שנדחה ידחה).

ו יד (התבוננות 15 דקות אדעת' ד'
נפשי').

ז פג (בנפלה ס"ח).

י עב"ג (לפדות בצדקה. איחור הסעור

דה. פה (פדה"כ במקום פ"ד ת.). רז

(פדיית ת.). רל (התל'. לאחר שנרצח

א' מחבריהם). תו (איחור הסעודה ב'

מקום תענית).

יא קצא.

יח פד (נחמה בכפלים).

יט ר"י ריד.

תספורת

ד קנו (במלאת ג' שנים. שייכות ל'
ציצית). תו (תגינת ת.). תעא.

ה יא"ב כא"ב (בל"ג בעומר).

ז קיד (לא לפני ג"ש). רל (בל"ג

בעומר). רלה (לא לפני ג"ש). רלט

(בחוה"מ יומי הספירה). עדר (בל"ג

בעומר במירון).

ח רפט (בחוה"מ. בימי הספירה. בל"ג

בעומר). של (כנ"ל). שנג.

ט ד (בחוה"מ. בימי הספירה. בל"ג ב'

עומר). נח (כנ"ל).

יא ה (אם לדחותה לל"ג בעומר). ס (אם

להקדימה או לדחותה לל"ג בעומר).

יב קלד. חלט.

יג קכו. קלב.

יד לט (לא להקדים או להשהות זמן רב

לל"ג בעומר). רכ (כנ"ל). שיג (לא

לאחר).

יח קצא (כשחל ברי"ח). שסא (כשחל ב'

תחלת מנ"א).

יט רפו (במלאת ג"ש בחוה"מ).

כ צו (לא להקדים. אם לאחר לל"ג ב'

עומר).

תענוג

יד שנו (ענג ורצון).

טז רמב (ת. תמיד אינו ת.).

יח רמג (ע. ושמחה).

כ קטא (פני' הת. בפני' התורה ובעניני

מעשה. ת. פשוט).

תעניות וסיגופים

ה ס (מניעתם). קלב (כנ"ל). קסג (כנ"ל).

ח קד (מניעתה בזמנינו. פדייתה בצדקה

והוספה בתורה). קכה (ת. יאצ"ט ב'

שבת). קנג (מניעתה בזמנינו). ריו

(כנ"ל). רל-לא (כנ"ל). שי. שכא (ת.

בה"כ חצאי ימים - תיקון תשובה).

שכה (אין זו הדרך).

- יג ח (לאחר הרצח בביה"ס למלאכה בכפ"ח). טו (לא זוהי דרך החסידות).
 יד קעב (עגנו כח"צ, ובשומע תפלה בכל ת.). רל (כעז מלחמה – מקבלים ת. לאחר הנצחון). שו (פדיון מ' ת.). תח (כני"ל).
 טז נט (ת. דבור במקום ת.). קסד (ת. דבור). רכו (פדיה).
 יח תע (עצות להקלת הצום). תקנו (הטעם שמותר לאכול עד כ' שעות לפני נ"ח).
תענית חלום
 ד קנז שפא.
תענית רמזן
 יד טו.
תפארת
 יט עדר (קר הימין מכריע).
תפילין
 א קג (פועל על הראש והלב). קעת קפה (לחיילים). רמה"ו (כני"ל). רצג (לדעת הזהר ברכה א' או ב'). רצט"שא (חש"ד ותש"י מוח ומעשה. יוקר מצות ת.). שכא"ג (פי' הגמרא שת. מרופה).
 ב כה (לאנשים שהשפיעו עליהם להתחיל להניח). מג נא"ד (חליצת ת. ברי"ח. נה"ח (מחלוקת האשכנזים והספרדים בברכה על תש"ד. מקיף דחש"ד נמשך דוקא באתר שלים ע"י הברכה על תש"י). קג (שיעורם. חליצת הת. ברי"ח). רכה (השיניין שבתש"ד). רעו (מקיף דחש"ד נמשך דוקא באתר שלים). שפר.
 ג קל"ז (זמן התחלת החנוך, ביתום, במלאות לו י"ב, במלאות י"ג או ב' ג' חדשים לפני י"ג). שכו (דרי"ח). שמת.
 ד יד (זכרון ויריעה). נ (שמירה ל-חיילים). סט. ככ. קמו (הפסק בין תש"י לתש"ד). קסט (לחיילים). רי"א. רצו. שא (מגינה מהסכנה). שטו. שצד. תסח (לחיילים).
- ה סד. פח (סגולה לאריכות ימים, שמ"ר לה לחיילים). צד (כחש"מ). קיד (סגר לה לארי"ח). קבח (דשמ"ר וראב"ד). קפג רצו (שמירה לחיילים). שכו. קנו. רכ. רצד (תעשיית בתים וכתובת פרשיות).
 ו לא (דרי"ח). עח (ת. קלוב). רכד (דרי"ח). רנט. רפר"ז (כצבא. סגולה לחזור בשלום). רצא. שי (רש"י ור"ח – מוחין דאבא וראמא). שיד (דרי"ח). שמת. שנ (דרי"ח). שטג. שפה (שלא כסדרן).
 ח ב (של ספרדים). לו (דרי"ח – מוחין דאבא. פני התורה). עג (דרי"ח). קעב (עבד עברי פטור מת.). קפט (קשר של ת. של חב"ד ושל פולין). קצג (כדיקת ת.). קצה (כוונת מצות ת. ליכטל וליכלל בחי' חכ' ובינתו). רת. רמ. רסא. רפא"ב. שג.
 ט יט (כדיקתן). דרי"ח. מה. סד (כ' חוה"מ). פח (השפעה על נער שיתחיל להניח ת. – שעבוד הלב והמוח). קו (על הראש ונגד הלב). קצג (התחלת זמן הנחת ת. ליתום). רכו. רמ (כצבא). רנב (קשר של חב"ד. שעבוד הלב והמוח). רנת. רעג. רצה. שב.
 י צו (חיקון חיסור הנחת ת. דרי"ח יום אחד). קי (כדיקת ת.). קנד (קשר של אדה"צ). רפט (כדיקת ת.). שעה (הנחת ת. של חב"ד).
 יא כה (תציצת אור ב'ין חש"ד והראש). נט (כדיקתן). עו (אמירת ברכה בחנוך הנחת ת.). קד (כדיקתן). ככו. קמח (ברכה על הת. באטר יד). קנג (ענינו חב"ד). קסב. קפג. רמח (כדיקתן כל יב"ח). רנד. שג. שו (אצבעיים על אצבעיים). שמ (לימוד תניא פמ"א כהכנה להתחלת הנחת ת.). שסא (דשמ"ר וראב"ד). שסד (חיקון אדה"צ. אצבעים על אצבעים – ה' בתים או התיתורא). שעב (כדיקתם).

מפתח עינים

תקנו

ע"א (ממשיכים ברכות). פ (ת.
דר"ח). פא פו (כנ"ל - סא). קא קמו
(בדיקת ת. הבאים מא"י). קצה"ל. קצו.
רסט. רעו. רצ. רצב. שיט. שלא. שלו.
לכ (בדיקה). סז"ח (תיקון) - הוספה
בהמשכת המוחין. קיט (בדיקה). קזו.
קלט. קפא (זמן התחלת הנחת ת.
ליתום). קצג (ספרדים המאחרים הבר
מצוה שלהם). רו. רמב. רנו (צדקה
קודם לבישת ת.). רסה (כפסוק פוחח
גר - נוגעים בחש"י ואח"כ בחש"ר.
התחלת הנחת ת. דר"ח). רסו (לפני
הבר מצוה). שלה. שנח"ט. שעב. חכו.
תנט. תסו. תצג. תצח (אפי' פעולה א'
של הנחת ת. מי יוכל לשער ערכה).
תקכו. חקלג. חקלט (שינוי לקשר
חב"ד).

ט (בדיקתן). טו. קיא (כ' חדשים לפני
הבי"מ). קסח (כדי שזוכיר נסים כו').
רטו. רסד"ט. רצו. שטו. שלר. שמה.
שמו. שמט. שעח (שינוי מאשכנז
לספרד). שצא. תלה. חמט (זמן חליצת
ת.).

יג (בדיקה). גט. פב (תיקון לקרי). צט.
קלג. קעת. קצט. רסט. צר (מעלתה).
רעח (דר"ח). שב (לכדוק - אם לא
ברק י"ב חדשים האחרונים). שכט
(כחז"מ, בכתיים ריקים).

תמיסה

ג קכב ודיוק ל' התניא: השכל תופס כו'
והמושכל נתפס כו').

תמיסת יד אדם

י יא"ב (אם יש חילוק בין גדול לקטן).

תפירה

ז צב"ג (גדרי ת. בשבת - חבור כ'
דברים ע"י דבר ג').

יב תר"ז (בשבת ובכלאים).

תפלה

ב שמה (עיקרה דכור וכוה אין
קבעומ"ש).

נוסח חת"ל: לר"ז (שמח נפש גר אדני -

שפא. שפת. שצ"א (מנין השיטין
בת.). שצג (דר"ח).

יב יכ"ב כו. לב (פוטוגרפיה ע"ג נייר). מז.
נח (נחיצות בדיקתן). קעא. רי. רעא.
רפב. שז. שצג. שצט. חטו. חכב. חלג
(הנחת תיק החש"י על הת.). חמב.

יג ח (בדיקתן). סג. צד. קג"ד. קלו
(דרש"י, ודר"ח - מוחין דאבא). קסה.
קפ. קפד. קצד. רנא (הידורים בת.). חט.
חלה. חמב. חמת. חסב. חעט.

יד כא (בדיקה). סג (זמן התחלת אמירת
ברכה). ע. פא. ק (בדיקתן - גם ה'
בתיים ורצועות וכו'). קכו. רא. ערה
(הוקשה כל התורה לת. - שעבוד
השמה). שמ. שסד (כיוון חש"ר על
הראש). שפא (דשמו"ר וראב"ד). שפג
(בדיקה). שצת. חכב. ת. - שעבוד

הלב והמחו - יביא שינוי כו'). חמד
(כתיבת ת. דר"ח ע"י מי שאינו
מתייחס). חמו. חסד (זמן התחלת הנח'
תן). חטט. חקי (גבהן כארכן ורחבן).
חקכט. חקלג (התחלת הנחתן. ההת'
בנאות הקשורה להם).

טו מה (עבור החיילים). פג (בדיקת ת. -
לא רק הידור). קיד. קפה (עניית דבר
שבקדושה בין תשי" לחש"ר). רכו.
רלת. רנט (בחוה"מ). רעו. דש. שטו
(נוסח אדה"ז). שלה (דר"ח). שלו.
שפג (דר"ח). חלג. תלה (דר"ח קשור
ללימוד פני' התורה). תלז (שיעור
אצבעים בלי החיתורא).

טז יח (מי שאינו מגיח ת. דר"ח אם יכול
לכותבם). נה (הוקשה כל התורה לת.
שעבוד הלב והמחו). עט. פ (תיקון
לחסרון הנחת ת. - שעבוד הלב וה'
מחו). קסד. שה (התחלת הנחתן).
שדמ. שנת. שסג (מקופת הצבור ל'
הגהה ותיקון).

יז סא (זמן התחלת הנחתן - כ' חדשים
לפני הבי"מ). סב (מפעולת הת. ממש"ר
כ"ס בכל עיני התורה). סג (בדיקתן).

(ניקוד לזמן, ונאמר אמר, סדור רוסטוב). רנד (בשבת לעשות מנין בכיתו). שיא (תחנן ביום הסלקות צדיקים). שכב (אכילה קודם התפלה). שכו (התכוננות בת. ות. עם הנץ). שגא (הפיוטים ב"ה).

ז"ט (התכללות תורה ות. כוונה בת. תהלים. ת. למשה). נו (הדבור בעת הת.). צ"ק (בין ישתכח ליוצר - עיון בדא"ח). קיג"ד (נוסח אר"י). חילוף הנוסח). קעא (סמיכת גאולה לת. - יחוד זו"ג). שלב"ג (בלא כוונה). שלט (שילוב קדושה בשמע קולנו).

כח (צדקה לפנייה - סגולה שהת. תתקבל). קית. קנב (כשמי"ר שותתין אצלו ע"י כלי). קמב (להתחיל בזמן - אף אם מאריכים בת.). קמו (עבודת הת.). קנב (בבנין הישיבה צ"ל רק נוסח חב"ד). קעה (עבודה שכלב. שייכת לכ"א). רלט (כשניעור כל הלילה אם לישון קצת קודם הת.). רג. רנו. רנט (מקובלת יותר עם הטבילה). רסח"ט (בלי לדלג). רסט. רעו. רצה (התכוננות בת. ופועלתה על המדות). שג (ת. בצבור. דבור באמצע הת.).

כג (אמירת מודה אני לפני נט"י). מה (המאמרים אודות הת. שנדפסו ב" טאקס ענר טיילס). נח (הכונה בפסוד"ו ובברכות שמר"ע). נט (נוסח האר"י שתיקן אדה"ז - א' מעשר הזכויות). צג (כשהמנין ממחר - להתחיל אתם ולסיים אחריהם). קב (מחיל אל חיל - לביהכ"ע). קלב (בישיבה). קלו (ברכו לפני עלינו). קנד (אמירת פכ"ה בנפ"א). קסב. רב (שייכות כ"א לעבודת הת.). רו (ש"ץ בביהכ"ע שאין מתפללים בו בנוסח האר"י). רי (בכרייתא דר"י: וכן - וכאן). ריב (באמצע ת. העמידה - בקשת צרכיו). רלד (מתוך כבוד ראש ושמחה וטהרה). רמה. רצו (ברכו אחר

הגהת הצ"צ: ס"א הוי"י). נא"ד (אמרי" שש"י בר"ת. שינוי מסורה הוי"ו ואדני בתפלה). קכט (באהבה מק"ק). קמו"ז (יה"ר אחר אמירת הנשיא. תיבת "על" ביהלולך). קסב"ד (ניקוד רך לרצות. א"מ שבת"צ). קעו"ה (נוסח הספרים שבא"מ הארוך וביה"ד של הוי"ד אחר תהלים). רלט"מ (ברוגז רחם. . עקדה. . תמימות. . אהבה. למה כופלים מקראי קודש. מי שאל"א אב אומר טאטע כר.). שכו (נוסח מי שברך). שסה (באהבה מק"ק).

עה"ו (אכילה קודם הת.). קמו (איחור הת. אצל חסידים). קמח"ג (ריני הפסק בפסוד"ו. מקור אמירת בריך שמי"). רכ (הש"ץ במורוה"כ). רצ (ק"י קודם הת.). שיח"ט (אכילה ת"ת וקדיש קודם הת.). שכד (מניעת הדבור בעת הת.). תנט"ס (אפי"אם יש רק ששה שלא התפללו יתפלל כל אבל לפני התיבה).

נוסח הת.: ה (אמירת הקהל זכרנו כר' בעת חזרת הש"ץ). ט (תחנן וכו' ביוהכ"פ). עא (מזמור לתורה בער"פ). שז (ולומר ברכו).

כונת הת.: שזו (באח כל מיני תברואתה כיוונו לשמורה וד"מ). תלד (כשניעור כל הלילה לישון מעט קודם הת. שתה"י כוונה בת.).

תעו"ט (בצבור - בעשר כחות הנפש). קג (טעימה קודם הת.). שיב (אחר חצות). שכה (אריכות התל' בת.). נד (הארז"ל בידר נוסח מלוקט מכל השערים). סד (אמירת הנשיאים). רסב (הפסק מלות כושארגאן). שכ (בושמי רו גר' לעולם מלא). שכא (התחלת הש"ץ מורידבר גר'). שגד (אחר חצות).

קה"ו (תחנן ביי"ט כסלו). קלט (קדיש באמצע פסוד"ו. דילוג הסדר שלפני הדור כדי להתפלל בציבור). ריג (ב' דבור. מפורטת. ע"ד פלוני). רכח

ח

ט

י

ג

ד

ה

ו

ז

שחריית. שכו (טוב לאכול עבור הת. מאשר להתפלל עבור האוכל). שכו (בשביל ת. קצרה לא הוצרך להכנות כאלה). שנו (אריכות הת. בש"ק). שפח (לא יכול להיות סתירה לקו התורה). שלו (כשמרגיש כבודות באמצע הת. צריך לנוח).

יא כג (נוסח אשכנז ונוסח אר"י). מד (ביאור הסוגיא פוטר ר"ג אפי' עם שבשדות. ת. וברכת כהנים). סה (כנ"ל - כג). קד. קעו (אם יקצר בת. כדי לשמיע קדושה). קעג (כנ"ל - כג). קעט (עבודה שבלב - בלב ועם הלב). רל (חובת כ"א - התבוננות קודם הת.). רמח (לפני העמוד - בדרך המיצוע). רנה (אם יעבור לפני התיבה כשפחות מ"י שומרי שבת). רעו (נוסח מרח הרחמים עלינו התגלגלי). שכ (כנ"ל - רל). שכד (זמן צדקה קודם הת.). שכה (אמירת פ' קרבנות מעומד). שנ (ע"י התבוננות מתאחר קצת מהמנין). שנגד (כשיריד לפני התיבה צ"ל פיה"מ וריני הת.). שפ (התבוננות בתוך וקודם הת. ליד באותיות הרב). תיתא (שייכות טבילת עזרא לת.). תטז (כנ"ל - שנג). תכג (נוסח אדה"ז).

יב א"ב (טעה ואמר וכתבנו בספר. נוסח אפתור-ארצנו. ניקוד הפיוטים. הנוסח אנו ל"י ועינינו ל"י). ג (אמירת ענונו דוקא ב"י שהתענו. משהומה"ג ב"י שחריית לאחר ששמע ההכרזה ו' זכירות). יח"ט (הטעם שא"א י"ג עקרים. האריז"ל לא היה חפץ בפיר' טים שחברו האחרונים. יהיו דברין מעטים). קנח (באריכות בשבת ובימי חול). קפה (הנעימות באמירת מזמור שיר ליום השבת). רא (נוסח האריז"ל שברר אדה"ז). רלד (נוסח אדה"ז). עדר (אריכות הת.). רפט (נוסח אדה"ז באמירת כתר). רצג"ד (זמן ת.). ק"ש ות.

נגד התמיד והקטרת). שכב (ב' קשעה"מ - למנצח בברא כיום שא"א תחנון). שמב (הטעם שאומרים במי שברך בכל אבריה). תיב (אם היא מדר אירייתא). תטו (ענונו ויחל בתצו). יג סה (כע"ש, לשמירה - אין במנהגי אר"י). פ (שינוי הנוסח. נוסח אריז"ל). צא (נוסח חב"ד). קעט (ש"ץ דרך מיקרופון). רכא"ב (כנ"ל). רכו (אין הש"ץ מתעטף למנחה או מעריב). רלה (בלא כוונה - בטלה). רלו (שיבושים בקריאה). שטז (שינוי מנוסח ספרד לנוסח אר"י). עדר. רחצ (כנ"ל). שלב (ולקחת סולת ביהכ"פ שחל בשבת). שסא (אמירת אל תירא במרוצש"ק). תפ. תצג (בענין הנ"ל - שלב. עבודת הת. ולימוד קרן הת.).

יד יט (אכילה קודם הת.). ס (ב' סוגים בכונה בת.). עג (אפי' אם היא רשות יתולו בה גדרים מה"ת). עד (אמירת טל ומטר. כללות ההשפעה). צא (נוסח אדה"ז). קכה (בענין הנ"ל - עג). קעג (כנגד קרבנות). רדח (מוריד הגשם - בשני סג"לין. חקנת שבת - בקור"ף). רחצ (שבתות קדש - במנחת שבת). שיט (אריכות הת. אצל התל.). שכח (כנ"ל - יט). שלג (נוסח אר"י). שצא (כנ"ל). תז (איחור זמן הת. ע"י חסידים). תעז (אריכות הת. מתחילים עם הצבור כו').

טו פת. קע (לא לדלג גם באופן המותר). רלט (כוונה בת.). שטז (שינוי לנוסח האריז"ל). שניגא (נוסח אר"י בבהכ"ז ליובאוויטש. אדה"ז בירד מסי' נוסח אות). שנו (כוונה בברכת השנים לאתרוג מצה ויין לקידוש). שנו (בבהכ"ז ליובאוויטש צ"ל נוסח אר"י). שצ (הקדמת אמירת לכו נרננה. תכו (איחור זמן ת. ע"י הכנות - לימוד וטבילה).

טז יב (בטלית וכאבנט). ער (נוסח שבייר

דרד ולפני הת. עט (שינוי לנוסח האריז"ל). קכג (אם להרבות בת. להצלותה גשמית). קכד (אם להרבות בת. להסיר הרע). קכה (לחלק ההנהגות בוננות ב)תפלה לכמה ימים). ריד (ש' לאחר הלימוד - לא ראיתי באני"ש שיאמרו. תחנון במחנה). ערב (מעריב בעוד היום גדול). רפז (תחנון בקשעה"מ כמוצש"ק). שפד (תנועות בעת הת. שצ (אמירת ברכות השחר בבית ולא בצבור). תח (נוסח אדה"ז - רק הת. השוים לכל). תל (כשצבור אינו אומר לדוד גוי אורי). תנא (שינוי לנוסח האריז"ל. הת. יפעול כמ).

יד (בהערה ספרדית). נב (באריכות). כש"ק ובחול. התבוננות לפני הת. עדיה (להכלל ברצון ולהשפיע גם על הרצון הכללי). פג (מסמך גאולה לת. קלג (להתחיל עם הצבור ולהאריך). קנו (הכאה על החזה בסלח לנו במנחה עם השקיעה. מספר התיבות בועל הנסים). קצח (כנ"ל - קלג). רמו (א"א תחנון עד י"ב סיון). רסא (בהערה ספרדית או אשכנזית - לא לערב). עיי"ע הלל. קדיש. שליח צבור.

תפלת הדרן

כ פכ (כשנסע אדני"ע מביחו - אומר בכי"ו).

תקופות

ט סד.

יג קכ (שמואל ורב ארא. יוליאני ר' גריגוריאני).

תקיעת שופר

ג קפג (ע"י נמתקין הדינא קשיא דר"ה. כשחל בשבת). קפדה (תק"ש (תשרי בה) בשבת (ת"ח) אין תוקעין רק במקדש). קצרו (שיבושים ביה"ד שאומרים בתק"ש).

ה קט (המקרא מורה באצבע).

ז שגא. שסט.

אדה"ז מס' סידורים. זכות מיוחדת). רעא (רק הפיוטים שהודיע הרח"ו בשם האריז"ל. התבוננות קודם הת). רפה (נוסח אריז"ל). שיב (בצבור, כשרק ו' לא התפללו). שטרו (לימוד מאמר בין כגונא כר).

יז סז (אמירת הלל לפני הת). קיא (כוונה בת). קעז (בכוונה). קפג (שינוי לנוסח אריז"ל. אדה"ז בירד נוסח שלו מס' נוסחאות). קצז (מח' המבלבלות בת). רה (אמירת אחת חזון כמוצש"ק). רכא (אמירת ושמרו). שח (אמירת לשם יתוד).

יח יח (אמירת הפסוק של השם בסיום שמר"ע - שלו ושל אדמו"ר). פא (להתחיל עם הצבור ולהאריך. דילוג פסד"ו). פט (כל חיי האדם ת. ותורה - העלאה והמשכה. ת. בצבור - עם כל הניצוצות). ק (ת. קודם הלימוד). קכא (כוונה בת). קכו (לחלק כוונת הת. לכמה חלקים. מתוך הסידור). קנ (יחיד שבישבת - לפניו או לאחריו). קריא שם אדני). קנג (אופני חיזוק הת. כנ"ל - קכו). ר (שינוי לנוסח אדה"ז. אדה"ז בירד מס' נוסחאות. אמירת ושמרו). רכ"כא (כנ"ל). רסה (כפסוק פותח גר' - נוגעים בתש"י ואח"כ בתש"ר). רעזח (אמירת ברכות השחר לפני התיבה). שטב (אמירת ובנחה יאמר גר'). תכו (אי אמירת אקדמות בליבאוויטש ואצל הספרדים). תכט' ל (כנ"ל - שטב. אל תבהל פ"ך גר' - גם בפסוקים. נוסח אדה"ז - הרי"ק הרי"ש מרשקוב. רב עמרם גאון. אמירת יהללו). תקיד (שינוי סדר ה' פסוקים בויתן לך). תקלט (כנ"ל - ר). יט א (שינוי לנוסח האריז"ל). ר"ו (כנ"ל). ט (כנ"ל). טז (וינוחו במ. נוסח אדה"ז: רחם. עקדה. חמימות. אהבה. מ (אכילה לפני הת). ס (מבטחו - ה' טי"ח כפתח). ע"ב (צדקה בויכר

מפתח עינים

תקנו

ט	רביג (תקיש בריה שחל בשבת). רכג (כניל). רנא (כניל).	ד	ג (תשור"ת ותשור"ע). ה (תשור"ע). קט (אמירת תורה תהלים וזוהר. השפעה על ילדי ישראל). רטא (צ"ל בשמחה). שיד (הפצת המעיונות).
יח	יד (בבתי הבראה).	ה	כ"ה. קכא (מהיכן ילפינן שהוא מה"ת).
יט	כ (מאה קולות).	ז	ה (ר"ה שלו). קצ"ה. רפ.
כ	לט (אין היו חוקעים השברים כ' ליובאוויטש - ד' שברים).	ח	צו (להשמר מב' קצוות בת). קצב (תיקון על נסיעה באניה יהודית ב' שבת). רח (לב נשבר ונדכה - רק כש' בא מת). שכא (תיקון ת' לחל: הענית כה"ב תצאי ימים. לימור דרך חיים ומס' תענית).
תקנות חז"ל	יא ח (הטעם שא"א לשנותן).	י	יד (לא מועלת בב"ד של מטה). לג (לפעמים מתעורר בת. ואח"כ חולף).
תו"ך עמודי אור	יד צד (ולא תרי"ג).		מו (חטאת בת דנקא ואשם תלוי שני סלעים). שלה. תה (אין להפסיק בין פרי פרה לחדש - ע"י ת. מיד נגאלים).
תדרמה	ז (צצה לת. הנופלת עליו).	יא	רנא (כמשל החבל הנפסק כו' כפול ומכופל).
תיומה	ג קנו (אם רוחה זמן ק"ש).	יב	מה (על חטא מל' חסרון. שובה אל המקור). פח (שייך בכ"א). רמה (אין לך קץ מגולה ממדול שתלוי בת). שלב (לא ע"י תעניות). שלד (לא תבא צד"י קיא בת). שלט (כניל - רמה). שפג (לפעמים נשאר בחיים כדי לעשות ת). שצג.
	ה רמ (להנבי' התבורה).		ע (רגיל לקרות דף א' כו'). קמו. קמט.
	יד רסג (מלמטלמ"ע ומלמעלמ"ט).	יג	רלה. שמו (כניל). שנדה (רעיון קריאה לאו"ה לחזור בת). שסח (אם יש הפרש בין פ"א לאלף פעמים).
תורמות ומעשרות	ט כח (לחטים שנמרחו בארץ). רה (לדעת הרמב"ם אכילת ת. - עבודה).		שעג"ד (תיקון לחשש נדה). חסכ (למי שעבר כו'). תפה (כניל - ע). תצ"צא.
	טו תנב (ניצול ביקור באה"ק לקיום המצוה).	יד	ב כא (המתברך כלכבו שלא חטא צ"ל ת. גדולה יותר). קה (כמ"ע האור נעדר ובמל"ת נמחק מציאות הלאו).
תריס	ב ששא (חומ"צ, ג' סוגים).		קסז (העדר הת. כב"ג שא"ל נפה"א).
תו"ך	א רסא"ב (תרי"ג וד"מ ב"ג, אף שזמב"ג נכללו בתרי"ג).		קצז (ת. ריחידה מועלת). רעח (מתוך שמחה). רצב (של א' שנידון למיתה).
תשובה	א לט"מא (לאלתר לת. כו'). מג (מביאה רפואה. מאהבה - ע"י חכם העוקר הנדר). סו. ע. עת. פה"צג (מ"ש בתניא שא"א להתחיל לפני ת. - היינו להתחיל סרי"מ וע"ט או מרח שלים על הלב). קמ. קמו (הכתיחה תורה עושין ת. ונגאלים). דש"שו (ת. היחיד וה' רבים). אן קי"ל דבע"ח גדול מצדיק. בת. מאהבה נעקר העון).	טו	רצט (מדריגות ת). שצז (מ"ש בזהר י"כ"ש שאר בינ"י). תקלה.
	ב רנינא (י"פ גדולה ת). שפז (ת. ממעמקים ממלאת גם האור שחסר). לא נסמן כאשר רק בחתימה לאלתר לתשובה לאלתר לגאולה.		קצ. קמר (מדרגא לדרגא. ת. תתאה

מפתח ענינים

כ	גיד (איך) להביא (לפרעל). צו. רצט (במ"ע ומל"ח).	כר). קסט (איין) לך רבר העומד בפני הת). רעג (הי) רגיל לקרות דף א' כר).
ב	עיינע בעלי תשובה. רשעים.	כב. סד. סו. פד (תיקון) להלכת פני חבירו). פה לא יתורשם מקשיי ה'
ב	תשלומים	הליכה בדרך התומצ"צ. צה (הי) רגיל לקרות דף א' כר). קג (כנ"ל). קסד.
ב	רנא (רעצרת ודפסח וסוכות).	קד. הרוז (משעושים) ת' מיד נגאלים).
ב	רוב (כר"ה כ"יג מדות, לפני ר"ה ובמצאני ר"ה).	שכו. שמו (מתוך שמחה).
ב	תשעה באב	קלא (מצלת הבעיצ). קלו (חרטה) על העבר וקבלה על להבא. קפה (להע'-
ה	רו (לימוד).	לות התורה שלמד. רכה. רנו.
יא	שו"ז (לימודי יאצ"ט. הליכה לבה"ק).	סו (הי) רגיל לקרות דף כר). רמדה (לפוגם בברית קודש). רסט (שיבה) ל-
יח	תקנט (אקרי מועד).	שיב (אינ) מספיקה כשעוד מישהו מעורב בדבר). תקב (הי) רגיל לקרות דף א' כר). תקו (מוצילה) גם
יח	תשרי	אחר פ' שנה).
ט	קסו (חדש היראה).	קל (חזרה) למקורות — למקומו ה'
יב	מה (חדש הכללי). נדו (כנ"ל). עג.	אמיתי). רצו (השם) שלו לפני עשיית ת). שפת (אם) הת. מחקבלת בלי ספק).
יב	עז. פב. קד. קיב.	תמהו (חרטה) על העבר, קבלה על ל-
יד	מה (קירוב המאור אל הניצוץ).	הבא. מרצה לפניו, פועל גם על העבר.
טז	כד (חדש כללי).	
יח	מהו (חדש המשובע בכל).	
יט	לא (חדש הכללי). לב. מ. נד.	
כ	כ (חדש כללי).	

מפתח מוסדות

מפתח מוסדות וארגונים

שיקגו	א
ב. נא. סד.	אגודת אדמו"רים
אגודת ישראל	כ. קלד.
ג. שכת תעה.	אגודת בנות חב"ד
ד. רעג.	הצעירות במונטריאל
ה. קבר (צעירי).	טו. רי.
ו. ז. שלג.	אגודת חב"ד
ח. רנת.	סז. קמה.
ט. קערו (כנסיה הגדולה).	יט. כה. קעב.
י. כת. קת.	אח"ק
יא. קו. שנוית.	ד. קמה. שכת. שמה (השם אגודת). חטור.
יג. שדמ (הסתדרות מורי אגו"י באה"ק).	יו. חסיד. חפריה. תפז.
יח. תנח (צעירי).	ה. ל. עת. צו. קלדית. קנאג. קעז. פ. רסא.
יד. א (צעירי). חקיג (ופרחי).	ב. רעג. רעג. שב. שכב.
יט. כד.	ו. ז. ית. כו. לו. מט. נא. פזית. קכד. רכו.
אגודת נשי ובנות חב"ד	רמה. רנה. רנת. רעט. שי. שלו. שמה.
ו. רכה.ד.	ה. שסא.
ז. חרט. כרה. ל. מגיד. ק. קפ. שישא.	ו. קיא. קסת. רכב. רמה (מטרתה).
שת.	ח. יא. סאיב. קס. קצת. שזית.
יא. כז. סז. עג (פריז). פביג (א) בנות	ס. נט. קכו. קנו. רו.
(ת). קה (פריז). קט (קליולנד). קנו	י. יב. קד. קכב. קכת. קמ. רה. רלא. רצ.
(קליולנד). רג. ריב (בארא פארק).	שסגיד.
רסו (נייר המכתבים). ערב. עדר.	יא. ד. לר. סז. סט. פת. קיד. רלה. רמה.
צו. קל. קטב. קפה. רמה. רסא.	רעט.
י. לו (אוסטדליה). פד (מונטריאל). צ	יב. צו. קנד. שיא. שעד. חכט.
(כפר חב"ד). קפו. ריד (פיטסבורג).	יג. שצב.
עדר. רפג (ירושלים). רפד. רפז. רצג.	סו. מט.
שכו. חיב.	יח. רנט.
יא. קל. רטו. ריט (שהאנשים יעזרו	כ. נת.
בארגון אגו"י). רכד. רמ. שנ.	ארח"ב
יב. קית. קלג. שעד. חיא.	א. טו. כב.
יג. קטו. קיו. קפ. שט. חידטו.	ג. רלא. שט.
יד. טו. יטיכ (בנות חב"ד). קלו. ריט. רצג.	טורונטו
ד. חקכד. חקלאיב. חקלד.	יג. מה.
טו. לת. קנג. רמ. שצט. חכחכא.	נוראק
סז. עת. קמא. רכב. רסחט.	א. קיד.
יז. ב. נו. קל. קמא. קנת. רט. רכט. רנב.	

מפתח מוסדות

תקל

יד פד. שיא.	א. לת. קד. קמת. קפת. שכהדו (עבודת	יח
יו מד.	א. — קירוב ליהדות). שלד. שפדיו.	א.
יט רז. שח.	יט טו. שיב. שנו.	יט
לוד	כ יב. קמארכ. רכה. רנה. של.	כ
טו רנרז.	אהיק	אהיק
לונדון	ד שמו. תסא. תפה.	ד
ז שמא.	ה קצט.	ה
יב רטז. שע.	ז ג. ט. פ. ריב.	ז
יג ריא.	יב סטע (כינוס ארצי). צו (כניל). קמג.	יב
טו רפא.	ה.	ה.
מונטריאל	יג קעט. רכא. שסו.	יג
ז מא. שו.	יד רלת.	יד
יב שסה.	טו שפת. חכא. חמד-ה.	טו
יג קח.	יח רטז.	יח
טו רי.	כ נת.	כ
טז שסת.	ארהיב וקנדה	ארהיב וקנדה
יח ער.	טו קסביג (כינוס). רמג. רנו.	טו
יט לד (הצעירות).	בוסטון	בוסטון
מלבורן	יח קמת.	יח
יב תנב.	בני ברק	בני ברק
יג קמ.	יא קא. ריו.	יא
יו רעט.	יב נד. רז.	יב
מנטשטער	יד תפד.	יד
יג קנא.	ברידזשפארט	ברידזשפארט
ג.י.	טז רעב. שיט.	טז
יג פרוז (כינוס). קמת. קנא. קנו. קנת.	דובלין	דובלין
קסד.	ז פט.	ז
יד שסו (בנות חב"ד — קראון הייטס).	וונדרלנד	וונדרלנד
יט רצט (בראנוויל ואיסט ג.י.).	יא רכא.	יא
סינסינטי	יו רצט.	יו
יז ר.	טורונטו	טורונטו
פיטסבורג	יא קפ.	יא
יד קמו.	יב שכת. שסט.	יב
כ כא.	יג מה. קמו. רכהץ	יג
פריז	יד רט.	יד
ז שמב.	ירושלים	ירושלים
צרפת	יב יא.	יב
יב קלת. רצב.	יג עב. פת.	יג
יג ריב.	כפר חב"ד	כפר חב"ד
קליוולנד	יב תמ.	יב
יא קמת.	יג קצת. רעו. שצג.	יג

תקלא

מפתח מוסדות

אגודת הרבנים ברומניה	כ
כ רפז.	
אגודת הרבנים ברוסיה	כ
כ כדח (גדולי ישראל התנגדו לזה).	
אגודת השוחטי	כ
ה. רכת.	
אהלי יוסף יצחק	ה
ה רכת. דס.	
ו איב. רלב.	
ז קעת. ערב.	
ט קפהר.	
יב קצב. רמו.	
יג פט. תלה.	
יד קית.	
טו סה. קצו. רצו. שיב.	
יח טי (נקי ע"ש אדמירי). לט. קעט. שע	
(עיר גנים; מנחה ושדות מיכה).	
יט תלד.	
כ	
אגודת	
יד קיט.	
אוסטרליה	
ד חפט.	
ה סה. קיז. ריט. רצו.	
ו פ. קצב. רעג. שמב.	
ז כו. רלב. ערה.	
ח סו. פדיה. קלה. רסדו. רעז.	
ט לו. ע. קיג. קמרו. קנא. רפו. שכב.	
י לו (מרכז לכל הענינים). מחט. צהר	
(כניל - לו). קלבג. קמא. שסחיט.	
שעאב.	
יא לגיד. לט"מ. קכה. רת. רכו. שסג.	
אירופה	
ו שמב.	
ארה"ק (רשת)	
ד שסו. תפרה.	
ה קעזיפ. רסת. רעגיד. רצו. שכביג.	
ו לו. נא. סו. פת. קלא. קפא. קצג. רד.	
רכה. רפגיד. שלגה. שמב. שנ.	
ז קט. רו. ריא. עדר (רשת). רפט. רצו.	

יב עט. קפו. רפא.	
טז קפב. שס.	
יז יד.	
יח שכא.	
קסבלנקה	
טו רמב.	
קרית גת	
כ לו.	
ריא	
יז שכו.	
שיקגו	
ז מ. מר. רצט.	
יז סח.	
הל אביב	
יא ד. ריז.	
יב סט. צו.	
יג קנו. שסו.	
טו ש. חמד.	
יז ל. רג.	

אגודת נשים - ליידיס אוקזילערי

א צה (זעמבינער גמ"ח). קיד (נוארק).	
ה כ (במונטריאל). צטק. רכט-ל. שיו.	
יב רמב. חיא.	
יד קפב. חקא.	
טו רסב. שכה.	
יז קנד.	
יח קצה. תב.	
יט קכו. קנא.	
כ קלה (לישיבת תות"ל). רסד	
(בראנזוויל ואיסט ניו).	

אגודת הקהלות דוואוסטער

ג סח.	
אגודת הרבנים בארה"ב וקנדה	
ג שנו.	
ח רכו.	
ט קסא.	
יב כט.	
יג שיב. שעא.	
טו רה.	
כ קנג. עדר.	

מפתח מוסדות

תקלב

ח	יא (רשח). נחיס. קלו (רשח). רפת.	טו	כט. קפד. רסת.
	שמו. שמש"ג (רשח). שנג.	יו	ג. סח.
ט	יב. עז (רישום). קיט (רשח). קכד. קנו.	יט	רכה.
	קסח"ע. קפו. קפת. רמח. רעט. רפו.	כ	נא. רלב.
	שיא.		מקנס
י	כדת. קפו. רב. רנו. שנ. שפג. שצה. ת.	יב	שנו.
יא	כו (כינוס מורים). רישום. השפעה על		מרוקו
	התורים). סב. (כנ"ל). סח (השם	ד	כה. סזיט. עאיב. קיג. קכה. קלו. קצד.
	אהלי"י באה"ק שייך רק לרשח). פו.		רא. רזית. רנג.
	צגיד. צה (כנ"ל - סח). צז (רישום). קב	ה	לא. לג. נה. קכט. רלב. רנת. רצז. שג.
	(רישום). קג. רעז. שלילא.		שכא.
יב	כא. סט. קפב. רנא. רנד. רנט. שכה.	ו	כב. לב. פג. צהיו (כמקנס ובקובלנקה).
	שמג. חג.		קעז. קפה"ז. קצג. רטו. רכה. רעט.
יג	מב. עב (רישום). קת. קנו. קצג. רנט.		שלו. שמב.
	רסא. רסו. שמו. שמש. שנג (מוסד	ז	קכ. קסז.
	המשך). חסג.	ח	מז. קפה. קפת.
יד	כו. קטז. רלט. שנה. חלגיד (מינוי	ט	מג. קפו. ריא (ספרו). רטז. שכא.
	מורים כידי חב"ד, יר"ש, הפרדת	י	טזיז. ית. פז. קכא. קנט. רכא.
	בנים ובנות). חצא. תקי. תקיז. תקכו.	יא	קכד (ספרו). רו (קסבלנקה). רנ
טו	צא. צת. קלת. רסז. עדר. רעט (כפר		(ספרו). שב.
	סבא). שעג. תלא (זרנוגא).	יב	רת.
טז	קה. קיא. רסת. רפט. שלט.	יג	א.
יז	ה. קס. קפג. קפח"ט. רמד. שלו.	יד	קפד. שמא.
יח	קכו. קצג. שלד. חלג. חמג (כינוס	טז	צא. רסת.
	ארצי). חסג. תעת. חצד. חקכ. חקכט.	יז	רמא. שנג.
	תקלב.		ס. פאולא
יט	יז. עז. קנר. ריט. שי. שית. שנב"ג.	כ	קפת.
כ	ל. קנר. רטא.		קסבלנקה
	זרנוגא	יב	רמוז.
כ	סז.		קריית גת
ירושלים		כ	שה.
יג	קטו.		ריא
לוד		יז	שכו.
יב	קד.		חענך
יח	ט.	יח	קפז. רצז.
מלבורן			אהלי תורה
יב	קמב. רלח"ט. רעט. רצז. שצט. תנב"ד.	טז	שכה.
יג	קסו. קפו. רמו. ש. שעת. חח"ט. חיד.	יז	שלד.
יד	נגיד. צה. קב. קנגיה. קצב. רכו	יט	רלא. רמ"מא.
	(חקנון).	כ	ריגיד.
טו	קב. רכא. שעב.		

תקלג

מפתח מוסדות

כטר חביד	או"ם
ו קנא. קפא-ב. שלר. שלרז (חנוכת ה- ביח).	טו חנב.
נוארק	אוניברסיטה
יח רפה. שנג.	ג תלד. העבד.
יט רצב.	ד נב.
כ עה"ו.	ו יא (מכללה בבוטטון).
ניוהיווען	ז רנה (מכללה במדריד). שיד.
ה רסו.	ח שנו.
ד רלב.	ט רו (כירושלים).
יד קלא-ב.	כ קסר (בחניה בא).
טו כד.	אוצר החסידים
ספרינגפילד	א רנה. רפו.
י קט. רסט.	ב ד"ה. קבת. רסר.
יח שב.	ג ה. עד. קלט. קעא. שצה.
פיטסבורג	ד שסו.
ג עד.	עיי"ע קה"ת.
ד רלו.	אוצר התורה
ז שכט.	ג רנד.
ט ר.	ו רלט.
יד מא. קי. קנו. שית. חקו.	אורטודוקסים
כ ית.	יח שצח.
ראשון לציון	אחי תמימים
ה רסת.	ד שעא.
ו קלת.	יב קפה (לא לצרף לזה עוד שם).
ח קב. קטו.	יג צא.
י רא.	יד חעו.
יא קנו. רסד"ה.	יז קנא.
יב רכד.	יח מד. שטו.
יג ו. צג"ד. קלת. שז. שצח (חנוכת הבית).	אוסטרליה
חמט.	כ קמו.
יד שנו.	בוטטון
טו מט. קסא.	ד רצט. חסט.
יו קלד. רמר.	ח כה. נב. רמו.
יח קצב. שמ.	יח שב.
יט נא. רפט.	בוטולו
כ ל.	ט רפו.
חל אביב	כ ש.
ב דלת. שת.	ברונקס
ג רכ.	יב רכה.
ה יג"ד. קנב. קעו"ח. רמת.	וואוסטער
	יח שלו.

מפתח מוסדות

תקלד

יב קכד.
בית זפוס בכפ"ח
 יח קמא.
בית הבראה לתלמידי הישיבות
 ח צה.
בית חב"ד
 עיי"ע בית ליובאוויטש.
בית חרושת
 טו רלה (לנייר בהיפה). שיא (לשמורי
 בשר בכפ"ח).
בית יוסף,
ישיבת ליובאוויטש בטורונטו
 טו לה.
 יח חלב.
 יט מא"ב.
בית יעקב
 א קפ (ירושלים). רצת.
 ה רפג.
 ו רמז.
 יג שגב. שצ.
 טו קיד. קצת.
 טז קעא.
 יז כ. רלד.
 יח שי.
 כ קצג.
בית הכנסת
 א נא (בשיקגו). נה (בגוארק).
 ד תב"ג (חיוזק יסוד בהכ"ע חב"ד).
 ה פא (אנשי שלום). צא"ב (אנשי
 ליובאוויטש, דארטשעסטער). ד. רטו
 (אנשי ליובאוויטש באסטאן). רמ
 (ראנשי באלעכאור). רפו (שערי תפלה
 בני ראובן). רפח (אגוד ב. חב"ד-לייר
 באוויטש בשיקגו). שטז (אלבני פארק
 שיקגו). שלא (כנ"ל - רפח).
 ו נד (שערי תפלה בני ראובן). שיד-טו
 (ליובאוויטש טורונטו). שיז (קהל
 חסידים מאנטשעסטער).
 ז מב (ליובאוויטש). צג (נוסח אר"י
 מונטריאל). שב (רודף שלום אנשי
 קיוב, טורונטו).

ו קיט.
 ז שז.
 ח קטו.
 יג טטו.
איגוד בתי כנסיות
 יד רנד.
איגוד בתי כנסת חב"ד בשיקגו
 ה רפת. שלא.
איגוד המושבים
 יט נה.
איגוד הרבנים
 ט קסא. קצ.
 יא רכת.
 יג קפת. שיב.
 טו רמה-ת.
 טז שג.
איגוד תלמידי הישיבות (את"ה)
 ה רית. רלה.
 ח קצה.
 יג יד. תהר.
 יד שלת.
 יח קמ.
 יט קמב. קעג. רח. שגב. תמא.
 כ רצב.
איגוד תלמידי הישיבות התימנים
 יא קמט.
איגוד תלמידי ישיבת קישנוב
 טו מט.
אידעמפנדעט טינווארע קא.
 טו נה.
אליאנס
 ז שו.
אלעל
 יג רא. רצא"ב.

ב

באי סקאוט
 ח שפא.
בולשביקים
 ז קבג.

מפתח מוסדות

תקלה

- ח נג (בשכונה החדשה בשיקגו). קא (חברה ליארי נוסח אר"י. כומנינו - גם בהמדר"ר. מקדש מעט, שממנו אורה יוצאה כר). קלו (מרכז חב"ד ת"א. מקדש מעט, שממנו אורה יוצאה כר). קטב (נוסח אר"י אנשי ליובאוויטש דארטשעסטער). ריב. רסד (חב"ד ב- שכונת שערי חסד). שה (נוסח אר"י דיטרויט). שח (באה"ק).
- ט צג (חב"ד בפתח תקוה). קבור: (חב"ד באה"ק). קמאב (בית יוסף ירושלים). קסא (מחיצה). קסז (נוסח אר"י בחיפה).
- י יב (חב"ד באה"ק). יט (ליובאוויטש שכליובאוויטש). לדה. עז (בפתח תקוה). קית. קלו (לא לעשות ציורים על העמוד). קעז (נוסח אר"י בדארטשעסטער). רג (נוסח אר"י מונטריאל). רכביג (מחיצה). רצה (חב"ד בירושלים). שמדט (בני יצחק נוסח האר"י).
- יא טז (נוסח אר"י אלבאני פארק). מד (צ"צ נוסח אר"י גי). עב (מחיצה). קג (בטורונטו). קיד (בכפר חב"ד). קלט. קפחט (שע"ת בני ראובן שיקגו). קצג (חב"ד בפתח תקוה). רכד (בדירה פרטית). רפו (במאה שערים). שחט (מחיצה). שיו (לא לחדש בו מהנהוג). שכה (חב"ד במאה שערים).
- יב כז (בעיר רובלין). פכ (פתוח כל היום והלילה). קכו (חב"ד במאה שערים). קלה (ליובאוויטש שכליובאוויטש). רסהז (המשפט). רצויז (כני"ל). שיב (ברמת יצחק). שכהז (סידור כינוס לבנות בב). תא.
- יג מז (בכפ"ח). פ (איחוד ב' בכ"ג ב- שיקגו. השם העיקרי נוסח אר"י). רטז (אנשי ליובאוויטש בשיקגו). רכו (נוסח אר"י אנשי ליובאוויטש דארטשעסטער). רמג (בכפ"ח). ערו (בכפ"ח). שא (חב"ד במזכרת משה
- ירושלים). שלט (בכפ"ח). שצז (בכפ"ח).
- יד קצא (בת"א).
- טו נד (אגו"ח בשיקגו). פד (לתת שם שאינו מגביל). פה (אנשי ליובאוויטש בארא-פארק). פו (בשיקגו. העברתו לשכונה החדשה). רו (ליובאוויטש בשיקגו). רט (קשר בין קרן גמ"ח לב). רסט (הכרח עזרת נשים). רצד (נוסח אר"י שיקגו). שלז (אגודת בני יעקב ווארטער). שנ (נוסח אר"י בב. ליובאוויטש). שנו (איחוד ב' ב- ב- שיקגו). שע (חב"ד בפתח תקוה).
- טז טז-יו (בימה באמצע מחיצה). צז (דארטשעסטער). שכ (צ"צ נוסח אר"י).
- יז קנג (אנשי ליובאוויטש שיקגו). קעא (אהבת תורה, בראנקס. תנוכת הבית). ריא (מחנה קיץ בבהכ"ג).
- יח קפ (חב"ד במאה שערים). קצח (בגמזו). רנה (אהבת ציון נוארק). רפ (בדורותינו גם בהמ"ד). שב (קדימה). שיד (מעוז אביב). שניא (חב"ד - שיפור מצב ב). שגאיב (מרכזי - קרית שלום ת"א). שצדה (מחיצה בב. אסור לנשק בניו בב). חז (נצחון כמשפט המחיצה בב). חנו (מצוה לילך לב).
- יט א (חילוקי מנהגי ב). ח (בית ישראל בירושלים). קלט (צ"צ נוסח אר"י ברח' הנרי). רפכ (בית יוסף חב"ד בירושלים).
- כ ז (חב"ד בירושלים). כב (בשיקגו). ק (יסוד ב חב"ד - כשאינו קשור במחלוקת). קמ (בהמ"ד ובהכ"ג - תורה ותפלה). קפ (בימה באמצע). רכ (נחלת בנימין ורח' הרב קוק שבת"א). ראה מפתח ענינים ערך מחיצה.
- בית ליובאוויטש**
- יז שמה (ליובאוויטש הארז).

מפתח מוסדות

תקלו

יח רעט (בלונדון). שמת. תמא. תנגיד.	צו קיד. קבת. קלג (דפוס). קסו (דפוס).
תצט.	אבן הפנהו. שנה (דפוס).
יט מ. שמב.	טו מט. קפב.
כ רנה.	יו יט. צו (לחקלאות, מסגריה, מכניקה, נגרות). רל. שטו.
בית המדרש לרבנים	יח שכב.
ה רנטרס.	יט קפד. שסג (הנחת אבן הפנהו).
בית מרקחת	כ ל (מסגרות). לה (נגרות).
יג קו (בכפ"ח).	בית הספר לספרות
בית הספר	יד קיח (במקנס וכפריז). רב. שע.
ב רכו (בואטי, עראני צרפת).	טז נד"ה. רא.
ג שע"צא (בשיקגו).	בית רבקה - בית שרה
ד כה (אליאנס במרוקו). רעג (בית יעקב. בחי". בנות אג"י).	ד לה. קע. חעט.
ט קסח (חב"ד ביפו). קע (הג"ל). ריב	ה כב"ג. נה (מקנס).
(חיכון לבנות). רעג (כנ"ל).	ו ל.
י רצד"ח (חדש במינכן).	ח שכב.
יד חיב (להזהר מנתינת הכשר לב. לא דתי). תקיג (להזהר מנתינת הכשר לב. קונסרבטיבי).	י פח (צרפת). קפו (כפ"ח). רנו (ג"י). שצ.
טז סח (חב"ד בשכונת לוד).	יב שי.
יח טו (חב"ד). קנד (חיכון).	טז קב.
יט קפד (כ"ס חיכוני במסגרת חב"ד).	יו פג.
כ רמג (ממלכתי דתי). רעג (בית הלל בפאסייק).	יח נג. שי. שכת. ח"חב.
בית ספר למלאכה	יט כט.
יח קסה"ו.	כ רסר"ז.
בית הספר למלאכה בכפ"ח	אגאדיר
ה פד.	יד קיט.
ו ה. קל. קלג. קפא. רנח. שלה.	אוסטרליה
ז קיב. קכ (לחקלאות). רמד. רפט. שפא.	כ קמו.
ח ב. יב. קלה"ו.	דארטשעפטער
ט מט. סו. פא. קטריז. קפח"ט. ריז. רעט"פ.	ב פ.
י קצה. שסג.	כפר חב"ד
יא פז"ח. צב. קסג. קצג"ד. רד. רצב.	ו קכו. קלג. קעט. רנט. שיג.
יב כד. קו (חדר אוכל). קו (לחקלאות). קפט (מדריכים. בגיה. חקלאי). דלר"ז.	ז שפב.
רעו (הגדלת מספר התל. לימודי חול בחקלאי). שב (ביה"ס לדפוס). שיד"ח.	ט עדר.
שעח (אופן החינוך בחקלאי).	יב ז. כד (סמינר ומקצועי). שג.
יג י (מעשה הרצח). ל"לא. לר"ז. מז. צא.	יג לה (סמינר). קל. קפב. קצח. רנט. שוב (כנ"ל).
	יד תקיט"כ (שיתוף עם מוסד סלונים. מקצוע תפירה ומשק הבית).
	טו שנה (סמינר).
	טז ג (סמינר). רלו.

תקלו

[illegible]

מפתח מוסדות

תקלח

טו קכב (בכפ"ח). רט (קשר בין קרן ג.
לביהכ"מ).
טז כז (אגודת ג.) קנב (ע"י בהמ"ד
ליובאוויטש מונטריאל). רחצ (שומרי
שבת).

יו רג.
יח ל.

גן ילדים

ג שנו (במונטריאל). חיא (באוסטרלי).
ה צה (של אינם יהודים). שכט.
ו פו.
ז קט
יב רח.
יז שלוח.

גן ישראל

יג רעא. חוט.
טו

יז קסג (מונטריאל). קעב (כל המחנות
יקרא בשם משותף ג.י.). קפג. רכטיל.
רנ.

יח תכה. חכת. חנטס (קנדה). תקטז
(הנ"ל).

יט שלח.
כ רפ"א.

עיי"ע מחנה ק"ץ.

ה

הדסה (ביה"ר)

ה קפה.
היאס

ד תעת.

הכנסת כלה

טז קיב.

הסתדרות המורים

יט רכ.

הסתדרות הרבנים

י שסג.

יג שיב.

יד פח.

יח רעו.

התאחדות עולי צפון אפריקה בישראל

ז רכו.

ו

ועד הישיבות

ב שד"ח. שלא. שפג.

ג יג. טו.

ה קנג.

ו קפא.

יא פז.

עיי"ע קרן הצלה.

ועד הכשרות

יח קצז (בפריסקא).

ועד הרבנים

יז צה (דאיסט פלעטבוש). רסז.

ועד הרבנים דנ"י.

ב רד.

ועד לרופאים דתיים

יא רב.

ז

דואר

יא קלו.

יג ערה (בכפ"ח).

יח רכד (בכפ"ח). רסו (ת.ד.).

דובב שפתי ישנים

ה לג.

ו קסת.

דזוינט

ב רחצ. שלא.

ג רלד-ת. עדר. שיג. שעת. חנב.

ד קנה. חט. חטז. חנט. חסא.

ה פד.

ו קה. קכת. קפא. רסא. שלה.

תקלט

מפתח מוסדות

יא קר. קיח"ב. קסד"ה. רת. רלט. רפט.
שנ"ח.
טז קמו.
יח רצ (טכניח ולא חמדיח). חמד. חקנה.
יט כד.

חנוך עצמאי

יד מד. רפ.

חסידיים, תנועת

יד קלב (פס"ד למע' - יד החסידים על
העליונה). קלו. קמא"ב. קמו. קנ. קנג.
קנט. קעז. קצא (כנ"ל). רסא (כנ"ל) -
קלב). ערב (כנ"ל). רחצ (יחס חב"ד
לשושלת דינוב). ש (ת. אלכסנדר).
שנה (כנ"ל - קלב).
טז קי (חב"ד ונהי"ט). קלד (יד הח. על
העליונה). קנט (כנ"ל). ר (כנ"ל). שנב
(ת. חב"ד).

ראה גם מפתח ענינים ערך זה.

י

יאנג איזראעל - ישראל הצעיר

ג שמה.
ז של. שלא.
ח קל. רכו.
ט קסא.
יא רמג.
כ פה.
יבנה

יג שה.

היהודי הצעיר בשגנהיי

ב קלה. קנה. רטז.

יוניאן אוו ארטאדאקס

קאנגריגיישנס

יב קסג.

יוניטעד דזושאיש אפיל

ז קעז.

ישיבות

ב שפג (צ"צ. מדרש שמואל).

ג יג (צ"צ). שטז"ו (כשעפערטאן). חלה
(לימוד ב. אינו ערשהו לרב אלא

ועד מגיני ומרחיבי החנוך הכשר

ד קמו. קעז.

ה רנב.

עיי"ע שלי"ה.

ז

זכרון שמעון, ישיבת

יג קעט.

זרם בלתי זרמי -

מוסדות חנוך באה"ק

ה עדר. שכב.

ו. ו. ט. לו. נו. רפד"ה.

ח

חב"ד, תנועת

א רג (ת. לעבט חג"ת זאל זיך אפלעבן).

ח קסה (כל עניני ת. קשורים זכ"ז).

הצלחת א' מהם פרעל על השאר).

יב כ. רחצ. חמב.

טו ז.

ראה מפתח ענינים ערך כרם חב"ד.

חברא קדישא

ב ד"ה.

ד חקה (של נשים, גודל ערכה).

חברת באר שבע

ז קלא.

חברת בקוד חולים

ו ריא.

יב רת.

חברת תהלים

א לט"מא. נא. נה"ו. טג. פג. קר. רנב.

ח רסד.

חדרים

טו שיב.

חזון ישע'י

י קלט.

חזית דתית

ד קפה. שט. שכ"ה. שמ. שפ. שצא"ב.

י סה"ו.

השקפת עולמו. חלו. תקו. תקלוזו (בגוטה).	שירה. שייך ליהדות. תסו (מכתב כללי לחל' הי). תעז (ע"ד הנ"ל). תפא (בשעפערטאן).	ד
קעט י. טלו ויחסה לחב"ד. שז (נוער עבדיין לא נמצא ב"י). תלט"מ (הלי-מוד ב"י. מבסס).	עא"ב (כתר תורה - מרוקו). ריד (תפקידה בזמנינו יר"ש וחסידות הערות לסדר הלימודים). תו (מאנ' טשענטער). תפט (במלבורן). תצג (בשעפערטאן. במלבורן).	ה
כ פד. רמח (לימוד ב"י. ספוגה מדא"ח). שא (במנטשטער). עי"ע אהלי יוסף יצחק. אחי חמימים. תומכי חמימים. תורת אמת.	יו (בבני ברק). נח (במנטשטער). קעח (בכפ"ח). קפ (בכפ"ח). קפח (מדרש שמואל). קצד. קצח (נתיבות עולם). קצט. שכד.	ו
ישיבות ערב	קח (הגדלת מספר התל' מוסיפה מלמע' הגדלת האמצעים). קיט (כניל). רלט (ארצו התורה ב' קובלנקה). רמא (במאנטשעסטער). שלד (במירון).	ז
יא צד"ה.	נד (הגדלתה). קמרו (מרות הנהלת הי). שייח'ט (מצב הי. באה"ק). שעב.	ח
טו נ"א.	עו (מנטשטער). עזח (לימוד החסי-רות והמוסר ב"י). צה. קעז (לימוד מוסר וחסידות ב"י).	יא
טז שנו.	קה (באה"ק ובח"ל). שצא (כל שמגדילים הפני' מתגדל החי').	יג
יז סו.	כא (הלימוד ב"י - גם כשאין דעתו להיות רב). רל (של לימודי קודש בלבד).	יד
יח נא. קמג (שערי חסד). רסו. ש.	רסו (קשינוב). תלא (הלוחמת בחסי-דות). תלת.	טו
יט קכד.	מט (קשינוב). נו (חב"ד באה"ק). קלב (באר שכע). קסא (קשינוב). ריב (באה"ק). רעא (יותר משעושים לי. הי. עושה בשבילם). שעת.	יז
ישראל הצעיר	קעז (בבוענאס איירעס).	יח
עי"ע יאנג איראעל.	כא. ריב (בדומרק). רמו (בקופנהגן). שב (ליובאוויטש בטורונטו). שלח (בעכר).	
כ	עו. קסח (מטרותן - הכנה לחיים). קצב (קשינוב). רלג (הנהגת תל' ישיבה). שי. שלו. שנט (לימוד ב"י. ולא בבית). תיא. תיו (הלימוד ב"י. חשוב לביסוס	
כולל אברכים		
יב שג"ד (אינו מופרך אף שחדש הוא בחב"ד).		
יד ל.		
כולל חב"ד		
א קו. קלט.		
ב כב. כז. מג. קנט. שות. שית. שעא.		
ד קא. קעזח. שיד. שלו. שסו. שע.		
ה שצה. חסא.		
ו קצח.		
ז נג. קא (קרן גמ"ח). קלד. קעב.		
ח ריא.		
ט שמג.		
יז יז.		
יג צז.		
יד נה. שכת. של. שסט.		
טו שטו.		
יח שסד.		
עי"ע צדקה (רמבעה"ג).		

מזכירות

טז כט.

מזרחי

ד קכב.

ה קנב רצד.

ו שלד.

ז רמו.

י קת רצ.

יא כת שנודת.

יח תמד.

מחנה ישראל

א לח. לט. מה. נאונת סא. סד. סו. עג. פד.

קו (עבודתה באה"ק, קיב. קכו. קלח.

ט. קפדיה. קצ. קצט. רו. רי. ריד. רטו.

רלג. רמדי. רחצ. שכד.

ב דיה. כו. כת. לד. מג. צ. קא. קת. קכד.

רלט. רמא. רמה. רפת. רצו.

ג לדיט. מג. סחט. עד. צצג. קכו.

קכט-לב. קנדי. קסב. קסה. קעב. ש.

שכו. שמא. שנא. שנה. שססא. שעז.

שעט. שפג. שצה. שצט. תכו. תגדיל.

(לשכת חשאים).

ד סא. עחט. צב.

ה קסת.

ו שכו (קרן גמ"ח).

יא קפ.

יב רסו.

יד שנט.

טז רסת.

יט מ (קופת בקי"ח של מ.).

מחנה קיץ - קייטנה

ט קסת. קע. שיא.

יב שמג. חג.

יג נו. צת. קת. קנו. רכט. רסא. שיג. שמו.

יד קנו. שב. שז. שלה. שפ. חעב.

טו קפד (יומי במונטריאל).

(בכפ"ח). רכ (גן ישראל). רמב

(בוואוסטער). רסו (גן ישראל). רחצ

(בכפ"ח). שטו (גן ישראל). שיט

(במונטריאל).

טז ה (במונטריאל). עב. עז (בברזיל).

ל

לשכה לעזרת הפליטים באירופה

ד קכד. חנו.

ה נט.

ו קפכ"ג.

ז רז.

ט כג. סט.

י רז.

יא קעט.

יב קלת.

יד שע"צא.

לשכת חשאים

ד ו. יב. פת. קכב. קלא. קע. שכה. שפא.

שצד. שצו. חמא. חנא. חסת.

י יט. פג. רכד. רפ.

יח כד. רפת.

מ

מהדירן, חברת

ז עא. שפב.

י רלא. שמא.

יג לו.

מוסד הרב קוק

ט רו.

י סד. קמג.

יב תכחט.

יג סג.

יח ערב.

יט שצט.

מוסלמים

יח תצב.

יט רכ. רכב.

מועצת גדולי התורה

ט קעו.

מועצת הרבנים במרוקו

ח קפה.

מושב זקנים

יב קעג.

מפתח מוסדות

תקמב

קא. קת. קכב. קכד. קנו. קעב.ד. קפת.
קפט. ר.רת. רטז. רכ. רכב. רכט. רלו.
רלט. רמא. רמה. רנו. רסו. רפת. רצא.
ד. שב. שט.ו. (העבודה מתרחבת). שכו.
(השתתפות בעבודתה). שנה. שס.ו.
שע.ו. שפת.

ג א. ה. יב. יג. טו. יד.ו. לה.ו. לט. סד.ע.
ער. עת. פא. פג. צ. צב. צד. קיד. קסה.
קעב. רנג. רסד. עדר. דש. שטו. שכב.
שכו. שלו. שמא. שנה. שס.א.
שסז. שעז. שעט. שפג. שצה. שצח.ט.
תח. תכו.

ד טא. עח.ט. צב.ד. קכב. קכת. קג. קעז.
רס.ו. שלו. שסג. תב (שליחות
המל"ח).

ה ית. כב. נה. פט. רט. רנב.
ו פו. קנד. ר. רטז. רכב. רכד. רפה. שרו.
שליחות המל"ח: רטי. רכה. רלא.

ז יא. לה. מת. נג. נט. שמב. שמש
(שליחות המ).

ח קלב.
ט קצט (שליחות המל"ח). רטז. רסת.
ערה.
י נג.ד. קג.

יא כא.
יג יד (כנוס). רעא.
יד יו. קית. רכו. חיג.
טו ית. ער (כינוס מ. בכפ"ח). צא (כנ"ל).
שטו.

טז רסת. רצט.
יז קעב.
יח צט (סניף דטרויט). קלא.
יט רנר. תטז (שליחות המל"ח).
כ קמו.

מרכז לתרבות זתית

ג רת.

משגב (אני')

ד שי.

משטרה

יא קט.

ארה"ב ארה"ק וקנדה). קמ (מונטריי
אל).

יו קעב (כל המ. יקראו בשם משותף "גן
ישראלי"). ריא (בביהכ"נ). רפז (תר)
עלת המ.ק. לילד).

יח שכב (במ"ק אפשר לפעול יותר על
הילדים). קסג.

יט קכב (לבנות). קכג (לבנים). קצה
(לבנים).

כ יז (זכות ההתעסקות - חינוך עטה"ק).
שכב (בכפ"ח).

עיי"ע נן ישראל.

מכון הוצ"ס חתם סופר

יח ק.

מכללה

עיי"ע אוניברסיטה.

ממלכתי דתי

ט קסט.

מנדט הבריטי

ח קנא.

מעגשעוויקעס

ז קכב.

מפא"י

ד קסה.

ח קל.

יא שנת.

מפד"ל

כ עא.

מקהלה

יח תקג (חבר"דית, בתר"ת בליובאוויטש).

מרכז טהרת המשפחה

ז קיב. רכב.

ח סא.ב. שגא.

יג עט.

מרכז לענייני חנוך (מל"ח)

א לת. מה. נא. נו. טב. טט. ע. עה. עת.
פר. צדיה. קו. קיג.ד. קכו. קלט. קנת.

קפ. קפג.ד. קפת. קצ. קצט. רו. רי.
ריד. רטו. רכת. רל. רלא. רלב. רמד.

רמו. רנ. רנר. רעת. רצה. שכדיה.

ב דיר. כה. כת. לד. לט. מג. פ"פכ. צ. צה.

נטורי קרתא – שומרי החומות

ב צט.
 י שסד.
 יג חסטי-עב.
 ניויארק בארד אוו ראבייס
 יב שמו. שצ.
 יג לב. מ. קמב. קפט.
 טז טז.

ס

סוביטים
 יא שלו.
 סוכנות
 ה כת. רסג. רצד.
 ו ד-ת. קבט. קפא.
 ז עב.
 י כה. עו.
 יג קל. רא.
 יד פב.
 טו קבג. שסא-ב. חית.
 יח קעו.
 סינאגאג קאונסיל
 יב שמו. שצ.
 יג לב. מ. קמב. קפט.
 טז טז.
 סמינר למורים
 טז קו.
 סמינריון למורים דתיים
 יט נו. רכב.

ספריה

א לה. רעו. שכד.
 ג כב. סב. קו.
 ד כג. מב. צו (לספרי קה"ח באה"ק).
 קלא (כנ"ל). חיא.
 ה ב. לביג. נה. סת. עט. פג. קכ. קנב.
 קסא.
 ו כב. לב. מט. פא. קנב. קעב. ריביג.
 רכט (למלאכת הס. שלי). רעא. שלא.
 ז קמ. קסת. ריו. רעט. שג.
 ח קלב. רמא. רנד. שלב.

משכילים

יה חקיג.
 משרד הדתות

ה קנג.
 יא קסת.
 יט לו.

משרד החנוך והתרבות

ו רד.
 ט רלא.
 יט קפג.

משרד הסעד

ה קנג.
 משרד העבודה
 יא פת.

מתיונים

כ שלו.

מתנגדים

ז קכה.
 ח רלת.

ט ז (מ. ועולמ'שע).

י רכ (אין כעת מציאות כזאת).

יא חט (בזמנינו מכירים כולם בחסידות).

יג רצא (גביית עדות שהחסידיים רקרו
 בתערוכת בח"כ – שחל בשבת, עם
 תנוקת שנולדה). תמו.

יד שכו (לא להכנס עמם לויכוחים).
 שמט. שנד. שער-ז (כנ"ל).

טז פז. קמח (אין כאלו).

עיי"ע חסידיים.

נ

נאצים ימ"ש

י ריד.

נוער עובד

יא סא.

נוצרים

יח תצב.

יט רכ. רכב.

נח"ל (נוער חלוצי לוחם)

ט עא.

מפתח מוסדות

תקמד

ט קיג (בישיבה באוסטרליה). רז (הס).
 שבכאן הרי"ע של רבי'ם). רנד.
 י א (משמשת לתועלת הרבי'ם). יא. כז.
 לו (בבנין הישיבה באוסטרליה). סד.
 ה. קטו. קמג. שיד. שצו.
 יא קלו. קמג. ער. שמו.
 יב סח. קת. קעה. רג. רכט. רצ. שעג.
 תכח.ל.
 יג סג. קצד (לתועלת הרבי'ם). רלה. שו.
 (כני"ל). תכח (חיפוס ספרים עבור
 הס.).

פ

מועלי אגודת ישראל

ד שכו.
 ז שפר.
 ט עא.
 יא פט. קו.
 יג תיא.
 יט כד.

מועלי מזרחי

ד שכ. שכב.
 יא שנת.

פורת יוסף, ישיבת

טו שכט.

פעילי המחנה התורתי

ד תפ"א.
 ה רמו. רעג"ד. רש.
 י קסז.
 יא שו.
 יג קע.
 יד רסג. שה.
 טז קטז.

צ

צבא הגנה לישראל (צה"ל)

י רטז.
 יט קנז"ח.
 ראה מפתח ענינים ערך צבא.

ציט

יג רצ. שסג. חלת.
 צעירי אגודת חב"ד
 י קנא. רצ. רצב. של.
 יא קעא. ר. רכד. רמא. שלת. שפו.

ט

י

יא

יב

יג

יד

טו

ס

ש

טז

יז

יח

יט

כ

ע

עדה החרדית ירושלים

טז שסז.

עדת ישראל

טז רסז (בפריסקא). שא. שמח (במאנ-
 טשסטרי).

עזרת אחים

יג רש.

עזרת תורה

יב שכד.

יד קפט.

עליית הנוער

ג רלא.

ו דת. קל. קצב.

ו. קב. קכא. שפכ.

מפתח מוסדות

תקמה

יב קפד-ה רפב שנג תג תכג	יב קצו רחצ-ט חמו
יג ד. כב עה קט קמט רל רלב-ג	יג ג קצו רנה רסב של-לא חסב
יד רמה רנא רסד רסט חלא	יד קג ריג-ד שטז שנה
יד סג עז-ת קמה קצת רנג רנט רסט	טו סג פא קב קמו רפד שמג-ד
שכד חסב חסדת חקכו	יח קמב קפ רסה שסת
טו סת צב קב קכו רמט חיא חלת	יט קסז רנא רפז
טז רמת רצו שכט	כפר חביר
יז עט קא רט רכא	יג רעז
יח קלט-מ קנת קצד שמא	יד תפט חקלא
יט לב קמב קע קעב קעג שסו	טו סג קפג רפד
כ סב רפו שיג	טז לט
ארחיק	יז קלו רנג רפה
ד שמו חסב-ד תפא-ד תפה-ו	יט ל נו. ס. שסא
ה כט צו רנו רטא-ב עדר	מונטריאל
ו טריית לו פת קלב קנט קסג רכו. רל	יב שמה
שמה-ו	טז קפד שיט
ז יב רמדיה (מטרחה) רעג דש	טז ה. קמ
ח טו. כו. קיד קלב (ירוח"ו) קסט רמב (ירוח"ו) שמ	יז קמד (אספה היסוד) קסג
ט כט נט קמד רו. ירושלים: ט. נא	יח חכה חקטז
י לוד: רל חל אביב: עז. דש	מידועסט
יא צב צד-ת רמא	כ קפת
יב כו. מטיג סת קו. רכ. שסת חי	מלבורן
יג יד. נד. צה רכו. שמג שדמ שעז	יז קצד-ה רעת
תכט חלו	יח קצ
טו יב טז. מה. מט. קלת קמ שסת שפג	ג.י.
שפת חיג חלב	טו רמב
טז ו. לא. מו. קו. קבוח-ט. רפט-צ	יז רעת שכג
יז ה. ט. קפב קצד רכת	יט קנה
יח רנט שכז (כינוס ארצי)	ראה גם ארה"ב
יט רנא רצ. שמג שנג תג	ניוחייווען
כ נת	טז ת
ארחיב	ראש העין
ו כב קלב	יז רעת
י שעב	ריא
יא מטיג	טו. רלו
בני ברק	יז שכז
יג שג	חל אביב
ירושלים	י קלת רפא
י סא צת קסד	יא קב שיג חית
יא סז. צד. שיב	יב עה. צז. קמ. שלו. חמו
	יג קטו. שכ. שע

מפתח מוסדות

תקמו

קייטנה
עיי"ע מחנה קיץ.
קליימס קונפרנץ

יט קצא.
קראים

ג שעה.
ט סג.
יג תד.
טו תמת.

קרן הכנסת כלה
ח שת.

קרן המצות
(הספקת מזוזות ציצית ותפילין)
ב קנו. רכה. רסו. שי. שסו.

קרן הצלה
ג כ. עת.

ד רסה. שעא.
ח נגיד. רכה.

יא רי.
יב שכו.

יד שמא.
עיי"ע ועד הישיבות.

קרן השנה

י קיב (דש"ן). קמ. ש.
יד רסג. שעד. תקיו.

טו פד.
יו רלו (גם כשחורמים באמצע השנה).

קרן תאווקין

יח רד.

קרן שלום (להדפסת ספרי אדנ"ע)
א רטו.

קרני הוד תורה (קה"ת)

א לת. קכט. קנת. קפט. רו. רי. רטו. רעב.
ב כה. כת. לב. מג. נט. פז. צ. קת. קכו

(בשנגהיי). קלב. קלד. קפט. ריז. רלט.
רמא. רנג. רעט. רצא. רצו.

ג לת. ע. עזיט. קו (אדמו"ר ממריץ
להדפיס יותר). רכ. שיד. שטו. שטי

סא. שעט. שפב. שפו. שצה. שצט.
חכו.

ד עזיט. פא. צד. צו. קלא. של. חיא.

יד י. ער.
טו כה. סג.
טז לת.
יז קטו. קלו. רכט. רסח.
יט רה.
צעירי אגודת ישראל
יא שעד.

ק

קהלות קודש עבור ישראל
יח רס.

קואליציה

יט לו. סה"ו.
כ רחצ.

קומוניסטים

יג לת.

קונסרבטיבים

ד ער.
ז של.

ח פד.

יא ת.

יב שמדית. שצ.

יג לב. מ. קמב. קפח"ט.

יד פח. קעד. רצב. שפז. תקיג.

טו רה. רמז. תמ.

יח שצה (שמרנים).

יט שה"ו (הכחשח תורה מהשמים).

קופת בחורים

ז רכט.

קופת חשאיין

ח לת.

קופת רבנו

יד חיו. תצ (מצו"ב מק. להצלחה ב-
פרנסה).
טו רסאיב (אם מתאים לפעול בו בהחזקת
היהדות).
יז יט (ק. דחי).
יח חכו.
כ קנת.

מפתח מוסדות

תקמו

ש

שובה ישראל
יד צב קצו. רפב. שפ. חקכו.
טו כ. רלו.
יו טז.
שוהם
יג שסגד.
שילה, איגוד
ח רה.
שיעורי לימודי הדת (שלי"ה)
א עת.
ב שסו.
ד קמו.
ז יא.
יא צג (מיטוואך שעה).
עיי"ע ועד מגיני.
שערי צדק
טז קפו.

ה ית.
ו קעב. ריג. רל. שיגיד.
ז ריו. רפט. רצ. שלב.
ח מו (הדפסת סי רבוהינו עיי"ק דוקא).
קלב. של.
ט כט. קיג. רו. רלא. רסג. רעא.
י א. עז. קלת. קפה (הפצת סי קה"ת באה"ק). קצט.
יא ה. סט. עד. קלו. קצט. רלה. ער. חכב.
יב סת. צג. קסא. קעה. של. שמא. שעג. חכה. חכח-ל. תלו.
יג יד (הפצת הסי באה"ק). קלו. חו.
יד רחצ. תיג.
טו קט. קלב. רצז. שפה.
טז קלב. רלב.
יח תפת. תקבד-ד.
יט שסא.
עיי"ע אצור החסידים.

ר

רבנות הראשית בא"י

ח רג.
יב לא.
יג מ. רפה. רצ-א. שלד. שסג-ה. חלוד-ט.
תנוד. תפג.
יד נח. חקא.
יח תמד. תפז.
יט קצא.
כ כד-ל (יחסי לשאלת הרה"ר בא"י).
עא-ב. קיד. קכט. רטי-י.
ריקונסטרוקשניסטיים
טו מד.
רפורמים
ד עד.
ח פד.
יא ת.
יב כה. שמזית. שצ.
יג לב. מ. קמב. קפח-ט. חמו. חנד.
יד רצב. שפז. תעט.
טו רה. רמו. שלד (אינה שיטה בדת).

תומכי תמימים
ד נה. רעת.
ה כד-ה. מב. עג-ה. קלט. קמ. ריב. רפד.
רצב.
ו כו (באה"ק). כז. כט. קיד. ד (מרכז הישיבות תו"ת). רנב. שכד-ה (רוסי פולין וארה"ב).
ז סג. קצז.
ח ר. עט-פ (חגיגה השנתית). קכת. קס-טכ (חגיגה שנתי).
ט מה. מת. קנוד-ט. קסא. קעט. קצא. רלו.
רנה (רשימת הח''). רנו. רסה. רעז.
רפת. רצב. רצז. של.
י ג. פו. שיב (תל' תו"ת - גרות להאיר). שלט. תז.
יא עג. שכב (סדר לימוד בעש"ק). שכח. שלד. שמא. שנא. שסת. שעז-ז. שצז.
יב מג (באה"ק). מז. עהדו (חמיכה). קיג. קנ. קנג. קסג. קעד. קפב. קפה (לא

ת

מפתח מוסדות

תקמה

יח	קסת שב שטו, שס, שסו, חפר.	לצרף לזה עוד שם). קצט, רג, ריו.
ווארשא		רסד. רפה. שנ (שתה"י לשם ולת"ח גם מצד לימוד הגנלה). שסג.
א	נו.	יג
ט	רנא.	יג. צא. קמו. קנב. קסא. קצט (נאמר עליהם אא חסידישע שטיקל ברויט גייט ניט פארפאלן). רס (סדר פסח לתל' בישיבה ולא לחלקם לבע"ב). רסת. רחצ (נרות להאיר). שנה. תא.
יט	צה.	יד
ווילנא		קית. רטו. חער. תקכו.
ט	רנא.	טו
כטר חב"ד		יא. כו. קמב (החלטה בכל דבר - הנהלה ריי ומשפיע). קסת. ריד. רכו. רל. רנד. חכביג (תמיכת הישיבה). תלא (כינוס התמימים - סי' שנים ל-התייסדות).
יו	סד (הנחת אבן הפנה). קיג. קסח (כנ"ל). קצג. קצגיד. שטו.	טז
לאדו		לד. קב. קלד-ח (יובל הששים ליסודה והח"י ליסודה בארה"ב). קפא. ריח (כנ"ל - קלו). רצט. שמא.
יג	קנט.	ט
לוד		ט. לד. קו. קיג (יובל הששים). קנינא. רכו. רפ. רצה.
ג	שי. חמה.	יח
ד	צה. רא. ריג. שלו. שסו. חיד. חפג.	נט. קו. קלב. קמד. קנאיב. קסז. קצב. רכדיה. שפט. שסב. חקלגיד.
ה	יגיד. כריז. פד. קנב. קסד. קעזית. רסת.	יט
ו	היט. ג. צב. קכט. קמאיב. קפא. רה. ערה. רפג. שלדיו. שט.	נביג. קא (נרות להאיר). קכו. קנא. רכו. שטו.
ז	ס. קי. קמב. קסג. קפא. רמב. רנא. רסה. שלה.	כ
ח	טז. קלד. קנב. רב. ורלא"ב. רמד. רעת.	כד (התל' בד' פינוט העולם ימלאו במס"י הכוונה העליונה של דירה בחתונות). מז (הנהגת תל' תו"ת - להתדבר עם המשפיע). נג (כנ"ל). קלה. קסא. קע. קצב. רצב (כל עניני התל' ברשות ההנהלה). שיט.
ט	טז. עא. קטו. קית. קנו. קפט. רעט. שיג. שית.	אטוואצק
י	צח. קצה. רעז. שנא. שסג. שעז.	י
יא	סא. פז. קלה. קסג. רמט. רעג. שלט.	קב.
יב	נט. צה. צו. קיד. קס. קסא. קפה. רכב (העברתה לכפ"ח). ערה. שב (כנ"ל). שיזו. שכג. שלא.	א
יג	לא (העברתה לכפ"ח). לד. מו"ט (הגדלת מס' התל'). סב. ע (כנ"ל). קיד (הבנין בכפ"ח). קלג. רא. רו. רמא. רמו. שנות שפד.	ארה"ק
יד	לג. קא. שלב. שליו. חמט.	ט
טו	רסז. עדר. רפד.	סא. קיט. קצז. רו. רפו. רצ.
טז	כו. לב. קצו. רלו (העברתה לכפ"ח). שיג.	יא
יז	צז. קיג. קעג. קצב. ריד. רב. רלט. שטו.	פח. שפו.
יח	קצב. רכו. רצביג. חלה. חפר.	יג
יט	קמו. קע. רו. רמז. שפ.	ית.
כ	רצ. רצב.	טו
		תכב.
		ארה"ב
		יג
		ו. תמו (תמיכתן).
		שעט. תכב.
		קלדית. רית. רסביג. רצג.

מפתח מוסדות

תקמט

י	קלה. קמה. רמגיד. רמזית. שעז.	לשבית
יא	רסד. שונה. שפה.	טז חכב.
יב	קס.	ליובאוויטש
יג	יח. קלילא. שמב. שפד.	ד צה. רפ.
יד	קנת. קפג. רג (פנימיה). רניב. שלב.	ה קנא.
	שלרז. שסה. תקכו.	ו מא.
יו	ת. מה. קכב. קנר.	ז קמו.
יש	ע. קמט. רמת. שדמ.	ח קסג. שמזית.
כ	נו. קכא.ג. רסט.	ט קכט.
	פולין	יא נו. קנב. רד. שלד.
ג	קמט.	טז קעג.
ו	קסו.	יח קסת. תקב.
טו	תכב.	מונטריאל
פריז: צרפת: ברינוא: ברונוא		א מא.כ. פכ. קת. קיג. קכ (קנין בנין).
ג	רכ. עדר. שנא. חכא.	קפו.
ד	כת. קד. חלה.	ב א.צ. קכא.
ה	קסט.	ד קסגיד. חעזית. חפב.
ו	מג. מרז. פג (ברינוא). קכת. קפד.	ה קצו. רית.
	רסב. שנב.	ו קלט. שב.
ז	רלד.	ז רכה. רצה. שנב. שסה.
ח	א.כ. לדי. מר. סז. רב.	ח קסו. קפו.
ט	כב. עד. קיז. קכת. רב. רפו. רצ. רצג.	ט פ. קצט. רצ.
י	מו. קסה.	י שפד.
יא	נה. רמד. שנה. שפה.	יא רמד.
יג	קס. רא. שצט.	יב צג. קנ. קעז. רמדית. שסו.
יד	רסד. שע. שפד. חפה. תקכו.	יג שמב.
טו	סו.	טו קפד.
טז	גדה. רצג.	טז סט. קמ. שדמית.
יז	קסא. ש (אשר באירופה).	יח קטו. רמזי. שצט.
יח	רצד.	יט שמח.
	קריח גת	כ רסט. רעו.
יח	רכו. רעו. רצב.ג. תקיב.	ג.י. (או כללי)
יט	נו. רכב. שסז.	א עד. קלט.
כ	מו.	ב פט.
רוסיה		ד צה. רצא. חכה.
טו	תכב.	ה קסד.
תל אביב		ו יב. טז. כב. קמא. שב.
ג	רנת. חס.	ז ס. סדיה.
ד	צה. חסא (אה"ק).	ח עה. קכת. קלה. קצד. רלאיב.
ו	קכת. שמו.	ט סא. קיז. קצט. רלא. רנו. רפז (מרכז).
		רצ.

מפתח מוסדות

תקנ

יד רנד.	תורה דת חסד צדקה (תדח"ץ)
תלמוד תורה	יב צו. רכב.
ו שפב (כפ"ח). שפד.	תורה ומסורה
ח כז (כפ"ח). קטו (הנ"ל). קעט (לונדון).	ט קצ.
רי (פריז). שכו (עץ חיים).	תורת אמת
ט שיח (כפ"ח). שכג (מקסיקו).	ב מג. קנט. קצו. שלא. שעא. שפג.
יא רעז (בכפ"ח). שפט (סנהדריה).	ג עת. שעז.
יג צח (בשיקגו).	ד שלו. שצה. חסא. חפר.
יד ה (בשיקגו). קמג (הנ"ל). רסד	ה קי. קיא. קנב. קעת. רסח. רעט.
(בפריז). עדר (בית יוסף בטורונטו). חיג	ו טז. סז. קעב. רעא. רפג. שס.
(הנ"ל).	ז קכת. קצה. רנא. שכ (בחברון). שלו.
טו רחצ (כפ"ח).	ח מ. רטו. רלו.
טז קצה (ברעננה).	י סה. סת. קב. קעא. שסח.
יז קפו. שב (בית יוסף טורונטו).	יא קי.
יח פד (בכפ"ח).	יב נט. רצט.
תנועת המושבים	יד קב. קצ. שטו.
יד פג.	טו לט. סו. רנג. שי. חא.
טז שלט"מ (ועדת הנוער).	טז צג. רפו.
תפארת בחורים	יז קמו. קעד. רה. שלא.
י צח. קלט.	יח נא.
תקומה לתרבות ישראל	כ ל.
יב סח.	תימנים
	י שמב.

מפתח אנשים

מפתח אנשים

אבלסקי, זלמן טוביה

ד קמה.
ה שכת.
ו קפ. שת.
ט יב.
יב רנה. רנט.
יח חלג.
אבלסקי, לאה
כ לו.
אבן גבירול, שלמה
ח שלו.
אבן עזרא, אברהם
י קסט.
אבן עטר, חיים (בעל אוה"ח)
יט תכא.
אבן שמואל, יחודה
יט רנט.
אבנן, גרשון מנחם מענדל
יב חלד.
אבנן, מאיר
יב שונא. חלד.
יד קלת.
טו רמר.
אברהם אבינו

א מה (א) ואלהיו. התחלת ותכלית
הזיכרון. קמ (עיקר חיבתו למען אשר
יצוה כ"ר).
ה יט (בן 99 רצה לימול ולכן ראוי
שיתגלה אליו ה').
ט יז (מעלת נסיון העקרה - הזריות).
י כ. פא.
יא רעב. שנט.
יב עו. שצו.
יג תמט. חסט.
יח סב.
יט תו. תכה (צחק - מצד הגוף).

א

אבא, ר'
יט תכה.
אבא חלפתא
יב יא.
אבו, בנימין
ד כו.
אבוהצירא, אברהם
ח ער.
אבוהצירא, דוד
ז ית.
אבוהצירא, יעקב
ז ית.
אבוהצירא, ישראל
ה קסט. רצט. שב.
ו רו.
ז רכג.
אבוהצירא, מאיר
ג תר. חצות.
ד כג. כה. רו.
ה עט. פג.
ז ית.
י קפ.
אבטליון
ג רא"ב. רטו.
אביגדור
ח קצד. קצט.
אביטבול, אלי
ו ריג.
אביטבול, שמעון
יד רצו.
אבינועם, ראובן
כ ר.
אביצדק, צפורה
יד רלה"ו (ובעלה רבנה).

תקנו

מפתח אנשים

כ לב (א. הוליד את יצחק). רלה.	אדרעי, אלי'
אברהם יצחק ויעקב	יב שפ.
ב רלט (כרונו כר' אהבה תזכור). רפט-צ	אדרעי, שלמה
(משקוף ושתי המזוזות. באורך וכ-	יב רנ
רוחב).	אדרעי, יצחק נתן
ה פהיו (תורה חופה ומע"ט). צט (כנ"ל).	ח שיג
אברהם, המלאך (בן תהימ)	אהרונב, אברהם
ב קג. קסט.	יא רד. שנא.
ה קעג. רא. רח.	אהרונב, מנחם מענדל
טו רנט.	ה רט.
יט תכו.	אהרונב, יעקב
אברהם, הרהיק מקאליסק	יג עב.
י רעו.	אהרן הכהן
אברהם מועמבין (לנדא)	א קצב (מקרב גם בריות, רחוקים
ג עד. קעא.	מתומ"צ).
אברהם מרדכי שמואל	ח קעג (שושדמ"ט).
ו יב"ג.	יא שיא. שפט.
אברמוביץ, י.	יח קיו (משה וא - מי בנצח ומי בהדר).
ב רכו.	תקנ (אם הוא בכלל הרועים).
אברמסון, ארי'	אהרן מבעליניץ
ה רא.	ג תכא.
אברמסון, אשר	יו קנא.
ג רד. רית.	אהרן מטטאראשעלע
ד קלת. תע. תפט.	ה סו.
ז כו. ערה.	אווערבאך, מנחם נחום; מאיר זאב
ח סה.	ד שצג.
יד קצו.	אוחיון, יצחק
יט שסה.	טו ג
כ קיב. קמו.	יו רכד.
אדל, בתו של הבעשיט	יח ו.
ח ע רמג.	אוחיון, שמעון ברוך
אדל, יצחק	ו ריג"ד.
יח קנו. שלת.	י יח.
אדם תראשון	אוחנת, יצחק
יא רעג.	ט קלת.
טו רעו.	אוירבך, שלמה ולמן
כ מא (כריותו בג"ע התאונן כר').	יד שלט.
אדם בעיש	אולמן, ש. ב.
יד קצד.	ז קלו.
יט שמת. שפה (אם הוא ר' א. לראנץ).	י שלב.
	יב כה.

יב טז. שסה.	טו לז. שנא.
יג קמז. חיב.	יח שעת.
יד רסד.	אונגאר, יהודה ליב
כ שי.	ד שכ.
אחו	יד קי.
יא שנת.	אונדארטער, יחזקאל יהודה
אחי' השילוני	ד מג.
יא שיא.	יט צד.
ט נא.	אונטרמן, איסר יהודה
יד ע.	יג תנו.
אחיתומל	אונראד, מרדכי
ג קיג.	ג קסא. קעג.
יא שא.	אוקלירוס
איזראעל, אברהם מאיר	ז קמו.
טז שסה.	יא ת.
איטינגא, ברוך מרדכי מבאברויסק	טו קלד.
א רפז.	אורינשטיין
ב קמ"א.	א ריו.
איטקין, מאיר	אורנשטיין, יעקב
ב רי.	יג קסד. שא.
אייבשיץ, יונה וושא	אורנשטיין, יצחק אביגדור
טו שטו.	ב קנט. קצו. שת. שית.
איידלברג, שלמה	אושפל, יצחק דוב
יג יב. קצד.	יג שער.
איידלמן, ארי' דוב	טו פה.
ד שט.	יו רנד.
איידלמן, דוד	אוסרמן, ד"ר
ד ת.	יב כו.
י קט. רסט.	יו קצב.
יא רעט.	אזולאי, חיד"א
יח שב.	יט חכא.
איידלמן, שלום	אזולאי, עמרם
ו רלו.	ו ריב"ג.
יא שנה.	אוימוב, חיים הלל
יג שכד.	ד רצ.
יז שיג.	ה קמת.
איידלקופ, יונה	ו לא. רפט.
ט רנת.	ח רי.
יב רכ.	ט סו.
יד ערב.	י רחצ.
טו רמה.	יא קצה.

מפתח אנשים

תקנד

טו שא. שכג. חט.
טז רסה.
יט רט.
אלבויס, נחמן
י צד-ה.
יג סז.
אלברט, האחים
א נ.
אלדר ומירד
ב שר-ז (הטעם שלא יצאו האהלה).
טו רב (אחי משה היה).
אלדר, מיכה
יח רצו.
אלדר-שייב, ישראל
יח שנר.
אלון יעקב
י שס.
אלוני, ולמן יוסף
ד חיג.
אלטהויו, בן ציון
טז קמב.
אלטהויו, זלטה
יג רנט. חסז.
יד תקיט.
יח קמה.
אלטהויו, חיים צמנואל
יח תקב.
אלטהויו, מנחם טודרוס
ג ריט.
ה כח. רצה.
ח סח. רלב.
ט רסז.
י ג.
יב צו. רכב. רלז.
יג לא. חסה.
טו רפה. שסא. חמג.
יז רעט.
אלטהויו, שמואל בצלאל
ב רי.
ג קכו.
ד שפו.

יו קכא.
יט חי.
איוון, יצחק איווןק
ב קלא.
איוונבאך, חיים צבי
יב ית.
יד רחצ.
איוונבאך, חגניה יוסף
יד סג.
איוונבאך, יצחק צבי
יג רפא.
יד סג.
יח מו. תקכט.
יט יז.
איוונברג, דוד
יב מג.
איוונברג, מ.
ב רכו.
איוונר, לוי יצחק
ד פא.
איוונשטאט, מנחם צבי
יח קא.
איוונשטאט, צבי הירש
ט לט. קסה.
איוונבונד, מנחם מענדל
ד שלו.
ז רעא.
איוונבנדער, אלי' הירש
ג רפא.
ד שיב.
איוונשטיין
ב רכה.
ז קלד.
אלאי, ירמי'
ב קד.
ה עד. פה. קס. קסא.
ו שיא.
ז רפת. שנר.
י שנר.
אלבויס, יהושע
יד רכג. רסא. שצו.

תקנה

מפתח אנשים

ח רמב (ר') אלעזר היה כהן ולא ר' אליעזר.	יב שח.
אליעזרוב, דובער	יד קנב. קנז. שלא-ב.
ו קבה. קלד. רסו.	יח חק.
אליעזרוב, שלמה יהודה לייב (שיליא)	אליטיון, ישראל מאיר
א קה.	ב ש.
ב כב. כז. מה. קבה.	ג מ. מת.
ו קבה. קלד.	יח שסה.
אלישע	כ יד.
א קמגיד (עליו ע"י בקשת ר"ח).	אליטיון, מרדכי דוב
אלישע בעל כנפים	יב רכה.
א ש.	ו עט.
אלכסנדר מוקדון	אלטר, יצחק מאיר
ח פו.	טו שמה.
אלמאליה, יצחק	אלטשולר, ניסן
ד חט. חמו.	ו קסה.
ה לב עט. פג. קבט. רלב.	אליאב, ל.
ו קפה. רלט. רעט. שלו.	כ רמו.
ו רכו. רמט.	אליהו הגביא
ח מד. פט.	א מה (א) ואברהם, החחלת ותכלית ה-
יא שצט.	דיכוד).
יג רנד.	ג קס (זה פנחס).
אלנברג, שמשון	יא שיא-ב.
יט שכז.	יט שעז (ראיית פני א).
אלעזר בן עוריה	אליהו, חגריא
יט שכא-ב (אם כבר ה' נשיא במסיבת	א יט. כ. דפת.
בני ברק).	ב קב.
אלעזר הצדיק	ז רעז.
א לו.	ח רלת.
אלפנדרי, שלמה	ט רט.
יא עב. רלד. שנט.	יג קמו. שמב. חמרז.
אלפסי, יצחק (ריף)	טו שלא.
ט רכב.	טז י. כב.
יו מ.	כ סד.
אלעזר, יחושפט	אליטוב, שמעון גד
טו קא.	טו שפז.
כ קז.	יח יט.
אלפרוביץ, ירחמיאל	יט קפת.
יא ס.	אליעזר ביר משה
אלקנה, ד.	ח שה.
יג רלב.	אליעזר, רבי
	ד לט (הגדול, בן הורקנוס, ביטול).

תקנו

מפתח אנשים

אמיתי, שמואל	אקסלרוד, חיים
יט תיא.	יג שכט.
אמנון	אקסלרוד, משה
ט סה.	ב שז.
אמסעל, יצחק	ג טו. צה. שצג.
יט רעט.	ה רפו (ובתו ונכדתו).
אמסעל, מאיר	יט ריד. רסד.
יב יז.	כ ג.
יח תכג.	אקער, יוסף: הענא
אנטיגנוס איש פוכו	יד תק.
ג רא.	אראנסאן, חיים
אסף, דוד	יא תכג.
ו קפג.	ארי' ליב, הרח"צ משפאליע
אסתר המלכה	ט רלכ.
ח קעג.	אריסטו
טז שיט. שכה. שס. שסט.	ג קפא. רא.
יח רכט.	אריק, מאיר
אסתרמן, שמואל גרונם	ד תפכ.
א פז (ביאור חניא). צב (כנ"ל).	ארלין, ירוחם מישל
ב מג (וביאוריו לחניא). קיב רפה. שז.	א ס.
ו קיט.	ב קמת. קנא.
אפלבויס, שלמה	ארק, עזרא מאיר
ט קב.	יח שעו.
אפרים זלמן	אשי, רב
ח נו.	ט נה.
אפרת, ישראל	יג שעה. העד.
ח שלו.	אשכול, לוי
אצאייג, שלמה	ו ת.
טז קמא (ואחורו רבקה).	טז חמב.
כ ת.	אשכנזי, מאיר
אקסלרוד, אברהם אליהו	ב קכו. קנה. ריד. רטו. רלו. שנה.
א מד. סב. רעז. שביג.	ד חכו.
ב קכד. קכט. קסב. רצה. שיג. שנג. שפכ.	אשכנזי, משה
ג ז. ית. פג.	ו רל.
ד קכת. תב. תת. תמה.	ראיד
אקסלרוד, גדליהו	ג שעד.
יט ריד.	ראיז
כ ג.	ג קיב.
אקסלרוד, גרשון	ראיח
ב קכד. קעד.	ג רפו.

בוימגרסן, דובער	ר"א	באביד, אברהם משה
ח רה.	ב שנב.	ד שנד.
יד ית. צב. רפא"ב.	ג עה.	באומן, מרדכי
טו רכז. שפה.		ו רכז.
טז פ.		באכער, חיים שאול ואב
יז עא.		ז כא.
יט שכב.		בארט, דוד ארי'
בוימגרסן, מנחם מענדל		ד רצג.
ב רצב. רחצ. שמכ"ד.		בארט, זלמן יעקב
בוימסקא, ל.		ד רצד.
ב רכז.		בארסקי, היטלער
בונים, יצחק מאיר		ב קצב.
יב ת.		בארענחאלק, אלי' נחום
בונין, אלכסנדר זיסל		א עד. קכא. קנה.
יג קצח.		בביוף, שמואל
טו כח.		יב שפר.
יז שלט.		בנין, מנחם
יח קג. קסד"ו. קפט.		כ קמט. שו.
בונין, צמורה		בחרב, משה
יח קג.		יב שדמ.
יט ג.		יד חצה.
בוקיעט, חיים מאיר		בוביס, דוד
ב קכז.		ד נב. קג.
בורג, יוסף		בוגומילסקי, שמואל פסח
ד שכא.		טו שסה.
י קכט. קצב. רפת.		יט רמז. שכא.
טז קפה (רוגנתו).		כ רצד.
יז כה.		בושמן, שניאור זלמן
כ רמג.		ב רט. רכז. רנט. שכז.
בורשטיין, נחום		ג נא.
יג קה.		ה רמה.
בבורדקא		יד קלה.
א רמז.		ברום, אהרן יצחק
ב יד.		יג חמת.
בחור, חיים שאול ואב		
טו רל.		
ביגלאיין		
ז לב.		
בירמן, דוד (תאמריר מלעלוב)		
ט סה.		

ב

מפתח אנשים

תקנה

יח קלד. שסת.
 יט חל.
 בלוי, יהודה
 ד שכר.
 בלוי, עמרם
 יג תעא.
 בלומברג, לייב
 ב קכו.
 בלומנפלד, יוסף ברוך
 ז פה.
 יא יא. רס. שטו.
 בלומנפלד, ירחמיאל
 יא ק. שלג.
 יז ריא. שכז (זוגתו רבורה).
 בלומנפלד, מאיר
 ה ב.
 בלומנקראנץ, חיים מנחם בנציון
 ו י.
 בלוינסקי, מאיר שלום
 ו לו.
 ט רפה.
 יג טב. העד-ח. תפ.
 טו עא. שנו.
 טז רעז.
 בלוינסקי, שמואל גדליה
 ד העט.
 יד קמה. רסט.
 בליניצקי, ישראל נח
 ב שצב.
 ג ל. חכ.
 ד קצח.
 ז רט.
 ט רלב.
 יא חיב.
 יב כ.
 טז כה. קסו.
 בלעסאווסקי, אברהם
 טו חכו.
 בלק, ס.
 ב רכו.

ביינארט, חיים
 יג יב. קצד.
 ביכאווסקי, חיים אליעזר
 ד קטו.
 ביליצקי, לוי
 יז קכב.
 יח יג.
 ביסטריצקי, יהודא לייב
 ב שעג.
 ביסטריצקי, מרדכי
 ג חמ. חכה.
 ביק, אברהם יהושע
 יט רג.
 ביק, ח.
 יז קכב. רסו.
 ביק, שאול ישכר
 ז שסד.
 טו קמת. שא.
 טז שע.
 יז קנו.
 יח רמג. תמת.
 יט רב.
 כ רנט.
 בכר, אלישבע
 יז שלו.
 בלאו, משה יהודה
 ז רא.
 בלאך, משה חיים אפרים
 ג טכ. עט.
 טז רת.
 יח קכת.
 יט סט. קנת.
 בלאנקאווסקי, יצחק
 י חי.
 בלאק, אברהם חיים
 ד ז.
 בלוי, טוביה
 יא חיט.
 יג קעז.
 טו קנו.
 טז רי.

מפתח אנשים

תקנט

טו שג.	במכרו, דוד
בנימיני, חזיים	ד רס"ז.
יט רסג.	בן אורי, מ.
בנימינסון, ירחמיאל	יח שג.
א יט. כג. קכו.	בן ברק
ב רלת. רמת. רסו. עדר. שיא. שמג.	טו שט.
ג יג. קנו.	בן גוריון, דוד
בנציון	יח רט. ריב
יא עג (השם) – סגולה לאריכות ימים).	בן זומא
בעגון, יעקב	ח שנב.
יד חיב.	בן חמו, אהרן
בעופאלאוו, יעקב מרדכי מפאלטאווא	ח כג.
ה קנה.	יא שב.
בעופאלאוו, שניאור ולמן	בן ישי, א. ז.
ד קמת.	יא לא.
ז עז. קפט.	בן מיטון, יוסף
ט רעא.	ז קו.
י קנ.	בן מלכא, אליהו
יא קפד. רסג.	ו קפה.
יג רסא.	בן נחום, משה
יד רכו.	טו לב.
טז רסו. שא.	בן עזאי
יח קי.	יח שלט.
בעסער, יחזקאל	בן צבי, יצחק
ז רכא.	יב חיב.
בעק, משה יעקב	בן שושן, שלמה
יח תקנה.	ו ריב"ג.
בצלאל	בן שחר, אורי
יג קיז.	ח רסת.
בר כוכבא	יב צט (וכתו ברכה). רנא. תא.
ט סד.	יג מב. רט.
בר לב	בנאי, אברהם
ו מח"ט. רט.	טו רסט.
בר נייב, יוסף	בנגרין, דן
ח רעת.	ט מו. קא.
בראחל, א. צ.	בנימין
ד קלד.	ז עדר.
בראזומאן, דוד	בנימין וואלף
ב ריז. רמד. רנג. רנח"ט. רצז. שטייב.	ג קת.
שכב. שלג. שמו. שמת. שניז. שעב.	בנימין קלעצקער
ג יא. לה. לט. עט. קא. קר. שיד.	ז רלו.

מפתח אנשים

תקס

ברומברג, אברהם יצחק	ד פ. קנב. רו. שלט.
טו קט.	ו שיג.
ברונשטיין, צבי	י רנח. שמג.
כ שיט.	יב קצא. חמ.
ברוק, בן ציון	יג קלד. קצח. שצג.
ו רטב.	טו שסד.
ברוק, חיים שאול	בראון, שלמה
ג חצו.	ד רצה.
ד פ.	בראילאווסקי, ארי' לייב
ה רסת.	ב קסו.
ח קב.	בראכמילד, משה
ט קמת.	ד לג.
י רא.	בראנד, אליעזר דוד
יא קנו.	יד תק.
יב רכד.	ברבש, ישראל משה
יג ו. קלה. שז. חמט.	י רטב.
יו רמד.	ברגר, אליקים נעציל
יח שמ.	ד רש.
יט נא. רפט.	ברדא, דוד
כ קי.	י רנה.
ברוק, לוי יצחק	יא סג.
ו קת.	ברדונג, יוסף
ברוק, מנחם מענדל	ד סז. עב.
ה רסת.	ח קמב.
ו קת.	ברדקי, אברהם
ברול, הרב	ח שלב.
ז קיב. רכב.	ברויאר, אליעזר
בריקמן, איסר	טז קלב.
י ת.	ברוירא, משה אהרן
ברמן, ישעי' אורי	יח חקנת.
טו קצו.	ברוין, שלמה זלמן
ברנדויין, משה חיים	י רח.
יג חס.	ברוך בן נרי'
ברנחולץ, אלי' זאב	ט קס.
ד קלה.	ברוך, אבי אדה'ז
ו סז.	ב קד. קצו. רטט. שיד.
ברנצקי, אברהם מנחם מענדל	ד חקה.
ח רכט.	יח רלד.
ברנשטיין, שמעון	ברוך, הרה'ק ממעויבו
יד שסת.	ב שנט.
	טו רנג.

תקסא

מפתח אנשים

יח יז.
 יט פ.
 גוטמאן, מחתי יחזקאל
 ג שטו.
 ז רנג. רפד.
 ח ע. רמג.
 ט קלו.
 י חב.
 יב שעא.
 יט רכת.
 גוטניק, חיים שניאור זלמן
 ד תעא.
 יד קצו.
 יח תקיז.
 גוטניק, מרדכי זאב
 ד תעא.
 גוטניק, שלום
 ו פ.
 גולד, הרב
 ח רצא.
 ט רנו.
 גולד, זאב
 ז רית.
 גולדברג, אברהם
 ב לה. קעת.
 י א.
 גולדברג, יוסף
 ג תכא.
 ט נת.
 גולדברג, יצחק
 ט נת.
 גולדין, יצחק אהרן
 ב רת. רלו. רלת. רפת.
 ג תת.
 ד נד. נו. פג.
 גולדמן, נחום
 ה רצד.
 ו ט.
 גולדמן, רפאל חיים
 טז קנה.

ברקוביץ, מרדכי צבי
 ח שיג.
 רבצ'ק
 ג תכה.

ג

גאלדיטש, יצחק
 יג שכח.
 גאלוב, אפרים
 ד רי.
 גאלין
 יד שלג.
 גאנסקי, דובער
 טו רג.
 גאנצלעס, שמואל דובער
 א רטו.
 ב מז. קו.
 יג שו.
 גאס, חיים יעקב
 ד תב. תמה.
 ה ערה.
 גאסטפריינד, חיים
 יד קצב.
 גכאי, אברהם ברוך
 טז קמב.
 גבריאל
 יב שצ'וז.
 גד
 יח רמט.
 גד, חיים יוסף איסר
 ה קסא.
 גדלי' בן אחיקם
 ט סה.
 גודלשמיד, יוסף
 יט קפג. תג.
 גורמן, יהושע נחום
 ב שסא.
 יז נח (וזגתו נחמה ציפא).
 גוטליב, נפתלי צבי
 טו נת.

מפתח אנשים

תקטב

גורארי, חנה
ב קצב.
גורארי, משה
ב קיב. רטו. רפו. שו. שית.
ג טו. ריט. רלא.
ד נח. שכב.
ה רעב.
ו נא. קל. רנה. שס.
גורארי, נתן (ברמ"מ)
ג רסט.
גורארי, נתן
ד רב.
גורארי, צבי הירש
א לה.
גורארי, שמואל
יא רעא.
גורארי, שמרי' (בריג)
ה יג. כו. ל.
ו כת.
יב צו. רכב.
גורארי, שמרי' (חדביג)
יז רב.
גורארי, שניאור זלמן
ב קפט"צ.
ג קט.
יב צא.
גורביץ, יוסף יצחק
יב חמא.
יג קבו.
גורביץ, ישכר דובער
ז שכב.
ח קלב.
ט קפ. עדר.
י פת.
יב צח. רמט. שפו. חמא.
יג קכה. רכב.
יד קיז.
גורביץ, נחום זלמן
ד שנו.
גורביץ, שמואל
יא לג.

גולדמן, שמעון
יג דש.
גולדצווייג, משה גרשון
יד רו.
גולדרינגר, ישראל מנחם
יס קה.
גולדשטיין, חנה
ד נג.
גולדשטיין, יוסף
ב קפר.
ג לא. פת.
ז קעט.
ח רנת.
ט שיט.
יא קצא.
יג ק.
גולדשטיין, משה
טו קסו.
גולדשטיין, רעאל פנחס
יד קפד.
טז רכא. שכת.
גולדשמיד, יוסף
יח ד.
גולדשמיד, מרדכי יוסף אלעזר
יט רמג. שטז.
גולדשמיד, נחום
ג רת. רכת.
יג טד"ז.
גולדשמיד-גורארי, ח. דבורה
ג רכת.
גולדשמיט, י.
טו לו.
גולעבסקי, חיים דובער
יא רפא.
גוסין, אהרן
ט שית.
גורארי, חוה
יג פת.
גורארי, חי' שינא מיכלא
יח קפת.

מפתח אנשים

תקסג

ה	לא. קלג. קמא. קצט. ר. רלג. רמט.	יד שז.	גורביץ, שניאור זלמן
	רנט. רחצ.	ד רנב.	גורביץ, שניאור זלמן אליצור
ו	קפד-ה. רצה.	ט טו.	גורביץ
ז	רז. קג. קז. קכ. קנט. קסז. רכג. רצ.	עיי"ע הדוביץ	גורדון, אברהם
	שמג.		ד תלו.
ח	מז. קגיד. קפה. רצ.	ז כ.	גורדון, יוחנן
ט	רו. שיג.	ג ל.	ד רנא. רצו.
י	א. ב. מ. סד. קנט. קעה. ריד. רנה.	ה רצ.	ז קסד.
יא	סד. קמז.	ח נו. קעה.	י יט. שכז.
יב	רמט.	יב מב. קלה.	יג כ.
יג	רצז. שכז. שפה. תיד.	יו קכ.	גורדון, ישראל
יד	טז. קיד-ה. שע.		ו רסב.
יז	ריב. רמא.	טו קעה. רמב. שלו.	גורדון, מרים
יח	פכ. פט. קבח. רד.	יד תכא.	גורדון, משה
גורן, שלמה		יג תכב.	גורדון, שלום דובער
יו שנו.		ד רצו.	ט רט.
יח חקנא.		יח רנה.	גורדון, תר
כ כת.		יא ערה.	גורודצקי, בנימין אלי'
גורקאוו, יעקב יוסף		ב ריח-ט. רמד. רנח. רפג. רחצ. שי-יא.	ג יא. לו. צא. רלז. רמט-ה. רנד. רסגיד.
ג שנו.		שכו.	רעב. רעז. רצט. שיכ-ג. של. שלח.
ז קנז.			שנת. שעז. שצז. חז. חכט.
ח קעט. שלו.		ד כת. לו. קלג. קסא. קעב. קעד. רמ.	רמג. רנג. חיב. חנו. תצא.
יא דה.			
יב רס. שע.			
יג תכה.			
טו תו.			
טז קסא.			
יז כה. רעז.			
גורקאוו, מאיר			
ז קעא.			
ח קעט.			
יב קמז. רסת.			
יג שיט.			
טו קיד.			
גורקאוו, סאניא			
טז רפא.			
גיחזי			
יט שא (אם יש לו חלק לעזה"ב).			
גיסלזון, יצחק			
ד שי.			

תקסד

מפתח אנשים

גינובורג (המשומד)	כ רג.
ג רג.	גליצנשטיין, שמעון
גינובורג	א ריו.
ג ב (ביח"ר שלח).	ב מג. קא. שכב. שנט.
גינובורג, חיים דובער	יח חלו.
א עת. פא. קלב. קצט.	גליק, יתורח
גינובורג, משה	טו קצט.
יג שלב.	גליק, יועץ דוד
גיסטר, מרדכי	ח רצה.
יב שצ.	גליק, ישראל דוד
גלאווער, בנימין	יד שב.
ב קעג.	גליק, ראובן
גלאט, מענדל	ד קעט.
ד כט.	גליקמן, שלמה זלמן
גלוואווסקי, אברהם יעקב	יד תקטו.
ח סב.	גלמן, ארי' ליב
גלוסקין, נפתלי	ד קכא.
ב רט. שלב.	ה קנג. רסד. רצד.
טו שכ.	ו רמו.
טז מג.	יז ערה.
יז עט.	גלנבאוויטש, ביילא
גלוסקין, חמר	ב רפא.
ו קכו.	גמל, יוסף
גלושטיין	ו קעט.
א קכא. קנה.	גנובורג, גיטל
גליצנשטיין, אברהם חנוך	יג רנט. חסו.
ד רטו.	יד תקיט.
ה קסב.	גנובורג, דובער
ו סה. רמג.	יט רעז.
ז כא. קג. שטו.	גנובורג, יוסף שמחה
ח יד.	יב צח.
ט קמג.	גנובורג, יעקב
י כו. קצו. שצו.	ה קמג'ד.
יא רנב.	ו קמד. רג.
יב ע. צה. קסא. רסב. שעב. חלו.	ז קסג.
יג סב.	ט רסב.
יד שס. חקד. חקי.	יד קעה.
טו עד. רכה.	גנובורג, יצחק
טז צב. קכת. קסג. ריו.	ג תפה.
יח רפב. שלח.	ד שמה.
יט שמג. תז.	י רנו.

תקסה

מפתח אנשים

גרונו, יצחק דוד	יג שמט.
ט רפז.	סז קה. רפט. שלט.
יד רסת. חסט.	יז ה. קעב.
טו רצד.	יח תקכ.
טז שית.	יט ערב.
גרונו, חרב	גנובורג, לוי יצחק
יב קמד.	כ צו.
גרוסמאן, אשר מניקוליוב	גנובורג, משה דובער
ג (הנהלתו לתניא).	י רה.
ה רצה.	גנובורג, שלום יהודה ליב
ז מא.	יט רלד.
גרוסמן, ישראל	כ צה.
יד חפז.	געזונדהייט, בנימין נתן
יז ריד.	טז מה.
יח חפו.	געזונדהייט, בראנקא
יט רמו.	ב ערב.
גרוסמן, שמואל	געלדעזעלער, יוסף
ב שטז.	יד חמד (חוגתו שיינדל שורשנה).
יג ה.	טז קעט.
גרוזעהנדלער, יוסף	געליס, ישראל משה
ג קעד.	טז קע.
גרטנר, יחיאל	געלער, אליקים יהודה
ח קמד (ובחו).	יז קפו.
גרטנר, יצחק דוד	געשי, רות
י קנא (ובנו יוסף).	כ רצ.
יא רסא.	גפנוביטש, זלמן זרח
יז ער.	ה צו.
גרין, דוד משה	גראדמאן, ירחמיאל
יג קז.	ז רלה.
גרינבלט, אפרים	גראסט
טז שיב.	ד חט.
יז קפה.	גרבוז, אפרים זאב
גרינברג, אברהם משה	יב קי.
יד קפ.	טז שב.
טז סו.	גרודזנסקי, חיים עוזר
יז כב. קנו. רו. שלו.	יט קפא.
יח תקכב.	גרומן, מאיר צבי
גרינברג, דבורה	ז נט.
ט פד.	גרומן, מרדכי
גרינברג, זאב	טז כו.
יד קעו. שפ.	

תקטו

מפתח אנשים

טו כ.	גרינוואלד, מרדכי צבי
טז קסב.	ה קנט.
יז טז.	ו שז.
גרינברג, יצחק	י קצב.
ג טט.	יא רכה.
גרינברג, יצחק מאיר	גרינוואלד, שלמה
ד חנת.	ה קנט.
גרינברג, מאיר	ט פא.
א ריא.	גרינוואלד, משפחת
ג סת.	ה קנט.
גרינברג, שמעון ארי לייב	גרינבלד, שמעון (שירת מחרש"ג)
ז קצו. רנה.	טז קס (טורח ליישב דברי אדה"ז).
גרינברג, ד"ר	גריסל, יעקב
ד שסג.	ב קעה.
גרינבלאט, מנחם זאב	ג שכ. שמה.
א לת. מא. מט. נב. נט. ע. עד. קי. קית. קכ.	ו רד.
קכה. קדר. קסג. קצו. ר. רט. רלב. רלה.	גרינצקי, משה אלי
ב ג. כט. לג. סט. צט. קבא. קמת. רכג.	א מת. קת. רלב.
שצו.	י לת. קסט.
ג טז. קנו. רכ. שיא. שנה.	יב לד. רסט.
ד ח"י. חכת. חעב.	גרינצקי (שמשוטב), שרת מינדל
ה מ. קצו.	יא קמב.
ו קיב.	טו רי.
ז רכד. שסה.	גריליק, גרשון מענדל
ח כט. קסו. רלו.	יח פב. קיב (וזונתו בח"י). קל. קצא.
ט פ. קעב. קצט. רלג.	יט שטז. חט.
י שכג.	גריליק, חיים מאיר
יא קסו. ערב. שנו.	ז טט.
יב יב. צג. שגב. ח"ט.	יב חית.
יג טו. קנג.	יג שצז.
יד קטו. קצט. תפג.	יד מ.
טו צו. ריט. רנג. שיז.	טו שלט. תת.
טז קט (וכנו אברהם יחיאל).	גריליק, שניאור זלמן
יז נא.	ג שכג. שצג.
יח ע.	ד קנד.
כ קסא.	י רד. רכו.
גרינחוט, חיים שלמה	יא קעב. רסב. שצו.
א קנה.	יב שכה.
ד שצ.	יג קי. רמג. שצו.
גרינוואלד, חיים יוסף שלמה	יד מז. ריד.
יט רג.	טו צג.

דארווין	יו טו. מג. קנ.
ז קלב.	יח רצב. שמא.
טו קלד.	יט רמב. שלה.
דבורץ, ישראל זוסמן	כ קצו.
י שא.	גרשניקל
יא קיב.	ב קלד.
יב קצ.	גרשון
יג קלא. קנג. שנג.	יא מד. שסה.
יד קב.	גרשון מקיטוב
טז רכב.	ב קג. שלו.
יז שיד.	יט שמג.
יט שא.	גרשון, רגמ"ח
דבורץ, ישראל זיסל	יג יב (התראד מאור הגולה).
יא קלא.	גרשוני (רומנוב), אחרן אליהו
יב לד.	ט שכט.
טז חי.	י קכט.
יח תלט.	גרשטנקורן, יצחק
דברוסקין, יחיאל מיכל	ז שמא.
ו קבד.	ח ז. קב.
ז קסת. רכב. רכו. רעו.	ט מט.
ח רכא.	יא רסו.
י קמד.	גרשמן, בנימין
יא תה.	ח שסב.
יח רפו.	גשורי, מ.ש.
דברוסקין, ישראל ארי' לייב	ג קכת.
ח דש.	גת, צבי
ז נט.	כ רו.
י קצה. רל. שו.	
דחאן, דוד	
טו קצ.	
דחרי, מרדכי	ראוויילא
ו קעט.	ד תט.
דובאוו, חוה	דאוויד, חלל
ח ריג.	טז קצב.
דובאוו, יצחק	יז קכת.
ב גה. ערה"ט. שכב. שמג.	ראמב. חרב
ג כז.	ג לו.
ח שיב.	ראנאן, שאול
ו גת.	ג שעה.
ז קלת. שלו.	ו רטו.
ח צט.	יט רט.

מפתח אנשים

תקסח

ט	קפכ.	ג	פט. רכו. חסט. חע.
י	קסו.	ה	מג. קעג.
יא	קכנ. רסו.	ח	קפט. שט. שוב.
יב	קנז. רו. עדר.	ט	לב. לת.
יג	מג. קנא. שסת.	י	סז. קכ.
יד	קעב. רסו.	יא	קסז. שיא. שכ.
טו	קפז. רעז. חטו.	יב	קיו.
יו	קלא (ונכדו אהרן מענדל).	יד	קסד. קעז. קצה.
יח	סג. חמו. חקכא.	יח	רל.
יט	מ. רצו (ונכדו שניאור זלמן).	יט	ד. לג. שעב. חכב.
כ	צ.	כ	פא (טבל בעצמו כר).
דובין, מרדכי		ראה מפתח ענינים ערך פתגמים.	
א	לא.	דובראוו, יעקב עוזר	
דובינסקי, מרדכי		א	סא. קא.
י	שת.	דוד בר חנינא	
דובינסקי, משה		טו	שלת.
ג	קסג. רת.	דוד המלך	
יד	שצב.	ב	מת. פג.
דובנער מגיד		ו	רנא (ושאל).
ה	רפב.	ט	סה.
דובער (אדמירל האמצעי)		י	נו. קיג. קלב. שפת.
א	קפב.	יא	שט.
ב	ער. שכג (תולדותיו), שנטרס (תולדו)	טו	קמט (שייכותו לשירת הפרוח).
ג	חטט.	טז	מג (שייכות לשירת הפרוח).
ד	מת. קיו. קלא. קג. שנה. שטא.	יט	טו (סוכת ד. מל. שכינה).
ה	סה"ו. קסב.	דוד משה אברהם (אדם)	
ז	צה. קנא.	יד	קצד.
ח	ע.	דווארקין, זלמן שמעון	
ט	לא. קכז. קמד. רכב.	ד	כת. שיא. חלו.
י	עט. צט.	ה	מ.
יא	לו.	ט	קא.
יג	ערד.	יב	חלו.
יד	נו. קסה (כינה). קסז (כנ"ל). קעג"ד.	דווארקין, מיכאל	
טז	קנב. רנט.	יא	צב.
יז	שמ.	דוידוביץ, חיים	
ראה גם מפתח ענינים ערך י' כסלו.		יח	מו.
מאמרים. מאסר וגאולה. ספרים.		דוידסון, ישראל	
פתגמים.		טז	רת.
דובער (המגיד ממעזריטש)		דוכובני, אברהם יהודה	
ב	קכ. רכד. שלו.	ה	רכב.
		טז	קצז.

דוייקאבסטאן, שיינא	יו פ.
יו קיב. רמ.	יה רלב חקט.
דוילובסקי, א.	דוכמן, ברוך
יב צו.	כ קיב.
דויטש, חיים שלום	דוכמן, מרדכי יואל
יו רה.	ג י.
דויטש, חנני ירש ליפא	דוכמן, שניאור זלמן
ט כד.	ג י (ואזי זקנו הרש"ז). יז. יט. כט. לד.
י ל. רכה. רלה. שטז. שניר.	מת. צא. קלב. קעט. קפד. רמת. רס.
יא עדר. שיט.	עדר. רפד. שז. חו.
יב קכ.	ח מ. שז.
טו רסה.	י שב.
יז קה.	יח כת.
טז עת. רז.	דולגין, הרב
יח חנו.	יח תע.
כ עז. רנב. רפ. רפת.	דוליצקא, שיינא ברכה
דיין, משה	י ריא.
יט תמד.	דוליצקי, נפתלי
דיליאון, משה	ג רלה.
ט לג.	טז רנו.
דינור (דינבורג), בנציון	דולצין, אריה
י קכט.	ד לג.
יא יט.	דולצין, משה
יז רעט.	א נו.
דינרי, אלטר ידידי	ד לב.
טז ה.	יא שלד.
דיסקין, שמעון משה	דון, חיים יונה
טו חלז.	יג רלז.
יח קעג.	דורני, יוסף
דלפון	ו קעט.
א רלב.	דורשט, אשר
יג שמב.	יג רעת.
דלפון, האחים יצחק, מאיר משה, יעקב יוסף	דושינסקא, יוסף
ב צ. ק. קמת. רכא. רכג. שעז.	ד רעד-ת.
דמיאל, יצחק	דוייקאבסטאן, ישראל
יג העז. תפ.	א טרית. כא-ב. ל. ג. קה. רלב.
יד שכא. תית.	ב רד.
טו עא (וכנו). קנה. רפ. תמ.	ג חל.
טז קצד.	ה ככ.
יז קסד (ונכדרו נחמ"י).	ז נג.
יח לו. שפת. חיב. העז.	

מפתח אנשים

תקע

דרייזין, משה
ט רנה.
דרעשער, יונה
יא רפז. שס.
יג קזו.
ד.י.
ט לא.

ה

האלמאן, חיים יעקב
ד רלג.
ו שכא.
האלמאן, משה: יוסף
ו שכב.
האמניק, יעקב יצחק
יח רעא.
יט נג.
האמער
ג לו.
האנזבורג, אברהם
ה שטז.
האניגבוים, ד"ר
ד קלת.
הארמאן, חיים
יח תד.
הארנשטיין, אורי'
ב ערב.
הארנשטיין, דבורה לאה
י ריא.
יד חכו.
הארנשטיין, חי' מושקא
ב שנט.
ג קסא. קעג.
הארנשטיין, מנחם מענדל
א לא.
ב קצב. שנט. שסג.
ג קסא. קעג.
הארנשטיין, מרים
ב ערב.

יט כג. קנה. תד.
דן
יח רמט.
רטלר, אליהו אליעזר
א יט.
דעואל
טו סת.
דענבורג, העניא
ב רפד.
דענבורג, חיים נח
ב רפד.
י שע.
דענבערג, נחום דוב
א נב.
ד חסה.
ו קא. קלד.
ז ריא (ובניו).
דערמן, חנוך העניך
יט נח.
דערען, יחזקאל
י ע.
דערען, ישראל
י ע.
דערען, קעניא
כ כא.
דקל, יוסף
יט קזו.
כ א.
דרדק, ש.
יח קב.
דרוביטשער, ברוך
ז צז.
דרוק, חיים מנחם שלמה
יא י.
דרורי, זלמן
ד חכג.
דריהם, שמעון
ח שנא.
דרייזין, אברהם
ט קטו.
טו כ. צג. קכב.

תקעא

מפתח אנשים

הארנשטיין, שיינא (סאניצ)	הולר, משה
א לא	יח תכו.
ב שנט. שטג. שעא.	הוטנר, יהושע
ג קסא. קעב.	י קעב. תג.
הארנשטיין, שלמה	יא רי.
ח צה.	יג שטכ. שעו.
י ריג.	יט קצא.
יד תכו.	הוטנר, יצחק
תבל	ז ב. מט. קעב. רטו.
יט ער (לא נאמר בו הירון ול"ג טעם קריאת שמר).	יב כת. רצג.
הבלין, אלי' דוד	יד קטו. רטו.
ב שלא.	יח תנא (וכתו ברוריה).
הבלין, אליעזר	היומן, דוד
ב קסת.	יד שכט.
הבלין, חנוך הענדיל	הולנדר, דוד
א ריו.	י שטג.
ב כד. מב. מו. קלא. קנת. קסת. קצו. ריב.	יג מ-מא. קמב. תלדו.
רכת. רלו. שכג. שלא. שנט. שעא.	יד פת.
שפג.	יח עב.
ג יג טו (ואחיו). כ. ע. עב. עז. קכת.	הולצמן, אברהם
קנד. קסב. קעג.	ח שיג.
ד קטו. קיו. רו.	הולצמן, י.
ו כא.	ב רכו.
הבר, חיים אליעזר	הולצשטוק, אדמר' מוהרמי מאוסטרובצה
יב שנט.	ה קו.
יג קכו. שפו.	הולר, יהודה
יד חסא.	יב רנג.
יו קנט. רלב.	הומינר, שמואל
הבר, ישראל צבי	יד שעו.
יב סא.	הונא, ר'
יט רעז.	טו שעד (כר נתן).
הבר, ריאיל	הופלאנד
ג שסת.	ג שטז.
הברמן, א.מ.	הורביץ, אברהם
ח טו.	טו קלה.
הוברמן, יצחק	הורביץ, ריא
ו ריו.	ב דש.
ט יא.	הורביץ, חיים שלמה (תאדמר' מסטריווב)
יא ערב.	ז סת. קית.
יד שפט.	הורביץ, יי.
	יט שפג.

מפתח אנשים

תקעב

היילפרין, גדול	הורביץ, יהודה ליב
כ רפב.	א קנז. רמה.
היילפרין, יואל	ב פ. שמה.
י קכ.	ד קכב.
טז קמג.	ה קסכג.
היילפרין, יחיאל	י קעז.
ג ז.	יב שעב.
הילביץ, אלתר	הורביץ, יעקב
ג עב. קכב. קסז. רמג.	טו רט.
ז פד.	טז קנז.
טז סב.	הורביץ, יצחק (המתמיד)
יח שלא. שפ.	א יט.
הילביץ, מנחם	הורביץ, ישעי'
טז קט.	א שת.
הילמן, אשר	ג כו. קפא. רא. רטו. רס. רעג.
ב קסד. ר. רלט. רפ. שכה. שסד.	ה קלד.
ג כה.	יב שכב.
הירש, יוסף	הורביץ, ניסן
יד קלב.	יא קכב.
הירש, שמשון רפאל	יב עג.
ח רפד.	הורביץ, מנחם (בעל החפלאה)
יט קמד.	יט דיה. שעג. תד.
הירשפרונג, מנחם	הורביץ, צבי הירש
י יג.	ז סת.
הירשק, ברוך שמואל	הורביץ, שניאור זלמן
יז שת.	ג עדר. שיג'ד.
הלברשטם, אליעזר ירוחם	הורביץ, מרת
יח רצז.	ג רפג.
הלברשטם, משה	הורביץ
כ קא.	עיי"ע גורביץ
הלל, תריה מפאריטש	חיטלר ימיש
ג קלב.	טז קלו. שית.
ד תיט.	הייזלר, משה
ה קצא. רכד.	יט שפט.
ח שיט.	כ קעט.
ט נו. פט. קכו. קס. רנדיה. רעא.	הייזנברג
יא שפ.	יג קמב.
יג עט.	היילפרין
יז שכד.	ח קיג.
כ רלה.	היילפרין, אלחנן
ראה מפתח ענינים ערך פתגמים.	טז רד.

העכט, חי' שרה	חלל, משה
ו רצט.	טו קעת.
יו סת.	חלמן, דוד
העכט, יעקב יהודה	ג שפות.
ב לב קסא. שיו. שטרו.	ח קיב.
ג שכב.	ט לה.
ז יא.	יב קעה.
יח רכות רעו.	יג קו.
כ לא.	יד רפו. תמב.
העכט, משה יצחק	יח תקודח (ונכדחו אריאלה).
א קב.	כ קלא.
ב לא. שיו. של.	חלפרין, חנניא יוסף
ג קעד.	י שכא.
ד רלב. חכ.	יט רפב.
ה רסו. רעא.	חלפרין, יהושע משה יוסף
יד קלא.	יח רפ.
טו רא.	חלפרין, ירמיה
טז יט. כד. סא. קעב.	יג סג. שפא. חפג.
יח רלו.	חלפרין, ישראל יצחק זעליג
העכט, רבקה	יב חית.
טו רא.	יח פד.
יו קכו.	חלפרין, לוי יצחק
העכט, שלום	יד רפ.
ו שב.	חלפרין, שמואל אלעזר
העכט, שלום דובער	יד קג. שטו.
ב קסא.	טו קעב. חא.
העכט, שלמה זלמן	טז צג.
א יח'ט.	יז קעד.
ב קסט.	חלפרין, הרב
ג צ. שע.	ז קיב רכב.
ד רלא. שא. שטו. שכו. שלו. שצג.	יג עט.
שצ'ר'ז.	חלר, יוסף חיים מאיר
ה רנת. רפת.	יז פו.
ו שכא.	חס, ישראל
ז לט. מר'ו. צא. קפו. רעא'ב.	יט רצא. שכ.
ח קמר. רסו. רפט. רצד. שסב.	העכט, אברהם דובער
י שפט.	א ערה.
יא ה. טז. עד.	ב מא. צב. קנו. רכד. רלד.
יב קית. דיא. שכו.	ד קסב.
יג נב. ריו.	י שטו. שעת.
יד טז. רכה. של.	יב קסג. ריג.

תקעד

מפתח אנשים

טו רז.	הרכבי, צבי
יו סת. שכט.	ז רטז. רעז.
יח תקיג.	יד רמט.
העכט, הרב	טו שיד (ובנו יהודה ליב).
יד פת. תקכא.	יח קטז.
יח שעד.	יס שצב.
הענדל, יצחק	הרליג, מרדכי
א רסז. רצו.	יו קמז.
יא פג.	הרצוג, יעקב אליעזר
טז קנ (ובנו).	ח רעז.
העניג, יעקב	ט קמו. רפו.
יט פא.	יג חת.
הענקין, יוסף אלי'	יד צה. קנה. רצא.
יד קפת.	טו שעא.
יט כת.	טז ס.
העריס	יו סז.
ה רצא.	ד צא. קפה. שת.
העריסאן, ישראל	ה קיב.
ח שס.	י שטא.
הערמאן, חיים	יג לב. מ. קמב. רנג. רפה. שטו. שכא. חנו.
ט צד.	יד קסג.
י קכו.	יח תמר.
הערץ, גדליה	ג קכט. קנו. קעט. תפ.
יו רעג.	הרצוג, שריגא פייווש
כ קסו.	יא קכה.
הערץ, יוסף צבי (הרב הראשי לאנגלי')	הרצל, פנחס ליבוש
ב נת.	יב יג.
הערץ, מרח	יד שנב.
יד קב.	יו קיט.
העשל, אברהם יחושע	הרצפלד, אברהם
ז שטז.	יט שלא. שצד-ח.
ח עה.	הררי, פנחס
הר שפר, צבי	יג חסה.
יב לת.	יד לת.
הרטמן, יוסף	הרשברג, אברהם מרדכי
כ שכב.	ב לר. קעז.
הרטמן, יחזקאל	הרשלר, משה
יו רלו.	יד קיר.
הרכבי, יהודה ליב	הרשקוביץ, אברהם
ז רעט.	יד שמב.

וואלקין, שמואל
 יח שצח.
 כ רצא.
 ווארהאפטטיג, משה
 ה צ.
 וובר, זאב צבי
 יא שכר. חכר.
 יב מת. רסת.
 יג ט.
 טו סז.
 יח קנה.
 וובר, חיים משה
 ב קלב. קצו. שפד.
 ט ריג. רלב.
 י קעא. רצד.
 יד קכב.
 טו סו. קנד. רנג.
 ווברמן, פנחס אהרן
 כ רנג.
 וויטל, חיים (תרחיו)
 יא שיא.
 טז כג.
 ווייל, חיים אבא
 יד קנט.
 טו שמט.
 יט קיא.
 ווייל, יצחק
 יג סד.
 יד קז.
 טו רס.
 וויילער, שרגא פייוויש
 ד צח.
 וויינבערג
 ב שלא.
 וויינבערג, יוסף
 א קאא. קלו. קנד. רי.
 ד כט. לכיג. רסג. חמימא.
 ה עגיד. טו. צח. קלה. קס. קסה.
 ו כ. קט.
 ז כז. רסת. שנג.
 יא ער. שלב.

ן

וואגעל, שרגא פייוויש
 יט רלט.
 וואלאפטקי
 א עד.
 וואלגעמוט, יהודה ארי'
 ה קפו.
 ח שלג.
 טו ס. קלב.
 וואלגעמוט, יוסף
 ח קפו.
 וואלטון, יוסף
 ד שלת.
 וואלטנר, זישא
 יג פד. שעז.
 וואלטער
 א שכג.
 וואלנער, פ. ד.
 יא סת.
 וואלעס, ישכר דוב
 יט קסב.
 וואלק, אליקים
 ד ר.
 וואלק, אמרים
 ד ר.
 ה קכו.
 ו ה. ז.
 ט קטו.
 יב ע. צב. צו. קמג.
 יז רל.
 יח תסג.
 וואלפא, שלום דובער
 ב שכד.
 וואלפזאן, גרשון: מושקח
 ו שמא.
 וואלק, מרדכי גימטל: יעקב
 י רת.
 וואלקין, חיים
 יט שכג. חלב.
 כ סא.

תקעו

מפתח אנשים

טו רל. שנט"ס.	וויכנין, נחמן דוב
ווינער, אברהם זלמן	ד חמב.
סז קכד.	יד קל.
ווינפלד, שמואל יהודה	ווילדער, ד"ר
יא שסא.	ד חסו.
וויגרייך	ה רכח"ט.
ב קעה.	ווילחלם, מנחם בן ציון
ווינשטאק, בן ציון משה יאיר	יג של.
יה שכג.	יד שג.
יט רנג.	טו ד.
ווינשטאק, יוסף מנחם	ווילמובסקי, חיים זוסיא
יד קכא.	ד שסה. חפד.
טו רפט.	ה קעד"פ שכב.
יה שכג.	ז לו.
ווינשטיין, אברהם צבי	י קפה. שצה.
י טו.	יב עא. קצט.
ווינשטיין, יעקב	יג יג. רלב.
ד ה.	יד לו. קצה. ער. חקיא.
ווינשטיין, יצחק	טו רלד.
יב רכא.	טז קלב. רצב.
ווייס, יעקב	יז רצו.
יב קכג.	יח שעד.
ווייס, יצחק יעקב	יט עדר. חי.
יב תטו.	ווילנסקי, חיים דובער
יד קעב.	ט רנא.
יח רכ.	ווילנסקי, מיכאל
ווייס, שמשון רפאל	ט רנד. שכ.
ד רמו.	יא קצא.
ז של.	יב רטב.
ח קל-לב. רכג"ד.	יד שסח.
ט קסא.	ווילנסקי, מערי
יא רמב.	יב רטא. שעו.
יב רכח (וכנו ישראל מאיר).	יג עג. חמ.
יג תעד.	יד תכב.
ווייסמאן, אליעזר	ווילנסקי, שניאור זלמן
א עב. רעג (וכניו).	י קנד.
ווייספיש, א.	טז ריא.
ב רכו.	ווילנסקי, בצלאל
וויכנין, חיים דוד נטע	ב רכו. רלה.
ד חמג.	ג לו. קיו. קכו. ריב.
	ו רעג.

תקעז

מפתח אנשים

וורדיגר, יעקב
טז ער.
יח תקנר.
ויקטאר
א נא.

ז

זאנאנס, שמחה
א נר.

זאנד

יג שמב.

זאנדעק, ד"ר

ו רסו.

זאניס, פנחס

ב ערב

זאקעהיים, בנימין

יג שנא.

זאקס, בנימין

ד רמ. שפה.

זובער, ד"ר

י שלב.

זובער, יעקב ישראל

ב פו. קיא.

ג רכת.

ד ש.

ה רג.

זובער, נתן נטע

יח תקנז.

זוהר, יעקב מאיר

יד שעב.

יו מו.

זוטרא

ג קיא.

זוין, שלמה יוסף

ב רמא. רס.

ג יג. טו. קו. קלט. חט. תכה. תפב.

ד נח. צא. ריט. שכא. שצה. חפז.

ה קמז. רסו.

ו מח-ט. רס.

ז רמ.

ח רסה.
ט לו. רסא.
י לו. קמא.
יא שטב.
יב סג.
טז קכה.

ווילשנסקי, רפאל

יב טג. רמט. רצא-ב.

ווילנאקור, מנשה

טז צז.

ווילנער, שמואל

ו מט.

ווילנרסקי, משה

יא שצה.

ווילנרסקי, נחום

יד סד.

ווילנשטער, דוד

יג כד. צה.

טז רס.

יז קכד.

וויס, בנימין זאב

טז חיב.

ווילסקי, מאיר

ד שנת.

ווילצקי

ב ק.

ווירדיגער

יב תנב.

וולגלרנער, הרב

יג תלד-ט.

יד נת.

וולנר, חיים יצחק

יט קעה.

ווסט, בנימין

יט רנג.

וועקסלער, רמ"צ

ב שעו.

ד צב-ג. צז.

ווקסלשטיין, משה בצלאל

יד שעו.

תקעה

מפתח אנשים

ח	ק. קצט. רכב.	וילברמן, יעקב
ט	קצה. רנו.	ח קמא.
י	סד. קעב. רנג. חג.	ט קצט. ר.
יא	כת. ע. רת. רסז. שמו.	טז קצח.
יב	כט. שמ. חי (ונכדו יעקב).	וילברשטיין, שמאול מאיר
יג	לט. עז. קל. רא. רפד. רצ. שלד. שסב. תלרז.	יג רצג.
יד	נו. קטז. קסב.	וילברשטרום, אהרן מורכי
טו	לט. רפת. חיז. חג.	ג שת
טז	רלז.	ט רטז.
יז	עה. רסד.	יא כז.
יח	חמד. חפז.	יב נו. חג.
יט	לו. סה. קצא. רסד. רפ. שלב. שלז.	יג קנה.
כ	שנט. ת. חכג.	יד רלט.
כ	ל. מג. עא. קיד. קצט. רמב.	יז רנו.
וילצברגר, חנה		יח שע.
יט רנט.		כ קצח.
וונדק, פרוס'		וילברשטרום, פראדל
יז קצב. שמא.		יג קסז.
ווננפלד, יוסף חיים		יד קיג. רלט.
יא סח.		וילברשטרום, שמחה
ווננפלד, צבי		יג י. קנהז. קסז.
יא סח.		וינגר, אהרן שמואל
זוסניק, יעקב זאב		טז קצה.
יח קפ.		זינגראוויטש, הרב
וידיששוב, הרה"צ		ד שמט.
ח שג.		ויסלין, שאול דובער
זיו, ישע'י		ג טו.
יח שלז.		ח קכז. קלא.
יט פת.		יט רפא.
וילברברג, רא"ב		ויסקינד מקורניץ
ג כא"ב.		כ לט.
וילברברג, עקיבא		ויסקינד, אברהם זוסיא
ט ר.		ב ט.
וילברג, ע.		ח צא"ב.
ב רכז.		יז רנה.
וילברמינץ, אהרן		יח קלב.
א קסד.		כ רלה.
וילברמן		ויסקינד, יחיאל
יא קצה.		ד פט. קמז.
		יז רנה.

תקעט

מפתח אנשים

זקבר, יעקב
 יח רב
 זקט, הרב
 ב שת
 יד רנד
 זקט, מנחם בן ציון
 יד שמא
 יב ריא
 זרובבל
 ו קצא
 טז קל. שיו
 זרחי, מאיר
 ד קי
 זרחי, שלמה
 ד קי
 זרצקי, חיים
 יב תכ
 ריו
 ב שצ
 ריו חלוי
 א קלט

ח

חדקוב, חיים מרדכי אייוק

א עה. רנא
 ב רד. שנה. שסה.
 ג לה. קלא. קנר. רנא. שי. שנה. שצב.
 ד רפט. שכה.
 ה קצד. רד.
 ו כו. נה. צ. קלה. ריג.
 ז לט. קלא. רת. שכה. שלא.
 ח קמד.
 ט לו. לת. רכת.
 י חיב.
 יא חיג.
 יד קלב.
 טו ס.
 טז קלט. קמב. ריד-טו. רלת.
 כ לד.
 חובב
 טו סת

זירא, ר'
 יח שפ.
 וליגטון, אברהם אבא
 טו שלב.
 יז סג.
 יט ריג.
 זלמנוב (קראוט), בחיה
 יג רנט. תסו.
 יד חקט.
 זלמנוב, זאב וואלף
 יג קצב.
 יד רכ.
 זלמנוב, יחאל מיכל יחודה ליב
 ט מט. עו.
 י רטז.
 יא שכו. שסו.
 יב קיט. קעו.
 יג יא. ריד. שט.
 יד רעז. חקטז.
 טו צת. שפת.
 טז ו. קו.
 זלמנוב, ישראל
 יד רכ.
 זלמנוב, ישראל יצחק
 טו נג.
 זלמנוב, שמואל
 א רא. רסט.
 ב רפת.
 ז צט.
 זלץ, יעקב יצחק
 י לה. קנב. רכת. שלה.
 זלצר, קלמן
 יח רפת.
 זעירא, רוב
 ב שז.
 זעלאטקי, אחרן
 יג קעט.
 זעליוואנסקי, ר'מ
 ג ב. יב.
 זעמבא, מנחם
 יג קצא.

מפתח אנשים

תקפ

יו שיא.	חזה
כ קפו. שכט.	טז רעו.
חייקין, צדוק	חזונה, מאיר שמחה
יה תלא.	יא רנו"ו.
חייקין, שלום דובער	חזקיהו
יט רעא.	ח קיא"ב.
חלואת, אברהם	טו רעא.
יט קפה.	חטריק, אהרן
חן, אברהם יהודה	כ שלת.
א קנת.	חטריק, יהודה
ג רז.	ב רעז. רעט. שיא שפו.
ה שכ.	ג קעג.
ו קפב.	ה רית.
ז רז.	יח ע.
ח צז. רפו.	חטריק, צבי הירש
ט נו.	ז קמ (חזונה).
יב קלט.	י רלב.
יג תמו.	יא קכא.
טו קעו.	יב סת.
טז ריב.	טז עז. קלא.
יז ערב.	חטריק, קיילע
חן, גרשון	ז שו.
ג תב.	חייט, דוב ארי'
ד י.	י ערה.
ה רז.	חייטובסקי, משה זאב
ו קכר.	ד ת.
ז רכו. רלח (חזונה גיסיא).	חיים
ט עה. קסז (חזונה גיסיא).	ב ריד.
י טו. ער (חזונה גיסיא).	חיים, חגריה מוואלאזין
יג צט (חזונה גיסיא).	א יט. כ.
יז רסא (חזונה גיסיא).	ג רכו.
יח תעג (חזונה גיסיא).	חיים אברהם באדריז
יט רסא.	ב ער.
חן, דובער	חייקין, מאיר חיים
טו ע (חזונה פיגא ובתו חנה פרידא	ב רסו. שו. שפו.
דבורה).	ג פו.
חן, דוד אבא	יט רעא.
טו טו.	חייקין, עזריאל
חן, דוד צבי הירש (חריצ)	יג ב. קמא. שפה.
א קנת.	יד קט. שת.
ח צח.	טו ג.

חנני' בן צוור	ט נר.
יב קי.	יג תמר.
חסדן, ישראל	טו קצו.
ב קיא.	יו ערב.
חסידה, מענדל	חן, יוסף יהודה
יד קצד.	ד תעת.
חסקין, יצחק	י קלד. חי.
טו קכה.	חן, לאה
חסקינד, רובער	טז ריב.
א לא. רטז.	חן, מנחם מענדל
ב מז. קכב. רלז.	יב קפ.
ג שפג. שפה.	חן, פריץ
חסקינד, דניאל	ה רז.
ג שפה.	ז קיז.
ז צב.	יא סט.
יד קעא.	יו ערב.
יז קי.	חן-זחבי, שושנה
יח רנט.	יב קפ.
חסקינד, שלום	יו ערב.
ב שעו.	חנה
ו ככ"ג. צו. קלב. קערה. רכט.	יט כט.
ז עז.	חנוך
ט רו. רטז.	א מה.
חפץ, מרדכי	יא רעב.
ח קלב.	חנוך, מנחם נחום יצחק אייזיק
חפר, שמואל	ט קלו.
טז קיג.	טז שטו.
יט רסא. שעב. חב.	יז רנט.
כ קסב. קצ. רט.	חנוזין, דוד
חרלוב, מאיר	ה שז.
ב שכז.	ו לה"ו.
יג שפב.	ט קסת.
חרלפ, הרב	י כז. ש. ת.
כ שט.	יב ית. רנז. רפה. שמג (ובנו יוסף יצחק).
ר"ח	יג חלט.
ב שפט.	יד יד. כז. תקי.
	טו עד.
	יח פט.
	כ קנר.
טאוב, משה	חגינא בן דוסא
יג חפת.	ו שנו (העלה אבן ליררשלים).

תקפב

מפתח אנשים

טז כ.	טייטלבוים, דובער
יז קיד.	כ צג.
טאויל, אהרן	טייטלבוים, יואל (חרב מטטמר)
יד רפב.	יט סח.
טו רכ.	טייטלבוים, מיכאל
טאויל, יוסף	ב שמו.
טז רכ.	ג שעת. חנ.
טאקער, ס.	יט רלא.
ב שסג.	טייכטל
טארן, מ.	ג נב.
ד קנו.	טייכטל, חיים מנחם
טברסקי, יוחנן (האדמור"ד מרחמיסטריווקא)	ז שנד.
ד תצד.	טייכמן, דובער
טברסקי, יעקב ישראל	טו שצא.
(האדמור"ד מטשערקאס)	טייך, מנחם מרדכי
ג קעט.	ח קלו.
טוב, דוד צבי	טבורש, כהריאל מישל
יז קעא.	יב קפז.
טוירק, ליב חיים	טלושקין, ניסן
ח שייג.	ב שט.
טולירנו, יצחק	ד קמ.
יב שנו.	ה טו. שו.
טולירנו, רפאל ברוך	ו ערב.
ג שלח. שעה. תעז.	ז קכג.
ד סז. עב. רת. תיא. תצא.	ח רפז.
ה לג.	ט קסג.
ו קעד. שלו.	י שמדח.
ז קסת.	יב קטז.
טז קלו.	יג קיא.
יט ש.	טז רפב.
טולירנו, שמואל	יז יג. קכב. רסו.
ח קצט.	יח רעז. שט.
טומשוב, משה בנימין	כ כו. ל.
י רנו.	טלישבסקי, מרדכי דוב
טייבל, שניאור זלמן	ו רכב.
ב שפד.	יא שלד.
ג כא. רצט.	יד עט.
ד לו.	יג שנה. תכת.
ח קמא. קמו. קפז.	יח מז.
טייטלבוים, אברהם יעקב	טלישבסקי, רחל
כ קמה.	ה של.

מפתח אנשים

תקופה

ב טו. ל. קפג. רמו. רמת.
 ג קלב. קצ. קצד. שג.
 ד קסד. קפו. ריו. רכו. ת.
 ה קז. קעב. ריב. שיא.
 ו איב. לט. קצ. רנא. שלט.
 ז כה. עג. פב. קפב. רי. רס.
 ח מז. רמו. שיא.
 ט צו. קמ. רכה.
 י כב. קצד. חדר.
 יא מז. קצו. שא. שכב.
 יב קלו. קסה. רמ. שט.
 יג קצא. רסה. שס.
 יד שיט. שנו. חקל.
 טו קעט. שב.
 טז טו. קי. רמא. רסו.
 יז קצת.
 יח פ. קס. קצו. רנב. שדמ. חקיד.
 יט קיג. רכו. שעד. חכא.
 כ ט. קנט. רצט.
 ידגרי, יצחק
 יא שיג.
 יח קפו.
 כ קגב.
 ירליצקי
 יא קצה.
 יחודה
 ח כט (מל' חודאה).
 יחודה ליב, זרחיק מיאנאוויטש
 ב קיד.
 י טו.
 כ פא.
 יחודה, רבנו הקדוש
 יג עו.
 יחושע
 א רפא"ב (סטירתו בכ"ז ניסן, ראש
 לכוכבים).
 ח קעג (פני לבנה).
 יב יא. קיא. שכו.
 כ רנט.
 יחושע, יעקב: חנניא גבריאל
 יב שטט.

טנויצקי, שלמה
 ד תלא.
 טננברג, יוסף מנחם מענדל
 ד תכא.
 טננויז, דוד
 ח קג.
 ט כ.
 יג שמב.
 יד מד.
 טעלער, יעקב אשר
 י קצו.
 טקאץ, דוב
 ב מג. קצ.
 טקסין, יצחק: יוסף
 ח רפט.
 טראוויט, צבי דוב
 טו רכת.
 יט קכב. קצג.
 טרבניק, נחום
 יג לד.
 כ רפת.
 טרפון, ר'
 יח רסד.
 טש, אליעזר
 יח רפב.

9

יאדלער, יצחק זאב
 טז קנה.
 יאיר, יצחק
 יח רלט.
 יאלאו, שמואל
 ז קצט (ובנו).
 ט קנה (וכתו ונכדו).
 טז שע.
 יו רב.
 יט מד. שפט.
 כ שכו.
 יאלעט, אפרים אליעזר
 א סה. קצת. רצב. רש. שיב.

מפתח אנשים

תקופה

כ רנו.	יובילר
יוסי הגלילי, ר'	טו ש'
יח רסד.	יוראסין, אלכסנדר טענדר
יוסף	יא שעב
ז רנה'ו.	יב נד. ר. שרמ. חכה.
ט קפט.	יג עת תי.
י שלג (ו"פ הוי' י. ה' לי בן אחר - מהאחר נעשה בן).	יד נ. קסו. רפג. חת. חכט.
יד תקלדת.	יח נז. שיד.
יז שם (בע"ג, משפיע).	יוראסין, דוד
יח רמט.	יב ר.
כ רכב (י. והשכטים).	יוביץ, יהושע
יוסף מבעשענקוביץ	טו שמג.
יב יד.	יח קיא (וכנז יעקב דוד).
יוסף מווראווין	כ רכו.
י שז.	יוחנן, ר'
יוסף, חיים	א קמגד.
ג סת.	ב מת. פגד.
יוסף יצחק	יכבד
ט ד. ת.	יו קפה.
יוסף משה	יונס טוב, ריטביא
ז רפו.	ט לד.
יורקאוויטש, ברוך בועז	יונג, אלי'
יב רפת.	א רפד.
יורקאוויטש, יעקב בנציון	ב ה.
יב רפדת.	ד קלה.
יחזקאל	ה פד.
יא מד.	ט קטו. קפט.
יחזקי', לוי	יונגריין, אלעזר ארי'
יט עא.	ה סב.
יחיאל מיכל, הרחיק מולאטשנוב	ח נד.
יב קיז.	יד קע.
ימיני, משה	יונגריין, חיים אברהם
י תה.	טז מב.
יב רמה. שלד.	יונה בן אמיתי
יד תקלו.	יט מה.
ינובסקי, אברהם דוד	יוניק, דובער
י קפא.	יא רנו.
יב נא ריב.	יוניק, נפתלי
יג שיב. חצר.	יא רנה.
	יד טו.
	יח קפה.

תקפה

מפתח אנשים

יפה, אברהם	ינובסקי, רחל
יג שפג (וכתו צפורה).	ב שיז.
יפה, משה	יעקב אבינו
יד חקא.	א לודי (לא מת).
יפה, משה א.	יד תקכד.
טז רמה.	יח כ-ג. רמט.
יפה, שניאור זלמן	כ ג.
יט צב. צד. קכד.	יעקב מסמיליאן
יפת, יעקב	ב רעא.
טז סז.	יעקב מקייראן
יצחק אבינו	ב רפה.
ד שמכ"ג.	ח רכה.
י שלג (ח"פ הרי"י צחוק עשה לי אלקים	יעקב, יפת
— בירור העלם שם אלקים).	ו קעט.
יב עת.	יעקב משה
יד תקכד.	יח רנג.
יח תקנג (אם הוא בכלל הרועים).	יעקב משולם
יט תז.	ט רלט.
כ לב (אברהם הוליד את י.). נ רלה.	יעקבוביץ, בן ציון
יצחק, ר'	יז קלת.
ב פניה.	יעקבוביץ, יעקב
יצחק מאיר	יח תקיב.
ג תג.	יט רמת.
יצחקי, שניאור זלמן	יעקבוביץ, ישראל
יד קסת. רמז.	ד חיג.
יקותיאל מלצפליע	יעקבוביץ, שמעון
ב שטו.	ח ער.
ג קיב.	י סא. קלו. רצה.
ירבעם	יד לט.
א קמה.	יעקבזון, חיים יהודה
יד תקלו.	ח שכו.
ירוסלבסקי, יצחק יהודה	יעקבזון, סימון
יא שלט.	ח קיד.
ירוסלבסקי, משה זאב	ו רצד.
יא שמ.	ד קכו.
יג שב.	יערי
יד רכד. תב.	ז קכ.
כ טז.	יערי, משה
ירושלמסקי, משה נחום	י רעז.
יח רנטרס (בנו).	טז כה.
	יז עז (וכנו יוסף).

מפתח אנשים

תקפו

טו רלב. שמה (דרגות בהתגלותו). תיט
(החשק בטובתם הרוחנית והגשמית
של בניי). תלא (אם לא יבא הגואל סי
שנה - יבוא עוה"פ בעולם).
יו מא (יום הסתלקותו).
יח ב. רל. תמו. תקח (מאתים שנה
להסתלקותו).
יט כ-כא (שנת המאתים. מעשה וכוונתו).
כגד (שנת המאתים - גילוי ריזין
דאורייתא לפשוטים שבישראל). לה
(שנת המאתים). מא. מר. מת. נא. נד.
נהי. ס (שנת המאתים). סר (דורותיו
כמו בהתעלפות ולחשו השם בארון -
ביאת הכעשי"ט. ע "ויידע" רותני של
אדה"ז. עזר למלמד). עה (שנת
המאתים). פא. פר. פחט. צג. צח.
קט. קטו. קכו. קכט. קכו. קכו. קטו.
קצחט. רג. ריא. רכ (ראשית עבודתו
בתנוך. הידורו במצוות מעשיות).
רכג. רלא. רמ. רסא. ערה. רעטי. רצ.
רצג (כניל - ע). רצט. ש (הסתלקותו
ביום א' דחה"ש). שא (ליחור אודותו
הדיבור בחה"ש). שט. שיא. שיג (ביום
ד' ניטלו המאורות). שטיז (כניל).
שכ. שכרה. שלא (כניל - כ). שלר.
שלת. שלט (לא רצה להתגלות). שמ.
שדמ. שמו. שמדח (מאמרים אודות
הכעשי"ט. זכרונות מימן. זמן היחור
נסתר). שנא (דיבור עם החל' ע"ד
שנת המאתים). שנר (פרסום סיסמת
שנת המאתים). שס (כניל - כ). שפר.
שפת. שצ-צא. שצחט. ח (גאונותו של
הכעשי"ט). חא"ב. חדיה (סיסמת שנת
המאתים - שנת טגולה). חרוז (כתיבת
מאמרים אודות הכעשי"ט). חט (קודם
התגלות הכעשי"ט נחלקו ישראל לבי
סוגים כו). חכא"ג. חכט. חלב. חמג.
טו (שנת המאתים). כט. קנה (הרפסח
מאמרים על הב). קעא (שנת ה-
מאתים). קצ. רלב.
ראה מפתח ענינים ערך השגחה

ירמיהו הנביא
ט קס.
יב קי.
ישו
יח שלא.
ישכר בער, המגיד דליו באוויטש
ב רסט.
ישמעאל
יח שלט.
כ רלה.
ישעי דוקטור מדריא (ריף)
טז כ (פרטים אודותיו).
ישעי הנביא
יא שנת.
טז רה.
ישר, משח מאיר
ה ת.
כ רצ.
ישראל בן ביילע חתן מנעוועל
ב רט.
ישראל, הכעשי"ט
א קכו. רטז. רית.
ב קביג. רלו. שיד. שצד (שיטחו
בהשגח"פ).
ג נד. קג (כשהי נסתר - לובן העליון. גל
ער). קיב. קנד. קעז. רצד (מענה
המשית). שטו (לתולדותיו). תד. חטט.
תע.
ד מב (שיטחו). סד (שכדורנו). סו. פא.
של-לא.
ה מר. סו. קל.
ז צב. צח. רצג.
ח עזרת. קפט. קצר. ריב. רג. שת.
ט לביג. לת. נא. קת. קית. קכט. קנד. קצ.
רא. שכב.
י סו. שלג. שפא. שפת.
יא קמד. קנה (לא היה אצלו מקום זמן
מגביל). קסז. רצז. שיא"ב. שכ. שלח.
שנת שסכ.
יד ע. קסד. קעו. קצה. שיט.

כחן, ברוך שלום	פרטית. כתבי יד. מאמרים. מכתבים.
יב רעה.	ספרים. פתגמים.
כחן, דוד (חנויר)	ישראל, חגגיר מקונויץ
כ עב. קיד.	ז עב. פכ. רס.
כחן, דן	טו חג.
י קצט.	ישראל, חרדיק טטולוצק
כחן, חיים מנחם	ז קסה.
יג שפז.	יתרו
כחן, יחזקאל	טו סח.
יא רלד.	י.ה. חרב
כחן, ישראל	א קפב.
יו קסה.	מוהרי *
כחן, ישראל יצחק	א פכ. קסא.
טו קפה.	ג ה.
כחן, מאיר מתתיהו	
י קעז.	
כחן, מיכאל	
ז קנא.	
כחן, מיכאל יחורח ארי' ליב	כ
י צז. קלת.	כחן, גבריאל זלקינד
יד כז. קפז.	ו קכב.
טו חלא.	טו שצ.
יח עז.	כחן מפטיטבורג
יט שפז.	יב רסו.
כ לב.	כחן, אברהם
כחן, מרדכי	ג חמא.
ד רסז. רעט.	כחן, אברהם צבי
יח חעב.	ב קלב. קצז.
כחן, נפתלי	יא עז. קנג.
ו קסט.	יג חסט.
כחן, צבי יוסף	יד יב. ככו. רסא.
י רמו.	טו ה. קפה.
כחן, רשאל	כחן, אהרן
יד ס.	יט שפז.
כחן, רשאל נחמן	כחן, אשר לעמיל
ה י.	יא קנג.
ו קית.	כחן, ר"א
ז שז.	ב רסו.
ט רלט.	
י רטג.	
יא שיז.	

(*) זהו שם הנמען ב"מכתבים כלליים" מרטיים, בתקופה זו, ולא נסמנו במפתח - מלבד כשהוא לאיש פרטי בשם זה.

מפתח אנשים

תקפה

כורי, אפרים
כ קסח.
כלב
כ רנט.
כץ, אברהם יצחק
יב שצד.
יד סו.
טו רצט.
יח רלא. שכ.
כץ, אברהם שלמה
טו קצב.
כץ, אהרין (חצרי)
ג שמא.
ד פת. קב. שפד'ה.
ו קצב.
ז קכו.
ט נר.
יב שסת.
כץ, זאב יחזקאל
י מג.
כץ, יוסף
ד שכו.
כץ, יחיאל מיכל
טו תלד.
כץ, יעקב
א קכו. קסא. קסה'ו. קצא'ד. רנר. רצה.
ב יב. צה. צו. קו. קע. קעב. קפה. ריט.
רנו. שנו. שצט.
ג יז. סד. פא. קה. קטז. תכב.
ד סט. קג. קב. קלו. קצ. רט. ריא. רמ.
רסת. שפה. חז. תיב.
ה פא. רכז. רחצ.
ו פט. קצג'ד.
ז קפו. ר.
ט נר.
יב שסת.
יג רטז. חיו.
טו רו. שנו.
יח קסג. תקטו.
כץ, יצחק
ד קלו.

יב צו. רנו.
יג סא. חסו.
יד תפת.
יז ריח.
יט שנא.
כחן, ש.ז.
ז קסת.
כחן, שאר ישוב
כ עג. קיר. קמד.
כחן, שושן
י מ.
כחן, הרב
א נז.
כהנא, רב
יט רפכ.
כהנא, אברהם
ג תמא.
כהנא, חיים ארי'
יב שכ.
כהנא, נטחלי
ד תמה.
ה עדר.
כהנא, קלמן
טו רצו. שט.
כהנא, שלמה דוד
ה רנא.
כהנא, ש.ז.
טו שכא.
כהנא, הרב
ה שכב.
כהנוב
ו שנ.
כהנוב, אלי' שמואל
ב רכו.
ג פו.
ד שפא.
כהנוביש, הרב
א ס. עד.
כהנוביץ, דוב
ד קלא.

ה רצט.	לאנדרזשער, הרב
כץ, מינדל	ג עדר.
ד רלת.	לביא, אליעזר ליפא
כץ, מרדכי	יה רכת. שיב. חקית.
ה רצט.	יט יג. שטא.
יח קסד.	לבנדה, משה
כץ, משה שנהט	ה ר.
א לו. נה. נז. סז. רנה. רטב. רעא.	לבנון, ראש עיריית חי"א
י מג. קמו. קנו.	יב רעב.
יא שסה.	לבקובסקי, מאיר
יב נט.	ח קכה.
יג חכו.	לבקובסקי, נחום
כ קנט.	ז רח.
כץ, ראובן	לברטוב, משה
ז רעט.	ז רסג.
יג חנו.	י קנו.
טו שטו.	יא קמו.
כץ, שמואל	יד מא. קנו. שית. תקו.
ג תיד.	לובאשטעסקע
כצמן, יהושע וליג	ז קמו.
יב קצד.	לוגסי, חנניא
כשר, מנחם מענדל	יב טו.
ז קלז.	לורמיר, זאב דוב
ט רנו.	ז נו. קנר.
יח תכ. תנה.	י צד. קא.
	יג סז.
	יד קס. רסה.
	טז רנט.
	לוט
	יג ט (צדיק או רשע. המלאך שהצילו).
	לוי יצחק (תרחיק מברדיטשוב)
	ה קעו.
	ט סה.
	י רעת.
	יד לד (הכרותו בסיום תפלות ימים
	נוראים). תלח"ט (מדת אהבת ישראל,
	התמסרות לתורת הבעש"ט. ידידות עם
	אדה"י).
	טו קלו.
	כ צת.

ל

לאה אמנו	יד קלג (והנה היא עצמה רחל).
טו ג (ורחל).	
לאה רייזל	
ז יב.	
לאוואוט	
ג ריז.	
ג טז. רכ.	
לאוואוט, אברהם דוד	
ז לב. פו.	
לאמארק	
ז קלג.	

תקצ

מפתח אנשים

לוי, יצחק	יב קת.
יא רמו.	יד שלג.
יח שמב.	לוי, בנימין
לוי, הרב	יד שז.
ו ריג.	לוי, דובער
לוי, מרת	ז מז.
ד תטז.	יא תכב.
לוי, ציון רחמים	יב שנה.
טו פב.	יג כז. שכו.
לוי, שמעון אברהם	יו רחצ (חוגתו רחל).
יד רמב. שפ.	לוי, ח. י.
לויטין, שמואל	יט שכב.
א כב. קת. קיא קעת.	לוי, יום טוב ליפמן
ב ר.	יח רג.
ד נ. קמת. רא. חקר.	לוי, יצחק
ה קצו.	כ מת. רלח-ט.
ו שסב.	לוי, יצחק מאיר
ז פג.	ד שט. שכב. שפ.
י עת.	יא קר. רלת.
יב קסת.	יד תצו.
לויטין, שניאור ולמן	יט כד. צת.
ג קב. שסב.	כ קעו. קסז. רלט.
יא נה. נו.	לוי, ישראל יחזרה
יב רפ.	ח יא.
לויטנסקי, יצחק אייזיק	ט נב.
ד קצ. קצב.	יד קפו.
ה נב.	לוי, לוי יצחק
טז רו.	ד תכא.
לויטנסקי	לוי, צבי ליב
ג צ.	יא שצ.
לויטנסקי, מרת	יד רב. שעא.
ז מר.	טז נד.
לוי, א.	לוי, רחל
ה רכה.	יא רלא.
לוי, אבא	לוי, שלום
יב קו.	יט פב. ריט.
יח שמב.	לוי, שלום דובער
לוי, איסא דבורה	ח יא.
יד פד.	לוי, שמואל
לוי, אריה	ד רפ.
יא שיא שפות.	

תקצא

מפתח אנשים

ה	ריו.	לוינון, אברהם חיים
ו	רצה.	ט קל.
ז	שה.	לוישר, דוד
ח	קכג.ד. קפז.	יב קמד.
ט	ריא. רצא.	לוריא, יצחק (תאריז'ל)
יא	קכד. קצז. רג.	א קכו. קמב.
יב	ש.	ו גד.
יג	נת. קצז. שכו.	ט נת.
יד	קפג.	יא שיא.ב
טז	צא. רנו.	יב יט.
יט	ריו.	יג קמה (הפוסק האחרון בקבלה).
ליברוב, שמואל מנחם מענדל		טז כג.
ד רפג.		יז קכה.
ח קעט.		יט טא.
ט צה.		כ פא (טבל בעצמו כר).
יב שסד.		לורנץ
טז רלד.		יב שצו.
ליברוב, שניאור ולמן		לורוב, בת שבע
ד קטא.		יב י.
ליברמן, דוד משה		לורוב, מנוחה
ג תיג.		ב קצז.
ח קמד.		לורוס
יד קמג.		ג שטז.
ליברמן, חיים (העיתונאי)		לחיאני, משה
א רג. רעז.		ו ריב.ג
ליברמן, חיים		יב קצז.
א לילה.		יח עת.
ג צא.		ליבוב, ישראל
ו מט.		יא קיד.
ליברמן, חנוך חענדל		יח רחצ. חצד.
טז קסת.		יט גט. רצ. שיט. חיו.
ליברמן, יצחק צבי		ליבמן, דוד
ב שיא. שיד. שכת.		יב רסט.
ג רפ.		ליבנת, אליעזר
לידר, אברהם מרדכי שמואל		יז שטז.
י ה.		יח רסט. שצו.
טז חלט (וכנו יוסף יצחק).		ליבער, משפחת
יח תצה.		יז ג.
יט ל. מת.		ליברוב, סעדי
ליובאשיצקי, שמואל		ג שנת. שצז. חכו.
י יט.		ד קלב. קסא. תלת.

תקצב

מפתח אנשים

יח כד.	ליעה, שרה
כ י.	יח מז.
ליטווין, ברוך	לימסקר, אליהו עקיבא
ג צו. קת. קסד. קצו. שג. שסז.	ז נז.
ד שנא.	יב שסט.
ז קצו.	יד רפה"ז.
יב רסה. רצו.	לימסקר, ארי' ואב
יג רו. שיא.	ד קסז. רמד.
יד פח"ט. חנו. חפא.	טו רנו.
טו רד.	לימסקר, יעקב
יח רסת. חו.	ב קעו.
ליינר, יוסף דוד	ג קמו.
טו שפט.	לימסקר, מיכאל
ליינר, ירוחם	ב רי.
ב לר"ז. ג.	ג רלו. רמט"ג. רנד. רסג"ד. עדר. רצט.
ג רכד.	שיב"ג. של. שלח.
ד ט.	ד כב. כה. כז. סה. סז. פא"ב. קיג. קלב.
לייפער, אברהם	רד"ת. חי.
י קבו.	ה לא"ב. נר"ו. קל.
ליכט, אברהם יהודה	ו כג. לב. צה. קעג.
ב רעג.	ז רפא. שעא.
ליכטנשטיין, יעקב חיים	ח סו. קמב. קמו. שיט.
ד תלט.	ט קלת. רו. רנג. שיב.
לינשיץ, משה	י קכא. קנט.
ו קכה.	יא מא.
ליט, אלי' משה	יב קכא.
ח טה.	יג לב.
ליט, יעקב	יד קמ. חמד.
ב ערב.	טו רט.
ליט, יצחק מנחם מענדל	יח רצד. חג.
ג ט.	לימסקר, ש.
יג חמד.	ב רכו.
יח חעב.	לימסקין (מייזליש) אסתר
ליטון, אברהם	יד שלר.
יג רכג.	לימשיץ, יחיאל מאיר (חאדמור מגוסטנין)
ליסמן, מ.	טו רכד.
יח חצו.	לימשיץ, יחיאל מאיר
ליסנר, יחזקאל	טו רכג.
ו רלת. רפא.	לימשיץ, ישראל משה
ז קפו.	ח רפג.

מפתח אנשים

תקצוג

ליפשיץ, שלום דובער	ד	חפ.	לסלבים, דוד אברהם
ו	זו.	יא	טו.
יא	שו.	טז	קל. שיו.
יד	רסג.	יח	כ.
ליפשיץ, ד"ר		לעמון, ארי' יעקב	
ט	רלא.	א	רעא.
ליפשיץ-הלברשט, יחזקאל שרגא		לעוו, אלעזר	
(האדמור"ר מסטראסקוב)		י	שלה.
ד	שנג חמו.	לעוו, יחושע ברוך	
יא	רצו.	ח	נה.
למפרט, בנימין		טו	רמא, שלה.
כ	קכר.	לעווענשטיין, א.	
לנדא		יא	שה.
כ	א.	לעווקאוויטש	
לנדא, אברהם צבי		ז	קפה.
יא	צב.	לעמאן, יעקב	
לנדא, אליהו		א	קנר.
כ	לט.	לעסער	
לנדא, זאב יחיאל		ב	שטו.
יד	ר.	לעסער, דוד נתן	
לנדא, חיים משה יהודה ליב		ג	קסג.
כ	לט.	ד	קמט.
לנדא, יעקב		ה	קה.
ב	קכר. קמו. קצא. רמ. רפב.	ו	רו.
ג	יד. עו. צד. רביד. רית. רכו. רעג. שכר.	ז	עו. דש.
שצד.		ח	עא. קנו.
ה	יו.	יא	קפו. שצד.
יא	רנ. תה.	יג	קטז. רעא.
יב	חלו.	יד	ריב.
יג	מא. קסט. שלו.	יח	עג. קיו. חקיד.
יד	רנג.	לעסער, ה.	
יז	שיב.	ב	רכו.
יט	סט. שכו. שנו.	לעסער, משה שמשון	
כ	לט. קיג.	ח	קנו.
לנדא, י. ש.		לרמן, צבי אבא	
יט	רמט.	יד	קמו.
לנדא, מנחם		לרמן, שלום ליב	
ב	שס.	יב	יד. פ.
ג	קעגד (ורחל).	יד	קמו. רעו.
		טו	מה.

מ

מאולין, צבי
 יב כו.
 מאי, חגיגה יום טוב ליפא
 טו קפו.
 מאיר, אלתר
 טו קיו.
 מאיר, הרחיק מפרימישליאן
 י טט.
 יב קיו.
 מאיר, זאב דוב אלתר
 טו רנב.
 מאיר, ישי
 ז קלג קלו.
 מאיר, מהר"ם מרוטנברג
 יד קסת.
 מאיר, ר'
 ד שלב (מאיר עיני חכמים בהלכה).
 ח קצ (ריש הלכלרין. תורתו של ר"מ).
 יח שפ.
 מאיר, ראובן
 יו רפכ.
 מאיר, משה
 ו רפד.
 המאירי, אביגדור
 יג טג.
 טו עא.
 מאיר, מאיר
 יח חקנב.
 מאכטעי, משה
 יט קלג.
 מאלין, נחמ'י
 י שעז.
 מאנצער, אברהם מרדכי
 ז רפה.
 מאסקאוויטש, יוסף דוד
 ט קסד. ש.
 טו שז.
 מארק, בערל
 טו רפה.

מדיני, חיים חזקיהו (חדים)

ג קסב.
 ז שז.
 טו צב.
 מדליה, הלל
 ח טה. קמט.
 י קנה.
 יד קסה. שמו. חע.
 טו מה. שלג.
 יט קמת. שמא.
 כ קצד.
 מדליה, שמרי' יהודה לייב
 ח פה.
 מוחמד
 יח שלא. תצב.
 מונק, משה
 יח תמת.
 יט שעב.
 כ קעב.
 מוצקין, פרץ
 ג חכג.
 ז נח. קנט.
 ח קפו. רג.
 יא קכט.
 יב תמד.
 יד חקבג (ובניו יוסף רשמואל).
 טו ק.
 יו קסא. שא.
 מוצקין, שמואל
 יו שא.
 מורגנשטרן, משה
 ד קסג.
 מורציאני, יצחק
 יד שסג.
 מושקאט, מאיר זלמן
 א צג.
 מושקוביץ, יעקב (האדמו"ר משאץ)
 ח רכא.
 מושקוביץ, שרה: לאה
 ד י.

מפתח אנשים

תקצה

מטוסוב, שלמה	מימון, שלמה
ג רנד. רעז. שצו. חכח"ט. חפה.	יט שמת.
ד סג. עב. קעד. רמג. חט. חמה.	מינדל, ניסן
ה לא. לג. פג. קל.	ב נה. שכ. שמכ.
ו כב. פא. צו. ריב. שלא.	ג לה. צ. קנו (אחיו).
ז לט. קסד"ת. רמט. רפא. שו.	ז כו. שע.
ח כג. כח. מר. קבג. רצ. שיט.	ח שס.
ט כא. ער. קב. רנג. שיב.	ט פת. רו. רנד. ער.
י מו. קכא. קנט. קצט. שצג. חט.	יא רלג.
יא קסט. רד.	מינסקי, בחי'
יב נה. רמו.	כ לו.
יג א. לב.	מינץ, בנימין
טו פג. צב. קמה. רמג. שמכ.	ד שצב.
טז קנת.	יא קי.
יז שכא.	יח תקנר.
יט רלב.	יט כד.
מטליון, ישעי'	מינצברג, ישראל זאב
ד חמו.	ה קפת.
מידר	מינצברג, מאיר
עיי"ע אלדר	יט רפו.
מיוזל, ריי	מינצברג, רביי
ג רמד.	ב קלב.
מיוזליש, אברהם בן ציון	מינק
יג חלב.	א נו.
יט קכט.	מינקוביץ, חיים מאיר
כ סג.	ג שעב. חנט.
מיוזליש, מאיר	מינקוביץ, יצחק יעקב
ה רב.	ב שמא. שמת. שנר.
מיוזליש, משה	ג פד. צא.
י צט.	מיסקי, צבי יוסף
מיוזעט, יצחק	ח קכה.
יח תקיט.	מירמן, דוד
מיכלסון	ו קעו.
יב שצה"ד.	מירקין, יצחק
מילר	ה עג.
יא קצה.	מישקובסקי-שניאורסאהן, זלדח
מילר, אליעזר יצחק	ג רד"ח
יח רנת.	מלוב, מנחם ישראל
מילר, מרדכי	יא רסד"ה.
יב ככו.	יג ו.
	יח שסב. שפג. חכט. חלא.

תקצו

מפתח אנשים

טו רג.	יט רעו.
טז רכב.	כ רלו.
מעכה	מלכיאל, אלכסנדר וישא
ב עז (כן או בח).	טו קנת.
מענדל, הרה"ק ר"מ בארער	מלמד, יוסף
ה קצ.	יא קמט.
מענטליק, מרדכי	מלצ'יק, צבי
יד רצ.	יג קפ.
יח תפב.	יד רצו.
כ קמה.	מלצר, איסר ולמן
מענקין, אלכסנדר טענדר	יו רטו.
ד קצח.	מז, פסח
ו שמט.	יח שסא (וכנו יעקב פרץ).
טו קצה.	מנדיגורסקי, אליעזר יחיאל
מעסקין, יעקב	יט צב.
ט רכ. רכב. רג.	מנדל, נתן מנחם
מעקלער, דוד לייב	ח רמא. שב.
ב רפה.	מנדלסון
ה רמו.	א ס.
מערקין, יהודה ליב	כ שלז.
ח רנג.	מנדלסון, בנימין
י רמג.	ו קעו.
מרגליות, ישעי' אשר וליג	יט שכד.
ד של.	מנדלסון, רפ"צ
יא קטו. שנו.	ב שט.
יג טו. קנג.	מנדלקורן, יוסף
מרגליות, ראובן	טז קכב.
ד שכו.	מנדלשטם, ארי' ליב
ט שטו.	ט רלד.
יד קצה. חקר.	מנוחין, משה
כ טו.	ג רעז'ט (יחוסר).
מרגלית, מנחם מענדל	מנוש, חיים
ב יט. כת. פט. רפת.	טו קר.
מרגלית, נחום	מנחם מענדל, הרה"ק מהורודוק
יד שכד.	ב קג. רסט.
מרגלית, שאול דוד	ט לב.
יב שמא.	י רעת.
מרדכי	מנחם נחום, הרה"ק מטשערנאביל
ה סח (רצוי לרוב אחיו).	ח צו. רמה.
ח קעג.	ט רצו.
טז שמה (מס"ג שלו לחנוך הילדים).	יג ער. שפר.

מפתח אנשים

תקצו

מרכי מלעמליע	ו קלט (השגתו).
כ קצא.	ח קעג (שושדמ"ל. לא הויק לו שידע
מרכי, הרה"ק מטשערנאביל	שיה"י ונקדש בכבודי).
ד שנה.	ט יג (מאין לי בשר. מ"מ כל ההשפעות
מרוזוב, אברהם דוד	על ידו). כב (כנ"ל). ריד (מ. ומשיח).
טו נה.	יא קסט. שנט.
מרוזוב, דוד ארי'	יב יא. קיא. שכו.
ח רפג.	יג נד (מ. ומשיח). רד (מ. ונח).
מרוזוב, חיים שניאור זלמן	יד קבג (מח בשבת או בע"ש. המן אחרי
טו קצו.	מותו). שטו (רעיא מהימנא.
מרטון, יוסף יהודה	אתפשטותא דמ). שמו (נשמחו בג"ע
יח ט. חקב.	ולומדת אלפים שנה). חטו (הכיסו
כ קלת.	אחרי מ).
מרטין, יצחק	טו רכ.
יח שיד.	יו קכה (דרגת נבואתו וחכמתו).
מרים לאה	יח קיו (מ. ואהרן - מי בנצח ומי ביהוד).
ו יב.	קסא (דרגת מ). רמו. חקטו (מ. הוא
מרצבך, דוד צבי	משיח).
יד קה.	יט קו (מדרשות חלוקות במקום קבורתו).
טו קלב.	כ רסד.
טז קטו.	משה, הרמב"ם
מרקוביץ, צוראל	ב רמו (מקובל אבל נזהר מלגלות). שפו
יח נט.	(כנ"ל).
מרקוס, הרבנית	ג קכז (טעם לימודו חכ' האומות.
יז קי.	לימוד הקבלה. רכדיה ואם למד
מררי, יהושע	קבלה).
ג שצט.	ד רסא (חיי מלאים צרות והשקפתו על
ח שז.	החיים טובה).
משאש, שלום	ז קלד (ממ. עד מ. לא קם כמ).
ד תצא.	ט רנט.
ה עט. פג.	טו תמת.
משה רבינו	יט רס (רמב"ם - ולא רמבם).
א צדט (מחני נא. לא נזכר כפי תצוה.	כ קנו (וחכמת הקבלה).
בעוד כמה פ'). קכו.	משה, רמב"ן
ג רעג (מ. ויהושע, נעליך ל' רבים כמ.	ג קכו.
דוקא). רצה (קיים פ"ד. פירש קודם	ט לד.
מ"ת).	יח קא.
ד קפא (מעלתו הנבואה ולא המלכות).	משה (וקינו של אדה"ז)
קפג"ד (נסתלק כמנחה דשבת ואיך	ב קד.
כתב אז התורה). שח (נסתלק בשבת או	משה
בע"ש).	כ רמה.

מפתח אנשים

תקצו

נ		משח בן פריחא
	ד קלב.	
	משח אחרן	
	ד פט.	
	משח יהודה	
	יח רנג.	
	משח יצחק מיאט	
	יג קכו.	
	משולם זושא מאניפולי	
	יא רסט.	
	משיח	
	א רטז (אימתי כר' כשיפרצו כר'). ריח (כנ"ל). רנה (כנ"ל).	
	ב רלגיד (ביאתו בשווייט. נצחוננו אחרי שתגלה. הנצחון על הרי ישראל וכ"ד בטבריה. מ. ב"ד ומ. ב"י).	
	ג קנח (נחמי' בן חושיאל - מבי"י. מנחם בן עמיאל - מבי"ד). חנו (ביאת מ).	
	ז צב (אימתי קאחי מר - לכשיפרצו מעינוותיך חרצה). רצג (כנ"ל).	
	ט ריד (מעלתו על משח).	
	יג נד (מ. ומשה).	
	יד רט (משמונה נסיכי אדם). ריב (כנ"ל).	
	יו קכה.	
	יח תקטו (תוא משח).	
	כ קיב (הוגה בתורה כדוד אביו). רפב (דרך כוכב - משיח וכ"א מבני"י).	
	ראה מפתח ענינים ערך הפצת ה- מעיינות. ימות המשיח.	
	מתושלח	
	יא רעג.	
	מתחיו	
	י קצד.	
	רביא	
	ג חלת.	
	רביד	
	ג רכ.	
	רביד שריב	
	ב קפו.	
	ר"מ חכחן	
	ב שמה. שנב.	

מפתח אנשים

תקצט

יא קסת.	יט קסו.
יג רד (נ ומשה).	נפנבו, ניסן
יה מא (הטעם שהמכול נק מי ג).	ב רלו. רמד. רפד. שט. שיא. שכת. שמו.
נחום אברהם	שנו. שעב.
ד חמת.	ג יא. מג. קסג. קעב. רכ. רלה. רמב. רנט.
נחמד, אלי'	עדר. שגא. חכ. חמט.
יד צב.	ד קר.
נחמיה מדובראוונא	ה לד. קסט.
ט רכב.	ו מגיד. קצו. רצב.
נחשון	ז ל. עז. קב. קסט. רלד. רצו.
ג רכה (מת בקברות התאחד).	ח ב. לד. סז. שיב. שכת.
יד שא.	ט כב. פה. קית. קכה. רא. רלה. רלת.
ניב, יצחק נטע	רצג.
י עה. שפז.	י מב. סז. קכו. קמט.
ניו, מנחם מענדל	יא נהדו. שכת. שפה.
יג חיג.	יב רטג. חל.
ניוסן	יג רטו. רצו. שכג.
יב שצה.	יד קלו. שז. חמג. חסת.
ניוסן, ל.	סז נד. רא.
ד שעט.	יז ש.
נייוירט	יח רצד.
ג שכה.	נפנבו, אברהם פענדער
ניימן, יעקב	א קל.
יז כד.	ב ערה-ט. שמביג.
ניימרק, אברהם יעקב	ה קג.
ו קצו.	ו שטו.
ז שלג.	ז שיב (חוגתור).
ט עז. קפג.	ט רית. ער.
כ שת.	י יט. עא.
ניימרק, חיים משולם זלמן	יב רפט.
ו קצח.	יד תקכת.
יא שכת.	כ גט.
ניימרק, משה	יז שז.
ה רצד.	נסימ, יצחק רחמים (ראשלי"צ)
ניסנבוים, אליעזר	יג רפה. שכא. חנו.
יב רכט.	יט ש.
ניסנבוים, הרב	כ כת.
יז קלא.	נפוליון
נלסון, יצחק יעקב	סז חג.
ח נו.	נפרסטק, ישראל אחרן
י קעט.	יב קכב.

תר

נסתלי	ב	יב	חמט.
נרית, משה צבי	ב	טז	קית.
יב שזו.	ב	סגל, יהודה ורחמי מרדכי לייב חיים	סגל, יהודה ורחמי מרדכי לייב חיים
יח תקו.	ב	י	קפת.
רנ"מ	ב	יב	רכט.
א פג.	ב	יג	פכ. שפט.
רנ"ק	ב	יד	תקלו.
א נ. נב.	ב	טז	חטז.
ב ש.	ב	טז	רנג.
	ב	יז	קסת.
	ב	יח	קסט.
	ב	יט	קסב.
	ב	סגל, יוסף צבי	סגל, יוסף צבי
	ב	טז	שנה.
	ב	סגל, מרדכי	סגל, מרדכי
	ב	י	תי.
	ב	סגל, משה צבי	סגל, משה צבי
	ב	יג	שנר.
	ב	סגל, פסח	סגל, פסח
	ב	ה	שכד"ה.
	ב	סגל, שלמה יהודה	סגל, שלמה יהודה
	ב	טז	פא.
	ב	סגל, פרום	סגל, פרום
	ב	יז	עה.
	ב	סדנ, ישראל	סדנ, ישראל
	ב	יח	רנז.
	ב	סודאק, נחמן	סודאק, נחמן
	ב	יג	שב.
	ב	יח	תצט (ויוגחו מראדל).
	ב	יט	מה. רנז.
	ב	סודקביץ, שניאור זלמן	סודקביץ, שניאור זלמן
	ב	ד	שמה.
	ב	סוועט, מנחם מן	סוועט, מנחם מן
	ב	ה	ה. קב.
	ב	ז	קבה.
	ב	סלוביציץ, חיים (הגריה מבריסק)	סלוביציץ, חיים (הגריה מבריסק)
	ב	ח	שלג.
	ב	ט	סה.
	ב	יט	קפא.
	ב	סולוביציץ, יצחק ואב	סולוביציץ, יצחק ואב
	ב	י	שסד.

סופר (שרייבער), אברהם	סימפסון, שלום מענדל
יח רסא.	יס קלג.
סופר, משה (חתם סופר)	סימפסון, שמעון אהרן
יח ק.	ב שעו.
סופרין, אברהם מרדכי	יד תנב.
יז סב.	סירקוט
סופרין, אהרן דוב	יב שעה.
יג רצו.	סלוטסקי, אהרן
סופרין, שלום (האדמור"ר מקאמארנא)	ה קנט.
יז לר. סא.	סלוין, מתת'י
כ צד. רי.	כ קפ.
סורוצקין, הרב	סלומון, משה
ב שלא.	יט רז"ח.
סורטשיץ, ש.	סלונים
יד קפב.	יד תקיט.
סורקיס, מרדכי	סלונים, זאב דוב
ו רפד.	יב רגת.
טז קכב.	יד רפח.
סטאק, ישראל	סלונים, יהודה ליב
יד שעג.	י קפב.
טז רעג.	יב קכו. שסב.
סטולמן, יוליוס	יג קסג. רפב. חמא.
א שכה.	יד עד.
ב לט"מ. קעג. רו. שטז.	טו רו.
ג א. רנג.	יח קפו.
סיימאן	סלונים, מנוחה רחל
ד רסת.	כ רעז (כנס נכדיה).
סילבר, אליעזר	סלונים, מנחם מענדל שמואל
א קכא.	ב קצז. רסת.
ב רצג.	יא שפ.
ה רלא.	סלונים, משה שלמה
סילבר, נח יצחק	ד ק.
יד חכד.	סלונים, צוריאל זליג
טו ד.	א ג.
סימפסון, אליהו	ב שכד.
ד ג. קלת. רפ. שב.	ד ק. שמה. שטז. שצד.
ה רטרין.	ה ער.
ז קמב.	ו שמת.
ז פג. קת. קלא. קנת. שכז.	ז ריא.
יב קסת.	ח מא. רב. רסד.
	ט רלא.

מפתח אנשים

תרב

ספריין, צבי חירש (אדמירל מוידויטשוב)
 ב רכדיה.
 ספרנאי, יהודה יוחנן
 יב כביג.
 סקורסקי, ל.
 ב רכו.
 סרברנסקי, אהרן
 י קסג שסט.
 יא רו.
 יב קמה. חגב.
 יג קמ. רמז.
 יד שב.
 טז כט. רעט.
 סרברנסקי, חיים
 ג תיא.
 י שסת.
 יד קצא. רעט. שלה.
 כ רלא.
 סרברנסקי, יהושע שניאור זלמן
 ב רת.
 ג שטז. שנג. תיא. חפא.
 ח פד.
 ט ע. קיג. קנא. רפו. שכב.
 י קלא. רצט. שעא.
 יב רלת. תנב.
 יג קפו. שעת.
 יד קכ. קנה. רכו. שט.
 טו קעא.
 טז קפד.
 יז ג.
 סרוב, ישראל
 יא קסז.

ע

עבער, ניסן
 ו צ.
 יט חז.
 עדעלמאן
 עיינע איידלמן

י סה. קמג. רפג. חיב.
 יא צה.
 יב קת. שסכ. חכת.
 יג סג.
 יד נה. קיא. קצד. רלה.
 טו רפט.
 יח ערב.
 יט רפא.
 סלמן, אברהם ישראל משה
 יא רחצ.
 טלנטר, ישראל
 יב עדר.
 סמאל, יצחק אייזיק
 יב שכז.
 סמארט, יוסף
 א שכה.
 סמונוב, מרת
 י רעז.
 סמיט, יעקב
 י רלו.
 טניעב, שמואל אבא
 ט קעת.
 י רעז.
 יב רנה.
 טו רכו.
 יט קסד.
 כ קכ.
 סעדיה, גאון
 טו תמת.
 סערוויא, בנימין
 יז רי.
 טפטשינסקי, משה חיים
 ד לו. רנד.
 י רג.
 סמקוינה, שמואל צבי
 ז שכ.
 ססקטור, אליעזר
 טו ז. קסד.
 סמרא, הרב
 טו קס.

עפשטיין, מרדכי	עזרמן, שלמה
יח קסד-ו.	יב קמת.
עפשטיין, משה	טז צה.
יח קלב.	יח רד. תקכת.
עקיבא, רבי	כ כ.
א קכו.	עובדיה, דוד
יב ד-ה (ותלמידיו).	ח עט. פג.
יד שצח (התחיל ללמוד בן מ').	ו שנט.
יח רסד. שלט.	ז קמה.
ערנברג, נפתלי	יא קמו.
כ ריא.	טז צא.
ערנטריי, העניא	עובדיה, חרב
כ שה.	יב תכח-ט.
ערנטריי, יצחק מאיר	עובדיה, ישועה שמעון חיים
כ דש.	ז קמה.
עשו	עובדיה, שלמה
יח רמט.	יא מא.
יט תז.	עוג מלך הבשן
כ רלה.	ד שמב-ג.
	עזריאל, בן ציון מאיר חי (ראשלי"צ)
	ד שז.
	ז רצב.
	יג רסו.
	עזרא הסופר
	יד קסת.
	עזריאל
	ז רט.
	עסער, משה
	ד קפו.
	עמרם
	יז קפה.
	עמרם, רבי
	ט רת.
	עפשטיין
	י רפב.
	עפשטיין, אפרים
	ד רסה.
	עפשטיין, אשר זעליג
	ז רצד.
	עפשטיין, יצחק אייזיק (מחאמיל)
	ט קכו.

פ

פאגל, חיים ברוך: יהודה
ו ט.
פאגל, ישראל
טו שסה.
פאגל, מנחם מענדל שלום
יז קז.
פאגלמאן, יהודה צבי
ב שסט.
ד מא.
ה רמב.
ו נו.
ז שסד.
יד תכת.
יח רמב. שלו.
פאזין, יוסף
יד תג.
פאזין, לייב
יד תנא.

מפתח אנשים

תרד

ו סב.	מאטאש, שמעון
ז שכת.	כ רנת.
יא עב.	מאניטש, הרב דקיוב
פוינזר, שלום דובער	יג תלו.
ז קכט.	מאטינסקי, הרב
פולנר, שמואל חיים	א עד.
יא סה. תו.	מאמאק, אחרן
פוסברג, י.	י קח (וודגתו חנה).
יד שפו.	מאפנחיים
סופקא, אליעזר	טו קצט.
ה עאיב.	מארטאווירש, ריי
פורטוגל, אלעזר ווסיא (הארמירר מסקולעו)	ב קעט.
כ קלט.	מארטנאי, ג.
פורסט, משה יצחק	ב רכו.
כ רסב.	מארמעט, נחום יעקב
פורת, לאה	יב שמו.
טז ע.	יד שסט.
פישניק, דוד	פדובר, דובער
א טו. יז.	ב יד. פא.
ח פג.	פוינזר, ווסיא
יד נה.	טז קכו.
יו שמו.	יו רלט.
פיזו	פוינזר, יהודה ליב
יב שצו.	ד צב. צח.
פייגלין, אברהם	ו רצא.
יד נגיד.	פוינזר, יצחק זלמן
פייגלין, דוד	ב רצב. רחצ. שמכיד.
יג קיג. תת. תיב. תנה.	ג ר.
יד ג. קצב.	ד קנ.
פייגלין, משה זלמן	ז קסו.
ב קת.	ח קסת.
ג קכב. ריב.	י פג. קנב. שיד.
ד פו.	יא קצח.
יב רעט.	יב קכה.
יג קיג. תת. תנה.	יג רלא.
יד ב. נד. קצב.	טז שג.
פייגלין, משפחת	פוינזר, שלום
ט ע.	א נא. סג.
יד קנד. קצא.	ב שסת.
פייגלשטאק, א.	ג כאיב. מת. קכט. רסו.
א רו.	ד ע. רלו.

מישמן, חיים זושא	פייגלשטוק, מרת
יט שפה.	יט לר.
מישר, מרדכי	פייגלשטוק, ראובן צבי יהודא
ד קסב.	יד שעט.
ה ריג.	ד שצ.
מישר, משה טובי'	ז לב. פו.
כ רמז. רצו.	טו שכט.
מישר, קלמן נחום	פיין, שרגא אשר
ד שיז.	ח קסב.
פלאטקין, אברהם אלי'	פיינשטיין, משה
ג קצט.	יג שעא.
פלאטקין, שמואל	יח חנה.
ג קצט.	פיינערשטיין, משה
פלאי, יעקב אלחנן	ד שכ.
יט קכת.	פינגערמאן
פלאי, מנחם	א נת.
יח תע.	פינדריק, שמואל יוסף
פלדמן, אברהם	יא רלא.
יו קכו.	יב נב. קצב. שטב.
פלדמן, דוד	יד ט. צ.
יו שכט.	טו קה.
פלדמן, הרב	פינסון, ניסן
יד רנד.	ה קפג.
פלדמן, מנחם	ז לח. קנו.
יו צט.	ח קכג.
פלדמן, מנחם מענדל	ט רכט.
ג ערה.	י פו. קעה. רכו.
פלדמן, מנחם נחום	יא רו. שנג.
טז ערה.	יג לב.
פלדמן, אברהם אלי'	יד שא. חס.
ה לר.	טו צב. קנ. שמאיב.
פלדמן, חיים	פינקלשטיין, אליעזר אריה
ד קלה. תכו. תצה.	יח כה. תצה. תקמט.
ז קפה. שב.	יט חמב.
יא רעא.	פינקס
פלוקסבערג, הרב	יא קצה.
ה רי.	פיעדליס, מאיר
פלייצר, יוסף	ה קמו.
א צט. רעג.	פיקרסקי, ישראל יצחק
ב עז.	יט רלו.
ג צת. רמת.	כ קמה.

מפתח אנשים

תרו

ממריץ, אלקנה	ד סא. שע.
ד שצו.	ה רכו. רפוד.
פנחס	ו נג.
ג קט (זה אליהו).	ז יא. פג.
פנחס רייזעס	ח פו. רגב.
י רסב.	ט יו.
פנחס, בעל החפלאה	י שסב.
ב שלו.	יא נח.
פנחס, הרה"ק מקוריץ	יב לו. קטו.
ז שטו.	יג צו.
ט רסז.	יד ה. ריא. חקי.
י שית.	טז שית.
יב יט.	יח שסו.
טו קלו (נכדי).	פליישמן
טז ל. קע.	ז קלרו.
פנטיליוב, דובער	פליסקין, ישראל אבא
יח רג.	ג חנה.
פסמן	ד תצב.
ו שלה.	ה קיו.
מעוונער, חלל	י צה.
ו קפג. רלו.	יא לג.
ח צ.	יב רגב.
ט רצג.	יג קסו.
מעוונער, פנחס מענדל	פליסקין, ריצ
א ל.	א נ.
מעוונער, שלום דובער	פליסקין, רבקה (ווישצקי)
ג רמב.	י צו.
פעליג, נתן	מלמר, חיים שלמה
א קבא.	א קסא. ב. קסו. קצ. קצב. ד. רחצ.
פעלער, א. ד.	ב י. קכב.
יו לו.	ג טו. כ. עזית. צה.
פעקטאר, שמרי	ד רלת.
יב קל.	מלמר, צבי
מערין, שלמה	א רחצ. שכא.
ח קעט.	מלס, יעקב
יא רלט.	יא קז (וונגתו רחל ובנו יוסף יצחק).
יד תצז.	יד שסו.
יו צד (וונגתו פיילע). שדמ.	טז מת קסא (וונגתו רחל).
יח רעט. שמת. תמא. חנג.	יח קצב. רכו.
פערל, יעקב	פלעט, בען
ד שלד.	ד צג. צו.

פרידמן, ריא	פציטיצי, יוסף ע.
ג חלו.	י נד.
פרידמן, חרב	יד קמת.
ב רה.	יה קנר. שצה.
י ל.	כ רנו.
פרידמן, חיים דוד	פראנער, משה
א נו.	ג שכ.
פרידמן, יעקב	ד א.
ס קנר.	פראנק, צבי פסח
פרידמן, ישראל (האדמור"ר מרוזין)	ב שח.
ב רנב.	פרבר, מרדכי יעקב
ח רג.	ב שית.
פרידמן, ישראל חיים	מרדס, שמואל אהרן
סז רפ.	ב ז.
פרידמן, מאיר	ג סב.
יט ק.	פרויר
פרידמן, מאיר ישראל איסר	יה שצח"ט.
ד שלב.	פרומקין, גר
יט טז.	ח קנא.
פרידמן, מנחם מענדל חיים יחיאל צורי	ט קצר.
יד רעג.	י שנט (המשפחה).
פרידמן, עקיבא יוסף	פרוש, מנחם
יא רכ.	טו קיב.
פרידמן, צבי	פרוש, משה
יה רלד.	יד יא.
פרידמן, שלום יעקב	טז רלד.
א נו.	פרוש-גליקמן, אברהם אבנש מרדכי
פרידמן, שלמה יחודה	יד רלב.
יז נא.	טז יד.
פרידריך, א.	יה שלט. תיב.
יב קב.	פריר, יצחק
פרידריך, יעקב אליעזר	יה תנה.
ט פד.	פרידברג, חיים דוב
י קכו.	יב שעג.
פריו, אברהם	יג סג.
א קיא. ריז.	פרידמן, א.
ב קמט.	טז עו. קכו.
ג קמד. קנג. קצב. שז. שט. שכד. שפג.	פרידמן, אברהם אבא
שצג. שצט.	י תא.
ד קנב. שסה.	פרידמן, אהרן נחמן
ח קצת.	יה שמה.

מפתח אנשים

תרח

פרמץ, יוסף נחמן
ז סט.
פרנד, מנחם
יח קעה.
פרנס, יעקב
י רלב.
פרנק, צבי משה
יג תלת. תנו.
פרנקל, איסר
יא שמו.
פרנקל, מאיר שכנא
יח צד.
פרסון, אברהם אבא
יא קפה.
פרעדמסקי, אליעזר
א קעת.
פרץ, ביר יצחק הכהן (מהמקובלים)
ב מא.
פרץ, חיים
יג רסז.
פרץ, יעקב
ה קבט.
פרקוביץ, יעקב יצחק אייזיק
י שטז.
פ. חיים אחרן דובער
א קפב.

צ

צאלער
ג רסד. עדר.
צאלער, צבי חירש
ה פז.
ט קלה.
יד רכא. תכה.
צביאלי, בנימין
יט צה.
צברי, זכרי'
ו קעט.
צברי, שמעון
ו קעט.

ז רפט. שלא.
ח שכ.
ט כט. קנו. רכב.
י צ. רפב.
יב קפא. ערב. של.
יג קלז. קנ.
טו קעג.
טז קלב. קנר. שנו.
פריו, ברוך
ג שצט.
יב תלב.
יט יט.
פריידין, צבי
יח שמו.
כ ע.
פרייס, אברהם אחרן
יא רצג.
פרילוק, יוס טוב
ד רצט.
פרילוק, משה אחרן
יד צג.
פרלוב, חיים מרדכי
ב רנג רצב. שמת.
ג י. יא. לו. לת. פה. קלא. כ. קפר. שכ.
ה קמגיד.
ו ע. קמר. רג רצו. שית. שכ.
ז קס. קסב. רב. רחצ. שדמ.
ח קלט. קמו. שנה.
י צד. קפג.
יא קכב. קנה. שלה.
יב קנט. רעג. תמו.
יג קית.
יו קת.
יח רב.
פרלוב, יהודה ארי'
ח קע.
פרלשטיין, אברהם יצחק
ד רפו.
פרלשטיין, נחמן
ו ב.

מפתח אנשים

תרט

ק

קאווען (כחו), אלחנן (אלכסנדר)

ב לט. נט. סה. קעב. רז. שטז. שפת.

ג פ. רנב.

ז שסט.

ט פת.

יד רנח"ט (וזוגתו ובנו).

קאזאצקוב, ראריא

ב ערב.

קאלדערמאן, יוסף

יד רפא.

קאליפאן, אברהם אלטר

ח כת.

קאליש, ריש

ג רעא.

קאלישקער, אברהם

ג קיד.

קאמיניצקי, חרב

א עד.

קאפעלאוו, יצחק דוב

יו רנר.

קאראקאווסקי, שמואל

ב קכא. ריא.

קארו, יוסף

כ קלד (מס"נ שלו וחיבור ספרו).

קארלכאך, חרב

א קעת.

קארן, יצחק

י שטב.

קארנבליט, אברהם יצחק

ה רמ.

י קמו.

קארף, יהושע

ח רנא.

קארפ, אברהם

ח רכת.

קוביטשעק, יצחק יתודה

יד רנז.

קווינט, אליהו

ב קמח. רלר. שטג.

צונדק, ד"ר

יב כו.

צונץ, דוב ידידיה

ה רמ.

יג קמת.

צוקרמן, דובער

ז קסט.

יו רנט.

צוקרמן, מנחם מענדל

ו שכת.

ציבולסקא, לאה

ב קצב.

צייטלין, יהודה ליב

ד רעז.

צימנט, חיים

ח כה. רמו. שסא.

יב רצט.

צימר, אוריאל

י רסז.

יב קמד.

יג קעזד. רכא. רפג. תעא"ב.

צימרמן, אהרן חיים

ד רמו.

ח רנר.

צימרמן, ד"ר

י רפב.

צינץ, ליב

כ רכג.

ציפל

ו שיט. שכ.

ז קסכ"ג.

יב תמו.

צירקינד, שמחה ירחמיאל

ח שיג.

צעכוואל, משה יוסף

א שכר.

צפורה

יט קו (עם נקברה במערת המכפלה).

מפתח אנשים

תרי

יד חנה.	ו קלד.
טו כה.	ז קנג (וכתו יונינה).
טז רמד. רנה.	לא נסמן במקום שחותם כמזכיר.
יז קצה.	קובניקוב, זאב דוב
יח רעו.	יד מט.
יט נו. רכב. חמו.	קוטשר, יחזקאל
כ מו.	ח קצ.
קורנפין, שלום	יא קמג.
יח שיד.	קופמן, יצחק
קולינר	יח רטז.
ג שנא.	קול, משה
קורנובסקי, פריידא	ה רצד.
יד קפב.	ז קיא. קיט. קכב. קסז. רמא. שמב.
קורנובסקי, שלמה אהרן	ח רצא.
א לו.	ט רכב.
ב מז. רצנד. שסז.	י תיד.
ג ג. סז. קר.	קולבערג, מ.
ד ריז.	ב רכו.
י פג.	קומרגא, הרה"צ
קטורה	ב רכה.
כ רלה.	קונין, רחל
קטלוביץ, קלמן	ז ת.
ד קע.	ח צת.
קיובמן, יוסף	י רכב.
טז קיז. רפה.	קוניקוב, חיים צבי הירש
יז שמת.	א נט.
קיובמן, שלום דובער	קוסובסקי, חיים יחושע
טז יב.	י סד.
קיטל, פרוש'	קופציק, שלמה
כ קלא.	טז קט.
קין	קופרניקוס
טז רעו.	ז קלד.
קיפניט, משה	טז קלד.
טז רצו.	קופרשטוך, מנחם מענדל
קירזאן, פרוש'	ז רכו.
יב קלט.	קורדואירו, משה (רמ"ק)
קירשבליוס, הרב	יא קסז.
יג תפב.	יט פא.
קירשנבוים, אברהם משה	קורן, יצחק
ז שסב.	יא פט.
	יב שעה. חת.

קמינצקי, משה ולמן	קישין
ז סט.	ב שפ.
קמינצקי, ראובן	קלאצקי, יעקב
טז לא.	א קנד. קטב. קצח.
קמלחר, יקותיאל ארי'	קלובגנט, איסר
ח קיג.	ב ריו. רנא.
קנובל, יהודה אריה	ג טז. קכו. קכת.
טו רטז.	ה ריט.
קנט	יו פז (ובנו מנחם מענדל).
ג שטז.	קליבאנאוו, וויכנא: יעקב
קנטור, משה	ו קלד.
יב רלח'ט.	קליין, אברהם יהודה ליב
קנטר, משה פנחס	יד קיא.
יט רכה.	קליין, אהרן משה
קסאן, שלום	א קבא.
יח סא.	קליין, יחיאל צבי
קסטל, יהושע חננחם	יב קצב.
ד ש. שנו.	יח רכט.
קסלמן, שלמה חיים	קליין, מנשה
ב שכט. שגד.	יג חצב.
ג כ. נב. פג. פז. צב. צט. דיט. רנת. רפט.	יד עב. קבג.
שו. שית. שלד. שצד. חס. חצא.	טו שצג.
ד ה. צד. דה. חכה'ו. חכח'ל. חלב.	קליינמן, ולמן
ה קלא. קסד.	טו שצה.
ו קז.	קליינר, י.
ח יד. קנב. רב. ריו. שט.	ב רכו.
ט קמו. רלד. רצ.	קליינר, ר.
י פו. קלט. רל.	ב רכו.
יא סא.	קלמנסון, שלום מענדל
יב קפא. שג. שז.	ב קפת. רלו. רפב. רש. שה. שעב. שפ.
טז קנט.	ג כט.
יז קמט.	ה מא.
יח חי. תקכד.	יב כז. רטו.
כ סט.	יג חכו.
קעלמאן, הרב	יד שכ.
א רלד. רסד.	טו ע.
קעלער, מאיר ליבער	קלמנסון, שניאור זלמן
ח קכה.	ב קפט. רלו. רחצ.
ו מב.	קלפחולץ, יהודה ליב
ח סה. קסו.	יט צ.

מפתח אנשים

תריב

קרינסקי, שמואל טנחם
טז צט.
קרינסקי, שמע'י
ב שמה. שסא.
קריספין, מבלוף
ט שכא.
קרטיק, אליעזר
א רל. רסד.
ב רפז.
ד שכא. שמ.
ח קנא. קסד. קעת. שב.
ו ו. לת. פז. רפג.
יא רד.
יב צו. רכב. שעת. חנו.
יג לג.
יד רד.
טז קג.
יז רמג.
קרטיק, יהודה ליב
יז רל.
קרטיק, יעקב
יח סה.
קרטיק, יצחק אייזיק
יב טו.
יז רל.
קרסל, ג.
ט קצד.
קרעמער, אברהם דוב
ב רז.
ד קנג.
ו יח.
טז קסת.
יח קת.
קרעמער, ארי' ליב
ב קמת. רטז.
ג טז.
ד קסג.
ה קיב.
יח קטו.
קרעמער, תאחיים
א לו.

קסלן
ד רסת.
קסלן, ארי' ליב
טז מז.
קסלן, מאיר
יב חכב.
קסלן, שרגא מלך
ז רסד.
ח סא"ב.
יב קג.
קצין, י.
כ שג.
קצנלנבוין, שולע שפרה
יב עט.
יז יד.
קצנלנבוין, שלמה שניאור זלמן
ח קט.
ט קסה.
יב ריד.
טז שמא.
קראוס, נפתלי
יד תצט.
טז רצט.
יח קלא.
יט שמא.
כ קלת.
קראסנע, אפרים
ו רד.
קרויזנאר, צבי אליעזר
ב שב.
ג טז.
קרח
כ רסו.
קריגער, חיים צבי
א רפא.
י רמת.
קריינפוס, בן ציון
ו כא.
קרייניץ, אברהם
כ ב.

ראפאלאוויטש, יצחק יואל
 ג קמ.
 ו קכה.
 רבא - רבה
 ט קסז.
 רבה
 יח שפ.
 רבינוביץ
 ה עדר. ערה.
 רבינוביץ, אהרן
 טו נט.
 רבינוביץ, דוד מאיר
 א קד'ה (משפחתו, הדפסה לזכרו).
 רבינוביץ, זאב וואלף
 יז רמט.
 רבינוביץ, חיים דב
 כ מט. רמב.
 רבינוביץ, יצחק
 יז רמט.
 יח קית.
 רבינוביץ, לוי יצחק
 ה עד.
 רבינוביץ, נחום
 טו תמג.
 רבינסון, יוסף
 ד קצ. רט. ריב. רמ. רסת. שצת.
 ה ערב.
 רבינסון, ישראל ולמן: שלמה יצחק
 ד ריב.
 רבינר, זאב ארי'
 יב רג.
 יד רצט.
 רבלין, אליהו יוסף
 ט רכב.
 י סה.
 יא רסט. שפא.
 יב לג. תיז.
 רבלין, יוסף יואל
 יב חיז.
 רבקיץ
 ד קכה.

קרעמער, חי'
 ה כ.
 קרעמער, חיים ולמן (חז"ק)
 א לח.
 ז רטג.
 י שעב.
 קרעמער, משה אליעזר
 ו יח (וונגטו רחל עלקא)
 יח קח-ט.
 קרעמער, עללאר.
 יד קפב.
 קרעמער, פנחס
 ה צא.
 קרקובסקי, שמואל
 יד שנ.

ר

ראבינסאן, יוסף
 ג קהדו. קטוריז.
 ראגינסקי, אלתר משה
 יב ג.
 ראדאל
 ד חסכ.
 ראדאל, יוסף
 א רלג.
 ראובן
 ו נה.
 טז שכו.
 ראטה, נפתלי
 יב חמה.
 יג צת. רעג. חג.
 טו ג.
 טז שנו.
 יז סו.
 יח רסה.
 יט קכג. קצת.
 ראיאק, צבי
 ח קה.
 ראמעל
 כ קסט.

מפתח אנשים

תוריד

רובין, פנחס	רבין, אליהו ליב
יח שיד.	יא סה.
רובין-חלברשטם, שלום יחזקאל שרגא	יד חעה.
(הארמוריר מצעשינוב)	יו קפת.
יב חו.	רבין, יצחק
ח קנה	ח רפו.
י שלא.	רבין, מנחם צבי
יא חו.	א קכת. קל.
טז קפת.	ב רכט. רלו.
יט לג.	רבין, משה דובער
רובינשטיין, שמואל יעקב	א קסת.
ד חמ.	ב מכ. סה.
רובל, שלמה	ו שכה.
כ קפה.	יא כד.
רודנר, אברהם עקיבא	רבין, צדוק
יא רמה.	ב עט
רוזין, יוסף (מבאון מרוגוששוב)	רבין, שלום
א א. יד.	א שיג.
ג קפט.	ב שלד.
ז רמדרו (נותן סמיכות ליר"ש).	ד שמו.
יח חכא (אי דיוקן בדפים. לימדו קבלה).	ה ערה (?).
יט סט. קנח"ט.	ו קלה.
רוזין, משה	ז מג.
ח קכ.	י שעה.
יא כג. מ.	יא קת.
רוזן, דוד	טז רמג (וכנו בן ציון).
טז נ.	יט א. שכה. חמט.
רוזן, מאשא ליבקא	כ קנו (וכנו).
ד רה.	רגב
רוזנבוים, צבי	יג ע.
יד קמב.	רובין, חיים שמעון זאב
רוזנבלום, חיים יוסף	ח ר.
א רלא"ב.	ט פט (וכנו סימא לאה).
רוזנבלום, נתן דוד	י קנו. שלג.
י טג. קנת.	יב קמט. ערב.
יא נו. חב.	יג רסג.
יב מא.	טו קלא.
יג חב.	יח חטז.
טז רעו.	רובין, משה יוסף
יד קב.	כ רפו.

רויטבלאט, אלי' חיים	רוזנבלט, אברהם דוד
ח קיט.	י קפ.
ו קנת.	רוזנבלט, מנשה
ז רה.	ד קלת.
רוכלין, יצחק ליב	רוזנבלט, יצחק
יד תלו.	י קפד.
רוקח, שלום (אדמור' פבלו).	רוזנברג
ב שדר.	יג קנא.
רות	רוזנברג, חיים מענדל
יו קנה.	ב קלב.
רחל אמנו	י סת.
יד קלב (הסימנים שמסירה ללאה - חלק מגשמה).	רוזנברג, אברהם ברוך
טו ג (ולאח).	יח קצת.
רחמן, גדלי'	רוזנזוייג, יעקב
יג שה.	א קפ.
רייבר, פסח אפרים	רוזנשל, ברוך
י שפד.	ח קכה.
רייטש, מרדכי	רוזנשל, דוב
י מת.	י רעת.
יא לט.	רוזנפלד, יוסף חיים
יג ש.	יו קצא.
טו קב. רכא.	יח סה. קי. קצ. קצו (חוגתו מלכה רייזיל). רצח (חוגתו).
רייזמן, ישראל יצחק	רוזנפלד, ישראל
טז קיא.	יג ח'ט.
רייטשיק, מנחם שמואל דוד	רוזנפלד, שלמה
ג שצא.	טז רנה.
ד צב. צו.	רוזנצווייג, יצחק ליב
ה כג. רלו.	יד שפא.
ו קטרו. רלד.	רוזנצווייג, ישראל
ז רטו.	יד שפא.
ט קה.	רוזנברג, אשר זעליג
יא קפג. רטב.	יט ס.
יד תיא.	רוזנברג, מנחם בנימין בן ציון
טז ערה.	(אדמור' פביאלה)
רייך, משולם	ז צט.
יח צד (משמחה).	רוזנשטיין, משה ליב
רייכמן, משה יהודה	א נא. סד. עג. קצב. ערב.
ז קנה.	ד רפז.
יד שלט.	ו רצ.

מפתח אנשים

תרטז

רפפורט, שמואל
יד פכ.
רפלוביץ, מנחם שמואל
יו צב.
רקובסקא, נ.
ב רכו.
רקובסקי, יוסף אלי'
טז טז.
רקמן, מנחם
יו קלב.
רשל, יעקב
כ לט.

ש

שאוול המלך
ו רנא (ודוד).
י נו.
שאוול, נתן זאב
יד רפו.
שאוולון, אחוזן אלימלך
יב קבג.
שאוולון, שמואל אלעזר
ח כ.
יב קלד (וכנו אברהם ישראל).
יג כב.
יד קיב.
טז שכג.
כ רחצ.
שאייעוויטש, משה
ב מט. רנד.
ג חיד.
ד קלד. קסת.
ה ית. רכה"ז. רמג. רפודת.
ו נגיד.
ז פג. קית. שס.
ט קנג.
י שסב.
יא א. קסת. ח"ג.
יב ת.
יג פ.

ריין, שמואל
ב ערה"ת.
ו רמ. שיו.
ריינין, אלכסנדר וסילביה
א לא.
רייניץ, יעקב
טז שסט.
ריכטער, ש.
ב רכו.
רימאן
ו קמו.
רימלר, ליבא
יד עא.
רינהולד, חנוך
יו רטו.
ריעני, צורא
ו קעט.
רלבג, יחוסף
יה רכת.
רסקין, דוד
ג שפכ"ג.
רסקין, יהודה ליב
יש רעג (דווגתו האדא רייזל). רפת.
רסקין, יעקב יוסף
ב רי.
ג שפכ.
ה רסת.
יב צה. קכו.
יד חיו.
כ שט.
רסקין, מנחם מענדל
כ ה.
רסקין, שלום דובער
ח קעט.
י טז.
יג צב.
רעואל
טז סת"ש
רפפורט, הרב
ב קסת.

שוחאט, שרה
 יב שסט.
 יג קמז. רכז.
 שווימר, יוסף מאיר
 ח רכב.
 שולוינגר
 ב כה. מג.
 שולוינגר, האחים
 ח קנז.
 שולוינגר, מיכל יהושע
 יב עז (ובנו עמיאל).
 יח קמא.
 שולמן, דוד מאיר
 ג שפט.
 ז סו. רג. רג.
 ט ריט.
 י ש.
 יב רט. שנ.
 יג עא. רטז.
 יד תקב.
 טז צ.
 שונפלד, שלמה
 יח רס.
 שוסטרמן, צבי
 א קצד.
 ג שמג.
 ד קצט.
 י מה.
 יב פב. ריט.
 יג נו.
 יד שפז.
 טו גר. פו.
 יט שעו.
 כ כב.
 שוסלשין, שלום
 ה ערה.
 שוקין, שמעון
 ד ז.
 שור, ע.
 ח רצד.

יד ר.
 טו שסו.
 יח קיד. קנט.
 יט שעו.
 כ כב.
 שאנא, יוסף לוי
 טו קל.
 שאשקעס, חיים
 יד שכב.
 כ לר.
 שגלוב, חי'
 יג קנו.
 שגלוב, יצחק אלחנן
 יג כז.
 שוב, משה
 יט קיו.
 שווארץ, דיר
 ה כז. קלב.
 כ ל.
 שווארץ, חיים שלום
 יט שמג.
 שוויי, אייזיק
 יב צג.
 שוויצער, יעקב דוד
 יז שכד.
 שוועבעל, רא
 ב שפה.
 שוחאט, דוב יהודה
 ד תצד.
 ה קנו.
 ז נו.
 יא קב. קפ. פא. חג.
 יג מה. קמת.
 יד רט.
 שוחאט, דוד
 טו א.
 שוחאט, יעקב צמנואל
 יג תא.
 יט לה. שמו. שפג.
 שוחאט, עזרא בנימין
 יב שסט.

מפתח אנשים

תרכ

אלף). רצנדר (גילה ריון. אור של משיח).

ד שלא (מהמדובר בדא"ח אודותיו).

ה קנה (אגא סימנא בעלמא - מצד הכיטול שלו).

ט נא (שייכותו לאחי' השלונג, הכעש"ט ואדה"ו).

יא עט. קעד (ביד רמה - בריש גלי, ר"ת רשב"י).

יט שב (הנהגתו - ועמדו זרים ורעו צאנמ). שג (לפניו לא נחרב הכית). שיג. שכד.

כ רכדיה. רלג.

שמעיה, רב

יט חכה.

שמרלינג, שמעון

טז רנט.

שמרלינג, שניאור זלמן

יג כט.

טז רנט.

כ רכא.

שמש, יעקב

יד שנא.

שמעון מאסטרופוליא

א קעת.

שניאור זלמן (אדח"ו)

א יט. כ. מט. קכו. קפב.

ב קאד (תולדותיו). קפו. רלו. רסטע (תולדותיו). שכג (לתולדותיו). שכד (תולדותיו באנגלית). שלרז. שנט"ס (תולדותיו).

ג מט. נר. קלב. קעז. חסט. חע.

ד כד. ל. מת. נו. ס (לפני ולאחרי פטרבורג). פא"ב. קיו. קלא. שנב. שסג.

ה מד. מז. קסב. קעג. רט.

ז עב. קנא. קפא.

ח קפט (נק' הרב. ה"מ מסר לו עריכת השו"ע). קצד. קעט. ריב. רנ. שט.

ט לו. לת. נא. קכו. קמד. רא. רט. רלב. שיו.

שמואל

יט כט.

שמואל סופר (רצור שרייבער)

ב פב.

שמוטקין

א לה.

שמוטקין, יהודה

ח קכט. רא.

ט רו. רכב. רסב.

יג שלא. חצג.

יח תמו.

יט קצו. רית. שע.

כ קעט.

שמוטקין, יוסף

ה רסה.

יא רסה.

יג צג.

שמוקלרמן, חיים יהודה

ד קצת.

שמטוב, בנציון

ב רת. רמו. רסה. שעג.

ג לו. נח"ט. פט. קנר. קעת. שכה.

ד קנא. שז. שסט.

ה קנה.

ו נת. שא. שיב.

ז נח"ט. קמב. קפד. ריג.

ח פה. קנט. קעט. קפ. קפו.

ט צח.

י טו. קת.

יא קצט. שעה.

יב רטז.

יד חקית.

יט רעת.

שמטוב, שלום דובער

טו שסה.

שמעון

טז שכו.

שמעון, רשבי

א קכו.

ג קו (מתחיל' שסמן רע"ק ולא מהכ"ד

שניאורסאהן, חיי מושקא (הרבנית הצדקנית נ"ע זי"ע)	י נט. טז. עט. צט. קמא. רעז. רפז (אבינו הראשון). שלג.
א ג. לא.	יא לו. קסז. רסט. שיא.
שניאורסאהן, חיים	יב ע. דא. רפ. שג. תלו.
ג עת.	יג קמז. חמג.
שניאורסאהן, חנה (אם כ"ק אדמור"ר שליט"א)	יד קסד. קסה (חכ"י, קסז (כנ"ל). קעז. קצה. תלט.
א רלב.	טו תג (במלחמת נפוליון).
ב כב. מז. קיא"ב. קכה. קלא. קנט. קפח"ט. קצו"ז. רג. ריז. רטי"י. ריב. ריז. ריט. שכו.	טז כ. כג. קגב. רנג. רנט. יח ב. קו (שניאור – נגלה ופני' התורה). קית. רל. רפב (שנת הולדתו).
ג ת. צד. קנו. רכ. רלה.	יט כז. ע. קכו (200 שנה מהתחלת עסקנות ציבורית). קג (שני אור). קצת. ת. תיו. חכב.
ו קפב. רלה.	כ לג (התפשטות החסידות על ידו). נו. פא. קצא.
ז ריז. רעט.	ראה גם מפתח ענינים ערך י"ט כסלו. מאמרים. מאסר וגאולה. מכתבים. ספרים. פתגמים. תפלה.
שניאורסאהן, יהודה ליב (אדמור"ר מוהרי"ל מקאפווסט)	שניאור זלמן, בעל ה"תורת חסד"
ז שנו.	ב מג.
שניאורסאהן, יהודה ליב	שניאורסאהן, בניציון
יח קבט.	ב ערב.
כ רעז.	יד חכו.
שניאורסאהן, יהודה לייב מוועליו	שניאורסאהן, ברוך
ג טז.	ח שמב.
שניאורסאהן, יוסף חיים שלמה	שניאורסאהן, ברוך אליהו
ד רמט.	י רטב.
שניאורסאהן, יוסף יצחק (אדמור"ר מוהרי"צ)	שניאורסאהן, ברוך שלום (אדמור"ר הצי"צ)
א"ה לא נסמן לרוב המצאז	ב שפג.
ו קפה"ו (יוסף – המשכיר, ויבא יצחק לשוח בשדה לפנות ערב). רטו"ז (כנ"ל).	ג ע. עת.
י שלב (רמזי שמו).	ו רלו.
יא צ (ביקורו באה"ק). צב (שעה פרקים שכתב בסוגיא ורצון ותענוג ושרף). צג (היה שולח תלי לעבודת התעמור לה). ק (סידר בריגא שיעורי דא"ת ל- בנות). קלב (כנ"ל – צ). קנא"ב (מנהל פרעל בתות"ל). קסב (ברדאי יש אצלו תמונת כ"ק מו"ח אדמור"ר בפורמט כיס). רמט (הבטחות שנתן – כחות נעלים).	שניאורסאהן, ברוך שמעון
יג ערב (יוסף – צי"ע, יצחק – קץ חי). רצד (התעניין במיוחד במקוה ב-	טו סה.
	שניאורסאהן, רלי'
	ב ערב.
	שניאורסאהן, ו.
	ט רלב.
	שניאורסאהן, חיי מושקא (אשת אדמור"ר הצי"צ).
	ב רנב"ג.

שניאורסאהן, מנחם מענדל (אדמור ר' חצ"צ)	מאנטעווידיעא, שלז (קריאת המגילה)
ב לב לוי (הגהותיו לסידור). קפז.	במלון בתרפי"ד ובפריו בתרפי"ץ.
ג רנב"ג.	יד קנז. קסת. קצה. רמא. שזו (רמזי שמו).
ג קיב. קעת. חסט.	יו רעט"פ (פרט שהשפיע ומשפיע גם
ד קלב. קמט"נ.	עתה על הכלל).
ה קסב. רטו.	יח תכב (קלסתר פניו בדוגמת אדמור"ר
ז עב. פת. קסא. קסה. רנב. שנהיו	מוהר"ש).
(כשנסתלקה אשתו).	יט קסו (מס"ע שלו).
ח רכב. שיט.	כ לב (יוסף אורח כו'). קיט. קכב. קלה
ט לא. קכו. קמד. רטז. רכב. רלד.	(מס"ע עבוד תורת). רחצ.
י עט. ק. קמב (צ"ע בגי' מנחם מענדל).	לא נסמן לרוב המצאו - רק כשנוכח
יא לו. רסט.	סיפור אודותיו וכיו"ב.
יב לא. מג. רפ.	ראה מפתח ענינים ערך מאמרים.
יג קלה. תמריז (יחסו לגר"א). חעא.	מאמר וגאולה. מכתבים. ספרים.
יד קסה (דעת). קסו (כני"ל).	פתגמים. ציון. שיחות.
יח ב. קמ (שנת הולדתו).	שניאורסאהן, יצחק
ראה מפתח ענינים ערך מאמרים.	ו קעה.
ספרים. פתגמים.	שניאורסאהן, ישראל ארי' לייב
שניאורסאהן, מנחם מענדל	(אחי כ"ק אדמור'ר שליט"א)
(אחי אדמור'ר מוהרש"ב)	ב קיא"ב. קצ. ערב.
י ריד.	ג טו.
שניאורסאהן, מנחם מענדל	ו נ. פת. רלו.
(בריש מניקוליונ)	י ג.
ב ערב.	שניאורסאהן, ישראל יוסף
שניאורסאהן, משה זלמן	יא ג.
יו רצז.	שניאורסאהן, ישראל נח
שניאורסאהן, נחום	(אדמור'ר מוהרי"צ)
ב ערב.	ה יא.
שניאורסאהן, נחמח דינח	שניאורסאהן, לוי יצחק
(אשת אדמור'ר מוהרי"צ)	(אבי כ"ק אדמור'ר שליט"א)
א רלב.	א רלב. שכרה.
ו קכו.	ב ב. כב. כה"ו. מב. מד. קעה.
שניאורסאהן, פישל	ג ז. סא (פי' לא שביק חיי כו'). פה. צד.
יא שכת.	קסב. שפג.
שניאורסאהן, פנחס	ו כא. קת.
יט כו.	ז רעט.
שניאורסאהן, ראובן שלמה	י קיו. קנט. שפת.
ט ט.	יג שנא.
שניאורסאהן, רבקה (אשת אדמור'ר מוהר"ש)	טז קכת.
ב רנב.	יט קיו.
ד קו.	

מפתח אנשים

תרכג

שניאורסאהן, רחל	שניאורסאהן, שלמה שניאור ולמן
ג דד-ת.	(אדמירל מקאפוסט)
ו רלו.	יח קבת.
שניאורסאהן, שיינא (אשה אדמירל)	שניאורסאהן, שמואל (אדמירל מוהר"ש)
ב רנב.	ב ריא (שמר-קל הטעימו מעין עוה"ב)
שניאורסאהן, שלום דובער	ה"י עשיר. רנב-ג שכו.
(אדמירל מוהרש"ב)	ג ת. רמב. חסט.
ב לג קדו. קמו (תולדותיו). קסט. קצא	ד קלב. קנט.
(סקירה על עסקנות ציבורית שלו).	ח נא.
קצו. רמ (סקירה הנ"ל). רנב-ג.	ו קצת.
ג כ ת. מה. קמ. קנ. רג. רכו. רמב. רצ.	ז קמד. קסה.
שלב. חסט.	ח רלת.
ד קלב. קסו. רא. שיא. חפד.	ט קמד.
ח קט (בכמה שנים לא ה"י התקע). קיא.	י צט. שסז (הסיפור שבחבל בנימין).
ו קיט. קבה. קצט (די מקה דארף עט).	יא שכט. שלב.
שנו.	יב כ. לחט. חלו.
ז קיב קכו. קמו. רכב. רכת. רפה.	טו קצט (נסיעתו לפריז להחזיר א' ב- תשובה).
ח רנ שמת.	טז כב.
ט י. לכיג קיז. קנחט. רב. רלט.	יז ערב.
י נא טב עה. קלט. קנת. שפת.	יח רפג (תולדותיו). חקב.
יא קנב. רנ. רעא. רפו. רחצ. שיב. שכב.	ראה מפתח ענינים ערך מאמרים.
שמת. חה.	ספרים. פתגמים.
יב לב. לחט. קה. חלו.	שניאורסאהן, שמואל מנחם מענדל
יג סב (ארסן מושכו באמירת דא"ח). קד	ח כא.
(לא היה מתערב בעניני ביהכ"ג בליו- באוריטש). רכו. שלו. חכו (הראתו	ט ט.
בענין ציצית מכונה).	יא ג. לב. סז. צד. רכב.
יד קיא-ב קנו. קעז. תקכת.	יב קצו.
יז ערב. רפא.	יג רסב.
יח קסת.	יד שעה.
יט ע. קמד.	טו יז. קפט. שז. שדמ.
כ נו. פב (מסיג על ענין המקואות).	יז רפו.
רנט.	יח רלת. שעה.
ראה מפתח ענינים ערך מאמרים.	יט חלו.
מכתבים. ספרים. פתגמים. שיחות.	שניאורסאהן, שמרי' נח (אדמירל מבברויסק)
שניאורסאהן, שלום דובער	ט קכו. קנו.
ב רית.	יח קבת.
שניאורסאהן, שלום שלמה	שניאורסאהן, שניאור ולמן (שזבני)
ג דו.	ט קנו.
שניאורסאהן, שלמה יוסף חיים	שניאורסאהן, שניאור ולמן
ו קסד.	ב רנט.

מפתח אנשים

תורכד

ג	שפירא, דוד
ו רלו.	ב קלו. קצת. ריג.
שניאורסאהן, שניאור זלמן מלודו	יב קסז.
ג טז.	שפירא, דוד שלמה
שניאורסאהן, שניאור זלמן אהרן (רד"א)	י קסט.
ו עז. קטז.	יח תקכג.
ח רצט.	שפירא, האחים (מדפיסי סלאוויטא)
שנייבאלב, חיים	ט רסז.
ח קת.	י ב. שית.
שניידער, חיים יוסף	שפירא, העשל
יח קטו (דוגתו איטא רחל).	טו קלו.
שניידרמן, שלום צבי	שפירא, חיים אלעזר (בעל המנחת אלעזר)
ה צא.	ט לד.
ז קנג.	שפירא, חיים משה
שעוועל, חיים דובער	יח רצא. חמר.
ט שיו.	שפירא, טריינא
שענבערג, יוכבד	טו קלו.
ב רעא.	שפירא, י.
שעטטיל, שמואל בצלאל (רשב"ץ)	א ריד.
ו מא.	שפירא, יואל
יג קג.	ה קצ.
יד חזו.	יב רנו.
שער, הרב	שפירא, יצחק
יא פז.	טו קנט.
שערמן	שפירא, לוי יצחק
יד שפו.	יז סט.
שפוק, יהודה	שפירא, ליפמן
כ ד.	טו ערה.
שפיגל	טז שכט.
יח שעא.	שפירא, משה
שפיטצער, ל.	ב שסו.
ו קמט.	ד שט. שיט. שצא.
שפייזמן, אריה	ה ערב.
יט קלו. רמו. שכא.	שפירא, משה ארי' ליב
שמילמן, מרדכי	ב קמא. קצת. ריג.
יג רכה.	ו סת. רסט.
שפירא, אלימלך	ח רלו.
יא קצו.	י קב.
שפירא, ב.	יח רמח (ונכדו מנחם).
טו קמט.	יט קצא.

תרכה

מפתח אנשים

שפירא, נחלי הערץ
טז ל.
שפירא, מנחם
טז קלו.
שפירא, שמואל אבא
ז שטז.
ח טז. רלב.
ט רסז.
י ב. קג. שית.
יד קיא.
טז קלו.
שפירא, שניאור זלמן
יט חטז.
שפירא
ו קפא. שלה.
ז רמד.
ח קכט.
ט לו.
י צת.
יז רב.
שפלט, יצחק
ד מז. קכה.
שפלט, מרדכי גרשון
יב חלב.
שפעטמאן, יהושע
ד רפב.
ו ד. רפב. שנה.
יא עט.
יב תה.
יד רית.
טז שסט.
טז קב (ונכדיו דוד ונח).
שפר, אסתר
טז קיט.
שפר, שרה
יג שלב.
שפריי, דוד
א קצת.
שפריי, מרח ב.
א צה.

שפרינגר, יחזקאל ישכר
יט נו.
כ רמט.
שפריין, חיים ישראל
י רז.
שפריין, יעקב מנחם מענדל
יג קסת.
יד קמ.
שצונסקי, מאיר
טז כג.
שקלאר, אלי' נחום
א פה. צ.
שקלובסקי, אלי'
ט צג.
י עז.
יא קצג.
יג כז. שנא.
יד שיד.
טז קז. שע.
טז לה. עדר.
שראם, ברוך
ה צג.
שרביט, יוסף
טז עז.
שרגאי, שלמה זלמן
ג קנו.
ה רסד.
ו ג.
יג רסב. רצ. שלג. תפב.
טז שטז.
יז קית. קצז.
יח רצ.
יט שלא.
כ רפה.
שרפשטיין, אברהם
ז קסד.
שרפשטיין, מרדכי אליעזר
ח כה.
יא עא.
שרפשטיין, עזריאל וליג
יא קל (וונגחו רבקה).

מפתח אנשים

תרכו

יג. סו. קסה.
 יז. קב.
 ששת, ר'
 ב. מת. פג'ה.
 רשיר
 ג. רכ.
 רשיב
 ג. ד.
 ריש
 ב. רנב.
 ש. שריב
 ד. קסד.

יד. תנא.
 יג. רנו.
 שרשטיין, רבקה
 י. עדר.
 יז. ר.
 שרת, משה
 ח. קלב.
 ששון, דוד
 ז. קפא.
 ששון, סלימאן
 ו. קנב.
 ט. צת.
 יא. קצט.

יט. קט (ובניו יצחק ודוד).
 ששון, שלמה
 טו. רלה.

ששוןקין, נחום שמרי'
 ב. רכו. רפא.
 ג. רפנ. שט.
 ט. קמב.
 יא. צ. קעב.
 טו. רנב.

ת

תומרקין, יוסף אלתר
 טו. קסח.
 תורג'מן, דוד
 יז. רמא.
 תרשיש, א.
 א. קלת.

מפתח מקומות

מפתח מקומות

א	אביסיניע	יז	ד"ה. קנג. קצה.
ח	דג.	יח	רד.
אבאדיר			ראה מפתח מוסדות ערך אהלי"י. גן.
י	קכב.	אורגוויי	
יב	קכב.	ב	רחצ. שיא.
יד	שז.	אזווארען	
יט	רי. רכ. רכב.	יג	שטה.
	ראה גם מפתח מוסדות ערך אהלי"י.	אזור	
בית רבקה.		יט	חא.
אדעלאיד		אטוואצק	
יד	קצו.	א	טו. ית. כב. לה.
אודיסה		ב	קצב.
ח	רמט.	ט	ייד.
אוסאווא			ראה מפתח מוסדות ערך תר"ת.
ז	קפו.	אטיאפי	
אוסטריי		ט	סג.
ב	סד.	איטליה	
אוסטרליה		ג	רפ (משמני הארץ - א. של יון).
ב	קחי.	ז	קסא.
ג	טז. קיו. קיט. קבא. שנת. חיב. שנה.	י	צדה (משמני הארץ - א. של יון. לא
ד	תסא. תפא.		היתה בעולם בזמן ברכת יעקב).
ה	מה. פה. קלט. קסא. ריג. רפו. שמת.	יא	קכב. שמב.
ו	תלה. תקת.	יב	רעג.
ז	סה.	יג	סת.
ח	קצו. רעג.	יז	קמת.
ט	רלב.	יח	פב.
י	סו. קלה.	איסט ניויארק	
יא	קיג. קנג. רפו. שכביג.	יט	כט.
יב	כו. לו. קלב.	אירופה	
יג	שסב.	ב	נה. גט. עט. רת. קכה. ריב. רטריז.
יד	סח. קמה. רנג. שצת. תנג.		ריט. רכא. רלט-מא. רפה.
טו	תיג.	ג	קנו. רעז.
טז	ג. שלא.	ד	רלת. רמ. רסה-י. שעא.
טז	תכב.	ו	צו.
טז	ס. קכה.	ז	קת.
		יא	קעט.
		יב	רעו. שיב.

מפתח מקומות

תרכה

טו	מד. עת. שסט. תכב.	אסיח
כ	רפב.	ד חי.
	ראה מפתח מוסדות ערך אהלי יוסף	אפריקה
	יצחק. לשכה לעזרת הפליטים.	יג חפג.
אירלנד		אפריקה הדרומית
ב	שעב.	ב קד.
ד	כז. קצו. שנד. שס"סא.	ג נד.
ה	מא.	ד מה.
אלבאני		ה עג"ה. קס.
י	ת.	ז שנב.
טו	רסה.	יא רסד. שלב.
טז	עת.	אפריקה הצפונית
יז	קה.	ג רלד. רמט"ג רסג"ד. שיכ. של. שצו.
אלכסנדריה		ד סד. סט. עת. צג. קנג"ה. קלו. קע.
טו	תמת.	קצד. רמ. רסט. רצנה. שלו. חי. חיט.
כ	קסט.	ה רנת. שביג.
אלסקה		ו כב. ריג. רל.
ג	קכב.	ז קת.
אפריקה הדרומית		יא קצט.
ג	נד.	יז קד.
ד	מה. קסט. רכו. רפו. שמת. שסג.	ארגנטינה
ז	סא.	טז פ.
יד	לא.	ארץ חקודש: ארץ ישראל
עיי"ע ארה"ב		ב עא"ב (מתי א"י וחז"ל. גלגול
אנגליה		מחילוח). קיא"ב. קעח (שרצתה
ז	קמב.	לעשות רצון קונה. שרית וגר ותוכל).
יא	רסו.	קצ. רנט. רפז. שז. שלא.
יג	שכט.	ג יג. עז. צד. ק. קסב. קעט. ריט. רלא"ב.
יד	תצב.	רלו. רנג. רעז"ת. ש. שמה. שפה. חי.
טו	שסט.	חיד. חית. תנו (רואים במוחש שא"י
יז	של. שמה.	גאולה). תפכ"ג.
יח	חקלו.	ד פא. קלה. קנב. רלת. רעג. שט. שמה.
יט	טו.	שנאי"ב (והביא אותנו גר אך בהוי אל
אנטווערפן		תמרודו גר אל תעלו כי אין הוי ב-
ד	תמת.	קרבכם). שנט"ס (טענת המרגלים).
יב	צב.	שסב. חוט (מאך דא א"י). תכה. תכת.
יג	רצב.	חסאי"ג. חפ. תפת. תצא. תקו.
יד	תמג. תפה.	ה ד. לה. לת. סב (עלי לאה"ק. חיי א"י
יח	חסו.	וחז"ל ברוחניות). עדת. קיא. קלב.
כ	נו.	קסו. ריא. רנא. רסז (אינה דומה
		לחז"ל, לסדר החיים שם ברוח ה-

מפתח מקומות

תרכט

חורה. רצב. רצט. שא. שטו. שכ. שכב. שכת. כ. כב. צב. פג. צו. קצו. רל. רסא. ערה. שכביג. שלת.	ז	(מדינה). שלג. שסד. שעא. שעטפ. (מדינה). חמה. חעת. נת. קטו. קט. רד. רסט. חקא.	יד
צב. קהית. קב. קנט. קסו. קסט. קעזח (עזרה למסדות באה"ק). קפא (יציאה מא. ללמוד תורה). קפג (הלכות הגהר נות בא). קפח. קצט. ריא. רטו. ריח (א. — רצחה לעשון רצון קונה. י. — כי שרית גר). רמב. רטו. רפיפא (כיבושה רק ע"י ארון ומשה). שו. שיו. שלב. שלת. שסא. שסד (מארז"ל עתידה איי שתחפשט כר). שסז (ההומנה לבקר בא).	ז	יב. טו. כז. וט. צג. צט. קצט. קע (בגסיעה לא צ"ל והיזות מיוחדת כי תומ"צ). ריב. רמד. שכו. שלט-מ (כניל — קע). שסא. שפת. שצו. חכב. חכת. חלו. חנב (כניל — קע).	טו
יג (יציאה מא"י ללמוד תורה). עז. פה. קנא. קפג. רלד. רנב (נפיעה לא"י — החלטה לשמור שם תומ"צ). רטא. שו. שכר.	ח	לדית. סד. סח. קג. קכא. קמו (עלי" לא — עלי" אמחית). קנא. קנר. קסו. קעג. קעט. קצו. רטרו (מדינת או א"י). רלד. רמה (ביקורי באה"ק). רנט (עליית חסיד חביד לא) רפח (עלי בתומ"צ בא). שיד. שכג (גם אריה קוראים לה אה"ק).	טו
כי (תומ"צ לחטים שנמרחו בארץ). לט. מג. נט. צ (הלי התלויות בארץ). קכו. קלג. קס (פתגם הצ"צ: מאן דא איי. ארץ — שרצחה כר ישראל — כי שרית גר. לי ראש). קסב. קע. קעזח (הכנה לעלי" לא — תוספת בתומ"צ).	ט	ת. כא. לה. מו. מז (כחוכן השם — קדושה). נה. סה. עה. צגיד. קי. קטו. קיז (לעשות מא"י אה"ק). קיח (עלי" גם ברחניות גבוה מכל הארצות). קמ"ז. קמט. קנב. קצ. קצו. רד. רכב. רכת. רלגיד. רנג. רסת. רצד. שא. שלב. שלט. שמת.	יו
קצו. רו. ריג. רלב. רלו. רסת. רש. שיג (התל' העולים ממרוקו לא"י). של. עט. פו. צט. קטו. קכב. קלג. קפה. רלח רנב"ג. רפו. רצו. שנ (יוצאים לחו"ל ללמוד תורה). שצט (יציאה מא). חיד (בעתיד הקרוב כנראה לא תהיי בידי האפשרות לבקר).	י	ה. לג (נק' ארץ הקדושה — הוספה בתומ"צ). לת. סא. עו. קיח (צדקת א). קכב. קכו. קמא. קמט. קסו. קעה. קצט. רד. רטו. רמד. רנד. רנו. רס. רעג. שו. שכ. תגיד (נפיעה לביקור בא — אחר לי יום אם מותר לצאת). חכו. חמ. חסה. חסת. חעד. חקו.	יח
ית. כת. נו. צג. קה. קטו (הגשמים ההרמוניות). קלו. קמט. קצו. רנג. רסד. רסט. רעב. שלו. שמג. שמה. שנו. שסז. שעח. שפג. שצ. שצט. ת.	יא	לא (זהירות בקיום המצוות בא). לו (מורגלח בנסים) מט (הוספה בתומ"צ — ויזה לפלטיץ של מלך). נה. נת. קיח. קמ. קע. קפג. רד. רלו (יציאה מא. — לקשר עם דבר מצוה). רמה. רנח (בכל פעם שבאים לשם נק' "עליה"). רסו. רפא. רש. שו. שי. שכה. שלו. שמ. שגדה. שט. שפה. שצו. חיד (יציאה מא. להשתטח על קברי צדיקים).	יט
זח (אסור לצאת לחו"ל כר). עז (מדינה). קיג. קכ"קא (אם יש שם שליטה למולות). קמב. קצג. רג. רמב	יג	ג (כל מהותה — ישראל). כ. עט. פ. פה. קכו. קמו. קעג. קסו. קצג. רב. רת.	כ

ז	קבג שיט.	רכט-ל. רמא (תנאים ביציאה מא).
ט	של (כספי השילומים).	רחצו שיט.
יז	שמט (קבלת השילומים מהם).	ראה מפתח מוסדות ערך אגו"ת.
כ	שלז.	אגו"ת. אהלי"י. בית הכנסת. צא"ת.
		רבנות הראשית. שליחות התלי ל-
		אה"ק תר"ת.

ב

ארצות הברית: אמריקה

א	כב. רצה (איז ניט אנדערש).	באנאטא
ג	נר. תג. תסא.	ו י.
ד	קב. ריג. שי. שמט. תלה.	באלטימור
ה	כת. פב. רט. רצט. שכת.	ג פג.
ו	צו. ערה.	באסטיה
ז	סא. רת. רלט. שיט.	י ריד.
ח	כא-ב. צו. קכו. קכט.	באר שבע
ט	יד. קעד. קפת. רנה. שיג.	ד חלא.
י	כו. סז. קכח-ט. קמה.	טו קלב.
יא	קכה. קפט. רכת. רלא (רוכ מגין ובנין של אומתנו). רסד.	יח לו.
יב	יז. לא. רכד. שלו. שמו.	כ ג.
יג	רג. רצא. שלג. שצא-ב.	בבל
יד	י (בא. מחלהבים לפתע לזמן קט כו). רד. רמו.	ז רית.
טו	מד. עת. קכב. קלג. רג. שצו. חכג.	טו חמז.
טז	כב. רכט.	כ שלז.
יז	ת. כב. נר. צו. קכו. קלג. קנג. קצג.	בואסי, צרפת
	קצת. רי. רמט. רעט. רפג.	ב רכו.
יח	ה. מ. מת. צא. קצת. שנה. תנב. תקלה.	בוגוטה
יט	נב. קיט. קמד. קעט. חיו. חמג (בא. האברת נשמעים לבנים והמורים ל- תלי).	יח תקלו.
כ	פה.	בולאוועיא
	ראה גם מפתח מוסדות ערך אגו"ת.	ו שיא.
	צא"ת. תר"ת.	בולגריה
ארשא		יד כד.
ה רי.		בוסטון
טו חמז.		ה רטו.
כ שלז.		ו יא.
אשכנז: גרמניה		יד סת.
ב ריז. רנג.		טז רצא.
ג שעת. תגיד.		כ פו.
ו רל.		ראה מפתח מוסדות ערך אגו"ת.
		א"ת.
		בוענאס איירעס
		יז טז.
		בוסולו

תרלא

מפתח מקומות

ראה מפתח מוסדות ערך אחי תמימים.	ה ח-ט.
בורלינגטון	ברינא
יט חיו.	ו פג-ד.
בית שערים	יא קצה.
יג תמהו. חנר.	ראה מפתח מוסדות ערך תומכי
בלגיה	תמימים.
ד חיד.	ברלין
בני ברק	ג שלב.
ב קכת.	ה קפז.
ז שפא.	יד שסט.
יא רסז.	בשאר
יב צט.	יא שג.
יח קפג.	בת ים
יט רסז. רעז. שכא.	י רפב.
ראה גם מפתח מוסדות ערך אגוני"ח.	
ישיבות. צא"ח.	
בסרביה	
יח רעז.	גבעתיים
בערמודא, איי	י רטז.
יג שסה.	גיברלטר
בר גיורא, מושב	יד קמט.
כ קמט. שו.	יח קנר.
בראנוויל	גייטסהד
יט כט.	ח שלו.
ברדיטשוב	י רכט.
יא רפז.	יג שכז.
ברונקס	גליציה
ראה מפתח מוסדות ערך אחי תמימים.	ז ד (מרכז החסידות בב).
ברוקלין	יז רפא.
לא נסמנה לרוב המצאה. עיי"ע	גמזו
ארה"ב	יח קצת.
ברזיל	גערסיץ
א נו.	ו לב.
ד שמט.	גירבה
ז קמ.	ו כב.
י רלב.	ט מז. רט.
יב סח.	י מ.
טז עז.	גרזיה
ברידזשפארט	ד רא.
טז ראה מפתח מוסדות ערך אגוני"ח.	ט רא.
ברייטאן ביטש	גרמניה

מפתח מקומות

תרלב

עיי"ע אשכנז.

ד

דאברא (ליד ניקוליוב)

יו רנד.

דארטשעטאער

ד קכב.

ח קסב.

ראה מפתח מוסדות ערך ביהכ"נ בית

רבקה.

דארלבידה

ח קפה.

דבדו

טו קמא.

דובלין

ב שפ.

ג שייב.

ד כת. חייג.

ז פט.

יב כז.

דטרויט

ז שמת.

ח שה.

י תא.

טז רצא.

יז קלט.

יח צט. תקי.

דנמרק

יב שסה.

יז רייב.

דענווער

יט מג.

ה

האדיטש

יא פ.

האמילטאן

יג שסה.

הבנה

טז עת.

יח תקלז.

תודו

טו שנד. חמג.

הולנד

ד תיר. חנו.

ו רצד.

ח קפא.

הונגרי

ב קפת.

ג קנד (חסידים). קסב (אנשי). שנו (שיטת

ההתבדלות).

ח יא (פסק רבני ה. בענין שימוש במוך).

יג קעט (רבני).

יו רפא.

ו

וואופטער

ג סת.

ו נו.

ראה מפתח מוסדות ערך א"ת.

ווארמס

יד קסת.

ווארשא

א ל. לא. לה. נ.

ב שנח (הקהלה).

יט ראה מפתח מוסדות ערך תר"ת.

ראה מפתח מוסדות ערך תומכי

תמימים.

וואשינגטון

א קא.

וויטבסק

ט כא.

יא תכג.

וויילאמסבורג

ח קעא.

וויילנא

ב רסט.

יט קפא.

ראה מפתח מוסדות ערך תר"ת.

וויין

תרלג

מפתח מקומות

טז רלה.	א טז. יז. פא.
יח מג.	ו שח.
ראה גם מפתח ענינים ערך מקד.	יז צב.
חפץ חיים	וויניצעב
יד קסא.	א סא.
טו צב.	ג שנא.
חרן	י רכה. רס.
יח תקנב.	ווישי
חרסון	ב יד.
ח רמט.	וונקובר
	א פא. קיא. קית.
	יג חי.
	וועסט טייד
	יט כט.
	וורמיוא
	ז קפב.
	ז
	וונדרלנד
	ראה מפתח מוסדות ערך אגוני'ת.
	זרנוגה
	יב רנה.
	ח
	חברון
	ב קסט (נחלה). קצו (נחלה). ריב (נחלה).
	רכט (נחלה).
	ז שז. שכ.
	כ ג קיג.
	חולון
	ז שכ.
	ט קסת.
	טו שמו.
	חיפה
	ו קבר. שמו.
	ז שסא.
	ט קמו.
	י צו.
	יד שב (העיר האדומה).
טז רלה.	
יח מג.	
ראה גם מפתח ענינים ערך מקד.	
חפץ חיים	
יד קסא.	
טו צב.	
חרן	
יח תקנב.	
חרסון	
ח רמט.	
ט	
טבריה	
יא פח'ט. קסג.	
טז ריג.	
כ קמא.	
טונים	
ד רס'ז.	
ט רא. רו.	
י רנה.	
טורונטו	
א עד.	
ד קלה'ו.	
ו שיד'ט. שמו.	
ז קפה'ו.	
ח קלת.	
יא קב.	
יב ראה מפתח מוסדות ערך אגוני'ת.	
יג ראה מפתח ענינים ערך אגוני'ת.	
אגוני'ת.	
יד עדר. חיג. תקיג.	
טז קמד. רו.	
יז רמו.	
יח תלב.	
יט מא'ב.	
ראה גם מפתח מוסדות ערך אגוני'ת.	
ביהכ'ג.	
טנגיר	
טז צו.	
יד קמת.	

מפתח מקומות

תרלד

ט נה (שיכון חב"ד). רייב (כנ"ל). רמה.
רנט. רפא. שצה (שיכון חב"ד). תלח
(כנ"ל).
כ עט. פ. רט. רחצ (יראה שלם). שדמ
(שיכון חב"ד).
ראה גם מפתח ענינים ערך אגוניות.
אהלייז. צא"ת.

כ

כפר ארגנטינה
יח רפת.
יט קכו.
כפר הראה
יח תקו.
יט רכב.
כפר חב"ד: ספריא
ד שמה (ספריה). שנא. תטרוז. חסא.
תפת.
ה כח. פה. קלג. קנב. רסגיה. רפד. רצד.
שיט.
ו ה. ת. יב. כו. לו. מט. נא. קט. קעת.
קצב. רנו (נוסד ומתנהל ע"י אדמ"ר
מהוריי"צ נ"ע). רנח"ט. רצג. שיג.
שכט.
ז ג. ו. יג. סט"עב. קה"ז. קיג. קעת. רמה.
רפט. שפיג.
ח ב. קת. קלו. קס. קעת. רכה. שמ.
ט מת. עו. קסת. קע. קעת. רו (שני). רכד.
רעג. רפ. שיא.
י ג. כד"ה. כת. עו. צ. צד. צט"קא. קכט.
קפו. קצה"ר. רכו. רלא. רסד (אדמ"ר
חופף ומעורר ר"ר על יושביו). שה"ו
(לא נכון לעקור משכנם מפני ה'
מאורע). שכב. שמא. שמגיד. שסג.
חיד.
יא סב. פו. פח"ט (שני). קי"ג (צנור
לפרנסה). קיד. קטו (אדמ"ר קרא לו
כפ"ח). קסג. רעג. שיד (איחוד כפר
הישן והחדש). שדמ. שעו.
יב כד. לא. מג. עאי"ב. צד"ה. צו. קו
(שפרייז). קת. קב. קסא. קעה. קצא.

טרבלינקא

ג קסא. קעג.
טשכוסלובקיה
ב קפת.
ד סא.

יאהאניסבורג

ו רנד.
יפ המלת, חבל
כ רמו.
יפו
ט קסת. קע.
יפן
יב שלט (חקירות מוצאם).

יקטרינסלב

ז רעט.
ט קמר.
ירושלים
ב קיב.

ג עת. שכר. חית.
ד קלא. שיד.
ה שכת.
ו שת.
ז שז.

ח מה. רמב. שכו (יראה שלם). שלא.
י רה. רמה. רפג. רצה. שמ.
יא יח. פט. צ. קעת. רעג. שנו.
יב מת.

יג כג (יראה שלם). נ. קטו. קסד. קעו.
קצג. רו. רצב.
יד לו. ס. רסא. רפ.
טו נאי"ב. נט. קא. קיב. קכ. קכט. קמו.
רמד. רעא. שי. שפב. תמא (המרשג
ציון י'). תנב.

טז רלו (שיכון חב"ד). שטו. שנג. שסז
(יראה שלם).
יז לו (שלימות היראה). קמ. קסא (אם י'
החדשה בגבולות י'). קצט. רסד. רסת.
רצד.

יח סב. רטו. שנב. חקל.

חמישים. בית הכנסת. ביה"ס למלאכה.
בית רבקה. ישיבות. צא"ת. תלמוד

תורה.

כפר טבא

ו שת

י רפב

ל

לארז

ג טז

ראה מפתח ענינים ערך תר"ת.

לאדי

ה סה

ח קכא

לאזניא

ח קכא

לאס אנגלט

ב שעז

ד צז

יד תיא

לואיסוויל

ד קג

לוד

ה רצד

ו ה. ת. לו. נא. קט. רד. שלג.

ז קנא

י קא

יא פט

יג רפד

יד ער

טו שיט. חנב.

טז סח

יז צד. שלו.

יט חג

ראה גם מפתח מוסדות ערך אגוני"ת.

אהלי"י. צא"ת. תר"ת.

לונדון

ד תלה. תקד.

ו רמו. שיכ.

ז לט. שמא.

ח קעט. שלו.

רכביג. רנה. רנט. ערה. רפד. שיו.
שכר. שפד. חית. תנה.

יד. כה. ל-מב. מה-ו. סא. סד. סו. עד.

צט. קי (בשם זה דוקא). קז. קיא. קיג.

קכז-ט. קל-לד (מרכז הפצת ה-)

מעיינות. חיוזק המוסדות). קנה. קעט.

קצט. רא. רה. רלט. רמא. רמו. רסג.

רסז. ערה. שכה. שלט. שג. שמו.

שצג. שצט (ועד הרוחני). תפד.

יד. ל-ז. מ. פכ-ג. קז. רטו. רסט-רעא.

רפז. שיא (אדמ"ר) מיסד ומנהל גם

עתה). תנה-ז. תקא. חקכו.

טז. יח (השימוש בשם זה דוקא).

יט-כ. לא. נג. עד. צג. קז. קכב. קסד.

קעב. קפג. קצד-ה. קצת. רלה (כני"ל -

יח). רסב (כני"ל). רפז. רצז. רצו.

שט-י. שסא-ד. שפז. שצב. שצה. חיג.

תיח-כ. חמכ-ג.

טז. ז (שמירתו למע' מדרך הטבע). לט. נת.

ע. עב. קז-ת. קכט. קלא. קלד-ו. קסה-ו.

קכב. קפה. קצב. קלד-ו (השיכון)

וכפ"ח שני). רפד-ה (כני"ל). רנד.

רפט. רצב. שיא. שס (מגבית לשכון

החדש). שסח (כני"ל).

יז. טז. כז. מגד-ד. סה. עב. קנב. קצו (כפ"ח

שני). רד. רת. ריב. רכב. רכו. רס-סא.

רסד. רפה. שנד.

יח. כ. צ. קד-ה. קית. קמא. קמט. קעד.

קפו. רטו. רית. רכד. רלו. רצא. רצט.

שכו. שמג. שעז. חסד. תעב. תצד.

תקד.

יט. ית. לת. נה-ו (כפ"ח ב'). נז. נט. פכ-ג.

קטו. קבת. רלה. רמא. רמג. רנט. שלא

(כפ"ח ב'). שלו. שס-סא. שסד. שעה

(השלמת הבניה). שפ (כני"ל). שפז.

שצה. שצז-ח (יסוד כחב"ד ה'). תיא

(הבניה וכפ"ח ב'). חלב. חמד.

כ. ל (שני). נת. קכו. קמח (ועד הרוחני).

קעת. קצו. רת. רמט.

ראה גם מפתח ענינים ערך מקדה.

מפתח מוסדות ערך אגוני"ת. אחי

מפתח מקומות

תרלו

מ

מאה שערים	ט קכו.
יו עו.	יב צכ. קמו. שסד.
יט קכ.	יג רא.
מאנטמארענסי	יד תצג.
יד שכ.	טז קלה.
מאנטעווירעא	יז רעז. שמה.
ב רחצ.	יח פכ. קכב (בר"צ). תצט.
יג רצד.	יט קכג"ד.
טו רלה.	ראה גם מפתח מוסדות ערך אגוז"ת.
מאנטשעסטער	בית דבקה.
א קכו.	לטביה
ד תו.	א לא.
ו רמא. שיו.	ראה מפתח מוסדות ערך תו"ת.
ח עו.	ליאון
י קלה.	יח שו.
יא רסז.	ליובאוויטש
יט קכד.	ג ת. רעט.
ראה מפתח מוסדות ערך אגוז"ת.	ד קמט. שסא.
ישיבות.	ה צח. רטו (מלשון אהבה).
מארינבאד	ז קמו.
יא שלב.	ח קכא. רלת.
מגדל אשקלון	יא תכג.
יא סט.	יב לת. טו.
מדריד	טז שטו.
ה רמט.	ראה מפתח מוסדות ערך תו"ת.
ז קו. רנה.	ליטא
כ רנו.	ח עו.
מוגדור	יז רפא.
ח קפה.	יח תקנו.
מונטריאל	לייפציג
א עה. דלג.	טז שונא.
ג שנו.	לכיש
ד שסט.	יג לו.
ה כ.	לניגרד: פטרבורג
ח קפו. רכת. רפג.	ב קג. קפט.
יב צג.	ד ס (לפני ולאחרי פ.).
יד קצט.	ה עב.
טו קסז. קפד.	טו תמג.
יז יא"ב.	לעפליע
	יא תכג.

תרלז

מפתח מקומות

יח ס.	טז קכ. קמ. קעב.
יט קכא.	מלבורן
כ רת.	ד חפט. חצג.
ראה מפתח מוסדות ערך אגוני"ת.	ה סה.
ביהכניס. בית רבקה. גן. צא"ת. תר"ת.	ז ערה.
מוסקבה	ח סה.
יג שלו.	ט לו. ע. קיג. שכב.
טו קלו.	יא רכז.
מוריסטאון	יב רלט. רעט.
ג ז.	יג שעת. חנה.
מושב צולי טריפולי	יד קכא. שלא.
טו נד.	טז קכה. קמד.
מושבות	כ רב.
ב שנט"ס (ברוסיה). עבודת אדמה. הצעת אדהאמ"צ).	ראה גם מפתח ענינים ערך אגוני"ת. אהלי"י. בית רבקה. צא"ת.
מיאמי ביטש	מנחטן
ד קלו.	ט קסד. ש.
ו קצד.	מעברות
יז יג.	ד שנא.
מידלעט (מרוקו)	ו קלב.
ג תד.	טז רפת.
ד כב"ג. כז. סת. עב. קלב.	מעוז אביב
ח קפודת.	יד קסד. חכט.
ט ריא.	מעוז, שיכון
מילנו	יב שדמ.
ו קמד.	מעוריש
י צה.	ב רסט.
יב קנט.	יח ב.
יז קת.	מערות חמכפלה
יח פב. קיב.	ח קנא"ב (ביקור אדמ"ר מוהרי"י"צ).
מינכן	מפלטים, קבוץ
ב ריז.	יג עט.
י רצז.	מץ (צרפת)
מינסק	ד נה.
ב קג (ויכוח מ.). קד.	מצרים
מירון	י רצז.
ו שלד.	טו חמו.
ח של.	יט יד.
ט נח.	מקנס
יא ס"סא.	ג שיב. שלת. שעה.
יג מו. נ.	ד סת. רפו. חלת.

תרלח

מפתח מקומות

ה	לב	ד	לו
ו	לב צה"ו קפד	ה	קמא
ח	קמב	ו	שטא
י	פו	טו	שיר
יד	קית		

ראה מחפת מוסדות ערך אהלי"י.

מקסיקו

ו	רכב
ט	שכג
כ	רפ

מראקש

יד	רד

מרוקו

ג	שיג שנת חכו. חכט. חפה.	נארואלק
ד	כב"ה. קסא. קעד. רא. רסו. רפו. חיא.	ה קצו.
ה	תלת תנה.	נאריסטאן
ו	לא-ב. לה. טג. קמא. רנת. רצד (הנורע)	ז מ.
ז	העולה ממ). רחצ.	נגב
ח	כב. כד. צו. ריג. רצה.	ט קסט.
ט	לט. קד. קטב. קסו. רכו. רלד. שו.	יט ז.
י	ב. קמב.	נוארק
יא	קיו. רא-ב. רצג.	ראה מפתח מוסדות ערך אגודת
יב	קעת. רנה.	חב"ד. אגודת נשים. בית רבקה.
יג	נה. נו. צג. קיד. קמו. קע. שנג. שנה. שצ.	ניו יארק
יד	ת.	לא נסמנה לרוב המצאה. עיי"ע
טו	רמט. שלא. שפו.	ארה"ב.
טז	צא (עולי מ). רחצ. שצג. שצט"ת.	ראה גם מפתח מוסדות ערך אגודת.
יז	תיא"ב.	אחי תמימים. בית רבקה. צא"ת. תר"ת.
יח	תנ.	ניואינגלנד
יט	קמה. רמג. רפו (עולי מ. בכפ"ח). שפו	יט קכב.
כ	(הני"ל). חכג.	ניוהיווען
כא	נד.	ט רית.
כב	רטריז. רמא. רפא.	טז נא.
כג	רד. תנא.	ראה גם מפתח מוסדות ערך אחי
כד	רו. רטי" (רעידת אדמה). רכו. שצא.	תמימים. צא"ת.
כה	עיי"ע אפריקה הצפונית.	ניוילאנד
כו	ראה גם מפתח מוסדות ערך אהלי"י.	א רנב.
כז	בית הספר. בית רבקה. מועצת	ניוענבלאנד
כח	הרכבים.	ד רלב.
כט	מרסיי	ניס (ניצא)
ל	רנדי. רעז. רצט.	ב יד.
		ניקוליוב
		ט קמד.
		יד שלב.
		נתיבה
		ד תמט.
		יא פ.

ע

עבר הירדן
ד תפח (אי הוי כחור"ל).
עיינות
טו לב.
יח לז.
עין כרם
ח שלא.
יד רנו.
עיר גנים
יט יז. קסב.
עליזאבטטוויל
יא שלב.
עראני, צרפת
ב רכו.

פ

פאטטטוויל
י לא. רכו.
יא ערה.
פאל ריווער
ד רסד.
פאנטאדלעאגאדא
יג שסה.
פאט
ח קפה.
ט רת.
פאקינג
ב שה. שי.
ו מו. פד.
פארטא אלערנא
יד תיב.
טויזן
ב קד.
פולין
ו קטו. רל.
ז (מרכז החסידות בפ.), רצד. שיט.
ט של.
י תו.

ס

ס. פאול
א נו.
כ קפת.
ס. פורנאייסקו
ז עז.
סגירה
ה רצד.
טוריה
ח פו (שבדברי רז"ל – ירן).
סטרווב
יא שכט.
סיביר
ג קית.
סידני
ז ערה.
ט ע.
יב רלט.
סין
ג שפה.
סיני, הר
יד תצה.
סינטיטי
ב רצב.
ח רנת.
ט רנד. שכ.
סיריקיוו
יז רב.
סלסבורי
ו שיא.
סנגל
כ רו.
ספרד
יט נט.
כ רנו. שלז.
ספריה
עיי"ע כפר חב"ד.
ספרינגוואלי
יא ערה.
ראה מפתח מוסדות ערך אחי תמימים.

מפתח מקומות

תרמ

ב קפר. קפת. רגיה. רטי. רלה.
רמד. רנג. רפא. שיא.
ג יא. נרט. פז. פט. קיז. רכ. רלה. רלת.
שיב. שיד. חנג. חפב.
ד כד. כת. נה. קב. קצא. רסו. שכא. חיו.
חלה. חלט. חנו. חפת.
ה לה. ריט.
ו מז. סד. פד. קצה"ו. קפר. קצו.
ז קז. קכט. קצט. שסא.
ח כא"ב. עג. קבר.
ט צה. שי.
י ריד.
יא טז. קצה. שלב.
יב קכו. רצב.
יג שלג. שלו.
יד טז. קית.
טו קצט.
יח עת. פב. קיב. חפא.
כ כ. שי.
ראה מפתח מוסדות ערך אגוני"ת. בית
רבקה. לשכה. תר"ת. חלמוד תורה.

פריסקא

יא קפר.
יח קע.

פרינקטורט

יא שמב.
יב שפט.
יט שעג. חר.

מרט

ד חסד.
ו רל.

פתח תקוה

ט צג.
י עז. צז.
יג סז.

ראה מפתח מוסדות ערך ביהכ"ג.

צ

צפרו

ט ריא.

יג רג.
יד קיב.
יו קי. רעט. רפא. שא.
יח קמת.
ראה מפתח מוסדות ערך תר"ת.

פורטוגל

יג שסה.
כ רנו.

פורליוטי

ח קפה.

פטרבורג

עיי"ע לנינגרד.

פיטסבורג

ז שכט.
י ריד.

יב רסה"ו. רצז.

יד קי.

ראה גם מפתח מוסדות ערך אגוני"ת.

אחי תמימים.

פילדלפיה

ה עא"ב. ריג.

ז קנב.

י קה.

פינאנא, כפר

טז רמב.

מלורידה

ה ט.

פערטאלטרארף

א טז"ז.

פערנדייל

א קעז.

פערנוואלד

ד קנר"ו.

פראג

ב קפת.

ז קפב.

יד קסת.

ראה מפתח מוסדות ערך בית רבקה.

פריז

א טרכג. ל-לה.

תרמא

מפתח מקומות

קצט.	י	קצט.	י
קכד. קמו.	יא	קכד. קמו.	יא
קצו.	יג	קצו.	יג
קפג.	יד	קפג.	יד
ראה גם מפתח ענינים ערך מקה.		ראה גם מפתח ענינים ערך מקה.	
צדפת		צדפת	
שעב.	ב	שעב.	ב
נד. קצו. רלו. שכ.	ג	נד. קצו. רלו. שכ.	ג
קצו. רפו. חלה. חצא.	ד	קצו. רפו. חלה. חצא.	ד
לה. קפט.	ה	לה. קפט.	ה
מו. רסא.ב. שב.	ו	מו. רסא.ב. שב.	ו
יא (העחק מצי). רסב (כניל). שיט.	ז	יא (העחק מצי). רסב (כניל). שיט.	ז
כב. צה. קלה.	ט	כב. צה. קלה.	ט
כו. ריד.	י	כו. ריד.	י
נה. שיא.ב.	יב	נה. שיא.ב.	יב
רא. שכד.	יג	רא. שכד.	יג
קצט.	טו	קצט.	טו
תקו. תקלו.	יח	תקו. תקלו.	יח
יד.	יט	יד.	יט
שלו.	כ	שלו.	כ
ראה גם מפתח מוסדות ערך אגוני'ת.		ראה גם מפתח מוסדות ערך אגוני'ת.	
בית רבקה. חרית.		בית רבקה. חרית.	
ק			
קאלמפל		קאלמפל	
ח. מא.		ח. מא.	
קארליסלע		קארליסלע	
ז. מ.		ז. מ.	
קארטיקא		קארטיקא	
י. ריד.		י. ריד.	
קארעא		קארעא	
ד. שצב.		ד. שצב.	
קופמיות		קופמיות	
יד. קטא.		יד. קטא.	
טו. צב.		טו. צב.	
קוקז		קוקז	
יז. רפא.		יז. רפא.	
קושטא		קושטא	
ז. שז.		ז. שז.	
קיוב		קיוב	
ו. כא.		ו. כא.	
ו. שב.		ו. שב.	
יג. חלו.		יג. חלו.	
קלבריה		קלבריה	
יג. קי (איטליה של יו).		יג. קי (איטליה של יו).	
יז. קמח (אחרוני ק). מארצות קיני קניז (קדמוני).		יז. קמח (אחרוני ק). מארצות קיני קניז (קדמוני).	
ראה מפתח ענינים ערך אתרוגים.		ראה מפתח ענינים ערך אתרוגים.	
קלילאננד		קלילאננד	
ג. חנא.		ג. חנא.	
ראה מפתח מוסדות ערך אגוני'ת.		ראה מפתח מוסדות ערך אגוני'ת.	
קנדה		קנדה	
א. פא.		א. פא.	
ג. נד. חסא.		ג. נד. חסא.	
ד. מה. ריג. רנב. רפו. שפט.		ד. מה. ריג. רנב. רפו. שפט.	
ה. יד.		ה. יד.	
ו. קצו. רכד.		ו. קצו. רכד.	
ז. סא. רסב.		ז. סא. רסב.	
ח. כא.		ח. כא.	
י. כו.		י. כו.	
טו. חכב.		טו. חכב.	
יח. קסב.		יח. קסב.	
קסבלנקא		קסבלנקא	
ד. סד. קלג. רפו. חט.		ד. סד. קלג. רפו. חט.	
ה. לא. קלא.		ה. לא. קלא.	
ו. כב. צו. רלט.		ו. כב. צו. רלט.	
ז. לט. קנו.		ז. לט. קנו.	
ח. קכד. קפה.		ח. קכד. קפה.	
ט. רכט. שכא.		ט. רכט. שכא.	
י. מז. קכב.		י. מז. קכב.	
יא. קסט. רנב.		יא. קסט. רנב.	
יב. קכב.		יב. קכב.	
טו. צב.		טו. צב.	
יז. שיג.		יז. שיג.	
יט. רלג. רפח.		יט. רלג. רפח.	
ראה גם מפתח ענינים ערך מקה.		ראה גם מפתח ענינים ערך מקה.	
מפתח מוסדות ערך אגוני'ת. אהלי'י.		מפתח מוסדות ערך אגוני'ת. אהלי'י.	
קענטאן אחיא		קענטאן אחיא	
ז. מ.		ז. מ.	

מפתח מקומות

תרמב

רוסיה: ברית המועצות	
א	רלב
ב	קיא. קלא. קפת. רג.
ג	פז. ק. ר. חי.
ו	מדיה (הקשר עם אנ"ש בר.).
ז	ע. רצד. שיט.
ט	שכט-ל.
י	נט. רמו. תו.
יא	שלו.
יב	קכד. קנר (הגשת ניירות דרישה). ר.
	שיא-ב (חבילות. כיטול צו על תנאי שהגישו). שיח (כנ"ל). שלא. תמו.
יד	נט. תכו (חבילות לר.). חמט-ג.
טו	נט. ע.
טז	קצו.
יז	סב. פ. קי. קסו. רמט. רעט-פא. שא.
יח	שנה.
יט	קיח (תועלת ביקור המשלחת בר.).
	קכח (הזכרת יהודי ר. בהתוועדות יט"ב). רנג (הנצחת מאבק יהודי ר.).
כ	כח (רבנות. ממשלה הצארית). לד.
	קפט (משטר הצארי והקומוניסטי).
	קצא.
	ראה גם מפתח מוסדות ערך תר"ת.
ריא ד'שענערא	
א	נו.
ד	שמט. תנו.
	ראה מפתח מוסדות ערך צא"ת.
רינא	
א	א. ג. ל.
ג	תלת.
ו	רנט.
ח	קלג.
יז	שא.
רידינג	
יא	רמו.
רמלה	
טו	שית.
רמת גן	
יט	רסד.
כ	ב.ג.

קראון הייטס	
יט	כט.
קרוטשע	
ח	פו.
קרים	
ז	שו.
ט	לד.
קרית גת	
יה	קצב. רכו.
יט	נו. רכב.
ראה גם מפתח מוסדות ערך תר"ת.	
קרמנטשוג	
יב	שצת.
ראבאט	
ג	שעה.
ראטשעסער	
ה	קצט.
ו	רכא.
ראשון לציון	
יט	ראה מפתח מוסדות ערך א"ת.
כ	קו.
רבאט	
יז	שכא.
רודיויא	
ה	קס.
רוטרדם	
יב	צב.
רומה	
יז	ג.
רומניה	
ד	שצא.
יח	קצב. רעו. רפו (עולי ר.).
כ	מו.
רוסטוב	
ג	רג-ד.
ד	שיא.
ט	רדי.
י	קלט.
יג	שלו.

שעפערטאן

ג שטן.
ד תצג.
ה סה.

ראה מפתח מוסדות ערך ישיבות.

ש

רעננה

י רפב.
יה קסדרי.

שבדי

ב פת. קיא.
ה רנ.
יט טו.
שדח אליהו
יג סד.

שווייץ

ד קטו. תיד.
ט קלה.
י שצט.
יד סת.
טו ת.
טז צה.

שטוקהולם

ה רנ.

שיקגו

א כב נא-ב.
ב שפ.
ג שמג.
ד שטו. שמו.
ה רפת. שלא.
ו ר. רלת. רפא-ב.
ח נג. קמד. רסז. רצד.
יא נח. קפת. חיג.
יב לת. קטו (מחוזות החרשים). קסת. רכ.
יד יז. קמד.
טו רז.
טז קמב.
יח תקינ.
יט נג.

ראה גם מפתח מוסדות ערך אגוני"ת.

ביהכ"פ קרן הצלה.

שנגחיי

ב פט. ק. קד. קכו. קלד. קמת. קנה. קטו.

ת

תאורירט

ו כב.

תורכיה

ח קנט (שלטון הת. בא"י).
יז רפא.

תימן

ד חסד. חפב.
ה כז (חנוך ילדי ת.). רצד (כנ"ל).
ו רל. שלו.
ח קלד.
יז רטז"ז.
ג שי (חנוך ילדי ת.).
ראה מפתח ענינים ערך ספרדים.

חל אביב

ב קיב. רסו.
ג שכד.
ה קעז"ת. רסד.
ז רמה.
י צו. קפה.
יא פט.
יב מג. צו. קצד. רכב.
יג חמת.
יד לו. תא.
יח רחצ. תקל.
יט רסד.

ראה גם מפתח מוסדות ערך אגוני"ת.

אחי תמימים. בית הכנסת. בית רבקה.

צא"ת. תומכי תמימים.

תענך

יח קפו.

ראה מפתח מוסדות ערך אהלי"י.

מוקדש
לחיזוק ההתקשרות לנשיאנו
כ"ק אדמו"ר זי"ע

נדפס ע"י

הרה"ת ר' יוסף יצחק הכהן וזוגתו מרת שטערנא מרים
בניהם ובנותיהם
שרה רבקה ובעלה הרה"ת ר' שמעי'
ובנותיהם ריזל וחי' מושקא שיחיו קרינסקי
מרדכי זאב הכהן, זלמן שמעון הכהן,
חי' שצערא, איסר אשר הכהן, זהבה, חנה,
ישראל הכהן, רפאל הכהן וריזל
שיחיו לאורך ימים ושנים טובות
גוטניק

